

Íliad

Homér

I.

O hněvu Achilleově, tak zhoubném, nám zpívej, ó Múso!

Hněv ten tisíce béd a strastí způsobil Řekům,

mnoho statečných duší těch hrdinů do Hádu seslal,

mrtvoly jejich však psům a dravcům napospas chystal

za kořist k bohatým hodům - tak dála se Diova vůle,

od té doby, co v hádce se rozešel s Agamemnonem,

vrchním vůdcem všech vojsk, syn Péleův, Achilleus božský.

Kterýpak z bohů je přiměl k té rozmíšce, sváru a k půtkám?

Létin a Diův syn. Ten rozhněván na krále vznítit

v táboře nákazu zlou. Lid válečný napořád hynul

za to, že kněze Chrýsa syn Átreův zneuctil. Přišel

s nesmírným výkupným kněz ten až k rychlým achájským lodím,

aby si vykoupil dceru; i Foiba, Přesného střelce,

vínek na zlatém žezle měl v ruce a horoucně prosil

všechny achájské muže a především oba dva syny

Átreovy - byl jeden i druhý vůdcem svých mužstev.

„Bratři, a ostatní též, vy Achájci v důkladné zbroji,

kéž vám dopřejí bozi, co sídlí v olympských domech,

vyvrátit trójské město a šťastně se navrátit domů:

pust'ťe však milou mou dceru a přijměte výkupné za ni,

Foiba, Diova syna, vždy Přesného střelce, se bojte!"

Tehdy Achájci všichni hned najevo dali svůj souhlas,

božího kněze mít v úctě a nádherné výkupné přijmout,
toliko Agamemnón to nelibě nesl v svém srdci,
se zlou propouštěl kněze a přidával důraznou hrozbu:
"Ať já tě u dutých lodí už podruhé nestihnu, starče,
buď že bys nyní tu meškal neb později zase bys přišel,
sic ti pak nebude na nic tvůj božský vínek a žezlo!
Nevydám tuhleto dívku! To spíše ji zastihne stáří
v Argu v paláci našem, tak daleko z vlasti, kde bude
při práci obcházet stav a se mnou sdílet i lůžko.
Táhni a nedráždi mě, ať odtud se ve zdraví vrátíš!"
Pravil, i lekl se stařec a poslechl vladařův příkaz.
Mlčky se po břehu bral, kde silně hučelo moře.
Potom odešel stranou ten stařík a vroucně se modlil
k mocnému Apollónovi, jež zrodila půvabná Létó:
"Vyslyš mě, Stříbrnoluký, jenž chráníš posvátnou Killu,
jakož i Chrýsu a mocně i Tenedu, Sminthee, vládneš:
jestliže k radosti tobě jsem svatyni zbudoval někdy,
nebo jsem tučné kýty ti někdy za obět' spálil
obětních býků a koz, pak splň mi tohleto přání:
za moje slzy ať pyká lid danajský střelami tvými!"
Těmito slovy se modlil, jej vyslyšel Apollón Foibos.
Sestoupil z olympských výšin a krácel rozezlen v srdci,
na plecích luk měl a toulec, jenž na obou koncích byl krytý.
Na plecích rozhněvaného hned šípy začaly řinčet,
kdykoli sám se pohnul. Bůh přicházel podoben noci.

Nato opodál lodí si sedl, pak vypustil střelu.
Strašný se rozlehl zvuk, jak vystřelil stříbrným lukem.
Nejdříve zasáhl mezky, pak rychlé ohaře, ale
potom své ostré šípy i po lidech metal - byl zásah
na zásah - hranice mrtvol vždy plály tam ve značném počtu.
Létaly po devět dní již táborem božské ty střely,
až pak v desátý den dal Achilleus shromáždit vojsko:
to mu do mysli vnukla ctná Héra bělostných loktů,
o lid danajský dbalá, vždyť stále ho viděla zmírat.
Když se pak všichni sešli a shlukli se ve shromáždění,
Achilleus, rychlý v běhu, vtom povstal a takto k nim mluvil:
?Myslím, Agamemnone, že odtud teď zahnání nazpět
domů se vrátíme zas (jen jestliže uniknem smrti),
bude-li zároveň válka a mor nás Achájce hubit.
Proto se zeptejme na to buď kněze neb někoho z věštců,
nebo kdo vykládá sny - i sen má přec od Dia původ -,
aby nám pověděl snad, proč Foibos se rozlítíl takhle:
zdali se pro planý slib neb kvůli oběti hněvá,
zdali by snad pak chtěl tu záhubu odvrátit od nás,
jakmile dostane oběti koz bezvadných jakož i jehňat."
Tak tedy Achilleus pravil a hned si zas sedl. Vtom povstal
Kalchás, Thestorův syn, muž daleko nejlepší z věštců;
znalý všeho, co jest, co bylo, i toho, co bude:
ten svým uměním věštným, jež Foibos Apollón dal mu,
veškeré achájské loďstvo až před hradby ílijské přived.

Dobře smýšleje s nimi ten ujal se slova a řekl:

„Achille, Diovi milý, ty velíš mi, abych vám sdělil,
proč se Apollón hněvá, bůh mocný, jenž daleko střílí.

Já vám to vyložím tedy, ty zvaž to a přísahu slož mi,
že mi v budoucnu rád vždy pomůžeš slovy i činy:

myslím, že zaplane hněvem ten muž, co s velikou mocí
nad všemi Argeji vládne, i Achájští poslušni jsou ho:

příliš mocný je král, když k poddaným zaplane hněvem;

a kdyby plamen hněvu týž den snad přece jen zdusil,

přesto si ve své hrudi i později uchová zášti,

dokud nesplní pomstu - ty uvaž, zda budeš mě chránit!"

Achilleus, rychlý v běhu, mu takto zas v odpověď pravil:

„Vzmuž se a božskou věštbu, jak znáš ji, směle nám pověz -

Apollón, Diovi milý, buď svědkem, kterého vzýváš, k

dykoli vnuknutí božská nám Danaům zjevuješ, věštče:

nikdo se z Danaů všech svou těžkou pravicí tebe

nedotkne u dutých lodí, i kdybys tu Agamemnona

jmenoval, jenž se teď pyšní, že nejmocnější je z Řeků."

Tehdy se teprve vzmužil a promlouval neklamný věstec:

„Nikoli pro planý slib neb pro obět' Foibos se hněvá,

po pravdě kvůli knězi, jež zneuctil Agamemnón,

neboť mu nevydal dceru a nepřijal výkupné za ni;

proto nám způsobil strasti a ještě způsobil Foibos.

Také tu děsnou zhoubu dřív nevzdálí od Řeků, dokud

nevrátí milému otci tu dívčinu jasného zraku

bez výkupného a zdarma, a nepošlou posvátnou žertvu
do Chrýsy - takto ho snad zas usmířit můžem a získat."

Tak tedy promluvil věštec a usedl. V zástupu povstal
hrdina Agamemnón, syn Átreův, přemocný vládce,
nevole pln, mrak chmur mu hněvem zaplavil srdce,
oči podobné byly spíš plameni sršících jisker.

Kalchanta oslovil nejdřív a zlověstný pohled naň upřel:

„Ještě jsi, proroku zla, nic dobrého nikdy mi neřek,
vždycky je v srdci ti milé jen neblahé věci mi věstit,
dosud jsi radostné slovo mi nevyřkl, natož je splnil!

Ted' zas takovou věštbu tu hlásáš Danaům, že jim
proto jen Nemylný střelec ty bolestné útrapy chystá,
já že jsem od otce nechtěl tak nádherné výkupné přijmout
za dívku, Chrýsovu dceru - ba toužím o mnoho více
samu ji v domě svém mít. Té cením si nad Klytaiméstru,
vlastni manželku z mládí, vždyť není horší než choť má
postavou těla ni vzrůstem, ni duchem a zručností v práci.

Ale i tak já hodlám ji vrátit, když tohle je lepší;
chci spíš, aby můj lid byl zachráněn, než aby zhynul.

Ihned však čestný dar mi připravte, abych tu nebyl
bez daru jediný z Řeků, vždyť není to nikterak slušné;
přece tu vidíte vsichni, že dar můj odchází jinam."

Na to mu odpověď dával zas rychlý Achilleus jasný:

„Přeslavný Átreův synu, ty ze všech jsi nejlakotnější!
Jakpak ti věnovat mohou dar Achájci nad jiné chrabří?

Nevíme, že by kde plen, všem společný, v hojnosti ležel;
co jsme dřív ukořistili z měst dobytých, rozdáno všechno,
na lidu nelze však chtít, aby znovu co sbíral a snášel.

Ty však po vůli boha tu dívku teď vydej a my ti
tříkrát i čtyřikrát víc pak splatíme, jestli nám někdy
Zeus dá vyvrátit Tróju, to město hrazené pevně."

Přemocný Agamemnón mu v odpověď takto zas pravil:

„Nechtěj se přetvářet takhle, ó Achille podobný bohům,
ačkoli čestný jsi muž! Mne nepřelstíš, nezískáš pro to!

Chceš, abys sám měl dar, však já abych takto tu seděl
naprázdno, že mě stále jen pobízíš vydat tu dívku?

Jestli však dají mi za ni dar Achájeci nad jiné chrabří,
vybraný podle mé chuti a hodnoty stejné, dám dívku;
když mi však nedají dar, já přijdu a sám si ho vezmu,
odvedu jej - ten jistě se rozezlí, ke komu přijdu.

Rozvážit tuto věc však můžeme ještě i jindy,
nyní však černou loď již stáhněme na jasné moře,
sežeňme veslařů dost a naložme slavnostní žertvu,
nalod'me Chrysovou dceru, tu dívku pŕvabné tváře,
z poradců jeden muž ať cestou je provází, buďto
Aiás či Ídomeneus neb Odysseus jasný, neb ty jdi,
Achille, Péleův synu, z všech mužů nejstrašlivější,
abys nám obětí smířil zas Foiba, jenž do dálky střílí."

Achilleus, rychlý v běhu, naň posupně pohléd a pravil:

„Běda, jak zisku jsi chtivý a oděný do nestoudnosti!

Jakpak má z Achájů někdo sluch ochotně popřát tvým slovům,
buďto se na cestu dát neb silou se potýkat s muži?
Vždyť já jsem nepřišel sem, abych s trójskými vojáky tady
bojoval, ohrožen kopím, vždyť ničím nejsou mi vinni:
nikdy mi neodehnali mé krávy ani mé koně,
nikdy mi v hrudnaté Fthíji, svou půdou živící muže,
úrodu neponičili, neb veliký prostor nás dělí
se spoustou stinných hor a hlučně šumící moře -
pro tebe, nestydo velká, jsme vytáhli, abys měl radost,
abychom pro Meneláa a pro tebe, psovská ty hlavo,
od Trójských vymohli čest - ty nehleďš na to a nedbáš!
Teď mi tu dokonce hrozíš, že sám mi odejmeš dar můj,
pro nějž jsem zakusil mnoho a ježž mi lid achájský svěřil.
Kdykoliv lidnaté město lid achájský vyvrátí Trójským,
nikdy já stejný podíl jak ty tu nezískám, i když
ve vřavě této války díl podstatný vykonávají
obvykle ruce mé, však kdykoli k dělení dojde,
tvůj dar je o mnoho větší, já s malým sic, přece však milým
odcházím ke svým lodím, když zemdlím námahou bojů.
Nyní však do Fthíje půjdu, vždyť o mnoho lepší je domů
na lodích zahnutých plout - zde nemíním beze cti zůstat,
majetek pro tebe shánět a hromadit bohatství velké."
Jemu zas Agamemnón děl v odpověď, velitel mužstva:
?Utíkej chutě, jak toužíš, a já tě nebudu prosit,
abys tu kvůli mně zůstal; jsou jiní, co budou tu se mnou,

kteří mě budou i ctít, zvláště Zeus tak nesmírně moudrý.

Z králů živených Diem tys věru mi nejprotivnější:

vždycky v oblibě máš jen šarvátky, sváry a půtky.

Máš-li velikou sílu, tu bůh ti patrně poskyt.

Táhni jen se svými druhy a se svými koráby domů,
panuj tam nad Myrmidony, já nikterak o tebe nedbám,

o tvůj se nestarám hněv a naopak takto ti hrozím:

jako mi zářící Foibos teď odnímá Chrýsovu dceru,

kteřou já na vlastní lodi a se svými vlastními druhy

pošlu, tak do stanu přijdu já sám a odvedu sličnou

Brísovu dceru, tvůj dar, ať pochopíš dobře, oč já jsem

mocnější, nežli jsi ty, a aby se zhrozil i jiný

myslit si, že je mi roven a veřejně se mnou se měřit."

Pravil, a veliký žal se zmocnil Achilla, v mužné

hrudi začalo srdce věc vážit na obě strany,

zdali by ostrý meč měl od boku tasit a zahnat

ostatní krále stranou a probodnout Agamemnona,

nebo zda utlumit hněv a potlačit vzkypělou vášeň.

Zatímco přemítal takto jak v srdci, tak v mysli a z pochvy

tasil už veliký meč, vtom Athéna snesla se z nebe -

bohyně bělostných loktů ji poslala, Héra, vždyť v srdci

ve stejné lásce je měla a o oba jevila starost.

Ze zadu přistoupla k reku a vzala ho za rusé vlasy,

zjevná toliko jemu, však z druhých ji neviděl nikdo.

Achilleus užas, pak obrátil tvář a na místě poznal,

že je to Athéna Pallas - tak strašně jí zableskly oči.

Ihned oslovil ji a mluvil k ní vzletnými slovy:

„Pročpak jsi přišla sem zas, ty dceruško bouřného Dia?

Zajisté uvidět zpupnost zde vladaře Agamemnona!

Avšak tohle ti řeknu a to se pak zřejmě i splní:

pro své chování zpupné co nejdříve ztratí svůj život.“

Takto zas osloví jej ctná Athéna jiskrných zraků:

„Přišla jsem z nebe tvou zlobu již utišit, dáš-li si říci.

Bohyně bělostných loktů mě poslala, Héra, vždyť v srdci

ve stejné lásce vás má a o oba jeví jen starost.

Nuže, již přestaň se škorpit a meč svůj pravicí netas,

slovy však řádně mu vyčiň, ať jakkoli právě to bude,

neboť já tohle ti řeknu a to se i nakonec splní:

pro tuhle zpupnost se jednou ti dostane třikrát tolik

nádherných darů - jen zdrž se a poslechni rady nás obou.“

Achilleus, rychlý v běhu, jí odpověď dával a pravil:

„Sluší se, bohyně, věru teď vyplnit příkaz vás obou,

ač jsem pohněván v srdci - vždyť tak je to o mnoho lepší:

kdokoli poslechne bohy, ti rádi zas vyslyší jeho.“

Pravil, a pádnou ruku dál na jilci stříbrném držel,

obrovský meč zpět do pochvy vrazil a na slovo poslech

Athénu; ta se vznesla zas na strmý Olymp a vešla

v palác bouřného Dia a v zástup ostatních bohů.

Znova zas Péleův syn se obořil smělymi slovy

na krále Agamemnona, vždyť doposud neustal v hněvu:

„Opilče, nestoudný pse, ty zbabělče stejný jak zajíc,
nikdys odvalu neměl vzít krunýř a po boku lidu
též se účastnit boje a nikdy ses v zálohu nebral
s výkvětem achájských reků - v tom jistou záhubu vidíš.
Ovšem, je o mnoho lépe zde v achájském táboře širém
odnímat podíly tomu, kdo proti tobě co řekne.
Král, jenž vyžírá lid - vždyť vládneš ničemným mužům!
Sice bys, Agamemnone, teď naposled mohl tak tupit!
Povím ti však a k tomu i velikou přísahu vyřknu:
Při tomto žezle, jež nikdy už nevydá listy a snítky,
jakmile jednou v horách svůj pahýl opustí, nikdy
znova se nezazelená, vždyť ostří už sloupalo z něho
listí jakož i lýko - teď synové achájští zase
v ruce je nosí, když soudí, ti ochránci právního řádu
daného samým Diem - to bude ti přísaha velká:
Jednou všech achájských synů se zmocní po Achilleovi
touha, tehdy však v ničem ty nebudeš moci jim přispět,
třebaže sklíčen, až Hektór, ta záhuba mužů, vám pošle
mnohé na smrt svou rukou; hrýzt v srdci se budeš a rmoutit,
že sis nevážil nic z všech Achájů nejzdatnějšího!"

Takto Achilleus mluvil, pak o zem udeřil žezlem
pobitým zlatými nýtky a opět si usedl. Rovněž
Agamemnón se zlobil. Vtom povstal v zástupu pylský
Nestór mluvící libě, ten řečník se zvučným hlasem,
jemuž proudila z úst řeč o mnoho sladší, než med je.

Z druhého pokolení již vymřeli smrtelní lidé,
kteří zároveň s ním se před lety v posvátném Pylu
zrodili a též vzrostli - vlád po nich už třetímu rodu.
Dobře smýšleje s nimi on ujal se slova a pravil:
?Běda, jak veliký žal se na zem achájskou blíží!
Jak by as zajásal nad tím král Priamos se svými syny,
velmi i Trójané druzí by v srdci se zaradovali,
kdyby tak zvěděli vše, jak vy se tu sváříte spolu,
kteří předčíte v radě lid danajský, předčíte v boji.
Dejte si konečně říci! Jste oba dva mladší, než já jsem.
Vždyť já ve styku kdysi byl s ještě lepšími reky,
nežli jste vy - a nikdy ti se mnou však nepohrdali.
Dosud takové muže jsem nespatriil, aniž kdy spatřím,
jako byl Peirithoos a Dryás, náčelník lidu,
Kaineus a Exadios a Polyfém podobný bohům,
Théseus, Aigeův syn, jenž odvěkým bohům byl roven -
ti byli nejudatnější, co vyrostli z pozemských lidí;
nejudatnější byli a válčili s přeudatnými,
s netvory v pustých horách a všechny je zhubili strašně.
Z ciziny, z daleké země, já z Pylu jsem přišel, a přece
byl jsem spojencem jejich - vždyť sami mě pozvali k sobě.
S Kentaury o sobě sám jsem bojoval - s těmi by mohl
sotva kdo bojovat z lidí, co nyní tu na zemi žijí.
Přece však dbali mých rad a poslechli, co jsem jim říkal.
Poslušni buďte i vy - být poslušen věru je lépe.

Ani ty neber mu dívku, ač mocný jsi, Agamemnone,
ani ty, Péleův synu, se nechtěj urputně hádat
s králem - čest o mnoho větší má nad jiné jakožto úděl
žezlem vládnoucí král, jenž důstojnost od Dia dostal.
Máš-li ty velkou sílu, když božskou matkou jsi zrozen,
on zas mocnější je, vždyť vládne většímu počtu.
Vzteky svůj, Agamemnone, hled' krotit - i já tě však prosím,
aby ses na Achillea už nehněval: Achájeci všichni
velikou záštitu mají v tom rekovi před zhoubou války."

Tomu zas Agamemnón, král přemocný, v odpověď pravil:

„Věru tohleto všechno jsi, starče, po právu řekl;
ale tenhle ten muž chce překonat ostatní všechny,
nad všemi chce tu vládnout a sám tu být nad všemi pánem,
všem chce velet a v tom ho sotva kdo poslouchat bude.
Jestliže bohové věční mu dali být vojákem zdatným,
proto mu dávají právo i hanlivé urážky říkat?“

Jemu pak do řeči skočil a odvětil Achilleus jasný:

„To bych se musel věru zvat zbabělcem, ničemným mužem,
kdybys ti v každé věci měl ustoupit, cokoli řekneš.“

Jiným si rozkazuj takto, však mně tu nebudeš velet!

Nebudu nikdy já jak druzí poslouchat tebe!

Jiného cos ti však řeknu, ty přemítej o tom v své mysli!

Nebudu kvůli dívce já osobně bojovat s tebou,

ani s kýmkoli jiným, ač berete, co jste mi dali:

avšak z ostatních věcí, co u rychlých lodí je moje,

z toho mi proti mé vůli nic nevezmeš, abys to odnes.

Nuže tedy to zkus, ať také to poznají tito:

rázem se černá krev ti rozlije po tomhle kopí!"

Když se vzpurnými slovy ti dva už vypeskovali,
vstanou a rozpustí sněm, jež konali u řeckých lodí.

Achilleus se svými druhy a s přítelem Patroklem nato

kráčel ke stanům zas a ke svým souměrným lodím,

Agamemnón však hned loď rychlou dal na moře stáhnout,

dvacet k ní veslařů vybral a oběť pro Foiba vložil,

půvabnou Chrýsovu dceru sám vedl a usadil uvnitř;

nakonec Odysseus vstoupil, rek důvtipný, aby je vedl.

Všichni hned do lodi vešli a pluli po vlhké dráze.

Lidu pak Agamemnón dal rozkaz očišťovat se.

Všichni se čistili tedy a špínu do moře lili,

potom Apollónovi již vzdávali bezvadnou oběť

vybraných býků a koz blíž hladiny vzdušného moře;

dým až k nebesům stoupal a v kouři se do kruhu točil.

Tímhle v táboře lid se obíral. Mykénský král však

nechtěl odkládat čin, jímž pohrozil Achilleovi;

proto se k Talhybiovi a k Eurybatovi hned ozval,

ke svým obratným sluhům, jež vybral si za hlasatele:

„Do stanu Achilleova se vydejte, za ruku chopte

půvabnou Brísovu dceru a sem mi ji přiveďte. Avšak

kdyby ji nechtěl vám dát, já s větším počtem tam přijdu,

dívku tu vezmu si sám, což pro něho hroznější bude.“

Řekl, a vysílal je a přikládal důraznou hrozbu.
Ti se jen neradi brali vpřed po břehu vzdutého moře
a již ke stanům přišli a k lodím Achilleovým.
Zastihli jej, jak sedí blíž při stanu u černé lodi.
Achilleus spatřil ty dva a nijak se nezaradoval.
Poslové strnuli strachem a stáli v uctivé bázni
před králem, bez oslovení a také se neptali na nic.
On to však rozpoznal v mysli a řekl jim: "Vítání buďte,
u mne, mužové hlásní, vy poslové Dia i lidí.
Přistupte blíž! Ne vy, leč Agamemnón je vinen,
který vás posílá ke mně stran půvabné Brísovy dcery.
Patrokle z jasného rodu, nuž vyved' tu dívku a jim ji
vydej, ať odvedou ji. Vy dva však buďte mi svědky,
před blaženými bohy i před smrtelnými lidmi,
před králem surovým též, až jednou zas bude mu nutně
potřebí pomoci mé, abych odvrátil od všeho mužstva
potupný zánik. Vždyť on, jenž zuří ve zhoubné mysli,
neumí rozvážit věc jak vpřed, tak do minulosti,
aby mu achájský lid moh bezpečně u lodí válčit!"
Řekl, a Patroklos svého tak milého přítele poslech;
půvabnou Brisovu dceru sám ze stanu vyved a dal ji
poslům, aby ji vedli. Zpět kráčeli k achájským lodím;
dívka jen nerada s nimi se brala. Vtom vytryskly slzy
Achilleovi, šel stranou a sedl si opodál druhů
na břeh siného moře. Tam na širou hladinu hleděl,

vroucně pak k milené matce se modlil a ruce své vzpínal:

„Protožeš pro krátký život mě zrodila, matko, měl ovšem

alespoň slávu a čest mi také zaručit k tomu

Zeus, jenž zvysoka hřmí - ten nyní mě nepoctil vůbec,

neboť mě Agamemnón, syn Átreův, přemocný vládce,

zneuctil: sám má dar, jež právě mi odňal a sebral.“

Řekl, a proléval slzy. Jej vyslechla vznešená matka

sedící v hlubinách mořských a s ní byl staříčkový otec.

V mžiku z hladiny siné se vynoří rychle jak mlha,

sedne si naproti synu, jenž stále proléval slzy,

něžně ho pohladí rukou a potom s důrazem mluví:

„Dítě, proč pláčeš? A jaký to žal ti do srdce vnikl?

Vyprávěj, netaj to v mysli, ať oba se dovíme o tom.“

Achilleus, rychlý v běhu, dál hluboce sténal a pravil:

„Víš to, a když to znáš, proč všechno to měl bych ti líčit?

K Étiónovu městu jsme přitáhli, k posvátné Thébě,

se zemí srovnali ji a sem jsme přivezli všechno.

Řádně si mezi sebou lid achájský rozdělil kořist,

půvabnou Chrýsovu dceru pak vybrali vladaři svému.

Zakrátko přišel však Chrýsés, kněz Foiba, Přesného střelce,

k našim korábům rychlým a k Achájům oděným kovem,

aby vykoupil dceru a nádherné výkupné nesl;

kněz ten na zlatém žezle měl v pravici posvátný vínek

Foiba, Přesného střelce, a prosil Achájce všechny,

Átreovce zvláště oba, z nichž každý byl vladařem mužstva.

Tehdy Achájeci všichni hned najevo dali svůj souhlas
božího kněze mít v úctě a nádherné výkupné přijmout,
toliko Agamemnón to nelibě nesl v svém srdci,
se zlou propouštěl kněze a přidával důraznou hrozbu;
stařec se rozhněván vracel zpět z tábora. Apollón tehdy
vyslyšel modlitbu jeho, vždyť byl mu velice milý;
vystřelil zhoubný šíp v šik řecký; hned zmíralo mužstvo
napořád, za druhem druh; i létaly božské ty střely
po širém táboře všude. Nám věstec výborně znalý
vykládal zjevení božská, jež vnukl mu Nemylný střelec.
Usmířit boha já první jsem radil, však Agamemnona
zmocnil se zběsilý hněv; i zdvihl se rychle a mně pak
pohrozil urputnou řečí - ta pohrůžka stala se skutkem:
Achájeci jiskřivých očí s tou dívkou teď na rychlé lodi
do Chrýsy plují a vezou i Foibovi obětní dary;
mně však poslové krále teď právě odvedli z mého
stanu Brisovu dceru, již Achájeci dali mi darem.
Ty však, jestliže můžeš, se ujmi chrabrého syna:
k Diovi na Olymp zajdi a popros ho, jestližes někdy
srdce mu rozradostnila buď slovem anebo činem.
Vždyť přece v otcově domě já často jsem slyšel tě mluvit
s chloubou, jak jediná z bohů jsi od Dia, Kronova syna,
vladaře černých mraků, kdys odvrhla ohavnou zhoubu
tenkrát, když olympští bozi ho všichni hodlali spoutat,
Héra i Poseidón mocný a bohyně Athéna Pallas.

Tys však, bohyně, přišla a z pout jsi ho osvobodila,
pozvalas na strmý Olymp hned siláka storukého ?

u bohů Briareós se nazývá, u lidí vesměs

Aigaión; ten zase silou je zdatnější nad svého otce;

ihned Diovi po bok si sedl a zářil svou slávou -

jeho se bohové lekli a Dia už nemohli spoutat.

Tohle mu připomeň teď, blíž přisedni, kolenou chop se,

zdali by pomocí svou chtěl Trójanům přispět, však vojsko

achájské zatlačil k lodím a k moři a stále je hubil,

aby si užili všichni až dosyta Agamemnona,

aby též poznal svůj blud syn Átreův, přemocný vládce,

když tak zneuctil reka z všech Achájů nejzdatnějšího."

Thetis ronila slzy a ihned mu odpovídala:

Proč jsem tě zrodila jen a chovala k neštěstí, synu?

Kéž bys u lodí seděl, ach, bez všeho zármutku, bez slz,

když už ti určil osud tak kratičký život, ne dlouhý!

Takto však brzy máš zemřít a ze všech máš nejvíce strastí,

proto jsem k osudu zlému tě zrodila v paláci našem!

Sama však na sněžný Olymp se vydám k vladaři blesků

Diovi a tvé přání mu vyslovím, dá-li si říci.

Ty však prodlévej zatím zde u lodí plovoucích rychle,

hněvej se na všechny Řeky a války se úplně zdržuj.

Zeus totiž k Ókeanu šel na hody včera k svým zbožným

Aithiopům a bozi ho všichni doprovázeli;

avšak v dvanáctý den se zase už na Olymp vrátí,

já pak vydám se hned v dům Diův s kovovým prahem,
obejmu kolena jeho a myslím, že splní mou prosbu."

Odešla po těchto slovech a syna tam nechala svého
rozhněvaného v srdci, že dívku s překrásným pásem
násilím proti vůli mu odňali. Odysseus zatím
blížil se k městu Chrýse a přiváděl posvátnou žertvu.

Jakmile se svou lodí již v hlubokém zálivu byli,
ihned svinuli plachty a vložili do černé lodi,
stožár sklonili lany a do vidlic spustili rychle,
koráb pak na stanoviště již lodníci přihnali vesly,
ven pak spustili kotvu a spěchali uvázat lana,
ven šli z lodi i sami a vstoupili na mořský příboj,
ven pak vyvedli žertvu, dar Foibovi, Přesnému Střelci.
ven též z mořského člunu i Chrýsova dcera již vyšla.

Tu hned k oltáři vedl rek Odysseus, nesmírně vtipný;
do rukou milému otci ji dával a promluvil k němu:
„Chrýse, mě Agamemnón sem poslal, velitel mužstva,
abych ti vrátil dceru a Foibovi posvátnou oběť
za lid danajský vzdal - tím máme zas usmířit boha,
který žalostné strasti teď na šiky argejské seslal."

Řekl, a do rukou knězi ji dával; ten s radostí přijal
milanou dceru a oni hned stavěli na počest boha
řadou obětní žertvy kol oltáře přenádherného,
potom si umyli ruce a nabrali ječného zrní.

Chrýsés pak pozdvihl ruce a takto se hlasitě modlil:

„vyslyš mě, Stříbrnoluký, jenž chráníš posvátnou Killu,
který jsi ochráncem Chrýsy a mocně i Tenedu vládneš:
jakos mě vyslyšel již i předtím, když jsem tě prosil,
opět jsi zjednal mi čest a kruté lid danajský ztrestal,
právě tak ještě i nyní mi vyplň tuto mou prosbu:
teď tu záhubu hroznou již od mužů danajských odvrát'!"

Těmito slovy se modlil, i slyšel ho Apollón Foibos.

Když se pak přestali modlit a na žertvy vsypali ječmen,
nadzdvihli zvířatům hlavy, je skláli a kůži z nich stáhli,
z kýt pak vyřízli maso, to dokola pokryli lojem
složeným v dvojitou vrstvu a čerstvé maso naň kladli.

Stařec to na dříví páčil a přiléval jiskrné víno,
jinoši okolo něho se tísnili s rožněmi v rukou.

Když pak spálili kýty a snědli vnitřnosti žertev,
krájeli ostatní části a na rožně nabodávali,
pozorně upekli je, a všechno sňali pak z rožňů.

Jakmile ustali v práci a jídlo již hotovo bylo,
jedli a z hostiny řádné i srdce požitek mělo.

Když pak po pití touhu a po jídle zahnali zcela,
víno jim do měsidel až po okraj jinoši vlili,
řadou pak podali všem, když bohům ulili z číší.

Po celý den tam boha si písněmi usmiřovali
mladí achájskému muži a zpívali chvalo zpěv krásný
ke chvále Apollónově; ten slyšel a těšil se v srdci.

Když pak zapadlo slunce a snesl se večerní soumrak,

vzadu u lodních lan si všichni ulehli k spánku.
Zora když s úsvitem jitra se zjevila růžovoprstá,
tehdy nazpátek pluli zas v širý achájský tábor -
Apollón, všemocný bůh, jim posílal příznivý vítr,
oni pak vztyčili stožár a napjali bělostné plachty.
Vítr do středu plachet se opřel a bouřlivá vlna
ječela silně kol boků, jak koráb se kupředu plavil;
rychle se po vlnách hnal a dráhu si hladinou klestil.
Když se pak dostali již zpět v rozlehlý achájský tábor,
nejdříve černou loď si z moře vytáhli na souš,
na písek vzhůru a pod ni zas vložili mohutné trámy,
samí pak po svých stanech a lodích se rozptylovali.
Vznešený Péleův syn, rek Achilleus, proslulý v běhu,
dál se však hněval a meškal zas u lodí střelhbíých v plavbě,
nikdy na schůze lidu již nechodil, ozdobu mužů,
nikdy do boje - sám jen se trápíval v mileném srdci,
ve svém stanu tam dlel a po vřavě válečné toužil.
Ale když od té doby již dvanáctkrát Jitřenka vzešla,
tehdy se bohové věční zas vraceli na Olymp všichni
spolu a Zeus je vedl. A Thetis nezapomněla
na příkaz synáčka svého; z vln mořských se vynoří zrána,
a již se k širému nebi a k výšinám Olympu vznese.
Kronovec vidoucí v dálku tam opodál ostatních seděl,
na temeni ho našla té hory vrcholků plné.
Sedla si naproti němu a levicí objala jeho

kolena, pravicí přitom ho zespodu za bradu vzala,
prosila vladaře Dia a takto mluvila k němu:

„Jestliže, otče Die, jsem někdy ti prospěla z bohů
slovem anebo skutkem, pak vyplň mi toto mé přání:

Navrať synovi čest, jenž ze všech má nejdříve zemřít;
toho však velitel mužstva, král Agamemnón, zle nyní
zneuctil: vzal mu dar a sám ho teď u sebe chová.

Proto ho ty teď pocti, ó moudrý olympský Die!

Dotud vítězství v bitvách přej Trójanům, dokud mi syna
Achájští nepoctí zas a k vážnosti nepovznesou ho.”

Zeus, jenž hromadí mraky, jí na její prosbu nic neřek,
seděl a dlouho jen mlčel. Jak Thetis mu objala nohy,
těsněji k němu se přimkla a opět mluvila k Diu:

„Dej mi přec určitý slib a přikývni, nebo mě odbud’,
vždyť se přec nemusíš bát - ať aspoň se bezpečně dovím,
jak já tu ze všech bohů jsem bohyně nejméně ctěná.”

Zeus, jenž hromadí mraky, jí odvětil, rozhorlen velmi:

„Jaká to neblahá věc, až svedeš mě k rozepři s Hérrou,
a až hanlivou řečí mě popouzet bude a dráždit;
ve sboru blažených bohů i tak mě stále jen kárá,
stále mi do očí tvrdí, že Trójanům pomáhám v boji.

Ty však teď odejdi zas, ať Héra se nedoví o tom!

Já pak si na starost vezmu i tohleto, abych to splnil.

Nuže, já přikývnu hlavou, ať můžeš důvěru nabýt -
u mne i u všech bohů je největší záruka tohle;

nemohu odvolat již, v tom nemohu zklamat, to nelze
nesplnit, k čemu jen jednou já přisvědčím pokynem hlavy."

Takto Kronovec pravil a tmavým obočím kývl.

Ihned kadeře božské se shrnuly do čela vládci
z hlavy té nesmrtelné - i zatřásl Olympem velkým.

Po této úradě oba se rozešli: bohyně Thetis
z jasného Olympu hned se snesla do mořských hlubin,
Zeus šel do svého domu. Tam naráz bohové všichni
před otcem povstali z křesel - z nich žádný odvahu neměl
při jeho příchodu sedět, ti všichni povstali před ním.

Tak on tam usedl na trůn. Však Héra si dobře ho všimla,
viděla na vlastní oči, že s Diem se radila právě

Thetis třpytivých nohou, jež mořského starce je dcera.

Dia, Kronova syna, hned osloví jizlivou řečí:

„Kdopak, ty úskočný muži, se z bohů s tebou zas radil?“

Vždycky ti vítané je, když můžeš se ode mne vzdálit,
osnovat tajné plány a nikdy jsi odvahu neměl
říci mi s laskavou myslí svůj záměr, jež skutečně pojmeš."

Na to zas otec bohů a lidí jí v odpověď pravil:

„Jenom si nemysli, Héro, že všechny úmysly moje
poznáš - to bude ti těžké, i když jsi manželka moje.

Co však bys ty měla slyšet, jak sluší se, to se pak nikdo
z bohů nedoví dřív a právě tak nikdo i z lidí.

Ale co stranou všech bohů já sám si usmyslit hodlám,
po tom, po každém zvlášť, ty nepátrej, ani se neptej!"

Bohyně velkooká mu odpoví, vznešená Héra:

„Jakás to promluvil slova, ty Kronův přehrozný synu?

Dávno se na nic tě neptám a po ničem nepátrám, nýbrž

docela volně, Die, si přemítáš, co se ti zlíbí;

teď se však ukrutně bojím v mém srdci, že přemluví tebe

Thetis třpytivých nohou, jež mořského starce je dcera:

ráno si usedla k tobě a objala kolena - té jsi

prísvědčil jistě, jak myslím, že čest zas Achilleovi

vrátíš a početný lid jim v achájském táboře zhubíš.“

Zeus, jenž hromadí mračna, jí na to zas v odpověď pravil:

„Posedlá, stále cos tušíš, nic před tebou nemohu ztajit,

přece však docela nic tím nesvedeš, naopak mému

srdci se tím víc vzdálíš, což pro tebe hroznější bude.

Jestliže tomu tak je, pak patrně je mi to milé.

Ty si však sedni a mlč a poslouvej rozkazu mého!

Kolik je olympských bohů, ti všichni ti nemohou prospět,

přijdu-li blíž a vztáhnu já na tebe nezdolné ruce.“

Řekl, a velkooká se zděsila vznešená Héra,

mlčky si usedla hned a přemohla milé své srdce.

Po celém Diově domě hněv zachvátil nebeské bohy.

K nim tam začínal mluvit bůh Héfaiostos, umělec slavný,

k libosti milé své matce, ctné Héře bělostných loktů:

„Tohleto opravdu bude věc neblahá, nesnesitelná,

když se tu kvůli lidem vy dva tak sváříte spolu,

kravál ve sboru bohů tu tropíte - ustane také

radost z hostiny skvělé, když vítězí špatnější stránka.

Já pak radím své matce, ač sama je velice moudrá,

k Diovi, milému otci, se lichotit, aby se opět

otec nepouštěl v hádku a takto nám nezkazil hody.

Neboť kdyby tak chtěl pán Olympu, vládnoucí blesky,

srazit nás z křesel - vždyť on má ze všech největší sílu!

Jemnými, něžnými slovy ty snaž se lichotit k němu,

ihned se bude i k nám pán Olympu laskavě chovat!"

Vyskočil po těchto slovech a vkládal milené matce

do ruky dvojuchý pohár a potom k ní promluvil takto:

„Trpělivá buď, matko, a snes to, ač velmi se rmoutíš,

abych tě nemusel pak, tak milou mi, na vlastní oči

spatřit, kterak tě bije - vždyť pak bych ti nemohl přispět,

jakkoli zkrušen - je těžké se Diovi na odpor stavět.

Vždyť mě už jednou Zeus, když chtěl jsem ti pomáhat, zlostně

za nohu chytil a mrštil mou dolů z božského prahu.

Po celý den jsem letěl a teprve k západu slunce

na Lémnos spadl jsem - to byla už malá dušička ve mně.

Tam pak sintijší muži mě spadlého vzápětí zdvihli."

Pravil, a běloloktá se usmála bohyně Héra,

s úsměvem do ruky vzala ten pohár od svého syna.

Ale pak napravo hned i všechněm ostatním bohům

naléval sladký nektar, jež z měsidla do číší čerpal.

Tenkrát blažení bozi v smích propukli nezkrotitelný,

jakmile Héfaišta zhlédli, jenž komnatou silně supěl.

Takto pak po celý den tam byli až k západu slunce
na hodech - z hostiny řádné nic nechybělo tam srdci,
ani překrásná loutna, již Apollón držel, nic ani
ze zpěvu Mús, jež půvabným hlasem tam střídavě pěly.
Ale když zapadla pak již jasná sluneční záře,
každý z blažených bohů se domů šel uložit k spánku,
tam, kde každému z nich bůh Héfaiostos, dovedný mistr,
zhotovil důvtipnou myslí a obratnou rukou dům skvostný.
Olympský Zeus, pán blesku, šel rovněž ke svému lůžku,
na kterém léhal i dřív, když sladký spánek se blížil:
na to si vstoupil a spal, s ním Héra se zlatým trůnem.

II.

Spali po celou noc i bohové všichni i muži,
váleční jezdcí - jen Zeus, ten neměl sílivý spánek,
neboť přemítal v mysli, jak vrátil by Achilleovi
čest a množství mužů jak u řeckých lodí by zhubil.
Konečně úmysl tento se v srdci mu nejlepším jevil:
na krále Agamemnona Sen klamný seslat - a proto
takto oslovil Sen a mluvil naň vzletnými slovy:
?Pospěš si, klamavý Sne, jdi. k rychlým achájským lodím,
do stanu vejdi, v němž bydlí syn Átreův, Agamemnón,
všechno mu pravdivě pověz a doslova, jak ti to káži:
Achájce s dlouhými vlasy mu rozkaž vyzbrojit kvapně
do boje, neboť by nyní moh dobýt trójského města
širokých ulic - vždyť bozi, co sídlí v olympských domech,

nejsou nesvorní již: je všechny si získala Héra
pro sebe prosbami svými - a Trójským jsou určeny strasti."

Promluvil takto, i odešel Sen, jak vyslechl rozkaz:
dorazil kvapnými kroky již k rychlým achájským lodím,
přistoupil k Agamemnonu; jej spícího ve stanu zastih,
neboť již božský spánek kol dokola obestřel krále.

Stanul nad jeho hlavou jsa Nestoru podoben, synu
Néléovu, jež král měl ze starců v největší úctě.

Jemu podoben byl Sen božský a promlouval k vládci:

„Spíš, ó Átreu synu, tak chrabrého, zdatného jezdce?

Nesmí po celou noc spát muž, všech ostatních rádce,
jemuž je svěřeno mužstvo a o tolik věcí se stará.

Nyní mě rychle poslyš, jak Diův posel jdu k tobě;

Zeus, ač vzdálen, má soucit, má o tebe velikou starost.

Achájce s dlouhými vlasy ti rozkázal vyzbrojit kvapně
do boje, neboť bys nyní moh dobýt trójského města
širokých ulic - vždyť bozi, co sídlí v olympských domech,

nejsou nesvorní již: je všechny si získala Héra
pro sebe prosbami svými a Trójským jsou určeny strasti
od Dia. Ty v své mysli to chovej, ať zapomenutí
nejímá tě, až spánek, tak sladký, tě opustí zase."

Takto promluvil k němu a odešel; jeho tam nechal
přemýšlet v mysli o tom, co zatím se nemělo splnit.

Myslil, že ještě ten den se zmocní trójského města,
blázínek, neboť neznal, co Zeus měl v úmyslu právě:

hodlal v urputných sečích jak trójským vojskům, tak řeckým působit ještě dál bol veliký, sténání, strasti.

Král se ze spánku probral - hlas božský zněl dosud kol něho.

Nato se posadil zpříma a jemnou sukni si oblék,
krásnou, novou a přes ni plášť velký si přehodil ještě,
potom na lesklé nohy si přivázal opánky krásné,
stříbrem zdobený meč si nakonec přes plece hodil,
otcovské žezlo vzal s sebou, znak trvalé moci, a s ním se
vydal na cestu k lodím svých Achájů oděných kovem.

Božská Jitřenka právě se vznesla na strmý Olymp
oznámit Diovi světlo i ostatním blaženým bohům:

král vtom přikázal hlásným, ať hlasitě k poradě na sněm
Acháje svolávat začnou, ty vojáky s dlouhými vlasy;
ti tedy svolávat šli a muži se scházeli kvapně.

Nejdříve k poradě zased sbor vůdců udatných v boji
u lodi Nestora krále, jenž rodem pocházel z Pylu.

Ty si dal svolat a jim pak vykládal rozvážný záměr:

„Přátelé, slyšte! Mně právě Sen božský se ve spánku zjevil
v průběhu božské noci, a ten se podobal nejspíš

Nestoru jak svou krásou, tak mohutným vzrůstem a zjevem.

Sen mi za hlavou stanul a takto promluvil ke mně:

„Spíš, ó Átreu synu, tak chrabrého, zdatného jezdce?

Nesmí po celou noc spát muž, všech ostatních rádce,
jemuž je svěřeno mužstvo a o tolik věcí se stará.

Nyní mě rychle poslyš, jak Diův posel jdu k tobě;

Zeus, ač vzdálen, má soucit, má o tebe velikou starost.
Achájce s dlouhými vlasy ti rozkázal vyzbrojit kvapně
do boje, neboť bys nyní moh dobýt trójského města
širokých ulic - vždyť bozi, co sídlí v olympských domech,
nejsou nesvorní již: je všechny si získala Héra
pro sebe prosbami svými a Trójským jsou určeny strasti
od Dia: ty v své mysli to chovej!" Jak domluvil, opět
odletěl pryč a mne vtom opustil sladký ten spánek.
Proto se pokusme nějak lid achájský do zbraně dostat.
Nejdříve já jen slovy je vyzkouším, právo jak káže:
na lodích s četnými vesly je vybídnu k domovu prchat,
vy ale ze všech stran je domluvou zdržujte tady!"
Tohle král řekl a sed si. Tu povstal ve shromáždění
Nestór, Néleův syn, jenž panoval v písčitém Pylu.
Dobře smýšleje s nimi on ujal se slova a pravil:
"Slyšte mě, přátelé milí, vy argejští vůdci a rádci!
Kdyby nám takový sen kdos jiný z Achájů líčil,
nazvali bychom to lež a jeho se stranili spíše:
teď ho však spatřil, kdo s pýchou se za vzor všech Achájů hlásí.
Proto se pokusme nějak lid achájský do zbraně dostat!"
Promluvil takto a první hned odcházel z poradní schůze,
potom povstali druzí a poslechli vladaře lidu
králové vládnoucí žezlem a již se i hrnulo mužstvo.
Kolik je rojů včel, když v hustém chumáči letí,
přitom z dutiny skalní vždy vzlétají nové a nové,

na moře jarních květů se snášejí podobny hroznu,
létají v hustých rojích hned tam a hned zase tady,
tolik i zástupů četných se ze stanů dralo i z lodí,
po mořském vysokém břehu se proudem sbíhali chvatně
odevsad mužové na sněm. A Diova poslice, Pověst,
vzplála a budila k spěchu - tak vojáci rychle se sešli.
Sněm se neklidně bouřil a vespod sténala země,
válečný lid jak sedal; byl hluk - i tišilo křikem
devět hlásných ten lomoz, ať konečně přestanou hlučet
a ať vyslechnou řeč svých králů živených Diem.
Stěží jen lidé si sedli a znenáhla po řadách ztichli,
přestali hlučet a křičet. Vtom přemocný Agamemnón
povstal se žezlem v ruce, jež Héfaistos dovedně zrobil.
Héfaistos Diovi vládci dal žezlo to, Kronovu synu,
Zeus je zas průvodci Hermovi daroval, Argovu vrahu,
mocný Hermés pak žezlo dal Pelopu, zdatnému jezdcí,
Pelops zas Átreovi je daroval, vladaři lidu,
Átreus před smrtí nechal je Thyestu, boháči bravem,
Thyestés vložil ten odkaz zas do rukou Agamemnonu,
aby tak ostrovům četným a celému Argolsku vládl.
O toto žezlo se opřel a mluvil k Argejům takto:
„Drazí danajští reci, co Areu sloužíte v bitvách,
v přetěžkou šalbu mě zapletl Zeus, ten potomek Kronův,
ukrutník, neboť dřív mi přislíbil pokynem hlavy,
pevně hrazenou Tróju že zbořím a vrátím se domů,

nyňi vřak zhoubný klam si smyslil a káže mi, abych
bez slávy do Argu přiřel, kdyř přemnoho mužů jsem ztratil.
Tak je to patrně milé i Diovi velemocnému,
který tak četných měst již zbořil mohutné hrady,
a ještě v budoucnu zboří, vřdyť sílu má největří ze vřech.
Tohleto bude k hanbě i potomkům, až o tom zvědí,
marně že achájský lid, tak zdatný a v takovém počtu,
nadarmo bojoval v boji a stále se potýká ještě
s mužstvem tak skrovným a konec že doposud v dohledu není.
Kdybychom totiž chtěli my Achájci s Trójany vřemi
ujednat závaznou smlouvu a spočítat obě ty strany,
shromáždit Trójany vřechny, co v městě je domácích lidí,
my vřak Achájci zas se v desítky rozdělit mohli,
a pak k desítce každé dát číšníkem jednoho z Trójských,
pak asi desítek mnoho by nemělo číšníka vřbec.
O tolik, jak já myslím, je synů achájských více
neřli je Trójanů usedlých v městě. Ti ale zas mají
spojence z četných měst, co výborně házejí kopím;
ti mě suřují velmi a přes mou snahu mi brání
z kořene vyvrátit Tróju, to výstavné lidnaté město.
Právě už devět let nám uběhlo velkého Dia,
také nám lodní trámy již zpuchřely, zetlela lana;
naše manželky asi a útlá dětřátka sedí
doma a čekají nás. A takto ani svůj úkol,
pro který přiřli jsme sem, jsme doposud nedokončili.

Proto, co já vám řeknu, vy všichni hned uposlechněte:

prchněme s koráby svými již do milé otcovské země,

Tróju širokých ulic už nikterak nedobudeme."

Tohle jim velitel řekl a radost roznítil v srdci

všem těm vojákům prostým, co neznali úradu knížat.

Pohnul se celý sněm jak na moři obrovské vlny,

na pláni íkarských vod, jež rozbouří Euros a Notos,

kdykoli z Dioových mračen se naráz přižene na ně.

Jako když Zefyros vpadne a vysokým osením pohne,

burácí do něho prudce a obilí sklání své klasy,

takto i veškerý tábor se rozvlnil s jásavým křikem.

Všichni se hrnuli k lodím, mrak prachu se pod jejich kroky

do výše zdvíhal - ti všichni se navzájem povzbuzovali,

aby se chápali lodí a vtáhli je na jasné moře.

Proto čistili strouhy; křik bouřlivý k nebesům stoupal

vojáků toužících domů - i brali pod loďmi trámy.

Byl by i proti sudbě se Argejům poštěstil návrat,

tehdy však k Athéně Héra se ozvala těmito slovy:

„Dcero bouřného Dia, ó běda, ty nepřemožená,

tak tedy vrátí se domů a do milé otcovské země

po širém mořském hřbetě již uprchne argejské vojsko?

Což by snad Priamu králi a Trójanům nechali k chloubě

spartskou Helenu, pro niž tak mnoho Achájů padlo

na širé trójské pláni, tak daleko od milé vlasti?

Ale ty pospíchej nyní k všem Achájům oděným kovem,

zdržuj vlídnými slovy tam každého muže a nedej,
aby na moře vtáhli své koráby s oblými boky."
Řekla, i poslechla ji ctná Athéna jiskřivých očí.
Z vysokých olympských vrchů hned skokem dolů se snesla,
k rychlým achájským lodím se blížila kvapnými kroky.
Zastihla Odyssea, jak stál tam Diovi rovný
důmyslem - černé lodi se nechápal - paluby kryté,
neboť veliký žal mu svíral srdce a mysl.
Athéna jiskřivých zraků bliž k němu si stoupla a řekla:
"Zchytralý Odyssee, ty vznešený Láertův synu,
tak tedy prchnete domů a do milé otcovské země,
do lodí s četnými vesly se takto vrhnete všichni?
Což snad Priamu králi a Trójanům necháte k chloubě
spartskou Helenu, pro niž tak mnoho Achájů padlo
na širé trójské pláni, tak daleko od milé vlasti?
Ale ty pospíchej nyní k všem Achájům, nemeškej nijak,
zdržuj vlídnými slovy tam každého muže a nedej,
aby na moře vtáhli své koráby s oblými boky."
Řekla, on postihl hlas, jak Athéna mluvila k němu.
Do běhu dal se a odhodil plášť; ten ze země zdvihl
hlasatel Eurybatés, muž z Ithaky, průvodce jeho.
Vladaři Agamemnonu sám Odysseus v ústrety přišel,
z ruky otcovské žezlo mu odňal, znak trvalé moci,
s ním pak odešel k lodím vojsk achájských, oděných kovem.
Potkal-li někoho z králů neb jedince vynikající,

přistoupil k němu a slovy jej zdržoval přívětivými:

„Bláhový, nesluší ti jak zbabělec umírat hrůzou!

Naopak usedni sám a ostatní k sezení přiměj.

Patrně bezpečně nevíš, co zamýšlí velitel mužstva:

nyní jen zkouší, však brzy zle potrestá achájské syny!

Neslyšeli jsme všichni, co velitel v poradě řekl?

Jenom ať ve svém hněvu zle neztrestá achájské syny!

Velmi se dovede hněvat král živený Diem, vždyť moudrý

Zeus mu důstojnost dává i moc a v lásce ho chová!"

Kdykoli prostého muže však spatřil a zjistil, že křičí,

vždycky ho udeřil žezlem a takto se rozkřikl na něj:

„Hlupáku, klidně tu sed a poslouchej rozkazy jiných,

zdatnějších, nežli jsi ty - tys slaboch a bojovník pod psa,

nejsi k ničemu v boji a právě tak k ničemu v radě.

Nebudem Achájsci všichni tu kralovat, není to dobré,

vládne-li vladařů víc - ať toliko jeden je vládce,

jeden buď král - vždy ten, jemuž propůjčil žezlo a právo

Zeus, syn Istitivého Krona, aby kraloval ostatním lidem."

Takto rozháněl vojsko jak velitel, oni pak nazpět

od svých lodí a stanů se všichni hrnuli na sněm

s hlukem, jako když příboj kdes na silně hučícím moři

při břehu rozsáhlém ječí a hladina burácí silně.

Ostatní všichni si sedli a na místech zůstali v klidu,

jediný Thersités ještě tam bezmíry žvanil a kvákal;

lavinu neslušných slov měl na mysli stále, jen aby

naplano, proti řádu, se s vladaři hádal a škorpil,
tehdy však mluvil, co mohlo být Achájcům k smíchu, jak myslil.

Největší šereda ze všech, co připluli pod trójské hradby:

kulhal na jednu nohu a šilhal, byl na obou plecích
nahrblý, sraženou hrud' - měl ošklivou, šišatou hlavu,
smáčknuté temeno měl - pár chlupů mu pučelo na něm:

Achilleovi a Odysseovi byl nejprotivnější,
neboť je obvykle tupil. Však tenkrát s protivným jekem
tupil Agamemnona; lid achájský na něj byl právě nesmírně
rozezlen v srdci a ukrutně nevrážil na něj.

Thersítés s velikým křikem se takto na krále sápal:

„Na co zas, Agamemnone, si stýskáš a po čem zas toužíš?

Stany máš plné bronzu, máš mnoho vybraných dívek
ve stanech - ty ti nejdřív my Achájeci dáváme darem,
kdykoli nějaké město zde dobudem. Či snad si žádáš
navíc ještě i zlato, jež někdo by z města ti přines
z Trójanů, zdatných jezdců, jak výkupné za syna, jež bych
spoutal a přived ti já či jiný z Achájů? Či snad

toužíš po mladé dívce - s tou aby ses miloval v lůžku
a pak pro sebe sám ji podržel? Není přec slušné,
aby achájské syny ved do zkázy velitel mužstva!

Zženštilci, hanebná chásko, už nejste vojsko, jste baby!

Vraťme se domů i s loďmi a jeho tu u Tróje nechme,
ať se tu raduje z darů; a potom ať pozná, zda také
my jsme mu na prospěch nějak, či zdali mu k ničemu nejsme.

On teď i Achilla znectil, jenž rek je o mnoho lepší:

odňal mu dar a odved - má sám jen nyní tu dívku.

Achilleus nemá žluč v těle, je netečný. Kdyby však nebyl,

Pak bys naposled nyní jej potupil, Agamemnone!"

Tak tedy Thersítés mluvil a urážel vladaře mužstva.

Rychle k mluvkovu tomu však přiskočil Odysseus jasný,

posupně pohlédl na něj a pokáral důraznou řečí:

Thersíte, tlachalo jeden, ač věru jsi výmluvný řečník,

přestaň a pozor si dej sám jediný s králi se hádat!

Nemůže být, jak říkám, zde špatnější člověk, než ty jsi,

ze všech, co s Agamemnonem sem připluli pod trójské hradby.

Proto bys neměl tak řečnit a stále jen v hubě mít krále,

výtky jim činit, je tupit a stále jen na návrat číhat.

Nevíme bezpečně přec, jak dopadne tenhle náš podnik,

zdali se dobře či špatně my Achájeci vrátíme domů.

Proto jen teď tu sedíš a urážíš Agamemnona,

mocného vladaře lidu, že achájští rekové jemu

dávají přemnoho darů - a s pošklebkem hovoříš o něm!

Avšak tohle ti řeknu a to se pak jistě i splní:

Jestli tě ještě jednou tu zastihnu bláznit jak nyní,

potom ať Odysseovi už nesedí na plecích hlava,

ať už nazýván nejsem dál otcem Télémachovým,

jestli tě nechytну potom a nestrhnu z tebe ten oděv,

tenhle tvůj plášť a sukni, co kryje ti hanebné mužství,

jestli až k rychlým člunům, byť s brekem, tě nevyprovodím

ze sněmu - avšak napřed tě potupným výpraskem spráskám."

Řekl, a hned svým žezlem ho přes záda, přes plece praštil.

Thersítés celý se zkřivil a proudem mu vytryskly slzy,

prouha podlitá krví mu na zádech vyvstala ihned

úderem zlatého žezla. On sed si a zachvěl se hrůzou,

pocítil bolest - pak bezradně hleděl a stíral si slzy.

Všichni se zasmáli nad ním - a rádi, ač nevole plni.

Takto pak prohodil leckdo a na svého sousedu pohléd:

„Hleďme, tisíce již nám Odysseus vykonal dobrých

skutků - dobře nám radil vždy první a boje nám řídil:

tohle však nejlepší jest, co nyní vykonal pro nás,

že tomu otevřhubovi a rouhači řečnění přetrh.

Sotva ho ještě jednou duch zpupný přiměje příště,

aby svou nestoudnou řečí zas tupil a urážel krále."

Tak tam promluvil zástup. Vtom povstal, v pravici žezlo,

Odysseus, bořitel měst, s ním Athéna jiskřivých zraků,

podobná hlasatelovi. Ta mlčet kázala vojsku,

aby tak mohli i první i poslední z achájských synů

vyslechnout jeho řeč a v mysli uvážit radu.

Poctivě smýšleje s nimi rek ujal se slova a pravil:

„Vladaři Agamemnone, teď chtějí tě Achájeci nazvat

nejhorším ze všech lidí, co na světě žijí, a přitom

nechtějí splnit slib, ježž dali ti tehdy, když pluli

z Argolska, pastviště koní, sem k ílijským hradbám, že ty se

opět navrátíš domů, až vyvrátíš hrozenou Tróju.

Vždyť tu jak malé děti neb ženy, co o muže přišly,
navzájem lkají a teskní a touží domů se vrátit.
Ovšem, také je trapné, kdo vrací se z rozmrzlosti:
vždyť kdo jediný měsíc je vzdálen od milé ženy,
na lodi s četnými vesly je mrzutý, jestli ho někde
zdržuje zimní bouře a hladina vlnami vzdutá:
nám však v oběhu let již devět uběhlo roků,
co zde meškáme; proto já nemám to Achájům za zlé,
že jsou u křivých lodí již mrzutí, ale je přesto
hanba tak dlouho tu být a domů se navracet s prázdnou.
Vydržte, přátelé, dál a počkejte chvíli, ať zvíme,
zdali nám zvěstuje pravdu náš Kalchás či nikoli. Vždyť my
dobře to chováme v mysli a svědky toho jste všichni,
pokud sudičky smrti v svou náruč vás neuchvátily:
včera či předevírem to bylo, co achájské loďstvo
k Aulidě špelo a neslo všem Trójanům zhoubu i králi.
My jsme okolo zřídla a na svatých oltářích právě
vzdávali bezvadnou oběť všem bohům, žijícím věčně,
pod krásným platanem, v místech, kde vyvěral třpytivý pramen.
Velký vtom zjevil se zázrak: had příšerný, na celém hřbetě
krvavě rudý - sám Zeus, pán Olympu, na svět ho seslal;
zespod oltáře ven se vyřítit, k stromu se vztyčil,
kde byla mlád'átka vrabčí, ta holátka neopeřená,
na konci nejvyšší větve se krčela schoulena v listí,
osm, devátá byla pak samička, matka těch mlád'at.

Had tam požíral již ta holátka pištící žalně;
matka létala kolem a tesknila pro milé dítky -
had se pak vztyčil a ji, jak kvílela, za křídlo chytil.
Když už mlád'átka vrabčí i matku nakonec sežral,
bůh pak, který ho seslal, jej učinil znamením zřejmým,
neboť ho proměnil v kámen sám Zeus, syn lstivého Krona.
My tam s podivem stáli a žasli, co se to stalo ---
Když tedy strašlivý netvor nám zasáh v posvátnou oběť,
hned k nám hovořil Kalchás a vykládal zjevení božské:
"Pročpak jste umkli náhle, ó Achájci s dlouhými vlasy?
Nám přec přemoudrý Zeus to nevšední znamení zjevil:
splní se pozdě, však pověst, ta o něm už nezajde nikdy.
Tak jako pohltil had i mlád'ata vrabčí, i matku,
osm, devátá byla pak samička, matka těch mlád'at,
tolik budeme roků i my zde u Tróje válčit,
města širokých ulic však dobudem v desátém roce."
Takto hovořil Kalchás, a teď se to splňuje všechno.
Proto zůstaňte všichni, ó Achájci v důkladné zbroji,
tady, už dobudem přec to veliké priamské město."
Nesmírně po jeho slovech lid argejský jásal, až loďstvo
strašně kol zaburácelo, jak Achájci nadšeně vzkřikli,
neboť tím schválili řeč, již pronesl Odysseus božský.
Nato v zástupu mluvil i Nestór, gerénský jezdec:
"Běda, vy řečníte tady jak malé, bláhové děti,
které nedbají dosud nic o slavné válečné činy.

Kampak se podějí smlouvy, kam přísahy, nechat se v ohni
octnou záměry mužů i úrady, oběti rovněž
čistého vína a sliby, k nimž měli jsme důvěru? Takto
naplano přeme se tu, však nějakou účinnou pomoc
nikterak nemůžem nalézt, ač dlouho už schůzujem tady.
Ty však, Agamemnone, jak dříve, s rozhodnou vůlí
v lítých válečných sečích buď Argejům nadále vůdcem!
Tyhle pak - jednoho dva - nech z Achájů zahynout, kteří
chtěli by za zády nás (však to se jim nezdaří!) radit
k návratu do Arga dřív, než sami se přesvědčit můžem,
zdali Kronovce Dia je příslib klamný či není.
Tvrdím věru, že Zeus, bůh přemocný, přikýv nám toho
dne, kdy na rychlé lodi jsme stoupali, achájští muži,
abychom smrt a zhoubu všem Trójanům nesli, a on nám
napravo rozsvěcel blesky a šťastná znamení dával.
proto ať nespěchá nikdo dřív do vlasti s návratem, dokud
každý by s manželkou trójskou se na lůžku nepomiloval,
dokud nepomstí trýzeň a sténání Heleny spartské.
Má-li kdo náramnou chuť již teď se navrátit domů,
ať tedy černé lodi se uchopí, palubou kryté,
aby tak dřív než druzí své osudné záhuby došel.
Uvažuj, vladaři, sám, a poslyš i jiného radu,
neboť zamítnout nelze můj návrh, který ti sdělím:
Rozděl po, kmenech muže a po rodech, Agamemnone,
rod aby pomáhal rodu a kmeny zas příbuzným kmenům.

Jestliže provedeš toto a vojáci poslechnou výzvy,
poznáš, kdo zbabělý je jak z vůdců, tak z vojáků prostých,
i kdo je chrabřejší, vždyť budou pak sami o sobě válčit;
poznáš, zda z boží vůle ty nemůžeš vyvrátit Tróju,
či jen zbabělostí mužů a chabou znalostí války."

Přemocný Agamemnón mu odvětil na to a pravil:

„Starče, ty překonáš věru svou radou zas achájské syny!

Kéž bych jen, otče Die i Athéno, jakož i Foibe,
kéž bych v achájském vojsku měl deset takových rádců,
pak by velice rychle hrad krále Priama klesl,
vyvrácen pravicí naší a do prachu stržen a pleněn.

Ale mně bouřný Zeus, syn Kronův, jen přisoudil strasti,
neboť v neplodné hádky a různice stále mě vrhá.

Takto já kvůli dívce se do sporu s Achillem dostal
nevraživými slovy - však já jsem ho urážel první.

Jestli však v budoucnu někdy se shodneme, nebude pak již
dopřán Trójanům odklad zlé záhuby ani dost málo.

Nyní však pospěšte k jídlu, ať můžeme započít bitvu.

Dobře si každý nabrus své kopí, štít dobře si připrav,
dobře ať rychlým koním dá každý dosyta nažrat,
dobře ať prohlédne každý svůj vůz a na válku myslí,
abychom po celý den se měřili v urputné bitvě,
neboť nebudem mít v tom přestávku ani dost málo,
leda až přikvapí noc a roztrhne zuřivost mužů.

Zpotí se leckomu řemen, až zavěsí na něj kol prsou

štít svůj, chránící tělo, a ruka mu na kopí zemdlí,
zpotí se leckomu kůň, až pokluše s hlazeným vozem.
Avšak o kom bych zjistil, že straní se bitvy a hodlá
lelkovat u křivých lodí, ach, tomu pak nebude potom
snadné uniknout psům a uniknout pařátům dravců."
Řekl, a hlasitě jásal lid argejský; stejně tak vlny
ječí při strmém břehu, když Notos je nárazem zbouří
u skály čnějící z moře - tu stále bičují vlny
nárazem všelikých větrů, ať odtud či odtamtud přijdou.
Vstali a táborem lodním se všichni pak porůznu hnali,
po stanech vznítily ohně a všichni se chápali jídla.
Každý pak přinášel oběť svým bohům žijícím věčně,
modlil se, aby unik jak smrti, tak válečné vřavě.
Velitel Agamemnón sklál Diovi velemocnému
za oběť tučného býka aš pětiletého a nato
svolával k oběti vůdce, z všech Danaů nejvýznačnější:
Nestora ze všech nejdřív a vladaře Ídomenea,
potom Aianty oba a zdatného Dioméda,
šestého Odyssea, jenž důmyslem rovnal se Diu.
Přišel i Meneláos sám od sebe, výtečný vůdce,
protože věděl v svém srdci, jak bratr je zavalen prací.
Stoupli si okolo býka a nabrali ječného zrní,
Agamemnón pak mocný se modlil těmito slovy:
?Přeslavný, přemocný Die, ty nebeský vladaři mraků,
dřív ať nezajde slunce a nepřijde večerní soumrak,

dokud nesvrhnu na zem krov Priamův od kouře černý,
dokud ničivým ohněm mu nespálím paláce dveře,
dřív než Hektorův šat bych na prsou broušeným mečem
na kusy rozsekal mu a četní druzi kol něho
dokavad neklesnou v prach a zuby se zakousnou v půdu."

Pravil, ještě však nechtěl mu Kronovec splnit tu prosbu:
přijal sic od něho oběti, však stále mu zvětšoval strasti.
Když se pak přestali modlit a na žertvy vsypali ječmen,
nadzdvihli zvířatům hlavy, je skláli a kůži z nich stáhli,
z kýt pak vyřízli maso, to dokola pokryli lojem
složeným v dvojitou vrstvu, a čerstvé maso naň kladli.

Potom bezlistým dřívím to všechno pálili rychle.

Vnitřnosti na rožeň vbodli a nad ohněm točili jimi.

Když pak spálili kýty a snědli vnitřnosti žertev,
krájeli ostatní části a na rožně nabodávali,
pozorně upekli je a všechno sňali pak z rožňů.

Jakmile ustali v práci a jídlo již hotovo bylo,
jedli, a z hostiny řádné i srdce požitkem mělo.

Achájové se chystají do boje

Když pak po pití touhu a po jídle zahnali zcela,
tu již začínal mluvit k nim Nestór, gerénský jezdec:
?Přeslavný Átreův synu, ó vladaři Agamemnone,
teď už tu nemluvme dále a také nechtějme dlouho
odkládat závažné dílo, jež bůh nám svěřuje provést.

Nuže ať hlasatelé lid achájský, oděný kovem,

opět v táboře lodním jdou svolat a shromáždit k boji;
my ale společně takto náš rozlehlý achájský tábor
projdeme, ať vznítíme tady co nejdříve urputnou bitvu."

Pravil, a Agamemnón rád poslechl, velitel mužstva.

Ihned přikázal hlásným, ať Achájské s dlouhými vlasy
jasným, hlaholným hlasem jdou svolávat k chystané bitvě.

Ti tedy svolávat šli a vojsko se scházelo kvapem.

Vládcové živení Diem, co byli kol Agamemnona,
ve spěchu řadili vojsko. Tam Athéna jiskřivých zraků
držela převzácný štít, štít nezměnitelný a věčný,
na jehož, okraji vlaje sto třapců z ryzího zlata,
všechny jsou pleteny krásně a každý má cenu sto býků;
šířila zář tím štítem, jak proběhla achájským vojskem,
ke spěchu nutila je, všem sílu vzbudila v srdci,
aby jen válčili stále a odvážně sváděli bitvy.

Rázem se pro všechny boj stal o mnoho sladší než touha
do milé otcovské země zpět na dutých lodích se vracet.

Jako když ničivý oheň kdes na strmých hřebenech horských
sežihá rozsáhlý les a zdaleka vidět je záři,
podobně z množství kovu, jak vojska se kupředu brala,
osňující lesk až do nebe pronikal vzduchem.

Jako když přečetná hejna se shluknou křídlatých ptáků,
jeřábů, divokých hus neb labutí s dlouhými krky
na lýdské Asijské louce kol Kaystru, proudivé řeky,
létají sem a tam a pyšní se křídly a s křikem

hejno si za hejnem sedá, až louka burácí hlukem,
podobně zástupy četné již od dutých lodí a stanů
na skamanderskou pláň se valily, pod jejich kroky
strašlivě duněla země, jak hnali se muži i koně.

Na louce plné květů pak stanuli, v sousedství řeky,
bezpočtu - tolik as listí a květů se na jaře rodí.

Jako jsou hejna much, tak hustá a početná, která
v pastýřské ohradě u stád sem tam pak létají stále,
v jarní době, kdy opět se plní nádoby mléka,
tolik as na té pláni se Achájů s dlouhými vlasy
stavělo proti Trójským a dychtilo rozdrtit všechny.

Jako as pastýři koz svá početná stáda si snadno
od sebe oddělí zas, když brav se na pastvě smísí,
podobně řadili též i vůdcové oddíly svoje
na pochod v bitevní seč. Král Agamemnón v tom davu
Diovi, vladaři blesků, se podobal hlavou i zrakem,
Areovi svým pásem a hrudí Poseidónovi.

Jako as ve stádě býk vždy nad všemi vyniká velmi,
neboť na pastvě krávy svou velikostí nápadně předčí,
takovým učinil Zeus v ten den i Agamemnona,
nápadným v zástupu vojska a nad reky vynikajícím.

Výčet řeckého loďstva

Nyní mi povězte, Músy, co bydlíte v olympských domech,
vždyť vy bohyně jste, jste při všem a všechno i víte,
my však slýcháme tu jen pověst, nic nevíme přesně,

kteří to vůdcové vojska a vladaři Danaů byli.

Nemoh bych sdělit ten počet a jmenovat všechny, i kdybych

desatero měl úst a v ústech jazyků deset,

kdybych měl nezlomný hlas a v prsou kovové plíce,

kdyby mi olympské Músy, ty dcery bouřného Dia,

nepřipomněly, kolik jich připlulo pod trójské hradby.

Vůdce lodí teď řeknu a potom i veškeré lodě.

Léitos s Péneleem ved boiótská vojska a s nimi

Klonios, Arkesiláos a Prothoénór ved ony,

kteří v Hyrii měli a v skalnaté Aulidě domov,

v roklinách Eteónu a ve městě Schoinu a Skólu,

v Thespeii též a v Graii a v prostorném Mykaléssu,

v Harmatu, v Ókaleii a v Erythrách, Eilesiu,

sídlící v Eleónu a Peteónu a v Hyle,

dále pak v Medeónu, v tom překrásném výstavném městě,

v Eutrési, Kopách a v Thisbě, kde množství holubů žije,

ve městě Koróneii a v travnatém Haliartu,

všechny, co v Plataii měli a v Glísantě tehdy své sídlo,

bydlící v Dolních Thébách, v tom překrásném výstavném městě,

v Onchéstu, posvátném městě, kde Poseidón nádherný háj měl,

ty, co v Mideii žili a v Arně bohaté révou,

v nejzazším Anthédoně a rovněž v posvátné Níse:

jejich padesát lodí se na cestu dalo a na ně

na každou nastupovalo vždy sto dvacet boiótských mužů.

Bydlícím v Asplédonu a v minyjském Orchomenu

Askalafos byl vůdcem a Ialmenos, synové boha
Area. Astyoché je zrodila, stydlivá dívka,
v paláci Aktora vládce, když vstoupila do horní síně,
mocnému Areovi, jenž tajně se v lůžku s ní spojil.
Třicet prostorných lodí jim v řadách k Íliu plulo.
Schedios s Epistrofem byl vůdcem Fóků - to byli
Ífita, chrabrého reka, dva synové, Nauboleovce;
v skalnaté Pýthóně bydlil a v Kyparissu lid focký,
také v posvátné Kríse a v Daulidě, v Panopeu,
jiní v Anemóreii a v Hyampoli a kolem,
jiní při Kéfísu zas bydlili, při jasné řece,
jiní v Lilaii městě, kde vyvěrá Kéfísu pramen.
Ty, co bydlili v Argu a v Tíryntě s hradbami kolem,
v Asině, Hermioně kol hluboké zátoky mořské,
v Troizéně, v Éijonách a v Masétu Achájci mladí,
v Aigíně, v Epidauru, kde vinné révě se daří,
ty zase Diomédés, rek výborný, vedl a s ním byl
slavného Kapanea syn milený, Sthenelos jménem,
Euryalos jak třetí šel s nimi, rek podobný bohům -
vladaře Mékístea byl synem, Talajonovce -
všechny pak Diomédés, rek výborný, do boje vedl.
Na osmdesáti lodích je do Tróje doprovázeli.
Těm, co v Mykénách žili, v tom výstavném městě, co měli
v bohatém Korintě domov neb v Kleónách stavěných pěkně,
v půvabné Araithyreii, co v Orneiách sídleli, nebo

ve městě Sikyónu, kde Adréstos kraloval dříve,
bydlícím v Hyperésii a ve strmé Gonoesse,
v Pelléně, jakož i těm, co sídla kol Aigia měli,
po celém Aigialu a v okolí Heliky širé,
těm král Agamemnón, syn Átreův, přemocný vládce,
velel se stovkou lodí. S ním vojsko šlo nejpočetnější,
nejlepší ze všech; on sám se oblekl do lesklé zbroje,
pyšně se ve slávě nesl a vynikal nad všechny reky,
neboť byl nejlepší ze všech a vedl lid nejpočetnější.
V kotlině lakedaimonské co bydleli, v krajině roklin,
ve Spartě, Fókidě, v Messe, kde množství holubů žije,
co měli v Brýseiách domov a v půvabných Augeiách, ty, co
v Amyklách sídlili zas a v Helu, v tom přímořském městě,
ty, co bydlili v Láii a v Oitylu, v okolí jeho,
ty měl pod mocí bratr, rek udatný, Meneláos
se šedesáti loďmi - ti zvláště se řadili k bitvě.
Procházel řadami jejích a věřil své horlivé mysli,
když je pobádal k boji; ten nejvíce dychtil v svém srdci z
a všechen Helenin žal a útrapy řádně se pomstít.
Kteří sídlili v Pylu a v Áréně, půvabném městě,
co měli za domov Thryon, brod alfejský, výstavné Aipy,
Kyparisséeis město a élidskou Amfigeneiu,
města Pteleos, Helos a Dórion, u něhož Músy
s Thamyrem, thráckým pěvcem, se potkaly, z OichaIska jdoucím
od Euryta, a přitom mu odňaly umění písňě,

neboť se vychloubal pyšně, že zvítězí, i kdyby samy
Músy zpívaly s ním, jež dcery jsou bouřného Dia.
Z hněvu mu odňaly- hlas a vzaly mu umění zpěvu,
dovednost na loutnu hrát mu uvedly v zapomenutí.
Všechny ty Nestór zas vedl, ten zkušený gerénský jezdec,
s kterým pak na devadesát se plavilo prostorných lodí.
Pod strmou kyllénskou horou co bydleli v arkadské zemi,
při rovu Aipytiově, kde muži jsou udatní v boji,
kdož měli Feneos sídlem a Orchomen bohatý stády,
Stratiu jakož i Ripu a Enispu šlehanou větry,
v půvabné Mantinéii a v Tegeii městě co žili,
kteří v parhasském kraji a v Stymfélu obydlí měli,
těm velel Ankaiův syn, muž přemocný, Agapénór,
se šedesáti lodmi; i vcházeli do každé lodi
četní arkadští muži, co uměli bojovat skvěle.
Vždyť sám velitel mužstva, syn Átreův, Agamemnón,
koráby dobře kryté jim daroval, aby se na nich
plavili po třpytném moři, neb plavectví nepěstovali.
Kteří však v Búprasiu a ve skvělé Élidě žili,
v kraji, jež Hyrmíné svírá a Ólenská skála a dále
Aleision a posléz i Myrsinos, ležící nejdál,
ti měli čtyři vůdce a deset za každým vládcem
rychlých korábů plulo, kam vstoupilo Epejců mnoho.
Thalpios s Amfimachem je vedli, syn Eurytův první,
druhý Kteatův syn - a oba dva Aktora vnuci;

třetích syn Amarynkeův byl velitel, Diórés zdatný,
Polyxeinos pak čtvrtých byl velitel, podobný bohům,
Agasthenův to syn, rek zdatný, vnuk Augeia vládce.
Vojákům z Dúlíchia a z posvátných ostrovů Echín,
které za mořem leží a hraničí s élidským krajem,
těm zase vůdcem byl Megés, syn Fýleův, Areu rovný;
Fýleus jezdec ho zplodil, rek Diovi milý, však Megés.
Čtyřicet černých lodí z těch krajů je následovalo.
Vůdcové řady Fóků již horlivě stavěli v šiky,
které se vyzbrojovaly blíž Boiótů po levé straně.
Rychlý Oileův syn, rek Aiás, byl vůdcem všech Lokrů,
menší, ne veliký tak jak Aiás Telamónovec,
nýbrž o mnoho menší, ba maličký, v brnění z plátna,
avšak Acháje všechny a Hellény překonal kopím.
Bydlili v Opoentu a Kalliaru a Kýnu,
v půvabných Augeiách jiní a ve městě Bésse a Skarfě,
také v Throniu, v Tarfě i u proudů Boagriových:
Čtyřicet černých lodí vojsk Lokrů ho následovalo,
kteří domovy své blíž posvátné Euboie mají.
Abantů, dýšících silou, co v Euboi bydleli, a též
v Chalkidě, v Eiretrii a Histaiii, bohaté hrozny,
v přímořském Kerinthu, v Diu, v tom vysoko strmícím městě,
kteří v Karystu žili, co ve Styrech měli svůj domov,
těchto zas Elefénór byl vůdcem, ten Areův ctitel,
Chalkódontův to syn, král Abantů srdnatých v boji.

Abanti rychlí s ním táhli, týl zakrytý dlouhými vlasy,
vojáci proslulí kopím; ti oštěpy napřaženými
dychtili odpůrcům svým kol prsou prorazit krunýř.

Čtyřicet černých lodí ho ke Tróji následovalo.

Kteří zas v Athénách žili, v tom výstavném městě, kde vlast měl

Erechtheus, udatný v srdci, ježž Athéna, Diova dcera,

sama kdys pěstila, reka, ježž zrodila úrodná země -

v Athénách dala mu domov, v svém vlastním bohatém chrámě,

kde jej obětmi býků a beranů jinoši z Athén

o milost prosí, když v oběhu let den výroční přijde.

Tyhle zas Menestheus vedl, syn Peteův. Menestheovi

nikde na celém světě muž jediný nemoh se rovnat

v řadě koní v bitvě a vojáků chráněných štíty.

Nestór jen soupeřil s ním, vždyť také byl o mnoho starší.

Padesát černých lodí ho do Tróje doprovázelo.

Aiás ze Salamíny ved dvanáct korábů,

kteří seřadil na onom místě, kde stály již athénské šiky.

zanevřel na svého otce a přesídlil na Dúlíchion.

Čtyřicet černých lodí ho ke Tróji následovalo.

Srdnaté Kefalléňany ved Odysseus; domovem jejich

ostrov Ithaka byl a Nériton s šumícím listím,

bydlili na Krokyleii a na Aigilipě drsné,

kteří Zakynthos měli a Samos za svoje sídlo,

kteří pevninu měli a protější pobřeží mořské,

všem těm Odysseus vládl, rek důmyslem Diovi rovný.

Korábů dvanáct s ním plulo a měly červené boky.
Aitólů vůdcem byl Thoás, jenž synem byl Andraimonovým;
ti zas v Pleróně měli a v Ólenu, v Pyléně domov,
přímořská Chalkis jim byla a skalnatý Kalydón sídlem.
Oinea přeudatného už synové nežili, nežil
ani už sám, a zemřel i Meleagros, rek rusý:
proto nastoupil Thoás, jenž ve všem měl Aitólům vládnout.
Čtyřicet černých lodí ho ke Tróji doprovázelo.
Kréťany Ídomeneus, rek proslulý oštěpem, vedl,
všechny, co bydlili v Knóssu a v Gortýně, hrazené pěkně,
ve městě Mílétě, v Lyktu a v Lykastu bělokamenném,
dále v Rhytiu, Faustu (v těch městech se překrásně bydlí),
také kdož na Krétě měli své domovy, v tamních stu městech,
všechny ty Ídomeneus, rek proslulý oštěpem, vedl,
s Mérionem, jenž roven byl Areu, záhubě mužů.
S nimi pak na osmdesát se černých korábů bralo.
Ze Rhodu Tlépolemos, syn Héraklův, krásný a velký,
přiváděl devět lodí i s Rhod'any, zdatnými v boji.
Kdo měli na Rhodu domov a na tři se dělili kmeny,
v Lindu a v Iélýsu a v Kameiru bělokamenném,
těm tedy Tlépolemos byl vůdcem, rek oštěpem slavný;
silnému Hérakleovi jej zrodila Astyocheia;
z Efyry ved si ji domů až od proudů Selléentových,
mnoho když pobořil měst těch vladařů živených Diem.
Když pak v paláci pevném syn Tlépolemos již vyrost,

rek ten vlastnímu otci hned usmrtil milého strýce,
Likymnia, již starce, kdys hrdinu zdatného v boji.
Nakvap si vystavěl lodě a shromáždív přemnoho lidu,
vyplul a přes moře prchal, vždyť synové druzí a vnuci
silného Héraklea ho přiměli pohrůžkou pomsty.
Bloudil a útrapy snášel, až dostal se na Rhodos; tam pak
bydleli podle kmenů v třech skupinách, přičemž je všechny
nesmírně miloval Zeus, jenž panuje bohům i lidem,
takže je Olympu pán též zahrnul obrovským jméním.
Níreus z ostrova Sýmy tři souměrné koráby vedl,
Níreus, Aglaiin syn a vladaře Charopa; tento
Níreus nejkrásnější byl z mužů, co připluli k Tróji,
z Danaů všech hned po Achilleovi, tom bezvadném reku;
byl však tělesně slabý a táhlo s ním nemnoho mužstva.
Ti, co Nísýros, Kasos a Krapathos domovem měli,
z Kóu kdož Eurypylova a z ostrovů Kaliden přišli,
ti zase Feidippa měli a Antifa za velitele,
syny to Thessala krále, jenž z rodu byl Hérakleova.
Třicet prostorných lodí jim v řadách ke Tróji plulo.
Nyní vypočtu ty, co bydleli v thessalském Argu,
kteří v Alopě, v Alu a v Tréchíně měli svůj domov,
ve Fthíii, v Helladě též, v té otčině překrásných dívek -
Helléni, Myrmidonové, též Achájci zvali se jménem;
padesát korábů měli a Achilla za velitele.
O válku s výkřiky hrůzy však nijak se nezajímali,

neboť neměli muže, jenž šiky by do boje vedl.

Rychlý Achilleus božský jen u lodí nečinně meškal,
pro dívku s krásnými vlasy byl rozhněván, Brísovou dceru,
kterou po velkých strastech si v Lyrnéssu za kořist vybral:

Lyrnéssos vyvrátil zcela a Thébanům rozbořil hradby,
usmrtil Epistrofa a Mynéta, oštěpem slavné,
syny Euéna krále, jenž z rodu byl Selépiova.

Pro tu tam meškal a truchlil, však zakrátko opět měl povstat.

Co měli Fylaku sídlem a Pýrasos v záplavě květů,

Démétrin posvátný kraj, a Ítónu živící stáda,

Antrón, přímořské město, a Pteleos s úrodou trávy,

těch zase Prótesiláos kdys býval udatným vůdcem,

dokavad žil - však tehdy už černá země ho kryla.

Zanechal doma svou choť, jež tváře si drásala žalem,

opustil bezdětný dům; jej usmrtil kterýsi Dardan,

právě když z korábu skákal, jak prvního - prvního ze všech.

Nebyli bez vůdce však, ač toužili po padlém vůdci -

Podarkés velení převzal, ten ctitel válečné vřavy;

Ífiklos byl jeho otcem, syn Fylakův, bohatý stády.

Podarkés vlastní bratr byl chrabrého Prótesiláa,

jakožto druhorozený; však starší a zdatnější býval

hrdina Prótesiláos, rek bojovný. Nechyběl tedy

vojákům vůdce, ač všichni dál toužili po něm, tak skvělém.

Čtyřicet černých lodí jej ke Tróji doprovázelo.

Kteří ve Ferách žili, blíž jezera u města Boiby,

v Glafyrách, v samotné Boibě a v Ijólku, výstavném městě,
jedenáct korábů měli a Eumélos jejich byl vůdcem,
Admétův milený syn; jej Admétu zrodila jasná
Alkéstis, nejpůvabnější svou tváří z dcer Pelia krále.
Těm, co ve Thaumakii a v Méthóně měli svůj domov,
v Meliboi a v Olizóně, v tom městě tak drsném,
těm velel Filoktétés, jenž mistr byl ve střelbě z luku,
se sedmi koráby: v každý mu padesát veslařů přišlo,
mistrů ve střelbě z luku, a proto i v bitvě tak silných.
Sám však na výspě ležel a kruté bolesti snášel
na Lémnu, v posvátném místě, kde lid ho achájský nechal
po zhoubném uštknutí hadím žít v útrapách po kruté ráně;
tam tedy ležel a lkal, však brzy si Řekové měli
u lodí na svého vládce zas vzpomenout, na Filoktéta!
Nebyli bez vůdce však, ač toužili po prvém vůdci:
Medón velení převzal, syn Oileův z vedlejší choti;
Oileovi, měst dobyvateli, ho zrodila Réné.
Ty, co bydlili v Trikce a v skalnaté Ithóně, ty co
ve městě Oichaliji, kde oichalský Eurytos vládl,
ty zas do boje vedli dva synové Asklépiovi,
Macháón s Podaleiriem, dva lékaři na slovo vzatí.
Třicet prostorných lodí jim v řadách ke Tróji plulo.
Co měli Ormenion a Hypereiu, zdroj vody,
co žili v Aateriu a na bílých Titanu vrších,
Eurypylos jim velel, syn proslulý Euaimonův.

Čtyřicet černých lodí jej ke Tróji doprovázelo.
Těch, co v Argisse žili a v Gyrtóně měli svůj domov,
ve městě Élóně, v Ortě a v Oloossoně bílé,
těch zase Polypoités byl vůdcem, rek neohrožený,
Peirithoův to syn - sám Zeus ho zplodil, bůh věčný:
proslulá Hippodameia ho zrodila Peirithoovi
onoho dne, kdy ztrestal voj zarostlých Kentaurů divých,
které z Pélia vyhnal a zatlačil k aithické zemi,
nikoli sám - byl Leonteus s ním, jenž holdoval boji,
chrabrého Koróna syn, a Korónův otec byl Kaineus.
Čtyřicet černých lodí je ke Tróji následovalo.
Korábům dvaadvaceti zas velel rek Gúneus z Kyfu -
táhli s ním Eniénové a udatný Peraibů národ,
kteří si stavěli sídla kol Dódóny s nevlídnou zimou,
ti, co pěstili pole kol krásného Titarésia,
který pak do Péneia své vody překrásné vlévá,
s Péneiem stříbrnotokým svou vodu však nemísí, nýbrž
tak jako čist'oukný olej dál po jeho povrchu plyne:
styžských vod je to výtok, té strašné přísežné řeky.
Prothoos Magnétům velel, syn Tenthrédonův, všem, kteří
bydlili u Péneia a při šumných lesnatých chlumech
pohoří pélijského; těm rychlý Prothoos velel -
čtyřicet černých lodí jej ke Tróji doprovázelo.
Ti tedy vůdcové vojska a vladaři Danaů byli.
To však mi řekni, Múso, kdo právě byl nejlepší ze všech,

z mužů a zároveň z koní, co s Átreovci v boj táhli.

Nuže Ferétův vnuk měl ze všech nejlepší koně,
Eumélos, který je řídil - ti letěli rychle jak ptáci,
stejně srsti a věku a se hřbety stejnými navlas;
v Péreii vychoval je sám Apollón stříbrnoluký,
byly to obě klisny a ve válce budily postrach.

Z mužů zas nejlepší byl rek Aiás Telamónovec,
dokud se Achilleus hněval - vždyť ten měl největší sílu;
nejlepší byli i koně, co nosili Achilla reka.

Ale ten nečinně dlel jen u křivých korábů mořských,
neboť se na Agamemnona zle rozhněval, vladaře lidu,
zatímco vojáci jeho se vesele při mořském břehu
bavili házením disku a metáním loveckých kopí
a též střelením z luku - vždyť koně jim u vozů stáli,
každý si jetýlek škubal neb miřík rostoucí v mokru.

Vozy důkladně kryté svým pánům ve stanech stály;
po vůdci bojovném marně lid válečný toužil, a proto
chodili táborem vojsk sem tam a nebojovali.

Ostatní spěchali však, kraj celý jak požár by schvátil;
sténala pod nimi zem jak pod Diem, vladařem blesků,
kdykoli ve hněvu zem kol Týfóna bičuje blesky,
kdesi v arimském kraji, kde Týfónovo je lože -
tak i pod jejich kroky, jak kupředu postupovali,
nesmírně sténala zem - tak rychle tam kvapili plání.

Výčet trójských vojsk

Íris, rychlá jak vítr, se s poselstvím k Trójanům snesla
od Dia, vladaře mraků, a nesla jim žalostnou zprávu.

U brány králova domu se Trójané sešli a všichni
veřejnou poradu měli, jak mladiství muži, tak starci.

Stoupila si rychlá Íris blíž k vládci a mluvila k němu -
podobný měla hlas jak Polítés, Priamův syn; ten
seděl jak vyzvědač trójský, jenž spoléhal na rychlé nohy,
na vršku mohyly, v níž kmet Aisýétés byl pohřben,
čihaje, kdy asi z lodí se vyřítí achájské vojsko.

Pravila, podobná jemu, ta rychlá bohyně Íris:

„Starče, ty jenom stále máš v oblibě jalové řeči,
jakoby za dob míru - vždyť vypukla urputná válka!

Já přec ve velmi mnoha zlých bitvách s muži se střetl,
avšak takové mužstvo a tolik jsem nespatriil nikdy.

Počtem se rovnají zcela buď záplavě listí neb písku,
jak se tak po plání valí a na město do boje táhnou.

Hektore, především tobě to ukládám, takhle to proved':
mnoho je spojenců zde, v tom velikém královském městě,
lidé z rozličných končin však mají i rozdílný jazyk;
těm ať pokaždé velí muž náčelník, který je vede,
v čele ať do bitvy jde, až seřadí občany v šiky."

Řekla a Hektór poznal, že bohyně mluvila, proto
ihned rozpustil sněm a všichni se pro zbraně hnali.

Otevrou dokořán bránu; vtom lid se vyhrnul z města,
pěšáci stejně jak jezdcí - hluk veliký vznikl a vřava.

Jakýsi pahorek příkrý se právě před městem zdvíhá.
Stranou na širé pláni, lze odevšad přistoupit k němu;
lidé pahorek ten zvou Batiéia, však bozi
náhrobkem Myriny zvou ho, té mužatky obratné v boji;
tam se Trójané tenkrát a spojenci řadili k bitvě.
Trójany veliký Hektór ved do boje, jiskřící přilbou,
Priamův syn, a s ním se v zbroj odění mužové hnali,
nejlepší, nejpočetnější, a dychtili utkat se kopím.
Urostlý Anchísův syn, rek Aineiás, Dardanům velel
(vznešená Afrodíté ho zrodila Anchísovi,
bohyně na ídských stráních když vzdala se smrtelníkovi),
ale ne sám - šli s ním dva synové Anténorovi,
Akamás s Archelochem - ti ve všech se vyznali bitvách.
Ti, co v Zeleii žili až pod krajním výběžkem Ídy,
zámožný trójský lid, co z Aisépu tmavou pil vodu,
těm zas Pandaros velel, syn Lykáonův, tak slavný -
daroval kdysi luk sám Apollón tomuto reku.
V Adrésteii co žili a v apajském území, kteří
sídlili v Pityeii a pod strmou térejskou horou,
těm zas Adrástos velel a Amfios v brnění z plátna,
Meropa perótského to synové; dovedl Merops
ze všech nejlépe věstit; i nechtěl dovolit synům
do války v záhubu jít; ti nebyli poslušni otce,
sudičky černé smrti je totiž k záhubě vedly.
Kteří v Perkótě měli a u řeky Praktia domov,

kteří v Abýdu žili a v Séstu, v Arisbě skvělé,
těch zas byl Ásios vůdcem, syn Hyrtakův, náčelník mužů,
Ásios, Hyrtakův syn, jež vezli z Arisby koně
ohniví, postavy velké, až od řeky Selléentu.
Pelasy oštěpem slavné ved Hippothoos, ty kmeny,
kteří v Lárise měli svá obydlí, v hrudnaté zemi;
Hippothoos jim velel a Pylaios, Areův ctitel,
synové Pelasga Létha, jenž z Teutamova byl rodu.
Akamás oddíly thrácké a hrdina Peiroos vedl
z krajů, jež Helléspont svírá svým prudce se valícím tokem.
Eufémos velitelem byl Kikonů válčících kopím,
Troizénův syn - děd jeho byl Keás živený Diem.
Paionské lučištníky zas Pýraichmés zdaleka vedl,
od města Amydónu, kde široký Axios proudí,
Axios - z plynoucích řek je na světě nejnádhernější.
Paflagony zas vedl rek srdnatý Pylaimenés
z Enetů (z oněch krajin je plémě divokých mezků);
ty ved, co v Kytóru měli a v Sésamu domov, i ty, co
na březích u Partheniu svá proslulá obydlí měli,
v Aigialu a v Krómně a vysoko na Erythínech.
Odios Halizónům a Epistrofos s ním velel,
z Alyby, dálného města, kde domov je hojného stříbra.
Ennomos, ptačí věštec, a Chromis veleli Mýsům,
ale ni věštěním z ptáků se nevyhnul mráкотné smrti:
Achilleus, rychlý v běhu, svou rukou ho zahubil v řece,

ve které pobíjel šmahem i jiné vojáky trójské.
Forkýs a Askanios (ten bohům byl roven) ved Frygy,
z daleké Askanie - ti toužili bojovat v seči.
Za vůdce Méonům Mesthlés a Antifos zvoleni byli,
synové Talaimenovi, jež zrodila gýgajská víla;
ti i Méony vedli, co sídlili pod horou Tmólem.
Nastés dále byl vůdcem všech Kárů mluvících drsně,
kterým byl domovem Mílét a listnaté pohoří Fthírón,
povodí Maiandru řeky a strmé Mykalské vrchy;
Amfímachos a Nastés je do boje vedli, ti sliční
synové Nomíonovi; rek Amfímachos a Nastés;
první do boje chodil jak dívka, zdobený zlatem,
bláhový! ?alostné zhouby ho nemohlo uchránit zlato:
hrdina rychlý v běhu svou rukou ho zahubil v řece,
Achilleus chrabrý, a ten, vnuk Aiakův, zlato mu odňal.
Lyčanům Sarpédón velel a Glaukos neohrožený,
z dalekých lyckých krajů, až do proudů vírného Xanthu.

III.

Když byly oddíly všechny i s vůdci sešikovány,
Trójané s velikým křikem a rámusem táhli jak ptáci;
podobně pod klenbou nebes křik jeřábů vůkol se šíří;
kteří unikli zimě a lijáku nevýslovnému,
a pak letíce s křikem až ku proudům Ókeanovým,
záhubu nesou a smrt všem človíčkům Pídimužíkům;
s nimiž po ránu hned se pouštějí do zhoubné půtky -

naopak achájské šiky My potichu. dýchaly silou,
s velikou touhou v srdci, že budou se navzájem bránit.
Tak jako na horských vrších, když Notos rozestře, mlhu,
pastýřům nikoli milou, však zlodějům slibnější nad noc
(tolik jen člověk v ní vidí, co kamenem dohodit může):
tak i pod jejich kroky se zdvíhaly kotouče prachu,
neboť velice rychle tou rovinou před městem táhli.
Když pak už nablízku byli a chystali vzájemný útok,
Paris, podobný bohům, šel do boje z Trójanů první,
přes plece pardálí kůži, luk ohebný nesl a meč měl,
mával oštěpy dvěma, jež končily kovovým hrotem,
přítom vyzýval Řeky z řad achájských nejstatečnější,
aby se v zápase litém s ním utkali v urputném boji.
Jakmile Meneláos, rek nadšený pro boj, ho spatřil,
kterak v popředí vojska k nim přichází dlouhými kroky -
jako as hladový lev se raduje, stihne-li velkou
zdechlinu, najde-li kozla neb jelena parohatého:
lev ho požírá z hladu a hltavě, i když ho dychtí
rychlí ohaři zahnat neb bujaří mužové mladí -
takto se radoval rek, když Parida bohorovného
uviděl na vlastní oči - vždyť doufal, že potrestá svůdce.
Ihned seskočit z vozu a dopadl se zbrojí na zem.
Jakmile spatřil ho Paris, rek podobný bohům, jak právě
zjevil se v popředí šiku, byl zaražen v milém svém srdci,
couval v družinu přátel, neb toužil uniknout smrti.

Jako když spatří kdo hada a uskočí, jak sebou trhne,
v lesních úvalech horských a nohy se zachvějí pod ním,
rázem se otočí nazpět a bledost mu pokryje líce,
takto se uchýlil též zpět v zástup Trójanů hrdých
Paris podobný bohům, jak Meneláa se zděsil.
Spatřil jej Hektór a hned ho pokáral hanlivou řečí:
„Paride, po ženách vzteklý, ty zloduchu zevnějškem krásný,
ani ses narodit neměl a neženat zahynout měl jsi!
Přál bych si spíše i to, to bylo by o mnoho lepší,
než být předmětem hanby a u jiných v opovržení.
Achájci s dlouhými vlasy, ti budou se patrně chechtat!
Měli tě za bohatýra a předního reka, žes krásný.
Ty však odvalu nemáš v svém srdci a nemáš ni sílu!
Když jsi tak ničemný, jak jen jsi oddané druhy moh získat,
s koráby přes moře plout a dostat se k národům cizím,
a pak z daleké země si unést překrásnou ženu,
příbuznou bojovných mužů jen k velkému neštěstí svému,
vlastnímu otci a městu a k pohromě národu všemu,
k radosti nepřátel svých a k veliké hanbě sám sobě?
S bojovným Meneláem ty tedy bys utkat se nechtěl?
Poznal bys, jakého muže máš nádhernou, kvetoucí ženu!
Nebudeš prospěch mít z loutny, nic z darů všech od Afrodíty,
ze své krásy ni z vlasů, až svalíš se do prachu mrtev.
Velmi však bojácní jsme my Trójané, jinak bys za to,
koliks nám napáchal zla, už dávno byl ukamenován!"

Paris podobný bohům mu na to zas odvětil takto:

„Hektore, pokárals mě vším právem, ne neprávem za to.

Vždycky máš nezlomné srdce jak sekyru, kterážto v ruce

tesaře proniká dřevem, když muž ten obratně chce si

vytesat lodní trám a sekyrou zvětšuje rozmach,

takovou bez bázně mysl i ty máš, Hektore, v prsou!

Nesmíš však milostné dary mi vyčítat od Afrodíty!

Přeskvělé dary bohů se nesmějí odmítnout, které

poskytnou sami, a nikdo sám od sebe nesmí si vzít je.

Chceš-li však, abych teď válčil, a mám-li tu zápasit nyní,

přikáž Achájcům všem a ostatním Trójanům sednout,

mne ale do středu sved'te i s bojovným Meneláem,

do boje o Helenu a o všechny poklady její.

Ten, kdo zvítězí z nás a v zápase nabude vrchu,

poklady všechny ať vezme a ženu ať vede si domů!

Druzí ať trvalou smlouvu a přátelství sjednají: jedni

v úrodné Tróji ať bydlí, ti do Arga, domova koní,

vrátí se, v achájskou zem, kde překrásné ženy se rodí."

Pravil, Hektór to vyslech a velmi se potěšil; ihned

do středu šel a tlačil svých Trójanů oddíly zpátky,

uprostřed uchopil kopí a rázem usedli všichni.

Achájci s dlouhými vlasy však po něm stříleli z luku,

mířili na něho kopí a chtěli i kamením házet.

Mohutně Agamemnón však vykřikl, velitel mužstva:

„Zdržte se, argejsí muži, a přestaňte, Achájci, házet!

Hektór s jiskřící přilbou nám patrně něco chce říci!"

Pravil, ti nechali boje a naráz umkli všichni.

Uprostřed obou vojsk hned Hektór promluvil takto:

„Poslyšte, vojáci trójští i Achájci v důkladné zbroji,
ode mne Paridův návrh, vždyť pro něho vznikl ten rozbroj

vybízí Trójany druhé i všechny Achájce, ať jen

odloží krásné zbraně zde na zem nesmírně živnou,

sám že uprostřed vojsk chce s bojovným Meneláem

zápasit o Helenu a o všechny poklady její;

ten, kdo zvítězí z obou a v zápase nabude vrchu,

poklady všechny ať vezme a ženu si odvede domů,

druzí však trvalou smlouvu a přátelství ujednat máme."

Řekl, a v hrobovém tichu ti všichni se ocitli naráz,

potom však Meneláos k nim promluvil, velitel zdatný:

„Poslyšte nyní i mne, vždyť žalost proniká nejvíc

do mého srdce! Já myslím, že teď se už rozejdou v míru

Achájci s Trójany všemi, vždyť mnoho jste zkusili zlého

pro tuto rozepři mou, k níž Paris příčinu zavedl.

Komu pak osudná smrt je zchystána z obou, ať zemře!

Avšak ostatní rychle se rozejděte zas v míru!

Přineste jehňata dvě: z nich černou ovečku Zemi,

bílého beránka Slunci, my jiného přinesem Diu.

Přiveďte Priama vládce, ať sám zde potvrdí smlouvu,

neboť synové jeho jsou proradní, nadmíru zpupní,

aby ty úmluvy božské svou zpupností nezmařil nikdo,

poněvadž mladý muž má vždycky vrtkavou mysl.
Je-li však s nimi i stařec, ten dopředu hledí i zpátky,
aby pak výsledek byl co nejlepší pro obě strany."
Řekl, i pojala radost jak achájské mužstvo, tak trójské
v naději, že se už zbaví té žalostné, nešťastné války.
Spřežení zdrželi v řadách a sami sestoupili z vozů,
svlékali ze sebe zbroj a tu pak složili na zem
blizounko sebe ? jen malý byl prostůrek na obou stranách.
Dvojici hlasatelů hned Hektór do města poslal
přinést jehňata rychle a pozvat i Priama. Mocný
Agamemnón zas kázal jít k prostorným korábům svému
Talthybiovi, a jemu též uložil přinésti jehně.
Ochotně poslechl posel slov božského Agamemnona.
K Heleně bělostných loktů zas Íris s poselstvím přišla,
podobná Láodice, jež mocného Anténorovce,
vladaře Helikáona, ctnou manželkou byla, neb vzal si
Láodiku, tu nejpůvabnější z dcer Priama krále.
V komnatě zastihla ji, jak tvořila tkanivo velké,
dvojité nachový šat, v nějž vetkala přemnoho bitev
Trójanů, zdatných jezdců, i Achájů oděných kovem,
bitev snášených pro ni, když Arés je ranami krušil.
Íris, rychlá jak vítr, si blízko ní stoupla a řekla:
?Sem pojď, nevěsto milá, ať uvidíš zázračné činy
Trójanů, zdatných jezdců, i Achájů oděných kovem,
kteří na trójské pláni se před chvílí chystali spolu

boj svést na slzy hojný a toužili po zhoubné vřavě,
ti ale mlčky teď sedí (vždyť přestala válečná vřava),
opřeni o své štíty -- tkví mohutné oštěpy v zemi,
toliko Meneláos, rek bojovný, s Paridem nyní
dlouhými oštěpy svými se pustí o tebe v zápas;
a kdo zvítězí, bude tě nazývat milou svou chotí."

Tohle jí bohyně řekla a sladkou v ní vzbudila touhu
po jejím dřívějším muži i rodičích, po rodném městě.

Ihned bělostnou rouškou si Helena zakryla líce,
ronila něžné slzy a z komnaty kvapila rychle,
ale ne sama - dvě služky ji zároveň doprovázely,
Klymené velikooká a Aithra, jíž otcem byl Pitheus.

Brzy se dostaly takto až k vyyhlídce nad Skajskou branou.

Kolem Priama krále byl Pamthoos; Thymoités, Lampos,
Klytios s Hiketáonem, jenž bojoval stejně jak Arés.

Anténór, Úkalegón, dva mužové nesmírně moudří,
všichni to starší lidu, již seděli nad Skajskou branou;
pro stáří přestali válčit, však výborní řečníci byli,
podobni samečkům cikád, co v létě sedají v lese
v korunách stromů a pějí svým něžným, slabounkým hláskem;
právě tak vůdcové trójští již na věži seděli družně.

Jakmile Helenu zhlédli, když právě se blížila k věži,
potichu na druhu druh se obracel vzletnými slovy:

„Nelze mít Trójanům za zlé, ni Achájům, že už tak dlouho
pro tak nádhernou ženu zde snášejí útrapy hrozné:

úžasně tváří a vzhledem se podobá bohyním věčným.

Ale i tak, ač takto je krásná, ať k domovu pluje,
aby tu nám i dětem i v budoucnu nebyla k žalu."

Mluvíli takto a král již Helenu hlasitě vyzval:

"Pojď sem, milé mé dítě, a tady si usedni u mne, ať zas prvního muže a milé
přátele spatříš!

Nejsi ty vinna v mých očích, v mých očích jsou bohové vinni,
kteří mě do války vrhli, tak slzavé, s Achájeci všemi.

A tak mi pověz jméno i tamtoho člověka, obra,
kdo je ten achájský muž, tak nevšedně krásný a velký?

Jsou tam sice i jiní a ještě o hlavu větší,

ale tak krásného muže já doposud nespatriil ani
muže tak důstojného - vždyť ten se podobá králi!"

Takto zas odpovídala mu Helena, vznešená žena:

"Vzbuzuješ ve mně ostych a vážnost, rozmilý tcháne;
kež bych si hroznou smrt spíš zvolila, když jsem s tvým synem
z domova šla a tam jsem nechala domov i známé,
dcerušku v rozkvětu mládí a též líbezné družky.

To se však nestalo tehdy, a proto se rozplývám v pláči.

Ale to ráda ti řeknu, nač ptáš se, co vyzvídáš na mně:
tamto je Agamemnon, syn Átreův, přemocný vladař,
obojí je: i výborný král; i kopiník zdatný;
také býval i švagrem mně, nestoudné, byl-li jím vskutku."

Toto mu řekla. I zvolal ten stařec, pln obdivu k němu:

"Blažený Agamemnone, ty miláčku štěstí a bohů!

Vskutku ti poddáni jsou tak přečetní Achájci mladí!

Já přec i do fryžské zemiě jsem zavítal, bohaté révou,
bezpočet fryžských mužů tam uviděl na rychlých koních,
vojáky Otrne krále a Mygdona bohorovného,
na březích u Sangaria, kde táborem Leželi tenkrát -
k těm jsem byl čítán i já, vždyť byl jsem spojencem jejich
tehdy, kdy Amazonky je napadly - bojovné ženy -
tolik však nebylo jich; co Achájů jiskřivých očí."

Dále uviděl kmet zas Odyssea a ptal se:

?"Nuže, má dceruško milá, i toho mi jmenuj, kdo je to:
sice je o hlavu menší než Átreův Agamemnón,
avšak na první pohled je v ramenou širší i v prsou,
na velmi úrodné zemi mu leží veškerá výzbroj,
sám jako stádní beran však obchází oddíly mužstva
mně aspoň připadá stejně jako beran s přehustou vlnou,
který velikým stádem se prochází bělostných ovcí."

Helena, Diova dcera, mu na to zas odpovídala:

?"Tohle je Láertův syn, rek důvtipný Odysseus, který
vyrostl v ithacké zemi, v tom tvrdém skalnatém kraji,
všelikých úskoků znalý i záměrů zchytralých, vtipných."

Anténór, rozvážný muž, jí takto zas v odpověď pravil:

?"Heleno, tímto slovem jsi pronesla neklamnou pravdu,
neboť zavítal již i sem kdys Odysseus jasný
s bojovným Meneláem, stran tebe když s poselstvím přišel.
Já jsem je přijal jak hosty a vlídně pohostil oba,

poznal jsem zevnějšek jejich a rozvážné záměry obou.

Ale když s Trójany všemi se přišli zúčastnit sněmu,

vyčníval, pokud stáli, král ze Sparty širokou plecí,

ale když seděli oba, tu Odysseus statnější býval.

Ale když rozpravy vedli a návrhy vyjadřovali,

tehdy tam Meneláos jen stručně mluvíval ke všem,

málo sic, velmi však zvučně, vžďť nikdy nemluvil mnoho,

nebýval prázdný mluvka. ač věkem byi o mnoho mladší.

Kdykoli ze svého místa se důvtipný Odysseus pozdvih,

stanul, pohleděl dolů a do země oči vždy upřel,

přítom nepohyboval svým žezlem kupředu ni nazpět,

nýbrž je strnule držel jak rek. jenž neumí řečnit -

řekl bys, že je to mrzout neb nějaký takový hlupák.

Avšak kdykoli zase hlas mohutný vyrazil z prsou,

a když vypouštěl slova jak záplavu sněhových vloček,

pak by se nemohl měřit s tím rekem smrtelník žádný.

Tu jsme už nežasli tolik, když jeho jsme viděli vnějšek."

Stařec pak Aianta spatřil a opět se potřetí tázat:

„Kdopak to tamhle zas je, ten Acháj tak krásný a velký,

hlavou a šířkou ramen jenž vyniká nad ostatními?"

Helena s dlouhou řízou mu odpoví, vznešená žena:

„Tohle je obrovský Aiás, ta hradba všech achájských mužů;

Ídomeneus jak bůh zas mezi Kréťany stojí

na druhé straně - kol něho se hromadí vůdcové kréťští.

Bojovný Meneláos jej častokrát přijat jak hosta

doma v paláci našem. at' kdykoli zavítal z Kréty.

Acháje jiskrných zraků teď vidím i ostatní všechny,

dobře bych poznala je, i jména jejich bych řekla,

nemohu toliko dva tam uvidět, vladaře mužstva,

Kastora zdatného v jízdě a Polydeuka zas v pěstním

zápase, vlastní bratry - nás zrodila jediná matka.

Což snad z půvabné Sparty se výpravy nezúčastnili,

či snad na mořských lodích sem s výpravou připruli také,

nyní však nechtějí s muži se do boje pustit, že mají

obavu z četných výtek a pohany, kterou tu sklízím?"

Řekla, ale ty dva už skrývala úrodná hlína

daleko v Lakedaimonu, v té milené otcovské zemi.

Přísežné oběti bohům již poslové po městě nesli,

jehňátka dvě a víno, plod půdy, jenž těšívá mysl,

ve měchu z kozí kůže, a hlasatel Ídáios nesl

lesklé měsidlo vína a zlaté poháry k němu.

Ten pak přistoupil k starci a takto jej vybízel slovy:

„Potomku Láomedontův, již povstaň, knížata zvou tě

Trójanů, výborných jezdců, i Achájů oděných kovem;

sestoupit na pláň a tam pak ujednat závaznou smlouvu;

tady však toliko Paris a bojovný Meneláos

dlouhými oštěpy svými se v zápase o ženu střetnou:

žena i s poklady svými at' případně vítězi potom!

Druzí at' trvalou smlouvu a přátelství sjednají: my že

zůstanem v úrodné Tróji, ti do Arga, domova koní

vrátí se, v achájskou zem, kde překrásné ženy se rodí."

Řekl, i zhrozil se stařec a přikázal průvodcům, aby
zapřáhli v paláci koně - ti ochotně poslušni byli.

Priamos vystoupil na vůz a přitáhl otěže nazpět,
Anténór vedle něho též přistoupil do skvostné korby,
ze Skajské brány na pláň ti řídili rychlé své koně.

Jakmile přijeli již mezi oddíly trójské a řecké,
sestoupili ze svého vozu a stanuli na živné zemi,
do středu trójských vojsk a řeckých pak kráčeli oba.

Nato náčelník mužstva, rek Agamemnón hned vstával,
důvtipný Odysseus s ním a vzápětí poslové zdatní
přísežné oběti bohům již vedli a mísili víno
v měsidle - přítomným králům pak nalili na ruce vodu.

Vytasil Agamemnón, syn Átreův, pravici dýku
(při velké pochvě na meč mu visela vždycky) a uříz
jehňatům na hlavě srst; tu potom poslové trójských,
jakož i achájských vojsk svým vladařům rozdělovali.

Ruce pak Agamemnón zdvih vzhůru a nahlas se modlil:

„Přeslavný veliký Die, náš otče, vládnoucí z ídy,
jasný Hélie, který vše vidíš a všechno i slyšíš,
Země a bohové řek, i vy, co v temnotách dole
trestáte zemřelé lidi, když někdo by přísahal křivě,
vy nám za svědky buďte a přísahu věrnou nám chraňte!

Jestliže Meneláa zde usmrtí hrdina Paris,
sám ať Helenu má a s ní i poklady všechny,

my pak na mořských lodích se opět navrátme domů:

jestli však Meneláos, rek rusý, Parida skolí,

Trójané Helenu potom i poklady všechny at' vrátí,

zároveň náhradu splatí nám Argejům, jak se to sluší,

kteřá by platila za vzor i u všech budoucích lidí.

Kdyby však Priamos nechtěl i se syny Priamovými

náhradu tuto mi dát, ač Paris by v souboji padl,

ale pak já i potom bych dále tu zůstal a kvůli

oné pokutě válčil, až dosáh bych vítězství v boji!"

Řekl, a bezcitným nožem těm jehňatům podřízl hrdlo,

potom je položil na zem, když ještě cukala sebou,

neživá již - vždyť kov jim odňal životní sílu.

Z měsidla brali si víno, jím plnili číše, pak v obět'

uléváli a k bohům se modlili, žijícím věčně.

Takto pak promlouval leckdo jak z achájských mužů, tak z trójských:

„Přeslavný veliký Die, i ostatní bohové věční,

kdokoli z obou stran by první porušil smlouvu'

tak at' mu vytéká na zem i mozek jak tady to víno,

jemu i jeho dětem, a ženy at' otročí jiným."

Řekli, leč Kronovec jim tu prosbu neplnil nijak.

Priamos Dardanovec k nim nakonec promluvil takto:

„Slyšte mě, vojáci trójští i Achájci v důkladné zbroji:

já se zas do Tróje vrátím, v to město šlehané větry,

vždyť bych nemohl nikdy svým zrakem se dívat, jak syn muk

milený s Meneláem se potýká, bojovným rekem.

To ví toliko Zeus a ostatní bohové věční,
kterému asi z těch dvou je určena hodina smrti."
Pravil rek podobný bohům a jehňata položil na vůz,
potom vystoupil sám a otěže přitáhl k sobě;
do té překrásné korby i Anténór s Priamem vstoupil.
Ti tedy nazpátek jeli 'a opět se vraceli k městu.
Hektór, Priamův syn, a Odysseus jasný jim nejdřív
bojiště vyměřovali, pak vzápětí přinesli losy
kterými v kožené přilbě, jež kovem zpevněna, třásli,
kdo by měl kované kopí z té dvojice vymrstit první.
Lid pal: podzdvihl ruce a začal s modlitbou k bohům:
"Přeslavný veliký Die, náš otče vládnoucí z Ídy,
který tuhleto válku z nich způsobil oběma stranám,
dej, ať na místě zhyne a sestoupí v Hádovo sídlo,
nám však přátelství zas a trvalou úmluvu zjednej!"
Řekli, i odvrátil tvář rek Hektór s jiskřící přilbou
a pak losoval - rychle los Paridův vyskočil z přilby.
Všichni si sedli zas do řad, kde každý měl zdobené zbraně,
tam, kde koně mu stáli, vždy do skoku. Slavený Paris,
manžel Heleny Spartské, jež nádherné kadeře měla,
na plece krásnou výzbroj si oblekl, okolo lýtek
krásné holeně nejdřív si přiložil, které mu dole
vázaly stříbrné spony, kde právě byl kotník. A dále
mohutný kovový krunýř si oblékal okolo prsou,
od bratra Lykáona - jej přizpůsobil si k tělu.

Na plece bronzový meč si zavěsil, zdobený stříbrem,
potom si připravil štít, tak nesmírně velký a pevný.
Nakonec na statnou hlavu si vložil úpravnou přilbu,
na které chochol z žíní se z vrcholu hrozivě kýval.
Vzal si i mohutné kopí, však příhodné do jeho dlaní.
Právě tak Meneláos, rek bojovný, oblékal výzbroj.
Jakmile na obou stranách již stanuli v úplné zbroji,
do středu oddílů trójských i achájských kráčeli oba
s hrozným výrazem v očích - děs jímal přihlížející
Trójany, zdatné jezdce, i Acháje v důkladné zbroji.
Stanuli v tváří tvář již na oné výměře půdy,
oba dva mávali kopím a planuli vzájemným hněvem.
Nejdříve mrštil Paris svým oštěpem dalekostinným,
okrouhlý kovový štít jím zasáhl Meneláovi,
avšak neprojel kovem - hrot oštěpu ohnul se nazpět
o silný štít. Hned po něm syn Átreův Meneláos
povstal s kovovým kopím a k Diovi otci se modlil:
„Popřej mi, vladaři Die, ať potrestám Parida, který
křivdu mi způsobil dřív, a zdolej ho rukama mýma,
aby i z potomků leckdo se zhrozil a nespáchal křivdu
na hostiteli, který jak hosta ho přátelsky přijme.“
Po těchto slovech se rozpřáh a stinným oštěpem mrštil,
trójskému Paridovi štít okrouhlý kovový zasáh;
jeho obrovské kopí skrz naskrz tím skvoucím se štítem
proniklo, krunýřem též, tím bohatě zdobeným dílem,

kopí u samých slabin mu naveskrz proťalo oděv,
avšak Paris se uhnul a unikl mráкотné smrti.

Vytasil Átreův syn meč zdobený stříbrem, a vzhůru
vypjav se, v hřeben přilby ho udeřil, ale meč rázem
na tři na čtyři kusy se zlomil a vypad mu z ruky.

Zaúpěl Átreův syn a pohlédl k širému nebi:

„Nemůže žádný bůh být nad tebe krutější, Die,
za ten hanebný čin já myslel, že Parida ztrestám.

Ted' se mi v ruce však rozlámal meč, a také můj oštěp
marně mi vyletěl z dlaně a Parida nikterak nesklál.“

Řekl, a přiskočil k němu a za přilbu s chocholem chyt ho,
stočil ho stranou a vlekl k svým Achájům v důkladné zbroji:

Parida pod něžným hrdlem ten zdobený řemen však škrtil,
neboť byl pod bradou sepjat a držel mu na hlavě přilbu.

Byl by ho přitáhl vskutku a dosáhl nesmírné slávy,

bystře však Afrodíté to postřehla, Diova dcera:

ta mu přetrhla řemen - byl z býka, jenž silou byl zabit;
toliko prázdná přilba se poddala mohutné ruce.

Rek jí zakroužil vzduchem a prudce ji odhodil do řad

Achájů v důkladné zbroji - ji odnesli druhové věrní.

Sám se naň vyřítit znova, vždyť horlivě toužil ho zabít

kovovým kopím - vtom Afrodíté ho velice snadno

vyrvala (bohyně je!) - a zastřela oblakem mlhy,

do vonné ložnice pak ho odvedla, aby si sedl.

Sama šla zavolat sem i Helenu. Našla ji právě

na vrchu vysoké věže, kol ní byly Trójanky četné.

Dotkla se vonného roucha a rukou zatáhla za ně,

podobná přadleně vlny, již letité stařeně, která

česala krásnou vlnu, když Helena ve Spartě ještě

žila a stařenku tu vždy mívala nesmírně ráda.

Její podobu měla, když pronesla bohyně jasná:

„Pojď sem, Paris tě volá, máš domů se navrátit. On tě

na lůžku v ložnici čeká, tak nádherně zdobeném řezbou,

krásou a oděvem září; snad ani bys neřekla, že se

po boji s hrdinou vrátil, spíš dokola k tanci že kráčí,

nebo že osvěžen sedí, když právě už přestává tančit.“

Řekla, a Holeně v hrudi tím vznítily srdce. Jak ale

poznala Afrodítinu tu božskou překrásnou šíji,

její rozkošná ňadra a oči zářící leskem,

užasla velmi a hned k ní s důrazem mluvila takto:

„Zloduchu, pročpak toužíš mě takhle zas mámit? Či snad mě

dál ještě někam chceš zavést, snad do měst, kde krásně se bydlí;

buďto ve fryžské zemi neb v Lýdii pŕvabu plné,

jestli snad někdo i tam je milý ti ze smrtelníků,

protože Meneláos teď božského Parida v boji

přemoh a opět chce mě ohavu domů si odvést?

Proto jsi přišla teď sem a pomýšlíš na nový úskok?

Jdi jen a sedni si k němu, již nevstupuj na božskou dráhu,

nikdy už v budoucnu nevkroč svou nohou na Olymp, nýbrž

stále měj starost jen o něj a stále ho pečlivě hlídej,

až tě učiní jednou buď manželkou anebo služkou.

Já však nepůjdu tam, to bylo by pohoršující

chystat pro něho lůžko, pak mohly by Trójanky všechny

za to mě hanět - i tak mám v srdci už záplavu útrap."

Vznešená Afrodité k ní promluví, zjitřená hněvem:

„Svévolná, nedráždi mne; sic ve zlosti zavrhnou tebe,

zanevřu na tebe tak, jak vřele jsem přilnula k tobě;

uprostřed trójských vojsk i danajských nenávist krutou

zosnuji proti tobě a žalostným osudem zajdeš."

Helena, Diova dcera, se zděsila po těchto slovech:

šla tedy tiše a tvář si lesklou bělostnou rouškou

zastřela, bez povšimnutí žen trójských, vždyť vedlo ji božstvo.

V překrásný Paridův palác když potom vstoupily služky

rychle zas ke své práci se vrátily, ale ta do své

ložnice s vysokým stropem se uchýlí; vznešená žena.

Bohyně s úsměvem sladkým, ctná Afrodité, pak vzala

sedátko, nesla je v ruce a dala je rekovi k nohám.

Na to si Helena sedla, ta dcera bouřného Dia,

oči stočila stranou a jala se manžela kárat:

„Ty ses navrátil z boje? Ach měls tam raději zhynout.

Usmrcen silným mužem, jenž dříve mým manželem býval!

Vždyť ses chlubil dříve, že vynikáš nad Meneláem,

bojovným mužem, jak silou, tak rukou i kovaným kopím.

Nuže teď jdi a vyzvi, ať opět s tebou se utká

v zápase Meneláos, muž bojovný, já ti však radím,

abys už přestal a nikdy se s ryšavým Meneláem
v souboji nepouštět v boj a neválčil neuváženě,
sice bys patrně brzy byl zahuben oštěpem jeho!"

K té zas promluvil Paris, když takto jí odpověď dával:

„Nekárej, ženo, mé srdce tou záplavou výčitek prudkých!

Nyní sic Meneláos mě s pomocí Athény přemoh,
já ho zas přemohu jindy - vždyť bohové stojí i při nás!

Ale teď na lůžko pojďme a těšme se z radostí lásky!

Láska doposud nikdy mou mysl tak neobestřela,
ani když z půvabné Sparty jsem tehdy tě unes a plul jsem
po vlnách na mořských lodích a na malém ostrůvku s tebou
poprvé v milostném lůžku se v objetí spojil, jak nyní
horoucně po tobě prahnu a sladká touha mě jímá."

Řekl a první šel k lůžku a manželka spěla hned za ním.

Takto si lehli ti dva již na lůžko zdobené řezbou.

Zatím jak dravé zvíře syn Átreův zástupem chodil,

Parida bohorovného zda přece jen někde by spatřil.

Nikdo však z Trójanů nemoh ni z jejich spojenců slavných
chrabrému Meneláovi jej tenkrát ukázat. Nikdo

nebyl by Parida skrýval snad z přátelství, kdyby ho viděl:

stejně jak mráкотná smrt jim všem se protivil zcela.

Vzápětí Agamemnón. vojsk náčelník, promluvil takto:

„Trójané, poslyšte mě i Dardani; spojenci rovněž:

vítězství zřejmě tu získal muž bojovný Meneláos.

Proto nám Helenu z Argu i s jejími poklady všemi

vydejte, náhradu též nám zaplaťte, jak se to sluší;
která by platila za vzor i u všech budoucích lidí."
Tohle syn Átreův řekl a měl všech Achájů souhlas.

IV.

Bohové na sněmu byli a seděli u Dia právě
na zlaté podlaze uvnitř a tam jim vznešená Hébé
nosila úslužně nektar. A bohové ze zlatých číší
vzájemně na zdraví pili a hleděli na trójské město.
Ihned Kronovec Zeus svou Héru se pokoušel škádlit
uštěpačnými slovy a v pichlavé narážce pravil:
"Dvě sic bohyně stále jsou na pomoc Meneláovi,
Héra slavená v Argu a Athéna v Alalkomenách,
ale ty sedíš si v dálce a pohledem na něj se těší,
úsměvná Afrodíté však stále po boku stojí
trójskému Paridovi a odvrací od něho zhoubu -
ta ho spasila z boje i teď, když myslel, že zemře.
Ovšem vítězství patří jen chrabrému Meneláovi.
My však uvažme nyní, jak dál se má vyvíjet všechno:
máme-li roznítit znovu zlou válku a strašlivou vřavu,
anebo přátelský mír již ujednat na obou stranách.
Jestliže bude to snad všem milé a příjemné v mysli,
pak ať Trójané bydlí dál ve městě Priama krále,
ale ať Meneláos si odved(-, Helenu Spartskou!"
Řekl, však Athéna a Hérkou hned začaly mumlat a reptat;
seděly blízko sebe a Trójanům smýšlely zhoubu.

Athéna seděla mlčky a jen se na otce Dia
mračila tuze zle, hněv prudký ji zjitřoval, avšak
Héra nemohla zvládnout hněv v srdci, i mluvila k němu:
„Co to vypustil z úst; ty hrozný, přehrozný Die?
Proč chceš mařit mou snahu, v nic obrátit práci i pot můj,
prolitý námahou velkou? Mé koně se znavili; když jsem
na zhoubu Priama krále i synů sbírala vojsko.
Pro mne... My ostatní bozi to všichni však neschvalujeme!“
Nesmírně oblačný Zeus se rozkatil na ni a řekl:
„Copak; ty šílená ženo, ti Priamos se svými syny
dělají tolik zlého, že stále horoucně dychtíš
z kořene vyvrátit Tróju, to krásné, výstavné město?!
Kdybys pronikla branou a mohutnou hradbou a schlamstla
zaživa Priama s dětmi a ostatní Trójany také,
teprve potom svůj hněv bys úplně nasytit mohla!
Udělej, jak si to přeješ! Jen aby se jednou ta hádka
nestala tobě i mně, nám oběma velikým svárem!
Jiného cosi ti řeknu a ty si to do srdce ulož:
až budu šíleně toužit i já pak vyvrátit jednou
město, v němž mužové žijí, co ty máš v oblibě, potom
nijak mě nekrot' v mém vzteku, ba naopak nech mě to provést!
Vždyť jsem ti nakonec svolil i já, ač s nevolí v srdci.
Kolik je pod sluncem měst a kolik pod hvězdným nebem,
ve kterých smrtelní lidé své domovy mají, z nich ze všech
vždycky posvátná Trója mi bývala ze srdce milá,

Priamos, kopiník zdatný, a s ním i Priamův národ:

nikdy z hostiny podíl můj oltář nepohřešoval,
víno a obětní dým, vždyť v tom máme povinnou poctu."

Tomu zas odpovídala ctná Héra výrazných očí:

„Ano, jsou města tři, a ta jsou mi nejvíce milá:

Mykény širokých tříd a mimoto Argos a Sparta -

zboř je, kdykoli z nich se ti některé zprotiví v srdci;

nebudu k ochraně jejich se stavět a tobě v tom bránit.

I kdybych odporovala, je vyvrátit nedovolila,

odporem nesvedu nic, vždyť ty jsi mocnější mnohem.

Nelze však mařit mou snahu, mou práci obracet v niveč!

Božstvo jsem přece i já, je tam můj původ, kde tvůj je,

zplodil mě záłudný Kronos, já z bohyň jsem nejvznešenější

ze dvou důvodů: rodem a tvou že se nazývám ženou,

a že kraluješ ty všem bohům žijícím věčně.

Nuže, už v těchto věcech si ustupme oba: já tobě,

ty zase mně - pak půjdou i ostatní bohové s námi.

Ty teď bez otálení dej Athéně příkaz, ať vstoupí

do strašné seče vojsk trójských i řeckých a učiní pokus,

zdali by Trójané snad všem Achájům z vítězství pyšným

křivdami neporušili jak první tu přísežnou smlouvu."

Pravila Héra a otec všech lidí i bohů ji poslech.

Vzápětí vzletnými slovy již k Athéně mluvil: „Jdi kvapně

do tábora vojsk trójských a řeckých a učin tam pokus,

zdali by Trójané snad všem Achájům z vítězství pyšným

začali působit křivdy i proti přísězné smlouvě."

Řekl, a podnítil ji, ač planula touhou již dříve,
a hned z olympských výšin se snesla Athéna skokem.

Jako když meteor sešle syn Krona obmyslného,
buď jako znamení plavcům neb širému táboru vojska,
zářící hvězdu - a z ní kol dokola srší dešti jisker -
podobna takové hvězdě vtom Athéna sletěla na zem,
snesla se do středu vojsk; děs jímal přihlízející
Trójany, zdatné jezdce, i Acháje v důkladné zbroji.

Takto pak prohodil leckdo a na svého souseda pohléd:

„Jistě zas neblahý boj a strašlivá vřava nás čeká,
či snad přátelský mír již sjednává s oběma vojsky
Zeus, jenž pro všechny lidi je určen za správce válek?"

Tak tedy hovořil leckdo jak z achájských mužů, tak trójských.

Athéna v trójský zástup se vmísila, podobná synu

Anténorovu (slul Láodokos ten kopiník silný);

Pandara rovného bohům tam sháněla, zda ho kde najde.

Lykáonova syna tam zastihla: chrabrý a silný

stál a mohutné řady vojsk chráněných štíty kol něho -

přitáhl s ním ten lid až od proudů Aisépových.

Stanula nablízku Pallas a mluvila vzletnými slovy:

„Zda bys mě poslechl teď, ó Pandare, zkušený reku?"

Kdybys tak rychlý šíp chtěl vystřelit na Meneláa!

U všech Trójánů za to bys vděčnost získal a slávu

u prince Parida nejvíc z všech Trójánů; od něho jistě

nádherné dary bys dostal, a nejdříve, až by pak spatřil,
jak byl Átreův syn, rek Meneláos tvým šípem
usmrčen a jak vstoupil v žár pohřební hranice žalné.
Nuže, už po Meneláovi, tom proslulém reku, střel šípem
a slib Apollónovi, tomu slavnému světlorodému
střelci, že slavnostní oběti vzdáš jehňátek prvorozených,
až se pak navrátíš domů, v svou Zeleiu, posvátné město."
Takto mu pravila Pallas a svedla mu nemoudrou mysl.
Sňal hned hlazený luk, jenž zhotoven z mrštného kozla,
kozorožce - jej sám kdys pod hrud' zasáhl šípem,
když naň v nástraze cíhal, a přímo ho do srdce střelil,
kozel když ze skály skákal; ten nznak na skálu padl.
Na šestnáct pěstí dlouhé mu vyrostly parohy z hlavy;
ty pak soustružník rohů mu dovedně upravil, skloubil,
všechno vyleštil skvěle a zlatým kroužkem je stáhl.
Podepřel o zem ten luk, jej napjal, dal pozorně na zem,
přitom druhové zdatní již před ním vztyčili štíty,
aby se nevyřítili naň bojovní Achájci dříve,
nežli by Meneláos, rek chrabřý, byl zasažen šípem.
Pandaros u toulce mžikem sňal víko a vytáhl střelu
pernatou, nepoužitou, jež působí bolesti černé,
a hned ostrý ten šíp si na struně rovnal a přitom
sliboval Apollónovi, tak slavnému, světlorodému
střelci, že slavnostní oběť vzdá jehňátek prvorozených,
až se pak navrátí domů, v svou Zeleiu, posvátné město.

Uchopil v zářezech šíp a táhl i s hovězí strunou;
tětivu přiblížil k hrudi a k lučišti železné ostří.
Ale když veliký luk již Pandaros do kruhu napjal,
lučiště břinklo, zle zazněla struna a vylétla střela
broušená v ostrý hrot a dychtila do davu vletět.
Blažení věční bozi však na tebe nezapomněli,
Meneláe, a hlavně ta kořistná Diova dcera,
Athéna: před tebou stane a odvrátí broušenou střelu.
Tolik as od tvého těla ji uhnula, jako když matka
odhání od děcka mouchu, když ulehne v lahodném spánku;
sama pak řídila šíp, kde na pásu Meneláově
zlaté se stýkaly spony a dvojitý krunýř se sbíhal.
Dopadla trpká střela v pás vladařův přilehlý pevně,
projela naskrz pásem tak dovedně zdobeným, načež
pronikla krunýřem též (byl bohatě zdoben) a spodním
pásem - k ochraně těla ho nosil a k odrazu kopí,
neboť ho nejvíce chránil - i jím se prohnala střela.
Ale jen navrchu kůže šíp kovaný hrdinu škrábl;
přesto však temná krev s(, mu vzápětí řinula z rány.
Ale jen povrch kůže šíp kovaný rekovi proťal.
Jako když nějaká žena buď z Lýdska neb z Kárska si zbarví
purpurem slonovou kost. aby zdobila ohlávku koní,
v síni schována leží, ač zatouží nejeden jezdec,
aby ji na koni měl, ten skvost však nechán je králi,
aby byl ozdobou koni a pýchou pro vozataje -

tak se ti, Meneláe, tou krví zbarvila stehna
urostlá krásně i lýtka a krásné kotníky vespod.
Zhrozil se náčelník mužů, rek Agamemnón, jak spatřil,
že se mu černá krev z té rány potůčkem řine,
zhrozil se zraněný sám, rek bojovný Meneláos.
Ale jak spatřil, že šňůrka i háčky šípu jsou venku,
opět zmužilý duch mu okřál v statečné hrudi.
Agamemnón, král mocný, k nim mluvil a hluboce vzdychal,
svíraje bratrovu ruku, a vzdychali druhové věrní:
?Sjednal jsem smlouvu k tvé smrti, můj milený bratře, když tebe
poslal jsem před náš voj, kde sám ses měl s Trójany utkat.
Takhle tě zranili Trójští, v prach zašlápli závaznou smlouvu!
Avšak nepřijde nazmar ta přísaha s beránčí krví,
úlitba čistého vína, stisk rukou - my věřili tomu.
I když olympský bůh to nesplní ihned, pak jistě
časem to splní a oni pak těžce doplatí na to
vlastními hlavami svými i s ženami, jakož i s dětmi,
neboť já dobře to vím i ve své mysli i v srdci:
nastane jednou den; kdy posvátné Ílion zhyne,
Priamos, kopiník zdatný, i Priamův národ, až sám pak
Kronovec Zeus, jenž ve výši vládne a na nebi sídlí,
zatřese proti všem svým hrozným ztemnělým štítem
rozhněván pro tento klam - a to se pak opravdu splní;
mně však, ó Meneláe, žal ukrutný pro tebe vzejde,
jestli snad nyní zemřeš a naplníš života úděl.

Do Argu vyprahlého bych s největší hanbou se vrátil,
vždyť budou Achájští ihned mít na mysli otcovskou zemi -
pak bychom Priamu králi a Trójanům nechali k chloubě
krásnou Helenu z Argu. Ty budeš ležet zde v Tróji,
zpuchří v zemi tvé kosti, však u díla neskončeného.

Po hrobě Meneláa, tak slavného reka, by leckdo
z přezpupných Trójanů skákal a přitom takto by mluvil:
„Kéž by jen Agamemnón svůj hněv tak nasýtil ve všem,
jako sem nadarmo přived i nyní achájská vojska!

Ale už vrátil se domů, tam do milé otcovské země,
ovšem s prázdnými loďmi, a zdatného bratra tu nechal.?

Leckdo by jednou tak mluvil - to spíš ať mě pohltí země!?

Meneláos, rek rusý, mu dodával mysli a pravil:

„Vzmuž se a docela nic lid achájský obavou neděs!

Neutkvěl v smrtelném místě šíp broušený; neboť ho vpředu
zadržel opasek lesklý a zespodu přilehlý k tělu
podpásník z kovu a pás, ten výrobek kovářských mužů.”

Na to mu v odpověď pravil král přemocný, Agamemnón:

„Kéž je to opravdu tak, jak říkáš, milený bratře!

Lékař ti ohledá ránu a rovněž přiloží masti,
které tě zajisté brzy všech mráкотných bolestí zbaví.”

Pravil a na Talhybia pak volal, božského posla:

„Přivolej, Talhybie, sem Macháona co nejdřív

(syn je to Asklépia, tak skvělého lékaře), aby

prohlédl Meneláa - je raněn syn Átreův chrabrý -,

šípem ho zasáhl kdosi, jenž vyzná se ve střelbě z luku,
z Lyčanů anebo z Tróů, k své slávě, však k žalosti naší."

Takto mu pravil a hlasatel ihned ho ochotně poslech,
rázně procházel davem vojsk achájských oděných kovem,
po reku Macháonovi se rozhlížel; spatřil, jak stojí,
a je okolo něho roj vojáků chráněných štíty,
kteří s ním do boje táhli až z Triky, domova koní.

Přistoupil blízko k němu a hovořil vzletnými slovy:

"Pospěš si, Asklépiovče, král Agamemnón tě volá,

prohlédnout Meneláa, tak chrabrého Achájů vůdce:

šípem ho zasáhl kdosi, jenž vyzná se ve střelbě z luku,
z Lyčanů anebo z Tróů, k své slávě, však k žalosti naší."

Pravil, a Macháonovi tím v prsou pobouřil srdce.

Rychle kráčeli davem v tom achájském táboře širém.

Když pak přišli až k místu, kde raněn spočíval rusý

Meneláos, a kolem byl zástup šlechticů předních,

Macháón, podobný bohům, se postavil do jejich středu,

a hned jal se mu tahat šíp z opasku Inoucího k tělu;

přitom, jak z rány jej tahal, se zlomily ostřené háčky.

Proto ten opasek lesklý mu uvolnil, vespodu rovněž

podpásník z kovu a pás, ten výrobek kovářských mužů.

Když mu pak prohlédl ránu, kde ostrý šíp se mu zabod,

vyšál z ní krev a přiložil znalecky hojivé masti,

kteří kdys jeho otci dal z přátelství laskavý Cheirón.

Zatímco Meneláos, rek chrabrá, byl v ošetřování,

přišly již oddíly trójské a každý byl opatřen štítem;
Achájci též se oděli zbrojí a mysleli na boj.
Božského Agamemnona bys tenkrát nespátril mdlého,
ani se choulit bázní a netoužit po boji, nýbrž
horlivě do bitvy spěchat, jež mužům přináší slávu.
Zanechal opodál koně i vůz svůj zdobený bronzem -
koně už supěli chtivě a vozataj držel je stranou,
Eurymedón, syn Ptolemaia, jež Peiraios zplodil.
Důtklivě ukládal mu být nablízku, kdyby mu údy
únava jala, až bude všem oddílům rozkazy dávat,
neboť náčelník pěšky sám procházel řadami mužů.
Které z Danaů spatřil, jak spěchají, rychlí ti jezdcí,
stavěl se blízko nich a takto jim dodával mysli:
"Nikterak v obraně rázné mi, přátelé, neochabujte!
Nebude otec Zeus přec pomáhat takovým lhářům,
naopak: ti, co dřív proti přísaze spáchali křivdu,
jejich měkounké tělo tu zajisté sežerou supi,
my však jim manželky milé i jejich mladistvé dítky
odvezem na lodích pryč, až jednou se zmocním, města."
Když ale spatřil zas jiné, jak hrozného hoje se straní,
ty zas hned zlostnými slovy a velmi důrazně káral:
"Argejci, rekové hubou, vy padavky, nestydíte se?
Copak tu stojíte takhle jak kolouši strnulí strachem,
kteří, když dlouhým během se unaví po širé pláni,
najednou stojí a v hrudi už nemají nejmenší síly?"

Takhle tu strnulí stojíte vy a nebojete!

Čekáte na příchod trójských zde u břehu siného moře,

kam jsme si vytáhli kdys své koráby s úpravnou zádí?

Chcete snad vidět, zda Zeus vás bude svou rukou tu chránit?'

Tak tam rozkazy dával a procházel řadami mužstva.

Kráčel zástupem mužů a přišel k vojákům krétským,

kteří se chystali k boji kol chrabrého Ídomenea.

Ídomeneus byl v čele a silou se podobal kanci,

do boje zadní šiky zas vybízel Mérionés.

Spatřil je náčelník mužstva, rek Agamemnón, a ihned

vlídně z té radosti velké tak oslovil Ídomenea:

?'Z Danaů, rychlých jezdců, si vážím nejvíce tebe,

Ídomenee, jak v boji, tak při každé činnosti jiné,

stejně i při hodování, když nejlepší rekové řečtí

slavnostní jiskrné víno si v měsidlech dávají mísit:

Achájci s dlouhými vlasy, ač vesměs pijí jen míru

určenou jim, tvůj pohár vždy stojí před tebou plný,

stejně jak můj, abys pil, jak srdce to kdykoli žádá.

Nuže, už zdvihni se k boji, vždyť chabrostí dávno se pyšíš.?'

Jemu zas Ídomeneus, král krétský, odpoví na to:

?'S radostí, Agamemnone, já oddaným druhem ti budu,

jak jsem to přislíbil jednou a potvrdil pokynem hlavy.

Z Achájů s dlouhými vlasy i jiné však pobídni, ať se

utkáme v boji co nejdřív, když Trójané zrušili smlouvu:

za to je v budoucnu čeká jen smrt a žalost, když na nás

první spáchali křivdu i proti přísežné smlouvě."

Pravil a Agamemnón zas odcházel, potěšen v srdci.

Kráčel zástupem mužů a k oběma Aiantům přišel:

právě se ozbrojovali, mrak pěšáků valil se s nimi.

Jako když ze své hlídky muž pastevec uvidí mračno,

které přes moře táhne, a hučící vítr je žene,

jemu, jenž opodál stojí, se černější jeví než smůla,

když se tak nad mořem šine a přináší vichřici prudkou;

ustrne pohledem na to a do sluje zažene stáda:

právě tak do zhoubné bitvy teď kvapily zástupy reků

mladých, živených Diem, tak husté ztemnělé davy -

jejich oštěpy dlouhé a štíty trčely vzhůru.

Spatřil je Agamemnón, rek mocný, a zaradoval se.

Vzápětí oslovil je a hovořil vzletnými slovy:

„Aianti, vás jak vůdce vojsk argejských, oděných kovem,

netřeba pobízet věru, nic proto vám nepřikazuji -

sami již nutíte velmi své vojáky bojovat silou,

Kéž by jen, otče Die i Athéno, kéž by jen. Foibe,

měli vůdcové všichni tak udatné srdce v své hrudi!

Město Priama krále by brzy pak do prachu kleslo,

dobyté rukama našich a úplně vydrancované."

Po těchto slovech ty dva tam nechal a pospíchal k jiným.

Tam se pak s Nestorem setkal, tím zvučným řečníkem z Pylu,

který řadil své druhy a pobádal k boji - ty vedl

Alastór, Pelagón statný a Chromios, dále pak Haimón,

zdatný hrdina pylský, a Biás, náčelník lidu.

Nejdříve seřadil jezdce i s jejich koňmi a vozy,
vzadu pak pěšáky řadil, lid četný a udatný, aby
tvořili záštitu v boji, však zbabělce do středu vehnal,
aby tak, třebaže nerad, z nich každý byl donucen válčit.

Nejdříve dával jezdcům své příkazy: důrazně žádal
držet na uzdě koně a do shluku slepě se nehnat:

„V důvěře v jezdeckou schopnost a ve vlastní zdatnost ať nikdo
nedychtí s Trójany válčit jen sám a před šiky druhých
ani ať necouvá zpět, vždyť takto jen zemdlíte příliš.

Kdo by však na svém voze se s povozem nepřátel setkal;
nechat se rozpráhne kopím, vždyť tak je to o mnoho lépe.

Takto bořili hradby a města i rekové dávní -

takový mívali rozum a takové smýšlení v srdci.“

Takto je vybízeli stařec už dávno zkušený v bojích.

Spatřil to Agamemnón, rek mocný, a zaradoval se,
vzápětí oslovil starce a hovořil vzletnými slovy:

„Kéž by ti sloužila tak i kolena, starče, ať vždy máš
takovou nezlomnou sílu, jak chrabrého ducha máš v prsou!

Stáří však, úděl všech, tě přemáhá. Kéž by ten věk tvůj
některý jiný měl muž, a ty abys patřil k těm mladším!“

Nestór, gerénský jezdec, mu na to zas odvětil takto:

„Velmi bych toužil i já být takový, Agamemnone,
jako když Eureuthalión, rek skvělý, mou pravici zhynul!

Bohové všechny ty dary však nedají současně lidem;

jestli jsem tehdy byl mlád, teď na mne zas doléhá stáří:

budu však s jezdcí i tak a budu je nabádat stále
rozumnou radou i slovy, vždyť tohle je výsada starců;
oštěpy budou házet zas mladší, neboť jsou mnohem
hbitější, nežli jsem já, a věří své mladistvé síle."

Pravil, a Agamemnón zas odcházel, potěšen v srdci.

Zjistil, že Peteóův syn Menestheus nečinně stojí,
athénští muži kol něho, ti mistři v bitevní seči;
zchytralý Odysseus vládce stál rovněž u něho blízko
oddíly Kefallénů kol něho, a neunavené,
stály, protože dosud lid nezaslechl bitevní vřavu,
neboť se zdvíhaly teprv a právě se hýbaly řady
Řeků a trójských jezdců. Tam nečinně dleli, tam všichni
stáli, až překvapí jiný voj achájských mužů a ten se
vrhne na trójské vojsko - a potom že bojovat začnou.

Náčelník Agamemnón je spatřil a ihned je káral,

takto se k oběma ozval a hovořil vzletnými slovy:

„Potomku božského krále, ty Menesthee, a rovněž
ty, tak mazaný chlape a proslulý úskoky zlými,
pročpak se krčíte, stojíte tu a čekáte jiné?

Vám by se slušelo přec být v prvních bitevních řadách,
na místě ve zbrani stát a do prudké bitvy se vrhnout.

Vždyť vy mě uposlechnete vždy první, když k hostině volám,

kdykoli dáváme strojit my Achájeci hostinu rádcům.

Tam je vám milé jíst pečené maso a popíjet plné

poháry sladkého vína jak med, jak dlouho vám libo.

Ted' byste viděli rádi, i kdyby snad před vámi deset achájských oddílů stálo a válčilo ukrutným kopím."

Odysseus, důvtipný muž, naň posupně pohléd a pravil:

„Vladaři, jaké to slovo ti uniklo z ohrady zubů?

Já že se vyhýbám válce? Co blábolíš? Kdykoli s jezci

trójskými v prudkou seč se pustíme, achájští muži,

uvidíš, budeš-li chtít, a stojíš-li o to, jak milý

otec Télémachův se utká vždy s předními jezci

trójskými, ale ty jen takhle tu do větru mluvíš."

Jemu zas Agamemnón, král přemocný, s úsměvem pravil

(postřehl, že se hněvá, i bral svou výčitku nazpět):

„Zchytralý Odyssee, ty proslulý Láertův synu,

nechci tě přespříliš kárat a nechci ti rozkazy dávat,

neboť já dobře vím, že duch tvůj v milené hrudi

přátelsky se mnou smýšlí, vždyť zamýšlíš totéž, co já ted'.

Ale ted' pojd'! A jestli jsem něco ti špatného řekl,

pozděj to spravíme - bozi ať všechno to obrátí vniveč!"

Domluvil, nechal je tam a opět se ubíral k jiným.

Zjistil, jak Diomédés, syn Týdeův nesmírně chrabrý,

stojí na pevném voze již s koňmi zapřaženými;

u něho Sthenelos stál, jenž synem je Kapaneovým.

Náčelník Agamemnón jej spatřil a ihned ho káral,

takto se k němu ozval a hovořil vzletnými slovy:

„Chrabrého Týdea synu, tak zdatného jezdce, ó běda!

Pročpak se krčíš a šilháš jen na volný bitevní prostor?
Nemíval v oblíbě Týdeus jen takhle se krčit: ten vpředu,
daleko před svými druhy, se utkával s odpůrcem lýtým.
Každý to tvrdil, kdo v boji ho viděl; já s ním jsem se ovšem
nesetkal, aniž ho spatřil - prý vynikal nad ostatními.
Kdysi, když sbíral vojsko, v čas míru do Mykén přišel
s Polyneikem jak host, s tím hrdinou podobným bohům.
Na svaté thébské hradby ti dva se chystali táhnout,
proto prosili vřele, ať spojence slavné jim dají.
Mykénští chtěli je dát, s tou žádostí jevíli souhlas,
avšak Zeus to zhatil, vždyť neblahá znamení dával.
Když tedy odešli z města a cestou kráčeli dále,
a když k Ásópu přišli (byl rákosí plný a trávy),
vyslali achájští vůdci zas Týdea s poselstvím do Théb.
Vydal se na cestu tedy a zastihl Thébany četné
na hodech v královském domě, kde Eteoklés vlád mocný
Týdeus, udatný jezdec, ač cizinec, nic se tam nebál,
i když byl úplně sám v tak početném zástupu Thébských,
naopak k zápasu zval je a lehounce vítězil ve všech
soubojích - takovou pomoc mu skýtala Athéna božská.
Vzpláli Thébané hněvem, ti dovední jezdcí, a když se
Týdeus navracel zpět; tu čekalo v záloze silné
na něj padesát mužů a dva tu výpravu vedli:
Maión, Haimonův syn, muž podobný nebeským bohům,
s ním syn Autofonův, rek válečný Polyfontés.

Avšak Týdeus i jim tam uchystal potupnou zhoubu:
usmrtil všechny, jen jednoho propustil k návratu domů
Maiona tenkrát pustil, jsa poslušen znamení božských.
Takový Týdeus býval, rek aitólský; syna však zplodil
horšího v bitvě, než sám byl, však lepšího k řečnění v schůzi."
Pravil, však Diomédés; rek statný, mu neodpověděl;
styděl se, že ho musel král hodný vší úcty tak kárat.
Zato mu Sthenelos řekl, syn slavného Kapanea:
?Nelži tu, Agamemnone, když dovedeš promluvit pravdu;
my jsme o mnoho lepší než otcové - s pýchou to říkám!
My jsme se zmocnili Théb, té pevnosti o sedmi branách;
k hradbám již značně pevným jsme přivedli nečetné vojsko,
věřice v znamení božská a v ochranu samého Dia.
Vlastní svou zaslepeností však zhynuli otcové naši,
proto jim stejnou poctu jak nám už nevzdávej nikdy!"
Diomédés, rek silný, naň posupně pohléd a pravil:
„Bud' jen, miláčku, zticha, a podvol se příkazu mému:
nemám vladaři mužstva to za zlé, Agamemnonu,
jestliže vybízí k boji lid achájský v důkladné zbroji,
vždyť mu veliká sláva tím vzejde, když Achájeci jednou
zdolají trójský lid a posvátné Tróje se zmocní;
naopak velký žal, když Achájeci zdoláni budou.
Nuže už vzhůru! I my už myslíme na rázný útok!"
Pravil, a ze svého vozu i se zbrojí seskočil na zem:
strašlivě zařinčel kov kol prsou vládce, jak prudce

seskočil z vozu - hrůza by jala i nebojácného.

Jako když při mořském břehu se pokaždé při vlnobití
vlna za vlnou valí, když Zefyros doráží na ně:
zprvu jen na širém moři se vzdouvá. pak burácí silně,
o okraj břehu se láme a kolem vyčnělých skalisk
obloukem do výše dme se a chrlí chuchvalce pěny,
právě tak achájské šiky se valily za sebou hustě
do boje pořád a pořád a každý velel své četě,
ostatní potichu šli (a nebyl h}-s řekl. když tolik
vojáků do boje, táhne, že vůbec dovedou mluvit),
bez hlesu, strachem z vůdců; a kolem dokola na všech
zářila zdobená výzbroj; tou oděni kráčeli v řadách.
Trójané zase jak ovce, jež u muže přebohatého
bez počtu na dvoře stojí, a dojí-li bělostné mléko,
stále a stále bečí, jak hlas svých jehňátek slyší -
takto i Trójanů křik se po širém táboře zdvíhal:
neměli všichni týž hlas a neměli jednu jen mluvu,
nýbrž smíšenou řeč, vždyť odevšad svoláni byli.
Jedny podnítil Arés a druhé Athénská Pallas;
jiné zas úděs a Strach a Hádka zuřící stále,
Area, zhoubce mužů, ta rodná sestra a družka:
zprvu se znenáhla zdvíhá, však zakrátko vzroste a brzy
hlavou se k nebesům vztyčí a nohama po zemi kráčí.
Hádka jim vrhla i tehdy svár společný do středu vojska:
kráčela zástupem jejich a množila sténání mužů.

Když tak na sebe táhli a dospěli na jedno místo,
srazili pospolu štíty i kopí a tělesnou sílu
vojáků oděných kovem; již puklami zdobené štíty
na sebe vrazily prudce, čímž povstal mohutný lomoz.
Vznikal nářek i jásot hned vraždících mužů, hned zase
vražděných zle - a přitom zem mokvala prolitou krví.
Jako když dravé dvě řeky s hor dolů se valící prudce
v hluboké úžlabí svedou svých vodstev obrovské spousty
z vysokých horských vrchů a vymletou roklí se valí,
pastýř pak na horách v dáli to temné hučení slyší,
tak těch válčících vojsk zněl do dálky jásot i nářek.
V popředí trójských vojsk sklál Antilochos jak první
Echepóla - ten rek byl synem Thalýsiovým:
do přilby s chocholem hustým jej první udeřil v hřeben,
do čela kopí mu vbodl, i pronikl do nitra kostí
oštěpu kovaný hrot - a temno mu zastřelo oči.
Skácel se na zem jak věž v té urputné bitevní seči.
Padlého Elefénór, syn Chalkódontův, král mocný,
srdnatých Abantů vůdce, hned za nohy popad a vlek ho
z dosahu střel a dychtil co nejdřív mu odejmout výzbroj;
ale ten úlisný pokus mu trval jen krátce. Jej přitom
srdnatý Agénór spatřil, jak mrtvolu vleče. Jak byl tak
nakloněn, bylo mu vidět bok nekrytý štítem. Ten bok mu
proklál kovovým hrotem a rázem mu rozpojil údy.
Takto ho opustil život a nad ním strhla se hrozná

půtka Achájů s Tróy. I vrhly se zástupy obou
na sebe stejně jak vlci, muž muže tam usmrtit toužil.
Usmrtil Aiás Větší vtom Anthemiónova syna;
Simeisios slul ten kvetoucí jinoch, jež matka
na březích u Simoentu kdys zrodila, krácejíc z Ídy,
ke svým když rodičům šla a chtěla si prohlédnout stáda -
proto ho Simoeisiem pak zvali; svým rodičům nemoh
odplatit za vychování. Vždyť jeho tak kratičký život
ukončil srdnatý Aiás svým oštěpem. Vpředu jak spěchal,
do hrudi zasáhl jej blíž prsní bradavky vpravo,
a ten bronzový hrot skrz naskrz mu pronikl hrudí.
Mladík do prachu na zem se skácel jak ztepilý topol,
hladký, který vyrost kdes v nížině na velké louce,
a jen ve velké výši mu v koruně narostly větve;
podetne potom ten strom svou lesklou sekyrou kolář,
aby tak pro krásný vůz měl loukotě z ohnutých větví;
topolu kmen však leží a práchniví na břehu řeky.
Takto i proslulý Aiás tam porazil Simoeisia,
Anthemiónova syna. Vtom mrštil bronzovým kopím
Antifos v lesklé zbroji, syn Priamův, do shluku Řeků.
Aianta chybil, však do slabin zasáhl věrného druha
Odysseova, Leuka, když mrtvolu k Achájům vlekl;
Mrtvý mu vypadl z ruky, on sám se přes něho skácel.
Velmi se pro zabitého rek Odysseus rozlítl v srdci;
prošel předními šiky jsa oděn v zářící krunýř,

zastavil blízko něho, pak rozhléd se kolem a mrštil
lesklým oštěpem po něm; hned Trójané ucouvli před ním,
jakmile vymrštil kopí; a nevyslal nadarmo střelu:
zasáhla Démokoónta - to Priamův vedlejší syn byl,
který sem z Abýdu přišel, kde dohlížel na rychlé klisny.
Rozlícen pro svého druha jej Odysseus zasáhl kopím
do spánku; druhou skrání skrz naskrz jinochu projel
oštěpu kovový hrot - a temno mu zastřelo oči.
Padl, až duněla země a výzbroj mu na těle břinkla.
Ucouvly přední řady v tu chvíli, i proslulý Hektór.
Jásali Argejští silně, šli uchvátit padlé a přitom
pronikli daleko vpřed. Bůh Foibos se rozhněval velmi,
jakmile z Pergamu pohléd, a hlasitě na Trójské vzkřikl:
?Vzmužte se, trójští jezdcí, a neustupujte v boji
Argejům! Z kamene přec ni z železa nemají kůži,
aby snad snesla hrot, jenž při ráně pronikne tělem.
Neválčí Achilleus již, syn Thetidy s krásnými vlasy,
nýbrž u lodí dusí svůj hněv, jenž srdce mu trýzní."
Takto k nim promlouval z hradeb bůh strašný. Však Achájce zase
pobídla Trítogeneia, ta přeslavná Diova dcera -
chodila řadami vojsk, kdo někoho spatřila váhat.
Díóra stihl tam osud (byl syn to Amarynkeův),
neboť kamenem ostrým byl poraněn na pravém lýtku
poblíž kotníku; mrštil tím kamenem náčelník Thráků,
Peiroos, Imbrassův syn, jenž přišel do Tróje z Aina;

obě dvě šlachy i kosti mu nadobro drzý ten kámen
roztříštil; Diórés naznak se skácel do prachu země,
a jak vypouštěl duši, tu vztáhl obě dvě ruce
ke svým milným druhům. Vtom Peiroos, který ho zasáh,
příběh a u pupku ještě ho probodl; vnitřnosti všechny
rázem mu vyhřezly na zem a temno mu zastřelo oči.
Avšak aitólský Thoás, jak odskočil, zasáh jej kopím
nad prsní bradavkou v hruď a ostří mu uvázlo v plicích.
Na krok se přiblížil k němu rek Thoás a obrovské kopí
z prsou mu vytrhl ven; pak tasil meč ostrý a bodl
Peiroa doprostřed břicha a takto mu odejmul život.
Zbroj však nesvlekl z něho: jej obstoupli druhové thráctí
s vlasy jen navrchu hlavy a drželi oštěpy dlouhé;
těmi ho tlačili zpět, dál od svého šiku, ač byl tak
veliký, silný a chrabrý; ten couvl a zapotácel se.
Klesli tak do prachu země a leželi prostřeni spolu;
Peiroos, vůdce Thráků, a Diórés Epeiů, kovem
oděných - pobito bylo kol nich i přemnoho jiných.
Nebyl by tehdy nikdo ten boj tam pohaněl, kdo by
přišel nezraněn dosud a neproklán kovovým ostřím;
kdyby tam procházel středem a vedla ho Athéna Pallas,
jež by ho za ruku vzala a chránila útoku zbraní,
neboť Achájů mnoho i Trójanů toho dne kleslo
tváří do prachu země a leželi prostřeni spolu.

IX.

Tak tam Trójané byli noc na stráži. Acháje ale
jíkala zděšenost zlá, ta hrozného útěku družka.
Bolest nesnesitelná jim trýznila předáky všechny.
Jako když rybnaté moře dva větrové rozbouří, totiž
Boreás se Zefyrem, jež z Thrákie vanou, když náhle
přikvapí, načež valem se zdvíhají ztemnělé vlny,
které pak chuchvalce řas ven vrhají na mořské břehy,
takto as rozrýval děs i srdce Achájům v hrudi.
Také syn Átreův sklíčen tak velikým žalem v svém srdci,
chodil sem tam a kázal všem hlásným zvučného hlasu,
do sněmu každého z vládců zvat jménem, ne hlasitě všechny
najednou, a on sám se v čele všech ostatních činil.
Zkrušeni sedali k radě. Král Agamemnón pak povstal,
proudem proléval slzy, jak pramen ztemnělé vody,
který ze strmé skály zdroj šedavé vody ven lije.
Takto k Argejům mluvil a přitom bolestně vzdychal:
?Přátelé, argejští vůdci a vládcové, Kronovec Zeus mě
těžkou zaslepeností teď postihl, ukrutný bůh ten,
který mi přislíbil dříve a přikývl hlavou, že já se
navrátím domů, až zbořím tu bezvadně hrazenou Tróju,
teď ale zhoubný klam si smyslil a káže mi, abych
bez slávy do vlasti přišel, když spoustu svých lidí jsem ztratil.
Patrně mocnému Diu se takto zlíbilo v srdci,
který přec nesčetných měst už pobořil vysoké hrady,
a ještě v budoucnu zboří, vždyť on má největší sílu.

Proto se podříd' me všichni a bez dlení tomu, co řeknu:

prchněme se svými lod' mi již do milé otcovské země,

Tróju širokých ulic už nemáme naději dobýt."

Pravil, i umkli všichni a nastalo hrobové ticho.

Achájští synové dlouho pak mlčeli zkrúšení v srdci.

Po chvíli Diomédés se ozval, rek udatný v boji:

„Především, Agamemnone, se vzepřu ti, nerozumnému,

jak mám, vladaři, právo zde na sněmu, ty se však nezlob!

Před tváří Danaů všech tys potupil nejdřív mou zdatnost,

prohlásils, že jsem slaboch a zbabělec: ale to všechno

vědí přec argejší muži i starci. Syn lstivého Krona

tobě jediný jen z dvou darů uštedřil: abys

pro mocné královské žezlo byl uctíván před ostatními,

avšak nedal ti chrabrost, což přednost je největší ze všech.

Myslíš si, bloude, že vskutku jsou achájští synové všichni

takoví slaboši jen a zbabělci, jak ty to tvrdíš?

Jestliže v tobě samém duch natolik dychtí se vrátit,

seber se! Cesta je volná, jsou nablízku moře tvé lodě,

kteře v takovém počtu kdys z Mykény připluly s tebou.

Achájci s dlouhými vlasy však všichni tu zůstanou, dokud

Tróju zde nerozboříme! A kdyby snad chtěli i oni

uprchnout se svými lod' mi již do milé otcovské země,

já a Sthenelos budem, my dva, dál bojovat, až pak

spatříme záhubu Tróje, vždyť s ochranou boží jsme přišli!"

Pravil; a hlasitě všecken lid achájský v úžasu jásal

nad řečí Diomédivou, již prones ten bojovník zdatný.

Potom zas povstal Nestór, ten gerénský jezdec, a pravil:

„Ve válce, Týdeův synu, jsi nad jiné silný a také

z druhů stejného věku i v radě jsi na prvním místě.

„Ádný z Achájů všech tvou řeč ti nebude hanět,

ani ji vyvracet - přec však jsi nedospěl k hlavnímu bodu.

Ovšem, tys doposud mlád a mohl bys být i mým synem,

dokonce nejmladší věkem, a přece tak rozumně mluvíš

v poradě argejských králů, vždyť hovořils, jak se to sluší.

Já ale že jsem starší než ty - a říkám to s pýchou -,

povím a proberu všechno, a myslím, že nebude nikdo,

ani sám Agamemnón, mou řeč tu zlehčovat. Ten, kdo

bratrstvím zhrdá a právem i rodinným vztahem, je člověk,

který má zálibu vždy jen v přehrozném domácím sváru.

Avšak nyní se všichni už podfídme ztemnělé noci,

nejdřív si připravme jídlo, pak oddíly strážců ať podél

příkopu vyhloubeného se položí u hradeb venku.

Tohleto ukládám mužstvu. Ty sám však, Agamemnone,

věci se nejdříve chop, vždyť vynikáš nad všechny krále.

Pohosti hostinou kmety, to není ti k necti, leč ke cti.

Stany tvé plné jsou vína, jež po širé hladině mořské

denně a denně ti vozí sem z Thrákie achájské lodě.

Vším nás pohostit můžeš, vždyť vládneš tak mnohým. Až tady

mnozí se k poradě sejdou, pak poslechni toho, kdo podá

z poradců nejlepší radu, vždyť Achájům velmi je třeba

vzácné a rozumné rady, když nepřítel nablízku lodí
pálí přeletné ohně - kdo z toho by mohl mít radost?
Tahle ta dnešní noc buď rozdrť vojsko, neb spasí."
Pravil, ti slyšeli rádi a ochotně poslechli. Strážci
ve zbraní kvapili ven a jejich oddíly vedl
Nestorův Thrasymédés, sám náčelník mužstva, a dále
Askalafos a Ijalmenos - jim otcem byl Arés -,
jiné zas Afareus vedl, pak Mérionés a jiné
proslulý Lykomédés, syn Kreiontův. Všech bylo sedm
vůdců oddílů strážných a s každým se zároveň bralo
po stovce kvetoucích mužů, však s dlouhými oštěpy v ruce.
?li a sedli si pak mezi hradbou a příkopem; tam si
zažehli oheň a každý v tom oddílu chystal si jídlo.
Átreův Agamemnón ved všechny achájské rádce
do stanu, kde jim chystal hned lahodnou hostinu. Oni
po jídlech předložených a zchystaných zdvíhali ruce.
Když pak zahnali zcela již potřebu jídla a pití,
nejdříve moudrý kmet jim postupně vykládal návrh,
Nestór, který už dříve se ukázal nejlepším rádcem.
Dobře smýšleje s nimi rek ujal se slova a pravil:
?Átreův Agamemnone, ty přeslavný- vladaři lidu,
u tebe začnu svou řeč i dokončím, neboť tys četných
národů vládce a tobě sám Zeus přec propůjčil žezlo
jakož i práva, abys všem národům prospěšně radil,
proto máš především ty své mínění říci i slyšet,

a též dovolit jiným, když někoho pobádá srdce
k prospěchu mluvit - ty sám však rozhodneš číkoli návrh.
Já tedy vyslovím to, co zdá se mi nejvýhodnější.
Sotva si někdo z vás věc vymyslí lepší než tuto,
kterou mám na mysli já už dávno a ještě i nyní:
Od té doby, cos Brísovou dceru, ó potomku Diův,
ze stanu Achilleova dal násilím odvést, ač rek se
hněval, a neměls náš souhlas, vždyť alespoň já jsem tě velmi
důtklivě zrazoval, ale tys povolil hrdému svému
duchu a zneuctils muže, jež poctili bohové sami,
neboť jsi odňal mu dar a máš ho. I teď ještě mějme
na mysli, kterak ho máme zas udobřit zcela a smířit
vzácnými, libý mi dary a prosbami lichotivými."
Jemu zas náčelník mužstva, král Agamemnón, děl na to:
?Starče, tys pravdivě vyčet mou vinu i následky její!
Provinil jsem se a sám to popírat nechci, vždyť platí
za četné vojsko ten muž, jenž Diu se zalíbil v srdci,
jak ho teď poctil a přived lid achájský na pokraj zkázy.
Když jsem se provinil tedy a podlehl zlovolné mysli,
opět to napravit chci a nesmírnou náhradu dát mu.
Před vámi všemi jak svědky teď vypočtu převzácné dary:
sedm třínožek nových a deset talentů zlata,
dvacet třpytivých kotlů a dvanáct vítězných koní
mohutných, kteří v běhu už získali vítězné ceny.
Dost by měl pozemských statků a zlata drahocenného

zajisté onen muž, jenž tolik by majetku nabyl,
kolik mi dobyli cen mí ořové jednokopytní.
Dám mu i sedm žen, jež dovedou bezvadná díla,
lesbických, které tehdy, když vzdělaný Lesbos sám dobyl,
já jsem si vybral, vždyť krásou ty předčily ostatní ženy.
Tyhle mu dám a s nimi i Brísova dcera tam bude,
kterou jsem tehdy mu odňal, a složím mu přísahu velkou,
že jsem k ní nevstoupil v Iůžko a nikdy ji v objetí neměl,
jak je to u lidí zvykem, jak u mužů, tak také u žen.
Tohleto všechno může už teď mít, a jestli nám jednou
bohové dopřejí zbořit i Tróju, to veliké město,
potom, až vtáhne dovnitř, ať koráb si naplní množstvím
zlata a bronzu, až budem my Achájci dělit si kořist.
Z Trójanek dvacet žen ať sám si též vybere, které
po spartské Heleně budou svým půvabem nejspanilejší.
Do Arga achájského až přijdem zas, úrodné země,
může se stát mým zetěm; já budu jak Oresta ctít ho,
který v tak hojném blahu a milován doma mi roste.
Také v svém paláci pevném tři dcery mám: Ífianassu,
Láodiku a třetí mám Chrýsothemidu; kterou
z nich si bude přát za choť, jak svou ať v Péleův dům si
odvede bez věnných darů a ještě mu k potěše tolik
cenností přidám, co dosud jich neposkyt nikdo své dceři:
sedm kvetoucích měst mu věnuji lidnatých, k bydlení vhodných,
Enopu, Kardamylu a na trávu bohatou Híru,

posvátné Féry mu dám i Antheiu s bujnými luhy,
Pédasos bohatý révou a krásnou Aipeiu - blízko
moře jsou všechna ta města a sousedí s písčitým Pylem.
Mužové bohatí bravem a bohatí skotem tam bydlí,
kteří jak boha jej budou ctít dávkami dobrovolnými,
také mu budou jak králi i nesčetné poplatky dávat.
Tohle bych všechno mu splnil, když upustí od svého hněvu.
Ať tedy změkne! Jen Hádés se smířit a oblomit nedá,
proto i smrtelným lidem je z bohů všech nejprotivnější.
Ať se mi natolik poddá, oč větší jsem nad něho králem,
oč jsem (a říkám to s pýchou) i věkem já starší, než on je!"

Tomu zas odvětil na to kmet Nestór, gerénský jezdec:
"Přeslavný Átreův synu, ó vladaři Agamemnone,
dáváš Achillu vládci jen dary, jež pohanit nelze.
Proto si vyvolme posly a vybidněm, aby co nejdřív
do stanu Péleovcova se vydali, k Achilleovi.
Nebo je vyhlédnu sám a oni ať poslechnou! - Foiníx,
Diovi milý, ať vede ty posly na prvním místě,
potom veliký Aiás a Odysseus, hrdina slavný,
Odios s nimi ať jde a Eurybatés jak hlásný.
Přineste na ruce vodu a přikažte nábožně zmlknout,
abychom k Diovi otci se modlili za smilování."
Pravil, a jeho návrh všem přítomným velmi se líbil.
Hlasatelé v té chvíli jim na ruce nalili vody,
jinoši jali se plnit až po okraj měsidla vínem,

potom je roznesli všem a k oběti do číší vlili.

Ale když ulili bohům a pili, jak srdce si přálo,
od krále Agamemnona ven ze stanu kvapně se brali:

Nestór, gerénský jezdec, jim důtklivě pokyny dával,
na všechny po řadě mrkal a především na Odyssea,
aby se pokusil s nimi zas usmířit skvělého reka.

Silně hučelo moře, když kráčeli po jeho břehu,
prosíce Poseidóna, jenž zemí zachvívá, aby

Achilleus hrdého srdce se snadno dal usmířit. Když pak
dospěli k stanům a lodím vojsk patřících Achilleovi,
zastihli reka, když konej šil srdce svou formingou zvučnou,
dovednou, velice krásnou, jež stříbrnou kobytku měla;
z kořisti vzal si ten nástroj, když zbořil hrad Étiónův
tou si konejšil srdce a opěval hrdinství reků.

Patroklos jediný jen mu naproti seděl a mlčel,
čekal, až Achilleus skončí svou píseň. Vtom poslové přišli,
všichni kráčeli dál, jak slavný je Odysseus vedl,
a již stanuli před ním. Pln úžasu Achilleus naráz
vyskočil s formingou v ruce a opustil židli, kde seděl.

Právě tak Patroklos povstal, když uviděl vcházet ty muže.

Achilleus rychlý v běhu je přijímal vlídně a řekl:

„Vítám vás! Přátelé milí jdou ke mně, a je to tak dobře,
vždyť vás z Achájů všech mám nejradši, i když se hněvám.“

Takto se Achilleus slavný k nim ozval a vedl je dále,
aby si na křesla sedli a nachové koberce; hned pak

s příkazem k Patroklovi se obracel, který byl blízko:

„Větší měsidlo přistav a namíchej, Menoitiovo,
o mnoho silnější směs a každému přichystej pohár,
neboť teď pod mou střešou jsou z mužů mi nejméně vítanější.“

Pravil, a Patroklos poslechl hned milého přítele svého.

Veliký masný stůl šel postavit k paprskům ohně,
položil na něj hřbet jak z tučné kozy, tak z ovce,
k tomu i z pěkného vepře hřbet přiložil kypící sádlem.

Automedón vše držel a slavný Achilleus sekal,
maso pak nadrobno krájel a na rožně nabodal kusy.

Patroklos podobný bohům hned zažihal veliký oheň.

Když pak dohořel oheň a plamen už nadobro zhasl,
rozhrnul řeřavé uhlí a na povrch rozložil rožně,
potom je z podstavců zdvihl a sůl na ně sypal, dar boží.

Když pak to upekli všechno a rozložil na masné desky,
Patroklos nabral si chléb a z krásných košíků šel je
na stole rozdílet mužům, však maso sám Achilleus dělil.

Ten si pak u druhé stěny sedl naproti Odysseovi,
onomu božskému reku, a přítele Patrokla vyzval
bohům vzdát oběť - i házel kus po kuse do ohně maso;
k pokrmu připravenému pak všichni už zdvíhali ruce.

Když pak po pití touhu a po jídle ztišili zcela,
Aias dal Foiníku pokyn. To proslulý Odysseus postřeh,
vínem si naplnil pohár a připíjel Achilleovi:

„Na zdraví, Achille, tobě! Vždyť z hostiny dělené stejně

nic nám nechybí, jsme-li buď ve stanu Átreovcově,
anebo nyní i zde, neb spousta je před námi jídla
k potěše; nás ale touha sem nevede po chutném jídlu,
naopak, potomku Diův, když vidíme velikou zkázu,
chvějem se hrůzou: je v sázce, zda záchrana čeká či zkáza
na kryté lodě, když ty se zas nezjevíš, obrněn silou,
neboť u naší hradby a v blízkosti lodí si chrabří
Trójané zřídili tábor, i přeslavní spojenci jejich,
zažehli spoustu ohňů v svém táboře. Nadále prý už
nebudou váhat a vrhnou se na naše koráby černé.
Metá Kronovec Zeus své blesky a Trójanům dává
příznivé znamení. Hektór se nadýmá velikou silou;
strašlivě zuří, má důvěru v Dia a nikterak nedbá
smrtných lidí ni bohů - jej posedla zběsilá vzteklost.
Přeje si, aby co nejdřív se zjevila zářící Zora,
hrozí, že vrcholky hlavic nám u lodí zuráží, lodě
hltavým ohněm že spálí a nás pak, achájské mužstvo,
zmatené čadivým dýmem, prý pobije u samých lodí.
Toho já v srdci se nesmírně bojím, že bozi mu splní
všechny ty honosné hrozby a nám že je souzeno zhynout
na trójské pláni, tak daleko od Arga, domova koní.
Vstaň už, jestliže míníš z té vřavy, jež od Tróů hrozí,
zachránit achájské syny, zle týrané, i když tak pozdě.
Potom bys truchlil i ty, vždyť není už možné, když dojde
k neštěstí, nalézt pomoc, a proto již o mnoho dříve

uvažuj, jak bys mohl den záhuby odvrátit od nás.

Vždyť přec Péleus, tvůj otec, ti na srdce kladl, můj milý,
v den, kdy tě posílal z Fthíje jak vojáka k achájským šikům:
Vítěznou sílu, můj synu, ti poskytne Athéna s Hérrou,
budou-li chtít, však ty svou zpupnou a divokou mysl
ve svém nitru hled' krotit, vždyť laskavost mnohem je lepší.

Svár, tu příčinu zla, vždy potlačuj, aby tím víc tě
měli pak Achájeci v úctě, jak mladí, tak staří. Tě Ten stařec
tak ti to na srdce kladl, tys zapomněl! Alespoň nyní
ustaň a bolného hněvu již zanechej. Agamemnón
chce ti dát důstojné dary, když zanecháš hněvu. A nyní
vyslechni, jestliže chceš, já hodlám ti vypočíst, kolik
darů ti Agamemnón v svém stanu přislíbil: nuže
sedm trojnoží nových a deset talentů zlata,
dvacet třpytivých kotlů a dvanáct vítězných koní
mohutných, kteří v běhu už získali vítězné ceny.

Dost by měl pozemských statků a zlata drahocenného
zajisté onen muž, jenž tolik by majetku nabyt,
kolik mu dobyli cen ti ořové jednokopytní.

Dá ti i sedm žen, jež dovedou bezvadná díla,
lesbických, které tehdy, když vzdělaný Lesbos sám dobyls,
vladař si vybral, vždyť krásou ty předčily ostatní ženy.

Tyhle ti dá, a s nimi i Brísova dcera tam bude,
kterou ti tenkrát odňal, a složí ti přísahu velkou,
že k ní nevstoupil v Iúžko a nikdy ji v objetí neměl,

jak je to u lidí zvykem, jak u mužů, tak také u žen.
Tohleto všechno již můžeš mít teď - a jestli nám jednou
bohové dopřejí zbořit i Tróju, to veliké město,
potom, až vtáhneš dovnitř, máš koráb si naplnit množstvím
zlata a bronzu, až budem my Achájeci dělit si kořist.
Z Trójanek dvacet žen ať sám si pak vybereš, které
po spartské Heleně budou svým půvabem nejspanilejší.
Do Arga achájského až přijdem zas, úrodné země,
můžeš se stát jeho zetěm; on bude jak Oresta ctít tě,
který v tak hojném blahu a milován doma mu roste.
Také v svém paláci pevném tři dcery má: Ífianassu,
Láodiku a třetí má Chrysothemidu; kterou
z nich si budeš přát za choť, jak svou ať v Péleův dům si
odvedeš bez věnných darů, a ještě ti k potěše tolik
cenností přidá, co dosud jich neposkyt nikdo své dceři:
sedm kvetoucích měst ti věnuje lidnatých, k bydlení vhodných,
Enopu, Kardymalu a na trávu bohatou Híru,
posvátné Féry ti dá i Antheiu s bujnými luhy,
Pédasos bohatý révou a krásnou Aipeiu - blízko
moře jsou všechna ta města a sousedí s písčítým Pylem.
Mužové bohatí bravem a bohatí skotem tam bydlí,
kteří jak boha tě budou ctít dávkami dobrovolnými,
také ti budou jak králi i nesčetné poplatky dávat.
Tohle by všechno ti splnil, když upustíš od svého hněvu.
Jestli však Átreův syn se ti přespříliš zprotivil v srdci

sám i se svými dary, ty soucit měj alespoň se vším
achájským mužstvem, zle týraným v táboře, oni jak boha
budou tě ctít - tím u nich bys dosáhl veliké slávy.

Teď bys i Hektora zhubil, on docela blízko ti přijde,
zhoubné vzteklosti pln, vždyť jemu prý nemůže nikdo
rovnat se z Achájců, co jich sem přivezly koráby k Tróji."

Achilleus rychlý v běhu mu na to zas odvětil takto:

„Láertův Odyssee, ty zchytralý potomku Diův,
beze všech okolků musím své mínění tady vám říci,
jak si to opravdu myslím a jak se to vskutku i stane,
abyste přestali škemrat druh za druhem sedíce u mne;
vždyť jak Hádova brána se takový člověk mi hnusí,
který cos jiného skrývá v svém nitru a jiného řekne.

Já ale povím vám to, co zdá se mi nejlepší. Ani

Átreův Agamemnón mě patrně nepohne k smíru
ani též Danajci druzí, vždyť neměl jsem žádného vděku,
že jsem stále a stále se potýkal s lítými muži;
stejný má díl, kdo tu mešká, jak ten, kdo statečně válčí,
stejnou získává čest jak zbabělý člověk, tak zdatný,
umírá nečinný muž jak ten, kdo se nesmírně činí.

Nic z toho přece já nemám, že v duši jsem útrapy snášel
a že jsem vlastní život všanc vydával ve stálém boji.

Jako as přináší pták svým mláďatům neopeřeným
sousto, najde-li jaké, ač sám přitom trpívá hladem,
právě tak přemnoho nocí i já jsem bez spánku probděl,

bezpočtu krvavých dnů jsem v obtížných šarvátkách přestál,
s muži se bil a sháněl jen milenky pro Átreovce.

Dvanáct lidnatých měst jsem vyvrátil se svými loděmi,
pěšky pak jedenáct jiných zde v úrodné krajině trójské;
poklady ze všech těch měst jsem uchvátil čestné a vzácné,
a pak všechny jsem nosil a dával je Agamemnonu
Átreovci - ač vzadu dlel nečinně u rychlých lodí,
přijal je, rozdílil málo, však sám si z nich nechával mnoho,
jiné jak čestné dary zas šlechticům dával a králům,
a ti je bezpečně mají - já z Řeků jsem jediný, jemuž
uchvátil rozmilou ženu a má ji - ať v Iúžku s ní léhá,
nechať se dále s ní těší! Nač mají však Argejci válčit
s Trójany? Pročpak sebral král vojsko a přivedl sem ho,
Agamemnón? Ne kvůli té Heleně s krásnými vlasy?
Cožpak z pozemských lidí jen Átreovci snad mají
v lásce své ženy? Vždyť každý, kdo řádný a rozumný muž je,
miluje manželku svou a chrání ji, tak jsem i já ji
miloval z celého srdce, ač kopím jsem získal ji v boji.
Ale když nyní ten dar zas vyrval mi z ruky, mě podved,
nezkoušej mne, vždyť dobře ho znám, mě přemluvit nelze!
Měl by však, Odyssee, i s tebou a s druhými králi
přemýšlet, zhoubný ten oheň jak od lodí odvrátit. Vždyť už
s námahou velice mnoho i beze mne vykonal, neboť
postavil dokonce hradbu a při ní vedl i příkop
veliký, široký značně, a k němu dal narážet kůly.

Nemůže ale ni tak dál silného Hektora zdržet,
záhubu mužů; však dokud i já mezi Achájeci válčil,
nechtěl opodál hradeb se Hektór do boje pouštět,
nýbrž jen ke Skajské bráně a k dubu se odvážil přijít;
tam mě kdys čekal: já sám byl a hnal se - on stěží jen utek.
Teď však, když nikterak nechci dál se slavným Hektorem válčit,
ráno vzdám Diovi oběť i ostatním bohům a pak si
bohatě naplním lodě; a až je zas na moře stáhnu,
uvidíš, budeš-li chtít, a jestli ti záleží na tom,
časně jak po Hellésponu, tom rybnatém moři, mé lodě
plují a lodníci na nich jak horlivě mávají vesly.
Jestli mi slavný bůh, jenž otřásá zemí, dá šťastnou
plavbu, pak třetího dne bych zakotvil v hrudnaté Fthíji.
Nechal jsem majetku mnoho, než sem jsem se plavil, a mám ho,
jiný si odvezu odtud; dost zlata a narudlé mědi,
také železo šedé a dívenky s krásnými pásy,
všechno, co jsem tu získal. Dar čestný však, který mi sám dal
přemocný Agamemnón, v své zpupnosti zase mi odňal
Átreův syn! A ty mu, co ukládám, veřejně všechno
vyříd', aby i druzí se Achájeci popíchli na něj,
kdyby snad v úmyslu měl i jiného z Danaů podvést -
stále má z ostudy plášť! Jen té by snad smělosti neměl,
aby mi do očí pohléd, ač pes je to nesmírně drzý.
Nikdy se s Agamemnonem já nebudu radit ni jednat,
neboť už jednou mě podved a urazil, příště mě slovy

neošálí - to stačí, co proved -, ať klidně se řítí
do zkázy! Moudrý Zeus ho dojistá rozumu zbavil.
Já k jeho darům mám odpor a jich si nevážím za vlas.
Kdyby i desetkrát tolik, ba dvacetkrát dával mi darů,
všechno, co nyní mu patří, co odjinud nabude ještě,
všechno, co do Orchomenu, co do Théb egyptských přijde,
tam, kde v palácích leží snad pokladů nejvíc, v to město,
které má na sto bran a vyjíždí z každé té brány
do boje na dvě stě mužů i se svými koňmi a vozy;
i kdyby tolik mi dával, co písku a prachu je v světě,
ke smíru Agamemnón ni tak by mi nepohnul mysl,
leda by pohanu mou, tak trýznivou, odpykal zcela!
Dceru pak Átreovcovu si nevezmu, i kdyby krásou
zlaté bohyni lásky se rovnala, Afrodítě,
s Athénou jiskřivých očí se měřila dovednou prací,
nechci ji za choť ni tak. Ať jiného z Řeků si zvolí,
jenž by se více mu hodil a byl by mu skvělejším králem.
Budou-li bozi mě chránit a já se zas navrátím domů,
tam mi pak vyhledá ženu sám Péleus, můj otec, vždyť všude
přemnoho achájských žen je ve Fthíji, v Helladě širé,
dívek významných mužů, vždy statečných obránců města -
kterou pak z těchto bych chtěl, tu učiním milou svou chotí.
Tam můj zmužilý duch už dávno nesmírně toužil
řádnou dívku si vzít, v ní vhodnou mít ženu a pak se
radovat ze všeho jmění, jež shromáždil staříčkový Péleus.

Nemohou přec-e můj život ni poklady vyvážit, kolik
Ílion prý jich mělo, to lidnaté, výstavné město,
dříve, dokud byl mír, než synové achájští přišli,
také ne poklady všechny, jež Foibos Apollón, střelec,
za prahem kamenným chová v svých prostorách v skalnaté Pýthě.

Loupeží krávy lze dostat i tučné ovce - a cestou
pokojnou trojnoží lze i spřežení ryzáků nabýt,
a jenom lidská duše se uloupit nedá ni získat,
aby se vrátila zpět, jak přelétne ohradu zubů.

Matka má stříbrnohá mi říkává, bohyně Thetis,
dvojí že přivede osud mě k cíli života, k smrti:
jestli prý zůstanu zde a budu kol Ília válčit,
konec je návratu mému, však získám si na věky slávu;
jestli se vrátím však domů, k nám do milé otcovské země,
konec je vznešené slávě, však život mi zůstane dlouho,
neboť souzená smrt mě nezchvátí nikterak rychle.

Já ale radil bych též i ostatním vládcům a vůdcům,
aby už odpluli domů, vždyť nikdy už nezastihnete
strmého Ília pád, když Kronovec vidoucí v dálku
ochrannou ruku vztáh nad ním a lid zase odvahy nabyl.

Vy tedy nyní už jděte a vyříd'te poselství moje
achájským vládcům a vůdcům - vždyť tohle je výsada rádců -,
aby si jiný záměr, a vhodnější, smyslili v srdci,
který by zachránil jim i lodě i achájské mužstvo
sevřené v táboře lodním, vždyť tenhleten nedá se provést,

který si smyslili teď, když já jsem se rozhněval na ně.

Foiníx ať zůstane s námi a ve stanu lehne si k spánku,
aby mě po ránu hned mohl provázet do milé vlasti
na lodích, bude-li chtít, však násilím nechci ho odvézt."

Pravil, i umkli všichni a nastalo hrobové ticho;

užasli nad jeho slovy, vždyť důrazně odmítl návrh.

Za chvíli promluvil teprv kmet Foiníx, proslulý jezdec,
slzy mu vytryskly, neboť se obával o řecké loďstvo:

„Jestliže, Achille slavný, máš opravdu na mysli návrat,

jestliže od rychlých lodí ty naprosto odvrátit nechceš

ničivý požár, když hněv ti hluboko do srdce vnikl,

jak bych tu, milý synu, já bez tebe, opuštěn, zůstal

sám jen? Staříčkový Péleus, král jezdec, mě vypravil s tebou

v den, kdy k Agamemnonu tě posílal ze Fthíje k vojsku

mladého ještě a v společné válce a v poradách dosud

nezkušeného, kde muži se mohou proslavit skvěle.

Proto mě odeslal, abych tě naučil tomuto všemu,

abys byl výmluvným v slovech a výtečným v činech a skutcích.

Proto bych, milý synu, já nechtěl tu bez tebe zůstat,

i kdyby samotný bůh mi přislíbil zahladit vrásky

a zas kvetoucím mužem mě učinit, jako když tenkrát

Helladu opustil jsem, zem půvabných dívek, a prchal

před svárem se svým otcem (slul Amyntór, Ormenův syn byl),

který se rozhněval na mne skrz milenku s krásnými vlasy;

dával jí najevo přízeň, však nemíval v úctě svou ženu,

rodičku mou; ta stále mě prosila snažně, ať sám se
sdružím s tou milenkou dřív, aby ke starci pojala odpor.
Poslech jsem, učinil tak. Můj otec však ihned to poznal,
strašlivě proklínal mě a odporné Lítice volal,
aby můj milený syn, mnou zplozený, nikdy mu nesměl
na klíně sedět, člen rodu, a bozi mu plnili kletbu,
podsvětní Zeus a s ním i strašlivá Persefoneia.
Tehdy jsem rozhodnut byl, že ho usmrtím broušeným mečem,
některý z věčných bohů můj hněv však utišil; ten mi
četné potupy lidí a veřejnou pomluvu uved
na mysl, aby mě nezval lid achájský otcovým vrahem.
Tehdy však duch v mé hrudi se nijak již utišit nedal,
abych prodléval v domě dál u otce rozhněvaného.
Přátelé četní kol mne a příbuzní prosbami chtěli
nadále zdržet mě tam, v tom společném otcovském domě,
přemnoho tučných ovcí a lesklých loudavých krav tam
za oběť kláli a mnoho i vepřů kypících sádlem
nad ohněm opalovali a bez štětín na rožni pekli,
ze džbánů onoho starce i přemnoho vína se pilo.
Po celých devět nocí v mé blízkosti léhali stále,
střídavě mívali hlídky a nikdy jim nezhasly ohně:
jeden v podsíni dvora, jenž pevně byl ohrazen, druhý
zase v předsíni domu plál před dveřmi ložnice naší.
Ale když pochmurná noc, již desátá, konečně přišla,
tehdy jsem vylomil dveře, tak pevně přilehlé k oné

ložnici, vyběh jsem ven a přeskočil ohradu dvora,
přítom jsem snadno se skryl jak strážcům, tak služebným ženám.

Potom jsem utíkal dál, dál přes širou Helladu, až jsem
do Fthíje hrudnaté přišel, té živné otčiny ovcí,
do domu Pélea krále; ten přijal mě vlídně a měl mě
v takové lásce, jak otec má v lásce vlastního syna,
jenž se mu jediný zrodil, a pozdě již, při velkém jmění;
bohatství poskytl i mně a přidal mi množství též lidu.

Na samých hranicích Fthíje jsem bydlil a Dolopům vládl.

Achille, podobný bohům, i tebe jsem vychoval v reka,
měl jsem tě ze srdce rád, vždyť nikdy jsi nechtival s jiným
společně k hostině jít neb sám se v komnatě najíst,
až jsem si konečně já tě posadil na klín a maso
pokrájel, nasýtil tě a k napití přidržel víno.

Přítom jsi na prsou oděv mi častokrát poblíkal, když jsi
prskal podané víno v svém nevhodném rozmaru dětském.

Tak jsem pro tebe mnoho již vytrpěl, mnoho jsem zkusil;
myslil jsem, když už bozi mi nedali potomstvo vlastní,
v tobě že budu mít syna, ó Achille podobný bohům,
abys mě jedenkrát chránil tak hrozného, smutného konce.

Ukrot' svou zhrdavou mysl, ó Achille, nemůžeš přece
srdce mít bez slitování, vždyť uprosit možno i bohy,
kteří přec větší hodnost i sílu a vznešenost mají:

lidé však mohou i bohy si naklonit modlitbou vlídnou,
anebo úlitbou vína neb na ohni žertvou, když vroucně

prosí, kdykoli hříchu se dopustí nebo zlé chyby.
Vždyť jsou i bohyně Prosby, jichž otcem je Kronovec mocný,
kulhavé, svráštělé v tváři a očima šilhají stranou,
stále se starostmi trudí a za vinou zvolna se vlekou.
Avšak Vina je silná a hbitá, čímž o mnoho všechny
Prosby předhóní vždy a nejdříve po celé zemi
bludem zaslepí lidi, a Prosby to později léčí.
Kdo však pocítí ostych, když Diovy dcery se blíží,
tomu jsou na prospěch velmi, vždyť vyslyší toho, kdo prosí;
ale kdo zamítne Prosby a kdo se jim sverepě vzpírá,
k Diovi, Kronovu synu, pak jdou a prosí ho, aby
viníku v patách šel Blud a zmámen pak za vinu pykal.
Proto těm Diovým dcerám i ty vzdej, Achille; úctu, která
konejší mysl i jiných hrdinů chrabrých.
Kdyby ti nedával dary a propříště neslíbil další
Agamemnón a kdyby se stále chtěl urputně hněvat,
já bych tě nežádal, abys již odložil hněv svůj a spěchal
argejské oddíly bránit, ač horoucně po tobě touží:
on ale mnoho hned teď ti dává a slibuje navíc
v budoucnu, s prosbou k tobě teď posílá nejlepší muže,
které v achájském vojsku si zvolil a kteří i tobě
z Řeků jsou nejméně vítanější, a proto ten návrh a cestu
nezlehčuj - dřívější hněv ti nikterak nelze mít za zlé.
Takto jsme slýchali zvěsti i o slavných hrdinech dávných,
kdykoli někoho z nich se zmocnil hněv urputný; dary

dali se smířít i oni a přemluvit vlídnými slovy.
Chovám v paměti příběh již pradávný, nikoli nový,
kterak se udál, a ten vám, přátelé, nyní všem povím.
S Aitóly, zdatnými v boji, kdys Kúrėti ve válce byli
u kalydónských hradeb a jeden tam druhého vraždil;
Aitólští bránili chrabře svůj Kalydón, rozkošné město,
Kúrėti planuli touhou jej z kořene vyvrátit válkou.
Artemis se zlatým trůnem lid aitólský neštěstím stihla
z hněvu, že oběť za žně jí nepřines v zákoutí sadu
Oineus - ostatní bozi jich k požitku bezpočtu měli,
nevzdal však oběť jen jí, ač dcera je velkého Dia.
Zapomněl nebo snad nedbal - tak velmi byl zaslepen v mysli.
Poslala, plná hněvu, ta střelkyně z Diova rodu,
kance tam štětinatého, klů bělostných, divokou šelmu,
který v královských sadech už ze zvyku působil mnoho
škod a vysokých stromů tam z půdy i s kořeny skácel
veliké množství na zem i s úrodou ovocných květů.
Konečně Meleagros, syn Oineův, usmrtil kance,
rek, jenž z okolních měst, tak četných, tam shromáždil lovce
se psy, vždyť nebylo možno jej zahubit s nevelkým počtem:
tak byl velký a přived již mnohé v žár hranice žalné.
Artemis veliký křik a vádu vznítla o něj,
totiž o hlavu kance a o kůži se spoustou štětín,
mezi vším kúrétským lidem a Aitóly zdatnými v boji.
Dokud se Meleagros, rek bojovný, účastnil bitev,

dotud se vedlo zle všem Kúrétům, nemohli ani
prodlévat před městskou zdi, ač na počet bylo jich mnoho;
ale když nad Meleagrem hněv zvítězil, jaký i jiným
rozbouří srdce a mysl, ač jinak jsou rozvážní velmi;
tehdy on na Althaiu, svou milenou matku, se hněval,
u krásné Kleopatry, své manželky řádné, pak meškal.
Marpessa Euénova, choť půvabných nohou, ji kdysi
zrodila Ídovi, který byl tenkrát největší silák
ze všech mužů, a kvůli té dívence půvabných nožek
odvážně napjal svůj luk i na Foiba, mocného vládce.
Vznešená matka i otec ji ve svém paláci zvali
výstižně Alkyonou, neb matka vždy plakala pro ni,
sama když osudem žila jak nešťastná Alkyón, když ji
uchvátil z domova Foibos, bůh svémocný, Apollón Střelec.
U ní teď prodléval rek a trýznivým hněvem se šířal,
rozhněván kletbou své matky, jež k bohům se modlila vroucně
pro náhlou bratrovu smrt; v svém zármutku lkala a často
rukama do země tloukla, té dárkyně všemožných plodů,
k pomstě volala Háda a strašlivou Persefoneiu,
aby jí zhubila syna: i klesala koleny na zem,
slzy jí smáčely ňadra. Tu Erinýs s bezcitným srdcem
chodící v temnu hlas Althaiin zaslechla z podsvětní říše.
Záhy se ozýval hluk a lomoz hned u bran, jak tloukli
do hradeb. Aitolští rádci šli s prosbou k Meleagrovi,
často i boží kněze, ty nejlepší, poslali k němu,

aby je vytáhl chránit - dar velký mu slíbili za to:

Kalydón, rozkošné město, kde nivy měl nejúrodnější,

tam si, jak vybídli jej, měl vybrat nejhezčí úděl,

padesát jiter půdy; půl pozemku k pěstění révy,

polovic ornice holé si oddělit mohl z té nivy.

Velice vroucně ho prosil kmet Oineus, proslulý jezdec,

na práh když osobně vstoupil té komnaty s vysokým stropem,

na dveře chráněné tloukl a prosil tam horoucně syna,

prosily vroucně i sestry a zároveň vznešená matka -

odpíral proto tím víc -, i druhové prosili vroucně,

kteří mu nejvzácnější a nejdražší bývali ze všech;

srdce však nemohli v prsou ni takto mu obměkčit, až když

rány už padaly na dům tak četné a Kúrėti právě

na hradby vystoupit chtěli a zapálit velké to město.

Tehdy šla k Meleagrovi i manželka s půvabným pásem,

prosila s hořekováním a strasti mu vypočítala

všechny, co postihnou lidi, když město je vzato: jak muže

nepřítel vraždí a oheň jak budovy promění v popel,

cizinec štíhlé ženy jak odvléká i s jejich dětmi.

Tehdy se hnulo v něm srdce, když slyšel ty následky hrozné,

vyšel a na tělo vzal si hned brnění zářící jasně.

Tak tedy odvrátil on den zhouby všem Aitólům, sám když

podlehl vzrušené mysli - však ti mu už nedali nikdy

četné a radostné dary, vždyť odvrátil zhoubu i takto.

Ty ale ve svém srdci tak nesmýšlej, tam ať tě nikdy

nežene běs, můj milý, vždyť bylo by o mnoho horší
hájit už hořící lodě. A proto již za ony dary
vytáhni! Achájci potom jak boha tě budou mít v úctě.
Kdybys teď odmítl dary a přec pak šel do zhoubné vřavy,
nebudeš nikdy ctěn stejně, i kdybys pak odvrátil válku."
Achilleus, rychlý v běhu, mu na to zas v odpověď pravil:
"Foiníku, živený Diem, můj staříčkový otče, mně není
potřebí takové pocty, vždyť poctěn jsem Diovou vůlí,
která zde u křivých lodí mi potrvá, dokavad budu
v prsou mít dech a budou má kolena milá se hýbat.
Jiného cos ti však řeknu a ty si to do srdce ulož:
Dál mi už nejítí mysl svým nářkem a hořekováním,
k libosti Agamemnonu; ty nesmíš ho dále mít v lásce,
aby pak láska má k tobě se v nenávist neproměnila!
Toho, kdo trýzní mne, ty naopak trýznit máš se mnou!
Králem buď stejně jak já a vezmi si půlku mé pocty.
Tihle s mým poselstvím půjdou, ty zůstaň tu se mnou a pak si
ulehni na měkké lůžko; a po ránu, s úsvitem zory,
smluvíme, máme-li domů se navrátit, nebo tu zůstat."
Pravil a Patroklos mlčky dal brvami znamení, zchystat
Foiníku pevné lůžko a rozprostít, aby co nejdřív
myslili na návrat ze stanu domů. Tu začal k nim mluvit
Aiás Telamónovee, rek podobný bohům, a řekl:
„Zchytralý Odyssee, ty vznešený Láertův synu,
pojďme, neboť já myslím, že splnění úkolu svého

nedojdem touhleto cestou; je potřeba sdělit co nejdřív
Achillův vzkaz, ač příznivý není, všem Danaům, kteří
asi tam sedí a čekají naň. Však Achilleus zatím
v hrudi si naplnil srdce, tak sveřepé, krutostí lítou,
necita! Ani nedbá už přátelství oddaných druhů,
pro něž jsme u svých lodí ho mívali nad jiné v úctě,
ukrutník! Nejedem muž i za bratra od vraha vzal si
výkupné na usmířenou, ba za smrt vlastního syna.
Vrah tak zůstane v obci, v témž místě, když zaplatil mnoho,
mstitelův mužný duch i srdce se utiší, jak jen
náhradu za zločin přijme. Jen tobě však do prsou bozi
vloží zhoubnou zlobu a urputnou, jen kvůli jedné
dívce - vždyť ti jich sedm teď dáváme, obzvláště krásných,
mnoho k nim dalších též darů. Dej najevo smířlivou mysl,
v úctě měj vlastní svůj krov, vždyť pod touto střechou máš hosty
vybrané z Danaů všech, a doufám, že jsme ti obzvláště z
Danaů, co jich je, my nejdražší, nejvítanější."

Achilleus rychlý v běhu mu na to zas v odpověď pravil:

"Aiante Telamónovče, ty vznešený vladaři mužstva,
myslím, že ty jsi o všem mi promluvil z duše; mně ale
srdce vždy překypí zlostí, když na to si vzpomenu, jak mě
zhanobil Átreův syn zde před tváří argejských mužů,
jako bych nějaký byl jen bezectný přivandrovalec.

Ale vy nyní už jděte a sdělte jim poseřství toto:

Na bitvu krvavou tady já nehodlám pomýšlet, dokud

nepřijde slavný Hektór, syn Priama, chrabrého reka,
ke stanům vojáků našich a k lodím a nebude přitom
pobíjet argejské mužstvo a lodě jim nespálí ohněm.

Avšak u mého stanu a černého korábu Hektór
zdrží se boje, jak myslím, ať jakkoli po bitvě touží."

Řekl, a každý z poslů vzal do ruky dvojuchý pohár,
ulili bohům a k lodím šli nazpátek, Odysseus ved je.

Patroklos přikázal druhům a zároveň služebným ženám,
Foiníku pevné lože co nejdříve zchystat a ustlat.

Poslechly, zchystaly lůžko, jak přikázal, přes ně pak daly
vlněné koberce, rouna a pokrývku z tenounkých vláken.

Na ně si ulehl stařec a vyčkával zářící Zoru.

Avšak Achilleus sám spal v zákoutí pevného stanu;
k němu pak Dioméde si ulehla, spanilá dívka,
dcera Forbanta krále, již z Lesbu si přivezl; z druhé
strany si Patroklos lehl; i byla mu po boku Ífis,
dívka s nádherným pásem - tu proslulý Achilleus dal mu,
strmého Skýru když dobyl a město vzal Enýeovo.

Když pak poslové vešli již do stanu Átreovcova,
synové achájští vstali, je s poháry zlatými v rukou
vítali ze všech stran a na vše se zevrubně ptali.

Především Agamemnón se vyptával, náčelník mužstva:

"Přeslavný Odyssee, všech Achájů veliká pýcho,
pověz, zda zhoubný požár chce odvrátit od našich lodí,
anebo odmítl pomoc a ve vzdorném srdci se hněvá?"

Na to zas Odysseus jasný mu odvětil, týraný strastmi:
?Átreův Agamemnone, ty přeslavný vladaři lidu,
nechce Achilleus ztišit svou nevoli, naopak hněv v něm
kypí tím víc a zhrdá jak tebou, tak tvými dary.
Sám prý přemýšlet máš, jak přikázal, se svými rádci,
jak bys achájské mužstvo i koráby zachránit mohl.
Sám pak pohrozil nám, že spustí s úsvitem jitra
na moře koráby oblé a bezvadně palubou kryté.
Dodal, že také by radil i ostatním vládcům a vůdcům,
aby už odpluli domů, vždyť nikdy už nezastihnete
strmého Ília pád, když Kronovec vidoucí v dálku
ochrannou ruku vztáh nad ním a lid zase odvahy nabyl.
Tohle on řekl a vše mí průvodci dosvědčit mohou,
Aiás a oba dva hlásní, dva nesmírně rozumní muži.
Staříčkový Foinix si u něho lehl, vždyť takto ho vybíd,
aby ho po ránu hned moh provázet do milé vlasti
na lodích, bude-li chtít, však násilím nechce ho odvézt."
Pravil, i umkli všichni a nastalo hrobové ticho,
užasli nad jeho slovy, vždyť s velikým důrazem mluvil.
Synové achájské dlouho pak mlčeli, zkrušeni bolem.
Po chvíli Diomédés k nim promluvil, bojovník statný:
?Átreův Agamemnone, ty přeslavný vladaři lidu,
zajisté Achilla reka jsi neměl nikdy tak prosit,
nabízet nesčetné dary, i tak je přec nesmírně zpupný!
Ale my o Achillea už nedbejme, ať už chce odplout,

nebo tu zůstat; bude zas tenkrát bojovat, až ho
podnítí v prsou duch a bůh až ho vybídne k tomu.
Proto ať poslechne každý, co já vám navrhnu: nyní
všichni se uložte k spánku, když požitím jídla a vína
okrálo milené srdce, vždyť v tom je pak mužnost a síla.
Ale až krásná Zora se objeví růžovoprstá,
v pospěchu před lodi vyved i mužstvo i koně, a stále
povzbuzuj je, a sám jdi bojovat ve předních řadách."
Pravil, a vládcové všichni mu schválili takový návrh,
statného Dioméda řeč vyslechli s radostí. Nato
ulili bohům vína a každý pak do stanu spěchal,
tam si ulehli v lůžka a užili pohody spánku.

V.

Tehdy zas Diomédovi, jenž syn byl Týdeův, vdechla
Athéna chrabrost a sílu, tak aby pak nad všechny Řeky
zazářil v plném lesku a získal si nádhernou slávu;
nítila nezmarnou zář mu ze štítu, jakož i z přilby,
podobnou podzimní hvězdě, jež nejvíc se skvěje svým třpytem,
Seiriovi, když v proudech se vykoupe Ókeanových.
Takovou nítla zář mu bohyně z hlavy i z plecí,
potom ho vybídla k středu, kde nejvíc se tísnili v zmatku.
Jakýsi Darés žil v Tróji, muž zámožný, beze vsí hany,
Héfaistův obětní kněz; dva synové rostli mu v domě,
Fégeus a Ídaios s ním - ti v každé se vyznali bitvě.
Vyjeli ze své řady a vrhli se na Dioméda

sami na voze s koňmi, on ze země útočil pěšky.
Když se tak na sebe hnali a blízko již u sebe byli,
Fégeus dříve než on svým stinným oštěpem mrštil;
přeletěl přes levé plece hrot oštěpu Diomédovi,
avšak nezranil ho. Hned po něm se rozpřáhl kopím
Diomédés - zbraň z ruky mu marně však nevyletěla,
nýbrž doprostřed prsou ho zasáh a srazil ho z vozu.
Ídaios překrásný vůz hned opustil, seskočil na zem,
avšak odvahu neměl stát k ochraně mrtvého bratra.
Sotva však, sotva jen sám by byl unikl mráкотné smrti,
Héfaistos však ho chránil a zachoval, zakryv ho nocí,
aby pak starý otec tak hluboce zarmoucen nebyl.
Koně si odehnal však syn Týdea přeudatného,
dal je druhům - ti měli je k dutým korábům odvést.
Syny ty Dárétovy když spatřili Trójané chrabří,
jeden jak unikl z bitvy a druhý u vozu mrtev,
ve všech se zachvělo srdce. Vtom Pallas jiskřivých zraků
prudkého Area za ruku vzala a mluvila k němu:
"Area, záhubo mužů, měst bořiči, krvežíznivče,
což bychom nemohli nechat lid trójský s Acháji válčit,
komu by otec Zeus pak propůjčil válečnou slávu?
My však ustupme stranou a střežme se Diova hněvu!"
Řekla, a odvedla z bitvy hned bouřného Area stranou,
na srázný Skamandru břeh ho usadí, porostlý trávou.
Danajci zahnali Tróy. Sklál každý velitel muže.

Nejdříve náčelník mužstva, král Agamemnón, tu z vozu
statného Odia srazil (měl velení nad Halizóny):

jak se tak obrátil první, král do zad mu zarazil oštěp,
uprostřed ramenou právě a ostřím prsa mu prohnal -
padl, až duněla země a výzbroj mu na těle břinkla.

Faista, Bórova syna, sklál Ídomeneus; sám Faistos
přišel z hrudnaté Tarny kdys do Tróje. Toho král krétský
Ídomeneus, rek oštěpem slavný, svým dlouhánským kopím
do prsu pravého bodl, když právě chtěl vyskočit na vůz;
vzápětí skácel se z korby a hrůzné ho objalo temno -
druhé krétského krále hned z padlého svlékali výzbroj.

Usmrtil oštěpem ostrým syn Átreův Meneláos
Skamandria - byl Strofiův syn a zkušený v honech,
výborný lovec; vždyť Artemis sama mu poskytla výcvik
v střelení všeliké zvěře, již chovají na horách hvozdy.

Artemis, střelkyně šípů, mu tehdy nic nebyta platná,
ani na dálku střelba, již dříve syn Strofiův proslul,
neboť mu Meneláos, syn Átreův oštěpem slavný,
právě když utíkal před ním, svým oštěpem probodl záda,
uprostřed obou plecí a ostřím prsa mu prohnal;
vzápětí skácel se na tvář a výzbroj mu na těle břinkla.

Mérionés zas Ferekla sklál, jenž synem byl vládce
Tektona harmonského; znal Fereklos rukama tvořit
všeliká nádherná díla, čímž obzvlášť byl Athéně milý.

Paridu souměrné lodě též vystavěl, pohromy původ;

z nich pak Trójanům všem jen pohroma vzešla, i jemu,
původci loďstva, vždyť věru nic nevěděl o božských věštbách.

Mérionés ho stíhal, a když už ho doháněl, náhle
vzadu do pravé hýždě ho bodl; hrot oštěpu přitom
naskrz mu měchýřem projel a přímo mu pronikl pod kost.

Zalkal a v kolenou klesl a smrt mu zastřela oči.

Pédaia Anténorova zas usmrtil Megés; ač byl to
vedlejší syn, přec Theánó jasná jej chovala s péčí
stejnou jak vlastní své děti, čímž manželů činila radost.

K němu přiskočil zblízka syn Týdeův oštěpem slavný
a svým oštěpem ostrým jej do hlavy, do týla zasáh.

Odzadu řadou zubů mu kopí proťalo jazyk:

do prachu klesl a v zubech to ostří studené stiskl.

Potom Hypsénór slavný, syn chrabrého Dolopíona
(srdnatý Dolopíón byl knězem říčního boha

Xantha a u všeho lidu jak bůh byl ve velké úctě) -

tedy ten Hypsénór slavný byl usmrcen od Eurypyla,
právě když utíkal před ním; ten úprkem přiskočil k němu,
mečem ho do plece sekl a těžkou ruku mu utřal.

Na zem ta krvavá ruka mu upadla, oči mu ihned
zastřela mráкотná smrt a přemocný- souzený osud.

Tak tam na obou stranách se pachtili v urputné seči;
tehdy bys nebyl poznal, kde právě syn Týdeův válčí,
zdali se v řadách trójských či achájských účastní bitvy,
neboť na pláni zuřil jak vzkypělá řeka, jak příval,

který se prudce valí v čas zimní a rozboří hráze;
nemohou zdržet ho hráze, co podél řeky se táhnou,
nemohou ohrady zdržet kol zahrad rostoucích bujně,
jestli se přivalí náhle, když dopadne lijavec Diův,
nejedno osení krásné se poničí rolníků silných:
stěsnané trójské šiky tak prchaly před Diomédem,
nemohly odpor mu klást, ač nesmírně početné byly.
Sotva ho Pandaros postřeh, syn Lykáonův, jak zuří
na pláni a jak před ním šik za šikem zmateně prchá,
zamířil na Dioméda hned ohnutý luk svůj a střelil
po něm, když prudce se hnál, a zasáh mu na pravé pleci
krunýře ochranný plášť; jím prolétla broušená střela,
naveskrz pronikl hrot a krunýř se zabarvil krví.
Hlasitě nad ním vzkřikl syn proslulý Lykáonův:
„Vzmužte se, Trójané chrabří, vy obratní jezdci, vždyť právě
nejlepší achájský rek je poraněn, myslím, že dlouho
nesnese mohutný šíp, zda vskutku mě Apollón vládce
vybídl, Diův syn, abych z Lykie do války táhl.“
Takto s jáсотem mluvil; šíp rychlý však nezhubil reka,
neboť ustoupil rychle a za koňmi, za vozem stanuv,
k synovi Kapaneovu pak hovořil, ke Sthenelovi:
„Honem, Sthenele milý, hned sestup z vozu sem ke mně,
abys mi z ramene vytáh tu trpkou broušenou střelu.“
Takto mu pravil a Sthenelos z vozu hned seskočil na zem,
přistoup a ostrý šíp mu z ramene úplně vytáh;

suknicí spletenou z kroužků krev vzápětí stříkala z rány.

Potom se Diomédés, ten udatný bojovník, modlil:

„Dcero bouřného Dia, ó vyslyš mě, Nepřemožená;

jestli jsi někdy mně i otci přispěla vlídně

v urputném boji, teď zase mi, Athéno, prokaž svou milost;

dej, ať zabiju muže, ať pod ostří kopí mi přijde

ten, jenž dříve mě zranil, je vychloubačný a říká,

na jasnou sluneční zář že dlouho už nebudu hledět.“

Těmito slovy se modlil, jej vyslechla Athénská Pallas.

Poskytla údům hbitost, jak nohám, tak seshora rukám,

přistoupila blízko k němu a mluvila vzletnými slovy:

„Vzmuž se již, Dioméde, a znovu se s Trójany utkej!

Vždyť jsem ti do prsou vdechla tu otcovskou nezdolnou sílu,

jakou sám Týdeus míval, rek jezdec a bojovník štítem.

Také jsem sňala ti z očí zas mrákotu, kterou měl dříve,

abys poznával dobře, kdo bůh je, kdo toliko člověk.

Proto jestliže přijde sem nějaké božstvo tě zkoušet,

proti všem ostatním bohům, vždy žijícím, bojovat nesmíš;

kdyby však do boje přišla i dcera mocného Dia,

bohyně Afrodité, tu ostrým oštěpem bodni!“

Athéna jiskřivých zraků se vzdálila po těchto slovech,

Diomédés šel zpět a vmísil se do přední řady.

Ačkoli dychtil v duchu již dříve se potýkat s Tróy,

tenkrát však třikrát větší mu vyrostla síla; jak Iovovi,

kterého pastýř venku, když hlídá vlnaté ovce,

škrábne, však neskolí zcela, když přes plot u stáje skáče;
tím v něm roznítí sílu a dál již nehrání ovce,
nýbrž skrývá se v stáji a stáda se bez něho plaší,
ovce jsou na jedné kupě a zděšeně choulí se k sobě -
lev pak naplněn hněvem zas vyskočí z ohrady dvora;
tak se pln hněvu a síly vrh na Trójské Diomédés.

Zabil tam Astynoa a vladaře Hypeirona:

prvního kovaným kopím bod do prsou nad bradavičkou,
druhého do klíční kosti blíž ramene ťal zase velkým
mečem a celé rámě mu oddělil od zad a krku.

Nechal je ležet a napad zas Abanta, Polyída,
syny to Eurydamanta - sny vykládal starý ten člověk;
ale když do války táhli, jim stařeček nevěstil ze snů,
proto pak Diomédés, rek mohutný, oba dva zabil.

Na syny Fainopovy pak vrhl se, Thoóna, Xantha,
otcovy miláčky dva; ten vetchý žalostným stářím,
nezplodil jiného syna, jenž po něm by dědictvím vládl.

Tam je z brnění svlékal a oběma odnímal milý
život - tak nechával otcí jen žal a starosti trudné,
neboť nemohl nikdy je živé uvítat z války;
příbuzní nikoli blízcí se dělili o celé jmění.

Potom zabil dva syny i Priamu, trójskému králi,
Chromia, Echemmona, když jeli na jednom voze.

Tak jako lev, jenž vrhne se na skot a překousne šíji
jalůvky anebo krávy, když v houštině lesní se pasou,

právě tak Týdeův syn je oba dva zuřivě srazil
z vozu přes jejich odpor, a potom je ze zbroje svlékal;
koně však odevzdal druhům, jimž přikázal zahnat je k lodím.
Sotva ho Aineiás spatřil, jak hubí vojáků řady,
pospíchal bitevním polem a záplavou vrhaných kopí,
Pandara rovného bohům tam sháněl, zda ho kde najde.
Vskutku když Pandara našel, tak chrabrého, silného reka,
Aineiás předstoupil před něj a takto promlouval k němu:
"Pandare, kde je tvůj luk, tvé perutné šípy, tvá sláva?
Není tu jediný muž, jenž v tom se ti rovná, a též se
nechlubí v Lykii nikdo, že zdatností překoná tebe.
Pozdvihni k Diovi ruce a vystřel na toho muže,
který tak hrozně tu řádí a mnoho již natropil zlého
Trójanům - tolika už, a vzácným, rozpojil údy!
Leda snad že je to bůh, jenž zanevřel na trójský národ
a že se pro oběť hněvá! Hněv bohů je strašný a krutý!"
Na to mu Pandaros řekl, syn Lykáonův tak slavný:
"Aineiie, slovatný rádce nás Trójanů, oděných kovem,
chrabrému Diomédovi mně zdá se podobný ve všem:
po štítě poznávám ho i po přilbě s rourkou, když tak se
na koně dívám -- jen nevím dost bezpečně, zdali to bůh je.
Je-li však tenhle muž, jak myslím, syn Týdeův chrabrý,
jistěže bez vůle boží tak nezuří, nýbrž mu blízko
stojí některý z bohů, jenž na plecích zakryt je mlhou:
ten pak obrátil jinam šíp rychlý, jenž na reka letěl.

Vždyť jsem už vystřelil na něj svůj šíp a ten ho i přímo
zasáhl v pravé plece, když plátem krunýře projel;
a já si myslil, i jej že předhodím za oběti Hádu,
přesto jsem nezabil ho - kdos z bohů se na mne as hněvá.
Nemám však po ruce koně a vůz svůj, abych naň vstoupil,
neboť jedenáct vozů jsem zanechal v otcově domě,
krásných, úpravných, nových, a přes ně jsou prostřeny plachty;
při každém z těchto vozů též stojí dvojspřeží koní:
žerou tam bílý ječmen a špaldu. A když jsem do boje táhl,
důtklivou radu mi dával kmet Lykáón, kopiník zdatný,
ve svém úpravném domě. Ten tehdy mě nabádal, abych
na vůz tažený koňmi si pokaždé vstoupil a odtud
Trójánům rozkazy dával a Mil je v urputných sečích.
Ale já neposlech ho, což bylo by o mnoho lepší;
šetřil jsem v obavách koně, že nebudou hojnost mít píce,
uvyklí dosyta žrát, až nepřítel Tróju by sevřel.
Proto jsem nechal je doma a pěšky jsem do Tróje přišel,
s důvěrou ve svůj luk - ten vskutku však neměl mi prospět.
Vždyť jsem už na Dioméda a na Meneláa tu střelil
šípem, na ty dva reky, a jistě mým zásahem přesným
oběma vytryskla krev, však tím jsem je podráždil více.
Proto jsem k osudu zlému sňal s hřebíku zahnutý luk svůj
právě onoho dne, kdy k půvabné Tróji jsem vedl
spojence vašemu vojsku, vděk Hektoru, slavnému reku.
Jestli se do vlasti vrátím a očima uvidím zase

domov a manželku svou a palác s vysokým krovem,
potom ať nějaký cizák mi na místě usekne hlavu,
jestli snad nezlámu v ruce ten luk a nehodím kousky
do ohně plápolavého, vždyť věru mě provází marně."

Aineiás, vůdce Trójských, mu na to zas odvětil takto:

„Jenom tak nemluv! Vždyť dřív se nebude dařit nám lépe,
dokavad tohoto muže my oba dva nenapadneme
na voze taženém koňmi a s ním se nestřetnem v zbrani.

Vystup již na můj vůz, už neváhej, abys pak viděl,
jáci jsou Tróovi koně, jak dovedou po širé pláni
pobíhat tryskem sem tam, hned stíhat nebo zas prchat.

Zachrání oni i nás zpět do města, kdyby snad Zeus měl
chrabrému Diomédovi zas poskytnout poctu a slávu.

Nuže, již uchop bič a lesklé opratě vezmi,
já zas vystoupím na vůz a s ním se do boje pustím;
nebo se utkej s ním ty a já se zas věnuji koním."

Pandaros, Lykáonův syn slavný, mu odvětil na to:

„Aineié, jenom ty sám řiď otěží vlastní své koně;
potáhnou válečný vůz spíš pod svým obvyklým vozkou,
kdybychom před Diomédem snad museli utíkat znovu;
mohli by snadno se spláshit a vzpírat a nechtěli by nás
rychle z bojiště odvézt, až tvůj hlas chtěli by slyšet;
potom by přiskočil k nám syn Týdea, slavného reka,
oba by zabil a koně dal odehnat jednokopytné.

Poháněj tedy ty sám své koně a řiď je i s vozem,

já pak, až učiní útok, ho přivítám s broušeným kopím."

Jakmile skončili řeč a vstoupili na lesklý povoz,

zuřivě na Dioméda své rychlé spřežení hnali.

Když je Sthenelos zahléd, syn Kapaneův, rek slavný,

vzápětí na Dioméda se obracel vzletnými slovy:

„Týdeň Dioméde, ty mému srdci tak drahý,

vidím dva mohutné muže, jsou dychtiví s tebou se utkat,

oba dva nesmírné síly: z nich jeden je lučištník skvělý,

Pandaros, který se pyšní, že synem je Lykáonovým;

Aineiás pyšní se zas, že pochází z chrabrého reka,

Anchísa, a jeho matkou je nebeská Afrodíté.

Nuže couvněme s koňmi a neútoč zuřivě takto

v první řadě, ať nějak všanc nevydáš milý svůj život."

Posupně Diomédés, rek statný, naň pohléd a pravil:

„O útěku mi nemluv, vždyť sotva mě přemluvíš k tomu!

Není v mé povaze totiž být v boji a na ústup myslit,

ani se choulit strachem - mám doposud bezpečnou sílu!

Zdráhám se vystoupit na vůz, já naopak proti nim půjdu

takto jen, pěšky, vždyť Athéna Pallas mě nenechá prchnout.

Ale ty dva, jak myslím, už nesveze nazpátek od nás

jejich spřežení rychlé, i kdyby snad unikl jeden.

Jiného cos ti však řeknu a ty o tom přemítej v mysli:

jestli mi poskytne slávu ctná Athéna, rozvahy plná,

abych je usmrtil oba, ty rychlé spřežení naše

zadržuj tady a přivaž i otěže k okraji korby;

k Aineiui rychle pak přiskoč a mysl na jeho koně,
zažeň je z dosahu Tróů sem k Achájům v důkladné zbroji:
z toho prý plemene jsou, z něhož v náhradu za Ganyméda
syna dal Tróovi Zeus, bůh vševidný, neboť to byli
nejlepší z koní, co sluneční úsvit i západ jich vidí.
Anchísés, vládce lidu, si tajně z nich opatřil plémě,
klisny si oplodnit dal, však potají před Láomedontem:
z těchto pak hříbátek šest se mu v paláci vylíhlo k chovu.
Sám si z nich ponechal čtyři a s péčí je u žlabu pěstil,
Aineiiovi dal tyhlety dva, všech nepřátel postrach.
Jestliže zajmeme ten pár, pak získáme nevšední slávu."
Takto mluvili spolu ti dva. Vtom Aineiás v mžiku
s Pandarem přijeli blízko, jak hnali své spřežení rychlé.
Nejdřív Pandaros k němu, rek proslulý, promluvil takto:
"Chrabrý srdnatý reku, ty slavného Týdea synu,
tak tedy rychlý můj šíp tě nezhubil, broušená střela?
Teď to zas oštěpem zkusím, zda alespoň takhle tě trefím!"
Řekl, pak napřáhl ruku a stinným oštěpem mrštil,
zasáhl hrdinův štít; skrz naskrz pronikl štítem
kovový hrot, jak letěl, a na krunýř narazil prudce.
Pandaros, proslulý rek, vzkřik hlasitě nad Diomédem:
"Do slabin poraněn jsi, a veskrze - myslím, že sotva
ještě to vydržíš dlouho - mně velikou slávu jsi poskytl."
Jeho se Diomédés, rek mohutný, nelek a pravil:
"Chybils, netrefils nic! Však já si tak myslím, že dříve

nedáte pokoj vy dva, než jeden z vás padne a jeho
krví se nasytí Arés, bůh válečník chráněný štítem!"

Řekl, a oštěpem mrštil; ten řídila bohyně Pallas
na nos poblíže očí - hrot pronikl bílými zuby;
naráz ten nezlomný kov mu kořen jazyka přetřel,
ven pak oštěpu ostří mu vyjelo na konci brady.

Pandaros skácel se z vozu, zbroj třpytivá se silným leskem
hlasitě řinčela na něm, vtom skočili stranou i rychlí
koně - a na místě pozbyl rek ducha i životní sílu.

Aineiás seskočil z vozu i s ohromným kopím a štítem;
bál se, že achájské vojsko mu odvede mrtvého druha.

Ihned obkročil ho, jak lev, jenž věří své síle,
chránil ho zepředu kopím a též svým okrouhlým štítem,
dychtiv každého zabít, kdo přišel by k němu, a přitom
strašlivě křičel. Hned uchopil rukou syn Týdeův balvan
nesmírně těžký a velký - dva muži by sotva ho nesli,
jácí jsou nynější lidé - syn Týdeův snadno jím mával.

Do kyčle Ainea zasáh, v to místo, kde stehenní kost se
otáčí v kyčelním kloubu, a to se pak nazývá čěška.

Balvan mu roztříštil čěšku a přetrhl oba dva vazy,
také kůži mu sedřel ten drsný kámen. Rek ale
v kolenou poklesl jen, svou mohutnou rukou se opřel
o zem a černá noc mu mráкотou zastřela oči.

Byl by tam zahynul jistě rek Aineás, náčelník mužstva,
bystře však Afrodité ho spatřila, Diova dcera,

matka, jež Anchísovi jej zrodila na pastvě skotu.

Ovila bělostné paže kol milého syna a zředu
záhybem lesklého roucha ho zakryla k ochraně proti
střelám, aby mu nikdo z těch rychlých danajských jezdců
nevrazil do prsou hrot a takto mu neodňal život.

Proto milého syna pryč odvedla z bitevní řady.

Zatím nepustil z mysli syn Kapaneův svůj úkol,
který mu Diomédés, rek udatný, před chvílí svěřil,
nýbrž zadržel hned své spřežení jednokopytné
opodál bitevní vřavy a řemeny k okraji napjal,
příběh a Aineovi vzal koně s překrásnou hřívou,
k Achájům v důkladné zbroji je odehnal z trójského vojska;
potom Déipylovi je odevzdal, milému druhu,
kterého ze všech přátel ctil nejvíc, vždyť stejně s ním smýšlel,
aby je k prostorným korábům zahnal. Hrdina sám však
vyskočil na svůj vůz a uchopil otěže lesklé,
spřežení silnokopytné hnal zuřivě za Diomédem.

Kypřanku Diomédés zle oštěpem stíhal, neb poznal,
že je to bohyně slabá a není některá z bohyň
těch, co v bitevních vřavách vždy dávají rozkazy mužům,
jako je Athéna Pallas neb Enýó bořící města.

Když tak početným davem rek spěchal a bohyni dostih,
tehdy se rozpřáhl mocně syn Týdea chrabroduchého,
přiskočil s ostrým kopím a zranil ji navrchu útlé
ruky: kovový hrot jí v zápěstí probodl kůži,

proniknuv božským rouchem, jež utkaly Charitky samy.

Ihned bohyni z rány krev božská se řinula, íchór,
taková, jaká proudí jen v blažených bytostech božských,
neboť nejedí chléb a nepijí jiskrné víno:

proto nemají krev a zovou se nesmrtelnými.

Bohyně úpěla silně a pustila z náruče syna;
toho však tmavým mračnem zas ochránil v náruči Foibos
Apollón, aby mu nikdo z těch rychlých danajských jezdců
nevrazil do prsou hrot a takto mu neodňal život.

Hlasitě vykřikl na ni rek udatný Diomédés:

„Ustup, Diova dcero, a zanech vražedných bojů!

Copak to není dost, když mámiš křehoucké ženy?

Budeš-li do války chodit, pak v budoucnu jistě, jak myslím,
zhrozíš se války, i když se odjinud o ní jen dovíš.“

Pravil, ta sklíčena bolem šla pryč a trpěla hrozně.

Íris, rychlá jak vítr, ji chopila, vyvedla z davu
souženou bolestí zlou - plet krásná se třísnila krví.

Zhlédla, jak na levé straně té seče bouřlivý Arés
sedí a rychlé koně i oštěp má zastřený mlhou.

Bohyně před ním klesla a žádala milého bratra
o koně s čelenkou zlatou a takto ho prosila vroucně:

„Ujmi se mne a půjč mi své koně, milény bratře,
abych se na Olymp vznesla, kde sídlo je nebeských bohů.

Příliš mě sužuje rána, jíž zdeptal mě smrtelný člověk,
Týdeův syn - ten nyní i s otcem Diem by válčil.“

Řekla, i svěřil jí Arés své koně s čelenkou zlatou.

Ta hned vstoupila na vůz, ač zkrušena v milém svém srdci,

k ní pak vstoupila Íris a do rukou otěže brala,

bičem pobídla koně - ti ochotně běželi tryskem.

Zakrátko na strmý Olymp již přijely, do sídla bohů.

Íris, rychlá jak vítr, tam stanula se svými koňmi,

nato je vypřáhla z vozu a dala jim nebeskou píci.

Vznešená Afrodíté se do klína Dióně vrhla,

nebeské rodiče své. Ta v náručí svírala dceru,

rukou se jala ji hladit a s důrazem mluvila takto:

„Kdopak ti, milé dítě, tak hanebně ublížil z bohů,

jako bys něco zlého, a veřejně, spáchala sama?“

S úsměvem Afrodíté jí na to zas odpovídala:

„Zranil mě Diomédés, syn Týdeův, hrdina chrabřý,

poněvadž z dosahu bitvy pryč nesla jsem milého syna,

Aineia, kterého v srdci já miluji nejvíce ze všech.

Tohle už opravdu není řež strašlivá Achájů s Tróy,

neboť už Danajci válčí i s nesmrtelnými bohy!“

Na to jí odpovídala zas Dióné, bohyně jasná:

„Jenom se upokoj, dítě, a strp to, ač velmi se rmoutíš.

Vždyť jsme už strpěli mnozí, co bydlíme v olympských domech,

od lidí křivdy - zlé strasti si navzájem činíme sami.

Trpěl Arés, když Ótos a Efialtés, ten silák,

synové Alóeovi, jej svázali silnými pouty;

ve velkém bronzovém sudě byl třináct měsíců spoután.

Býval by zajisté zhynul bůh Arés, dychtivý války,
nebýt macechy jejích, té překrásné Éeriboie,
která to Hermovi řekla. Ten vyvedl Area tajně,
málem již umořeného, neb těžká ho deptala pouta.
Trpěla Héra též, když silný syn Amfitryónův,
Héraklés, trojhrotým šípem ji do prsu pravého zranil;
zkrušila tenkrát i ji zlá bolest, neztišitelná.
Trpěl letící střelou i obrovský Hádés v tom počtu,
když ho hrdina týž, syn bouřného Kronovce zranil
v bráně v zástupu mrtvých a vydal ho napospas mukám.
Hádés však na velký Olymp šel do domu vladaře Dia,
zarmoucen v srdci a bolestmi týrán, vždyť střela mu vjela
do jeho pravého rámě a bolestně trýznila srdce.
Tomu však hojivé masti bůh Paiéón na ránu dával,
jimiž ho zhojil - ten bůh přec neměl souzeno zemřít.
Ukrutný zločinec je, když se neštítíl zločiny páchat,
zraňovat střelami bohy, co bydlí v olympských domech!
Athéna jiskřivých očí ho na tebe pošťvala. Bloud ten,
bláhový Týdeův syn, ten ve své mysli však neví,
dlouho že nebude žít, kdo bojuje s nesmrtelnými;
také na klíně dítky mu nebudou tatínku říkat,
neboť se nevrátí z války a z hrozně vražedné seče.
Proto ať Týdeův syn, byť jakkoli silný, teď dá si
pozor, a neválčí s nikým, kdo mnohem je zdatnější tebe,
aby pak Adrástovna, vždy rozumná Aigaleia,

Diomédova choť statná, svým nářkem nepomíjivým
ze spánku neprobouzela svou domácí čeládku milou,
po švarném manželu toužíc, jenž nejlepší z Achájů býval!"

Řekla, a dlaněma z ruky jí stírala íchór -

hned ruka hojila se a rovněž zlá bolest jí polevovala.

Tehdy Athéna s Hérrou se dívaly na to a takto

uštěpačnými slovy hned škádlily Kronovce Dia.

Mluvila první z nich ctná Athéna jiskřivých zraků:

„Nebudeš, otče Die, mi zazlívát, cokoli řeknu?“

Kypřanka lákala jistě zas některou z achájských dívek

za muži trójskými jít, jež nyní má v nesmírné lásce!

A když hladila jednu z žen achájských oděných krásně,

o její zlatou sponku se škrábla na útlé ručce."

Mluvila takto, a otec všech lidí i bohů se usmál,

zlatou pak Afrodítu si zavolal k sobě a řek jí:

„Nejsou ti válečné činy, mé dítě, na starost dány,

ty si hled' raději všeho, co týká se líbezných sňatků;

tohle však rychlý Arés a Athéna obstará všechno."

Takto navzájem spolu tam mluvili. Týdeův syn vtom

vyrazil na Aineia, rek Diomédés, ač věděl,

že sám Apollón drží svou ochrannou pravici nad ním.

Ten však nejevil úctu ni před mocným bohem a stále

dychtil jen Aineia zabít a svléci ho z nádherné zbroje.

Tříkrát vyrazil naň a toužil ho usmrtit, avšak

tříkrát zářící štít mu Apollón odrazil prudce.

Když se však po čtvrté již naň vyřítíl, podobný božstvu,
Apollón, Nemylný střelec, se rozkřikl hrozně a pravil:
"Chraň se jen, Týdeův synu, hned ustup a nikdy se nechtěj
v mysli vyrovnat bohům, vždyť nejsou si původem rovni
bohové nesmrtelní a po zemi chodící lidé."

Řekl, a Diomédés již maličko nazpátek couval,
neboť ho vyděsil hněv, jímž Apollón planul, bůh střelec.
Aineia odnesl z vřavy sám Apollón stranou a složil
na trójském posvátném hradě, kde chrám byl tohoto boha.

Tam ho pak léčila Létó i Artemis, střelkyně šípů,
ve velké svatyni chrámu a opět mu vracely sílu.

Apollón stříbrnoluký však mezitím vytvořil přízrak
podobný Aineiiovi a se stejnou zbrojí, jak on měl.

Okolo přízraku toho lid trójský i Achájci skvělí
do štítů pobitých koží si vzájemně bodali v seči,
do štítů s krásnými kruhy a do pavéz lehkých jak pírkó.

Tehdy Apollón Foibos tam k prudkému Areu mluvil:

"Are, záhubo mužů, měst bořiči, krvežíznivče,
nechtěl bys přijít a zahnat dál z bojiště tohoto muže,
Dioméda? Snad válčil by nyní i se samým Diem!

Nejdřív Kypřanku zblízka ten troufalec v zápěstí zranil,
potom však, podobný božstvu, se vyřítíl dokonce na mne!"

Takto promluvil Foibos a sedl si na téměř hradu;
zhoubný Arés se vmísil a pobízel oddíly trójské,
rychlému Akamantovi jsa podoben, thráckému vůdci.

Syny pak Priamovy tam nabádal, živené Diem:
?Synové Priama vládce, jenž král je živený Diem,
jak ještě necháte dlouho lid zabíjet achájskou zbraní,
či až bojovat budou již u bran stavěných pevně?
Mrtev je muž, jenž stejnou měl úctu jak vznešený Hektór,
Aineiás, statečný rek, syn Anchísa přeudatného -
vzhůru a zachraňme z vřavy tak skvělého našeho druha!"

Roznítil těmito slovy bůh v každém sílu a chrabrost.

Tu zas Sarpédón začal zle božského Hektora kárat:

?Hektore, kdepak je as tvá odvaha, kterou jsi míval?

Říkals, že ochráníš město i bez vojsk a spojenců našich
sám jen, jediný muž, jen s rodnými bratry a švagry.

Já však teď nikoho z nich tu nemohu spatřit a poznat,
naopak: choulí se strachem jak psi, když lev na ně míří -
my však válčíme zde, ač jsme tu jen spojenci vaši!

Vždyť jsem přišel i já jak spojenec z veliké dálky,
neboť je Lykie v dálce a leží až při vírném Xanthu:
tam jsem milou svou choť a malého synáčka nechal,
nechal i majetek hojný, ježž přál by si chudobný člověk.

Ale já nutím i tak své Lyčany, dychtím i sám tu
zápasit s jedním mužem, ač nic tu po pravdě nemám
z toho, co mohli by snad mi Achájeci odnést neb odvézt.

Ty však nečinně stojíš a ani nevelíš jiným
nadále setrvat v boji a zbraněmi manželky chránit.

Jenom ať kořistí nejste a lupem svých nepřátel sami,

jakoby chyceni do ok listné sítě, jež polapí všechno -
ti vám pak rozhoří brzy to překrásné lidnaté město.
Ty bys o tohle všechno měl pečovat ve dne i v noci,
vůdce spojenců slavných bys pro sebe prosit měl, aby
válčili dál, a ty moh odčinit důtklivou výtku."

Takto Sarpédón mluvil, tou řečí ho do srdce ranil.

Hektór hned ze svého vozu i se zbrojí seskočil na zem,
ostrými oštěpy mával a všude táborem chodil,
všechny pobízel k boji a nítíl strašlivou vřavu.

Trójské se obrátí zpět a naproti Achájům stanou.

Argejské v těsných řadách je vyčkali, necouvli strachem.

Jako as unáší vítr i plevy, když provívá rolník
na humnech posvátných zrní, a při prudce vanoucím větru
obilí od plev dělí ctná Démétér s plavými vlasy,
přítom pod vrstvou plev mlat celý se bělá, tak tehdy
odshora achájský voj se bělal popraškem prachu,
který až k šedému nebi se rozvířil kopyty koní;
když se zas chystali utkat a vůz se za vozem vracel.

Prudce a přímo na ně se Trójané hnali; vtom prudký

Arés rozestřel temno, vždyť Trójanům pomáhal v bitvě,

všude táborem chodil a plnil rozkazy Foiba,

boha se zlatým mečem, neb Apollón právě ho vybíd

probudit v Trójanech sílu, když Athénu Palladu spatřil

odcházet z boje - vždyť ta vždy skýtala Danaům pomoc.

Sám zas Ainea poslal z té bohaté svatyně Foibos,

jakmile zmužilou sílu vlil do prsou vladaři lidu.

Aineiás mířil k svým druhům. Ti všichni se zaradovali,

jakmile zhlédli, že živ a zdrav k nim přichází zase,

i jak má udatnou sílu, však na nic se neptali: jiná

práce to nepřipouštěla, již vyvolal Stříbrnoluký

s Areem, záhubou mužů, a Svárem zuřícím stále.

Acháje vybízel k boji rek Diomédés a s ním též

Odysseus, Aianti oba, však Achájeci sami se nijak

nelekli trójských sil ni útoku Trójanů, nýbrž

čekali bez hnutí na ně jak mračno, jež Kronovec mocný

v bezvětrí na jedno místo kdes nakupil na strmých horách,

dokavad Boreův běs i ostatních zuřících větrů

uléhá v naprostém klidu - ty na nebi ztemnělá mračna

rozptýlí prudkým váním, když dují. Tak čekali pevně

Danajci na trójský útok a z bojiště neutíkali.

Náčelník procházel davem a horlivě vybízel Řeky:

„Přátelé, buďte přec chlapi a mějte udatné srdce,

vzájemně v urputné seči ať druh se před druhem hanbí!

Takto když muži se hanbí, je více pak živých než mrtvých;

ale když prchají, nevzniká sláva ni zmužilá síla.“

Pravil, hned vyvrstl oštěp a zasáhl hrdinu v přední

radě, Déikoónta; byl chrabrého Aineia druhem,

Pergasův syn; lid trójský je uctíval stejně jak syny

královy - byl vždy hbitý, když bojoval ve předních řadách.

Agamemnón, král mocný, jej oštěpem do štítu zasáh.

Žít však nezdržel kopí, skrz naskrz projelo ostří;
opaskem oštěpu hrot mu zespoda do břicha prohnal.

Padl, až duněla zem a výzbroj mu na těle břinkla.

Z Danaů přední muže zas Aineás zabil - dva syny

Diokleovy: Orsilocha a Kréthóna Jménem.

Dioklés, jejich praděd, měl sídlo v úpravné Féře,

oplýval nadbytkem jmění a pocházel z Alféia řeky,

která územím pylským své proudy široce valí.

Život dal Orsilochovi, jenž přechetných mužů byl rádcem;

Orsilochos měl syna - slul Dioklés, hrdina zdatný;

Dioklés Kréthóna zplodil a Orsilocha, dva syny,

dvojčata, a ti brzy se vyznali v kdejaké bitvě.

Ale když dospěli pak, tu na svých korábech černých

do Tróje bohaté koňmi se vydali s argejským vojskem,

aby tam Meneláovi i bratru Agamemnonu

pomohli k pomstě - však padli a smrt jim zastřela oči.

Jako když na horských vrších a v hlubinách houštiny lesní

vyrostou spolu dva lvi, jež matka živila mlékem,

brzy však tučné ovce a krávy uchvacující

pustoší stáje lidí, až konečně jednou i sami

ostrým oštěpem padnou, jež vymrští pravice mužů,

tak ti i jinoši oba, když - rukama Aineiovýma

zabiti - padli na zem jak vysoké jedlové stromy.

Litoval jejich pádu sám Meneláos, rek zdatný;

vykročil z první řady a výhrůžně oštěpem mával,

obrněn zářícím kovem. Bůh Arés v něm bojovnost budil
s úmyslem, aby ho rukou rek Aineiás v zápase zabil.

Antilochos ho spatřil, syn Nestora přeudatného,
vykročil z první řady, pln obavy o velitele,
že by moh padnout a vzdálit je od cíle namáhavého.

Již ti rekové oba i ruce, i oštěpy ostré
napřáhli proti sobě a dychtili utkat se v boji:
vzápětí Antilochos se postavil k vladaři lidu.

Aineiás nevyčkal boje, ač vždycky byl bojovník hbitý,
sotvaže spatřil dva reky, jak nablízku čekají spolu.

Ti když odvěkli mrtvé již k achájským oddílům, ihned
vložili do rukou druhů ty ubohé muže a sami
obrátili se zpátky a válčili ve předních řadách.

Tehdy byl Pylaimenés tam usmrcen, Areu rovný,
štitníků paflagonských byl velitel, srdnatých v boji;

Átreův Meneláos, rek oštěpem slavný, ho prudce
kopím bodl, jak stál, a zasáh ho do klíční kosti.

Antilochos zas Mydóna zranil, jenž spřežení řídil,
zdatného Atymniove, když otáčel bitevní koně;
kamenem doprostřed lokte ho praštil - hned otěže z rukou,
zdobené slonovou kostí, mu vypadly do prachu na zem.

Přiskočil Antilochos a mečem ho do spánku sekl;
raněný s námahou chroptěl a vypadl z úpravné korby,
střemhlav na téměř hlavy a na plece do prachu padl.

Velmi dlouho tak trčel, neb uvázl hluboko v písku,

koně až vrazili na něj a srazili Mydóna k zemi.
Antilochos je švihl a k vojskům achájským zahnal.
Hektór je uviděl v řadách a s hrozným křikem se na ně
vyřítit - zároveň s ním i mohutné oddíly trójské
táhly a v jejich čele šel Arés a Enýo mocná,
která po boku vedla Ryk nestoudný bitevní vřavy.
Arés v pravici mával svým obrovským kopím a kráčel
chvílemi před Hektorem a chvílemi šel zase za ním.
Spatřil ho Diomédés a zhrozil se, bojovník chrabrý.
Jako když bezradný muž, jenž po širé rovině kráčí,
u prudce tekoucí řeky se zastaví, ústící v moře,
a když vidí, jak šumí a pění se, přiběhne zpátky,
takto i Diomédés tu couval a promluvil k lidu:
"Přátelé, jak z nás každý se slavnému Hektoru diví,
jaký to kopiník je a bojovník smělý! Nu vždyť je
alespoň jeden bůh vždy při něm a nedá mu zhynout!
Tak je tam nyní zas Arés, však podobný smrtelným lidem.
Couvejte proto, však stále jen tváří k trójskému vojsku
obrácení, a silou se nechtějte utkávat s bohy!"
Sotva to řekl, již Trójané přišli k nim docela blízko.
Tehdy tam usmrtil Hektór dva hrdiny v zápase zběhlé,
Menestha s Anchialem, když válčili na jednom voze.
"lelel pádu těch dvou rek Aiás, Telamónovec;
zastavil blízko svůj krok a vymrštil lesklý svůj oštěp.
Zasáhl Amfina přímo (syn Selagův byl to a bydlil

v Paisu, bohatý stády a polnostmi); toho sám osud
na pomoc Priamu vedl i královým synům. Jej Aiás
Větší, syn Telamónův, svým oštěpem do pásu zasáh
zespodu mohutné kopí mu ostřím uvázlo v břicho.
Padl, až duněla zem. Vtom přiskočil proslulý Aiás
odnít mu zbroj; mrak oštěpů na něj hned Trójané vrhli,
ostrých, zářících velmi, však štít jich zadržel mnoho.
Aiás ho přišlápl patou a vytrhl kovové kopí
z mrtvého. Nemohl však krom toho mu z ramenou sejmout
překrásnou zbroj, neb záplavou střel byl odevšad tísněn.
Lekl se obrany silné kol dokola Trójanů mužných,
kteří, četní a zdatní, kol něho s oštěpy stáli;
ti jej od sebe přec pak zahnali, i když byl velký,
silný a chrabrého ducha - rek couvl a vrávorál z bitvy.
Takto se na obou stranách tam pachtili v urputné seči.
Héraklův Tlépolemón, muž krásný a velký, šel z vůle
osudu na Sarpédona, jenž rek byl podobný bohům.
Když se tak na sebe hnali a blízko již u sebe byli,
Sarpédón, vlastní syn, a Tlépolemos, vnuk Diův,
Tlépolemos tu první se ozval a promluvil k němu:
„Copak tě, Sarpédone, tak nutí, Lyčanů rádce,
jít sem a choulit se tady jak člověk neznalý války?
Lžou, kdož o tobě tvrdí, žes potomek bouřného Dia,
neboť opravdu mnoho ti chybí do oněch mužů,
které Kronovec Zeus sám zplodil za dávných časů.“

Ach, jak docela jiný prý silácký Héraklés býval,
otec můj neohrožený, lví srdce, hrdinská mysl!
připlul kdys do těchto míst stran Láomedontových koní
toliko se šesti loďmi a s mužstvem velice skrovným,
přece však vyvrátil Tróju a zpustošil ulice v městě.
Tys však zbabělý v srdci, lid proto ti napořád hyne.
I když jsi z Lykie přišel, ty nebudeš nikdy, jak myslím,
Trójanům záštitou mocnou, ač junák jsi nesmírně silný:
ted' ale zhyneš mou rukou a do brány Hádovy vejdeš!"
Tomu zas odvětil na to rek Sarpédón, Lyčanů vůdce:
"Tlépoleme, máš pravdu, on poničil posvátnou Tróju
pro zaslepenost muže, tak slavného Láomedonta,
který ho za dobrodiní zle urazil hanlivou řečí,
neboť mu nevydal koně, ač pro ně si z daleka přišel.
Tobě však já zas říkám, že tebe tu ode mne stihne
záhuba černá a smrt; mým oštěpem usmrcen, slávu
poskytněš mně, a duši dáš Hádovi, slavnému koňmi."
Takto Sarpédón mluvil, vtom Tlépolemos naň napřáh
z jasanu obrovské kopí; jim oběma současně z rukou
vylétly oštěpy dlouhé. Jej Sarpédón doprostřed hrdla
zasáh, až bolestný hrot skrz naskrz mu pronikl šíjí.
Temnota chmurná jak noc mu rázem zastřela oči.
Tlépolemos ho v mžiku zas mohutným oštěpem zranil
na levém stehně: hrot ostrý sic pronikl dychtivě, ale
o kost jen zavadil; otec mu ještě odvrátil zhoubu.

Sarpédón, rovný bohům, byl živ a druhové statní
nesli jej z bitevní vřavy, však tížil ho obrovský oštěp
vlečený s ním; nikdo to nepostřeh, nepřišel na to
ve spěchu, aby mu oštěp dřív vytáhli z rány a on moh
dále jít sám, vždyť boj jim překážel starat se o něj.
Tam zase TIépoIema shluk Achájů v důkladné zbroji
vynášel z bitevní vřavy. Jak spatřil to Odysseus jasný,
hrdina odvážné mysli, hned milené srdce v něm vzplálo.
Vzápětí přemýšlet začal jak ve své mysli, tak v duši,
syna hlučného Dia zda dále má stíhat, či má-li
spíše odejmout život tím četnějším vojákům Iyckým.
Osud však Odysseovi, ač chrabrému, neurčil, aby
usmrtil oštěpem ostrým tak zdatného Diova syna;
proto mu obrátí mysl ctná Athéna k zástupům Iyckým.
Koiranos tehdy tam padl a Chromios, Alestór s nimi,
Alkandros, Helenos též, pak Noémón, Prytanis zhynul.
Býval by Odysseus slavný tam ještě víc Lyčanů zabil,
bystře však veliký Hektór to postřehl, jiskřící přilbou;
vykročil z přední řady rek v brnění lesklém a hrůzu
naháněl Danaům všem. I pocítil radost syn Diův,
Sarpédón, z příchodu reka a promluvil truchlivá slova:
?Jenom mě, Hektore, nenech zde za kořist Danaům ležet,
nýbrž mi na pomoc pojd'! Ať potom mě třeba i život
opustí ve vašem městě, když není mi souzeno, abych
jednou se navrátil domů a do milé otcovské země

potěšit manželku milou a malého synáčka svého."

Pravil, však neodpověděl mu Hektór s jiskřící přilbou,

nýbrž přehnal se kolem, neb dychtil, aby co nejdřív

odrazil argejské vojsko a o život připravil mnohé.

Sarpédón rovný bohům se pomocí skvělých svých druhů

usadil pod krásný dub, strom posvátný bouřnému Diu,

tam pak hlazené kopí mu ze stehna vytáhl rychle

Pelagón, mohutný muž, jenž milým mu přítelem býval.

Reka však opustí život a oči mu zahalí temno.

Přec ale přišel zas k sobě, vždyť Boreův vánek jej mírným

poryvem k životu budil, když vydechoval už duši.

Argejší před Areem a Hektorem v kovové zbroji

doposud k černým lodím se na útěk neobraceli,

ani se nehnali v boj a stále jen couvali zpátky,

jakmile zaslechli zvěst, že v trójských řadách je Arés.

Koho tam zahubil nejdřív a koho naposled Hektór,

rekovný Priamův syn, a Arés, ten železný nezmar?

Teuthranta, rovného bohům, a Oresta, zdatného jezdce,

Oinomáos tam padl i aitólský kopiník Tréchos,

Helenos, Oinopův syn, dál bojovník s třpytivým pásem,

Oresbios, muž z Hyly, jenž bohatství velmi byl chtivý;

u břehu kéfíských vod byl usedlý, v kterémžto kraji

bydlil boiótský národ a velmi měl úrodnou půdu.

Héra bělostných loktů když Area s Hektorem zhlédla,

jak tam v urputné seči lid argejský napořád hubí,

ihned vzletnými slovy se k Athéně ozvala takto:

„Dcero bouřného Dia, ach běda, ty Nepřemožená,
nadarmo tedy jsme daly své slovo Meneláovi,
z války že vrátí se domů, až rozboří přepevnou Tróju,
jestliže necháme takto dál zhoubného Area zuřit.

Vzhůru, a mějme i my již na mysli rázně se bránit!“

Řekla, i poslechla ráda ctná Athéna jiskřivých očí.

„Ia a strojila rychle své koně s čelenkou zlatou
vznešená bohyně Héra, ta dcera mocného Krona.

Hébé kruhová kola šla vzápětí připevnit k vozu,
bronzová, s paprsky osmi, jež tisknou se k železné ose;
nezlomné loukotě kol jsou ze zlata, obruče na nich
bronzové, přilehlé pevně, ach, na pohled hotový zázrak!

Náboje ze stříbra jsou a točí se z obou stran vozu.

Ze zlatých řeménků je a stříbrných spletena korba,
dvojitě okraje pak se táhnou kolem té korby.

Zespodu tohoto vozu voj stříbrná čněla, k níž jařmo
připojí nádherné, zlaté a pás též ze zlata krásný
připne. Nakonec Héra jen přivedla pod jařmo k vozu
spřežení rychlých koní, neb dychtila po lité seči.

Avšak bohyně Pallas, ta dcera bouřného Dia,
v otcově paláci na zem si vysvlekla hebounkou řízu,
jemnou, již sama si tkala a dovedně zdobila v ruce.

Oblačného pak Dia si oblekla sukni a nato
do bitvy plné slz i zbrojí se přidávala:

aigidu zdobenou střapci si vložila na plece, hroznou,
kterou dokola kol děs vroubil a zmatený útěk,
síla tam byla a svár a útok, jenž po těle mrazil,
byla tam Gorgóny hlava, té nestvůry děsné a strašné,
hrozná, úděsu plná, zlé znamení bouřného Dia.

Na hlavu zlatou přilbu si dala pak se dvěma kroužky,
s hřebeny čtyřmi - ta ze stera měst byla zdobena reky.

Nohama na lesklý vůz pak vstoupila, vzala si oštěp
pádný, veliký, pevný, jímž rozráží hrdinů šiky,
kdykoli zanevře na ně, dceř Kronovce obrovitého.

Héra pak ve spěchu bičem to spřežení popoháněla;
s praskotem nebeská brána se rozletí sama: tu Hóry
hlídaly, jimž je svěřen i Olymp, i rozsáhlé, nebe,
aby tam shluklá mračna buď odemkly, nebo zas přimkly.

Tam tedy řídily koně, tou branou, a šlehaly bičem.

Zastihly Dia, jak sedí dál ode všech ostatních bohů,
na vrchu nejvyšším ze všech, co štítů se z Olympu zdvíhá.

Héra tam zastaví koně, ta bohyně bělostných loktů,

Dia pak nejvyššího se ptala a řekla: ?Což nemáš,
otče Kronovče, Areu za zlé to řádění hrozné?

Jaké to množství lidí, a jakých, už Achájům zhubil,
marně, a slušnosti nedbá, mně k zármutku, zato však klidně

Kypřanka z toho má radost i Apollón Stříbrnoluký!

Poštvaly divocha toho, jenž naprosto zákona nedbá.

Nebudeš, otče Die, mi zazlívát, jestliže nyní

Area potupně spráskám a potom ho zaženu z bitvy?"

Zeus, jenž hromadí mraky, jí odpověď dával a pravil:

„Budiž, jen spěchej a poštví naň kořistnou Athénu, která obzvlášť ve zvyku má jej krutými bolestmi deptat.“

Pravil, i poslechla Héra, ctná bohyně bělostných loktů, bičem do koní švihla - ti ochotně letěli tryskem.

Kam as do mlžné dálky muž dohlédne očima, který vysoko na hlídce sedí a dívá se na temné moře, takové dělalo skoky to řehotné spřežení božské.

Když ale přijely k Tróji a k oběma proudícím řekám, tam, kde v jediný tok se Skamandros spojuje s Xanthem, tam pak zastaví Héra, ctná bohyně bělostných loktů, koně, ty vypráhne z vozu a hustou kol rozlije mlhu.

Na břehu nebeskou píci jim Simoeis vytvořil k pastvě.

Podobny holubům plachým svou chůzí, kráčely obě bohyně s velikou touhou být na pomoc achájským mužům.

Ale když přišly až tam, kde nejvíc a nejlepších mužů stálo a k zdatnému jezdcí se tlačili, k Diomédovi silnému, podobní Ivům, co syrovým masem se živí, anebo divokým kancům, jichž síla je nezdolná, tam se zastaví Héra a vzkřikne, ta bohyně bělostných loktů, Stentoru s kovovým hlasem jsouc podobná, chrabrému reku, který zná zakřičet tak, jak jiných padesát lidí:

„Hanba vám, bídné skety, vy Achájci na pohled krásní!“

Dokavad do boje chodil náš Achilleus, hrdina jasný,

nikdy před Skajskou bránu ven Trójané nevycházeli,
neboť je vyděsil vždy sám Achillův obrovský oštěp,
teď však u dutých lodí již bojují, daleko z města!"

Řekla, a nítla v každém i sílu i odvahu k boji.

Athéna jiskřivých očí pak spěchala k Diomédovi.

Zastihla tohoto vládce, když u svého vozu a koní
chladil si palčivou ránu, kde Pandaros zasáh ho šípem,
neboť ho trápil pot, jak tlačil ho široký řemen
u štítu s krásnými kruhy - byl trápen a ruka mu slábla;
proto si nadzvedl řemen a stíral z rány krev temnou.

Koňského jařma se dotkla a toto mu bohyně řekla:

„Ach, jak Týdeův syn jen málo se podobá otci!

Týdeus postavou byl sic malý, však bojovník skvělý.

Dokonce když jsem i já mu bránila bojovat kdysi,
aby se blýskal svou silou, když zavítal, Achájů vzdálen,
s poselstvím do města Théb, mezi početné Kadmovce tamní,
já mu kázala, aby jen v paláci hodoval klidně,
on však, odvážný rek a srdnatý, jako byl dříve,
Thébany mladé zval k boji a lehounce vítězil ve všem -
takovou vydatnou pomoc jsem já mu poskytovala.

Ale já po boku stojím i tobě, i tebe přec ehráním,
vybízím vážně i tebe, ať s Trójany statečně válčíš:
tobě však pronikla údy buď únava z bouřlivých bojů,
či snad nemužný strach tě zdržuje? Pak ale nejsi
Týdeův syn - a vnuk tak chrabrého Oinea krále."

Jí zase Diomédés, rek udatný, v odpověď pravil:

„Bohyně, poznávám tě, ó dcero bouřného Dia!

Proto ti upřímně všechno i vypovím, neztajím slůvko.

Nikoli nemužný strach mě zdržuje, také ne lenost,

ještě však v paměti mám tvé příkazy, kteréš mi dala:

ty jsi mi nechtěla povolit boj proti blaženým bohům

ostatním - jestli však vstoupí snad do bitvy Diova dcera,

Afrodité, tu mám svým ostrým oštěpem ranit.

Proto teď držím se zpátky já sám a rovněž jsem příkaz

ostatním Argejům vydal, ať všichni se shromáždí tady.

Poznávám Area totiž, jak po celém bojišti velí."

Tomu zas odpovídala ctná Athéna jiskřivých očí:

„Týdeňv Dioméde, ty nad všechny v srdci mi drahý,

ani se Area neboj a ani jiného ze všech

blažených bohů - tak velkou jsem pomocnicí já tobě.

Na Area říd' nejdřív své spřežení jednokopytné,

bodni ho zblízka a nic se bouřného Area neboj,

šilence toho! Kam vítr, tam plášť, je hotový zloduch,

ačkoli Héře a mně se zařikal nejdřív (jen slovy!),

s Tróy že povede boj, však Řekům že pomáhat bude -

teď je však v zástupech trójských a na Řeky zapomněl zcela."

Sotva to bohyně řekla, zpět Sthenela odtáhla rukou,

z vozu ho tlačila na zem - ten sám však seskočil kvapně.

Athéna dychtivá boje vtom na vůz vstoupila k reku

Diomédovi. Silně hned praskala dubová osa

tíhou, vždyť bohyni vezla tak mocnou a výkvět všech reků.

Ihned se chápala biče a otěží Athéna Pallas,

k Areu řídila nejdřív své spřežení jednokopytné.

Právě tam Perifantovi zbroj odnímal, obru, jenž ze všech

Aitólů přední byl muž, syn proslulý Ochésiův -

tomu ten krvavý bůh bral brnění. Athénu nesměl

uvidět obrovský bůh, i vzala si Hádovu prilbu.

Arés, ten hubitel mužů, jak Dioméda tam spatřil,

velkého Perifanta již zanechal ležet, kde předtím

kopím ho smrtelně zranil a život mu odňal, a přímo

na Dioméda se hnál, tak skvělého, zdatného jezdce.

Když tak na sebe šli a byli už docela blízko,

přes jho a opratě koní se nejdříve napřáhl na něj

kovovým oštěpem Arés a dychtil mu odejmout život.

Athéna jiskřivých zraků však oštěp zachytla rukou,

strhla ho od vozu pryč, takže vyletěl docela marně.

Potom zas Diomédés naň vyrazil, bojovník skvělý,

kovovým oštěpem svým; ten vehnala Athéna Pallas

Areu do slabin vespod, kde pás si připínal k tělu.

Tak jej zasáh a bodl a krásné tělo mu proťal,

kopí však vytáhl zpět. I zařičel kovový Arés,

jako když devět tisíc neb deset tisíců mužů

strašlivě vykřikne v bitvě, když svádějí krvavý zápas.

Strachem a hrůzou se třásly jak achájské šiky,

tak trójské tak tam zařičel Arés, bůh prahnoucí po boji stále.

Jako je pod shlukem mraků vzduch napohled úplně temný,
kdykoli po dusném vedru se pozvedne vzbouřený vítr,
takovým Diomédovi se jevil kovový Arés,
když tak, zahalen mračnem, se ubíral na širé nebe.
Rychle pak na strmý Olymp zas vystoupil, do sídla bohů,
po boku Kronovce Dia si sedl a rmoutil se v srdci,
Ukázal božskou krev, jak z bolestné rány mu tekla,
nařikal přitom a mluvil naň vzletnými slovy: "Ach otče
Die, což nemáš jim za zlé, když vidíš to řádění hrozné?
Musíme vždy jen snášet my bohové největší strasti,
jeden jež druhému chystá, a lidem tím děláme radost.
Všichni se sváříme s tebou, vždyť nemoudrou dívku jsi zrodil,
neblahou, zhoubnou, jež stále má na mysli zločinné skutky.
Cokoli ostatních bohů zde na strmém Olympu sídlí,
všichni jsou poslušni tebe a každý je poddán tvé vůli:
ji však netrestáš nikdy ni slovem ni činem, jí ve všem
povolíš, neboť ty sám jsi zrodil tu násilnou dívku.
Ta teď Dioméda zas vybídla, zpupného syna
Týdeova, ať vztekle se potýká s věčnými bohy.
Kypřanku poranil nejdřív, a zblízka, v zápěstí kopím,
potom, podoben božstvu,, se vyřítit dokonce na mne,
já však útekem rychlým jsem unikl, jinak bych býval
dlouho tam útrapy snášel v těch strašlivých hromadách mrtvol,
nebo bych pozbyl síly, byi zaživa, ranami zbraní."
Posupně oblačný Zeus naň pohléd a promluvil takto:

„Jen mi, ty těkavý ptáčku, tu nekňourej, jak tu tak sedíš,
ze všech olympských bohů tys věru mi nejprotivnější!
Vždycky ti působí radost jen různice, války a bitvy.
Povahu matky své Héry máš zvilou, nezkrotitelnou
Héru krotívám slovy i já jen stěží, a proto
myslím, že na její popud teď snášíš tahle ta muka.
Avšak přesto už déle tě nenechám bolesti trpět,
neboť jsi také můj syn, tvá matka tě zrodila pro mne.
Kdyby ses býval zrodil tak zhoubný jinému z bohů,
dávno bys v podsvětí byl, a hloub, než je Títánů plémě.“

Řekl, a Paiéonovi hned přikázal zahojit ránu.

Tomu pak hojivé masti bůh Paiéón dával a takto
vyléčil Area zcela, vždyť osud mu neurčil zemřít.

Tak jako bělostné mléko, ač tekuté dřívě, se kvapem
sráží fíkovou šťávou a mícháním narychlo tuhne,
právě tak vzápětí lékař i prudkého Area zhojil.

Hébé ho umyla pak a oděla ve skvostné roucho,
on si zas k Diovi sedl a těšil se z lesku své slávy.

K paláci velkého Dia se opět vracely spolu
alalkomenská Pallas i argejská Héra, když takto
Area, zhoubce mužů, včas zdržely od zabíjení

VI.

Trójanů hrozný boj i Řeků byl opuštěn bohy.

Mnohokrát sem a tam se rovinou valila bitva,
když svá kovaná kopí druh na druhu vzájemně mířil,

uprostřed Simoenta a Xanthu, dvou proudících toků.

Aiás Telamónovec, ta hradba Achájů, první
prorazil trójský šik a spásu zjednal svým druhům,
neboť zasáhl reka, jenž býval nejlepší z Thráků:

Akamás, Eyssórův byl syn to, muž krásný a velký.

První jej zasáhl tam, kde na přilbě hustý byl chochol;
do čela kopí mu vrazil, i pronikl kostí až dovnitř
ostrý kovový hrot a temno mu zastřelo oči.

Axýla Diomédés zas usmrtil, bojovník zdatný;
byl to Teuthrantův syn a v úpravné Arisbě bydlil,
majetkem bohatý byl a v oblibě u lidí, neboť
obýval u cesty dům a každého u sebe hostil.

Nikdo však žalostnou smrt z nich tehdy mu nezdržel, nikdo
nevstoupil do boje před něj; Řek odňal oběma život,
jemu i Kalésiovi; ten jeho byl druhem a patřil
jemu jak vozataj - oba v té chvíli vstoupili pod zem.

Usmrtil Ofeltia a Drésa rek Euryalos,

potom se na Aisépa a Pédasa vrhl - ty syny
hrdina Búkolión měl s rusalkou Abarbareou.

Búkolión byl synem kdys slavného Láomedonta,
zrozením nejstarší byl, však matka ho zrodila tajně;
s ní se při pastvě ovcí král v lásce na lůžku sdružil,
ta pak otěhotněla a zrodila dvojčátka chlapce.

Jim ale ochromil sílu syn Mékisteův a přerval
jejich nádherné údy a z plecí jim odnímal krunýř.

Astyala pak zabil rek udatný Polypoités,
Pídýta z Perkóty sklál rek Odysseus bronzovým kopím,
ze zbroje svlék ho - a Teukros zas jasného Aretáona.
Nestorův Antilochos svým lesklým oštěpem zasáh
Abléra, Elata zas vojsk náčelník, Agamemnón;
na břehu Satnioentu, té půvabné řeky, měl sídlo,
v Pédasu, strmém městě; rek Léitos Fylaka zajal
na útěku; zbroj Eurypylos vzal Melanthiovi.
Adrása Meneláos, rek bojovný, živého zajal,
neboť při klusu plání se koně mu plašili, takže
do větví tamaryškových se zapletli, zlomili vpředu
u korby zahnuté oj a sami se do cvalu dali
k městu, kam pádili v zmatku i ostatní splašení koně.
Adrastos vypadl z korby a vedle kola se skulil
ústý do prachu země. Syn Átreův Meneláos
vzápětí u něho stanul i se svým oštěpem stinným.
Adrastos kolenou jeho se chopil a prosil ho: "Nech mě
naživu, Átreův synu, a hodnotné výkupné přijmi.
V otcově bohatém domě nám spousta pokladů leží,
zásoby zlata a bronzu i železo kované pracně:
z toho by rád můj otec ti nesmírné výkupné za mne
vyplatil, kdyby jen zvěděl, že u lodí achájských žiju."
Takto Adrastos mluvil a jeho už získával srdce.
Dokonce zamýšlel už ho druhovi svěřit a k rychlým
achájským lodím dát odvést, vtom naproti kvapně mu přišel

Agamemnón - ten výstražně vzkřikl a promlouval k němu:

„Copak se, Meneláe můj milý, tak o tyto muže staráš? Zdali tak skvěle v tvém domě se chovali k tobě Trójané? Proto ať nikdo z nich neujde záhubě rychlé, našim rukám - ni děcko, jež matka chová v svém lůně, uniknout nesmí, ni to! Ať zároveň vyhynou všichni z Ília, beze všech stop, ať zhynou a bez pohřbu leží!"

Takto promluvil rek a přesvědčil bratrovo srdce touto domluvou vhodnou. Ten odstrčil od sebe reka Adrásta rukou, a vtom jej Agamemnón, král mocný, oštěpem do slabin bodl. Rek skácel se naznak a vladař patou mu přišlápl hrud' a vytrhl hlazené kopí.

Nestór hlasitě vzkřikl a přikázal argejským mužům:

„Danajští rekové milí, co Areu sloužíte v boji, nikdo ať nemešká vzadu a lačně se nevrhá na lup, aby co nejvíce urval a s kořistí pospíchal k lodím, nýbrž bijme tu muže! Vždyť po bitvě můžete volně, v klidu mrtvoly padlých zde na ptání ze zbroje svlékat."

Řekl, a každému z nich tím povzbudil sílu a smělost.

Před Řeky chrabřími v boji by tehdy zas Trójané kvapem do Tróje nazpátek prchli, jak podlehli zbabělé mysli, vtom však nejlepší z věštců, syn Priamův Helenos přistoup k Hektoru, svému bratru, i k Aineiovi a řekl:

„Aineie s Hektorem, vy - vždyť na vás spočívá nejvíc námaha boje i trójských i lykijských šiků, neb vy jste

nejlepší v každém směru, jak v boji, tak v poradě mužstva-,
zarazte tady již ústup a před bránou Trójany zdržte,
ke všem se obraťte řadám, než utíkat začnou a opět
vrhnou se v náruč svých žen, však k radosti nepřátel našich.

Ale až veškeré šiky vy dva zas vznítíte k boji,
my pak zůstanem zde a budeme s Danajci válčit,
třeba i trýznění velmi, vždyť nutnost doléhá na nás.

Ty však, Hektore, jdi teď do města, abys tam řekl
toto své matce i mé: ať shromáždí manželky knížat
ve chrámě na vysehradě ctné Athény jiskrných zraků,
dveře svatého domu ať otevře klíčem a tam pak
položí největší roucho, jež zdá se jí nejnádhernejší
v její komnatě ze všech, jí samé pak nade vše milé,
do klína bohyně naší, ctné Athény s krásnými vlasy,
ať jí též do chrámu slíbí dát za oběť jalůvek dvanáct
tučných, neznalých jha, zda potom by na milost vzala
město a manželky trójské i s našimi malými dětmi,
zda by i Dioméda teď vzdálila od svaté Tróje,
litého, chrabrého reka, a útěku zdatného strůjce,
který je nejjudatnější, jak myslím, v achájském vojsku.

Tak jsme se nebáli dřív ni Achilla, záštity mužstva,
ač se prý z bohyně zrodil; však tenhleten zuří a řádí
příliš a není tu nikdo, kdo silou by jemu se rovnal."

Takto pravil a Hektór rád poslechl rodného bratra.

Ihned seskočil z vozu i se zbrojí na zem a přitom

ostrými oštěpy mával a všude táborem chodil,
vybízel k novému boji a nítel strašlivou vřavu.
Trójské se obrátí rázem a v ústrety Achájům stanou.
Achájci začali couvat a nechali vražedné bitvy,
myslili, některý z bohů že sestoupil z hvězdného nebe
na pomoc Trójským - tak rychlý byl obrat trójského vojska.

Hektór hlasitě vzkřikl a Trójany s důrazem vyzval:

„Trójané velesrdnatí i přeslavní spojenci naši,
buďte, přátelé, chlapy, a myslete na rázný odpor,
abych já do Tróje nyní moh zajít a vyřídít kmetům,
rozvážným obecním rádcům, a zároveň manželkám našim,
aby se modlili k bohům a slíbili slavnostní oběť.“

Hektór s jiskřící přilbou jak domluvil, odešel k městu.

Do kotníků ho dole a nahoře do šíje tloukla
černá kůže, jež vypouklý štít mu vroubila kolem.

Glaukos a Diomédés

Hippolochův syn Glaukos a Týdeův Diomédés,
oba dva do středu vojsk se scházeli, dychtiví boje.

Když se tak blížili k sobě a byli už docela blízko,
nejdřív Týdeův syn naň promluvil, bojovník skvělý:

„Kdopak ty jsi, můj milý, a odkud jsi domovem? Vždyť jsem
předtím tě neviděl nikdy zde v zápase, ozdobě mužů.“

Ale teď odvahou svou jsi daleko překonal všechny,
jestliže vyčkal jsi zde mé kopí dalekostinné;
zápasí totiž s mou silou jen synové nešťastných lidí.

Jsi-li však některý z bohů a z nebe jsi sestoupil na zem,
s bohy, co na nebi sídlí, já věru bych bojovat nechtěl.
Nežil přec Dryantův syn, ach, nežil Lykúrgos silný
dlouho, neboť i on se sváril s nebeským božstvem,
Bakchu když rozjařenému kdys rozehnal pěstounky milé
po chlumu posvátné Nýsy; vtom najednou bakchantky všechny
pustily na zem thyrsy, jak Lykúrgos, záhubce mužů,
bodcem je šíleně mlátil a Bakchos se zděšeně vrhl
do mořských vln, kde vylekaného jej přijala Thetis
v lůně svých vod, vždyť z královny hrozby ho pojala hrůza.
Proto se rozhněvali naň bohové žijící blaze,
a pak Kronovec Zeus jej oslepil; nežil už dlouho,
neboť se zprotivil zcela všem odvěkým nebeským bohům.
Jsi-li však některý z lidí, co jedí plodiny zemské,
přístup jen blíž. ať v osidlech zhouby se octneš co nejdřív!"
Proslulý Hippolochův syn Glaukos mu odvětil na to:
"Srdnatý Týdeův synu, proč po mém původu ptáš se?
Jako se rodí listí, tak právě se rodí i lidé:
listí setřásá na zem van větru, ale vždy nové
vyráží pučící les, když jarní zas nadchází doba;
stejně tak lidský rod - ten vzniká a zachází zase.
Chceš-li i tohleto zvědět, tak abys bezpečně poznal
původ našeho rodu, jež mnoho zná lidí, pak poslyš:
V Argolsku, pastvišti koní, je v zákoutí Efyre město,
ve kterém Sísyfos žil, muž z lidí všech nejprohnanější,

Sísyfos, Aiolův syn. Ten syna měl Glauka a Glaukos
Bellerofonta zplodil, což rek byl beze vší hany.
Bozi mu poskytli krásu a zmužilost, vítaný dárek.
Avšak korinthský Proitos v svém nitru mu zosnoval zhoubu -
z Arga ho vyhnal ten král, vždyť mnohem byl mocnější nad něj,
neboť Kronovec Zeus ho podrobil pod jeho žezlo.
K němu Proitova žena, choť Anteia, vzplála a chtěla
tajně se sloučit s ním v lásce. Však nemohla přemluvit k tomu
slavného Bellerofonta, jenž poctivě smýšlel a cudně.
Proto si smyslila lež a pravila Proitovi králi:
'Buďto zemři, můj Proite, neb zavraždi Bellerofonta,
který tu proti mé vůli chtěl se mnou spojit se v lásce.'
Řekla, a prudkým hněvem vzplál panovník nad tím, co slyšel.
Zdráhal se usmrtit jej, vždyť toho se zhrozil v svém srdci;
do Lycka však jej poslal a dal mu neblahé značky:
dvojitě destičky vzal a mnoho v ně zhoubného vyryl,
tchánovi ukázat je mu přikázal, aby tam zhynul.
?el tedy do Lycké země, však v bezpečné ochraně bohů.
Ale když do Lykie už zavítal, k proudnému Xanthu,
panovník Lykie širé ho uvítal vlídně jak hosta:
hostil ho po devět dní a devět dal dobytčat zabit.
Zora když růžových prstů v den desátý na nebi vzešla,
tu se ho teprve tázal a žádal uvidět značky,
co to as od zetě Proita rek Bellerofontés mu nese.
Ale když od svého zetě ta zhoubná znamení přijal,

nezdolnou Chimairu lítou mu nejdříve přikázal zabít.

Božského původu byla, ne lidského, obluda tato:

vepředu lev a odzadu saň, avšak uprostřed koza,

soptící strašlivý žár, jenž sálal palčivým ohněm.

Nakonec zabil i tu, vždyť poslechl znamení božských.

Podruhé se Solymy, tak slavnými, bojovat musel:

boj to byl nejurputnější, jež podstoupil s muži, jak říkal.

Za třetí Amazonky rek usmrtil, bojovné ženy.

Když se pak vracel, zas jiný a důkladný úklad mu chystal:

z celé Lykie širé si vybral nejlepší muže,

a ty v záloze ukryl: z těch žádný se nevrátil domů,

hrdinný Bellerofontés je všechny tam na místě pobil.

Když už poznával vládce, že statný to potomek bohů,

dál ho zdržoval v domě a dceru mu za ženu dával,

mimoto udělil mu půl veškeré královské pocty.

Dále pak výsadní úděl mu přiřkli i Lyčané sami

krásný ovocný sad a ornici, aby ji pěstil.

Chrabrému Bellerofontu tři potomky zrodila žena:

Ísandra, Hippolocha, a půvabnou Láodameiu.

S Láodameí se sloučil sám přemoudrý Zeus a z ní pak

Sarpédón rovný bohům se zrodil, rek v kovové zbroji.

Ale když Bellerofón se pak zprotivil veškerým bohům,

častokrát aléjskou plání se toulával, samojediný,

trápil se ve svém srdci a prchal před stykem s lidmi.

Arés, dychtivý boje, mu usmrtil milého syna

Ísandra, se Solymy když bojoval, slavnými v bitvách;
Artemis svítící zlatem mu ve hněvu zabila dceru.
Zplodil mě Hippolochos, já jeho jsem synem, jak říkám;
ten mě též do Tróje poslal a přísně mi na srdce kladl,
abych byl hrdinou vždy a vynikal nad ostatními,
abych neznectil nikdy rod předků, co daleko byli
nejlepší v Efyře naší i po celé Lykii širé.
Takovým rodem se pyšním a potomkem takové krve!"
Řekl, a Diomédés, rek udatný, projevil radost.
Ihned do žírné země, tak úrodné, zabodl oštěp,
a pak lichotnou řečí již promlouval k vladaři lidu:
"Tys tedy, brachu, můj přítel už po otcích, od dávné doby,
neboť Oineus slavný kdys hrdinu Bellerofonta
pohostil ve svém domě a po dvacet dní ho tam zdržel.
Jeden druhému dal i krásné přátelské dary:
Oineus daroval pás, jenž zářil foinickým nachem,
Bellerofontés jemu dal zlatý dvojuchý pohár;
ten jsem já zanechal ovšem v svém domě, když do války šel jsem.
Týdea nepamatuji - mě ještě jak malého chlapce
opustil tehdy, když u Théb lid achájský ve válce zhynul.
Proto teď uprostřed Arga jsem milým ti přítelem, ty pak
v Lykii zase mně, až přijdu snad do vaší země.
Chraňme se po sobě vrhat svá kopí i v bitevní seči:
Trójany četné přec mohu i jejich spojence slavné
pobíjet, koho mi bůh dá a koho z nich dostihnu v běhu,

Acháje četné zas ty, abys zahubil, koho jen můžeš.

Také si vyměňme zbroj, ať poznají na obou stranách,
my dva že po otcích již se pyšníme přátelstvím družným."

Když pak skončili řeč, tu oba dva skočili z vozů,
ruce si vzájemně stiskli a potvrdili svou věrnost.

Tenkrát však Kronovec Zeus vzal nadobro Glaukovi rozum,
protože s Diomédem si navzájem vyměnil výzbroj,
za zlatou bronzovou dostal - jak za devět volů by sto dal.

Když pak přicházel Hektór již k dubu a ke Skajské bráně,
manželky trójské a dcery se sbíhaly okolo něho,

Ptaly se na své syny a příbuzné, přátele, na své
muže. On po řadě všem pak přikázal modlit se k bohům,
neboť přemnohým z nich byly určeny strasti a smutek.

K paláci Priamovu když k překrásnému se blížil
(hladkými podloubími byl ozdoben, uvnitř tam bylo
padesát komnat - i ty byly stavěny z kamenů hladkých,
všechny u sebe blízko; v nich synové Priama krále
u svých manželek řádných si za noci léhali k spánku.

Ve dvoře z opačné strany zas naproti pro dcery bylo
dvanáct podkrovních komnat - též stavěny z kamenů hladkých,
všechny u sebe blízko; v nich zeťové Priama krále
u svých manželek cudných si za noci léhali k spánku) -
matka mu, vlídná a štedrá, tam naproti přišla a vedla
do domu Láodiky, z dcer ze všech nejspanilejší.

Hekabé ruku mu stiskla a s důrazem mluvila: "Synu,

pročpak jsi přišel sem a opustils odvážnou bitvu?

Jistě zas týrají vás ti prokletí achájští muži,
válčící kolem města, a tebe sem vybídlo srdce
přijít a z výšin hradu vznést prosebně k Diovi ruce.

Posečkej však, ať lahodné víno ti přinesu, abys
nejdřív Diovi otci i ostatním blaženým bohům
ulil, a potom i sám se občerstvil, napiješ-li se;
víno mužovi mdlému zas mohutně zvětšuje sílu,
jako jsi mdlý i ty, když udatně přátele bráníš."

Hektór s jiskřící přilbou jí odvětil, hrdina velký:

„Vino sladké jak med mi nedávej, vznešená matko,
sice mě oslabíš tím a pozbudu k odporu síly.

Rukama neumytýma se ostýchám jiskrné víno

Diovi za oběť lít, vždyť nijak se nemůže modlit

k Diovi, vladaři mraků, kdo potřísněn krví a kalem.

Ty však manželky knížat jdi shromáždit, s kadidlem potom

do chrámu Athény kráčeš, té kořistné bohyně mocné,

vyber pak největší roucho, jež zdá se ti nejnádhernejší

ve tvé komnatě ze všech a tobě je nadmíru milé,

to pak do klína vlož ctné Athéně s krásnými vlasy,

potom jí do chrámu přislib dát za oběť jalůvek dvanáct

tučných, neznalých jha, zda potom by na milost vzala

město a manželky trójské i s našimi malými dětmi,

zda by i Dioméda teď vzdálila od svaté Tróje,

litého chrabrého reka a útěku zdatného strůjce.

Ty tedy kráčeš, matko, v chrám kořistné Athény mocné,
já ale za Paridem si zajdu a vyzvu ho k k oji,
bude-li chtít mé výzvy však poslechnout. Kéž ho tu země
pohltní, neboť ho Zeus jen k veliké pohromě živil
Trójským i Priamovi, tak chrabrému, i jeho dětem.
Kéž bych ho uviděl již, jak sestoupil v Hádovo sídlo!
Pak bych řekl, že duch můj už zapomněl na všechny strasti."
Domluvil, matka šla domů a vydala příkazy služkám,
ty pak po celém městě hned sezvaly manželky knížat.
Sama však sešla dolů a vstoupila v komnatu pevnou,
kde měla pestrá roucha, žen sídonských dovedné dílo;
Paris podobný bohům sám přivezl kdysi ta roucha
z daleké sídonské země, když po širém moři se plavil
cestou, po níž si domů vez Helenu slavného rodu.
Hekabé jedno z nich vzala a darem je Athéně nesla,
to, jež největší bylo a výšivkou nejnádhernejší;
zářilo jako hvězda a leželo pod všemi vespod.
Vyšla pak ven a za ní šly početné manželky knížat.
Když pak ke chrámu přišly ctné Athény na Vyšehradě,
Theánó sličné tváře jim odemkla, manželka jezdce
Anténora, a otcem té dívky byl panovník Kissés -
za kněžku Athéninu ji zvolili občané trójští.
všechny pozvedly ruce k své Athéně s kvílivým nářkem.
Theánó sličné tváře se chopila onoho roucha,
vloží je Athéně v klín, té bohyni s krásnými vlasy,

dceru velkého Dia pak v modlitbě poprosí vroucně:

„Athéno, záštitu města, ty všemocná bohyně jasná,

zlom už Diomédovi ten neblahý oštěp a dej, ať

klesne do prachu na tvář on sám zde před Skajskou branou,

abychom mohly ti zde hned dvanáct jalůvek zabít,

lesklých, neznalých jha, zda potom bys na milost vzala

město a manželky trójské i s našimi malými dětmi."

Prosila těmito slovy, však Athéna nesouhlasila.

K dceři velkého Dia co takto se modlily ženy,

Hektór v překrásný palác se ubíral, ve kterém bydlil

Paris. Ten dům on sám si zbudoval s muži, v nichž tenkrát

nejlepší umělce staveb měl v celé Tróadě žirné.

Ti mu stavěli dvůr a komnatu ženskou i mužskou

v blízkosti obydlí krále i Hektora na trójském hradě.

Hektór Diovi milý tam vstoupil s oštěpem v ruce

dlouhým jedenáct loket a na něm, na předním konci,

leskl se bronzový hrot; ježž zlatý kroužek kol svíral.

Zastih jej v ženské síni, jak překrásnou zbrojí se bavil,

krunýřem, štítem a zkoušel i napínat ohebný luk svůj.

V družině služebných žen též seděla Helena z Arga,

která dávala služkám tkát na stavě přeskvostné látky.

Když ho tam uviděl Hektór, tu káral jej hanlivou řečí:

„Zpозdilče, není dobré, žes takto se rozhněval v srdci!

V zástupech hyne lid kol města a vysokých hradeb

v boji - pro tebe jen tu vzplála v okolí města

strašlivá válečná vřava! I ty bys to jinému vytkl,
kdybys tu někoho spatřil, jak žalostných bojů se straní.
Vzhůru, sic vzápětí město nám zhoubným plamenem shoří!"
Paris, podobný bohům, mu na to zas odvětil takto:
„Hektore, poněvadž právem, ne neprávem tohles mi vytkl,
proto ti po pravdě řeknu - ty slyš mě a uvažuj o tom:
Nikoli do té míry snad z hněvu neb z nevole k Trójským
seděl jsem v síni - já chtěl se toliko oddávat žalu.
Nyní však manželka má mě přiměla domluvou vlídnou,
abych zas do bitvy šel; mně samému zdá se, že takto
bude to o mnoho lepší, vždyť vítězství v boji se střídá.
Nuže buď nyní tu počkej, než válečnou výzbroj si vezmu,
nebo jdi sám, já za tebou půjdu a jistě tě stihnu!"
Pravil, však neodpovídal mu Hektór s jiskřící přilbou.
K Hektoru Helena sama pak mluvila lichotnou řečí:
„?vagre nestoudné ženy, mne, zlostrůjné ohavy hrozné,
kéž by mě byla v ten den, kdy na svět mě zrodila matka,
odnesla větrnou bouří zlá vichřice daleko odtud
do hor anebo do vln, v jek šumného, hlučného moře;
tam by mě smetly ty vlny, než pohromy tyto se staly.
Ale když takové zlo už nezvratně určili bozi,
pak jsem se alespoň měla stát manželkou lepšího muže,
který by vycítil hněv a potupné výčitky lidí.
On však statečný není ni teď a nebude ani
v budoucnu; proto, jak myslím, zlé následky zakusí jednou.

Ty ale, švagře, teď vejdi a posad' se na toto křeslo,
neboť břemeno války se tebe dotýká nejvíc
pro mne, tu nestoudnou ženu, a Parida zaslepeného,
kterým připravil Zeus zlý osud, abychom byli
s posměchem „opěvování“ i ode všech budoucích lidí."

Nato zas veliký Hektór jí odvětil, jiskřící přilbou:

Nenuť mě, Heleno sednout, byť laskavě, neposlechnu tě,
vždyť mě už pobádá srdce jít na pomoc oddílům trójským,
všichni už s velikou touhou mě čekají, když jsem teď vzdálen.

Ty jen pobízej chotě, ať sám si pospíší také,
aby mě dohonil ještě, co uvnitř budu tu meškat.

Chci totiž zaběhnout domů a uvidět čeládku všechnu,
milou manželku svou a synáčka malého dosud.

Nevím přec, zdali k nim ještě kdy zavítám, zda se zas vrátím,
nebo zda chtějí mě bozi již rukama Achájů zničit."

Hektór s jiskřící přilbou hned odešel po těchto slovech,
vzápětí v nádherný palác již vstupoval, k bydlení vhodný,
manželku bělostných loktů však nenašel v komnatě ženské,
poněvadž se synkem stála a se služkou v půvabném šatě
na věži, kvílela žalně a rozplývala se v slzách.

Když tedy nezastih Hektór svou příkladnou manželku doma,
vyšel, na prahu stanul, a takto promluvil k služkám:

„Rychle mi povězte, služky, jen poctivou pravdu, kam vyšla
z komnaty Andromaché, má manželka bělostných loktů?

Odešla snad k mým sestrám neb k švagrovým, oděným krásně,

či v chrám Athénin vešla, kde právě ostatní trójské
ženy s krásnými vlasy chtějí usmířit bohyni hroznou?"

Čiperná správkyň domu zas na to mu odpověděla:

"Když mi tak důtklivě velíš jen pravdu ti. Hektore, říci,
nezašla ke tvým sestrám neb švagrovým oděným krásně,

ani v chrám Athénin nešla, kde právě ostatní trójské

ženy s krásnými vlasy chtějí smířovat bohyni hroznou:

na velkou trójskou věž jen zašla, neb zaslechla, že jsou

Trójané tísněni zle, avšak Achájeci v přesile velké.

Choť tvá ve velkém spěchu a jakoby zbavená smyslů

jistě již dochází k hradbám a služka jí synáčka nese."

Toto mu správkyň řekla a Hektór se vyřítil z domu,

třídami upravenými zpět pospíchal po téže cestě.

Procházel velikým městem, a když se už ke Skajské bráně

blížil, kudy se chtěl ven na širou rovinu dostat,

manželka Andromaché vstříc kvapně mu přiběhla, dcera

Éetióna reka, již získal si za mnoho darů.

Hrdina Éetión, jenž pod Plakem porostlým lesy

v Thébách podplackých bydlil, vlád národu Kiliků; dcera

za Hektora se vdala, jenž kovovou zbrojí byl oděn.

Teď se s ním potkala zde a za ní kráčela služka,

chlapečka v náručí nesla tak milého, dováděného,

miláčka Hektora vládce - byl podoběn překrásné hvězdě.

Skamandriem ho často zval Hektór, však ostatní všichni

Astyanaktem - vždyť Hektór byl jediným obráncem Tróje.

Hektór se neslyšně usmál, když pohleděl na svého synka;
stanula Andromaché blíž Hektora, slzy jí tekly,
stiskla mu upřímně ruku a s důrazem mluvila takto:
?Bláhový, zahubí tě tvá odvaha! Nejevíš soucit
s dítětem nemluvňátkem ni se mnou ubohou, která
zakrátko ovdovím již, vždyť brzy tě Achájeci zničí
útokem všech svých sil. A kdybych ztratila tebe,
líp by mi pod zemí bylo, vždyť potom už nebudu žádnou
jinou útěchu mít, až naplníš neblahý osud,
nýbrž jen žal; už nemám tu otce ni vznešenou matku,
neboť našeho otce nám slavný Achilleus zabil,
z kořene Kiliků město když vyvrátil, k bydlení vhodné,
Théby vysokobranné; tam usmrtil Éetióna,
přičemž mu neodňal zbraně, neb posvátná hrůza ho jala,
naopak dal ho spálit i s překrásně zdobenou zbrojí,
potom mu nasypal rov a kolem mu vsadily jilmy
nymfy žijící v horách, jež dcery jsou bouřného Dia.
Také jsem sedm bratrů kdys mívala v otcovském domě,
všichni však v jediný den mi odešli v Hádovo sídlo:
rychlý Achilleus slavný je usmrtil všechny, kde v stádech
pásl se loudavý skot a ovečky s bělostnou vlnou.
Mimoto i mou matku, jež pod Plakem lesnatým vládla,
kterou až ke trójským hradbám i s ostatní kořistí přived,
zas ji však propustil domů, když nesmírné výkupné přijal,
Artemis, střelkyně šípů, mi zabila v otcově domě.

Hektore, tys teď můj otec a tys má vznešená matka,
tys můj pokrevní bratr a tys můj kvetoucí manžel.
Proto se nyní slituj a tady na věži zůstaň,
nechceš-li sirotkem dítě a ženu svou učinit vdovou.
Rozestav mužstvo kol fíku, v těch místech, kde nejsnazší by mohl
nepřítel do města vniknout, kde nejspíš je dobytá hradba.
Třikrát už zkoušeli tudy sem proniknout rekové přední
vedeni Aianty dvěma a proslulým Ídomeneem,
oběma Átreovci a udatným Diomédem:
buď jim to poradil někdo, kdo věšteb dobře je znalý,
nebo jim vlastní duch to káže a vybízí k tomu."
Na to zas veliký Hektór jí odvětil s jiskřící přilbou:
„?eno, vždyť tohleto vše i já mám na mysli, ale
hrozně se Trójanů stydím i Trójaneček s vlečnými rouchy,
kdybych jak zbabělý muž se zdaleka vyhýbal válce.
V tom mi brání i duch, jsem zvyklý být hrdinou vždycky,
zvyklý zápasit v boji vždy v popředí oddílů trójských,
velkou otcovu slávu i vlastní si zachovat snažím,
neboť já dobře to vím jak ve svém srdci, tak v mysli:
nastane jednou den, kdy zahyne posvátná Trója,
Priamos, kopiník skvělý, i národ Priamův zhyne.
Ale mně netrudí mysl tak budoucí útrapy Tróů,
ani Hekaby samé a také ne Priama vládce,
ani mých rodných bratrů, až četní a vzácní v prach klesnou
rukama nepřátel našich, jak velice mysl mi trudí

útrapy tvé, až někdo ti z Achájů oděných kovem
odejme svobody den a odtud tě povleče v slzách.

V Argu, ve službách jiné bys potom na stavu tkala,
vodu bys v Thessalii neb v Lakónsku musela nosit,
sice nerada velmi, však dolehne železná nutnost.

Tehdy pak pronese leckdo; až spatří tě prolévat slzy:

„Tohle je Hektora choť, jenž bývával nejlepší v boji
z Trójanů, zdatných jezdců, když válčili okolo Tróje. Ť

Takto pak promluví leckdo a tobě zas nový žal vzejde,
zatoužíš po muži, jenž by den otroctví odvrátit mohl.

Ale ať násep hlíny mě mrtvého pokryje dřívě,
nežli bych zaslech, jak voláš a jak mi tě násilím vlekou.“

Domluvil proslulý Hektór a ruce vztáh po chlapečkovi.

Hošík však s kvílivým pláčem se rychle zas na ňadra stulil
pěstounky s krásným pásem, jak otcova vzhledu se zděsil:

lekl se kovové přilby a na ní chocholu z žíní,
sotvaže zahléd, jak hrozně se kymácí z vrcholu přilby.

Usmál se milý otec a s ním i vznešená matka.

Ihned proslulý Hektór si sejmul přilbici z hlavy,
vedle ji položil na zem - ta zářila na všechny strany.

A když milého synka již zlíbal a pohoupal v loktech,
takto v modlitbě vzýval jak Dia, tak ostatní bohy:

„Die a ostatní bozi, ó dopřejte, aby i tento

syn můj v národě trójském jak já svým hrdinstvím proslul,
ať je tak výtečný silou a mocně v Íliu vládne!

Kéž pak prohodí leckdo: t'Ten mnohem je lepší než otec, t'
z bitvy až bude se vracet. Ať odpůrce zhubí a jeho
krvavou výzbroj si nese a matka ať radost má v srdci!"
Řekl, a synáčka svého zas položil do rukou milé
ženy; ta přitiskla hned jej k vonícím nadržům a přitom
v slzách se usmála. Manžel to spatřil, i pojal ho soucit,
rukou pohladil choť a takto s důrazem mluvil:
"Jen se mi přespříliš v srdci, ty bláhová, nermuť, vždyť proti
osudu žádný muž mě nemůže do Hádu seslat!
Údělu svému, jak soudím, však neujde jediný člověk,
jakmile jednou se zrodí, ať špatný je, anebo skvělý.
Ty ale jdi zas domů a hled' si úkolů vlastních,
kužele svého a stavu, a přikazuj služkám, ať také
pilně si po práci jdou; boj bude však starostí našich
mužů zrozených v Tróji, všech zároveň, mou ale nejvíc."
Domluvil proslulý Hektór a opět si nasadil přilbu
s chocholem z žíní; choť milá již dala se na cestu domů,
stále však hleděla zpátky a proudem ronila slzy.
Vzápětí vstoupila v dům tak příhodný k bydlení, v sídlo
Hektora, zhoubce mužů, kde uvnitř zastihla mnoho
služebných žen a u všech svým zármutkem vzbudila nářek.
Nad rekem doposud živým tam kvílely v paláci jeho:
myslily, že se z války již nikdy nevrátí domů,
nikdy že neunikne již achájským rukám a síle.
Ve svém vysokém domě však nemeškal dlouho ni Paris,

nýbrž jak nádhernou zbroj si oblekl, zdobenou kovem,
vzápětí rozběh se městem a spoléhal na hbité nohy.
Jako když ze stáje kůň, jenž u žlabu zrní se nažral,
přetrhne ohlávky řemen a s dupotem rovinou pádí,
a pak pyšně se nese, jsa zvyklý koupat se v krásných,
říčních proudech, má vzpřímenou hlavu a hřívá mu vlaje
po plecích na obou stranách a on se pyšní svou krásou -
kolena rychle ho nesou, kde obvyklá pastva je koní:
tak syn Priamův Paris pln smíchu a radosti pádil
z výšin trójského hradu a zářil svou zbrojí jak slunce;
rychlé nohy ho nesly, i zastihl vzápětí nato
slavného Hektora, bratra, když právě v té chvíli se chystal
obrátit z onoho místa, kde důvěrně rozmlouval s chotí.
Paris podobný bohům ho první oslovil takto:
"Bratře, já věru tě meškám, ač pospícháš, když jsem se zdržel,
a když jsem nepřišel včas, jak tys mě vybízel k tomu."
Hektór s jiskřící přilbou mu na to zas v odpověď pravil:
"Blázínku, žádný muž tvé úsilí v boji by nemoh
zlehčovat, soudí-li správně, vždyť ty jsi bojovník zdatný,
rád si však hovíš a nechceš, a proto se v nitru mé srdce
nad tím rmoutí, když slyším, jak Trójané stále tě haní,
kteří tak mnoho trampot zde snášejí jen kvůli tobě.
Ale už pojďme a pozděj to napravit můžeme, jestli
jednou nám dopřeje Zeus všem odvěkým nebeským bohům
postavit v paláci našem zas měsidlo svobody k počtě,

až bychom vyhnali z Tróje lid achájský v důkladné zbroji."

VII.

Domluvil slavný Hektór, ven vyrazil z brány a bratr

Paris šel zároveň s ním, vždyť oba dva toužili v duchu

opět se potýkat, boji a s vojskem achájským válčit.

Jako když toužícím plavcům bůh dopřeje příznivý vítr,

když už nadobro zemdlí, jak bičují hladinu vesly

nádherně uhlazenými a únavou ochabnou údy,

tak se zjevili oba vhod Trójanům toužícím po nich.

Tehdy tam Menethios, syn vladaře Aréithoa,

zásahem Parida padl; byl z Arny a na svět ho přived

palcátník Aréithoos a půvabná Fýlomedúsa;

Hektór pak Eionéa v týl ostrým oštěpem bodl

pod okraj kovové přilby a život mu navždycky přerval.

Hippolochův syn Glaukos, rek velící Iykijským mužům,

zasáhl Ífinoovi zas rameno v urputné seči

kopím, když na rychlý vůz chtěl vyskočit; Ífinoos

na zem z vozu se skácel, syn Dexiův, života zbaven.

Jakmile spatřila Pallas, ta bohyně jiskřivých zraků,

jak tam v urputné seči lid argejský Trójané hubí.

skokem z olympejských výšin se spustila k posvátné Tróji.

Z vrcholu trójského hradu ji Apollón spatřil a ihned

v ústrety bohyni spěchal, vždyť Trójským chtěl vítězství zjednat.

U dubu poblíž Tróje se oba dva navzájem sešli.

Athénu Apollón vládce, syn Diův, tam oslovil první:

„Dcero velkého Dia, proč s takovým spěchem jsi zase
přišla z Olympu sem? Či veliká touha tě žene?“

Jistě jen, abys v boji už Danaům získala obrat
vítězství, neboť Tróů, když padají, není ti líto.

Kéž bys mě poslechla jen, což bylo by o mnoho lépe!

Zastavme nyní bitvu a zběsilé vraždění prodnes!

Později hudou zas válčit, než konečně spatří pád Tróje,
neboť se zlíbilo takto vám v srdci bohyním dvěma,
žijícím na věky věkův, to město vyhladit zcela.“

Na to zas odpověděla ctná Athéna jiskřivých zraků:

„Staň se tak, všemocný bože! Vždyť s úmyslem tímto já sama
přišla jsem z Olympu sem mezi achájské šiky a trójské.“

Nuže, jak tedy míníš již ukončit tuhleto válku?“

K ní zas Apollón vládce, syn Diův, promluvil takto:

„V Rektoru, srdnatém jezdcí, teď probudme mohutnou sílu,
zdali by docela sám chtěl někoho z Danaů vyzvat,
aby s ním tváří v tvář boj podstoupil v strašlivé seči.“

Užasne sice nad tím lid achájský v holeních z kovu,
jednoho vybídnou však jít do boje s Hektorem slavným.“

Pravil, i poslechla ráda ctná Athéna jiskřivých zraků.

Helenos, milený Priamův syn, však pochopil v mysli
úmysl, který bohům se při jejich úvaze líbil.

„el hned, nablízku stanul, a oslovil Rektora takto:

„Hektore, Priamův synu, svým důmyslem Diovi rovný,
zda bys mě poslechl v něčem? Vždyť já jsem tvůj bratr. Nuž přikaz,

aby si Achájeci všichni i ostatní Trójané sedli,
sám však k zápasu vyzvi, kdo z Řeků je nejudatnější,
aby teď tváří v tvář boj podstoupil v strašlivé seči -
osud ti neurčil ještě svůj úděl již splnit a zemřít.
Takto jsem zaslechl já hlas bohů žijících věčně."
Pravil, řeč vyslechl Hektór a pocítil velikou radost.
Uchopil uprostřed kopí, šel do středu vojska a tiskl
nazpět oddíly trójské - ti všichni si usedli na zem;
Achájům v důkladné zbroji syn Átreův přikázal sednout.
Apollón stříbrnoluký a rovněž Athénská Pallas
na dub bouřného Dia, tak obrovský, oba si sedli,
podobni dvěma supům, těm mohutným ptákům, a měli
velikou radost z mužů; ti seděli stěsnáni v řadách,
štíty a přilbice lesklé a oštěpy drželi vzhůru.
Jako když hladina mořská se rozvlní Zefyru váním,
který se přiřzene náhle a moře se ztemňuje pod ním,
tak se achájské šiky a trójské vlnily temně
na pláni. Uprostřed obou pak Hektór promluvil takto:
"Slyšte mě, vojáci trójští, i Achájeci v důkladné zbroji,
abych vám pověděl to, co srdce mi poroučí v hrudi.
Kronovec vládnoucí z výše nám nesplnil závaznou smlouvu,
naopak: zamýšlí zlo a určuje oběma za cíl,
až byste jednou buď vy nám zničili přepevnou Tróju,
anebo zhynuli sami zde u svých korábů mořských.
Avšak ve vašich řadách jsou nejlepší rekové řečtí:

koho z nich vybízí duch teď se mnou se utkat, ať první
ze všech vystoupí sem a střetne se s Hektorem slavným.
Takový návrh vám dávám a Zeus ať přitom je svědkem:
jestliže onen váš rek mě usmrtí broušeným kopím,
nechat' mi odejme výzbroj a nese ji k prostorným lodím,
avšak mé tělo ať vrátí k nám domů, aby tak mohli
Trójští i manželky jejich mou mrtvolu na ohni spálit;
když ho však usmrtím já, a dá-li mi Apollón slávu,
také mu odejmu výzbroj a odnesu do svaté Tróje,
potom ve chrámě Foiba ji zavěsím, Přesného střelce,
avšak mrtvolu reka rád odevzdám u krytých lodí,
aby ho slavnostně pohřbil lid achájský s dlouhými vlasy,
a pak nasypal rov mu na břehu Hellina moře
Leckdo pak pronese jednou i z pozdějších potomků našich,
na lodi s četnými vesly až popluje po temném moři:
"Tady je mohyla muže, jenž dávno statečně zemřel,
když jej, chrabrého reka, kdys usmrtil proslulý- Hektór. Ť
Leckdo pak tohleto řekne a sláva má nezajde nikdy."
Pravil, i umkli všichni a nastalo hrobové ticho.
Odepřít bylo jim hanba, však lekli se podstoupit zápas.
Zadlouho teprve povstal král Meneláos a v řeči
lál jim a výčitky činil a bolestně vzdychal v svém srdci:
"Běda, vy chlubiči věční, vy achájské baby, ne muži!
Hanba to hanboucí bude a ostuda, jestliže nyní
nepůjde z Danaů nikdo v tvář tváři se s Hektorem utkat.

Raději ať vy všichni se změňte v hlínu a vodu,
jak tu tak sedíte všichni tak neslavně, nemužní v srdci.
Sám se již ozbrojím na něj, však toliko nahoře v nebi
otěže vítězství v rukou vždy třímají bohové věční."
Jakmile promluvil takto, hned překrásnou zbrojí se oděl.
Tu by byl, Meneláe, se zjevil ti života konec
rukama Hektorovým, vždyť mnohem byl silnější, avšak
přiběhli achájské vládci a tak tě zdrželi. Mocný
vladař, král Agamemnón, syn Átreův, za pravou ruku
sám tě uchopil tenkrát a takto s důrazem mluvil:
"Blázníš snad, Meneláe? Vždyť není ti, živený Diem,
tohoto bláznovství třeba! Jen utiš se, jakkoli vzrušen.
Nechtěj s hrdinou lepším, než ty jsi, jít sverpě v zápas,
s Hektorem, královým synem, jež hrozně se děsí i jiní!
S Hektorem utkat se v bitvě, té ozdobě mužů, se hrozí
dokonce Achilleus též, ač zdatnější mnohem, než ty jsi.
Ty si teď zase jdi sednout k svým početným druhům a proti
němu achájské muži vpřed postaví jiného reka.
I když se nebojí Hektór a po vřavě válečné dychtí,
myslím, že rád si pak sedne, již unaven, jestliže ovšem
unikne z urputné bitvy a ze strašné vražedné seče."
Skončil, a bratrovo srdce tou řečí přemluvil zcela,
neboť mu domluvil vhodné. Rek poslechl a druhové jeho
velice rozradostněni mu vysvlekli brnění z plecí.
Ve vojsku argejském povstal kmet Nestór a promluvil takto:

„Ach, jak veliké hoře se na zem achájskou snáší!

Jistě by bolestně zalkal rek Péleus, staříčkový jezdec,
národa myrmidonského vždy výborný rádce a řečník.

Jak se radoval kdysi v svém domě, když vyzvídal na mně
a když se na původ ptal a na rod všech achájských mužů!

Kdyby teď uslyšel o nich; jak všichni se tetelí strachem
z Hektora, k věčným bohům by- vroucně pozvedl ruce,
aby mu život z údů již odešel v Hádovo sídlo.

Kéž bych jen, Otče Die, i Athéno, kéž bych, ó Foibe,
tak byt mladý jak tehdy, když Arkadi oštěpem slavní
při prudkém Keladontu boj sváděli s pylskými šiky
u hradeb přístavní Feie a na břehu jardanských proudů!

Ereuthalión, rek podobný bohům, šel Arkadům v čele,
vladaře Aréithoa měl přes plece brnění, toho
božského Aréithoa, jež příjmením palcátník byli
zvyklí nazývat muži i ženy s krásnými pásy,
protože nesváděl boje buď lukem neb mohutným kopím,
nýbrž rozrážel vždy jen železným palcátem šiky.

Lykúrgos zahubil ho svým úskokem, nikoli silou,
v záhybu úzké cesty, kde nemohl železný palcát
odvrátit od něho zhoubu, vždyť dříve ho Lykúrgos proklál
oštěpem uprostřed hrudi - rek naznak byl přiražen k zemi.

Lykúrgos odňal mu zbroj, již poskytl mu kovový Arés,
a pak nosíval sám tu výzbroj v zápasech války.

Ale když v knížecím domě již Lykúrgos zestárl, milý

druh jeho Ereuthalión ji podědil, aby ji nosil.

Ten tedy v jeho zbroji pak vyzýval hrdiny všechny,

ti se však velice třásli a děsili, nikdo si netrouf.

Ale můj nezdolný duch mě přiměl svou odvahou, abych

v souboji bojoval s ním, ač nejmladší ze všech svým věkem.

Já tedy zápasil s ním a Pallas mi dopřála slávy:

zabil jsem tohoto muže tak velkého, nejsilnějšího -

ležel tam, roztažen na šíř i na délku, velikán velký.

Kéž bych byl dosud tak mlád a měl i sílu tak pevnou!

Brzy by soupeře v boji měl Hektór s jiskřící přilbou!

Z vás ale, kteří přece jste z Achájů nejjudatnější,

nikdo netouží s chutí se s Hektorem v souboji utkat."

Takto je plísnil ten stařec, vtom povstalo celkově devět:

Nejdříve Agamemnón se pozvedl, velitel mužstva,

po něm hned Diomédes, syn Týdeův silný, se zdvihl,

po něm i Aianti oba, vždy kypící bouřlivou silou,

po nich též Ídomeneus i průvodce Ídomeneův

Mérionés, jak Arés, bůh války hubící muže,

po nich i Eurypylos, syn proslulý- Euaimonův,

Andraimonův syn Thoás a nakonec Odysseus slavný:

s proslulým Hektorem chtěli ti všichni tu podstoupit zápas.

Nestór, gerénský jezdec, k nim opět promluvil: "Nyní

metejte v pořadí los, ten určí, kdo bojovat bude."

Určený potěší jistě jak Acháje v důkladné zbroji,

ale i sám v svém srdci se potěší, jestliže ovšem

unikne z lité války a ze strašné vražedné bitvy."

Domluvil stařec a všichni si los svůj poznamenali,
do přilby vhodili jej pak vladaři Agamemnonu.

Lid hned pozvedl ruce a modlil se k blaženým bohům;
takto pak leckdo mluvil, zrak obrácen k širému nebi:

"Nechat' je, Otče Die, syn Týdeův zvolen neb Aiás,
anebo náčelník sám, král Mykény bohaté zlatem."

Řekli, a gerénský jezdec, kmet Nestór osudím třásl:

z přilbice vyskočil los, jak přáli si právě i sami,

Aiantův. Hlasatel hned jej všude po řadách nosil,

vpravo, a ukázal jej všem předním achájským rekům:

kdo v něm nepoznal svůj, tu každý jej s nevolí odmít.

Ale jak po řadách všude los nosil a přišel již k tomu,

kdo jej se svou značkou vrh do přilby, proslulý Aiás,

tu on nastavil ruku - muž přistoupil k němu, los dal mu;

pohledem znaménko losu rek poznal a zajásal v srdci.

Vzápětí pod nohy na zem jej hodil a promluvil takto:

"Přátelé, můj to je los, já sám se raduji v srdci,

neboť tušení mám, že slavného Hektora zdolám.

Nežli však válečnou výzbroj si obleknu, vy se tu zatím

k Diovi, mocnému vládci, teď modlete, Kronovu synu,

ale jen pro sebe, tiše, ať Trójané nezvědí o tom,

anebo docela zjevně: strach z nikoho nemám, vždyť nikdo

silou mě nemůže zahnat, ač rád by, proti mé vůli

ani svou zběhlostí; ten, kdo zrodil se na Salamíně,

kdo tam i vyrostl-věru, ten se zdarem vede si v boji!"

Pravil, a k vladaři Diu lid modlil se, Kronovu synu.

Takto pak promluvil leckdo, zrak obrácen k širému nebi:

„Největší, přeslavný Die, náš Otče, jenž kraluješ z Ídy,
dej, ať zvítězí Aiás a dosáhne nádherné slávy!

Jestli i Hektora však máš v lásce a pečuješ o něj,
stejnou sílu a slávu jim oběma laskavě uděl."

Co tak prosili, Aiás bral na sebe třpytivou výzbroj.

Ale když veškeré zbraně si potom už na sebe oblék,
hnal se, jak spěchá Arés, ten velikán velký, když kvapí
do boje do řad mužů, jež popudí k zběsilé bitvě

svárem hubícím život sám Zeus, ten potomek Kronův:

takto se vyřítil Aiás, rek obrovský, Achájů hradba,
s úsměvem v pochmurné tváři; jak nohy ho po zemi nesly,
kráčel dlouhými kroky a stinným oštěpem mával.

Argejští hleděli naň a tonuli v radosti, avšak

Trójanům hrozný strach vjel do údů veskrze všechněm.

Zděsil se i sám Hektór a srdce mu bušilo v hrudi,

ale nemohl nijak již uprchnout, také ne zalézt

v zástup vojáků zpět, vždyť soupeře k boji sám vyzval.

Aiás už přiběhl blízko a štít měl podobný věži,

kovaný, ze sedmi koží; ten Tychios dovedně zrobil,

daleko nejlepší štítař, jenž bydlíval v boiótské Hyle.

Ten tedy třpytivý štít mu zhotovil ze sedmi koží

mohutných býků a navrch dal kovovou vrstvu jak osmou.

Aiás Telamónovec jej před sebou na prsou nesl,
přistoupil k Hektoru zblízka a s pohrůžkou promluvil k němu:

„Hektore, nyní už poznáš, a citelně, jediný ze všech,
jací v danajském vojsku jsou reci i po Achillovi,
který má srdce lví a dovede rozrážet řady!

Ten však u křivých lodí teď prodlévá, plavidel mořských;
nesmírně Agamemnón jej rozhněval, náčelník mužů.

My jsme však takoví též, a početní, kteří se s tebou
můžeme utkat; nuž začni a podnikni bojový zápas!”

Hektór s jiskřící přilbou, rek velký, mu odvětil na to:

„Aiante Telamónovče, ty vladaři živý Diem,
jenom mě nezkoušej takto jak chlapečka slaboninkého
anebo nějakou ženu, jež neví, co podnikat v boji.

Já přece dovedu dobře jak válčit, tak pobíjet muže,
vyprahlým býčím štítem znám vpravo, znám nalevo mávat
výborně - v tom je právě má dovednost v zápase štítem.

Dovedu do vřavy vniknout i rychlých válečných vozů,
dovedu v zápase zblízka rej litému Areu tančit.

Když jsi však takový rek, já nechci si vyčíhat chvíli,
abych tě úkladně bodl, leč veřejně, zdali tě trefím.”

Pravil, potom se rozpráh a stinným oštěpem mrštil;
v hrozný Aiantův štít jím udeřil, ze sedmi koží,
navrchu v kovový plát, jenž osmou vrstvou byl na něm.

Projel vrstvami šesti, jež prorazil, nezmarný oštěp,
v sedmé kůži však uváz. A hned zas po Hektorovi

Aiás, potomek Diův, svým stinným oštěpem mrštil:
zasáhl Hektorův štít, byl okrouhlý, ze všech stran stejný -
projelo lesklým štítem skrz naskrz to mohutné kopí,
pronikl jeho hrot i krunýřem zdobeným krásně,
a pak u samých slabin mu suknicí prot'al. Však. Hektór
na stranu prohnul se v boku a unikl mrákotné smrti.
Rukama najednou oba zas vytáhli dlouhá ta kopí,
a pak se na sebe vrhli jak Ivové žeroucí maso
nebo jak divocí kanci, jichž síla je nezdolatelná.
Oštěpem doprostřed štítu syn Priamův Aianta bodl,
avšak neprot'al kov, hrot oštěpu dříve se ohnul.
Aiás přiskočil k němu a kopí mu do štítu vrazil;
ostří proniklo naskrz a v útoku strhlo ho zpátky,
sečmo mu zasáhlo šíji, krev černá mu vytryskla z rány.
Hektór s jiskřící přilbou však neustal v boji ni takto,
naopak, ustoupil jen a pádnou pravicí chytil
na pláni ležící kámen, kus ohromný, černý a drsný,
hrozný Aiantův štít jím zasáhl ze sedmi koží
doprostřed na vypuklině - kov na štítě zařinčel kolem.
Vzápětí po něm zas Aiás zdvih kámen o mnoho větší,
zakroužil jím a mrštil a napjal nesmírnou sílu,
dovnitř prolomil štít tím balvanem velkým jak žernov,
kolena milá mu pod'al. Rek naznak se natáhl na zem,
přiražen na štít; však rychle bůh Apollón zase ho vzpřimil.
Tenkrát by byli i meči se zblízka již bodali, avšak

hlasatelé dva přišli, ti poslové Dia i lidí,
z Trójanů jeden a druhý byl z Achájů oděných kovem,
Talthýbios a Ídaios s ním, dva rozumní muži.

Napřáhli mezi ně žezla a potom k nim taková slova
hlasatel ídaios prones, jenž dovedl rozumně radit:
"Zanechte, synové milí, již zápasu, zanechte boje,
neboť oblačný Zeus vás oba dva miluje stejně,
oba jste oštěpem slavní - to všichni teď bezpečně víme,
ale už nastává noc - je dobré se podřídit noci."

Telamónův syn Aiás mu na to zas v odpověď pravil:

"Ídaie, Hektoru přikáž, ať podá takový návrh:
sám přec veškeré reky on první tu k zápasu vyzval,
ať tedy začne, já poslechnu rád, jen začne-li sám s tím."

Hektór s jiskřící přilbou, rek velký, mu odvětil zase:

"Aiante, když ti bůh dal mohutnost, sílu a moudrost,
mimoto že i kopím jsi nejlepší z achájských reků,
nyní přestaňme tedy a zastavme vražednou bitvu
pro dnes, vždyť bojovat budem zas příště, až konečně o nás
rozhodne bůh a dá pak vítězství jediné straně;
ale už nastává noc - je dobré se podřídit noci,
abys v táboře lodním šel potěšit Acháje všechny,
obzvláště příbuzné svoje a přátele, které máš s sebou.
Já pak po velkém městě zde našeho Priama vládce
Trójany chci zas těšit i Trójanky s vleklými rouchy,
které se modlit půjdou již do chrámu na shromaždiště."

Zatím si dejme my dva teď navzájem přeskvělé dary,
aby pak leckdo řekl jak z achájských mužů, tak z trójských:

„Jako se kvůli sporu v boj pustili na život, na smrt,

tak se i smířili zas a v přátelství rozešli spolu. Ť“

Domluvil Hektór a dal mu meč zdobený stříbrem, jež nesl
zároveň s patřičnou pochvou a s řemenem řezaným vkusně;

Hektorovi zas Aiás dal opasek zářící nachem.

Takto se rozešli oba; šel jeden k achájským vojskům,

druhý v dav Trójanů kráčel. Když zhlédli ho, cítili radost,

že k nim přichází zdrav a naprosto nezraněn, síle

Aiantově že unik a pravici nezdolatelné;

vedli jej k městu, vždyť nedoufal nikdo, že zdrav se jim vrátí.

Aiás na druhé straně, svým vítězstvím rozjařen, kráčel

s Achájeci v důkladné zbroji zas k slavnému Agamemnonu.

Jakmile do stanu vešli, kde bydlil syn Átreův, hned jim

pětiletého býka dal na počest mocnému Diu

usmrtit Agamemnón, král přemocný, náčelník mužstva.

Býka čile hned stáhli a celého rozsekávali,

na kusy krájeli zručně, jež na rožně nabodávali,

pozorně opekli je a z rožňů to všechno pak stáhli.

Jakmile ustali v práci a hostinu zchystali, jedli,

ničeho z řádných hodů jim srdce nepostrádalo.

Pořádným hřbetním kusem syn Átreův Aianta poctil,

hrdina Agamemnón, král široko daleko mocný.

Když pak po pití touhu a po jídle zahnali zcela,

nejdříve staříčký kmet jim začínal předkládat návrh,
Nestór, který už dřív jim dojistá nejlépe radil.

Dobře smýšleje s nimi kmet ujal se slova a pravil:

„Átreův synu a též vy ostatní achájsťi reci,
vždyť už zemřelo mnoho nám Achájů s dlouhými vlasy,
jejichž ztemnělou krev kol půvabných Skamandru proudů
prolil zuřivý Arés, a duše jim do Hádu sešly.

Proto bys ihned zrána měl zastavit achájské boje,
my se pak sejdeme všichni a svezme sem mrtvolu padlých
na vozích s býky a mezky, a mrtvé pak na ohni spalme,
nepřilíš daleko lodí, ať každý pak přiveze domů
kosti potomkům, až se zas vrátíme do rodné země.

Okolo hranice žárné rov jediný navršme potom
na pláni, společný všem, a při něm postavme rychle
hradbu a vysoké věže, jak záštitu lodí i nás všech,
při věžích zhotovme brány k nim bezvadně přiléhající,
aby tam příhodná cesta tím pro koně vznikla a vozy.

Zvenčí hluboký příkop též nablízku vykopejme,
vedený okolo hradby, jenž koně i vojsko by zdržel,
aby tak nedoleh na nás, a těžce, boj Trójanů zdatných.“

Skončil a vládcové všichni ten návrh schválili. Také
v Íliu na Vyšehradě sněm Trójanů právě se konal
nesmírně bouřlivý, hlučný, hned u brány králova sídla.

Anténór, rozvážný muž, k nim takto začínal mluvit:

„Trójané, poslyšte mě, i Dardani, spojenci rovněž,

abych vám řekl, co srdce mi v prsou prohlásit velí:

Pojďme a Helenu z Arga a s ní i poklady všechny

Átreovcům zas vraťme. Vždyť bojujem s nimi, když daný

slib jsme zrušili sami. A proto si myslím, že z toho

prospěch nevzejde nám, když tohleto neučiníme."

To tedy Anténór řekl a usedl. V zástupu povstal

slavný syn Priamův Paris, choť Heleny s krásnými vlasy,

který mu odpověď dával a mluvil naň vzletnými slovy:

„Není mi, Anténore, co říkáš, nikterak milé.

Vím, že i jiný návrh znáš vymyslet, lepší než tenhle!

Avšak jestliže vskutku svou radu pronášíš vážně,

potom bohové sami ti opravdu pomátli rozum.

Já však své mínění povím všem Trójanům, statečným jezdcům:

veřejně říkám, že nikdy svou manželku nehodlám vrátit,

avšak poklady, které jsem z Arga si přivezl domů,

všechny jsem ochoten vrátit a ještě k nim ze svého přidat."

Tak tedy promluvil Paris a sedl si. V zástupu povstal

Priamos slavného rodu, vždy rádce podobný bohům.

Dohře smýšleje s nimi král ujal se slova a pravil:

„Trójané, poslyšte mě, i Dardani, spojenci rovněž,

abych vám řekl, co srdce mi v prsou prohlásit velí:

VeźmĚte po celĚm mĚstĚ si veĉeři, tak jako jindy,

na hlĚdku upnĚte mysl a kaŹdĚy bedlivĚ bdĚte.

Ráno ať k dutým lodím se ídaios vydá a řekne

Meneláovi i Agamemnonu, co prohlásil Paris,

kvůli kterému povstal ten rozbroj, a přitom ať také
řekne jim rozhodné slovo, zda chtěli by prokleté války
na dobu nějakou nechat, než spálíme mrtvoly padlých;
zajisté bojovat budem zas příště. až konečně o nás
rozhodne bůh a dá pak vítězství jediné straně."

Pravil, ti přáli mu sluchu a také ho poslechli rádi.

Potom v táboře celém si po četách večeri vzali.

Po ránu k dutým lodím se Ídaios vydal a zastal

Acháje sloužící válce, když právě na sněmu byli

u zádi královny lodě. Vtom hlasatel zvučného hlasu

stanul uprostřed nich a na vědomost jim dával:

„Atreův synu a též vy ostatní achájsťi reci,

Priamos král mi kázal i ostatní Trójané zdatní

oznámit (bude-li vám to milé a příjemné) to, co

prohlásil Paris, pro nějž ten rozbroj tu vznikl, že hodlá

vrátit poklady všechny, jež na svých korábech dutých

do Tróje tenkrát si přivez (ach, kéž by byl zahynul dříve!),

dokonce ještě k nim přidat i ze svého, ale že nikdy

slavnému Meneláovi choť řádnou, pojatou v mládí,

nevydá; třebaže věru jej Trójané nutí; a dále

kázal mi říci i to, zda chcete snad zlověstné války

na dobu nějakou nechat, než spálíme mrtvoly padlých;

zajisté bojovat budem zas příště; až konečně o nás

rozhodne bůh a dá pak vítězství jediné straně."

Pravil, i umkli všichni a nastalo hrobové ticho.

Pozdě pak Diomédés k nim promluvil, bojovník zdatný:

„Nikdo ať od Parida teď nepřijme poklady ani
Helenu, vždyť je jasné i tomu, kdo velmi je hloupý,
že už konečný zmar je zakrátko Trójanům určen.“

Pravil a achájsí muži k těm slovům jásali nahlas,
užasli nad tím, co řekl syn Týdeův, srdnatý jezdec.

Tehdy zas k Ídaiovi děl přemocný Agamemnón:

„Ídaie, slyšíš i sám, jak achájsí vojáci mluví,
jak ti teď odpovídají, a takto i mně se to líbí.

Pokud se mrtvých týče, ty nikterak nebráním spálit;
nelze, odkládat pohřeb všech zemřelých, kteří tu padli,
ale jak zahynou, ihned je smířit a potěšit ohněm.

Svědkiem té smlouvy buď Zeus, choť Héřin, mohutně hřmící.“

Promluvil takto a žezlo k všem bohům pozvedl k nebi,
Ídaios k posvátné Tróji zas nastoupil zpáteční cestu.

Trójané meškali ještě, i Dardani na sněmu, všichni
pospolu v hromadě shluklí a čekali, kdy se as vrátí

Ídaios; právě přišel, již uprostřed stanul a sdělil
poselství jim; ti kvapně se chystali k obojí práci:

jedni sváželi mrtvé a druzí zas pro dříví jeli.

Od lodí palubou krytých též Achájsi na druhé straně
spěchali mrtvoly svážet a jiní zas pro dříví jeli.

Právě začalo slunce lít paprsky na žírná pole,
stoupajíc k nebesům vzhůru z těch poklidných hlubokých proudů
Ókeanových; z dvou vojsk se potkávali tam spolu.

Tenkrát každého z padlých jen stěží tam rozpoznat mohli;
ale když sedlou krev pak z mrtvých smývali vodou,
ronili horké slzy a mrtvoly zvedali na vůz.

Nesvolil Priamos mocný jim plakat, a proto jen mlčky
dávali na žároviště své mrtvé a truchlili v srdci;
když pak je spálili v ohni, zpět kráčeli k posvátné Tróji.

Právě tak na druhé straně též Achájští v důkladné zbroji
dávali na žároviště své mrtvé a truchlili v srdci,
a když je spálili v ohni, zpět kráčeli k vydutým lodím.

Jitřenka nevyšla ještě, byl doposud předjitřní soumrak,
když se kol hranice žárné lid achájský vybraný sešel,
aby tam jediný rov kol hranice do výše zdvihli

na pláni, společný všem, a při něm tam vybudovali
hradbu a vysoké věže jak záštitu lodí a vojska.

Při věžích stavěli brány k nim bezvadně přiléhající,
aby pak příhodná cesta tím pro koně vznikla a vozy;
zvenčí u samé hradby pak vybrali hluboký příkop,
široký, nesmírně velký, a na kraji zatloukli koly.

Takto se tedy tam pachtil lid achájský s dlouhými vlasy.

Bohové seděli zatím kol Kronovce, vladaře blesků,
žasli nad velkým dílem vojsk achájských oděných kovem.

Poseidón chvějící zemí k nim takto začínal mluvit:

„Zdalipak na širé zemi je nějaký člověk, ó Die,

který by doposud bohům svůj záměr a úmysl sdílel?

Nevidíš, jak zas tamhle lid achájský s dlouhými vlasy

hradbu k ochraně lodí si vystavěl, okolo příkop
vyházel, slavnostní žertvu nám bohům však neobětoval?
Pronikne sláva té zdi, kam paprskem Zora až sahá,
zapomenou však na tu, co já jsem s planoucím Foibem
postavil s námahou velkou kdys rekovi Láomedontu."
Zeus, jenž hromadí mraky, se rozhorlil velmi a pravil:
"Propána, co jsi to řekl, ty vladaři chvějící zemí?
Některý jiný bůh ať myšlenky této se lekne,
který i silou svých rukou je o mnoho slabší, než ty jsi;
tvá však pronikne sláva, kam paprskem Zora až sahá.
Proto buď dobré mysli: až Achájeci s dlouhými vlasy
do milé otcovské země se v budoucnu s koráby vrátí,
potom jim rozboř tu hradbu a celou ji do moře strhni,
a ten rozsáhlý břeh zas pokryj spoustami písku,
aby se rozpadla zas ta mohutná achájská hradba."
Takto o této věci tam bohové mluvili spolu.
Zatím zapadlo slunce, když Achájeci skončili stavbu;
dobytek porážet šli blíž stanů, pak povečeřeli.
Početné koráby s vínem tam přistaly z Lesbu, jež poslal
Eunéos Ijásonovec. Jej královna Hypsipylé
zrodila Ijásonovi, jenž velel na lodi mužstvu.
Především pro Meneláa a vladaře Agamemnona
kázal odevzdat víno král Eunéos, na tisíc mírek.
Achájeci s dlouhými vlasy z těch lodí si nosili víno:
jedni je koupili za měď a za lesklé železo jiní,

někteří za volské kůže a jiní zas za živé voly,
jiní pak za svoje sluhy - a chystali hostinu skvělou.
Achájci s dlouhými vlasy pak napořád jedli a pili
po celou noc, též Trójané v městě a spojenci jejich.
Po celou noc však chystal jim záhubu Kronovec moudrý,
napořád strašlivě hřímal, až hrůzou tváře všem bledly;
kdekdo z poháru na zem lil víno a nikdo si netrouf
napít se vína dřív, než mocnému Diovi ulil.
Potom si lehli a spánek, dar lahodný, oblažil všechny.

VIII.

Zora když v rouše jak šafrán se prostřela po celé zemi,
Kronovec, vladař blesků, si bohy povolal na sněm
na Olymp vrcholů plný, kde strmělo nejvyšší témě.
Sám pak mluvil a každý mu naslouchal ve sboru bohů:
?Slyšte mě, bohové všichni a rovněž bohyně všechny,
abych vám řekl to, co srdce mi poroučí v hrudi:
ať tedy bohyně žádná a žádný nezkouší z bohů
zmařit tento můj příkaz, vy naopak všichni ho svorně
schvalujte, abych co nejdřív moh tento svůj úmysl provést.
O kom se přesvědčím však, že chtěl by se za zády bohů
vzdálit a na pomoc jít buď Danaům anebo Tróům,
toho já zasáhnu bleskem a s hanbou se na Olymp vrátí,
nebo ho popadnu sám a svrhnu ho v mráкотný Tartar,
v nesmírnou dálku, kde propast je nejhlubší pod celou zemí;
tam je železná brána, tam bronzový práh je a obě

v takové pod Hádem hloubce, jak vzdáleno od země nebe:
poznáte potom, oč já z všech bohů mám největší sílu.
Jenom to, bohové, zkuste, ať dobře to poznáte všichni!
Vezměte zlatý řetěz, jej spust'te pak z nebe a všichni
bozi se zavěšte na něj a stejně i bohyně všechny:
přec byste z nebeských výšin až na zem nestáhli Dia,
vladaře svrchovaného, i kdybyste námahou padli.
Kdybych však opravdu chtěl i já pak zatáhnout, všechny
vzhůru bych s veškerou zemí i s veškerým mořem vás vytáhl;
k vrcholu olympskému bych přivázel potom ten řetěz
pevně, a tak by to všechno pak ve vzduchu viselo volně.
O tolik nad bohy já i nad lidmi vynikám silou."
Pravil, i umkli všichni a nastalo hrobové ticho,
užasli nad jeho slovy, vždyť s velikým důrazem mluvil.
Za chvíli teprv mu řekla ctná Athéna jiskřících zraků:
"Kronovče, otče náš, ty největší z vládců, i my přec
dobře to víme, že je tvá síla vždy nezdolatelná;
přesto však litujem velmi všech Danaů oštěpem slavných,
kteří tu zahynou vbrzku a naplní neblahý osud.
My sic, jak poroučíš ty, se v budoucnu zdržíme bitvy,
přece však Achájům chceme dát účinnou, prospěšnou radu,
aby snad nezašli všichni, když ty ses tak rozhněval na ně."
Kronovec vládnoucí mrakům jí s úsměvem odvětil: "Bud' jen
bez obav, milá dcero, má Tritogeneio, vždyť to
neříkám docela vážně, chci dál ti být nakloněn vlídně."

Řekl, a zapřahal k vozu své koně kovových kopyt,
rychlé, a zlatá hřiva jim ve větru vlála kol šíje,
ze zlata krunýř i sám si oblekl, uchopil bičík,
zlatý, překrásný výtvar, pak vystoupil na vůz a bičem
do běhu popohnal koně; ti s radostí pádili letmo
uprostřed mezi zemí a mezi hvězdnatým nebem.
K Idě bohaté vodou už přijížděl, k otčině zvířat;
ke Gargaru, kdež háj má a vonící obětní oltář.
Tam tedy otec bohů a lidí se zastavil s koňmi,
potom je vypřáhl z vozu a hustou kol rozestřel mlhu;
sám si na vrchol sedl a v celé své nádheře skvěl se,
na trójské město se odtud a na loďstvo achájské díval.
Achájci s dlouhými vlasy v té chvíli si ve stanech rychle
večeři vzali a hned si chystali na sebe výzbroj.
Na druhé straně i Trójští se po městě ozbrojovali,
v skrovnějším počtu, však prahli i tak svést rozhodnou bitvu,
nutnou potřebou hnáni své děti i manželky chránit.
Dokořán odemkli bránu a vojsko se hrnulo z města,
pěšáci, jakož i jezdci -- a vůkol zněl hlasitý lomoz.
Když tak na sebe táhli a dospěli na jedno místo,
srazili pospolu štíty i kopí a vojáků síly,
oděných v kovovou zbroj. Již uprostřed vypouklé štíty
do sebe vrazily prudce a vůkol zněl hlasitý lomoz.
Tehdy se najednou šířil i jásot, i nářek, jak z mužů
zabil kdo nebo byl zabit, a země mokvala krví.

Dokud po ránu bylo a světlo dne svatého rostlo,
šípky se na obou stranách jen sypaly, padalo mužstvo,
ale když dospělo slunce již doprostřed nebeské dráhy,
tehdy už rozpínal Otec své zlaté váhy a kladl
dva tam osudy smrti tak žalostné, bolesti plné,
Trójanů zdatných jezdců a Achájů oděných kovem.
Chopil se vprostřed a zvedal, den osudu Achájů klesal.
Achájů osud v té chvíli si sedl až k úrodné zemi,
miska s osudem Tróů se pozvedla k širému nebi.
Sám pak zahřímá z Ídy tak strašně a zároveň mrštil
planoucí blesk mezi achájské muže. Ti užasli, když to
spatřili, a hned všech se zmocnila smrtelná hrůza.
Neměl již Ídomeneus ni král sám odvahu zůstat,
nezůstali tam ani dva Aianti, ctitelé bitev.
Sám jen gerénský Nestór tam zůstával, Achájů strážce,
ale ne rád - byl vysílen kůň, jež zasáhl šípem
proslulý trójský Paris, choť Heleny s krásnými vlasy,
do hlavy, v samotné témě, kde vepředu na lebce koní
vyrůstá hřívá a tam je Ize nejlépe smrtelně zranit.
Kůň se hned bolestí vzepjal, vždyť střela mu do mozku vnikla,
se šípem v hlavě se válel a poplašil spřežení celé.
Zatímco v pospěchu stařec chtěl boční řemení koně
přeseknout mečem, vtom k němu již přiběhli bitevní vřavou
nepřátel rychlí koně a přivezli smělého jezdce,
Hektora. Tehdy by býval kmet zajisté o život přišel,

avšak Diomédés ho postřehl bystře, rek zdatný,
strašlivě vzkřikl a s výzvou se obrátil na Odyssea:
„Zchytralý Odyssee, ty proslulý Láertův synu,
kampak to prcháš jak zbabělec v davu, proč obrátíš záda?

Jenom ať nikdo ti oštěp, jak utíkáš, nevrazí do zad!
Sečkej, ať divého muže zde od starce zaženem stranou!"

Pravil, však neslyšel nic rek Odysseus, trpitel slavný,
nýbrž utíkal mimo, dál k prostorným achájským lodím.

Diomédés, ač sám, přec do mužstva vpředu se vmísil,
před koňmi pylského kmeta se zastavil, Nestora vládce,
takto ho oslovil tam a hovořil vzletnými slovy:

„Zajisté velmi tě tisknou ti bojovní mladíci, starče,
tobě však ochabla síla a obtížné stáří tě svírá;
asi je trdlo ten vozataj tvůj, máš pomalé koně;
proto si na můj vůz sem vystoupni ke mně, ať vidíš,
jací jsou Tróovi koně, jak dovedou velice hbitě
po pláni stíhat sem tam a stejně i utíkat; ty jsem
nedávno Aineiovi já odebral, útěku strůjci.

O tvé ať dbají tví druzi, my tyhlety společně řid' me
na zdatné trójské jezdce, i Hektór aby tak poznal,
zdali i oštěp můj v mé pravici dovede řídit."

Pravil, a rád ho poslech kmet Nestór, gerénský jezdec.

Spřežení Nestorovo pal; silní druhové měli
na péči, Sthenelos rek a srdnatý Eurymedón.

Do vozu Diomédova pak vstoupili vládcové oba.

Nestór do rukou vzal hned otěže lesklé a bičem
do koní švihl - tak rázem se v blízkosti Hektora octli.
Po něm, jak přímo se hnal, syn Týdeův oštěpem hodil.
Hektora sice se chybil, však zasáhl do boku vozku,
Éniopéa, syna kdys chrabrého Thébaia; toho
do hrudi zranil, blíž bradavky prsní, když opratě držel;
vzápětí skácel se z vozu, zpět rychlé koně mu couvli,
raněný pozbyl ducha a s ním i životní sílu.
Pro vozku hrozný bol hned zahalil Hektoru srdce.
Přesto ho nechal tam ležet, ač nesmírně pro druha truchlil,
nového smělého vozku šel vyhledat. Vskutku pak dlouho
nechyběl vozataj koním, vždyť vzápětí smělého našel
Archeptolema (byl Ífitův syn), jej vytáhl naráz
na vůz s rychlými koňmi a do rukou vložil mu opratě.
Bylo by došlo tam k zkáze a k následkům nejbolestnějším:
byli by po celé Tróji jak ovce teď sevřeni v pasti,
kdyby byl otec bohů a lidí to neprohléd bystře;
proto hrozivě zahřměl a mrštil zářícím bleskem
před koně Diomédovy, jej nechal sjet do země: rázem
od té hořící síry se roznítil strašlivý plamen;
vzápětí oba dva koně se leknutím schoulili pod jho.
Nestoru otěže lesklé v té chvíli vyklouzly z rukou.
Zděsil se v srdci a takto se obrátil na Dioméda:
?Na útěk, Týdeův synu, žeň koně své jednokopytné!
Nechápeš snad, že Zeus ti nadále odpírá sílu?

Nyní zas Hektorovi sám Kronovec dopřává slávu
pro dnes -- však příště zas nám ji poskytne, bude-li chtít jen,
neboť Diově vůli se smrtelník nemůže vzepřít,
jakkoli zdatný by byl, vždyť Zeus je silnější mnohem."

Jemu zas Diomédés, rek udatný v boji, děl na to:

„Zajisté, starče, to všechno jsi pronesl po právu, mne však
strašlivý do srdce bol se vkrádá i do duše, že by
jednou řek Trójanům Hektór a prohlásil na shromáždění:

„Utekl Týdeův syn až k lodím, zle ode mne zahnán. Ť

Tak by se v budoucnu chlubil -- zem širá ať dříve mě skryje!"

Jemu zas odvětil na to kmet Nestór, gerénský jezdec:

„Chrabrého Týdea synu, ach běda mi, co jsi to řekl!

I kdyby skutečně Hektór tě slabým a zbabělým nazval,
nebude trójský lid ni dardanský v tomhle mu věřit,
zvláště ne manželky Tróů; těch srdnatých štítníků, neboť
jejich kvetoucí muže jsi nejednou do prachu skosil."

Promluvil takto a nazpět kmet obrátil bitevní vřavou
spřežení jednokopytné; hned Trójané s Hektorem na ně
sypali s nesmírným křikem své střely, jež působí bolest.

Hektór s jiskřící přilbou, ten velikán, mocně naň vzkřikl:

„Danajci, rychlí jezdcí, dřív ctili tě. Týdeův synu,

čestným místem a masem a poháry plnými vína;

teď už tě nebudou ctít, vždyť jevíš se bojácnou ženou.

Běž si jen, zbabělá loutko, už před tebou necouvnu, abys
vystoupil na naše hradby, už nebudeš na lodích nikdy

odvážet trójské ženy - dřív pošlu tě, strašpytle, k d'asu!"

Pravil a Týdeův syn v té chvíli se v rozpacích octl,

má-li snad obrátit koně a pustit se v urputný zápas.

Třikrát se v rozpacích octl a kolísal v srdci i v mysli,

třikrát v své moudrosti Zeus naň zahřímal s vrcholů ídských:

Trójanům znamení dával a rozhodné vítězství v boji.

Hektór hlasitě vzkřikl a takto je vybídl všechny:

Trójané, Lyčané s nimi, i odvážní Dardani, buďte;

přátelé, chlapy a mějte dál na mysli obranu ráznou!

Poznávám, jak sám Zeus mi právě přislíbil vlídně

vítězství s velikou slávou, však Danaům strasti a zkázu!

Bloudi, kteří si právě zde s námahou zřídili hradbu,

chatrnou, nanicovatou: Ta nemůže zdržet můj útok;

přes vykopaný příkop i koně tu přeskočí snadno.

Avšak jakmile přijdu až k prostorným achájským lodím,

potom ať planoucí oheň z vás každý má na mysli, abych

ohněm jim koráby spálil a přímo u jejich lodí

pobil i argejské mužstvo, zle zděšené čadivým kouřem."

Domluvil, pobídl koně a nahlas je oslovil: "Xanthu,

Aithóne, nádherný Lampo, a rovněž i Podargu, nyní

splat'te mi péči, již vás má manželka Andromaché,

Éetiónova dcera, tak bohatě zahrnovala,

neboť dříve vám vždycky v žlab sypala lahodnou pšenku,

k pití vám smísila víno, když srdci se zachtělo, dřív než

mně, jenž pyšním se tím, že její jsem kvetoucí manžel.

Proto teď za nimi běžte a spěchejte, abychom mohli
získat Nestorův štít - ten slávou dnes do nebe sahá,
celý prý ze zlata je jak sám, tak držadla jeho,
z plecí pak Diomédovi, tak chrabrému jezdcí, zas vezměm
nádherně zdobený krunýř, ten dovedný Héfaistův výtvar!
Kdybychom tyto dvě věci tam vzali, pak doufal bych, že se
nalodí ještě dnes v noci lid achájský na rychlé čluny."
Takto tam chlubitivě mluvil; zášť pojala vznešená Héra,
na křesle sebou trhla a zatřásla Olympem mocným,
Poseidónovi pak řekla, tak velkému bohu: "Ach běda,
širokovládny bože, jenž otrásáš zemí, což není
líto v srdci ni tobě, jak hynou tu Danajci, kteří
do Heliky i do Aigy ti početné oběti vodí
k velké tvé radosti? Ty zas jim za to rač vítězství dopřát!
Neboť kdybychom všichni, co chceme jim pomáhat, chtěli
odrazit Trójské a vzepřít se Diovi vševidoucímu,
sám by pak, zarmoucen v srdci, tam vysedal na ídských kopcích
Strašně se rozkatil na ni bůh chvějící zemí a pravil:
"Héro, ty odvážná mluvko, ach cos to jen řekla? Vždyť já bych
nepřál si, abychom s Diem my ostatní bozi se střetli
v zápase, neboť syn Kronův je daleko silnější nad nás."
Takový asi hovor ti dva tam navzájem vedli.
Prostor, jež opodál lodí tam vytvářel příkop až k hradbě,
celý se hemžil koňmi a vojáky se štíty, avšak
ve velké tísní - a tiskl je Hektór, syn Priamův, který

rychlý byl jako sám Arés, když Zeus mu propůjčil slávu.

Tehdy by planoucím ohněm byl zapálil souměrné lodě,

nebyť vznešené Héry, jež vybídla Agamemnona,

který se činil už sám, ať povzbudí Achájce rychle;

vykročil rázně kol stanů, šel okolo achájských lodí,

veliký nachový plášť nes ve své pravici pádné,

u lodi Odysseovy se zastavil, prostorné, černé,

jež byla uprostřed právě, že hlas bylo na obě strany

slyšet, jak k Achilleovým, tak ke stanům Aianta, syna

Telamónova: ti na obou křídlech své souměrné lodě

vyvlekli nejdál, své síle a chrabrosti důvěřujícíe.

Hlasitě vzkřikl, až pronik hlas jeho k všem danajským vojskům:

„Hanba, vy prabídné skety, vy Danajci, krasavci na vzhled!

Kdepak jsou chlubitivé řeči, kdy sebe jsme řadili k rekům,

řeči, když s jalovou chloubou jste na Lémnu prohlašovali

při spoustě masa, jež jedli jste z dobytčat s přímými rohy,

a když z měsídel plných jste přitom chlastali víno,

že by se každý z vás chtěl stu i dvěma stům trójských

vojáků postavit v boji - teď jednoho nemůžem zmoci,

Hektora - plamenem žhoucím ten vbrzku nám zapálí loďstvo.“

Zdalipak, Otče Die, jsi někoho z přemocných králů

zmámil už takovým mamem a velikou slávu mu odňal?

Vždyť jsem neminul nikde až dosud tvůj překrásný oltář,

když jsem se nešťastně plavil sem na lodi s četnými vesly,

nýbrž na všech jsem pátil ti tuk a hovězí kýty,

dychtivý vyvrátit zcela tu nádherně hrazenou Tróju.

Proto mi alespoň, Die, rač vyplnit tohleto přání:

popřej alespoň nám zas uniknout odtud a zmizet,

nedovol Trójanům hubit lid achájský způsobem tímto!"

Pravil a proléval slzy, a Otec se slitoval nad ním

kývl, že jeho lid bude zachován, nezhyne bídně.

Ihned mu seslal orla, jenž z ptáků nejlépe věští:

mláďátko rychlé laně měl v pařátech, kolouška -

v místech, kde Zeus měl překrásný oltář, pak spust'

tam, kde věštnému Diu lid achájský oběti vzdával,

Jakmile spatřilo vojsko, že od Dia přiletěl orel,

prudce se na Trójské vrhli a na mysli měli jen bitvu

Nikdo se nemohl tehdy z té spousty Danaů chlubit,

že snad zadržel dřív své koně než Diomédés,

přes příkop přešel a pustil se v zápas: on usmrtil první

trójského Ageláa (syn Fradmonův byl to a přední

bojovník), jakmile s koňmi se obrátil na útěk. Jemu,

když tak obrátil hřbet, hrot oštěpu zarazil do zad,

doprostřed obou plecí a proklál mu prsa skrz naskrz.

Rázem skácet se z vozu a výzbroj mu na těle břinkla.

Po něm se Meneláos hnal do boje s Agamemnonem,

za nimi Aianti oba, vždy oděni v bouřlivou sílu,

za nimi Ídomeneus a pomocník Ídomeneův

Mérionés, jak válečný bůh, jenž zabíjí muže,

dále pak Eurypylos, syn proslulý Euaimonův.

Devátý přispěchal Teukros a napínal lučiště pružné,
příčemž se postavil za štít, jež nosíval Telamónovec.
Tehdy mu Aiás co chvíli štít odsunul, zatím se Teukros
rozhlédl, a když v davu pak někoho zasáhl šípem,
ten hned na místě padl a vypustil duši svou; on však
stáhl se nazpět jak dítě k své matce a vždycky se stulil
k Aiantovi a ten ho svým třpytivým štítem vždy zakryl.
Koho tam z Trójanů nejdřív sklál Teukros, rek bez hany?
Nejdřív vystřelil na Orsilocha a Ormena, na Ofelesta,
Daitora s Chromiem sklál i Melanippa a bohům
rovného Lykofonta, dál Amopáona, syna
Polyaimona - ty všechny sklál za sebou na žírnou půdu.
Náčelník mužstva měl radost, král Agamemnón, když spatřil
Teukra, jak trójské šíky svým silným lučištěm hubí;
přistoupil k němu a takto ho oslovil: ?Milený druhu,
Teukře Telamónovče, ty vladaři mužstva, jen dál tak
střílej, aby ses takto stal Danaům spásou a chloubou
otci Telamónovi, jenž pěstil tě, když jsi byl malý,
který tě ve vlastním domě, ač pastorka, vychoval; toho,
třebaže velmi je vzdálen, hled' povznést ke cti a slávě!
Tobě však tohleto řeknu, a to se pak skutečně splní:
Jestli mi dopřeje Zeus, pán mraků, i Athéna Pallas
z kořeno vyvrátit Tróju, to výstavné město, pak já ti
nejdřív do rukou vložím (hned po sobě) odměnu čestnou;
buďto ti trojnožku dám, neb spřežení koňské i s vozem,

anebo dívku, jež s tebou by společně vcházela v lůžko."

Tomu zas odpověděl Teukros, rek bez hany: "Přeslavný synu

Átreův, pročpak asi mě vybízíš, sám ač se snažím,

nelením, nač jen síly mi vystačí, naopak od té

chvíle, co k Íliu Tróy jsme zahnali nazpět, já stále

čihám a ze svého luku tu napořád pobíjím muže:

osm již ostrých šípů jsem vystřelil na ně a všechny

hluboko do těla vnikly těm junákům obratným v boji;

tamtoho vzteklého psa však nemohu trefit, jen toho!"

Pravil, a jiný zas šíp hned vysílal z lučiště směrem

k Hektoru Teukros, neb dychtil z té duše ho zasáhnout, ale

toho se chybil a střelil svým šípem do prsou reka

Gorgythióna, jenž syn byl Priamův statný a krásný.

Tohoto zrodila matka, jež z Aisymy města se vdala,

půvabná Kastianeira, svou postavou bohyním rovná.

Jako se v zahradě mák svou hlavičkou na stranu sklání,

když je obtížen zrnky a jarními přívaly deště,

na stranu svěsil tak hlavu i raněný pod tíhou prilby.

Teukros jiný zas šíp hned vysílal z lučiště směrem

k Hektoru, neboť dychtil z té duše ho zasáhnout, ale

jeho se chybil i tehdy, vždyť střelu mu odchýlil Foibos,

šíp ale do prsou zasáh blíž bradavky Archeptolema,

právě když do buje spěchal ten odvážný Hektorův vozka.

Rázem skácel se z vozu a rychlí koně mu přitom

skočili nazpět - hned duch ho opustil s životní silou.

Pro vozku ukrutný žal hned Hektoru zahalil srdce;
přece však nechal ho tam, ač zarmoucen pro svého druha,
bratru pak Kebrionovi, jenž prodléval poblíž, dal rozkaz
uchopit otěže koní - ten poslechl, sotva tu zaslechl.

Hektór z lesklého vozu hned seskočil na zem a přitom
křičel strašlivým hlasem; pak uchopil kámen a s ním se
přímo na Teukra hnál, jej zasáhnout toužebně dychtil.

Právě si bolestný šíp zas Teukros vytáhl z toulce,
k těživě přiložil ho, a jak ji k rameni táhl,

Hektór jiskřící přilbou, když Teukros na něhu mířil;
kamenem drsným ho zasáh v to místo, kde dětí kost klíční
od hrudi hrdlo a rána v těch místech je smrtelná; kámen
tětívu přerazil mu a ruka mu v zápěstí zchromla;
rázem v kolenou klesl a luk mu vypadl z ruky.

Aiás padlého bratra však nikterak nepustil z mysli:

přiskočil, obkročil ho a zakryl ho pavézou. Dva pak
druhové věrní se shýbli a vzali jej na záda, totiž

Mékisteus, Echiův syn, a slavný Alastór; ti jej.

zatímco bolestně vzdychal, již k prostorným korábům nesli.

Nanovo olympský Zeus zas roznítil v Trójanech sílu;

ti hned Achájce vtiskli až k příkopu vyhloubenému,

Hektór, kypící silou, šel odvážně ve předních řadách.

Jako když nějaký pes bud' za lvem neb divokým kancem

rychlým během se žene a dychtí ho zezadu chytit

za kyčel anebo kýtu a číhá, kam chtějí se uhnout,

právě tak stíhal i Hektór voj Achájů s dlouhými vlasy,
napořád zabíjel zadní - ti ze strachu prchali před ním.
Jak se tak úprkem hnali a přešli už příkop i kůly,
a když přemnozí z nich již rukama Trójanů padli,
teprve u samých lodí běh tlumili, zastavili se,
volal na druha druh a všichni vzpínali ruce
ke všem nebeským bohům a každý se horoucně modlil.
Hektór stácel sem tam své koně s překrásnou hřívou,
s pohledem strašným jak Gorgó neb Arés hubící muže.
Héra bělostných paží je zhlédla a pojal ji soucit,
rychle vzletnými slovy dí k Athéně: "Běda, ach, běda,
dcero bouřného Dia; což alespoň v poslední chvíli
my se nesmíme ujmout vojsk achájských, když tu tak hynou?
Mají snad zahynout takto a naplnit neblahý osud
útokem jednoho muže, jenž řádí tak nesnesitelně?
Vždyť už Priamův Hektór nám natropil přemnoho zlého!"
Na to zas řekla jí Pallas, ctná bohyně jiskřivých očí:
"Opravdu, kéž by už Hektór svou duši tu ztratil a sílu
rukama argejských mužů a v otcovské zemi byl zhuben!
Ale můj vlastní otec zle vyvádí v záhubné mysli,
krutý a zákeřný vždy a mařící úmysly moje.
Pamětliv není ni toho, jak velmi jsem často mu syna
chránila, když ho trýznil král Eurystheus úkoly zlými.
K nebi on vznášel své nářky a ovšemže Zeus jen mne vždy
vysílal z Olympu, abych šla pomáhat Hérakleovi.

Kdybych bývala tohle já věděla v bystré své mysli,
když ho k hlídači brány král do Hádu poslal a měl pak
vynést z podsvětních temnot psa strašného vladaře Stínů,
býval by ze styžských vod už nevyváz, z prudkých těch proudů.
Nyní sic pohrdá mnou, však Thetidě vyplnil přání:
kolena zlíbala mu a rukou ho za bradu brala,
prosila, aby zas došel cti Achilleus bořící města.
Přijde však chvíle, kdy řekne: Má milá, má jiskrnozraká!...
Ale ty přistrojuj teď nám spřežení jednokopytné,
abych já zatím dovnitř šla do domu bouřného Dia,
vzala si do boje krunýř a spatřila, zdali se potom
Hektór, Priamův syn, rek jiskřící přilbou, z nás nějak
potěší, až se my dvě tam zjevíme na drahách bitvy,
či spíš z Trójanů leckdo psí smečky a hltavé ptáky
nasytí sádlem a masem, až u lodí achájských padne."
Řekla; i poslechla Héra, ctná bohyně bělostných paží.
Koně zdobené zlatem šla ve spěchu přistrojit ihned
vznešená bohyně Héra, již otcem je Kronos, bůh mocný,
avšak Athéna Pallas, ta zrozená z bouřného Dia,
v Diově paláci na zem si vysvlekla přilehlou řízu
pestrou, již dovednou rukou si sama utkala krásně.
Kronovce, pána mraků, si místo ní oblekla chitón,
potom k slzavé bitvě se oděla v krunýř a zbraně.
Nohama na lesklý vůz pak vstoupila, sevřela oštěp
pádný, ohromný, těžký, jímž poráží hrdinů řady,

kdykoli zanevře na ně ta obryně zrozená z Dia.

Nakonec Héra kvapně svým bičem do koní švihla.

S rachotem před nimi sama se rozlétla nebeská brána,
střežená Hórami: Zeus báh nebes jim s Olympem svěřil,
aby vždy hustý mrak buď odchýlit mohly neb přihnát.

Héra řídila koně tou branou a švihala bičem.

Z Ídy jak otec Zeus je uviděl, strašlivě vzkypěl,

Íridu vybízel hned, svou poslici na zlatých křídlech:

„Spěchej tam, Írido rychlá, je obrát' a nedovol, aby

přišly mi na oči, sice se nepěkně utkáme v bitvě,

neboť já tohle ti řeknu a to se pak opravdu stane:

spřežení rychlých koní jim oběma ochromím bleskem,

obě dvě srazím z korby a vůz jim tak rozbiju, že se

snad ani za deset let, jak za sebou obíhat budou,

nezhojí jejich rány, jež způsobí hromový úder -

pozná pak Jiskrnozraká, co znamená bojovat s otcem!

Héře to nemám tak za zlé a ani se nezlobím na ni,

neboť už ve zvyku má vždy zmařit mi, cokoli řeknu.”

Pravil, a rychlá jak vítr se Íris s poselstvím zvedla,

vzápětí z ídských hor se vydala na strmý Olymp.

V Olympu plném roklin se s oběma na kraji brány

setkala, chtěla je zdržet, vzkaz Diův jim sdílela: „Kampak

spěcháte? Či snad v prsou vám srdce oběma šílí?

Zeus vám nesvolí přec jít na pomoc argejským vojskům!

Takto vám pohrozil Zeus, syn Kronův, a to pak i splní:

spřežení rychlých koní vám oběma ochromí bleskem,
obě vás srazí z korby a vůz vám tak rozbije, že se
snad ani za deset let, jak za sebou obíhat budou,
nezhojí vaše rány, jež způsobí hromový úder.

Poznáš pak, Jiskrnozraká, co znamená bojovat s otcem!

Héře to nemá tak za zlé a ani se nezlobí na ni,
neboť už ve zvyku má vždy zmařit mu, cokoli řekne.

Ty však, ty nestoudná feno, ty příšero, jestli se vskutku
odvážíš proti Diu své obrovské kopí teď zvednout!" ---

Íris v pohybu rychlá zas odešla, sotva to řekla.

Potom k Athéně Héra zas mluvila takto: "Ach, běda,
dceruško bouřného Dia, já nesvolím, abychom my dvě
kvůli smrtelným lidem se s Kronovcem pouštěly v zápas.

Ať z nich některý zhyne a jiný zas přežije, jak je
souzeno komu. On sám ať rozhodne podle své vůle
Tróů i Danaů spor, jak přísluší jedině jemu."

Řekla, a hnala zpět své spřežení jednokopytné.

Koně s půvabnou hřívou jim od vozu vypřáhly Hóry,
oba pak k božským žlabům šly přivázat v přilehlé stáji,
o stěnu zářící leskem i vůz pak opřely, načež
samy do zlatých křesel se bohyně usazovaly
společně k ostatním bohům, zle zkrušeny v mileném srdci.

Z Ídy však otec Zeus vůz s krásnými koly hnal zpátky
na Olymp s rychlými koňmi a zavítal do schůze bohů.

Poseidón, chvějící zemí, bůh slavný, mu vypřáhl koně,

na podstavec dal vůz a prostřel pokrývku přes něj.

Zeus však, vidoucí v dálku, sám na zlatý trůn si šel sednout,
přičemž mohutný Olymp se otřásal pod jeho kroky.

Ty si však usedly samy, dál od Dia, Athéna s Hérrou,
na nic se neptaly ho a nic mu též nesdělovaly.

On to však rozpoznal sám v svém srdci a takto se ozval:

„Pročpak, Athéno s Hérrou, jste obě tak zkrušeny bolem?

Jistě vás neznal boj, ta ozdoba mužů, v němž byste
hubily Trójské, k nimž hněv jste pojaly nesmiřitelný.

Ostatně jakou mám sílu a nezdolné ruce, co bohů
na celém Olympu je, mou vůli by nemohli zvrátit.

Vaše rozkošné údy se hrůzou zachvěly dříve,
nežli jste spatřily zápas a zápasu výsledek strašný-,
neboť já tohle vám řeknu a to by se bylo i stalo:

až bych vás zasáhl bleskem, pak na voze byste už zpátky
nemohly na Olymp přijet, kde sídlo je blažených bohů."

Pravil; vtom Athéna s Hérrou, jak seděly u sebe blízko,
začaly s nevolí mumlat a Trójanům smýšlely zhoubu.

Athéna byla sic tiše a neřekla jediné slovo,
mračíc se na otce Dia, leč planula ukrutným hněvem;

Héra však nemohla v srdci svou nevoli ztlumit a řekla:

„Kronův přehrozný synu, ach, co jsi to prohlásil zase?

Víme přec dobře i my, že nemožno zdolat tvou sílu.

Přesto však líto je nám vojsk danajských, oštěpem slavných,
mají-li zahynout takto a naplnit krutý svůj osud.

Ale když ty nám to kážeš, my věru se zdržíme bitvy,
radu jen Achájům dáme, zda nějak jim prospěje, aby
všichni tu nezahynuli, když ty ses tak rozhněval na ně."

Na to jí v odpověď pravil syn Kronův, jenž hromadí mračna:

„Uvidíš, budeš-li chtít, ctná Héro výrazných očí,

zrána, jak ještě víc Zeus přemocný hubí svou silou

Achájů početné šiky, ty vojáky oštěpem slavné.

Dřív totiž obrovský Hektór se nezdrží zápasu, dokud

u lodí Péleův syn zas nevstane, Achilleus rychlý,

v den, kdy u lodních koreb se společně utkají vojska

v přehrozné bitevní seči kol Patrokla padlého v boji,

vždyť je to souzeno tak. Já o tebe nedbám, i když se

zlobíš, a kdybys třeba až k nejzazším končinám zašla

země a moře, kde Íjapetos a Kronos teď sedí

v temnu a nemohou nijak se těšit sluneční září

ani vlahými vánky, vždyť kolem je hluboký Tartar.

I kdybys bloudíc až tam snad přišla, já o tebe nedbám,

jestli se mračíš, vždyť věru tvor drzejší nad tebe není."

Pravil, však neodvětila mu Héra bělostných paží...

Jasná sluneční zář již zapadla do Ókeanu,

příčemž po žírné zemi noc černou za sebou vlekla.

Trójánům zapadlo světlo ne k radosti, Achájům ale

trojnásob vítána přišla tma tmoucí té nastavší noci.

Tehdy zas Trójany na sněm dal povolát proslulý Hektór,

opodál lodí je přived, až k vířivé řece, kde bylo

volné místo a země se bez mrtvol ukazovala.
Z vozů hned sestoupili na zem a slyšeli slova, jež mluvil
Hektór Diovi milý. Ten držel v pravici oštěp
dlouhý jedenáct loket a vepředu na kopí zářil
bronzový hrot - kol něho pak obíhal ze zlata kroužek.
Opřen o toto kopí rek promlouval k Trójanům: Jed' mě,
Trójané s Dardany, slyšte, i spojenci naši. Já věru
nyní jsem pevně doufal, že do Tróje šlehané větry
teprv se vrátím, až loďstvo a všechny Acháje zničím.
Dříve však snesla se tma, a ta teď ze všeho nejvíc
spasila argejská vojska i koráby na mořském břehu.
Proto se věru i my teď podřídíme temnotě noční,
připravme k večeři jídlo a jděte pak vypřáhnout z vozu
koně s překrásnou hřívou a také jim předhod'te píci.
Z města pak bez otálení sem přiveď'te krávy a tučné
ovce a z domova sem též přineste lahodné víno
jakož i chléb, a navíc si seberte zásobu dříví,
abychom po celou noc tu pálili přecetné ohně
do rána k úsvitu Zory a zář at' sahá až k nebi,
aby snad za tmavé noci se Achájeci s dlouhými vlasy
po širém mořském hřbetě nám k útěku neshromáždili,
sice by nasedli v klidu a bez boje na loď. Nelze!
Spíš at' leckterý z nich i doma pak zakouší ránu,
buďto zasažen šípem nebo oštěpem ostrým, až bude
skákat na loď, tak aby se v budoucnu zhrozil i jiný

přinášet slzavou válku nám Trójanům, udatným jezdcům.

Poslové Diovi milí ať hlásají po městě, aby

jinoši v rozkvětu mládí i starci s šedivou bradou

stráž měli na trójských hradbách, jež bozi nám vybudovali;

naopak z útloukých žen ať zapálí každá v svém domě

veliký oheň; ať všude je bezpečná hlídka, tak aby

nepřítel do města nevnik, když vojáci naši jsou venku.

Takto ať, Trójané chrabří, se stane, jak poroučím právě!

Tím ať je vyřízen rozkaz, jenž pro dnes je prospěšný, avšak

po ránu vydám zas jiný všem Trójanům, udatným jezdcům.

S důvěrou prosím Dia i ostatní bohy, ať odtud

vyženou tyhle psy, sem poslané sudbou k své zhoubě,

které na černých lodích sem přivlekly sudičky jejich.

My tedy za dnešní noci se budeme hlídat zde sami,

ráno však, při rozednění, až krunýř si vezmem a zbraně,

u jejich prostorných lodí chcem rozpoutat zuřivou bitvu.

Poznám, zda Diomédés, syn Týdeův, hrdina silný,

od lodí k našim hradbám mě zatlačí, nebo já jeho

usmrtím dříve svým kopím a odnesu krvavou výzbroj.

Zítřka ukáže jasně svou statečnost, vyčká-li ovšem

útok oštěpu mého; však věřím, že s prvními bude

ležet, ode mne proklán, a druhové četní kol něho

po ránu s východem slunce. Ó kéž bych tak jistě já mohl

dosáhnout nesmrtelnosti a na věky nestárnout, kéž bych

tak byl uctíván, jako je Athéna ctěna a Foibos,

jakože příští den všem Danaům přinese zhoubu."

Takto tam hovořil Hektór a Trójané k pochvale vzkřikli.

Vojáci zpocené koně hned vypřáhli z jařma a každý

řemením ke svému vozu je po straně přivázal. Potom

přivedli bez otálení sem z města již krávy a tučné

ovce a z domova též sem nosili lahodné víno

jakož i chléb, a navíc si sbírali zásobu dříví.

Posléze věčným bohům pak vzdávali bezvadné žertvy;

vítr příjemnou vůni z té pláně až k nebesům nesl,

blažení bozi však podíl z těch žertev si nevzali ani

nechtěli: veliký hněv v nich vzbudila posvátná Trója,

Priamos, kopiník zdatný, a s ním i Priamův národ.

Trójané hrdé mysli však na kraji bitevní dráhy

meškali po celou noc a přečetné ohně jim plály.

Jako as na nočním nebi kol zářného měsíce hvězdy

nápadným třpytem se skvějí, když ve vzduchu utichnou větry:

jasně pak vyhlídky všechny a výšiny příkré se zjeví

s úvaly - nesmírný jas v té chvíli se vyleje z nebe,

všechny hvězdy je vidět a v srdci se raduje pastýř,

tolik tam od proudů Xanthu až po lodní achájský tábor

zářilo jasných ohňů, jež před městem pálili Trójští.

Na tisíc na pláni ohňů jim hořelo, padesát mužů

sedělo při každém z nich v té záři zhoucího ohně.

Koně jim u vozů stáli a kousali bělostný ječmen,

jakož i pšeničná zrna a čekali na zlatou Zoru.

X.

Ostatní vůdcové spali, z všech Achájů nejvýznamnější,

u lodí po celou noc, když lahodný spánek je přemoh.

Nejímal líbezný spánek jen Agamemnona, jenž velel

achájským oddílům všem, vždyť přemnoho přemítal v srdci:

Jako když rozsvěcí blesky choť Héry s krásnými vlasy,

chystá-li obrovský liják a nepřetržitý neb kroupy,

anebo vánici v době, kdy sníh už pokrývá pole,

nebo když veliký jícen nám otvírá odporné války,

podobně z hloubi srdce král Agamemnón tam vzdychal

stále a bez přerušení a bránice v nitru se třásla.

Neboť kdykoli vůkol se rozhlédl po trójské pláni,

divil se přečetným ohňům, jež před hradbou Ília plály,

šalmaji zvuků a píšťal a hlučnému pokřiku mužstva;

ale když na loď pohléd a na mužstvo achájské, rval si

celé chomáče vlasů i s kořínky z hlavy a vzhlížel k

Diovi v nebi a velmi v svém srdci zmužilém sténal.

Konečně tento záměr se v mysli mu nejlepším jevil:

k Nestoru Néléjskému se odebrat nejdříve z mužů,

zdali by vymyslel přec s ním nějaký bezvadný návrh,

který by Danajce všechny moh zachránit od hrozného zhouby

Ihned se na lůžku vzpřímil a přes prsa oblek si sukni,

potom na lesklé nohy si přivázal opánky krásné,

z velkého plavého lva se přioděl ryšavou kůží,

která mu sahala k patám, a nakonec uchopil oštěp.

Stejně tak na Meneláa strach působil (vždy se ni jemu nesnášel na víčka spánek), i chvěl se, aby snad něco nestihlo argejský lid, jenž pro něho dalekým mořem připlul do trójské země a pomýšlel na smělou válku.

Strakatou pardálí kůži si zahalil hrdina nejdřív široká záda a potom zdvih přilbici tepanou z bronzu, tu si hned na hlavu vložil a do pádné ruky vzal kopí.

Vyšel pak probudit bratra, jenž nade vším argejským lidem mocným vladařem byl a lidé ho ctili jak boha.

Zastihl jej, jak překrásnou výzbroj kol plecí si kladl u zádi lodi, a bratr ho radostně vítal, že přišel.

Meneláos, ten bojovník zdatný, ho oslovil první:

„Proč se tak odíváš ve zbroj, můj milý? Či někoho z přátel posíláš na zvědy k Tróům? Pak hrozně, ach, hrozně se bojím, nikdo že takový úkol si na sebe nevezme, aby samotný vyzvídat šel a do středu nepřátel vnikl za božské noci - ten muž by musel mít troufalé srdce.“

Agamemnón, král mocný, mu na to zas v odpověď pravil:

„Meneláe můj božský, i mně i tobě je třeba nějaké prospěšné rady, jež mohla by chránit a spasit argejské mužstvo i lodě, když Zeus své smýšlení změnil: on tedy obrátil spíš svou pozornost k hektorským žertvám. Ještě jsem neviděl nikdy a nezaslech líčit, že snad by za den jediný muž tak strašlivé dokázal činy, kolik jich achájským synům rek Hektór Diovi milý

napáchal sám jen, ač není syn boha nebo bohyně milý;
vždyť on vykonal činy, jichž budem my Achájeci dlouho,
dlouho as vzpomínat, neboť on tolik zla způsobil Řekům.
Nyní však rychle běž k lodím a zavolej Ídomenea,
spěšně i s Aiantem, já pak se k slavnému Nestoru vydám,
z lůžka ho vybudnu vstát, zda snad by se odhodlal dojit
k silnému oddílu strážců a vydat jim rozkaz, vždyť jeho
nejspíš snad poslechnou, neboť syn Nestorův velí tam hlídce
s Mérionem, jenž věrně vždy provází Ídomenea;
my pak v oba ty muže jsme vložili důvěru všechnu."

Na to zas Meneláos mu odvětil, bojovník zdatný:

„Jak mám rozumět tomu, co kážeš, co poroučíš? Mám snad
zůstat na hlídce s nimi a čekat, až ty by ses vrátil,
či zas za tebou jít, až vydám jim příslušný rozkaz?"

Na to zas Agamemnón mu odvětil, náčelník mužstva:

„Zůstaň jen tam, ať cestou se nemůžem navzájem minout,
neboť je přemnoho stezek, jež vedou zde táborem naším.

Volej, kudy pak půjdeš, a vyzvi je, aby už bděli,
volej každého muže vždy rodným i otcovským jménem,
vzdávej tak poctu všem, sám nesmíš se vypínat v mysli!

My se však přičiňme též, vždyť v takové míře tu na nás

Zeus již při narození vždy sesílá pohromy těžké."

Řekl, a propouštěl bratra, když všechno mu uložil řádně,

potom se ubíral chvatně zas k Nestoru, vladaři lidu.

Zastih ho před jeho stanem, jak spočíval u černé lodi

rozložen na měkkém lůžku; zbroj zdobená ležela vedle:
byly tam oštěpy dva, pak štít a zářící přilba,
ležel tam třpytivý pás, jímž stařec se opásal vždycky,
když se už do boje zbrojil, tak zhoubného mužům, a vedl
do bitvy lid svůj, neb dosud se nevzdával trudnému stáří.
Vzprávil se, o loket opřen, a poněkud nadzvedl hlavu,
oslovil Agamemnona a takto se otázel: "Kdopak
chodí tu táborem takto sám jediný řadami lodí
za doby tmavé noci, kdy spí už ostatní lidé?
Hledáš snad někoho z druhů či někoho ze strážců? Promluv,
potichu, blízko ke mně však nechod! A čeho ti třeba?"
Na to zas Agamemnón mu odpověděl, náčelník mužstva:
"Nestore, Néleův synu, všech Achájů veliká pýcho,
poznáš přec Agamemnona, jež nad všechny stále a stále
vrhá v trampoty Zeus, a bude i nadále, dokud
v hrudi mi zůstane dech a kolena budou se hýbat.
Takto tu bloudím, vždyť sílivý spánek se na oči nechce
snášet, neb na mysli mám jen válku a Danaů strasti.
Přehrozně o naše vojska se obávám, nemám už klidnou
mysl, ba vyděšen jsem, a srdce jak by mí chtělo
vyskočit z prsou - mé údy, tak statné; se pode mnou třesou.
Jestli však zamýšlíš něco, když nepoutá spánek ni tebe,
vzhůru, a k našim strážím si zajdeme, abychom zhlédli,
zdali snad námahou mdlí a zmoženi spánkem si nešli
lehnout a na svou hlídku zda úplně nezapomněli.

Oddíly nepřátel našich jsou blízko a nemůžem vědět,
zda se snad nerozmysleli boj rozpoutat třeba i v noci."
Nestór, gerénský jezdec, mu na to zas odvětil: "Vládce
mužů, Agamemnone, ty přeslavný Átreův synu,
sotva v své moudrosti Zeus chce vyplnit Hektoru všechny
záměry, v které teď doufá, spíš myslím, že ještě se bude
většími starostmi trudit, až Achilleus odvrátí jednou
od toho prudkého hněvu své milené srdce. A proto
rád s tebou půjdu, však hledme, ať vzbudí se ještě i jiní:
Odysseus, rychlý Aiás a Megés, syn Fýleův zdatný,
vzbudme i Dioméda, jenž rek je oštěpem slavný;
ale ať někdo též dojde a zavolá další dva, totiž
Aianta rovného bohům a vladaře Ídomenea,
neboť koráby jejich jsou nejdále, nepřiliš blízko.
Já ale Meneláovi chci vytknout, ač ctěn je a milý,
i kdybys mně to měl za zlé, já nesmlčím, on že si klidně
spí a trampoty všechny a námahu nechal jen tobě.
Nyní by u všech knížat měl snažně a s úsilím prosit,
neboť nastává tíseň už opravdu nesnesitelná."
Potom zas Agamemnón ho oslovil, náčelník mužstva:
"Jindy té vybízáím, starče, i sám přec, abys ho káral,
protože často váhá a nechce se lopotit trudně,
nikoli z pohodlí snad neb z nerozvážnosti své myslí,
ale že ohled má na mne a čeká můj pokyn; teď ale
vzbudil se o mnoho dřív než já a přispěchal ke mně,

a já ho zavolat poslal ty hrdiny, po nichž ty pátráš.

Pojďme už tedy a je tam zastihnem před branou mezi
strážemi, neboť se měli tam shromáždit, jak jsem jim kázal."

Jemu zas odvětil na to kmet Nestór, gerénský jezdec:

“Když je to tak, pak nikdo mu nezazlí, každý ho z Řeků
poslechne, koho kdy vyzve a určí mu nějaký úkol."

Takto promluvil Nestór a přes prsa oblek si sukni,
potom na lesklé nohy si přivázal opánky krásné,
dál pak nachový plášť si na přezku zapjal kol plecí;
dvojitý, široký plášť; vlas hustý kryl vlněný povrch.

Uchopil mohutný oštěp, jenž broušeným hrotem se končil,
a již pospíchal k lodím svých Achájů oděných kovem.

Tam pak gerénský jezdec, kmet Nestór, probudil nejdřív
ze spánku Odyssea (ten důvtipem rovnal se Diu),
když naň hlasitě vzkřikl; zvuk rychle mu pronikl k smyslům,
Odysseus ze stanu vyšel a takto k nim promluvil: “Pročpak
takto bloudíte sami zde táborem nablízku lodí
za božské noci, což přichází na vás tak veliká nouze?"

Jemu zas odvětil na to kmet Nestór, gerénský jezdec:

“Zchytralý Odyssee, ty vznešený Láertův synu,
nezlob se! Taková tíseň zle Acháje svírá! Pojď se mnou,
abychom jiného též zde vzbudili, komu se sluší
radit se v poradě s námi, zda bojovat dále či prchnout."

Pravil, a Odysseus kráčel, rek důvtipný, do svého stanu,
přehodil zdobený štít kol plecí a za druhy vyšel.

Přišli pak k Diomédovi. Jej spícího před stanem našli,
výzbroj měl po ruce; kolem pak leželi druhové jeho,
štíty pod hlavou měli a kopí jim trčela vzhůru
do země vbodnuta spodkem, a hroty svítily v dálku
jak zář Diova blesku; sám hrdina pospával ještě,
kůži z polního býka si prostřel pod sebe na zem,
avšak pod hlavou měl zas roztažen koberec lesklý.

Nestór, gerénský jezdec, hned přistoup a budil ho tím, že
patou jím maličko pohnul, pak pobízel reka a káral:

„Vstávej, Týdeův synu, proč celou noc chrápeš? Což nevíš,
Trójané na vršku pláně že blízko u našich lodí
leží a dělí je od nás jen docela nevelký prostor?“

Promluvil Nestór a rek se čiperně ze spánku probral,
Nestora oslovil takto a hovořil vzletnými slovy:

„Strašný jsi, starče, ty nikdy si od práce pokoje nedáš!

Cožpak tu nejsou i jiní, a mladší, z achájských synů,
kteří by chodili všude a mohli by v táboře budít

každého z achájských vládců? Ty, starče, jsi neznavitelný!“

Jemu zas odpověděl na to kmet Nestór, gerénský jezdec:

„Všechno jsi po právu řekl a jak se to sluší, můj hochu!

Mám já bezvadné syny, mám mužstvo, a velmi vždy zdatné,
početné - leckterý z nich by mohl vás pochůzkou svolat:

příliš veliká nouze však svírá Acháje, neboť

nyň na ostří nože již spočívá pro všechno naše

vojsko buď nesmírně žalostná zkáza, neb možnost žít dále.

Jdi tedy probudit nyní jak rychlého Aianta, tak i

Megéta, neboť jsi mladší a cítíš snad se mnou i litost."

Pravil, rek přes plece kůži si přehodil dlouhou až k patám

z velkého plavého lva, pak vykročil rychle a vyšel,

oba dva ze spánku vzbudil a odtamtud přiváděl s sebou.

A když v oddíly strážců se vmísili potom i oni,

ne našli z vůdců těch hlídek ni jednoho v pokojném spánku,

naopak všichni tam bděli a seděli, oděni zbrojí.

Jako když ve dvoře psi se chystají k obtížné hlídce

ovcí a odvážnou šelmu kdes uslyší, která se houštím

po horách ke dvorci blíží a pro ni tam povstane velký

pastýřů lomoz a psů a ihned je opustí spánek,

podobně sílivý spánek i jim hned opustil víčka

při hlídce po celou noc, tak strašlivou; ke pláni stále

upřeně hleděli, kdy as již zaslechnou přicházet Trójské.

Spatřil je stařec, i pocítil radost a pro povzbuzení

hlasitě oslovil je a hovořil vzletnými slovy:

„Dále jen, milé děti, tu hlídejte! Nikoho z vás ať

nezmůže spánek, ať nejsme zdroj radosti pro nepřátele!"

Řekl, a přes příkop přešel a s ním se zároveň brali

všichni z argejských vládců, co k poradě pozváni byli.

Proslulý Nestorův syn a Mérionés šel s nimi,

neboť vládcové sami je pozvali k společné radě.

Když ten hluboký příkop již úplně přešli, pak hned si

sedali na volném místě, kde prosvítávala země

bez padlých těl a odkud i veliký Hektór se vracel
z rubání argejských mužů, když noc už zastřela vojska.
Tam tedy seděli všichni a navzájem spřádali hovor.
Nestór, gerénský jezdec, tam první začínal mluvit:
„Nechtěl by některý muž se přiblížit k Trójanům chrabrým,
který by, přátelé, věřil své vlastní odvážné mysli,
zdali by na kraji vojska snad někoho z nepřátel zajal,
nebo snad nějakou zprávu se dověděl v táboře trójském,
o čem se vzájemně radí, zda miní tu opodál města
zůstat v blízkosti těsné zde u našich lodí, či zase
nazpět se do města stáhnou, když potřeby achájské šiky?
Až by to vyzvěděl všechno, zas k nám by se ve zdraví vrátil;
ten pak veliké slávy by dosáhl pod hvězdným nebem
u všech na světě lidí, též dostane odměnu vzácnou:
kolik tu šlechticů je, co na našich korábech vládnou,
zajisté každý z nich mu daruje ovečku černou,
bahnici s jehňátkem -- té se nerovná majetek žádný --,
navíc se zúčastní vždy všech hodů a slavnostních hostin."
Pravil, i umlkli všichni a nastalo hrobové ticho.
Potom zas Diormédés k nim promluvil, bojovník zdatný:
„Nestore, k tomu mě srdce i duch můj statečný nutká,
proniknout v trójský tábor, když nepřítel náš je tak blízko;
kdyby však ještě kdos jiný šel na zvědy zároveň se mnou!
Měl bych pak důvěry víc a více i smělosti ducha.
Dva když pospolu jdou, tu jeden dřív pozná než druhý,

co je as prospěšné; ale když jeden to pozná, byti dobře,
je to jen rychlejší nápad, však důvtip a rozvaha slabší."

Pravil, a Dioméda hned přčetní provázet chtěli:

chtěli jít Aianti oba, co Areu dychtivě slouží,
chtěl jít i Mérionés, syn Nestorův dychtil jít také,
chtěl jít i Meneláos, syn Átreův oštěpem slavný,
chtěl s ním v ílijský tábor i odvážný Odysseus vniknout,
neboť ten rek měl v prsou vždy srdce odvahy plné.

Tehdy i Agamemnón k nirn promluvil, náčelník mužstva:

„Týdeův Dioméde, ty nejdražší ze všech mé duši,
sám si za druha zvol, kdo bude ti po chuti, ze všech
ochotných nejzdatnějšího, ač přemnozí dychtí jít s tebou.
Jenom ať z ostychu v srdci pak nepřejdeš lepšího reka,
nepřidruž slabšího k sobě jen z úcty a z ohledu k vyšším,
nehleď jen na jeho rod, i kdyby byl mocnějším králem."

Ze strachu o Meneláa tak hovořil, rusého bratra.

Na to zas Diomédés, rek udatný v bitvách, jim řekl:

„Jestli mi radíte zde, ať sám si vyvolím druha,
jakpak bych na Odyssea já zapomněl, božského reka,
který má ochotnou mysl a srdce odvážné ve všech
nebezpečnostvích a má jej i Pallas Athéna v lásce.

Ten když mě provázet bude, pak třeba i z plamenů ohně
oba se vrátíme zas, vždyť umí si poradit ve všem."

Jemu zas odvětil na to rek Odysseus, trpitel slavný:

„Nesmíš mě, Týdeův synu, zde přespříliš chválit ni hanět.

Říkáš to argejským mužům, a ti přece tohle už vědí.

Pojďme! Vždyť kvapivě mizí noc temná a blíží se jitro,

hvězdy se k západu chýlí, již minula většina noci,

dvě jsou třetiny pryč a nám už jen třetina zbývá."

Tohleto řekli a oba se oděli strašlivou zbrojí.

Diomédovi podal rek udatný Thrasymédés

vlastní dvousečný meč - ten jeho mu u lodi zůstal

potom mu podal i štít a na hlavu vložil mu býčí

přilbu, jež nemá hřeben ni chochol. Té přilbě se říká

šišák, a chrání hlavy všech kvetoucích mladistvých mužů.

Mérionés dal luk i s toulcem Odysseovi,

dal mu i meč a vložil mu na hlavu přilbici, výtvar

z hovězí kůže; uvnitř pak spletením řemenů četných

pevně napjata byla, a navrchu po obou stranách

řadou za sebou hustě vně kančí bělostné zuby

vsazeny krásně a zručně a plst byla vložena vprostřed.

Kdysi ji z Eleónu, kde Amyntór Ormenův vládl,

uchvátil Autolykos, když do hradu pevného vnikl,

potom ji do Skandeie dal Amfidamantu (byl z Kythér),

ten zas jak hostinný dar ji věnoval Molovi, který

synu pak Mérionovi ji uštědřil, aby ji nosil,

tehdy však pokryla hlavu a chránila Odysseovi.

Když tedy do strašné zbroje se oděli oba ti muži;

vyšli pak ven a nechali uvnitř své předáky všechny.

Tehdy Athéna Pallas jim seslala po pravé straně

volavku poblíž cesty; sic nemohli za tmavé noci

očima uvidět ji, však zaslechli volání její.

Odysseus z tohoto ptáka měl radost a bohyni prosil:

„Dcero bouřného Dia, ó slyš mě, neboť ty vždycky

ve všech trampotách zlých mi pomáháš, aniž ti ujde

kam se jen hnu, teď zvlášť mi, Athéno, prokaž svou přízeň,

dej, ať se vrátíme slavně zas k achájským lodím, až tady

splníme veliký úkol, jenž Trójanům způsobí starost.“

Po něm zas Diomédés, ten bojovník zdatný, se modlil:

„Vyslyš, Diova dcero, i mne teď, ty Nezdolatelná!

Ved' mě, jako jsi kdysi i mého slavného otce

Týdea vedla do Théb, kam s poselstvím Achájů kvapil.

Acháje oděné kovem rek u řeky Ásópu nechal,

Kadmovcům do města Théb však přinášel mírový návrh.

Ale když vracel se nazpět, s tvou pomocí, bohyně jasná,

provedl strašlivé činy, když při něm jsi ochotně stála.

Tak stůj nyní i při mně, tak vlídně mě ochraňuj! Já pak

za oběť jalůvku lesklou ti porazím širokočelou,

kterou doposud nikdo jhem nezkrotil, nepřived k pluhu.

Tu ti pak za oběti dám a rohy jí obložím zlatem.“

Takto se modlili nahlas, i slyšela Athéna Pallas.

K dceři velkého Dia když skončili modlitbu vroucí,

jako dva odvážní lvi šli bojištěm v temnotě noční přes zbraně,

přes padlé muže a kaluže zčernalé krve.

Nenechal ale ni Hektór své hrdinské Trójany v spánku,

nýbrž nejlepší z nich v té chvíli si povolal na sněm
všechny, kdo vůdcové byli a rádcové trójského lidu;
ty si dal hromadně svolat a rozkládal rozvážný záměr:
"Kdopak by na sebe vzal a provedl tenhle ten úkol,
ovšemže za velký dar? Ten dostane odměnu slušnou:
chci mu dát vůz a k němu pár koní se štíhlou šíjí,
kteří nejlepší budou zde u rychlých achájských lodí,
tomu, kdo odvalu měl by a slávy chtěl dosáhnout tím, že
k lodím plujícím rychle by na dosah přišel a zvěděl,
zdali ty koráby rychlé jsou hlídány dosud jak dříve,
či se snad Achájeci radí, když od nás už potřeby byli,
kterak by utekli odtud a nechtějí možná už ani
za noci na stráž býti, již zmořeni únavou hroznou."

Pravil, i umkli všichni a nastalo hrobové ticho.

"Il však jakýsi Dolón v zdech trójských, syn Euméda, toho
božského hlasatele - měl zlata, měl bohatství bronzu -;
ten sic nehezký byl svým zjevem, však v běhu byl rychlý,
sám byl jediný syn, však žilo s ním ještě pět sester.

Ten tedy před tváří bohů tam tenkrát k Hektoru řekl:

"Hektore, statečný duch a srdce mě vybízí přijít
na dosah k rychlým lodím a všechno tam vyzvědět. Ty však
přede mnou zdvihni své žezlo a slavně mi přísahou potvrď,
že mi pak opravdu dáš vůz zdobený bronzem a koně,
které Achilla vozí, tak skvělého, slavného reka.

Já pak zbytečným zvědem ti nebudu, splním, co čekáš,

neboť tábořím pŕjdu vŕdy dŕl, aŕ dorazím k lodi
vladaře Agamemnona, kde patrně předáci jejich
v poradě právě se radí, zda přehnout či bojovat dále."
Pravil, rek do ruky vzal své ŕezlo a přisahal: "Svědkiem
ať je mi nyní sám Zeus, choť Héřin, jenŕ mohutně hřímá,
z Trójanů jiný ŕe muž se nesveze na těchto koních,
slibuji, ŕe se pak jimi jen ty budeš trvale pyšnit."
Pravil, sic přisahal křivě, však Dolóna podnítil k činu.
Ihned zahnutý luk si zavěsil přes plece, potom
z šedého vlka si přes šat i přes luk přehodil kůŕi,
na hlavu vydřím přilbu si vložil, vzal broušený oštěp,
a pak z tábora spěchal již k achájským lodím, však neměl
od lodí nazpátek přijít a přinést Hektoru zprávu.
Jakmile zástup koní a mužů již za sebou nechal,
dychtivě pospíchal cestou; vtom Odysseus, potomek Diův,
spatřil, jak blíží se k nim, i ozval se k Diomédovi:
"Příteli, nějaký muž sem přichází z tábora, ale
nevím, zda k našim lodím jak vyzvědač mířím, či chce-li
oloupit někoho z padlých, co mrtví tu leží. My ale
nejdřív ho rovinou nechme jen o malý kousek nás přejít,
potom však vyrazme na něj, a tak bychom rychle ho mohli
zajmout; kdyby však přec nás kvapivě předběhl, potom
stále k achájským lodím ho od jejich tábora tiskni,
s oštěpem za ním se ŕeň, ať nějak nám neprchne k městu."
Jen mu to sdělil, hned oba si ulehli u cesty k padlým;

Dolón pak rychle kol nich se mihl v své nerozvážnosti.

Když se pak vzdálil as tak, jak daleko sahají brázdy
zorané mezky - neb ti jsou schopnější, nežli jsou býci,
táhnout hlubokou nivou pluh zrobený pevně -, ti dva se
vzápětí rozběhli za ním; on zaslechl dupot a stanul,
neboť se domníval v srdci, že druhové trójští sem běží
k návratu obrátit ho, že Hektór ho odvolal nazpět.

Když byli od něho však už na dosah kopí neb méně,
nepřátele v nich poznal; i ohýbal kolena hbitá
k útěku, ale ti prudce hned vyrazí, aby ho stihli.

Jako když, zkušený v lovu, dva ohaři s ostrými zuby
buďto koloucha honí neb zajíce stále a stále
krajinou porostlou lesy, ten úprkem běží a sténá,
tak jej Týdeův syn a Odysseus bořící města
odřízli od jeho šiku a stíhali stále a stále.

Když ale dorazit měl už k hlídkám, jak utíkal k lodím,
Athéna v Diomédovi vtom vznítla sílu, tak aby
nikdo se nemohl chlubit z vojsk achájských oděných kovem,
že ho snad zasáhl první, a sám aby nepřišel pozdě.

S oštěpem za ním se hnal syn Týdeův statný a zvolal:

"Stůj, sic zasáhnu tě svým kopím a nebudeš věru
unikat příliš dlouho z mé pravice záhubě náhlé."

Pravil, a oštěpem mrští, však schválně se Dolóna chybil;
přes jeho pravé rámě hrot oštěpu uhlazeného
pevně se do země zabod. Zvěd strachem se zachvěl a stanul,

třásl se na celém tělo a zuby mu jektaly v ústech,
hrůzou byl bledý - ti dva ho dostihli bez dechu téměř
a hned ho za ruce chytli. Ten s pláčem k nim promluvil: "Jen mě
naživu nechte a já se zas vykoupím, neboť mám doma
bohatství zlata i bronzu a železa těžhokujného;
z toho by rád můj otec vám nesmírné výkupné za mne
vyplatil, kdyby jen zvěděl, že u lodí achájských žiju."
Odysseus, důvtipný rek, mu na to zas v odpověď pravil:
"Vzmuž se a docela nic v svém srdci už nemysli na smrt!
Avšak tohle mi řekni a poctivou pravdu. mi pověz:
Copak že takhle sám se z tábora ubíráš k lodím
za temné noci, kdy ostatní lidé jsou v poklidném spánku?
Či s chtěl někoho obrát z těch mrtvých, co padli tu v boji?
Či tě snad poslal sám Hektór, ať důkladně vypátráš všechno
u našich prostorných lodí? Či srdce tě pobídlo, .tebe?"
Na to zas odvětil Dolón -- a údy se pod ním dál třásly:
"Nesmírnou zaslepeností mi omámil rozum sám Hektór,
který mi veřejně slíbil, že dá mi pak jednokopytné
chrabrého Achilla koně i vůz k nim, zdobený bronzem;
kázal mi, abych hned šel a za temné kvapící noci
nablízko nepřátel našich se dostal a zevrubně zvěděl,
zdali jsou hlídány dosud ty koráby rychlé jak dřívě,
či, když pravici naši jste zcela už potřeni byli,
navzájem poradu máte, jak prchnout, a nechcete dál už
za noci na strážích být, již zmoženi únavou hroznou."

Odysseus, důvtipný rek, se pousmál nad tím a pravil:

„Vskutku toužilo získat tvé srdíčko veliké dary,
chrabrého Achilla koně! Vždyť to je přec obtížné velmi,
aby je smrtelný muž chtěl zvládnout a při jízdě řídit
jiný než Achilleus sám, syn nikoli smrtelné ženy.

Avšak tohle mi řekni a poctivou pravdu mi pověz:

Kdepak jsi Hektora nechal, vojsk vůdce, když sem jsi teď kvapil?

Kdepak válečnou zbroj má složenou, kdepak má koně?

Jakpak to s hlídkami je a se stany ostatních Tróů?

O čem se vzájemně radí, zda mají tu v úmyslu zůstat

u lodí opodál města, či zdali snad hodlají odtud

stáhnout se do města zpět, když potřeli achájské mužstvo?"

Dolón, Eumédův syn, ho takto zas oslovil: "Já ti

opravdu tohleto všechno a beze všech vytáček povím:

Hektór uprostřed všech, co rádců má okolo sebe,

v poradě právě se radí koI náhrobku božského Íla,

opodál od hluku vojska; co po hlídkách tážeš se, reku,

žádná obzvláštní stráž nám nechrání, nehlídá tábor.

Všechny dokola ohně je úkolem Trójanů střežit:

ti tam u ohňů bdí, druh druhá tam vybízí hlídat,

avšak spojenci jejich, z všech končin svolaní, mohou

poklidně, spát, neb v noci jen Trójanům svěřují hlídky,

protože spojenců děti a ženy tu nebydlí blízko.

Odysseus, důvtipný rek, mu na to zas v odpověď pravil:

"Jak je to teď? Spí spojenci s Trójany, zdatnými jezdcí,

společně anebo zvlášť? To přesně mi pověz, ať vím to!"

Dolón, Eumédův syn, mu na to zas odvětil takto:

„Já tedy tohleto všechno ti beze všech vytáček povím:

u moře Kárové jsou a Paioni s křivými luky,

Kankóni, Lelegové a Pelasgů oddíly statné,

u Thymbý ležení mají zas Lyčané, Mýsové hrdí,

Frygové, obratní jezdci, a Maioni, válečná jízda.

Avšak proč se mě ptáte tak podrobně na toto všechno?

Jestliže v úmyslu máte snad proniknout v ílijský tábor,

tady jsou Thrákové zvlášť, teď přišli sem, ode všech nejdál,

Éijonéův syn, král Rhésos, je ve středu jejich.

Koně má nejkrásnější a největší, co jsem kdy viděl:

bělejší jsou než sníh a během jsou podobni větrům,

skvostně i jeho vůz je vyzdoben zlatem a stříbrem;

sám pak ve zlaté zbroji, tak obrovské, hotový zázrak,

do Tróje přišel - a věru se nesluší smrtelným mužům

nosit takovou zbroj, spíš věčným nebeským bohům.

Teď mě však doved'te již k svým korábům plujícím rychle,

nebo mě svažte a nechte mě na místě v ukrutných poutech,

nežli sem přijdete nazpět a přesvědčíte se o mně,

zdali jsem před vámi řekl jen úplnou pravdu či opak."

Diomédés, rek silný, naň posupně pohléd a pravil:

„Jenom pust, Dolóne, z mysli, že odtud snad vyvázneš, ač jsi

výborné zprávy nám dal, když do mých teď rukou ses dostal;

kdybychom za výkupné neb volně tě pustili, ty bys

jistě zas později přišel sem k rychlým achájským lodím,
abys buď vyzvídal tu neb urputně bojoval s námi.

Ale když zahuben budeš mou rukou a vypustíš duši,
nikdy v budoucnu už nám Argeiům nebudeš zkázou."

Pravil, zvěd pravicí pádnou chtěl rekovy brady se dotknout,
za milost prosit, však on vtom přiskočil k němu a mečem
doprostřed šíje ho ťal a oba mu přesekl vazy.

Ještě se pokoušel mluvit, však hlava mu do prachu spadla.

Sňali mrtvému z hlavy hned vydří přilbu, pak vlčí
kůži a ohebný luk, též vzali mu obrovské kopí.

Věci ty Odysseus jasný dal kořistné Athéně v obět';
rukou je do výše zdvihl a modlil se: "Raduj se z těchto
darů, bohyně mocná! Vždyť tebe chcem obdařit nejdřív
ze všech olympských bohů, vždy žijících. Ty však nás dále
doprovod' ještě k stanům a koním oddílů thráckých."

Tak tedy promluvil rek, zdvih do výše kořist a pak ji
položil na tamaryšek a připojil znamení zjevné:

nalámal rákos a z keře i bujné větvičky, aby
poznali místo, až půjdou zpět za tmavé kvapící noci.

Oba pak spěchali dál, šli přes zbraně, stružkami krve,
brzy pak po cestě došli až ke stanům vojáků thráckých.

Spali tam, únavou mdlí, a jejich překrásné zbraně
ležely na zemi vedle jim po boku v pořádku pěkně,

v trojitě řadě, a každý měl z vojáků dvojspřeží koní.

Rhésos spal uprostřed nich a vedle měl bělouše rychlé -

na kraji okruhu korby ti řemením připjati byli.

Odysseus spatřil ho dřív a ukázal Diomédovi:

„Tohle je, Týdeův synu, ten muž a to jsou ti koně,
o nichž nám vykládal Dolón, co my jsme ho zabili. Nuže,
ukaz teď mocnou svou sílu, vždyť tobě se nesluší, abys
ve zbrani nečinně stál! buď koně jdi vypřáhnout, nebo
sám tu pobíjej muže a mně dej na starost koně.“

Pravil, a jiskrnoká ctná Athéna vdechla mu sílu:

zabíjel napořád kolem a hrozné pak sténání znělo
mužů vražděných mečem a země se od krve rděla.

Jako se na stáda ovcí a koz, jež hlídána nejsou,
najednou vyřítí lev a se zlým tam úmyslem vpadne,
právě tak Týdeův syn tam dorážel na thrácké muže,
až jich tam zahubil dvanáct: však ke komu Týdeův syn z nich
přistoup a mečem ho zabil, ty důvtipný Odysseus vždycky
za nohu zezadu chopil a stranou je odvlékal, neboť
v mysli mu tanulo to, aby bělouši s půvabnou hřívou
snadno pak tamtudy prošli a v srdci se nechvěli, až by
šlapali po mrtvých tělech, vždyť dosud si nezvykli na to.

Když pak Týdeův syn se dostal až k samému králi,
tehdy jak třináctého jej oloupil v sladký život.

Těžce král dýchal - zlý sen se mu postavil totiž té noci
u hlavy - Týdeův syn -, a byl to Athénin nápad.

Zatím Odysseus smělý již vypřahal jednokopytné
koně, ty řemením svázal a z davu je vyháněl, přičemž

lukem je maličko švihal, vždyť na to si nevzpomněl, aby
také si lesklý bič vzal do ruky z lesklé té korby;
pískl a znamení dával tím božskému Diomédu.

Ten však tam čekal a dumal, co proved by nejmělejšího,
zdali má vzít i vůz, v němž ležela zdobená výzbroj,
za voj ho odtáhnout z místa, či do výše zdvihnout a vynést,
nebo zda ještě víc má životů odejmout Thrákům.

Zatímco přemítal v duši rek o tomhle, stanula blízko
Pallas a s touto výzvou šla k božskému Diomédu:

"Pomysli na návrat již zpět k prostorným korábům vašim,
chrabrého Týdea synu; sic musel bys utíkat nazpět,
některý jiný bůh by mohl i Trójany vzbudit."

Řekla, on po hlase poznal, že bohyně mluvila k němu,
na koně vyskočil rychle; ty pobídl Odysseus lukem,
načež pádili oba již k rychlým achájským lodím.

Apollón Stříbrnoluký však nadarmo na stráži nebyl,
neboť Athénu spatřil, jak kráčela za Diomédem.

V početný trójský zástup se vmísil pln hněvu a šel hned
probudit Hippokoonta, jenž thráckého lidu byl rádcem,
vzácný příbuzný Rhésův; ten ze spánku procitl, a když
uviděl prázdné místo, kde stávali bělouši rychlí,
vojáky v potocích krve tak strašných, jak cukají sebou,
bolestně zalkal a jménem hned zavolal milého druha.

Strhl se nesmírný poplach a pokřik Trójánů, jak se
hromadně sbíhali; všichni se divili strašlivým činům,

kolik jich nepřítel spáchal a unikl k prostorným lodím.

Když pak přišli až k místu, kde zabili trójského zvěda,

Odyseus Diovi milý tam zadržel spřežení rychlé,

na zem syn Týdeův skočil a podával krvavou výzbroj

do rukou Odyseových, pak vsedl zas na koně, které

švihnutím pobíd a ti se s radostí do klusu dali

k dutým achájským lodím, vždyť tak se jim zlíbilo v srdci.

Nestór zaslechl první ten dupot a takto se ozval:

„Zmýlím se, přátelé milí, vy argejtí vůdci a rádci,

nebo vám oznámím pravdu? Však srdce mě vybízí k tomu:

dupot kvapících koní mi doléhá k oběma uším.

Kéž by tak Odyseus rychle a Diomédés, rek silný,

z trójského tábora sem hnal spřežení jednokopytné!

Hrozný však v srdci mám strach, aby ve vřavě od Tróů vzniklé

něco se nestalo zlého těm nejlepším argejským rekům.“

Nskončil ještě svou řeč, když oni vtom přijeli sami.

Oba hned skočili na zem a všichni je s radostí v srdci

vítali podáním ruky a vlídnými, milými slovy.

První však gerénský jezdec, kmet Nestór se vyptával: „Pověz,

přeslavný Odysee, ty veliká Achájů pýcho,

jakpak jste chytli ty koně? Což vnikli jste do trójských šiků,

či snad nějaký bůh vás potkal a dal vám ty koně?

Hrůza, jak podobni jsou svým leskem paprskům slunce!

Stále přec bojují s Tróy a nemohu říci, že někdy

nečinně u lodí meškám, ač starý jsem bojovník, ale

takové koně jsem dosud já neviděl, nepoznal nikde.

Snad vám nějaký bůh vstříc vyšel a dal vám je, neboť

oba vás miluje Zeus, jenž hromadí mraky, a rovněž

dcera bouřného Dia, ctná Athéna jiskřivých očí."

Důvtipný Odysseus na to mu takto zas v odpověď pravil:

„Nestore, Néleův synu, ty veliká Achájů pýcho,

snadno i lepší koně, než tito jsou, darovat mohou

bohové, jestliže chtějí, vždyť mnohem jsou mocnější nad nás.

Koně však, po nichž se ptáš, ti, starče, sem nedávno přišli

z Thrákie; Diomédés, rek skvělý, jim usmrtil pána,

mimoto dvanáct druhů s ním zahubil, šlechticů vesměs,

také jsme tohoto zvěda, byl třináctý, u lodí chytli,

kterého poslal Hektór a ostatní Trójané slavní,

aby k nám potají vnikl a vyzvídal po našem vojsku."

Řekl, a příkopem prohnal to spřežení jednokopytné

s jáсотem; s radostí za ním i ostatní Achájci spěli.

Když pak pevného stanu již dosáhli Diomédova,

do stáje uvázat šli ty koně řemeny vkusně

vykrojenými k žlabu, kde ostatní Diomédovi

rychlí koně již stáli a lahodnou pšenici žrali.

Odysseus na lodní zád pak položil ze zabitého

Dolóna krvavou výzbroj, než zchystají Athéně oběť.

Potom šli na okraj moře a tam si smývali hojný

pot jak ze šíje, z lýtek, tak ze stehů po obou stranách.

Ale když hojný pot jim konečně opláchla mořská

vlna z celého těla a okřáli v mileném srdci,
vstoupili do hladkých van a tam si dopřáli koupel.
Když pak po vykoupání se natřeli olejem mastným,
oba si usedli k jídlu a z plného měsidla přitom
čerpali lahodné víno a Palladě za oběť lili.

XI.

Zora se zdvíhala z lůžka, kde vznešený Títhónos spával,
aby již nesla světlo i bohům i smrtelným lidem.

Tehdy však posílal Zeus již k achájským korábům hroznou
bohyni sváru, jež nesla stít Kronovcův, znamení války.

U velké černé lodi tam stanula Odysseovy,
jež byla uprostřed, aby hlas doslechli na obě strany:
od stanů, ve kterých vládl rek Aiás, Telamónovec,
ke stanům Achilleovým; ti vytáhli souměrné lodě
nejdál, neb důvěru měli v svou mužnost a v sílu svých paží.

Stanula tam a vzkřikla ta bohyně zvýšeným hlasem
hrozně a mocně, a tím všem Achájům do srdce vlila
mohutnou sílu k půtkám a k trvalým sveřepým bojům.

Rázem každému boj byl milejší nežli se vracet
na vyhloubených lodích zpět do milé otcovské země.

Vykřikl Agamemnón a kázal Argejským, ať se
chystají k boji - i sám si oblekl brnění lesklé.

Nejdřív okolo lýtek si přiložil holeně krásné,
které stříbrné spony kol nohou mu připevňovaly,
dále pak těžký krunýř si oblékal přes prsa, který

kdysi jak hostinný dar mu věnoval Kinyrés, neboť
zaslechl šířenou pověst až na Kypru, že snad prý chtějí
Achájci se svými loďmi plout po moři do trójské země;
proto mu dal ten krunýř, vždyť chtěl se tak zavděčit králi.
Deset z oceli temné měl na sobě pruhů ten krunýř,
dvanáct jich ze zlata bylo a dvacet za nimi z cínu.
Z modravé ocele vpředu se hadi mu vzpínali k hrdlu,
po třech na každé straně jak barvitá duha, již občas
v oblacích vytvoří Zeus jak znamení smrtelným lidem.
Potom si přehodil meč kol plecí, na jehož jilci
zářily zlaté nýtky; meč kryla v své dutině pochva
stříbrná, řemínky k ní byly ze zlata vyhotoveny.
Potom si krásný štít vzal do vřavy, chránící muže,
přeskvostný: okolo středu měl deset bronzových kruhů,
navrchu štítu pak bylo i dvacet vypuklin z cínu,
bělavých, prostřední z nich však z temné ocele byla.
Gorgó s děsivou tváří a s pohledem strašným tu puklu
věncila, na kraji štítu byl zpodoběn úděs a Hrůza.
Řemen byl pobitý stříbrem a po něm se v oblouku vinul
z ocele zrobený had, jenž tři měl na sobě hlavy
vyrostlé z jediné šíje, dvě trčely na obě strany.
Přilbu s hřebeny dvěma, však čtyřlícni, na hlavu dal si
vlásnatou - chochol z žíní se z vrcholu strašlivě kýval.
Vzal si dva oštěpy silné a ostré, s kovovým koncem,
do dálky k nebesům zářil lesk na těchto bronzových hrotech.

Athéna Pallas a Héra pak mohutně zahřměly přitom,
aby tak vzdaly čest králi Mykény bohaté zlatem.

Každý z achájských reků pak ukládal vozkovi svému
na kraji příkopu zůstat a zcela mít v pořádku koně;
sami sic spěchali pěšky, však v úplné válečné zbroji,
přičemž nesmírný lomoz se strhl hned s úsvitem jitra.

O mnoho dříve než jezdci blíž příkopu v pořádku stáli,
jezdci šli maličko po nich. Vtom Kronovec způsobil hrozný
zmatek v útvarech vojska, neb začal z oblohy spouštět
bohaté krůpěje rosy, však navlhlé krví, vždyť hodlal
množství statečných hlav dnes předhodit Hádovi v kořist.

Trójané z druhé strany se řadili na vršku pláně:

v čele byl veliký Hektór i s hrdinným Púlydamantem,
Aineiás, který v Tróji jak bůh byl u lidu v úctě,
dále tři Anténorovci: rek Polybos, Agénór slavný,
s ním pak Akamás mladý, jenž nebeským bohům byl roven;
Hektór vepředu voje šel se svým kulatým štítem.

Jako když neblahá hvězda se objeví z mraků a kolem
září, ale pak znovu se ponoří ve stinné mračno,
takto se zjevoval Hektór hned ve předních řadách a hned zas
posledním oddílům velel a leskem kovu tam celý
zářil jak Diův blesk, jež vrhá ten oblačný otec.

Obojí vojsko jak ženci, když na poli naproti sobě
kosí a do řádků kladou buď pšeničná stébla neb ječná
u muže přebohatého a hustě hrst za hrstí padá,

stejně se na sebe vrhli jak achájské muži, tak trójské,
kosili se a nikdo z nich nemyslel na nečestný útek.
Nebylo výkyvu v boji, jak vlci zuřily oba
tábory; žalostná Eris se dívala s radostí, neboť
ona jediná z bohů tam při onom zápase byla,
ostatní bohové přitom však nebyli, naopak ti si
hověli v komnatách svých, v těch místech, kde nebesťan každý
v zákoutích olympské hory měl vystavěn překrásný palác.
Diovi, vladaři mraků, z nich mnozí to měli však za zlé,
že teď oddílům trójským chtěl poskytnout válečnou slávu.
Otec jich naprosto nedbal, sám od nich se uchýlil stranou,
seděl si opodál všech a tonul v radostné pýše,
díval se na trójské město i na řecké lodě a září
zbraní, jak vojáci hubí a hned jsou hubeni sami.
Dokavád ještě byl úsvit a den se posvátný šířil,
rána na obou stranách šla za ránou, padalo mužstvo,
ale v té chvíli, kdy jídlo si drvoštěp k obědu chystá
v lesních úvalech horských, když ruce si námahou znavil
kácením vysokých stromů a nemá chuť do práce, neboť
po chutném jídle se touha ho zmocňuje, tedy v té chvíli
povzbudil z Danaů každý své nejbližší v řadách a rázem
roztrhli oddíly trójské svou chrabrostí. Vyrázil první
Agamemnón a zabil hned samého vladaře lidu
Biénora, a po něm pal Oileus jezdec, druh jeho.
Ten totiž seskočil z vozu a stanul mu naproti; toho,

přímo když na něj se řítí, bod do čela oštěpem ostrým.
Nemohla zdržet ten oštěp ani přilbice kováním těžká:
jí i lebeční kostí hrot pronikl, v hlavě mu mozek
celý zalila krev - tak zabil ho, když se naň řítí.
Zabitě vladař mužstva, král Agamemnón, tam nechal,
svítící nahou hrudí; vždyť oděv z nich úplně svlekl.
Potom se na Ísa vrhl i Antifa, aby je zabil,
Priamovy dva syny, dva nevlastní bratry, však oba
válčili na jednom voze; syn pastorek řídíval koně,
Antifos, přeslavný rek, stál u něho. Achilleus kdysi
na ídských stránkách je chytil, když pásli tam ovce, a oba
svázal mladistvým proutím, však za výkupné je pustil.
Tehdy však Agamemnón, syn Átreův, přemocný vládce,
nad prsní bradavkou zasáh z nich prvního do hrudi kopím,
Antifa za uchem sekl zas mečem a srazil ho z vozu;
kvapně pak oběma svlekl král překrásnou výzbroj, vždyť oba
poznával, neboť už dříve je uviděl u rychlých lodí,
tenkrát, když rychlý v běhu je Achilleus přivedl z Ídy.
Jako když rozdrťí lev - a úplně lehounce - útlá
mláďata rychlé laně, jež uchopí silnými zuby,
přijde-li do jejich líhně a mladistvý život jim vezme ?
i když je přítomna laň, jim nablízku, nemůže přec je
chránit, neboť i jí strach náramný přepadne: rychle
uskočí stranou a pádí skrz křoviny husté a stromy,
utíká, zalita potem, pryč z dosahu mohutné šelmy:

právě tak jediný z Tróů je nemohl uchránit zhouby,
neboť prchali sami pryč z dosahu útočných Řeků.
Zdatného Hippolocha pak zabil a Peisandra, syny
šejdíře Antimacha, jenž nejvíce zbraňoval, aby
rusému Meneláovi zpět Paris svou Helenu vrátil
(čekal, že Paris mu dá pak zlato a nádherné dary):
právě jeho dva syny král Agamemnón tam lapil
na jednom voze, když chtěli své rychlé spřežení zdržet,
poněvadž otěže lesklé se oběma vysmekly z rukou,
takže se splášili koně; jak lev se vyřítit na ně
Átreův syn. Ti z vozu ho prosili horoucně: "Nech nás
naživu, Átreův synu, a důstojné výkupné přijmi!
V paláci Antimachově nám nesčetné poklady leží,
železo kované pracně a zásoby zlata i bronzu;
z toho by rád náš otec ti nesmírné výkupné za nás
zaplatil, kdyby jen zvěděl, že u lodí achájských žijem."
Takto ho prosili s pláčem a mluvili vlídnými slovy
ke králi - slyšeli však jen odpověď nemilosrdnou:
"Když tedy Antimacha jste synové potměšilého,
který na trójském sněmu kdys vyzýval na místě zabít
Meneláa a nazpět ho nepouštět k Řekům, když přišel
s poselstvím s Odysseem, tím hrdinou podobným bohům,
za otcův hanebný čin vy sami teď budete pykat!"
Pravil, a oštěpem bodl hned Peisandra do prsou, přičemž
srazil ho s povozu na zem - ten skácel se naznak v prach půdy.

Hippolochovi, jenž seskočil z vozu, vzal na zemi život:
ruce mu usekl mečem, pak ut'al mu šíji a potom
nohou do něho kopl, že koulel se davem jak válec.
Nechal je ležet a vpadl, kde nejvíc se tísnily šiky,
ostatní Achájeci šli hned za králem v důkladné zbroji.
Pěšáci hubili pěší, když z nutnosti museli prchat,
jezdci kosili jezdce (mrak prachu se pod nimi zvířil
z bojiště - nohy koní jej zvířily dupotem mocným),
zbraněmi zuřili zle. Však Agamemnón, král mocný,
stále je stíhal a hubil a pobízel achájské mužstvo.
Jako když zhoubný oheň les napadne bohatým dřevem,
vítr jím v kotoučích zmítá sem tam a porosty lesní
hromadně klesají na zem i s kořeny, schváceny ohněm,
podobně Agamemnonu tak pod rukou padaly hlavy
Trójanů utíkajících - a přemnoho ztepilých koní
řinčelo bitevním polem jen s prázdnými vozy, vždyť přišli
o své hrdinné pány: ti na zemi leželi mrtví,
milejší pohled byl na ně spíš supům než manželkám jejich.
Avšak Hektora Zeus vždy vzdaloval z krvavé vřavy,
z bitvy vraždící muže i z prachu a z dosahu zbraní.
Kvapně se Agamemnón hnál vpřed a Danaům velel.
Trójské kol náhrobku Íla, jenž z dávného Dardana vzešel,
prchali prostředkem pláně a okolo planého fíku,
toužíce dostihnout města; syn Átreův stále je stíhal
s křikem a krvavým kalem si třásl nezdolné ruce.

Ale když Trójané přišli již ke Skajské bráně a k dubu,
tu teprv brzdili útěk a čekali na svoje druhy.
Středem roviny ještě k nim běželi jiní jak krávy,
které vyplaší lev, když v noční temnotě všechny
napadne, ale jen jedné se náhlá záhuba zjeví:
nejdříve zlomí jí vaz, jak silnými zuby ji lapne,
potom jí chlemtá krev a spolyká vnitřnosti všechny;
takto je Agamemnón, syn přemocný Átreův, stíhal,
napořád zabíjel zadní, ti prchali dále a mnozí
z vozů upadli na tvář i na záda pod rukou vládce
Agamemnona, vždyť zuřil svým oštěpem na všechny strany.
Ale když Agamemnón již brzy měl přijít až k městu,
k strmým ílijským hradbám, tu otec bohů a lidí
sestoupil z nebe a sed si zas na Ídě prameny hojné
na jeden z vrcholků jejích a v ruce měl ničivé blesky.
Íridu na zlatých křídlech pak posílal se vzkazem tímto:
?Pospěš si, Írido rychlá, mé poselství Hektoru vyříd':
Dokavad Agamemnona zřít bude, vladaře lidu,
v předních řadách jak zuří a poráží oddíly mužstva,
dotud ať drží se zpátky, však ostatním mužům ať velí,
aby šli do tuhé seče a válčili s nepřátel davem;
ale až zasažen kopím neb šípem král poraněn vstoupí
na vůz, tehdy že jemu zas propůjčím vítěznou sílu
v zápase, takže pak přijde až k lodím důkladně krytým,
v době, kdy zapadne slunce a nastane posvátný soumrak."

Pravil, i poslechla íris, ta bohyně rychlá jak vítr,
spěchala z ídských vrchů hned k posvátné Tróji. Tam zhlédla,
kterak proslulý Hektór, syn Priama, chrabrého reka,
bez radně na pevném voze i se svým spřežením stojí;
Íris v pohybu rychlá vtom přistoupila k němu a řekla:
?Hektore, Priamův synu, svým dūmyslem podobný Diu,
poslal mě otec Zeus, ať toto ti od něho sdělím:
Dokavad Agamemnona zřít budeš, vladaře lidu,
v předních řadách jak zuří a poráží oddíly mužstva,
dotud se vyhýbej bitvě, však ostatním mužům dej rozkaz,
aby šli do tuhé seče a válčili s nepřátel davem,
ale až zasažen kopím neb šípem poraněn vstoupí
na vůz, tehdy že tobě zas propůjčí vítěznou sílu
v zápase, takže pak přijdeš až k lodím důkladně krytým
v době, kdy zapadne slunce a nastane posvátný soumrak."

Íris v pohybu rychlá zas odešla, sotva to řekla.

Hektor ze svého vozu i se zbrojí seskočil na zem,
ostrými oštěpy mával a procházel táborem všude,
ostatní pobádal k boji a vzněcoval strašlivou vřavu.

Ti se hned stočili zpět a stanuli naproti Řekům.

Argejští na druhé straně též pevněji semkli své řady.

Vzplanul zas boj, stál muž proti muži; vpřed vyrazil první

Agamemnón, jenž válčit chtěl před všemi daleko vpředu.

Nyní mi povězte, Músy, co sídlíte v olympských domech,

kdopak se s Agamemnonem tam nejdříve se zbraní utkal,

at' již z Trójanů samých či ze slavných spojenců jejich.
Ífidamás, muž krásný a velký, rek Anténorovec;
v Thrákii vychován byl, v té hrudnaté otčině bravu,
o něho, malého chlapec, v svém paláci pečoval Kissés,
otec rodičky jeho, jenž půvabnou Theanu zplodil.
Ale když k vrcholným létům v svém nádherném jinošství dospěl,
u sebe zdržoval ho a dával mu za choť svou dceru.
Sotva se oženil s ní, tu na zprávu o válce vytáh
s Achájeci s dvanácti loďmi, jež k Tróji ho doprovázely.
Avšak v Perkótě potom své souměrné koráby nechal,
vydal se na cestu pěšky, až do města Ília přišel.
Ten tedy s Agamemnonem se nejdříve ve zbrani utkal.
Když pak na sebe šli a byli už docela blízko,
Átreův syn se ho chybil, hrot kopí mu zaletěl stranou,
Ífidamás však sám ho pod krunýř do pásu bodl,
na kopí přitlačil tělem, vždyť spoléhal na pádnou ruku.
Ale tím třpytivým pásem mu neprojel, o mnoho dřív se
hrot jak olovo ohnul, když narazil na stříbro pásu.
Agamemnón, král mocný, ten oštěp mu uchopil rukou,
k sobě ho zuřivě táhl jak lev, a když mu ho z ruky
vytrhl, do šíje mečem ho sekl a odňal mu život.
Tak tam padl ten rek a usnul kovovým spánkem,
ubohý! Občany hájil, tak vzdálen své zákonné choti,
manželky z mládí, a vděku se nedočkal od ní, ač mnoho
darů dal za ni: sto krav, ty nejdřív, a přislíbil ještě

tisíc ovcí a koz, jichž nesčetně stád se mu páslo.

Tehdy mu Agamemnón, syn Átreův, brnění odňal,
a s tou překrásnou zbrojí pak táborem Achájů kráčel.

Jakmile spatřil ho Koón, rek proslulý nad všechny muže,
nejstarší Anténorovec, tu pro bratra padlého v boji
ukrutná sžíravá bolest mu zastřela oči. Když stanul
s oštěpem stranou a král si ho nevšiml, Agamemnón,
hrdina doprostřed ruky ho zasáhl, pod loktem právě,
lesklého oštěpu hrot skrz naskrz mu pronikl. Vládce
mužů, král Agamemnón, se vyděsil náhle z té rány,
přesto však bitevní vřavy a zápasu nenechal, nýbrž
s oštěpem ve větru rostlým vráz napadl Koóna, který
Ífidamanta právě, co síly měl, za nohu vlekl,
vlastního rodného bratra a na všechny hrdiny volal.

Pod štítem s ozdobou puklic když právě ho zástupem vlekl,
král svým kovaným kopím ho probod a odňal mu život,
a jak byl nad bratrem skloněn, mu z blízkostí usekl hlavu.

Synové Anténorovi tak splnili pod rukou krále
Agamemnona svůj osud a do domu Hádova vešli.

Ten však dorážel. dál i na řady ostatních mužů,
bojoval mečem i kopím a veliké kameny házel,
dokavad teplá krov mu prýštila z bodnuté ruky.

Ale když rána již schla a krev mu přestala téci,
v silného Agamemnona zle vnikaly bolesti ostré;
jako když rodící ženu šíp bolesti ostrý a krutý

zasáhne od Eileithýíí, dcer Héřiných, původkyň nářku,
které rodičkám nosí tak ukrutné bolesti, stejně
silného Agamemnona tak jírnaly bolesti ostré.
Ihned se vyšvihl na vůz a přikázal vozatajovi
uhánět k prostorným lodím, vždyť nevolí v srdci se hryzl.
Vyřřikl zvýšeným hlasem a na mužstvo danajské takto
zvolal: "Přátelé milí, vy danajští vůdci a rádci,
od našich korábů mořských vy nyní tu strašlivou vřavu
nadále odvracet hled'te, když mně Zeus přemoudrý nepřál,
abych se po celý den moh potýkat s trójskými šiky."
Pravil, a vozataj hned to spřežení s nádhernou hřívou
popohnal k prostorným lodím - tam oba dva pádili rádi;
na hrudi zpěnění potem a od prachu zhyždění vespod,
vladaře utýraného dál od vřavy bitevní vezli.
Jakmile Hektór si všiml, že vladař se vzdaluje z bitvy,
hlasitě vzkřikl a pobíd jak vojáky lycké, tak trójské:
"Trójané, Lyčané milí i Dardani válčící chrabře,
buďte mi chlapy a mějte včas na mysli obranu ráznou!
Pryč je ten nejlepší muž, teď Kronovec Zeus zas velkou
slávu dal mně. I žeňte své spřežení jednokopytné
proti těm Danaům silným, ať získáte slávu tím většín!"
Toto jim řekl a v každém tím roznítíl sílu a chrabrost.
Jako když lovec šťve své ohaře s bílými zuby
na divokého kance neb k útoku na Iva, tak asi
na vojska achájská šťval své srdnaté Trójaný Hektór,

slavný Priamův syn, jak Arés, záhuba mužů.

Sám pak, nesmírně hrdý, se postavil do první řady;

vrhl se v bitevní vřavu jak vichřice dující prudce,

která se přižene shůry a rozvlí modravé moře.

Koho tam ze všech nejdřív a koho tam naposled zabil

Hektór, Priamův syn, když Zeus mu propůjčil slávu?

Nejdřív pad Ásaios, Óros, pak Opftés, Aisymnos, Dopopa,

Klytiův syn, pak Autoonos a nesmírně chrabrý

Ageláos, vzal Hipponovi a Ofeltiovi

život. Ty danajské vůdce tam zabil a mimoto množství

lidu, jak Zefyros bouřný, když narazí do černých mraků

sehnanych jasným Notem a tepe je vichřicí prudkou.

Vlna se za vlnou valí a vzdouvá se, do výše stříká

pěna, když mohutně hučí a doráží vichr. Tak mnoho

danajských hlav tam kleslo, když Hektór zběsile řádil.

Tehdy by bylo už došlo k zlé zkáze a neblahým činům:

byl by se do lodí vrhl lid achájský, z bitvy jak prchal,

kdyby byl na Dioméda teď nezvolal Odysseus: "Co se,

Týdeův synu, nám stalo, že nedbáme obrany rázné?

Sem pojď a u mne se postav, můj milý, vždyť vskutku to bude

hanba, když zmocní se lodí rek Hektór s jiskřící přilbou."

Na to zas Diomédés, ten silák, mu v odpověď pravil:

„Já tu zůstanu ovšem a vytrvám, nakrátko ale

potrvá užitek z nás, vždyť oblačný Zeus chce zřejmě

Trójanům spíš než nám teď poskytnout vítěznou slávu."

Řekl, a oštěpem zasáh hned Thymbraia do levé prsní
bradavky, srazil ho z vozu a Odysseovou rukou
Molión podobný- bohům, druh vladaře Thymbraia, klesl.
Zabité nechali tam,, když vzali jim možnost dál válčit.
Oba pak spěchali davem a řádili, jako když někdy
napadnou lovecké psy dva kanci; zle soptící hněvem:
takto útokem zpětným zas Trójany hubili; oddech
vítal však achájský lid, jenž před slavným Hektorem prchal.
Tehdy dostihli vůz dvou nejlepších občanů z lidu,
Meropa perkótského dva syny. Ten dovedl ze všech
lidí nejlépe věstit a nechtěl dovolit synům
táhnout do zhoubné války - však oba ho neuposlechli,
neboť sudičky smrti je do černé záhuby vedly.
Týdeův Diomédes, rek oštěpem slavný, jim odňal
duši a život, a z těla jim svlekl i nádhernou výzbroj,
Odysseus Hippodama a Hypeirocha pak zabil.
Tehdy se díval z Ídy syn Kronův a bitvu všem vojskům
rozvinul do rovnováhy - muž muže tam navzájem hubil.
Chrabrému. Agastrofovi, jenž otcem měl Paiona, probod
kyčel Týdeův syn svým kopím. Vůz nablízku neměl
raněný, aby v něm prchl, čímž velice pobloudil v mysli,
neboť vozataj s koňmi byl daleko, hrdina pěšky
zuřil v popředí všech, až milého života pozbyl.
Hektór pohledem ostrým je postřehl v řadách, hned na ně
vyrazil s velikým křikem a trójské šiky šly za ním.

Spatřil ho Diomédés, rek udatný v boji, a strnul,
rychle pak na Odyssea se obrátil, který byl blízko:
"Hle, teď valí se na nás zlá pohroma, obrovský Hektór!
Proto se zastavme zde a braňme se na místě!" velel.
Nato se rozpráh a mrštil svým oštěpem dalekostinným;
zasáh ho, aniž se chybil, jak přímo mu na hlavu mířil,
do vrchu přilbice, ale kov od kovu odletěl, aniž
pronikl v půvabné tělo, vždyť přilba ho chránila silně
trojvrstvá s otvory v hledí, již Foibos Apollón dal mu.
Hektór hned náramně couvl a vmísil se v zástup, a jenom
v kolenou klesl, jak stál, a pádnou rukou se opřel
o zem a černé temno mu kolkolem zastřelo oči.
Zatímco předními šiky syn Týdeův daleko pádil
za svým letícím kopím, kdo pevně se do země vbodlo,
Hektór přišel zas k sobě a znovu se vyšvihl na vůz,
odbočil v zástupy vojska a unikl pochmurné smrti.
Diomédés, rek silný, se na něj hnál s kopím a zvolal:
"Znovu jsi unikl teď smrti, ty pse, už blízko ti přišel
zánik, ale teď zase tě zachránil zářící Foibos,
k němuž se obvykle modlíš, když vstupuješ v oštěpů lomoz.
Však já tě zahubím přec, až později s tebou se srazím,
jestliže některý z bohů i mně pak na pomoc přijde.
Nyní však na jiné muže zas vyrazím, koho tu stihnu."
Pravil, a Agastrofovi, jenž slavný byl kopím, vzal život.
Avšak mezitím Paris, choť Heleny s krásnými vlasy,

na Dioméda svůj luk již napínal, vladaře lidu;
na rovu, výtvoru vkusném, se opíral o sloup, jenž hlásal
památku slavného Íla, jenž dávným byl vladařem Tróů.
Statnému Agastrofovi syn Týdeův odnímal právě
z prsou třpytivý krunýř, štít z plecí a nakonec z hlavy
snímal mu přilbici těžkou; luk napínal Paris a střelil:
nikoli nadarmo šíp mu vyletěl z ruky, neb zasáh
chodidlo u pravé nohy; skrz naskrz projela střela,
takže se do země vbodla. I zasmál se srdečně Paris,
vyskočil z úkrytu hned a takto naň chlubitě mluvil:
?Dostals ji! Nevyšel šíp mi nadarmo! Kéž bych tě býval
zasáhl do hloubi slabin a život ti nadobro odňal!
Takto by Trójané též si konečně oddechli z útrap,
neboť se před tebou děsí jak před lvem mečivé kozy."
Jeho však Diomédés, ten silák, se nelek a pravil:
?Chlubile, sváteční střelče, ty fintilo, děvkaři jeden,
kéž bys chtěl tvář v tvář to se mnou ve zbrani zkusit,
pak by ti neprospěl nic tvůj luk a přečetné šípy!
?e jsi mi maličko škrábl teď chodidlo, takhle se chlubíš?
Nedbám, jako by ženská neb chlapeček v plenkách mě bodl.
Ovšem, tupý je šíp, ježž vystřelí titěrný slaboch.
Jiné je, střelím-li já. Můj šíp, byť zavadil málo,
ostrým se ukáže přec a vzápětí života zbaví.
Potom padlého žena si rozdrásá obě dvě tváře,
z dětí se sirotci stanou; sám krví zbarvuje zemi,

hnije a více ptáků je kolem než plačících ženštin."

Pravil, vtom Odysseus příběh, svým oštěpem slavný, a stoup si

před něj, rek sedl si za ním a z nohy si táhl tu ostrou

střelu - trýznivá bolest mu vzápětí projela tělem.

Potom vyskočil na vůz a ukládal vozatajovi

uhánět k prostorným lodím, vždyť bolestí soužil se v srdci.

Odysseus, proslulý kopím, tam osaměl, z Argejů nikdo

nezůstal u něho tehdy, vždyť všechněch se zmocnila hrůza.

Promluvil, roztrpčen velmi, k své statečné duši: "Ach běda,

co mě tu čeká? To bude jen ostuda velká, když zděšen

před množstvím prchnu, však mnohem je hroznější, budu-li zajat

úplně sám, vždyť Zeus již ostatní Danajce zahnal.

Proč ale milé mé srdce teď přemítá o této věci?

Vím přec, že prchají z bitvy jen špatní a zbabělí muži;

kdo však je výtečný v boji, pak nezbytně nutné je pro něj

statečně v zápase stát, ať zraňuje jiné, ať raněn."

Zatímco přemýšlel takto i ve svém srdci i v mysli,

Trójanů chráněných štítem sem příběhly šiky a ve svém

středu sevřely jej, však tiskli svou záhubu vlastní.

Jako když okolo kance se psi a mladiství muži

shluknou, když z hlubokých houštin ta šelma se vyřítí na ne

a svůj bělostný tesák si ve křivých čelistech brousí,

lovci naň útočí v kruhu, ač slyšet je skřípění zubů:

přece však čekají naň, ač zvíře to vskutku je hrozné;

tak se hrmuli tenkrát i Trójané na Odyssea

milého Diu. Ten nejdřív sklál hrdinu Déiopíta:
přiskočil s ostrým kopím a seshora bodl ho v plece.
Potom Thoóna též, pak statného Eunoma zabil,
potom Chersidamantu, když právě seskočil z vozu,
zarazil do pupku oštěp, hned pod štítem zdobeným nýty;
raněný do prachu padl a prsty se do země zaryl.
Nechal je tam, pak proboden kopím pad Hipasův Charops,
bratr trójského Sóka, jenž bohat byl velikým jméním.
Jemu však na pomoc spěchal rek Sókos, podobný bohům,
a jak se přiblížil, stanul a takto ho oslovil: "Velmi
chválený Odyssee, vždy úskoků lačný a námah,
buďto se budeš dnes chlubit, žeš Charopa zabil a Sóka,
dva tak statečné reky, a že jsi jim odňal i výzbroj,
anebo zasažen budeš mým kopím a ztratíš svůj život."
Řekl, a v kulatý štít svým oštěpem Sókos ho bodl:
projelo obrovské kopí skrz naskrz třpytivým štítem,
pronikl jeho hrot i krunýřem zdobeným krásně,
ze žeber veškerou kůži mu sedřelo, přece však Pallas
nedala proniknout hrotu až do útroh zdatného reka.
Jakmile Odysseus poznal, že není to smrtelná rána,
ustoupil poněkud nazpět a oslovil Sóka: "Teď ale
tebe, nešťastný tvore, tu postihne záhuba náhlá!
Sic jsi mě opravdu zdržel dál s Trójany bojovat, ale
já zase tobě tu pravím, že tohoto dne tě tu stihne
zhouba a černá smrt, že přineseš, zabit mým kopím,

slávu dnes mně, však duši svou Hádovi, slavnému koňmi."

Pravil, ten na útěk dal se a pádil odtamtud, avšak
jakmile otočil hřbet, vtom Odysseus vrazil mu do zad
doprostřed plecí svůj oštěp a ostřím prohnal mu prsa.

Padl, až duněla zem, i zajásal Odysseus slavný:

"Sóku, chrabrého Hippasa synu, tak zdatného jezdce,
tebe zastihla dřív smrt souzená, neušels tomu!

Ubohý, ač jsi mrtev, už otec ni vznešená matka
nezatlačí ti oči, ba naopak budou tě tady

hltaví ptáci rvát, až v hejnech tu zakrouží, mne však
alespoň Achájci slavní zde pohřbí, jestliže zemřu."

Řekl, a táhl ven hrot onoho velkého kopí

Sókova ze svého těla i ze štítu puklinatého;
vytryskla krev, jak vytáhl hrot, a děsila mysl.

Jakmile Trójané chrabří krev spatřili Odysseovu,
ve vřavě na sebe vzkřikli a všichni se přihnali na něj.

On však nazpátek couval a volal na svoje druhy.

Třikrát za sebou zvolal, vždy z plného hrdla, co mohl,
třikrát slyšel ten hlas rek bojovný Meneláos.

Ihned Aianta volal, jenž právě byl nablízku: "Božský

Aiante Telamónovče, ty srdnatý vladaři lidu,

ke mně se donesl hlas - rek neohrožený to volá,

Odysseus, jako by sám byl a jak by ho Trójané tiskli,

kteří v urputné vřavě ho násilně odřízli od nás;

nuže, pojďme tam davem, je nejlépe na pomoc přispět.

Strach mám, že něco ho potká, když sám jen je Trójany sevřen;
ač je tak zdatný - pak velmi by Danajci tesknili po něm."

Řekl, šel napřed a za ním rek pospíchal podobný bohům.

Našli tam Odyssea, tak milého Diovi. Vůkol
hemžil se Trójanů dav jak ryšaví šakali kolem
jelena poraněného, jež na horách postřelil šípem
lovec ze svého luku; ten vyvázne sice a prchá,
dokud má teplou krev a kalena mohou se hýbat;
když ale rychlý šíp ho konečně zbaví vší síly,
šakali masožraví jej na horách hltavě sárou
ve stinném háji - vtom lva tam dravého přivede božstvo:

šakalů houf se rozprchne vráz, lev jelena žere -
tak tehdy Trójané četní a silní se hemžili kolem
chrabrého Odyssea, tak vtipného reka, jenž kopím
útočil na ně sem tam a odháněl takto den zhouby.

Vtom však přispěchal Aiás a štít měl podobný věži,
u něho stanul - dav Tróů se rozprchl na všechny strany.

Odyssea rek Meneláos pak odváděl z davu
za ruku, až se s koňmi už přiblížil vozataj králův.

Aiás se na Trójské přihnal a usmrtil Dorykla kopím
(vedlejší Priamův syn byl) a po něm Pandoka zasáh,
zasáhl Lýsandra též a Pyrasa s Pylartem po nich.

Jako se rozvodní řeka a z horských vrcholů na pláň
valí se, vzkypělá sněhem, a Diův příval ji žene,
mnoho pak vyschlých dubů a množství smrkových kmenů

unáší s sebou a mnoho i náplavy do moře vrhá, takto se
tehdy řítí tou plání rek Aiás a stíhal

Trójany, koně a muže jim zabíjel. Dosud to Hektór
nevěděl: bojoval stále jen na levém křídle v tom boji,
u břehů Skamandru řeky, v těch místech, kde padalo právě
nejvíce mužských hlav a hrozný se ozýval lomoz
okolo Nestora reka a chrabrého Ídomenea.

Hektór byl v zástupu s nimi a prováděl strašlivé činy
kopím i válečným vozem a hubil tam jinochů řady.

Přece však Achájci slavní by z bojiště neustoupili,
kdyby byl nevzdálil Paris, choť Holeny s krásnými vlasy,
z boje i Macháona, tak skvělého ochránce lidu,
jakmile v pravé rámě ho zasáhl trojitým šípem.

Achájů dýšících silou strach hrozný se pro něho zmocnil,
aby snad v obratu boje ho nepřítel nesklál. A proto
vzápětí Ídomeneus již k božskému Nestoru mluvil:

„Nestore, Néleův synu, ty veliká Achájů pýcho,
pospěš si, vystoupni na vůz, ať Macháón stoupne si vedle,
k lodím hned úprkem žeň své spřežení jednokopytné,
neboť takový lékař má hodnotu přemnoha mužů:
dovede vyříznout šíp a přiložit hojivé masti.“

Pravil, a gerénský jezdec, kmet Nestór, ho ochotně poslech.

Ihned vystoupil na vůz a Macháón stavěl se vedle,
potomek Asklépia, jenž výborným lékařem býval.

„Vihl do koní bičem, ti pádili velice rádi

k dutým lodím, vždyť tam jim toužilo milené srdce.
Vozataj Kebrionés si všiml, jak prchají Trójští,
když tak s Hektorem stál, a proto ho oslovil: "My zde,
Hektore, bojujem s Řeky, zde na kraji bojiště této
neblahé, zlověstné války, však ostatní Trójané vesměs
právě jsou ve velkém zmatku i sami i spřežení jejich.
Aiás Telamónovec je prohání, dobře já znám ho,
neboť veliký štít má na plecích; proto i my teď
žeňme své koně a vůz v ta místa, kde nejvíce jezdcí
jakož i vojáci pěší se pustili do zhoubné řeže,
jeden druhého hubí a vzniká tam nesmírný lomoz."
Takto promluvil k němu a koně s půvabnou hřívou
popohnal svištícím bičem; ti vnímali ránu a kvapně
pádili s rychlým vozem v střed Řeků a Trójanů, přičemž
šlapali po mrtvých tělech i po štítech, náprava celá
zespodu zbrocena krví, i okraje okolo korby,
na které padaly kapky, jež stříkaly od koňských kopyt
anebo z loukotí kol. Chtěl Hektór náporem vniknout
do řad a prorazit je; i způsobil v danajském vojsku
zhoubný poplach a kopí jen maličko dopřával oddech.
Hektór útočil však jen na řady ostatních mužů
mohutným kopím a mečem a obrovské balvany házel -
s Aiantem Telamónovým se vyhýbal utkání, neboť
vždy se naň rozhněval Zeus, když s lepšími reky se utkal.
Aianta vyděsil Zeus, všech otec, jenž ve výši vládne:

strnule stanul a hodil si na záda důkladný štít svůj,
rozhléd se kolem a prchl k svým oddílům, podobný šelmě,
stále se ohlížel přitom a zvolna krok za krokem couval.
Tak jako plavého lva když z ohrady, v které jsou krávy,
zaženou na útěk psi a s nimi i hlídači polní,
bdíce po celou noc, a zbraňují, aby jim vyrval
ze stáda tučný kus; lev útočí, dychtivý masa,
přece však nesvede nic, vždyť z rukou pastýřů smělých
oštěpů mrak se naň snáší i svazky planoucích loučí,
před nimiž hrůzou se třese, ač po mase nesmírně touží,
ráno však odejde přec pryč od stáje, zkormoucen v nitru:
podobně velice nerad se tenkrát. zkormoucen v srdci,
vzdaloval od Tróů Aiás, vždyť o lodě achájské bál se.
Jako když okolo pole jde osel, tvor svéhlavý, o nějž
mnoho už klacků se zlámalo vedví, a vzepře se chlapcům,
vleze si v osení bujné a škube je, marně však chlapci
holemi do něho buší, vždyť slabouká jejich je síla;
stěží ho vyženou přec, když dost se už napásl píce:
takto byl tenkrát i Aiás, rek mohutný, Telamónovec,
terčem Trójanů chrabrých i nesčetných spojenců: stále
oštěpy doprostřed štítu ho bodali, chtěli ho zahnat.
Jednak se úsilně bránil rek Aiás a jednak co chvíli
čelem se obrátil k nim, čímž pokaždé zdržoval šiky
Trójanů, zdatných jezdců, a jindy se na útěk dával,
všem ale zbraňoval tím hnát útokem na rychlé lodě,

sám se na odpor stavěl, sám vprostřed dvou táborů válčil
trójských i achájských vojsk; mrak oštěpů ze smělých rukou,
jak tak dopředu letěl, buď uvázl ve velkém štítě,
nebo též uprostřed dráhy, než dosáhly bílého těla,
v půdu se zaryly dřív, ač dychtily napást se těla.

Jakmile Eurypylos, syn proslulý Euaimonův,
spatřil, že záplavou střel je Aiás odevšad tísněn,
šel a přistoupil k němu a vymrštil hlazený oštěp;
zasáhl Apisáona tím oštěpem, vladaře lidu,
do jater pod příční blánu a vzápětí odňal mu život.

Vítěz se na něho vrhl a snímal mu z ramenou výzbroj.

Ale když spatřil ho Paris, rek podobný bohům, jak snímá
brnění Apisáonu, hned napínal na Eurypyla
luk, pak střelil a šípem ho zasáhl na pravém stehně;
avšak rákos se zlomil a tížil zraněné stehno.

Vracel se k hloučku svých druhů, vždyť snažil se uniknout smrti;
hlasem pronikajícím rek vykřik a k Danaům volal:

"Přátelé, argejší vůdci a rádci, již stůjte a čelem
k Tróům se obraťte zas, den záhuby odvrátit hled'te
Aiantu: oštěpy zlo je přemáhán, myslím, že sotva
unikne z bitevní vřavy, však okolo Telamónovce,
velkého Aianta, vy se jim odvážně postavte čelem!"

Takto k nim Eurypylos, rek zraněný, mluvil. Kol něho
ti se hned srazili k sobě a štíty si přitiskli k plecím,
oštěpy pozvedli vzhůru. Jím v ústrety dorazil Aiás,

stanul a obrátil tvář, když zavítal k zástupu druhů.

Tak tam sváděli boj jak plameny plápolající.

S Nestorem z bitevní vřavy pryč pádily nélejské klisny

zpěněné, na voze jel i Macháón, ochránce lidu.

Slavný Achilleus rychlý ho spatřil a rozpoznal, neboť

na zádi prostorné lodi stál právě v té chvíli a hleděl

na zápas hrozící zhoubou a na onen žalostný úprk.

Proto zavolal z lodi hned na svého milého druha

Patrokla - promluvit chtěl s ním; ten zaslech ho ze stanu, a jak

Arés vyrazil ven, což pro něj byl počátek zkázy.

Patroklos, Menoitův syn zdatný, ho oslovil první:

"Pročpak mě, Achille, voláš? A copak si ode mne přeješ?"

Achilleus rychlý v běhu mu odvětil na to a pravil:

"Slavný Patrokle můj, tak milý mé duši, teď jistě

budou s horoucí prosbou mi Achájeci objímat nohy,

neboť nyní už tíseň jim nastává nesnesitelná.

Patrokle Diovi milý, teď běž se však Nestora zeptat,

kdo je ten raněný muž, jež vezou sem z bitvy? Ten věru

zezadu Macháonovi se ve všem podobá, synu

Asklépiovu, avšak já nespatriil tvář toho muže,

neboť se koně jen mihli, jak zběsile dopředu hnali."

Pravil, a Patroklos poslech hned milého přítele svého,

vyběhl ven a spěchal kol achájských lodí a stanů.

Když tedy přijeli oba již ke stanu Nestora vládce,

sami na žírnou zem tam sestoupili z korby a koně

od vozu Eurymedón šel vypřahat, pomocník toho
starce. Mezitím muži si sušili krůpěje potu
ze šatů na břehu moře, kde stanuli v průvanu větru.
Potom však do stanu vešli a sedali na židle. Tam jim
dívka s krásnými vlasy pak chystala smíšený nápoj,
Hekamédé; jí otcem byl srdnatý Arsinoos.
Nestór ji z kořisti dostal, když Achilleus Tenedos dobyl,
od Řeků vybraný dar, že nad všemi vynikal v radě.
Ta pak ze všeho nejdřív stůl překrásný stavěla před. ně
s nohama modravé barvy a hlazený, na ten pak dala
bronzový košíček s chlebem a cibuli, zákusek k vínu,
k tomu i žlutavý med a posvátnou z ječmene mouku,
dále pak překrásnou číši (tu z domova přivezl stařec)
pobitou zlatými nýtky; ten pohár měl držadla čtyři,
kolem každého z nich pak zobali zrní dva zlatí
holoubci, a ten pohár měl vespod dva podstavce. Jenom
s námahou jiný muž jej na stole posunul, byl-li plný;
však staříček Nestór jej beze vší námahy zvedal.
Dívka bohyním rovná jim chystala nápoj: v číš lila
vzácné pramenské víno a bronzovým struhadlem k tomu
strouhala kozí sýr a sypala bělostnou mouku;
potom je vybídla pít, když zchystala hostům ten nápoj.
Když tedy popili oba a zahnali palčivou žízeň,
když se pak bavili řečmi a vzájemným vypravováním,
Patroklos k dveřím se blížil, muž hrdinský, podobný bohům.

Jakmile stařec ho spatřil, tu z lesklého křesla se zdvihl,
vedl ho za ruku dovnitř a vybíd ho, aby si sedl.

Patroklos na druhé straně se zdráhal a promluvil takto:

„Nemohu, božský starče, se posadit, nepřemluvíš mě!

Úcty a bázně je hoden, kdo poslal mě, abych se optal,
kdo je ten zraněný muž, ježž přivážíš, ale já sám ho
poznávám - Macháona tu spatřuji, ochránce lidu.

Půjdu teď se zprávou zpět, s tím poselstvím k Achilleovi.

Starče živený Diem; ty dobře víš, čeho je schopen;
strašný to muž! -- ten hned i nevinné dovede vinit."

Tomu zas odvětil na to kmet Nestór, gerénský jezdec:

„Cože je Achilleovi tak líto achájských synů,

kolik jich střelami je už zraněno? Nic přece neví
o žalu, kolik ho vzniká zde ve vojsku! Nejlepší muži
u lodí leží buď bodnutí kopím neb zranění šípem.

Střelen je statečný rek, syn Týdeův, mohutný silák,
bodnut je Agamemnón i Odysseus oštěpem slavný,
střelen i Eurypylos byl do stehna šípem a já jsem
tadyhle Macháona zas nedávno z bojiště přivez,
šípem byl postřelen z luku. Však Achilleus naprosto nedbá
o řecká vojska, ač chrabřý, a nemá on s nimi ni soucit.

Či snad čeká, až budou i přes mocný Argeiův odpor
rychlé koráby hořet zde u moře ničivým ohněm,
sami až budeme padat druh za druhem? Nemám přec sílu,
jakou jsem mívával dřív v svých ohebných mladistvých údech!

Kéž bych byl dosud tak mlád a dosud tak pevnou měl sílu,
jako když mezi námi a élidským lidem vznik rozbroj
kvůli loupeži skotu, kdy zabil jsem Ítymonea
(statný to Hypeirochův byl syn a v Élidě bydlel),
když jsem chtěl odehnat lup; ten hájil svá stáda, a proto
oštěpem z pravice mé byl usmrčen v popředí boje;
padl a venkovští lidé se kolkolem rozprchli hrůzou.
Potom jsme nesmírnou kořist si pro sebe sehnali z polí:
padesát dobytčích stád a stejně co do množství ovcí,
tolik i vepřových stád a kozích rozběhlých vůkol,
navíc i ryzáky koně, těch bylo sto padesát celkem,
vesměs klisny, a mnohé i hříbata u sebe měly.
Do Pylska nélejského jsme zahnali všechnu tu kořist,
v noci jsme dospěli k městu. Král Néleus se radoval v srdci,
že mám tak početnou kořist, ač do války šel jsem tak mladý.
Hlásní hned po rozednění pak volali, aby tam přišel
každý, kdo náhradu škod má v posvátné Élidě dostat.
Sešli se předáci pylští a dělili získanou kořist,
neboť Epejští byli tak přečetným náhradu dlužní;
v Pylu nás bylo jen málo, vždyť byli jsme obětí útrap -
přišel tam v minulých letech sám Héraklés silný a ten nás
potrápil velmi zle, ty nejlepší muže nám zabil.
Dvanáct bezvadných synů měl Néleus, ale z nich ze všech
já jsem jediný zbyl, však ostatní zhynuli všichni:
proto byl nadmíru zpupný lid epejský oděný kovem,

páchal zločinné skutky a činil nám svévolné křivdy.

Néleus stádo skotu si vybral a veliký houfec

ovcí, na tři sta kusů - i pastýře zvolil si, neboť

velikou náhradu škod měl v posvátné Élidě dostat

za čtyři vítězné koně i s vozem, kteří tam přišli

k závodním hrám a měli běh o trojnož v závodě běžet.

Augeiás, vladař mužů, ty koně si pro sebe nechal,

domů pak poslal jen vozku, jenž pro koně nesmírně truchlil.

Pohněván pro tyto řeči a skutky, kmet nesmírně mnoho

vybral si, ostatní vše pak postoupil k dělení lidu,

aby tak o stejný podíl z nich jediný ošizen nebyl.

My jsme to konali všechno a vůkol jsme po celém městě

vzdávali oběti bohům. Dne třetího ve velkém počtu

přitáhli Epejci všichni i spřežení jednokopytná

ve spěchu; s nimi v boj táhli dva Molíonové, ač ještě

chlapci, a neznali příliš až dosud, jak rázně se bránit.

Jakási osada Thryon se rozkládá, výšina strmá,

daleko při Alfeiu a sousedí s písečným Pylem;

Epejci při obléhání ji dychtili rozbořit, když však

celou už rovinou prošli, tu z Olympu s poselstvím rychle

Athéna k nám se snesla, ať v noci se chystáme k boji,

přítom po Pylu sbírala lid ne liknavý, nýbrž

velice dychtivý boje. Mně Néleus nechtěl však svolit,

abych se do zbroje oděl, a uschoval přede mnou koně;

říkal, že nejsem znalý až doposud válečných činů.

Avšak přece i tak jsem vynikal nad naše jezdce,
ač jsem byl pěšák, vždyť takto nám Athéna řídila zápas.
Je tam pak minyjská řeka, jež do moře valí své proudy,
poblíž Árény, kde jsme my vyčkali, pylští jezdci,
jasné Zory, a dál se tam valily oddíly pěší.
Odtud s největším spěchem, zas oděni do plné zbroje,
k posvátným Alfeia proudům jsme v poledne přišli a tam jsme
Diovi velemocnému hned krásné oběti vzdali,
býka Poseidónovi a býka též Alfeiu, avšak
Athéně jiskřivých očí jsme ze stáda jalůvku skláli,
pak jsme si večeri vzali, vždy po četách, v táboře celém,
nato jsme ulehli k spánku, však ve svém brnění každý,
při proudech zmíněné řeky. Vtom Epejci nesmírně chrabří
obklíčili již město a chtěli ho rozbořit zcela,
avšak dřív na ně čekal tam veliký bojový úkol.
Neboť když zářící slunce se vyhouplo vysoko nad zem,
tehdy jsme sváděli bitvu a vzývali Athénu s Diem.
Když pak nastal už boj nám Pylanům s epejským mužstvem,
nejdřív jsem Múlia zabil a vzal mu i jednokopytné
koně. Ten vynikal kopím a zetěm byl Augeia, jehož
nejstarší rusou dceru měl za ženu, Agamédu,
znalou všech léčivých bylin, co širá země jich rodí.
Toho, když na mne se hnál, jsem zasáhl kovaným kopím,
takže se do prachu skácel. Já skočil jsem na vůz a stál jsem
v popředí vojska. Vtom strachem se rozprchli Epejci chrabří,

každý na jinou stranu, když klesnout spatřili muže,
který byl vůdcem jezdců a nad všemi vynikal v boji.
Já však vyrazil na ně jak černá vichřice bouřná:
padesát vozů jsem zajal, dva muži tam po každé straně
pod mým oštěpem klesli a zuby se zahryzli v půdu.
Byl bych i Kteata zhubil a Euryta, mladistvé syny,
otec však, přemocný vládce, bůh Poseidón chvějící zemí
hustou mlhou je zakryl a zachránil z bitevní vřavy.
Tenkrát propůjčil Zeus nám Pylanům velikou sílu,
neboť rozlehlou plání jsme Epejce hnali a stále
muže jim usmrcovali a sbírali nádhernou výzbroj,
až jsme pak do Búprasia, v kraj pšeničný, přihnali koně,
tam, kde je ólenská skála a planina u Alesia,
odkud zas obrátila lid Athéna zpátky. Tam já jsem
naposled usmrtil muže a zanechal. Achájeci potom
do Pylska od Búprasia zas řídili rychlé své koně;
z bohů tam velebil každý jen Dia a Nestora z lidí.
Takový mezi muži já býval, už dávno však, ale
Achilleus pro sebe chce své zdatnosti využít; myslím,
že se však napláče mnoho, až zahyne veškeré mužstvo.
Tebe přec Menoitios, můj milý, kdys vybízel takto
v den, kdy k Agamemnonu tě posílal ze Fthíje. My jsme,
já a Odysseus slavný; tam meškali uvnitř a vše jsme
v komnatě slyšeli dobře, co on ti tam ukládal. Tehdy
v Péleův palác jsme přišli, v dům k bydlení příhodný, když jsme

po žírné achájské zemi lid do války sbírali. Tam jsme
zastihli potom uvnitř i Menoitia a tebe
s Achilleem; kmet Péleus, ten výborný jezdec, tam páčil
tučné hovězi kýty kdes v ohradě dvora, to k počtě
Diovi, vladaři blesků; měl ze zlata pohár a z něho
uléval jiskrné víno již na žertvu planoucí v ohni.
Právě jste krájeli maso vy dva, když my jsme v tu chvíli
stanuli v průjezdu dvora. Pln údivu Achilleus příběh,
vedl nás za ruku dovnitř a vybízel, ať si jen sednem,
podal nám výtečné jídlo, jak zvykem je předkládat hostům.
Když jsme si po chuti vzali i jídla i pití, tu já jsem
první se ujímal slova a zval vás k výpravě s námi.
Oba jste horoucně chtěli, ti dva vám radili vřele:
Achillu, synovi svému, kmet Péleus radil, ať vždycky
snaží se hrdinou být a nad jiné vynikajícím;
tobě zas Menoitios, syn Aktorův, na srdce kladl:
ťAchilleus, milý synu, je nad tebe přednější rodem,
ty jsi zas o něco starší, on mnohem však předčí tě silou.
Proto vždy rozumný návrh mu předkládej, hotov mu radit,
jakož i zdárně ho vést - rád poslechne ke svému dobru. Ť
Takto ti radil ten stařec, tys zapomněl. Ale i nyní
chrabrému Achilleovi to připomeň, dá-li si říci.
Kdoví, zda s pomocí boží mu nějak nepohneš myslí
domluvou svou? Když domluví přítel, to účinné bývá.
Jestli však ve své mysli se vyhýbá nějaké věštbě,

řekla-li nějakou zvěst mu od Dia vznešená matka,
tebe ať alespoň pošle a táhne i ostatní vojsko
Achilleovo, zda nějak bys mohl být Danaům spásou.
Ať i svou krásnou výzbroj ti dovolí do boje vzít si,
aby ses podobal jemu a Trójští by přestali válčit,
čimž by si oddechlo trochu z všech nesnází udatné mužstvo
achájské - oddech, byt krátký, je přece jen ve válce oddech.
Snadno pak neunavení zas můžete znavené válkou
od svých lodí a stanů zpět zatlačit k trójskému městu."
Nestór těmito slovy mu v prsou podnítil srdce.
Vyкроčil podél lodí a pospíchal k Achilleovi.
Když ale kvapivým během již Patroklos dorazil k lodím
božského Odyssea, kde bývaly sněmy a soudy
a kde si zřídili dávno i obětní oltáře bohů,
tam mu do cesty vstoupil muž raněný do stehna šípem,
Eurypylos, rek živený Diem, ctný Euaimonovec;
vracel se z bitvy a kulhal a únavou krůpěje potu
tekly mu z plecí i z hlavy a ze strašné zející rány
temná se řinula krev, však vědomí přitom měl jasné.
Spatřil ho Menoitův syn zdatný a pocítil soustrast,
žalostně kvílel a takto naň promlouval vzletnými slovy:
?Nešťastní ubožáci, vy danajští vůdci a rádci,
tak tedy, vzdálení přátel a otčiny, vy byste měli
nasytit rychlé psy zde u Tróje bělavým tukem!
Řekni mi, Eurypyle, ty hrdino živený Diem,

mohou-li Hektora obra zde Achájci zadržet ještě,
či tu snad zahynou již zle pobiti oštěpem jeho?"

Raněný Eurypylos mu na to zas odvětil takto:

"Patrokle, potomku Diův, již nebude pro Řeky žádné
záchrany, naopak vbrzku nám zahynou u černých lodí,
neboť již u lodí všichni, co dřív byli nejjudatnější,
leží buď raněni šípem neb bodnuti oštěpem z rukou
Trójanů, jejichž síla se zvedá a mohutní stále.
Ty ale nyní mě zachraň a k černému korábu zaveď,
vyřízni ze stehna šíp, pak na ráně ohřátou vodou
umývej zčernalou krev a nasyp též hojivý prášek,
účinný, jak ses tomu prý naučil od Achillea,
kterého vyučil Cheirón, z všech Kentaurů nejšlechetnější.
Neboť Podaleirios i Macháón, lékaři naši -
Macháón ve stanu leží, jak myslím, neboť je raněn,
takže je třeba i jemu mít lékaře převýborného,
druhý na trójské pláni se potýká v urputné řeži."

Tomu zas Menoitův syn udatný odvětil na to:

"Hrdinný Eurypyle, jak tohle je možné? Co počnem?
Ale už půjdu a sdělím vzkaz chrabrému Achilleovi,
vzkaz, jejž gerénský Nestór mi uložil, Achájů hradba ---
Přece však v takové tísní tě nemohu opustit. Pojďme!"
Pravil, pak pod paží vzal a odvedl vladaře lidu
do stanu. Spatřil jej sluha a prostřel mu hovězí kůži.
Na ni ho průvodce složil a nožem mu ze stehna vyříz

ostrý, přeostrý šíp a ohřátou vodou mu smýval
na ráně zčernalou krev, pak na prášek rozemnul v ruce
hořký, však léčivý kořen a nasypal - ten mu hned ztišil
bolesti všechny, krev přestala téci a rána mu zaschla.

XII.

Tak tedy Menoitiův syn udatný ve stanu léčil
zranění Eurypylovo. A zatím válčili v davu
argejské šiky a trójské. Však neměl už patrně příkop
Danajce před Tróy chránit, ni za ním ta rozsáhlá hradba
zřízená k ochraně lodí i příkop, jež okolo vedli,
neboť nevzdali tenkrát všem bohům slavnostní žertvy,
aby jim rychlé lodě a také přehojnou kořist
chránili složenou uvnitř; vše stavěli bez vůle věčných
bohů, a proto ta zeď též neměla trvání dlouhé.

Pokud byl naživu Hektór a pokud se Achilleus hněval,
dokud Priama krále hrad nezbořen zůstal i s městem,
dotud trvala též i mohutná Achájův hradba.

Ale když zemřeli z Tróů již nejlepší rekové všichni,
mnozí když z Achájů též buď padli neb zůstali živi
a když Priamův hrad byl rozbořen v desátém roce,
Argejci se svými loďmi když odpluli do milé vlasti,
tehdy v úmyslu měli bůh Poseidón jakož i Foibos
mohutné proudy tam svést a hradbu tu řekami zbořit,
všemi, co z ídských vrchů jich do moře teče. K nim patří:
Karésos, Heptaporos a Rhodios, Grénikos, Rhésos,

posvátný Skamandros též, dál Aisépos se Simoentem,
u něhož přemnoho přílbic a štítů kožených spadlo
do prachu, jakož i roků, již napolo bohů. Sám Foibos
ústí u všech těch řek v tok jediný sloučil a na zeď
po devět dní hnal proud - Zeus bez konce přivaly deště
spouštěl, aby tu hradbu co nejdříve do moře spláchl.
Poseidón chvějící zemí sám napřed šel s trojzubcem v ruce,
do moře vlnami srážel hned veškeré základy hradby
z kamenů velkých a trámů, jež Achájeci sroubili pracně;
u proudů Helléspontových pláň vytvořil rovnou a přikryl
prostorný mořský břeh zas velkými spoustami písku,
jakmile rozbořil zeď; i řeky zas do koryt vrátil,
do kterých vlévaly dřív svou krásnou proudící vodu.
To tedy v budoucnu chtěl bůh Foibos i Poseidón provést.
Tenkrátě zuřil však boj a válečný lomoz kol hradby
důkladně vybudované a ve věžích praskaly trámy
zásahy střel. Lid argejský, zdeptán zlou Diovou metlou,
u svých prostorných lodí se zdržoval odevšad tísněn,
Hektora bál se - ten silák vždy působil zběsilý útěk!
Vždyť on stejně jak dřív tam bojoval, vichřici roven.
Jako se otáčí kanec neb lev též, kypící silou,
kterého okruhem sevrou buď psi neb družina lovců,
lovci pak jako hradba se navzájem okolo semknou,
řadí se proti němu a z rukou vrhají na něj
ostrých oštěpů mrak, však udatné srdce té šelmy

netrne hrůzou ni strachem, však zhubí ji troufalost vlastní;
stále se otáčí kolem a doráží na řady mužů -
kamkoli zamíří lev, tam couvají řady těch mužů:
takto se otáčel Hektór, když zástupem chodil a druhy
pobízel přejet ten příkop, však nejmenší odvahu k tomu
neměli rychlí ti koně, jen řehtali silně, jak stáli
na samém okraji jeho, vždyť široký příkop je děsil:
nebyl přec na přeskočení dost úzký a k průchodu snadný,
neboť srázné stěny tam trčely po celé délce
příkopu po obou stranách, a ten byl ovrouben ještě
seshora ostrými kůly, jež zatloukli silné a velké
synové achájské hustě jak ochranu před nepřáteli.
Nebyl by snadno tam vkročil kůň nepřatel, táhnoucí vůz též
s krásnými koly, i myslili na to, zda svedou to pěšky.
K smělému Hektoru přistoup vtom Púlydamás a řekl.
?Hektore se všemi vůdci jak Tróů, tak spojenců, není
rozumné, chceme-li hnát zde přes příkop rychlé své koně;
přejet ho velmi je těžké, vždyť tam zase na kraji trčí
špičaté kůly a za nimi stojí ta achájská hradba.
Nemohou nikterak jezdcí tam sestoupit ani tam válčit;
vždyť je tam těsný prostor, kde patrně k úrazu přijdou.
Jestli však zle s nimi smýšlí a hodlá je úplně zničit
Kronovec ve výši hřmící, však Trójanům pomáhat dychtí,
pak bych si zajisté přál, ať hned se to vyplní, aby
neslavně argejský lid tu zahynul, od Arga vzdálen.

Když se však obrátí na nás a od svých lodí nás opět
zaženou a my se octnem v tom hlubokém příkopě, pak si
myslím, že ani posel se nikdy už nevrátí odtud
do města, jakmile na nás se obrátí achájský útok.
Proto mě poslyšte všichni a řiďte se tím, co vám řeknu:
koně ať vozatajové zde na kraji příkopu zdrží,
my se však odějem ve zbroj a půjdeme bojovat pěšky,
všichni v sevřeném šiku kol Hektora. Achájsci potom
podlehnou, jestli je vskutku jim souzena konečná zhouba."

Pravil tak Púlydamás a Hektoru líbil se návrh
k záchraně - ihned z vozu i se zbrojí seskočil na zem.
Ostatní Trójané též se na vozech nezdržovali,
nýbrž seskočil každý, jak božského Hektora spatřil.
Potom každý z těch reků klad na srdce vozkovi svému
na kraji příkopu zůstat a držet tam v pořádku koně;
poté se rozestoupili a sami se srovnali do řad
a pak v oddílech pěti se vydali za svými vůdci;
jedni s Hektorem šli a s hrdinským Púlydamantem:
nejlepší byli i nejpočetnější a toužili nejvíc
prolomit achájskou hradbu a bojovat u dutých lodí.
Kebrionés šel s nimi jak třetí, neb u vozu Hektór
jiného nechal, a ten se nerovnal Kebrionovi.
Vůdcem druhých byl Paris, dál Agénór, Alkathoos,
třetích byl Helenos vůdce a Déifobos, rek božský,
synové Priama krále, a třetí byl Ásios chrabrý,

Ásios, Hyrtakův syn, jež z Arisby přivezli koně
mohutní ryšavé barvy až od proudů Selléentových.
Čtvrtých byl Aineiás vůdcem, syn Anchísův, hrdina zdatný,
s ním pak do boje táhli dva synové Anténorovi,
Akamás s Archelochem - ti v každé se vyznali bitvě.
Sarpédón zase byl v čele všech proslulých spojenců trójských,
ten pak si k sobě vzal Glauka a chrabrého Asteropeia;
ti se mu jevíli zvláště jak nejlepší z ostatních reků,
alespoň po sobě samém, jenž nad všechny vynikal v boji.
Když se pak vzájemně semkli i s pevnými štíty, hned proti
Danaům dychtivě šli a mysli, že jejich útok
nemohou Danajci zdržet a vrhnou se do černých lodí.
Tehdy Trójané druzí i přeslavní spojenci jejich
poslechli Púlydamanta, tak skvělého reka, co radil,
a jenom Ásios nechtěl, syn Hyrtakův, zástita mužů,
spřežení své tam nechat i s vozkou, jenž pečoval o ně,
nýbrž s koňmi i s ním chtěl přejet až k plavidlům rychlým,
blázínek, neboť neměl své osudné záhubě ujít,
a pak od oněch lodí se opět vítězně vrátit
do Tróje šlehané větry a pyšnit se koňmi i vozem,
neboť zlověstná Moira jej dříve zastřela temnem
oštěpem Ídomenea, tak slavného Deukaliovice.
Zleva se blížil k lodím, k té bráně, kudy se vždycky
vraceli Achájci z pláně i se svými koňmi a vozy.
Tam tedy dorazil s koňmi i s vozem, však u oné brány

nenašel přimknuté dveře a mohutnou závoru, nýbrž
otevřené je vojáci měli, zda někoho z druhů,
z bojiště prchajícího, by spasili v táboře lodním.
Tam své koně hnal přímo rek Ásios, za ním šli jeho
druhové s náramným křikem, vždyť myslili, že jejich útok
nemohou Danajci zdržet a vrhnou se do černých lodí,
bláhoví! Zastihli v bráně dva hrdiny nejvýtečnější,
nadmíru udatné syny dvou Lapithů válčících kopím:
statného Polypoita, jenž synem byl Peirithoovým,
a s ním Leontea - jak Arés byl, zhouba všech mužů.
Tak tedy tito dva reci tam u brány vysoké stáli
jako dva horské duby, jež do výše čnějí, a přitom
vzdorují po všechny časy i větrům i dešti a pevně
mocnými kořeny svými a rozvětvenými tkví v půdě,
tak tam s důvěrou v sílu svých rukou čekali oba,
když se k nim Ásios blížil, a nedali najevo bázeň.
Trójané vyschlé štíty hned vysoko pozvedli, přímo
proti té důkladné hradbě, a běželi s velikým křikem;
Vedl je Íamenos a Orestés, Ásios vládce,
Adamás, Ásiův syn, též Oinomaos a Thoón.
Oba dva Lapithové, jak meškali uvnitř, pak chvíli
Achájce v důkladné zbroji tam nutili k obraně lodí;
ale když potom si všimli, jak Trójané ženou se na zeď
a jak danajské vojsko již začalo křičet a prchat,
oba dva vyrazí ven a bojují před bránou vpředu,

podobni divokým kancům, co čekají na horách kdesi
štvanice loveckých psů a mužů, jak z dálky se blíží:
kanci vyrazí z boku a lámou okolo sebe
z kořene křoviny lesní, i skřípání zubů je slyšet,
až pak nějaký muž jim oštěpem odejme život:
takto as lesklý kov i Lapithům na prsou řinčel,
zpředu jak tepáni byli, vždyť válčili nadmíru zdatně
v důvěře ve vlastní sílu i v obránce nahoře na zdi.
Ti totiž z pevných věží tam dolů házeli stále
kameny, aby tak sebe i stany chránili i své
koráby plující rychle. Ty kameny padaly k zemi
hustě jak sněhové vločky, jež v zimě vichřice prudká
sesype na živnou zem, když otřese tmavými mraky;
právě tak padaly hustě ty kameny z achájských rukou,
avšak zároveň z trójských; kol duněly přilbice temně
a též vypouklé štíty, jak kameny bušily do nich.
Tehdy hlasitě zalkal a pěstmi se do stehů tloukl
Ásios, Hyrtakův syn, pak rozezlen pronesl: 'Otče
Die, tedy i ty ses ukázal v úplné míře
přítelem klamu! Já nikdy bych neřek, že vojáci řečtí
naší se ubrání síle a našim nezdolným rukám.
Oni jak divoké včely neb vosy s tělíčkem hbitým,
které si vystaví hnízdo kdes u strmé cesty a nechťi
opustit dutý svůj úkryt, jsou uvnitř a urputně bráni
plod svůj před venkovany, když med by jim vybírat chtěli,

právě tak nechtějí oni, ač dva jen jsou, ustoupit z brány,
dříve než pobijí nás neb napřed tam zahynou sami."

Pravil, nepohnul však tou výčitkou Divo srdce,
neboť si duch jeho žádal spíš Hektoru propůjčit slávu.

Každý z těch bojovných šiků se probíjel u jiné brány:
ale je nesnadné pro mne jak Músa to vyličít všechno.

Všude kol kamenné hradby vzplál strašlivý bitevní požár.

Argejci, nuceni tísní zlé chvíle, si hájili lodě,
i když s velikým žalem. I bozi se rmoutili v srdci,
všichni, co Danaům v bitvě vždy skýtali vydatnou pomoc.

Takto ti Lapithové boj svedli a vznítily vřavu.

Tehdy syn Peirithoův, rek udatný Polypoités,
Damasa zasáhl kopím skrz přilbici s kovovou lící;
nemohla kovová přilba ho zadržet, prorazil naskrz
lebku kovový hrot, až celý mozek mu v hlavě
zalila krev - tak Damassa zabil, když na něj se řítíl.

Hned zas Pylóna sklál a Ormena, výzbroj jim odňal;

Leonteus, bojovník lítý, pak syna zas Antimachova,
Hippomacha, blíž opasku proklál svým oštěpem přesným.

Nato zas broušený meč rek Lenteus vytasiv z pochvy
nejdříve na Antifata se vyřítíl davem a jemu
zblízka zasadil ránu - ten naznak skácel se na zem.

Potom zas Íamena a Menóna, Oresta, všechny
jednoho po druhém srazil rek danajský na živnou půdu.

Zatímco zářící výzbroj jim vítězi svlékali, jaří

muži už s Púlydamantem a Hektorem do boje táhli
nejlepší, nejpočetnější, co nejvíce toužili ze všech
prolomit achájskou hradbu a ohněm jim zapálit lodě,
avšak váhali ještě a na kraji příkopu stáli,
neboť jim přiletěl pták, když toužili přejít ten příkop,
orel, jenž vysoko létá, a nechával Trójany vlevo;
držel v pařátech hada: byl veliký, podlitý krví,
živý byl, ještě se zmítal a nijak se nevzdával boje.
Neboť, ač držel ho pták, had vymrštil hlavu a orla
do hrudi u šíje uštkl. Ten pustil ho z pařátů na zem,
zachvácen bolestí krutou; had doprostřed zástupu spadl,
orel s bolestným křikem pryč ulétal s vanutím větru.
Trójané strnuli hrůzou, když spatřili lesklého hada
ležet uprostřed nich - zlé znamení bouřného Dia.
K smělému Hektoru přistoup vtom Púlydamás a řekl:
?Hektore, na sněmu sic ty pokaždé nějak mě haniš,
ačkoli poctivě smýšlím, vždyť zcela je neslušné, aby
opačně mluvil než ty, kdo prostý je občan, ni v radě,
ani pak ve válce nikdy, má vždycky tvou důstojnost množit;
přesto však nyní ti povím, jak mně se to nejlépe jeví:
nechodme s danajským vojskem dál bojovat o lodě, neboť
takto, jak já si myslím, věc dopadne: jestliže vskutku
přiletěl Trójánům pták, když toužili překročit příkop,
orel, jenž ve výši létá, a nechával vlevo lid trójský,
držel-li v pařátech hada, jenž velký byl, podlitý krví,

živý, však pustil ho hned, než doletěl k milému hnízdu,
takže ho nedones k cíli a mláďatům v hnízdě ho nedal,
dopadnem takto i my: i kdybychom s velikou silou
zbořili achájské brány i hradbu a Achájeci couvli,
nebudem po téže cestě se od lodí v pořádku vracet,
neboť Trójanů mnoho tam necháme, které tam zhubí
zbraněmi achájský lid, až bude si bránit své lodě.

Tak by to určil i věštec, jenž v duši by naprosto jasně
věštná znamení znal a lidé mu důvěřovali."

Hektór s jiskřící přilbou naň posupně pohléd a pravil:

"Púlydamante, co říkáš, to není mi nikterak milé,
vím, že i jiný, a lepší, bys vymyslel návrh než tento.

Jestliže opravdu však svůj návrh pronášíš vážně,
jistěže bohové sami ti pomátli rozum, když radíš
nedbat úmyslu, který sám Kronovec mohutně hřmící
přislíbil vyplnit mi a potvrdil kývnutím hlavy;

ty však nás naopak nutíš spíš poslouchat širokokřídlé
ptáky, kterých já nedbám a vůbec se nestarám o to,
zda snad k jítence vpravo a směrem ke slunci letí,
nebo snad na levou stranu, kams na západ k temnotám nočním.

My však nezvratné vůle teď poslechněm velkého Dia,
který všem pozemským lidem a bohům nebeským vládne.

Jediné znamení věštné je nejlepší: obrana vlasti!

Pročpak se, ty tak bojíš té bitvy a strašlivé vřavy?

Neboť kdybychom byli tu pobiti třeba my všichni

všude kol argejských lodí, ty nemusíš strach mít, že zhyneš:
nemáš přec bojovné srdce ni odolné vražedným půtkám.
Jestli však vyhneš se vřavě neb někoho jiného z mužů
obalamutiš slovy a odvrátíš z boje, pak já tě
na místě probodnu kopím a vzápětí ztratíš svůj život."
Pravil, pak do čela přešel a ostatní s ohromným křikem
kvapili zároveň s ním. Vtom Kronovec vládnoucí bleskům
roznítil z ídských kopců zlou větrnou bouří, jež hnala
přímo na loď prach, čímž mátl Achájům jasný
rozum, Trójanům však a Hektoru přinášel slávu.
Věřice znamení tomu i vlastní své síle, s tím větším
úsilím zkoušeli Trójští tu velkou zeď achájskou zbořit:
toužili strhávat římsy a kácet cimbuří na zdích,
vyvracet úboční sloupy, jež do země vepředu právě
Achájci zatloukli pevně, vždyť měly být ochranou věžím:
ty jim vytáhnout chtěli, čímž doufali achájskou hradbu
prolomit. Danajci nijak jim cestu však nevyklízeli,
nýbrž zábradlí na zdi si zakryli štíty a odtud
mlátili do nepřítele, když pod hradbou k útoku hnal se.
Aianti oba v té chvíli tam po hradbě chodili všude,
kdekoho povzbuzovali a budili v Achájích chrabrost,
jednoho chválili vlídně a druhého tvrdými slovy
kárali, jak koho zhlédli, že úplně umdlévá v boji:
?Kdo z vás je, přátelé, skvělý, kdo prostředně bojuje nebo
kdo z vás i špatnější je (vždyť nemohou ve válce všichni

muži být veskrze stejní), vám všem teď nastala práce.

Patrně i vy sami to chápete: nikdo ať k lodím
nazpět se nevrací z vás, kdo zaslechne povel můj k boji,
naopak, žeňte se vpřed, druh vzájemně pobízej druha,
zdali by olympský Zeus, jenž ovládá blesky, nám dopřál
odrazit útok a zahnat dav nepřátel k ílijským hradbám."

Takto tam volali oba a nutkali Acháje k boji.

Jako když zimního dne se hustě sněhové vločky
sypou, když Kronovec moudrý snív z oblaků sesílat začne,
aby tak ukázal lidem i tyto své střely, pak ztiší
větry a sněží a sněží, až pokryje spoustami sněhu
vrcholky vysokých hor a též jejich výběžky strmé,
jetelem porostlé nivy i rolníků úrodná pole.

Pobřeží siného moře i zátoky pod sněhem leží;
vlna sic doráží na něj a ničí ho, ostatní všechno
svrchu však pokryto je, když Diova vánice vzejde:
takto tam létalo hustě i kamení na obě strany,
seshora na trójské mužstvo a od Tróů v achájské šiky,
jak se tam vzájemně tloukli - hřmot po celé hradbě se šířil.

Tenkrát by Trójané ještě i se slavným Hektorem brány
ve hradbě neprolomili ni velikou závoru, Zeus však
všemoudrý vlastního syna teď podnikl, Sarpédonta,
napadnout Řeky; ten šel, jak lev jde na lesklé krávy.

Ihned okrouhlý štít k své ochraně nastavil krásný,
bronzový, kovaný skvěle, vždyť kovář ho Sarpédontovi

ukoval, uvnitř štítu pak četné kožené vrstvy
propojil zlatými nýty, jež zatloukl do kraje štítu.
Nastavil tedy ten štít a mávaje oštěpy dvěma,
vyrazil k předu jak lev, jenž na horách žije a dlouho
bez masa byl a právě ho pobízí statečné srdce,
aby i v ohradu pevnou se vedral a napadl stáda;
i kdyby zastihl u nich v té ohradě pastevce silné
se psy a s oštěpy v ruce, jak bedlivě hlídají stáda,
přece se pokusí o lup a nedá se od stáje zahnat:
buďto tam skočí a uchvátí kus, neb při tom všem zmatku
sám je pak poraněn kopím, jež mrštila pravice hbitá.
Takto i Sarpédonta, jenž bohům byl roven, duch tenkrát
pobádal k útoku na zeď a ochranná cimbuří strhnout.
Proto hned oslovil Glauka, jenž synem byl Hippolochovým:
?Glauku, proč právě nám dvěma je vzdávána největší pocta
čestným místem a masem i poháry plnými vína
v Lykii naší a všichni tam na nás jak na bohy hledí?
Také veliký úděl my vlastníme u břehů Xanthu,
krásnou štěpnici plodnou a ornou pšeničnou půdu.
Proto se nyní nám sluší být ve předních lykijských řadách,
na místě k obraně stát a do horké bitvy se vrhnout,
aby pak pronesl leckdo z řad Lyčanů v brnění pevném:
t'Věřu že velmi jsou slavní ti nynější králové oba
vládnoucí nad lyckou zemí, co jedí brav tučný a pijí
výborné lahodné víno, však přitom ti mají i skvělou

sílu, vždyť bojují v čele všech ostatních lykijských mužů. Ť

Kdybychom uniknout mohli, můj mileny, téhle válce,
přec však nám určeno bylo stát navždy se nesmrtelnými,
nestárnout, pak ani já bych neválčil ve předních řadách,
ani bych nenutil tebe jít do boje, ozdoby mužů;
stále však hrozí i takto nám nesčetné sudičky smrti,
kterým se nemůže člověk buď vyhnout, nebo jim ujít,
a proto pojďme! Buď sobě neb jinému dobudem slávy!"

Pravil, i neodepřel mu Glaukos a poslechl ihned.

Oba šli přímo a vedli i Lyčanů veliký zástup.

Menestheus Peteóův je spatřil a ustrnul hrůzou,
neboť šli na jeho věž, šli přímo a nesli jen zhoubu.

Po četách Achájů zíral, zda spatřil by někoho z vůdců,
který by od jeho druhů moh odvrátit pohromu jistou.

Rozpoznal Aianty zblízka, dva reky vždy dychtivé boje,
jak tam stáli, a Teukra, jenž ze stanu vycházel právě,
avšak nebylo možné se někoho dovolat křikem;

takový lomoz tam byl a hřmot až k nebesům stoupal
mocnými údery v štíty i do přilbic s chocholy z žíní
jakož i do bran - ty všechny teď zavřeny byly a Trójští
u nich tam stáli a chtěli vší silou tam průlomem vniknout.

Thoóta, hlásného svého, hned posílal k Aiantu s prosbou:

"Spěchej, Thoóte božský, běž Aianta zavolat ke mně,
anebo raději oba, což bylo by ze všeho nejlíp,
neboť vzápětí tady nám hrozí už záhuba náhlá;

vždyť nás lykijští vůdci tak tisknou, kteří už dávno
zvyklí jsou útočit zle vždy v urputných bitevních sečích.

Jestli však pro ně i tam se rozpoutal obtížný zápas,
aspoň ať přijde sám Aiás, rek mohutný, Telamónovec,
k němu ať zároveň Teukros se připojí, lučištník skvělý."

Pravil, a hlasatel jeho jej ochotně na slovo poslech,
rozběh se podél hradby vojsk achájských, oděných kovem,
u obou Aiantů stanul, jak přišel, a rychle jim sdílel:

"Aianti, vůdcové zdatní vojsk achájských, oděných kovem,
káže vám Peteóův syn milený, živený Diem,
abyste spěchali tam a pomohli v práci, byť krátce,
raději přijďte však oba, což bylo by ze všeho nejlíp,
neboť vzápětí tady nám hrozí už záhuba náhlá;

vždyť nás lykijští vůdci tak tisknou, kteří už dávno
zvyklí jsou útočit zle vždy v urputných bitevních sečích;
jestli však pro vás i zde se rozpoutá obtížný zápas,
aspoň ať přijde sám Aiás, rek mohutný, Telamónovec,
k němu ať zároveň Teukros se připojí, lučištník skvělý."

Řekl a mohutný Aiás, syn Telamónův, rád poslech,
k Aiantu Oíleovu hned hovořil vzletnými slovy:

"Aiante, stůjte vy dva, ty se silným Lykomédem
tady, a napomínejte lid danajský k mužnému boji.

Já ale odejdu k nim a budu tam společně válčit,
rychle však vrátím se zas, jak jim tam pomohu zdatně."

Takto k nim promluvil Aiás, syn Telamónův, a odběh,

zároveň bratr Teukros šel za ním, syn stejného otec,
také šel Pandión s nimi, luk ohebný Teukrovi nesl.
Kvapili za hradbou uvnitř, a právě když ke věži přišli,
hlídané Menesthem chrabrým (v té největší tísní k nim přišli),
stateční vůdci a vládci vojsk lykijských, podobni chmurné
vichřici hrůzostrašné, se hnali již k cimbuří hradeb.
Na sebe tváří v tvář v boj vrhli se, nastala vřava.
Aiás Telamónovec z nich první usmrtil muže,
Epikla chrabroduchého, jenž druhem byl Sarpédontovým;
hranatým kamenem hodil, jenž uvnitř tam za hradbou ležel,
při samém cimbuří nejvýš; byl veliký, že by ho snadno
oběma rukama nezdvih muž jakkoli mladistvé síly,
jací jsou nynější lidé - on zdvih jej a seshora shodil:
přilbici s lícněmi čtyřmi mu prorazil, v hlavě mu všechny
kosti roztříštil naráz, a ten jak potápěč sletěl
dolů z vysoké hradby a život mu vyprchal z kostí.
Právě když silný Glaukos, syn Hippolochův, již zlézal
vysokou hradbu, rek Teukros vtom uviděl nekryté jeho
ramě - i zasáh ho šípem a odňal mu bojovnou mysl.
Tajně hned seskočil z hradby, tak aby to z Achájů nikdo
nepostřeh, že je zraněn, a nemoh se halasně chlubit.
Sarpédón pocítil bol, když Glaukos mu odcházel z boje,
neboť si toho hned všiml, však přesto si zápasu hleděl:
namířil na Alkmáona (byl Thestorův syn) a jej kopím
proklál, pak vytáhl hrot - muž skácel se oštěpem stržen

na tvář a při jeho pádu zbroj kovem zdobená břinkla.

Sarpédón do silných rukou vtom cimbuří sevřel a táhl:

po celé délce je strhl, čímž hradba navrchu byla

zbavena záštity své a přemnohým poskytla přechod.

Současně vrhli se na něj rek Aiás a Teukros; ten šípem

na prsou v lesklý řemen ho zasáhl u štítu, který

skýtá ochranu tělu; přec Zeus však odvrátil zhoubu

od svého syna, aby mu nezhybnul u lodních zádí.

Aiás přiskočil k němu a bodl ho do štítu; sice

naveskrz neprojel oštěp, však přece ho z útoku strhl.

Ustoupil maličko od zdi, leč úplně couvnout se vzdíral,

neboť měl naději v duchu, že přece jen dosáhne slávy.

K Lyčanům podobným bohům se obrátil s hlasitou výtkou:

„Proč mi tak ochabujete, ó Lyčané, v obraně rázné?

Vždyť je to obtížné pro mne, ač velice silný jsem, abych

sám jim prolomil hradbu a k lodím si proklestil cestu -

pojďte tam se mnou! Kde lidí je víc, je výsledek lepší.“

Domluvil. Vojáci všichni se zděsili vládcovy výtky,

mocněji vrhli se vpřed kol vladaře svého a rádce.

Argejci na druhé straně též zesílili své šiky

podobně za hradbou uvnitř, vždyť tušili veliký zápas.

neboť ni Lyčané silní v té chvíli už nebyli schopni

prolomit danajskou hradbu a k lodím si proklestit cestu,

Danajci oštěpy svými zas Lyčany nebyli schopni

odrazit od hradby zpět, když jednou se zachytli pevně.

Jako když o mez pole, kde společně vlastnili půdu,
hádá se dvojice mužů a v rukou svírají míru,
na malém prostoru stojí a sváří se o stejné díly,
je zas dělilo takto jen zábradlí; oni pak přes ně
jeden druhému bodal kol prsou v kožené štíty,
zdobené krásnými kruhy, i do malých lehounkých štítů.
Přemnozí do těla byli zle bodáni ukrutnou zbraní,
kdo se z nich obrátil v boji a nechal si nekrytá záda,
mnozí pak raněni byli i průrazem samého štítu.
Všude již mokvala hradba i cimbuří prolitou krví
mužů na obou stranách, jak achájských, tak také trójských.
Nemohli ale ni tak voj achájský na útěk zahnat,
naopak držel se pevně jak přadlena, poctivá žena,
závaží drží a vlnu, když pozvedá vážky a chce je
vyrovnat, aby svým dětem tak získala výživu skrovnou:
stejně tak zápas a boj byl vyrovnán na obou stranách,
až pak obdařil Zeus dřív trójského Hektora slávou
vítěznou, neboť on první pak pronikl v achájskou hradbu.
Vykřikl pronikavě a zavolal na Tróju: "Vzhůru,
Trójané, zdatní jezdci, a prolomte argejskou hradbu,
a pak strašlivý oheň jim vrhněte na jejich lodě!"
Těmito slovy je nítel a všichni ho poslušni byli,
hromadně na zed' se vrhli, pak vzápětí toužili všichni
vystoupit na římsy již a drželi broušená kopí.
Hektór pozvedl kámen a nesl ho; balvan ten ležel

před branou, objemný vespod, však nahoře přecházel v ostří;
takový obrovský kámen dva muži by, nejlepší z lidu,
nesnadno do výše zdvihli a potom ho vložili na vůz,
jací jsou nynější lidé - on snadno i sám jím však mával
[neboť syn Istivého Krona ten balvan mu učinil lehčím].

Jako když beraní vlnu muž pastevec uchopí pravou
rukou a snadno ji nese, však málo ho tíží to břímě,
tak zved Hektór ten kámen a přímo ho na fošny nesl,
chránící u hrány vrata - dvě souběžné závory uvnitř
držely je a jediný kolík byl prostrčen jimi.

¶el a blízko nich stanul a patřičně rozkročen práskl
s rozmachem doprostřed vrat, aby nebyla slabší ta rána.

U dveří oba dva čepy tím přerazil, dovnitř svou tíhou
dopadl kámen, zle skřípěla vrata a závory úder
nesnesly, fošny z té brány se rozlétly na všechny strany
dopadem balvanu toho - - -

Vtom proslulý Hektór tam vnikl,
podoběn kvapivé noci svým pohledem, strašlivou zbrojí
zářil, v kterou byl oděn, a držel dva oštěpy v rukou.

Byl by ho nezdržel nikdo, kdo s ním by se utkal, snad bůh jen,
jak se tak do brány vřítíl - zrak hrozně mu planul jak oheň.

Potom se obrátil k davu a vyzval vojáky trójské,
aby přelezli hradbu - ti poslechli takovou výzvu.

Ihned někteří z nich zeď přelezli, jiní se proudem
vřítíli úpravnou branou; tu danajské šiky se s hrůzou

rozprchly po dutých lodích a strhl se strašlivý lomož.

XIII.

Když tedy přivedl Zeus již Hektora s Trójany k lodím,
nechal je snášet tam strasti a tíživou válečnou trýzeň
bez ustání, on sám však obrátil zářící oči
stranou a po zemi Thráků se díval, kde pěstují koně,
Mýsů srdnatých v boji, i statečných Hippémolgů
píjících kozí mléko, i Abiů, vzoru všech ctností,
vůbec však neobrátil již ke Tróji zářící oči,
neboť se nenadál v srdci, že někdo by z odvěkých bohů
Trójánům na pomoc přišel neb k podpoře danajských šiků.
Poseidón chvějící zemí, bůh mocný, však nehlídal marně,
neboť pln podivu viděl ty bitvy a potyčky, když tak
na thráckém lesnatém Samu, až na jeho vrcholu seděl,
odkud se celá Ída mu jevila jasně z té výše,
jevilo trójské město i achájské koráby. Z moře
vystoupil a tam seděl a cítil s Achájci soustrast
od Tróů pobíjenými a silně se na Dia hněval.
Hned tedy sestoupil bůh z toho drsného pohoří dolů,
kráčel pak rychlými kroky; ty mohutné hory i s lesem
pod jeho božskou nohou se chvěly, když Poseidón kráčel.
Udělal již tři kroky a při čtvrtém u cíle stanul,
v Aigách, kde skvostný palác má postaven v hlubinách mořské
zátoky, zářící, zlatý a po věky nezničitelný.
Když tam přišel, hned k vozu si koně se zlatou hřívou

zapřáhl, rychlé jak vítr, vždyť kovová kopyta měli;

sám se pak do zlaté zbroje též oděl a uchopil zlatý,

půvabně dělaný bič a vzápětí vystoupil na vůz.

Kvapně se po vlnách rozjel a obludy z úkrytu před ním

odevšad skákaly ven, vždyť vladaře poznaly dobře.

S radostí moře mu dělalo cestu, spřež pádila tryskem,

bronzová náprava zespod se přece však nenamáčela;

v radostném poskoku koně ho k achájským korábům nesli.

V hlubinách zátoky mořské je jakási jeskyně širá

mezi skalnatým Imbrem a Tenedem, uprostřed obou:

Poseidón chvějící zemí tam zastavil se svými koňmi;

z vozu je vypřáhl a dal jim hned za pokrm nebeskou píci,

potom jim zlatá pouta kol nohou uvázal, která

rozpojit nelze ni zlomit, tak aby tam na místě stáli,

až se zas navrátí pán, jenž odcházel v achájský tábor.

Trójané s nesmírným hřmotem jak vichřice anebo oheň

s prudkou po boji touhou se za trójským Hektorem hnali

v pevně sevřených řadách, vždyť doufali, že se tam zmocní

achájských lodí, a při nich že pobijí hrdiny všechny.

Avšak Poseidón, který zem svírá i otřásá zemí,

vystoupil z mořských hlubin a pobádal argejské mužstvo,

Kalchantu podoběn zjevem i hlasem nezdolatelným.

Nejdříve k Aiantům mluvil, ač po boji prahli i sami:

?Můžete achájské mužstvo, vy Aianti, zachránit, jestli

na chrabrost budete myslet, a nikoli na strašný útěk.

Jinak se nebojím nic všech nezdolných rukou z řad Tróů,
kteří přes velkou hradbu se dostali v obrovském počtu,
vždyť přec zadrží všechny lid achájský v důkladné zbroji,
zde se však přehrozně bojím, že něco nás zlého tu potká,
neboť je zuřivec vede, muž podobný ohni, sám Hektór,
který se vychloubá rád, že synem je velkého Dia.
Kéž to do srdce vštípí vám oběma některý z bohů,
abyste statečně stáli a ostatní povzbuzovali;
pak byste zahnali jej, byt zuřil, pryč od lodí v plavbě
rychlých, i když sám Zeus ho trvale vzněcuje k boji."
Bůh, jenž objímá zemi i otřásá, po těchto slovech
obou se dotkl svým žezlem, čímž dodal jim obrovskou sílu,
mrštnými učinil údy a odshora ruce i nohy;
sám se pak pozvedl k letu jak jestřáb s rychlými křídly,
který z mohutné skály, a strmé, se vznese a prudce
vyrazí rovinou, aby tam stíhal jiného ptáka,
tak se vyřítit od nich bůh Poseidón chvějící zemí.
První rozpoznal boha z nich rychlý Oileův Aiás,
proto hned na Aianta se obracel Telamónova:
?Aiante, některý z bohů, co na nebi sídlí, se sice
podobá věštci a káže nám bojovat u lodí, ale
to přece není náš Kalchás, jenž vykládá znamení věštná:
snadno jsem zezadu poznal i pohyby nohou i lýtek,
rychle jak odcházel od nás - vždyť snadné je rozpoznat boby.
Věřu že v milené hrudi i u mne duch vlastní se cítí

vzněcován více než dřív, abych v boji se putýkal zdatně."

Na to mu v odpověď pravil rek Aiás Telamónovec:

?Touhou se na kopí chvějí i mně teď nezdolné ruce,

kypí v nich síla i mně, i já mám cukání v obou

nohou už do boje jít a toužím s Hektorem trójským

sám se jen v souboji utkat, ač stále jen po boji běsní."

Takto tam mluvili spolu, již oba dva rozradostnění

bojovným duchem, ježž bůh jim v hojnosti do duše vštípil.

Zatím bůh chvějící zemí již vznítit i vojáky vzadu,

kteří u rychlých lodí v svém srdci se posilovali.

Těm z té únavy hrozné už zemdlely milené údy,

žal se jim rozrůstal v srdci, když viděli Trójany, kteří

jejich mohutnou hradbu v tak velikém počtu již přešli.

Hleděli na ně a slzy jim zpod víček tekly, vždyť byli

jisti, že záhubě zlé už neujdou. Poseidón snadno

vnikl však k nim a povzbuzováním jim posílil řady.

Nejdřív k Teukrovi přišel a k Léítu, k Déipyrovi,

Thoanta s Antilochem pak pobádal, v zápase mistry -

k rekovi Péneleovi a k statnému Mérionovi,

ty tedy pobízeli k boji a mluvil k nim vzletnými slovy:

?Hanba vám, Argejci mladí! Já alespoň spoléhal na vás,

že přec budete chránit svou chrabrostí koráby naše;

avšak jestliže vy se vyhnete krutému boji,

pak se již zjevuje den, kdy zhyneme rukama Tróů.

Běda, jak velký to div já spatřuji na vlastní oči,

hrozný, o němž jsem nikdy si nemyslel, že k němu dojde,
koráby naše že napadnou Trójané, kteří přec dříve
bývali plachým laňkám spíš podobni, které se v lese
stávají potravou vlků a šakalů, pardálů, když tak
těkají slabé sem tam a nemají bojovnou mysl:
tak ani Trójané dřív si netroufli (ba ani málo!)
silným achájským rukám se hrdinsky na odpor stavět.
Nyní však daleko z města už u dutých korábů válčí
vinou našeho vůdce a chabostí vojáků, kteří
velmi se hněvají naň a nechtějí bránit své lodě
plující rychle a u nich se dávají pobíjet trpně.
Avšak kdyby tím vším byl v skutku syn Átreův vinen,
hrdina Agamemnón, král přemocný, protože zcela
zhanobil Péleovce, tak rychlého v běhu, pak ovšem
nám se to nesluší nijak být ochablí v boji, a proto
rychle to napravme - věru duch šlechtný napravit dá se!
Vám přec není to ke cti, když chabnete v obraně rázné,
všichni v táboře jste ti nejlepší! Já bych se přece
nevadil s takovým mužem, jenž zbabělý byl by a v bitvě
chabě si vedl - vám však to z celého srdce mám za zlé.
Brzo si, změkčilá chaso, tím větší zchystáte zkázu
pro tuto ochablost! Každý ať v srdci se na sebe zlobí,
každý se stydí, vždyť kolem se rozzuřil veliký zápas:
Hektór, bojovník zdatný, už bojuje u samých lodí,
silák - už prolomil bránu a obrovskou závoru za ní!"

Takto je pobádal bůh, až roznítil achájské mužstvo.
Hned kol Aiantů obou se stavěly šiky tak silné,
že by je nemohl zblízka ni Arés pohanět, ani
Athéna budící k boji, vždyť nejlepší, vybraní muži
Trójany očekávali i Hektora, slavného reka:
k oštěpu srazili oštěp, štít ke štítu přitiskli těsně,
štít se pak dotýkal štítu a přilbice přilby, muž muže;
přilbice s chocholy z žíní se srážely lesklými štítky,
jak se kdo pohnul - tak hustě a těsně tam u sebe stáli.
V řadách trčela kopí a chvěla se v odvážných rukách,
vpřed jak se chystali jít a dychtivě po boji prahli:
Hromadně vyrazil vpřed šik Trójanů, vepředu Hektór
řítíl se přímo jak balvan, jenž valí se ze skály, když ho
strhne z okraje proud zle vzkypělé bystřiny, který
podemlel přívalem základ, jenž držel ten nestoudný balvan;
balvan však nerušen běží, a trvale, až se pak vřítí
na pláň - a tam se již přestane koulet, ač rozehrán dychtí:
právě tak nějaký čas i Hektór jim hrozil, že snadno
pronikne achájským loďstvem a stany až k moři a přitom
zabíjet bude, ale když narazil na husté řady,
stanul, jak prudce se přihnal. Jej Achájeci zahnali zase,
když ho tam sekali meči a bodali oštěpy s hroty
na obou stranách; rek vrávorat začal a z bojiště couvl.
Hlasem pronikajícím hned vykřik a na Tróy zvolal:
?Zůstaňte, Trójané, při mně, i Lyčané, Dardani smělí!

Věru že nadlouho již mě nezdrží Achájci, i když
sami jak pevná hradba se ve čtverhran semknou, já věřím,
před mým oštěpem zase že ucouvnu, jestli mě vsutku
povzbudil nejvyšší bůh, choti Héřin mohutně hřmící."
Pravil, a roznítíl v každém i po boji touhu i chrabrost.
Vykročil s jinými též syn Priamův, Déifobos,
s hrdou bujarou myslí, hrud' chránil si kulatým štítem,
hbitě se ubíral vpřed, krok za krokem pod štítem stoupal.
Avšak Mérionés už oštěpem lesklým naň mířil:
do štítu z býčí kůže jej zasáhl kruhovitého,
nechybil se, však neproklál ho, vždyť dlouhý ten oštěp
dříve se v ratišti zlomil; i držel pak Déifobos
daleko před sebou štít, vždyť v srdci se zalekl kopí
chrabrého Mériona, ten rek se vzdaloval ale
opět v zástup svých druhů a hrozně se rozezžil ze dvou
příčin: že vítězství ztratil a proto, že oštěp si zlomil.
Vydal se k achájským lodím a ke stanům, aby si opět
přinesl obrovské kopí, jež dříve si ve stanu nechal.
Druzí však válčili dál a hrozný se ozýval lomoz.
Teukros Telamónovec z nich nejdříve Imbria zabil:
kopiník byl to a zplodil ho Mentór, muž bohatý koňmi;
Imbrios v Pédaiu sídlil, než synové achájští přišli,
vedlejší královu dceru měl za ženu, Médesikastu.
Když ale danajské lodě pak připluly s oblými boky,
zavítal v Ílion opět a vynikal v národě trójském,

společně s Priamem bydlil, jenž ctíl ho jak vlastní své syny.
Toho syn Telamónův bod pod ucho oštěpem dlouhým,
oštěp pak vytáhl z rány; rek skácel se na zem jak jasan,
který na vrchu hory, kol dokola zřetelné z dálky,
na zem své hebounké listí pak nasype, sekerou podťat.
Takto se skácel, i řinčela na něm zbroj zdobená kovem.
Teukros se rozehnal za ním a dychtil mu svléci tu výzbroj.
Hektór vtom po něm, jak hnal se, svým lesklým oštěpem mrštil;
on ho však uviděl dřív a o vlásek unikl hrotu
kopí; však Aktorův vnuk, syn Kteatův, Amfimachos,
do prsou dostal tu ránu v té chvíli, kdy do boje kvapil.
Padl, až duněla zem a brnění na těle břinklo.
Hektór se rozehnal naň, aby chrabrému Amfimachovi
uchvátil z hlavy přilbu, tak výborně přilehlou k spánkům.
Aiás, jak Hektór se hnal, naň zamířil oštěpem lesklým;
nikde však nebylo vidět mu pokožku, po celém těle
strašlivým kovem byl kryt, jen do pukly štítu ho bodl,
a tak s velikou silou ho odstrčil; vzápětí Hektór
ucouvl od obou mrtvých, jež Achájeci vyrvali z vřavy:
Mentheus slavný a s ním rek Stichios, athénští vůdci,
odnesli Amfimacha až do středu achájských šiků,
Imbria Aianti zas, vždyť po rázné obraně prahli.
Jako když vyrvou kozu psům s ostrými zuby dva lvové,
a pak společně oba ji hustou křovinou nesou,
přičemž vysoko ji v svých čelistech nad zemí drží,

tak jej drželi vzhůru dva Aianti, váleční reci,
když mu svlékali výzbroj. Pak z měkkounké šíje mu hlavu
usekl Oileův syn, zle rozhněván pro Amfimacha,
obrátil se a hodil jak míč ji v zástupy trójské -
tam pak do prachu padla a přímo Hektoru k nohám.
Tehdy však Poseidón velmi se rozhněval v srdci, že v strašné
řeži mu zahynul vnuk, a proto sám vykročil rychle,
pospíchal k achájským stanům a lodím a pobízel přitom
danajské vojáky k boji, však Trójanům útrapy chystal.
Tehdy se Ídomeneus mu namanul, oštěpem slavný;
přicházel od svého druha, jenž nedávno z bojiště se mu
vrátil, kde ostrým kopím byl do ohbí kolena raněn.
Toho mu přinesli druzi, on dal jen lékařům příkaz,
a hned do stanu spěchal, vždyť ještě se toužil zas vrátit
do boje. Poseidón chvějící zemí, bůh mocný mu pravil
hlasem stejným, jak Thoás, syn Andraimona, jenž vládl
Aitólům v Pleurónsku celém a rovněž nad celým krajem
strmého Kalydónu, kde lid ho měl v úctě jak boha:
"Ídomenee, všech Krét'anů rádce, nu kdeže jsou hrozby,
kterými vyhrožovali kdys achájsští synové Tróům?"
Jemu zas Krét'anů vůdce, rek Ídomeneus, děl na to:
"Teď aspoň žádný muž, můj Thoante, nenese vinu,
pokud poznávám já, vždyť bojovat umíme všichni,
nikoho nemužný strach přec nesvírá, nikdo se nechce
z lenosti vyhnout zlé válce - to nejspíše takto je milé

Diovi velemocnému, on chce, aby na tomto místě
zhynuli achájszí muži, tak daleko z milého Arga.

Nuže, Thoante, vzhůru, vždyť statečný bývals i dříve;
jiného pobízíš přec, když spatříš, že umdlévá právě -
proto teď neustaň v boji a pobízej každého muže!"

Jemu zas odpověděl na to bůh Poseidón chvějící zemí:

"Kéž by se takový muž již nevrátil, Ídomenee,
od Tróje, nýbrž ať psům se tady pak pochoutkou stane,
který by tohoto dne sám od sebe bojoval chabě.

Vezmi si výzbroj a pojď, my musíme společně o to
dbát, zda k užítku nějak tu budeme, i když jsme dva jen.

Svorností rodí se síla i u lidí velice slabých.

Umíme přece válčit my dva i s chrabrymi reky!"

Takto promluvil bůh a šel zase do boje mužů.

Když pak Ídomeneus již přicházel k pevnému stanu,
na tělo krásnou zbroj si oblekl, vzal si dvě kopí,
vyrazil rychle jak blesk, jež Kronovec uchopí rukou
a pak z jasného nebe jím z výšin Olympu mávne,
dávaje znamení lidem, a přejasná záře se šíří,
takto as také zářil kov na prsou jemu, když běžel.

Mérionés, druh statný, se s ním tam náhodou setkal
ještě v blízkosti stanu - šel pro oštěp s bronzovým hrotem.

Silný Ídomeneus vtom promluvil k Mérionovi:

"Copakže, Molův synu, tak rychlý a nejdražší z přátel,
přicházíš sem, proč opustils boj a krvavou vřavu?"

Či snad jsi poraněn nějak a souží tě oštěpu ostří?

Nebo jsi přišel jak posel mě zavolat? Netoužím sám přec
ve stanu nečinně sedět, já naopak po boji prahnu."

Rozumný Mérionés mu na to zas v odpověď pravil:

"Ídomenee, ty poradce Krétanů oděných kovem,
přicházím, zdali máš ještě zde ve stanu nějaký oštěp,
abych ho odnes, vždyť právě můj dřívější oštěp se zlomil,
když jsem ho zabodl v štít tak zpupnému Déifobovi."

Tomu zas Krétanů vůdce, rek Ídomeneus, děl na to:

"Oštěpy, jestliže chceš, buď jeden a třeba i dvacet
najdeš ve stanu stát, jsou opřeny o lesklou stěnu;
trójské jsou, beru je padlým, vždyť myslím, že nestojím nikdy
od našich nepřátel vzdálen, když bojuji s nimi, a proto
mám já oštěpů mnoho i štítů vypouklých vprostřed,
přilby a krunýře též mám s leskem oslňujícím."

Rozumný Mérionés mu na to zas v odpověď pravil:

"Při vchodu do svého stanu a u tmavé lodi i já mám
přemnoho výzbroje trójské, však vzít si ji není tak blízko.

Vždyť ani já, jak myslím, jsem nepustil obranu z mysli,
naopak do prvních řad se v bitvě, té ozdobě mužů,
stavím, kdykoli někde se roznítí válečný zápas.

Spíše snad někdo jiný si z Achájů oděných kovem
nevšímne při boji mne, ty sám ale znáš mě, jak doufám."

Tomu zas Krétanů vůdce, rek Ídomeneus, děl na to:

"Vím, jak udatný jsi, nač třeba ti hovořit o tom?"

Kdybychom u lodí teď se sbírali, šlechtici všichni,
k záloze, v které přec nejspíš se ukáže udatnost mužů -
tam totiž najevo vyjde, kdo zbabělý muž je, kdo zdatný:
vždyť tvář bázlivce mění hned tak, hned onak svou barvu,
srdce se nekrotí v hrudi a nedá mu bez chvění sedět,
takže se na bobku krčí a z nohy si na nohu sedá,
srdce mu uvnitř prsou vždy ze strachu hlasitě buší
v děsivých představách smrti, až zuby mu cvakají strachem;
statečný muž však nemění barvu své tváře a hrůzou
netrne, jakmile jednou se posadí v záloze mužů,
naopak dychtí co nejdřív se vrhnout do kruté seče -
tam by pak nemohl nikdo tvou sílu a ruce tvé hanět.
I kdybys při práci v boji byl poraněn šípem neb kopím,
nikdy by zezadu rána ti do šíje nešla ni do zad,
nýbrž do prsou by neb do břicha střela ti vnikla,
až by ses dopředu hnal v rej bitevní s předními reky.
O tom však nemluvme již a nestůjme nečinně zde jak
chlapci, aby snad někdo se nezjitřil nesmírným hněvem.
Ty ale do stanu jdi a vezmi si obrovský oštěp."
Domluvil rek a Mérionés, tak rychlý jak Arés,
chvatně si ve stanu vzal již bronzový oštěp a nazpět
odkvapil s Ídomeneem a nesmírně po boji dychtil.
Jako když do bitvy spěchá sám Arés, bůh hubící muže,
a s ním kráčí i Postrach, syn milý a neohrožený,
silák, jenž vojáka zděsí, ať jakkoli srdnatý byl by:

oba dva v plné zbroji jdou z Thrákie k Efyřům nebo
k udatným Flegyům zas, však nemohou vyslyšet nikdy
najednou obě dvě strany, jen jedné z nich propůjčí slávu.
Takto i Mérionés šel do boje s Ídomeneem,
oděni do lesklé zbroje, jež chránila oba ty vůdce.
Nejdříve Mérionés tak oslovil přítele: "Kdepak
zamýšlíš, Ídomenee, se do vřavy bitevní vrhnout?
Vzhledem k celému vojsku chceš v prostředních řadách či vpravo,
anebo na levém křídle? Mám strach, že Achájci dlouhých
vlasů nikde as nejsou tak malátní v boji jak vlevo."
Tomu zas Krét'anů vůdce, rek Ídomeneus, děl na to:
"Uprostřed našich lodí i jiní jsou k obraně: s dvěma
Aianty je tam i Teukros, jenž dovede z Achájů nejlíp
střílet z luku a též je výborný v zápase zblízka.
Hektora, trójského reka, ti dva, byti po boji dychtil,
dosyta proženou sami, ač vyniká velikou silou.
Bude mu obtížné věru, ať sebevíc po bitvě touží,
nezdolné ruce a sílu těch hrdinů překonat dříve,
než by nám zapálil lodě, to musel by sám snad syn Kronův
do našich korábů rychlých nám planoucí pochodeň hodit.
Aiás Telamónovec, rek velký, by necouvl nikdy
před mužem smrtelným, který by obilným chlebem se živil,
a tak poranitelný byl mečem neb kamenem velkým.
Sotva i Achilleovi by ustoupil, průlomci šiků,
alespoň v zápase zblízka, když nelze s ním závodit v běhu.

Tak nás ved táborem vlevo, ať zvíme co nejdříve, zdali
jinému získáme slávu či jiný ji připraví pro nás."
Řekl, a Mérionés, rek rychlý jak Arés, šel první,
až pak táborem přišli v to místo, kam přítel mu kázal.
Ídomenea jak zhlédli, jenž silou se vyrovnal ohni,
Trójané, i jeho druha v tak nádherně zdobené zbroji,
vykřikl na druha druh a všichni se na něho vrhli.
Vzápětí společný boj tam povstával u lodních zádí.
Jako když z fučících větrů se prudká vichřice žene
v takový den, kdy po cestách všude je nejvíce prachu,
větry se srazí a zdvihnou ta obrovská oblaka prachu:
takto se v společném boji tam srazili, dychtili v srdci
ostrým oštěpem hubit muž muže v tom nesmírném davu.
Záhubná bitva se zježila ostny těch mohutných kopí,
do těla pronikajících, jež drželi; kovová záře
z lesklých přilbic a rovněž i ze štítů blýskajících se,
z krunýřů leštěných nově zrak vojáků oslňovala
kvapících v boj. Ten velmi by kruté měl srdce, kdo tehdy
s radostí zhléd by tu vřavu a nikoli bez zarmoucení.
Tehdy s rozdílnou myslí dva Kronovi synové silní
chystali žalostné strasti všem hrdinským mužům, neb Zeus chtěl
vítězství Trójanům dát i Hektoru, vrátit tím slávu
rychlému Achilleovi, však nepřál si nikterak, aby
před Trójou achájský lid byl zničen, on toliko toužil
Thetidu slavit a s ní i Achilla chrabroduchého.

Poseidón z šedého moře se vynořil tajně a přišel
k Achájům, nítel je k boji, vždyť hnětlo ho velmi, že stále
od Tróů hubeni byli, a silně se na Dia hněval.

Ovšemže oba dva mají rod společný, jediný původ,
Zeus však zrodil se dřív a o mnoho více i věděl.

Proto se také zdráhal jít Achájům na pomoc zjevně,
tajně jen v táboře vždycky je pobádal v podobě muže.

Osidlo prudkého sváru a společné války jim spletli,
nad hlavy oběma vojskům je napjali v střídavém štěstí,
nezlomné, nerozpojené, jež přemnohým odňalo život.

Ídomeneus, ač prošedivělý, lid danajský pobíd,
vrhl se na trójské vojsko a způsobil zmatek, neb zabil
Othryonea; byl z Kabésa rodem a prodléval v Tróji,
teprve nedávno přišel, když uslyšel o trójské válce.

Kassandru, z Priamových dcer nejhezčí, za ženu žádal,
aniž nabízel dary, však přislíbil veliký výkon:
násilím achájské syny že vytlačí z okolí Tróje.

Slíbil pokynem hlavy kmet Priamos, dceru že dá mu
za choť; na tento slib se spoleh a bojoval zdatně.

Namířil Ídomeneus naň třpytivý oštěp a bod ho,
když tak z vysoka krácel. A bronzový krunýř, jež nosil,
nemohl zadržet hrot, jež doprostřed břicha mu vrazil.

Padl, až duněla zem. Král s jásotem promluvil k němu:

‘Budu tě, Othryonee, já vynášet nad všechny lidi,
splníš-li opravdu všechno, cos přislíbil trójskému králi

Priamovi, jenž za to ti zasnoubil vlastní svou dceru.

To bychom byli i my ti přislíbit mohli a splnit,
z Átreovcových dcer že z Arga tu nejspanilejší
přivezem a pak tobě ji určíme za ženu, kdybys
s námi chtěl Ílon zbořit, to půvabné lidnaté město.

Pojď jen, abychom s tebou se u mořských korábů shodli
o sňatku - nebudem zlí, co svatebních darů se týká."

Hrdina Ídomeneus řeč skončil a za nohu vlek jej
z bojiště urputnou sečí. Vtom Ásios na pomoc jemu
před koňmi přispěchal pěšky; ti stálo mu dýchali do zad,
jak je vozataj řídil. Rek Ásios ze srdce dychtil zasáhnout
Ídomenea; ten dříve však vrazil mu kopí
pod bradu, do hrdla přímo, hrot oštěpu prohnal skrz naskrz.

Skácel se, jako když dub neb nějaký topol se kácí,
anebo štíhlá jedle, již na horách tesaři zruční
podetnou údery seker a užijí při stavbě lodí:
podobně před koňmi s vozem tak roztažen ležel i vládce
Ásios - chroptěl a prsty se zaryl v krvavý písek.

Vzápětí vozataj pozbyl vši rozvahy, kterou měl dříve;
nenabyl odvahy, aby se obrátil s koňmi a takto
z rukou nepřátel unik. Dřív uprostřed kopím ho probod
Antilochos, rek udatný v boji. Hrot nezdržel krunýř
bronzový, který nosil, a uvázl uprostřed břicha.

Vozataj v smrtelné křeči se skácel z úpravné korby,
koně však Antilochos, syn Nestora přeudatného,

odehnal z trójských řad v střed Achájů v důkladné zbroji.

Ze stesku nad Ásiem rek Déifobos se přihnal

blizoučko k Ídomeneu a třpytivým oštěpem mrštil;

Ídomeneus však spatřil ten kovový oštěp a ráně

unikl, neboť se ukryl včas za štít na všechny strany

stejný, jež nosíval vždy; byl z býčí kůže a zdoben

navrchu lesklým bronzem a měl dvě držadla uvnitř.

Za ten se úplně skrčil, i přelétlo bronzové kopí.

Chraplavě zaduněl štít, jak oštěp se okraje dotkl

v přeletu - z těžké ruky však nevyslal marně ten oštěp:

Hypsénór, vládce lidu, syn Hippiasův, dostal tu ránu

do jater, pod příční blánu, a rázem mu poklesly údy.

Mohutně Déifobos vtom vykřikl s jásotem velkým:

„Neleží nepomstěn zde náš Ásios, naopak myslím,

v srdci že pocítí radost, ač k silnému dozorci brány

do Hádu kráčí, vždyť já k té cestě mu průvodce přidal.“

Pravil, však jeho jásot byl Argeiům příčinou bolu,

nejvíce pohnul srdcem však chrabrému Antiochovi;

přece však, ačkoli truchlil, se postaral o svého druha:

přiskočil, obkročil tělo a ochranným štítem ho zakryl.

Ihned ho na záda vzali dva oddaní přátelé, slavný

Mékisteus, Echiův syn, a s ním též Alastór jasný -

ti ho, jak hluboce vzdychal, hned k prostorným korábům nesli..

Nekrotil Ídomeneus hněv velký a stále jen toužil,

kterak by temnou nocí tu někoho obestřel z Tróů,

anebo sám aby klesl, když záhubě Danaů brání.
Syna vtom Aisýetova, jenž otcův byl miláček, napad,
hrdinu Alkathoa, jenž zetěm byl Anchisa krále,
neboť nejstarší z dcer měl za ženu, Hippodameiu,
kterou miloval vřele i otec i vznešená matka,
dokud ji u sebe měli, vždyť předčila všechny své družky
krásou, dovednou prací i rozumem; proto si vzal ji
za ženu nejlepší muž v tak rozlehlé Tróji, a toho
Ídomeneovou rukou teď zahubil Poseidón, jenž mu
omámil zářící oči a spoutal mu nádherné údy,
takže utéci nazpět neb uhnout se nebyl již schopen,
a jen nehnutě stál jak sloup neb vysoko vzrostlý
strom; rek Ídomeneus mu zarazil doprostřed prsou
oštěp a prolomil jím skrz naskrz kovový krunýř,
který od těla mu až doposud odvracel zhoubu;
teď však zazvučel temně, jak trhal se úderem kopí.
Padl, až duněla zem, však oštěp mu uvázl v srdci,
které trhalo sebou a ratištěm oštěpu chvělo,
a pak teprve slábla moc úderu válečné zbraně.
Mohutně Ídomeneus vtom vykřikl s jásotem velkým:
?Myslím si, Déífobe, že tohle je náhrada slušná,
tři místo jednoho zabít, když ty se tak nesmírně chlubíš;
ty ale, bloude, ty sám se proti mně postav, ať poznáš,
jaký to potomek Diův sem přišel v mé osobě: bůh ten
Mínóa nejdříve zplodil, jenž Krétu měl chránit, a Mínós

zplodil zas Deukalióna, tak skvělého syna, a ten pak
na svět přivedl mne, jenž kraluji přemnoha mužům
na širé Krétě, však nyní mě sem zas přivezly lodě
k záhubě tobě a otci i ostatním občanům trójským."

Pravil, a Déifobos věc promyslel na obě strany,
má-li snad ustoupit zpět a někoho z Trójanů chrabrých
ještě si na pomoc přibrat, či podstoupit zápas i sám jen.
Takto když přemýšlel o tom, tu uznal pak za výhodnější
za Aineiem si zajít, jež zastihl v zástupu vzadu
stát, vždyť stále se ještě zle na krále Priama hněval,
že ho dost nemíval v úctě, ač nad jiné muže byl chrabrý.

Přistoupil blízko k němu a mluvil naň vzletnými slovy:

"Aineie, Trójanů rádce, teď velmi je potřebí, abys
pomohl švagrovi svému, ač jinak tě zármutek svírá.

Se mnou, a Alkathoovi jděm pomoci, který tě dříve
vychoval jako tvůj švagr v svém paláci, když jsi byl malý;
toho teď Ídomeneus ti usmrtil oštěpem slavný."

Pravil, a těmito slovy mu v prsou zarmoutil srdce;
nesmírně dychtivý boje šel potrestat Ídomenea.

Ale Ídomeneus se na útěk nedal jak děcko,
naopak stál tam jak na horách kanec, jenž věří své síle,
který štvanicí hlučnou, když lovečtí muži se blíží,
vyčkává na pustém místě a štětiny na hřbetě ježí,
oči mu svítí jak plamen a on si jen tesáky brousí,
dychtivý mužům i psům se ubránit; takto tam čekal

Ídomeneus, rek oštěpem slavný, a necouval, ač se
Aineiás k útoku blížil. Jen na druhy zvolal a pátral,
kde as je Askalafos, kdo Afareus, Déipyros,
Mérionés i Antilochos, ti v zápasu mistři.

Ty tedy vybízel k boji a hovořil vzletnými slovy:

„Přátelé, na pomoc ke mně! Jsem sám a hrozně se bojím

Aineia rychlého v běhu, jenž přichází k útoku na mne,
neboť je velice silný a v bitvách ubíjí muže;

také je ve květu mládí, což ovšem je největší přednost.

Při té mé odvážné mysli kéž věkem jsme rovni! Pak rychle
velikou slávu by získal buď on neb já bych ji získal.“

Pravil, a najednou všichni se těsněji srazili k sobě
se stejnou odvahou v srdci a o plece opřeli štíty.

Aineiás na druhé straně též zavolal na svoje druhy,
pátral, kde Déifobos a Paris je, Agénór slavný,
kteří zároveň s ním byli Trójanů vůdci; pak ale
kvapilo ostatní mužstvo, jak když se k beranu přimkne
stádo a z pastvy jde pít a pastýř se raduje v srdci:
takovou pocítil radost i Aineiás v hloubi své duše,
jakmile spatřil, že za ním jdou oddané zástupy vojska.

Zblízka obojí vojsko se na sebe pro Alkathoa
s dlouhými oštěpy vrhlo; jim krunýře drnčely strašně
na prsou, jak tam v davu muž na muže oštěpy metal.

Obzvláště mužové dva, co nad jiné bojovní byli,

Aineiás s Ídomeneem, ti oba dva Areu rovní,

jeden druhému dychtil kov ukrutný do těla vrazit.
Aineás, oštěpem první chtěl zasáhnout Ídomenea;
ten se však nadmíru uhnul, jak zahlédl kovové kopí;
do země Aineiův oštěp, jenž chvěl se při letu, zajel,
neboť z pravice pádné ho nadarmo vymrštil. Vbodl
Ídomeneus pak doprostřed břicha hrot Oinomaovi:
prorazil krunýře plát a oštěp mu vnitřnostmi projel;
raněný do prachu klesl a prsty se do země zaryl.
Z mrtvolý Ídomeneus své stinné kopí sic vyrval,
avšak nemohl navíc též krásnou výzbroj mu z plecí
odejmout, neboť ho tísnil mrak oštěpů. Neměl už klouby
u nohou v pohybu pevné, a proto už nemohl rychle
přiskočit se svým kopím neb nepřátel střelám se vyhnout.
Proto své záhuby den jen odvracel vestoje, avšak
k rychlému útěku z bitvy jej nohy už nechtěly nosit.
Když krok za krokem couval, tu lesklým oštěpem po něm
hodil rek Déifobos, vždyť stále se na něho hněval.
Ale i tehdy se chybil a ránu syn Areův dostal,
Askalafos - skrz rámě ten obrovský oštěp mu projel -
raněný do prachu klesl a prsty se do země zaryl.
Hřmotný obrovský Arés nic doposud nevěděl o tom,
vlastní že padl mu syn v té urputné bitevní vřavě,
nýbrž pod zlatým mrakem si na strmém Olympu hověl,
upoután Diovou vůlí, kde dleli i ostatní bozi
nesmrtelní, vždyť všichni se museli zdržovat boje.

Zblízka zas pro Askalafa dvě vojska se na sebe vrhla.
Déifobos sic strhl hned Askalafovi lesklou
přilbu, však Mérionés, jenž rychlý byl jako sám Arés,
skočil a oštěpem bodl ho do paže; z ruky mu na zem
vypadla přilbice s hledím a při pádu hlasitě břinkla.
Mérionés však přiskočil zas a podoben supu
z ramene u plecí vyrval mu obrovské kopí a nazpět
odcházel v zástup svých druhů. Vtom Polítés, pokrevní bratr,
rukama uprostřed těla ho objal-a vedl ho stranou
z této zlověstné bitvy, až k rychlému spřežení došli,
které v pozadí boje a potyček pro něho stálo
zároveň s vozatajem a s překrásně zdobeným vozem.
Koně ho k Íliu vezli a nešťastník hluboce vzdychal,
trýzněn bolestí zlou, krev crčela z raněné ruky.
Ostatní válčili dále a vznikal tam ohromný lomoz.
Aineiás k Afareovi se přihnal a broušeným kopím
do hrdla bodl ho, když na něj se Afareus k útoku chystal:
hlava mu poklesla stranou, štít s přilbicí spadl hned za ní,
kolkolem černá smrt ho zastřela, hubící život.
Antilochos když spatřil, že Thoón se obrátil nazad,
přiskočil, proklál ho kopím a naveskrz prot'al mu míchu,
která po hřbetě běží a táhne se stále až k šíji;
tu tedy celou mu prot'al, rek do prachu nznak se skácel,
přičemž obě dvě ruce k svým milým přátelům rozpřáh.
Antilochos hned příběh, kol sebe se díval a z plecí

snímal mu výzbroj; kol něho se srotil dav Trójanů ze všech stran a bodali kopím v štít široký, lesklý, však přesto nemohli strašným kovem to kvetoucí tělo mu zranit: Poseidón chvějící zemí jej celého bezpečně chránil (vždyť to byl Nestorův syn), ač létala kopí tak četná. Nepřál ni chvilku mu klid dav nepřátel, uprostřed nich se otáčel - nelenit oštěp, jímž mával stále a stálo, takže se trvale chvěl, vždyť rek ten zamýšlel v srdci kopím buď po někom mrštit neb zblízka se na něho vrhnout. Adamás dobře si všiml, syn Asiův, kterak naň míří ve vřavě, proto se zblízka naň vrhl a bronzovým kopím doprostřed štítu ho bodl; však Poseidón s tmavými vlasy zmařil mu účinek hrotu, v plen hrdinův život mu nedal. Ve štítě Antilochově půl oštěpu utkvělo jako ohněm ožehlý kolík, půl na zemi ležela před ním. Aby se vyhnul zlé smrti, zpět odcházel k hloučku svých druhů. Mérionés se za ním, když couval, rozběh a bod ho oštěpem mezi pupek a ohanbí, tam, kde je právě zranění nejbolestnější všem ubohým smrtelným lidem. Tam tedy oštěp mu vrazil; ten skácel se a ratištěm v těle, trhal pak sebou jak býk, jež na horách pastýři chlapi důkladně provazy svážou a vedou ho, i když se brání: tak sebou probodnut trhal, však krátce jen, nepříliš dlouho, až k němu přistoupil blízko a z těla mu vytrhl oštěp hrdina Mérionés - pak temno mu zastřelo oči.

Helenos Déipyrovi pak zasekl do spánku zblízka
veliký thrácký meč a srazil mu přilbici z hlavy;
sletěla, upadla na zem, a jak se tak koulela dála
u nohou válčících mužů, tu někdo ji z Achájů zdvihl,
jemu však po obou očích se prostřela temnota noční.
Bolest pak Meneláa se zmocnila, skvělého v boji,
s pohružkou na Helena se vyřítit, chrabrého vládce,
mával broušeným kopím a Helenos napínal luk svůj.
Tak se tam srazili oba: král spartský oštěpem ostrým
dychtil ho smrtelně zranit, on jej zase z lučiště šípem.
Nejdříve Priamův syn ho na prsou zasáhl šípkou
do plátu krunýře jeho, šíp ostrý však nárazem odlét.
Jako as na velkém mlatě se od ploché lopaty vždycky
odráží utvrdlý hrách neb dotmava zbarvené boby
při prudkém vání, a stejně když převívač lopatou mávne,
tak i ten ostrý šíp, když na krunýř slavného krále
dopad, se odrazil též a daleko od něho odlét.
Átreův Meneláos, rek udatný v boji, ho zranil
do ruky, do té, v níž právě luk hlazený svíral. Skrz naskrz
pronikl kovový hrot mu při luku sevřenou rukou.
Aby se vyhnul zlé smrti, zpět odcházel k hloučku svých druhů
s rukou visící dolů a kopí za sebou vlekl.
Agénór, srdnatý rek, to kopí mu vytáhl z rány,
ruku pak ovázal pásem, jenž u praku spleten byl z ovčí
vlny, a pomocník nosil ten prak vždy pánovi svému.

Peisandros na Meneláa šel rovnou, slavného reka,
avšak neblahá sudba ho vedla k mezníku smrti,
ty abys, Meneláe, ho zahubil ve strašné vřavě.
Když tak na sebe šli a byli již u sebe blízko,
chybil se Átreův syn, hrot kopí mu odletěl mimo,
potom Peisandros hned svým oštěpem do štítu bodl
vladaře, slavného reka, kov naskrz však nemohl protít:
zachyt ho široký štít a oštěp se v ratišti zlámal;
Peisandros zajásal v srdci a ve své vítězství doufal.
Tasil však Átreův syn meč zdobený stříbrem a skočil
k útoku na Peisandra; ten zpod štítu vytáhl krásnou
sekyrku z dobrého kovu, jež na dlouhém topůrku byla
z olivy, hlazeném krásně - ti dva se najednou střetli:
do přilby s chocholem hustým ho Peisandros udeřil v hřeben
seshora pod samý chochol, král spartský zas nad nosem bodl
do čela útočnickovi; i praskly mu kosti a k nohám
krví zalité oči vráz padly mu do prachu na zem.
Prohnul se nazad a klesl; král stoupl mu na prsa patou,
svlékl mu veškerou výzbroj a honosně promlouval k němu:
?Takto snad necháte lodí nás Danaů, výborných jezdců,
Trójané nesmírně zpupní a dychtiví strašlivé vřavy,
vy, co i jinak se hany a potupy neostýcháte,
potupně, ničemní psi, i se mnou jste jednali, aniž
v srdci jste mocného hněvu se zalekli hřmícího Dia,
mstitele zločinných hostů; ten jednou vám zničí to strmé

město - vždyť manželku z mládí a poklady hojné jste drze
po moři odvezli domů, ač byli jste jejími hosty!

Nyní zas šlíte touhou nám do našich korábů mořských

uvrhnout zhoubný oheň a pobit nám achájské reky.

Jednou však necháte války, ať sebevíc zuříte! Otče

Die (řiká se přece, že moudrostí nad jiné předčíš,

nad všechny lidi i bohy - zde všechno však pochází z tebe!),

jak můžeš nakloněn být těm Trójanům, přezpupným lidem

se stále zločinnou myslí, vždyť oni se nemohou nikdy

nasytit bitevní vřavy a společně vedené války.

Všeho se nabaží člověk: i rozkoší lásky i spánku,

lahodyplného zpěvu i půvabů ladného tance -

těmito požitky každý spíš přeje si ukojit touhu,

nežli snad bojem - však Trójští se nemohou nabažit války!"

Domluvil Meneláos, rek skvělý, a krvavou výzbroj

svlékl mrtvému z těla, svým druhům ji podal a sám pak

nazpět zas kvapil a vmísil se k vojákům ve předních řadách.

Tehdy se Harpalión, syn vladaře Pylaimenea,

vyřítíl naň -- ten k Tróji šel bojovat s mileným otcem,

ale pak nikdy už se nevrátil do rodné země.

Do štítu Meneláova ten tehdy doprostřed zblízka

udeřil oštěpem, ale hrot nemohl prohnat skrz naskrz.

Aby se vyhnul zlé smrti, zpět odcházal k hloučku svých druhů,

všude se rozhlížel, aby ho nikdo snad nezranil kopím.

Mérionés, jak couval, naň vystřelil kovaným šípem,

ranil ho do pravé hýždě a rychlá broušená střela
pronikla pod kostí přímo a naveskrz měchýřem prošla.
Ihned se na místě kácel a v náruči oddaných přátel
vydechoval svou duši; jak žížala na zemi ležel
natažen, černá krev mu tekla a smáčela zemi.
Srdnatí Paflagonové se pečlivě starali o něj:
zdvihli ho na vůz a k posvátné Tróji ho v zármutku vezli;
za nimi krácel otec a slzy tam proléval, ale
za svého mrtvého syna tím pláčem se nemohl pomstít.
Paris však pro zabitého se nesmírně rozhněval v srdci:
v národě Paflagonů byl jeho to hostinný přítel.
Pro něho rozezlen tedy šíp kovaný vystřelil z luku.
Jakýsi Euchénór byl tam, syn proroka Polyída,
chrabří a zámožný muž, a ve městě Korinthu sídlil;
ten tam na lodi připlul, ač dobře znal zhoubný svůj osud.
Často mu Polyídos, kmet šlechtný, říkával, že buď
bolestnou nemocí zemře v svém paláci, anebo zhyne
rukama vojáků trójských pak v achájském táboře lodním;
proto se vyhnout chtěl jak těžkému Achájů trestu,
tak i té nemoci zlé, aby netrpěl duševní muka.
Vtom mezi uchem a dásní ho zasáhl - vyprchal rychle
z údů milený život a hrůzné ho objalo temno.
Takto tam sváděli boj jak oheň plápolající.
Hektór Diovi milý nic nevěděl, nedostal zprávu,
po levé straně loďstva že Argejci nemilosrdně

hubí mu trójský lid. A brzy by dobyli slávy
Achájští, vždyť tak mocný bůh Poseidón chvějící zemí
pobízel argejské mužstvo a sám je svou silou i bránil;
Hektór však na místě meškal, kde Danaům, štítníkům zdatným,
prorazil husté řady a pronikl branou i hradbou,
kde měl koráby Aiás a Prótesiláos, na břeh
vtažené z šedého moře a nad nimi k ochraně loďstva
zeď byla vybudována, však velice nízká, kde nejvíc
v prudké se sráželi bitvě i vojáci sami i koně.
U ní boiótské vojsko a Ijóni v chitónech dlouhých,
Lokrové, Fthíjští a s nimi i srdnatí Epejci stěží
bránili útočníkovi jít na loďstvo, nemohli přec však
slavného Hektora zahnat dál od sebe, vždyť byl jak oheň.
Byli to z Athénských přední a vybraní, Menestheus v čele
kráčel, syn Peteóův, s ním zároveň do boje táhli
udatný Biás a Feidás a Stichios; z Epejů v čele
Megés, Fýleův syn, a Amfión, Drakios šel zas.
Vůdcem Fthíjských byl Medón a Podarkés udatný v boji.
Medón, Áiantův bratr, byl božského Oilea krále
z vedlejší manželky syn, však daleko od rodné země
ve městě Fylace sídlil, vždyť usmrtil ve vřavě muže,
bratra to Eriópidy, své macechy, kterou měl Oileus,
kdežto Podarkés byl syn Ífikla Fýlakovce.
Ti tedy v důkladné zbroji své srdnaté Fthíjany vedli,
po boku boiótských mužů se bili a bránili lodě.

Rychlý syn Oileův Aías se naprosto od reka nechtěl,
Aianta Telamónova, ni na chvílku odtrhnout, nýbrž
jako když pevný pluh dva brunátní býci kdes táhnou
úhorem se stejnou myslí, a námahou na obou stranách
okolo kořene rohů pot hojný jim vyráží a jen
jediné hlazené jařmo je od sebe dělí, když oba
po brázdě táhnou a dychtí ji doorat k souvrati pole,
právě tak blízko ti reci si stoupli a u sebe stáli.

Za synem Telamónovým jak druhové věrní šli muži
početní velmi a vzácní, co štít mu vždy odebírali,
kdykoli mdloba a pot mu únavou postihly údy.

Lokrové za Oileovcem však netáhli, srdnatým rekem,
nemohlo milé srdce jim vytrvat v zápase zblízka:
neměli kovové přilby k své ochraně s chocholem hustým,
neměli okrouhlé štíty a z jasanu oštěpy, nýbrž
na luky spoléhající a na praky spletené z vlny,
táhli s ním společně k Tróji a těmi pak opět a opět
stříleli na trójská vojska a šiky jim prolamovali.

Tak tedy ve předních řadách dva Aianti v zdobené zbroji
s Trójany sváděli bitvy a s Hektorem oděným kovem.

Ze zadu stříleli Lokři kdes z úkrytu, dřívější chrabrost
Trójané začali ztrácet; vždyť střely je plnily zmatkem.

Tehdy už z lodí a stanů by Trójané ustoupili s hanbou
ke Tróji šlehané větry, vtom Púlydamás však přišel
k Hektoru, smělému reku, a takto pak promluvil k němu:

„Hektore, nedáš si říci a domlouvám nepřeješ sluchu;
proto chceš moudřejší být i radou nad všechny jiné.
Nelze však, abys ty sám si zároveň osvojil všechno:
Někomu do vínku bůh dal ve věcech válečných úspěch,
jinému loutnu a zpěv a dalšímu umění tance,
jinému do prsou vložil bůh Kronovec vidoucí v dálku
výborný rozum, a z toho má užitek přemnoho lidí,
neboť pak zachrání mnohé a nejvíc i sám to pak pozná.
Avšak já ti teď povím, jak věc se mi nejlépe jeví:
všude okolo sebe jsi obklíčen požárem války;
Trójané zmužili v boji když pronikli ochrannou hradbou,
jedni tu opodál stojí, ač ve zbraní, druzí pak válčí,
slabší s početnějšími, zde porůznu v táboře lodním.
Proto teď poustup stranou a svolěj tam předáky všechny,
abychom všestranně mohli se radit a uvážit, zdali
na lodě s četnými vesly již teď mámo podniknout útok,
chce-li snad poskytnout bůh nám vítězství, nebo snad spíše
od lodí bez pohromy zas odtáhnout; bojím se totiž,
že ten včerejší dluh nám opět Danajci splatí,
neboť tam u lodí mešká muž dychtivý bitev a ten se,
jak já alespoň soudím, tak docela nezřekne boje.“
Takto děl Púlydamás a Hektoru prospěšný návrh
jeho se zamlouval - z vozu hned ve zbroji seskočil na zem,
oslovil Púlydamanta a hovořil vzletnými slovy:
„Ty tedy, Púlydamante, zde všechny předáky zadrž,

já ale odejdu vlevo a zařídím všechno stran boje,
hned se však navrátím zpátky, jak rozkazy řádně jim vydám."
Pravil, a odkvapil; čněl jak hora pokrytá sněhem,
s křikem řadami spěchal i Tróů i spojenců jejich.
K chrabrému Púlydamantu, jenž Panthoův syn byl, se všichni
vůdcové hrnuli hned, jak zaslechli Hektorův příkaz.
Hektór šel vpředu a pátral, zda někde je najde, kde nyní
Déifobos as je, kde silný Helenos vládce,
Adamás, Ásiův syn, i Hyrtakův Ásios, ty však
nenašel bez poranění a vůbec beze zlých pohrom,
neboť někteří z nich již při zádích achájských lodí
rukama argejských mužů své životy ztratili v bitvě,
další pak byli už v městě buď zraněni šípem neb kopím.
Brzy však na levé straně té žalostné bitvy rek spatřil,
jak tam vznešený Paris, choť Heleny s krásnými vlasy,
dodává síly svým druhům a všechny je pobádá k boji.
Přistoupil zblízka a káral ho neprávem hanlivou řečí:
?Paride, po ženách divý, ty zloduchu zevnějškem krásný,
kdepak je Déifobos, kde silný Helenos vládce,
Adamás, Ásiův syn, i Hyrtakův Ásios, kde je
Othryoneus? Ted' věru se zřítilo Íion strmé
úplně ze své výše, ted' záhuba rychlá tě čeká."
Na to zas řekl mu Paris, syn Priamův, podobný bohům:
?Hektore, je tvým zvykem, že dáváš nevinným vinu;
Jindy jsem, přiznávám, často a více se vyhýbal bitvě,

ale tak docela chabým má matka mě neporodila.
Od té chvíle, co k bitvě jsi u lodí roznítil druhy,
od té chvíle jsem tady a po boku Achájů stále
válčíme, druhové však jsou po smrti, po kterých pátráš.
Toliko Déifobos a silný Helenos vládce
mohli se uchýlit domů, neb oba dva do rukou byli
bodnuti oštěpem dlouhým, však Zeus je uchránil zhouby.
Ale ty nyní nás veď, kam srdce a duše ti velí,
my pak za tebou půjdeme vždy s nadšením, nebudeš věru
postrádat chrabrosti naší, jak dlouho nám vystačí síla -
nemůže nad sílu válčit ni bojovník nejdychtivější."
Takto promluvil Paris a udobřil bratrovo srdce.
Rychle pak odešli tam, kde nejprudší boj byl a vřava,
kde už byl Kebrionés i s výtečným Púlydamantem,
Polyfétés, rek podobný bohům, i Orthaios, Falkés,
Morys, syn Hippotionův, též Askanios a Palmys:
z hrudnaté askanské země tam včera po ránu přišli
čerství, na vystřídání, a Zeus je teď pobídl k boji.
Ti tedy kráčeli v boj jak vichřice zuřivých větrů,
která z Diova blesku se s prudkostí přižene na zem,
na moře se strašným hlukem se přiřítí, za vlnou vlna
vytváří šumící pěnu a valí se hučícím mořem
bělavá, vzduť jak oblouk, vpřed jedna a za ní hned druhá -
takto šli stěsnaně Trójští, vpřed jedni a za nimi druzí,
zářice leskem svých zbraní v boj kvapili se svými vůdci.

Hektór, Priamův syn, je vedl, jak Arés, všech mužů
záhuba, kulatý štít měl před sebou k ochraně z četných
kůží vyhotovený a pobitý vrstvami kovu,
na hlavě okolo skrání se třpytivá přilba mu třásla.

Všude, jak dopředu šel, sám zkoušel achájské šiky,
zda by mu ustoupily někde, když blížil se, za štítem ukryt,
avšak v achájských prsou tím nemohl statečnost zviklat.

Nejdřív šel dlouhými kroky z řad Aiás a vyzval ho k boji:

„Blázinku, pojď jen blíž! Proč takhle jen strachu chceš nahnat
Argeiům? Vždyť my nejsme tak úplně neznalí války,
krutou jen Diovou metlou jsme zkrušeni, achájští muži.

Patrně doufá tvůj duch, že zničí nám koráby naše -
ale vždyť k obraně máme i my dost statečné ruce;
zajisté o mnoho dříve se dostane do našich rukou
vaše tak lidnaté město a se zemí srovnáno bude.

Tobě však samému, věřím, den blíží se, kdy budeš prchat
z bitvy a vzývat Dia i ostatní bohy, jen abys

koně s půvabnou hřívou měl rychlejší, než je sám jestřáb,
prach až v rovině zvíří a k městu tě povezou kvapně.“

Sotvaže domluvil Aiás, pták věštný jim přiletěl zprava,
orel, jenž vysoko létá - lid achájský propukl v jásot
povzbuzen znamením tímto. I odvětil udatný Hektór:

„Cožes to, Aiante, řekl, ty chlubile, tlachavý mluvko!

Kéž jen bych já tak jistě byl synem bouřného Dia
po všechny věky a kéž mě zrodila vznešená Héra,

kéž bych byl v takové úctě, jak Apollón ctěn je a Pallas,
jakože dnešní den vám Danaům, přinese zhoubu,
úplně všem - i ty s nimi zahyneš, jestliže vyčkáš
s odvahou dlouhý můj oštěp; ten rozedře jemné tvé tělo,
takže pak trójské psy svým sádlem a masem tu budeš
sytit, a dravé ptáky, až u lodí achájských padneš."

Takto když promluvil Hektór, šel v čele a vůdcové za ním
s ohromným křikem se brali, lid za nimi propukl v jásot.

K tomu též na druhé straně i Argejci jásali, měli
na mysli boj a útok tam čekali hrdinů trójských.

Křik vojsk obojích stoupal až k Diovu jasnému nebi.

XIV.

Nestoru neušel přec ten jásot, ač popíjel právě;
proto vzletnými slovy děl Asklépiovci: "Jen uvaž,
vznešený Macháone, jak dále si počínat máme;
pokřik bujarých mužů se zvětšuje u našich lodí.

Ty ale nyní sed dál a popíjej jiskrné víno,
nežli ti Hekamédé, ta dívka s krásnými vlasy,
ohřeje na koupel vodu a krvavou sedlinu spláchne,
já však na hlídku půjdu a brzy se dovím, oč běží."

Řekl, a bytelný štít hned uchopil vlastního syna,
hrdiny Thrasyméda; ten štít mu ve stanu ležel,
zářící kovem, a on měl štít zas milého otce -
vzal si i silný oštěp, ten s broušeným kovovým hrotem.
Stoupl si před stan a vbrzku již uviděl potupný průběh:

jedni jak prchají v zmatku a druzí je zezadu tisknou,
Trójané nesmírně chrabří - zed' achájská skácena leží.
Jako když hladina moře jen vlněním slabým se čeří,
tuší-li bouřlivých větrů již nablízku přívály prudké,
v klidu, kdy mořský proud se nevalí k předu ni nazpět,
dokud se nesnese z nebe již povětrí v určitém směru:
podobně přemýšlel stařec a na mysli v rozpacích tonul,
má-li se odebrat v zástup svých Danaů, rychlých to jezdců,
či snad vladaře lidu má navštívit, Agamemnona.

Když tak přemýšlel o tom, pak uznal za lepší zajít
k Átreovcovi. - Tam v boji muž muže navzájem hubil,
na těle nezlomná výzbroj jim hlasitě řinčela, jak se
navzájem bodali meči a oštěpy se dvěma hroty.

Vládcové živení Diem se potkali s Nestorem, když pak
vzhůru šli od svých lodí zas všichni, co zranění byli,
Átreův Agamemnón a Odysseus s Diomédem,
neboť jim ležely lodě hned na břehu siného moře,
z bitevní pláně co nejdál, neb na pláň vytáhli lodě
připluvší nejdřív, a hradbu pak při zádích vybudovali,
poněvadž mořský břeh, byť široký, nemohl přesto
pojmout koráby všechny, lid byl by se tísnil, a tak je
vytáhli postupně v řadách, čímž koráby zabraly celý
protáhlé zátoky břeh, co ho svíraly pobřežní mysy.
Proto, když vládcové chtěli tam uvidět bitevní vřavu,
opření o svá kopí šli společně - srdce jim v hrudi

zármutkem sklíčeno bylo. Vtom staříčký Nestór se s nimi potkal a vyděsil v prsou třem achájským vladařům srdce.

Proto se Agamemnón, král mocný, hned ozval a pravil:

„Nestore, Néleův synu, ty veliká Danaů pýcho,

pročpak přicházíš sem a opouštíš vražednou bitvu?

Bojím se, že mi teď splní své slovo obrovský Hektór,

jak nám pohrozil kdysi, když hovořil v zástupu Tróů,

dříve že od našich lodí se nevrátí do Tróje, dokud

ohněm nám nespálí lodě a nepobije nás všechny.

Takto on k Trójanům mluvil a teď se to splňuje všechno.

Běda, to jistě i jiní již Achájeci v důkladné zbroji,

tak jako Achilleus právě, zle na mne se hněvají v srdci,

že se již u lodních zádí dál nechtějí potýkat v boji.”

Jemu zas odvětil na to kmet Nestór, gerénský jezdec:

„Věřu, ta obava již se uskutečnila, vždyť ani

zvysoka hřmící Zeus to nemohl předělat jinak.

Vždyť je už zbořena zeď, v níž pevně jsme důvěřovali,

že bude lodí i nás vždy záštitou nezbořitelnou:

oni však urputný boj už svádějí u rychlých lodí,

stále, že bys už ani i při bystrém pohledu nemoh

rozpoznat, z které strany jsou Achájeci ve zmatku hnáni.

Tak jsou tam vraždění všude, ryk bitevní stoupá až k nebi.

My se však poraďme teď, jak dále si počínat máme,

jestli co rozvaha zmůže; však vrhnout se do bitvy, to vám

neradím - nemůže přece muž zraněný bojovat dále.”

Jemu zas velitel mužstva, král Agamemnón, děl na to:

?Nestore, když tedy nyní už bojují u lodních zádí,
když nám neprospěl příkop a hradba stavěná pevně,
při nichž tak velice zkusil lid achájský, poněvadž doufal,
že budou lodím i nám vždy záštitou nezbořitelnou,
pak asi mocnému Diu se takhle to zlíbilo, aby
neslavně achájszí muži tu zhynuli, vzdálení z Arga.

Vždyť máme v paměti to, jak ochotně pomáhal Řekům,
vím však dobře, že nyní ctí Tróy jak blažené bohy,
zato však ochromil zcela nám Danaům chrabrost i ruce.
Nuže, poslechněm všichni, co nyní vám poradím: lodě
které jsme vyvlekli na kraj zde u samé hladiny na břeh,
stáhněm z pobřeží všechny a na jasné moře je spust'me,
kotvami na širém moři je zastavme, dokavad božská
nepřijde noc, zda Trójští v té noci snad nechají bojů,
a pak můžeme spustit i ostatní lodě, vždyť není
hanebné před zkázou prchnout, a třeba i v noci, ba je to
lepší uniknout zkáze než dát se postihnout od ní."

Odysseus, důvtipný muž, naň posupně pohléd a pravil:

?Králi, jaké to slovo ti uniklo z ohrady zubů?

Zloduchu, jinému vojsku měls poroučet, bezectným mužům,
nebýt však vladařem nám, jimž přece sám Kronovec určil
jakožto nezvratný úděl, vést od mládí strašlivou válku
do pozdních stařeckých let, než každý z nás Danaů zhyne.

Ty tedy opravdu toužíš to město širokých ulic

opustit, Ílion, pro něž jsme tolik tu zkoušeli strastí?
Mlč, aby z Řeků kdos jiný tu nezaslech takový návrh,
jaký by naprosto nikdy z úst nemohl vypustit člověk,
který by dovedl v srdci, jak náleží, rozumně mluvit,
k tomu by vládl i žezlem a tolik ho poslušno bylo
lidí, kolika ty zde kraluješ argejským mužům;
teď smím pohanět zcela tvůj nerozum za to, cos řekl,
když nás teď vybízíš spustit, kdy strhla se bitevní vřava,
na moře koráby kryté, a tím aby ještě se více
Trójanům dařilo vše, ač stále už převahu mají,
nás ale náhlý zmar aby zachvátil. Nemohou přece
Achájci vydržet boj, když na moře spustíme lodě -
budou se ohlížet stranou a ochabnou v bojovné mysli.
Pak tedy, záštitu mužů, tvá rada nám způsobí škodu."
Jemu zas velitel mužstva, král Agamemnón, děl na to:
"Příliš tou bolestnou výtkou mi hluboko do srdce saháš,
Odyssee, vždyť já přec nenutím achájské syny
spouštět proti své vůli hned na moře koráby kryté!
Kéž by se objevil teď, kdo nad můj dá vhodnější návrh,
ať je to mladík či stařec -- ten já bych tu s radostí vítal."
Tehdy zas Diomédés k nim promluvil, bojovník chrabrý:
„Blízko je takový muž - nač máme jej dlouho kde hledat? -
jestli mě poslechnout chcete, a žádný ať nevzkypí hněvem
proto, že mezi vámi já věkem jsem nejmladší; s pýchou
tvrdím, že také já jsem původem z vzácného otce,

z Týdea, kterého v Thébách už pokrývá mohyla z hlíny.

Portheus totiž byl otcem tří bezvadných, hrdinských synů,

Kalydón, strmé město, a Pleurón jim skýtaly domov:

Argios byl to a Melas a třetí pak Oineus byl, jezdec,

otec mého kdys otce, však chrabrostí vynikal nad ně.

Oineus dále tam zůstal, můj otec však po bludných cestách

zakotvil v Argu - vždyť tak to Zeus chtěl a ostatní bozi.

Adrastos jednu z dcer mu potom dal za choť a s tou on

bydlil v bohatém domě; měl přemnoho pšeničných lánů,

mnoho též ovocných sadů měl okolo domu a vlastnil

přemnoho stád a kopím vždy překonal Acháje všechny.

Jistě jste o těchto věcech už slyšeli, že je to pravda.

Proto si nesmíte myslet, že rodem jsem chabý a nízký,

nesmíte návrhem zhrdnout, jež s rozvahou vyslovím: Vzhůru,

teď zas do boje pojďme, ač ranění, je to tak nutné.

Tam pak z dosahu střel my sami se zdržíme vřavy,

aby snad někdo k ráně zas další si neodnes ránu.

Jiné však pobídnem v boj a pošlem je; ty, co i dříve

hověli zbabělé mysli a nečinně v ústraní stáli."

Pravil, ti slyšeli rádi a poslechli. Společně ihned

vyšli a velitel mužstva, král Agamemnón, je vedl.

Poseidón chvějící zemí, bůh slavný, však nehlídal marně,

nýbrž se za nimi vydal, jsa podoben starému muži,

vladaře Agamemnona pak uchopil za pravou ruku,

přitom oslovil jej a hovořil vzletnými slovy:

„Teď asi, Átreův synu, se raduje Achilleovi
v prsou ukrutné srdce, když spatřuje zkázu a útěk
Achájů, neboť nemá ni drobátko citu v své hrudi.
Proto ať zahyne za to, ať bozi ho slepotou raní!
Tebe však blažení bozi tak docela nemají v záští,
dojista naplní ještě jak vládcové trójští, tak rádci
širou rovinu prachem, ty sám pak na vlastní oči
od našich lodí a stanů je uvidíš utíkat k městu.“
Domluvil, hlasitě vzkřikl a pak zas pospíchal plání.
Jaký as způsobí řev buď devět neb dokonce deset
tisíc vojáků v boji, když svádějí Areův zápas,
takový vyrazil hlas i Poseidón z prsou, bůh mocný,
každému z achájských mužů tím vdechl do srdce velkou
sílu, aby jen stále dál válčil a prodléval v boji.
Héra, jež zlatý má trůn, vtom na bitvu upřela oči
z olympských vrchů, kam vešla. I poznala ihned, jak v boji,
v oné ozdobě mužů, se lopotně namáhá bůh ten,
rodný bratr a švagr, a radost cítila v duši.
Na Ídě bohaté zdroji tam na vrchu nejvyšším ze všech
spatřila sedět Dia - jí protivným jevil se v srdci.
Vznešená, velkooká tu začala přemýšlet Héra,
kterak bouřnému Diu by mohla ošálit rozum.
Konečně tento záměr se v srdci jí nejlepším jevil:
nejdřív se vyšňořit krásně a potom si na Ídu zajít,
zdali by k rozkošné lásce snad zatoužil u ní si lehnout,

aby pak zdravý spánek a lahody plný mu mohla
rozlít na oční víčka a rovněž na bystré smysly.
Rychle v komnatu vešla, již Héfaistos, milený syn, jí
vystavěl, pevné dvěře pak připojil závorou tajnou
k veřejím - jiný bůh ty dveře otevřít nemoh.
Když tam bohyně vešla, zas zavřela třpytivé dvěře.
Nejdříve božským mýdlem si ze své líbezné pleti
všechny poskvrnky smyla, pak tělo si natřela božským
olejem, příjemným, mastným, jenž vydával nádhernou vůni:
kdykoli jím jen trochu se v paláci s kovovým prahem
pohnulo, vonný ten opar hned naplnil zemi i nebe.
Tím tedy krásnou pleť si natřela, sčesala vlasy,
rukama z pramenů těch si upletla pletence lesklé,
úchvatné, nebesky krásné, jež splývaly z božské té hlavy.
Potom nádherné roucho si oblekla, které jí Pallas
utkala dovedně, hladce, a vyšila přemnoho ozdob.
Na prsou pak ten šat si zlatými sponkami spjala,
dále si připjala pás, jenž stovkou byl ozdoben střípců,
dále i náušnice si zapjala do ušních dírek,
přeskvostné, s perlami třemi, z nichž zářil nesmírný půvab.
Také ta bohyně jasná tvář skryla si závojem novým,
utkaným nesmírně krásně, jenž zářil na ní jak slunce.
Posléze na lesklé nohy si připjala opánky krásné.
Ale když skončila pak již veškerou úpravu těla,
kvapem z ložnice vyšla a stranou všech ostatních bohů

vyzvala Afrodítu a prosbu k ní pronesla: "Zda bys,
milé dítě, mi chtěla v tom vyhovět, co ti teď řeknu,
či to snad odmítneš spíš, zlý hněv když pojalas v srdci,
já že pomáhám vždy jen Danaům, ty ale Tróům."

Na to zas Afrodíté jí pravila, Diova dcera:

"Vznešená bohyně Héro, jež dcerou jsi velkého Krona,
řekni, co na mysli máš; mě pobádá srdce to splnit,
jestliže mohu to splnit a je-li to vyplnitelné."

Na to zas vznešená Héra jí pravila s úmyslem lstivým:

„Dej mi teď kouzlo lásky a svůdnosti, kterým si věčné
bohy podmanit umíš a stejně i smrtelné lidi.

Na okraj úrodné země se půjdu podívat, kde je
Ókean, prapůvod bohů, a rovněž i matka má Téthys,
kteří mě pěstili s péčí a v domě svém vychovávali,
svěřenou od matky Rheie, když Zeus, jenž do dálky vidí,
Krona kdys uvrhl pod zem a pod moře neznavitelné.

Na ty se podívat půjdu a urovnám věčné jich sváry,
neboť už dlouhý čas se navzájem zdržují oba
družného lůžka a lásky, když zloba jim do srdce vnikla.

Kdybych jim milené srdce svou přímluvou dovedla smířit,
na lůžko svedla je zas, aby opět se sdružili v lásce,
navždy by zvali ti dva mě milou a hodnou vši úcty."

Na to zas Afrodíté jí s líbezným úsměvem řekla:

"To by přec nebylo slušné tvé prosbě se vzepřít, to nelze,
neboť tě v náručí mívá sám Zeus, bůh nejvyšší ze všech."

Řekla, a skvostný pás, tak bohatě zdobený, sňala
z prsou; v něm všemožná kouzla a milostná vábidla tkvěla,
bylo v něm kouzlo lásky i touha a lichotná slova,
která dovedou zmámit i rozvážné, rozumné lidi.

Ten jí pak do rukou dala a s důrazem mluvila takto:

„Vezmi si tady ten pás, tak pestrý, a tajně ho ukryj
za ňadra - veškerým kouzlem je opatřen, jistě se tedy
vrátíš, až vykonáš zdárné, oč ve svém srdci se snažíš.“

Řekla, a velkooká se usmála vznešená Héra,
a hned s úsměvem tajně tu stužku si za ňadra skryla.

Domů se Afrodíté zas vrátila, Diova dcera,

Héra se pozvedla též a odešla z olympských vrchů,
proběhla píjerskou zemí a půvabnou Makedonií,
přelétla sněžná horstva i Thráků, co pěstují koně,
nejvyšší vrchy těch hor, však nohou se nedotkla země,
minula Athos a snesla se na moře zvlněné, odkud
přišla již do města Lémnu, kde panoval božský král Thoás.

Se Spánkem, bratrem Smrti, v těch místech se potkala Héra,
ihned ho za ruku vzala a s důrazem mluvila takto:

„Spánku, jenž věčným bohům i lidem veškerým vládneš,
jako jsi často mé prosbě již vyhověl, tak mě i nyní
vyslyš a já ti budu pak vděčná po všechny časy:

Diovy zářící oči mi pod víčky obestří spánkem
ihned, jakmile k němu si ulehnu v objetí lásky.

Darem pak krásné křeslo ti věnuje, vždycky jak nové,

zlaté, které můj syn, bůh Héfaistos, dovedný mistr,
zhotoví obratnou rukou a připojí zesponu podnož,
na kterou při hodování si položíš lesklé své nohy."

Na to jí odvětil Hypnos, bůh spánku vždy posilující:

"Vznešená bohyně Héro, ty dcero mocného Krona,
jiného z věčných bohů já jistě bych docela snadno

uspál, dokonce též proud řečiště Ókeanova,

přestože Ókeanos je na světě původcem všeho;

k Diovi, Kronovu synu, bych já však přistoupit nechtěl

zblízka ani ho uspat, leč sám kdyby tohle mi kázal.

Vždyť mi i jindy tvůj příkaz dal pořádně za vyučenou,

v den, kdy a Ília plul syn Diův velesrdnatý,

Héraklés, proslulý rek, když vyvrátil Dardanům Tróju.

Diovi, vladaři blesku, já sladce se po víčkách prostřel,

a tak mu zkonejšil mysl. Tys v srdci mu smyslila zhoubu,

vichřici prudkých větrů jsi pozvedla po celém moři,

až jsi ho na výspu Koós pak zahnala, lidnatý ostrov,

daleko ode všech přátel. Zeus potom se vzbudil a zuřil,

smýkal v paláci bohy a především po mně se sháněl,

byl by mě z nebeských výšin Zeus beze stop do moře svrhl,

mne však spasila Noc, jež nad bohy vládne i lidmi;

k té jsem jak prosebník prchl - i ustoupil Zeus, ač zuřil,

neboť se ostýchal provést čin nelibý kvapivé Noci.

A ty mě nutíš teď zas, abych splnil ten nemožný úkol?"

Na to zas velkooká mu pravila vznešená Héra:

?Spánku, proč přemítáš v mysli zas o téhle příhodě dávné?

Myslíš, že Zeus, jenž do dálky vidí, chce pomáhat Tróům,
jako když pro Héraklea se rozzuřil, vlastního syna?

Ale teď pojd', já s tebou chci z mladistvých Charitek jednu
zasnoubit, Pásitheu, a tvou ji pak manželkou nazvat,
po které po všechny dny ty stále a stále tak toužíš."

Řekla, i pocítil radost bůh spánku a v odpověď pravil:

?U styžských nezmarných vod svůj slib mi teď přísahou potvrď,
příčemž se jednou rukou rač dotknout úrodné země,
druhou třpytného moře, tak aby nám za svědky byli
všichni bozi, co nyní jsou pod zemí s Kronem, že vskutku
z mladistvých Charitek jednu mi zasnoubíš, Pásitheu,
po které po všechny dny i já vždy horoucně toužím."

Pravil, i poslechla Héra, ta bohyně bělostných paží,
přísahu vyřkla, jak žádal, a jménem vyzvala všechny
bohy, co v Tartaru sídlí a slují Títáni. Když pak
vyřkla přísežná slova a skončila přísahu Spánku,
oba šli dál a minuli Lémnos i na Imbru město,
zakryti hustou mlhou a rychle si razili cestu.

Potom k vodnaté Ídě se dostali, k oblasti zvěře,
k Lektu, kde nechali stranou již moře a dále se brali
po souši; pod jejich kroky se chvěly vrcholky lesa.
Tam tedy Spánek zůstal, než Diovy oči ho zhlédnou;
na jedli mohutnou vylez, jež na Ídě vyrostla tenkrát
nejvýše ze všech stromů a ovzduším sahala k nebi.

Tam pak seděl a zcela byl zahalen větvemi jedle,
podoben ptáku, jenž hlas má pronikající a v horách
bozi mu říkají chalkis a kymindis venkovští lidé.
Héra pak vystoupila kvapně až na vrchol Gargaron, téměř
strmému pohoří Ídy, kde oblačný Zeus ji však spatřil.
Sotva ji spatřil, hned rozvážnou mysl mu zastřela touha,
jako když poprvé spolu šli na lůžko milostné, kde se
sdružili v objetí lásky, však za zády rodičů milých.

Blízko před Hérou stanul a takto k ní s důrazem mluvil:

„Pročpak sem přicházíš, Héro, kam z Olympu dychtivě toužíš?

Nejsou tu po ruce koně, též vůz ne, na nějž bys vsedla.“

Na to mu s úmyslem lstivým zas pravila vznešená Héra:

„Na okraj úrodné země se půjdu já podívat, kde je
Ókean, prapůvod bohů, a rovněž i matka má Téthys,
kteří mě pěstili s péčí a v domě svém vychovávali;
na ty se podívat půjdu a urovnám věčné jich sváry,
neboť už dlouhý čas se navzájem zdržují oba

družného lůžka a lásky, když zloba jim do srdce vnikla.

Pod Ídou, bohatou zdroji, mé koně už stojí mi s vozem,
ti mě pak po suché zemi i po vodě povezou k cíli.

Nyní však za tebou, Die, sem přicházím z olympských výšin,
aby ses později na mne snad nehněval, kdybych ti tajně
do sídla ókeanova teď odešla k hlubokým proudům.“

Na to zas oblačný Zeus své manželce v odpověď pravil:

„Héro, tam bys přec mohla i později nastoupit cestu,

ted' však na lůžko pojd'me se potěšit v objetí lásky,
neboť taková touha mě doposud nezmohla nikdy
po žádné z bohyň neb žen a srdce mi nezaplnila,
ani když láskou jsem vzplál kdys k manželce Ixíonově,
z které se Peirithoos, rek podobný bohům, pak zrodil;
ani když k Danaji půvabných nohou, k ctné Akrisiovně;
z které se narodil Perseus, rek proslulý nad všechny muže,
ani když k dívce jsem vzplál, již přeslavný Foiníx dal život,
matce to Rhadamantya a Mínoa rovného bohům;
ani když k Semele kdysi a k Alkméně thébské jsem vzplanul,
která pak Héraklea mi zrodila přeudatného,
Semelé k potěše lidem pak zrodila Bakcha; ba ani
když jsem k Démétře vzplál, té vládkyni s krásnými vlasy,
ani když k proslulé Létě, ba ani když pro tebe samu,
nyní jak po tobě hořím a sladká touha mě jímá."

Na to mu s úmyslem lstivým zas pravila vznešená Héra:

„Cos to jen vypustil z úst, ty Kronův přehrozný synu?

Jestliže nyní toužíš jít se mnou na lůžko lásky,

na samém vrcholu Ídy - vždyť tady je všecičko vidět!

Jakpak, kdyby tak někdo nás uviděl z odvěkých bohů

v objetí spolu a pak to šel oznámit veškerým bohům?

Pak bych já do tvého domu už vícekrát nepřišla, až bych

povstala od tebe z lůžka - to bylo by pohoršující.

Máš-li však opravdu chuť a chováš-li v srdci to přání,

máš přece ložnici k tomu, již Héfaiostos, milý můj syn, ti

stavěl a k veřejím též pak připojil důkladné dveře.

Tam tedy pojd'me si lehnout, když teď se ti zlíbilo lůžko."

Zeus, jenž hromadí mraky, jí na to zas v odpověď pravil:

„Héro, jen neměj strach, že z bohů neb z lidí nás někdo

uvidí! Věř mi, já oba nás zahalím v obláček zlatý,

takový, že by nás ani sám Hélios nespatriil, který

přeostře paprsky má a těmi lze proniknout všechno."

Pravil, a v náruč jímalsyn Kronův svou manželku Héru.

Zespodu božská zem jim rodila květiny čerstvé:

zrosený jetel a šafrán, a rovněž pod nimi hustě

měkký kosatec rostl, jenž zdvíhal je od země vzhůru.

Tam si oba dva lehli a přes sebe prostřeli krásný

oblak skvoucí se zlatem, jenž třpytivé krůpěje rosil.

Takto poklidně Otec tam na vrchu garganském dřímals

přemožen spánkem a láskou a manželku v náručí držel.

Kvapně pak sílivý Spánek se rozběhl k achájským lodím

povědět Poseidónovi, jenž zachvívá zemí, tu zprávu.

Blízko u něho stanul a hovořil vzletnými slovy:

„Chutě již, Poseidóne, teď Danaům pomáhej a též

račiž jim propůjčit slávu, byť na chvílku, dokud spí ještě

Zeus, vždyť lahodný spánek já rozestřel okolo něho,

Héra pak svedla ho Istí, aby v rozkošné lásce ji objal."

Řekl, a nazpět se vydal zas k proslulým národům světa,

boha však vznítíl tím víc, aby pomáhal danajským mužům.

Skočil hned k hrdinům v čele a takto je hlasitě vybíd:

?Argejci, necháme opět své vítězství Hektoru, aby
korábů našich se zmocnil a získal si velikou slávu?
Takto on chlubitě sdílí své záměry, protože mešká
Achilleus u dutých lodí a v srdci se náramně hněvá;
jeho však nebudem příliš dál postrádat, jestli my všichni
s úsilím povedem boj a pomáhat budem druh druhu.
Tak tedy vzhůru a každý ať poslechne, co nyní řeknu:
Vezměme nejlepší štíty a největší, co jich tu máme
v táboře, jiskřící přilby si nasadme ke krytí hlavy,
také nejdelší kopí si do rukou vezmēm a pojďme.
Já pak povedu vás a zajisté Priamův Hektór
nevyčká útoků našich a prchne, byť sebevíc zuřil.
Kdo je rek udatný v boji, však na pleci štít má jen malý,
ať ho dá slabšímu muži a pavézou větší se skryje!"
Takto k nim mluvil, ti slyšeli rádi a poslechli rozkaz.
Vůdci, ač raněni byli, své vojáky řadili sami,
Átreův Agamemnón i Odysseus s Diomédem -
brali se podél všech řad a kázali vyměnit štíty:
silný bral silnější štít a slabšímu podával slabší.
Ale když k ochraně těla si vzali již zářící štíty,
vyšli a Poseidón sám je vedl, bůh chvějící země;
v pádné pravici třímal meč strašlivý s protáhlým ostřím,
podobný zářnému blesku - s tím mečem se nemůže nikdo
střetnout v urputné seči, sám strach v tom zbraňuje mužům.
Na druhé straně zas řadil své Trójany proslulý Hektór.

Přehrozný válečný zápas tam nad nimi rozpjali tenkrát
Poseidón s tmavými vlasy a proslulý Priamův Hektór,
který pomáhal trójským; a Poseidón argejským mužům.
Mocně se zvlnilo moře až k achájským lodím a stanům,
neboť obojí vojsko šlo do boje s velikým křikem.
Neječí tolik vlna, jež z hladiny k souši se valí,
strašlivým Zefyra váním když zvedne se z širého moře,
nevzniká takový praskot ni z požáru plápolavého
v lesních úvalech horských, když vznikne a spaluje lesy,
v korunách vysokých dubů tak nemůže hučet ni vichr,
kdykoli zuří pln vzteku a burácí ze všeho nejvíc,
jaký se rozlehl hluk teď v achájských řadách i trójských,
když s tak strašlivým křikem se vzájemně na sebe vrhli.
Nejdříve po Aiantovi vrh oštěpem proslulý Hektór,
Aiás když naproti němu stál čelem; i nechybil, bod ho
tam, kde uprostřed prsou dva řemeny napjaty byly -
jeden byl od štítu, druhý meč připínal zdobený stříbrem.
Těmi se zachránilo to kvetoucí tělo. Však Hektór
zuřil, že rychlé kopí teď marně mu vylétlo z ruky;
couval k hloučku svých druhů a unikal osudné smrti.
Z boje když prchal, tu Aiás, syn Telamónův, rek velký,
kámen vzal (jakých se mnoho kol nohou válčících mužů
válelo, neboť byly to podstavce pro rychlé lodě),
do prsou Hektora zasáh hned nad štítem u samé šíje,
otočil jím jak vlčkem -- rek zasažen vrávoral kolem.

Jako když Diovým bleskem dub vyvrácen z kořene klesne,
hrůza pak zmocní se toho, kdo nablízku stojí a spatří
zjev ten, vždyť strašná je věc blesk seslaný velkého Dia:
takto i silný Hektór v prach na zem se vzápětí skácel;
z ruky mu vypadl oštěp, štít s přilbicí upadl na něj,
na těle břinkla mu výzbroj tak nádherně zdobená kovem.
Přiběhli s jásotem velkým hned synové achájské - měli
za to, že odvěkou reka, i házeli hromadně kopí,
přece však nemohl nikdo buď střelit anebo bodnout
vévodu mužstva, vždyť dřív jej obstoupili mužové přední:
Aineiás s Púlydamantem i Agénór, hrdina jasný,
Sarpédón, Lyčanů vůdce, a s nimi i udatný Glaukos.
Každý z ostatních též oň pečoval, drželi před ním
štíty s krásnými kruhy, pak druhové, v rukou ho zdvihli,
nesli ho z bojiště pryč, až k rychlým koním s ním došli,
kteří v pozadí boje a stranou ode všech pŕetek
stáli i s ozdobným vozem a při nich byl vozataj vládčův.
Koně ho vezli pak k městu a raněný zhluboka vzdychal.
Ale když přišli už k brodu té půvabně tekoucí řeky,
Skamandru plného vírů, jež Kronovec zplodil, bůh věčný,
z vozu jej složili na zem v těch místech a skrápěli vodou.
Hrdina přišel zas k sobě, i otevřel oči a sed si,
začal však do klína plivat krev zbarvenou temně jak mračno.
Opět se zhroutil naznak, kles na zem a obě dvě oči
černá mu zastřela noc, duch doposud podléhal ráně.

Jak tedy Argejští zhlédli, že Hektór se vzdaluje z bitvy,
na Trójské útokem hnali tím více a myslili na boj.

Tenkrát rychlý Aiás, syn Oileův, nejdříve ze všech
s oštěpem ostrým se přihnal a Satnia bodl, jenž syn byl
Énopův; Énopovi, kdys pastýři skotu jej krásná
zrodila vodní víla blíž pobřeží Satnioentu.

Aiás, oštěpem slavný, syn Oileův, vyrazil na něj
zblízka a do slabin bod ho; kles naznak a o jeho tělo
sváděli urputnou řež jak danajští muži, tak trójští.

Kopiník, Panthoův syn, rek Púlydamás ho přiběh
bránit a v pravé rámě tam zasáhl Prothoénora,
syna to Aréilykova; i projelo obrovské kopí
ramenem: do prachu klesl a zaryl se do země prsty.

Propukl v nesmírný jásot rek Púlydamás a vzkřikl:
?Znova zas Panthoovcovi, jak myslím, zdatnému reku,
nadarmo z pevné ruky to kopí teď nevyletělo,
naopak z Achájů kdosi ho do těla dostal, a myslím,
že se oň opírat bude, až do sídla Hádova půjde."

Pravil, však chlubitvou řečí všem Achájům způsobil žalost;
především Aianta reka tím nesmírně pobouřil v srdci,
Telamónovce, vždyť přítel mu padl tak docela blízko.

Rychle, když útočník couval, naň vymrštil lesklý svůj oštěp.

Sám sice Púlydamás včas uskočil stranou a unik
mráкотné smrti, však ránu syn Anténorův zaň dostal,
Archelochos, vždyť bozi mu určili osudnou zhoubu.

Kopím ho zasáhl tam, kde hlava se spojuje s týlem,
v první obratel shora a obě dvě šlachy mu prořal;
o mnoho dříve hlava i s nosem a s ústy se přitom
dotekly země než lýtka a kolena padlého reka.

K chrabrému Púlydamantu zas Aiás hlasitě zvolal:

„Uvaž teď, Púlydamante, a pověz mi neklamnou pravdu:

Nebyl snad tento muž dost záslužný, aby tu ležel
za Prothoénora? Nezdá se nízký neb z nízkého rodu,
nýbrž je Anténora, tak zdatného jezdce, buď bratrem,
anebo synem, vždyť jemu se původem podobá nejspíš.“

Pravil, neb dobře ho znal, a Trójany přepadla žalost.

Akamás k mrtvému bratru si stoupl a probodl kopím

Promacha boiótského, když bratra chtěl za nohy odvléct.

Mohutně Akamás nad ním vtom provolal s velikou chloubou:

„Argejci, pokoutní střelci, vy věčně jen vyhrožující,

nečeká svízele a bída jen na nás jediné, nýbrž

jedenkrát budete muset i vy tak zahynout. Vizte,

jak vám na věky zde spí Promachos, zabit mým kopím,

abych vám příliš dlouho já nezůstal povinen pomstou

za svého bratra; a proto muž leckterý vroucně si přeje

zanechat v domě svém bratra jak mstitele smrti své v boji.“

Pravil, však chlubitvou řečí všem Danaům způsobil žalost;

především Péneleóvi, tak chrabrému, pobouřil srdce:

vrhl se na Akamanta, ten útok však nevyčkal vládce

Péneleóa, jenž kopím pak zasáhl Ílionea;

otcem jeho byl Forbás, muž bohatý stády, ježž Hermés
miloval z Trójanů nejvíc a statky ho obdařil, choť však
zrodila Forbantu syna jen jednoho, Ílionea.

Tehdy pod samou brvou jej do důlku očního zasáh,
panenku vyrazil ven, hrot oštěpu pronikl naskrz
okem a prorazil týl - on roztáhl ruce a sed si;
vytasil Péneleós vtom broušený meč a jím prudce
doprostřed hrudi ho ťal a rázem srazil mu k zemi
hlavu i s přilbou, však dosud ten obrovský oštěp se držel
mrtvému v očním důlku. Jak makovici mu hlavu
pozdvihl, ukázal trójským, a takto k nim chlubitě mluvil:

„Oznamte, Trójané, matce a rovněž milému otci
chrabrého Ílionea, ať v paláci pro něho pláčou;
také se nebude těšit choti Promacha boiótského
z návratu milého muže, až my se, Achájeci jaří,
jednou i se svými loďmi zas od Tróje vrátíme domů.“

Řekl, a Trójanům všem se zděšením zachvěly údy,
každý se rozhlížel kolem, kam před náhlou záhubou prchnout.. .

Nyní mi povězte, Músy, co sídlíte v olympských domech,
kdo se krvavých zbraní jak první z Achájů zmocnil,
převahu v boji když zvrátil bůh přeslavný, chvějící zemi.

Aiás Telamónovec z nich první Hyrtia zranil;

byl to Gyrtiův syn a velel svým srdnatým Mýsům.

Potom se Mermeros s Falkem stal kořistí Antilochovou;

Morya Mérionés a Hippotióna pak zabil,

Prothóonovi život a Perifétovi vzal Teukros.

Do slabin Meneláos pak zasáhl vladaře lidu

Hyperénora; skrz naskrz hrot pronikl vnitřnosti jeho,

celé je nárazem roztrh a duše tou zející ránou

kvapně mu odlétla z těla a temno mu zastřelo oči.

Nejvíc jich usmrtil Aiás, syn Oileův, bojovník hbitý,

neboť v stíhání rychlém se nikdo mu nerovnal během

z nepřátel zděšených hrůzou, když Zeus v nich způsobil zmatek.

XIX.

Zora když v rouše jak šafrán se od proudů Ókeanových

zdvíhala, aby zas nesla své světlo i bohům i lidem,

Thetis se blížila k lodím a nesla od boha dary.

Zastihla milého syna, jak Patrokla v obětí svírá

a jak hlasitě pláče - kol něho tam druhové četní

slzeli s ním. Vtom vešla k nim Thetis, bohyně jasná,

stiskla synovi ruku a s důrazem mluvila k němu:

„Toho již nechme tu ležet, mé dítě, ač velmi se nad ním

rmoutíme, když už jednou byl přemožen po vůli bohů.

Ty ale od Héfaista zbroj skvostnou a překrásnou přijmi,

jakou jediný muž až doposud na plecích nenes.“

Tohle ta bohyně řekla a složila před Achillea

výzbroj - i zařinčel jasně ten celý tak nádherný výtvar.

Hrůza všech Myrmidonů se zmocnila, nikdo si netrouf

přímo pohledět na zbroj a ucouvli. Jakmile však ji

Achilleus spatřil, tím víc plál po boji, v hlavě mu hrozně

zpod víček zableskly oči jak plamenná záře. Pak v rukou
držel ty božské dary, tak skvostné, a těšil se jimi.

Když se už potěšil v srdci, jak na tuto nádheru hleděl,
vzápětí vzletnými slovy se ozval k své matce: "Tu výzbroj
jistě mi, matko, dal bůh, vždyť přísluší toliko věčným
bohům takové dílo - to nesvede smrtelný člověk!

Vezmu si nyní tu výzbroj už na sebe. Jenom se hrozně
bojím, že zatímco budu já bojovat, nalezou mouchy
Patroklu do sečných ran, jež po kopí zejí, že v nich se
zakrátko usadí červi a zohyzdí mrtvého druha,
v kterém už zanikl život, a celé že tělo mu zetlí."

Na to mu odpoví Thetis, ta bohyně stříbrnonohá:

"O tohle docela nic se nestarej v mysli, mé dítě!

O to se pokusím já, ta hejna dotěrná zahnat,
mouchy, co šírají rády i hrdiny zabitě v boji.

Kdyby i celý rok tu Patroklos ležel, vždy bude
tělo mít neporušené, ba dokonce svěžejší ještě.

Ty však achájské reky dej zavolat na sněmoviště,
přestaň už na vládce lidu být rozhněván, Agamemnona,
k boji co nejrychleji se ozbroj a silou se obrň!"

Takto mu pravila Thetis a vdechla mu odvážnou zdatnost,
Patroklu do nosních dírek pak božského balzámu kápala
s červeným nektarem, aby se tělo mu neporušilo.

Vzápětí Achilles božský se ubíral po mořském břehu,
přitom strašlivě křičel a burcoval achájské reky.

Tehdy i takoví muži, co dřív jen v táboře dleli,
co byli řidiči lodí a kormidla na péči měli,
co byli u lodí správci a pokrmů rozdělovači,
tenkrát spěchali na sněm i oni, neboť se zjevil
Achilleus, který tak dlouho se vzdaloval žalostných bojů.
Dva se též ploužili na sněm, co Areu sloužili v bitvách,
Diomédes, rek zdatný, a Odysseus jasný - ti oba
kopím se podepírali, vždyť dosud je bolely rány;
šli však a na sněmu hned si sedali ve předních řadách.
Náčelník Agamemnón však poslední přišel, neb též byl
poraněn: kovaným kopím jej v zuřivé bitevní seči
do ruky poranil Koón, syn moudrého Anténora.
Když pak Achájeci všichni již na sněmu přítomní byli,
Achilleus, rychlý v běhu, se zvedal a takto k nim mluvil.
?Cožpak, Átreův synu, nám oběma tohleto bylo
na prospěch, tobě i mně, když oba, ač s bolestí v duši,
pro dívku šíleným hněvem jsme vzplanuli, hubícím srdce.
Měla ji u našich lodí svým šípem Artemis zabít
v den, kdy jsem Lyrnéssos zbořil a sám si ji vybral. Pak tolik
Achájů nebylo by se zahryzlo do zdejší země
pod rukou nepřátel našich, když já jsem se rozlítel hněvem.
Hektoru bylo to vhod i Tróům, však Achájeci asi
dlouho si na můj svár i na tvůj vzpomínat budou.
Co se však stalo, to nechme, ač oba to doposud rmoutí,
potlačme zlobu v svém srdci, vždyť nezbytná nutnost tak velí;

přestávám nyní i já se hněvat, vždyť není mi třeba
stále se zarytě zlobit. Nuž vzhůru a vybidni všechny
Achájce s dlouhými vlasy co nejdříve do boje, abych
Trójanům naproti šel a vyzkoušel, zdali snad ještě
chtějí tu u lodí spát; já ale si myslím, že leckdo
z nich si pak usedne rád, kdo ovšem z oddílů trójských
unikne ze strašné bitvy a vyhne se oštěpu mému."

Pravil, i propukl v jásot lid achájský v důkladné zbroji,
že se Péleův syn, rok udatný, zřekl již hněvu.

K nim pak náčelník mužstva, rek Agamemnón, se ozval
přímo ze svého místa a nevstoupil doprostřed sněmu:

?Přátelé, danajští reci, co Areu sloužíte v bitvách,
sluší se poslouchat toho, kdo povstal, není však vhodné
do řeči skákat, vždyť to je i zkušeným řečníkům trapné.

Jakpak by někdo tu mluvil neb poslouchal při velkém hluku
mužů -- to škodlivě ruší i řečníka se zvučným hlasem.

Všechno já Achilleovi teď vysvětlím, dejte však pozor
ostatní též - mou řeč ať každý pochopí dobře.

Často již achájský lid mi učinil tuhletu výtku,
často mě kárali též; však já tu viníkem nejsem,
nýbrž Zeus a osud a Erínýs chodící v temnu:

tihle mi na sněmovišti zlou slepotou zmámili srdce
v den, kdy jsem čestný dar sám odebral Achilleovi.

Co jsem však mohl já dělat? Vždyť bohové prosadí všechno.

Vznešený Diův syn je Blud, ten obloudí všechny,

prokletý! Chodidla má vždy měkounká, neboť se nikdy
nohama nedotkne země, jen občanům po hlavách chodí,
mámí lidi a ze dvou vždy alespoň jednoho zmate.

Vždyť ten ošálil kdysi i Dia, který je přece
nejlepší z lidí i bohů. Však Héra, třeba jen žena,
obloudila i jej v ten den, kdy v hrazené Thébě

Alkméně zrodit se měl syn Héraklés, bohatýr silný.

Tehdy se vychloubal Zeus a sděloval veškerým bohům:
‘Slyšte mě, bohové všichni a právě tak bohyně všechny,
abych vám pověděl to, co srdce v prsou mi káže.

V porodních bolestech na svět dnes přivede Eileithýia
hrdinu, který bude všem sousedům panovat, neboť
bude to potomek mužů, co povstali z vlastní mé krve.‘

Jemu vznešená Héra zas odpoví s úmyslem lstivým:

‘Chceš nás obelhat jen, a nehodláš splnit svůj příslib!

Proto mi, Olympský Die, teď závaznou přísahu vyřkni,
vskutku že bude vládnout všem sousedům chlapeček, který
z ženina lůna na svět dnes právě se zrodí a bude
přímým potomkem mužů, co povstali z vlastní tvé krve.‘

Takto pravila. Zeus však nepoznal úmysl lstivý,
vyslovil přísahu velkou a tím byl ošálen krutě.

Héra se ihned zvedla, šla z olympských vrchů a kvapně
do Arga v Achájsku přišla, kde dobře ta bohyně znala
Sthenela Perseovce choť statnou a silnou. Ta žena
nosila synáčka v lůně a sedmý jí nastával měsíc.

Zdržela Eileithýia a vzdálila Alkménin porod,
jeho však přivedla na svět, ač k porodu nedozrálého.
Sama to oznámit chtěla, i pravila Kronovci: t'Otče
Die, vladaři blesků, chci říci ti k úvaze: Už se
zrodil ten vzácný muž, jenž bude všem Achájům vládnout,
Sthenela Perseovce syn Eurystheus, potomek z tvého
rodu - plným právem ten bude všem Achájům vládnout. Ť
Řekla, jej zármutku hrot zle poranil do hloubi duše.
Za hlavu popad hned Blud, toho mamiče s lesklými vlasy,
nesmírně rozlícen v srdci, a vyslovil přísahu mocnou,
nikdy že v olympské sídlo a na hvězdné nebe již nesmí
v budoucnu zavítat Blud, jenž každého obloudit umí.
Po těchto slovech Zeus jím zatočil v ruce a silou
mrštil jím z hvězdného nebe - Blud dopadl k příbytkům lidským.
Zeus jej proklínal vždy, když vídal pak milého syna
konat potupnou práci, již Eurystheus za úkol dal mu.
Když pak veliký Hektór, rek s jiskřící přilbou, nám stále
hubil u lodí vzadu lid argejský, právě tak já jsem
nemohl nemyslit na Blud, jenž dříve mě obloudil. Ale
zase to napravit chci a nesmírnou náhradu složit.
Nuže už k boji se měj a přiměj i ostatní mužstvo!
Všechny já dary ti dám, co jenom jich Odysseus slavný
včera přislíbil ti v tvém stanu, když za tebou přišel.
Chceš-li však, posečkej ještě, ač po boji velice dychtíš.
Druzi ti přinesou dary, jež vyzvednou z korábu mého,

abys uviděl sám, jak veliké množství jich dám ti."

Achilleus rychlý v běhu mu na to pak v odpověď pravil:

„Átreův Agamemnone, ty přeslavný vladaři mužstva,
chceš-li mi poskytnout dary, jak sluší se, či si je nechat,
záleží na tobě: my však už nyní myslíme na boj
velice rychle, neb nelze tu meškat a klábosit ani
utrácet čas - vždyť dosud se neskončil veliký úkol,
aby zas uviděl každý, jak Achilleus ve předních řadách
nadále bronzovým kopím zle oddíly trójské tu hubí;
to měj každý z vás v mysli a se svým odpůrcem bojuj!"

Odysseus nesmírně chytrý mu na to pak v odpověď pravil:

„Achille podobný bohům, ač sám jsi tak udatný, nesmíš
takto achájské syny hnát bez jídla k Íliu, aby
s Trójany válčili tam, vždyť nebude trvat jen krátce
zápas, jakmile jednou se střetnou oddíly mužů
v boji a zmužilost vdechne sám bůh pak oběma stranám.
Naopak Achájům rozkaž, ať nejdřív se u rychlých lodí
občerství jídlem a vínem, neb v tom jen je zdatnost a síla.
Vždyť přece po celý den až k samému západu slunce
nemůže tváří v tvář muž jediný bojovat lačný,
neboť i kdyby v srdci byl jakkoli dychtivý' boje,
náhle mu ochabnou údy a najednou začne ho trápit
žízeň a hlad a nohy mu při chůzi klesají tíhou.
Naopak jestliže muž se nasytí vínem a jídlem,
i kdyby po celou noc se potýkal s nepřátel davem,

odvážné srdce má v hrudi a údy mu nezemdlí dříve,
dokud veškeré vojsko se nevzdálí z bitevní vřavy.
Rozchod vojákům dej a příkaž jim snídani chystat,
zároveň náčelník mužstva, král Agamemnón, ať dary
doprostřed sněmu dá přinést, ať mohou je Achájeci všichni
uvidět na vlastní oči a tobě ať okřeje srdce.

Potom ať uprostřed vojska král vstane a přísahá, že k ní
nikdy nevešel v lůžko a nikdy ji v objetí neměl,
jak už to ve zvyku bývá, ó vladaři, u žen i mužů.

Přítom ale i ty měj v prsou laskavou mysl.

Dále ať ve svém stanu tě bohatou hostinou smíří,
abys dosáhl též v té věci plného práva.

Ty ale, Átreův synu, pak budeš i u jiných platit
za velmi spravedlivého. Vždyť přece se sluší i králi
úplně usmířit muže, když sám mu ukřivdil dříve."

Nato zas Agamemnón jej oslovil, náčelník mužstva:

„S radostí, Láertův synu, jsem vyslechl tuhle tvou výzvu,
neboť jsi všechno tu probral a vyložil, jak se to sluší.

Na tamto přísahat chci, i srdce mě vybízí k tomu,
nebudu přísahat křivě zde při bozích: Achilleus ovšem
chvíli ať posečká zde, ač velice po boji dychtí,
ostatní všichni ať též tu hromadně počkají, než mi
přijdou ze stanu dary a uzavřem závaznou smlouvu.

Tobě samému já teď ukládám, ano i velím:

Vyber si mladé muže z všech Achájů nejvýtečnější,

dary z mé lodi dej přinést, co včera jsme Achilleovi slavnostně slíbili dát, a přived i ženy. Ať rychle hlasatel opatří kance zde po širém táboře našem, abychom Diovi jej a Héliu obětovali."

Achilleus rychlý v běhu mu odpověď dával a pravil:

"Přeslavný Átreův synu, náš vladaři Agamemnone, o to se můžete jindy a s větším úsilím starat, až by nastala jednou i nějaká přestávka v boji, až by mi nevřela v prsou tak nezkrotná touha jít válčit.

Dosud však leží zde mrtví, jež v boji nám zahubil Hektór, proslulý Priamův syn, když Zeus mu poskytl slávu.

Vy však nutíte k jídlu. Já nyní bych na vašem místě přikázal achájským synům jít do boje bez jídla, zcela lační, a teprve potom, až zapadne slunce, bych kázal připravit večeři skvělou, až pomstíme potupu naši.

Mně aspoň milým hrdlem dřív neprojde do těla ani nápoje lok ni sousto, když zemřel mi přítel a dosud mrtev mi ve stanu leží zle zahuben oštěpem ostrým, nohama obrácen k dveřím, a okolo druhové jeho žalostně pláčou - a proto nic z toho já na mysli nemám, nýbrž jen vraždu a krev a bolestné sténání mužů."

Odysseus nesmírně chytrý mu v odpověď na to zas pravil:

"Achille, Péleův synu, ty z Achájců nejudatnější, silnější jsi než já, jsi o mnoho zdatnější kopím, já zas důmyslem svým bych o mnoho předstihl tebe,

vždyť jsem se narodil dřív a také mám znalostí více;
proto ať vydrží dál tvé srdce mi naslouchat: každý
člověk má zakrátko pocit, že zcela se nasýtil boje,
v kterém sic přemnoho stébel hrot oštěpu pokosí na zem,
žeň je však pranepatrná, když rozhodne o konci vřavy
Zeus, jenž ve světě lidí byl stanoven za správce válek.
Nemohou tedy v hladu ni Achájeci žet svých mrtvých,
neboť jich po všechny dny až přespříliš mnoho tu padá
za sebou - kdypak tu kdo si oddychne od utrpení?
Proto je potřeba pohřbít hned každého, kdokoli zemře,
s myslí nanejvýš chladnou a den jen naříkat pro něj;
proto ať naopak všichni, co přežili žalostnou bitvu,
na jídlo myslí a pítí, tak abychom s nepřátel davem
mohli tu bez přerušení a víc ještě napořád válčit,
oděni v nezlomný krunýř. A proto ať nečeká z mužů
nikdo na jinou výzvu a sveřepě nemešká tady.
Neboť tahleta výzva zle pro toho skončí, kdo dále
zůstane u našich lodí. Nuž vyrazme najednou všichni,
abychom s trójskými jezdci už vznítili urputné boje."
Pravil, a přibral si hned dva slavného Nestora syny,
Megéta Fýleova a Thoanta, Merionea,
Melanippa a Lykoméda, jenž Kreionův syn byl.
Do Agamemnonova stanu se s těmito Odysseus vydal;
jakmile vyslovil rozkaz, ti zároveň splnili úkol:
oněch trojnoží sedm, jež slíbil mu, ze stanu nesli,

dvacet kotlíků lesklých a dvanáct koní mu vedli,
rychle i sedm žen, jež uměly bezvadné práce,
půvabnou Brísovu dceru pak vyvedli jakožto osmou.

Deset talentů zlata sám Odysseus odváživ kráčel
první a za ním s dary šli Achájeci mladí. Ty dary
složili uprostřed sněmu; král Agamemnón hned povstal
a již přistoupil k němu, svým hlasem podobný bohům,
hlasatel Talthybios a držel rukama kance.

Náčelník Agamemnón hned odepjal pravicí mečík,
který mu vždycky visel hned u pochvy s velikým mečem,
uřezal štětiny kanci, zdvih ruce a modlil se k Diu.

Ostatní Argejci přítom, jak zvykem je, seděli tiše
v pořádku na svých místech a naslouchali tam králi.

S pohledem k širému nebi král začal se modlit a řekl:

?Předně mi svědkem buď Zeus, bůh nejvyšší, nejlepší ze všech,
jakož i Země a Slunce a Lítice, které vždy lidi

trestají v podsvětních tmách, ať kdokoli přísahá křivě:

po dívce, Brísově dceři, že nikdy jsem nevztáhl ruku
roztoužen po jejím lůžku či pod jinou záminkou, nýbrž
bydlela vždy v mém stanu, však nikterak nezneuctěna.

Říkám-li něco snad křivě, pak mnoho ať útrap mi dají
bozi, jak dávají těm, kdo se přísahou prohřeší na nich!"

Pravil, a podřízl kanci svou ukrutnou ocelí hrdlo.

Hlasatel zatočil jím a vrhl jej v obrovský jícen
zpěněné hladiny mořské jak potravu rybám. Vtom povstal

Achilleus jasný a mluvil k všem Achájům milovným bojů:

„Die, jak velkými bludy nás lidi tu stíháš! Vždyť nikdy

nebyl by Átreův syn tak mocně mi rozbouřil v prsou

srdce ani by nevzal mi dívku proti mé vůli,

svévolně, bez slitování, já ale si myslím, že Otec

Zeus chtěl způsobit smrt a záhubu Achájům četným.

Nyní se jděte však najíst, ať vzápětí svedeme bitvu!”

Takto k nim promluvil tedy a narychlo rozpustil schůzi.

Muži se rozptylovali a každý spěchal k své lodi.

Stateční Myrmidonové se starali o dary svého

božského Achillea a nesli je k vládcově lodi.

Ve stanu složili je a ženám kázali sednout,

potom druhové statní mu do stáda zahnali koně.

Jakmile Brísova dcera, vším zlaté bohyni lásky

podobná, Patrokla zhlédla, že oštěpem ostrým je zabit,

s hlasitým kvílením na něj se vrhla a začla si drásat

rukama něžnou šíjí i prsa a obličej krásný.

Dívka ta, bohyním rovná, pak pronesla v žalostném pláči:

„Patrokle, kterýs býval mně ubohé nejdražší v srdci,

když jsem ze stanu šla, já s tebou se loučila živým,

nyní, když vracím se zpět, já s tebou se shledávám mrtvým,

záštito lidu - jak stále jen bol mě za bolem stíhá!

Manžela, kterého otec a vznešená matka mi dali,

před městem ostrým kopím jsem spatřila zahubeného;

právě tak své tři bratry, tak drahé, jež jedna mi matka

zrodila, ti už také den záhuby našli všichni.
Ale tys nedal, tys nedal mi plakat, když Achilleus rychlý
manžela usmrtil mi a božského Mynéta město
vyvrátil, naopak říkals, že mne dáš Achilleovi
božskému za řádnou choť a do Fthíje odvezeš s loďmi,
a že svatební hody mi vystrojíš u Myrmidonů.
Proto já stále pláču, žes mrtev, mně vždycky tak milý."
Takto mluvila s pláčem a k tomu kvílely ženy,
na oko nad Patroklem, z nich každá však nad svými strastmi.
Potom achájszí rádci kol něho se shromažďovali
s prosbou, aby se najed; on vzpíral se tomu a vzdychal:
"Jestliže někdo snad chce mě poslechnout z milných druhů,
prosím, jen nenut'te mne, abych dřív tu jídlem a pitím
občerstvil milé své srdce, vždyť strašlivá bolest mě svírá.
Počkám až k západu slunce a snesu to bez přerušení."
Achilleus po těchto slovech zas propustil ostatní vůdce,
dva tam jen Átreovci a slavný Odysseus zbyli,
Nestór a Ídomeneus, dál Foinix, staříčkový jezdec,
těšit ho v nesmírném smutku. Rek ovšem se netěšil v srdci,
leda až do jícnu války, v chřtán krvavý opět se vrhne.
Na druha vzpomněl a pravil, když zhloubi si povzdychl: "Věru
Patrokle přenešťastný, z všech přátel mi nejdražší, často
ve stanu i ty sám jsi mi předložil lahodné jídlo
rychle a obratně vždy, když Achájsi spěchali vznítit
proti Trójanům, jezdcům, boj urputný, na slzy hojný.

Nyní tu nehnutě ležíš zle zahuben, ale mé srdce
zřídá se jídla a pití, ač uvnitř jsou zásoby všeho,
z touhy po tobě - mne nic horšího nemohlo potkat,
i kdybych zvěděl, že otec mi zemřel, jenž ve Fthíji z touhy
po synu, jako jsem já, teď prolévá drobounké slzy,
zatímco v krajině cizí já kvůli Heleně hrozné
nyní s Trójany válčím - neb kdybych snad náhodou zvěděl,
milý že syn mi zemřel, jenž nyní je na Skýru chován
(jestliže doposud žije můj Pyrrhos podobný bohům).
Dříve jsem totiž doufal a těšil se v srdci, že zhynu
toliko já, a vzdálen tak od Arga, domova koní,
přímo u Tróje zde, a ty že se do Fthíje vrátíš,
abys pak milého syna mi na rychlém korábu černém
odvezl z ostrova Skýru a doma mu ukázal všechno,
majetek můj i čeled' a palác s vysokým krovem.
Já si už totiž myslím, že Péleus je dočista mrtev,
nebo snad nakrátko ještě je živ a velmi se rmoutí
tím svým mrzutým stářím a stále a stále jen čeká
o mně žalostnou zprávu, až doví se, že jsem už zhynul."
Takto tam naříkal v pláči a vládcové sténali přitom,
neboť si vzpomněli na to, co každý z nich zanechal doma.
Když je tak bédovat spatřil syn Kronův, pojal ho soucit,
rychle se k Athéně ozval a mluvil k ní vzletnými slovy:
"Copak se vzdaluješ pořád, mé dítě, od svého reka?
Cožpak se nikterak v srdci už nestaráš o Achillea?"

U lodí zahnutých vzhůru tam vepředu sedí a kvílí
pro svého milého druha. Už ostatní odešli všichni
najíst se, a jen on se zdržuje jídla a pití.
Proto mu rychle nektar a líbeznou ambrosii
do prsou nakapat jdi, ať dále se netrápí hladem."
Athénu vznítit tou řečí, ač toužila po tom už dříve.
Vzduchem se spustila z nebe jak sokol širokých křídel,
dravec to ostrého hlasu. Vtom Achájci po jídle hned se
v táboře ozbrojovali. A zatím Athéna vkápala
Achillu do prsou nektar a líbeznou ambrosii,
aby mu dotěrný hlad pak do údů nevníkl. Sama
na Olymp odešla zas v dům bytelný mocného otce.
Z lodního tábora ven šik Danaů proudem se valil.
Tak jako sněhové vločky se z oblohy snášejí hustě,
když je bůh Boreás žene, jenž v průzračném vzduchu se rodí,
stejně se tehdy i přilby, tak třpytivé zářícím kovem,
z korábů hrnuly hustě, i štíty vypouklé vprostřed,
krunýře ze silných plátů a z jasanu hlazená kopí.
Stoupala záře až k nebi, zem celá se rozjasňovala
od lesku kovových zbraní, zněl dupot pod kroky mužů;
Achilleus uprostřed svých si oblékal výzbroj, rek božský.
Hlasitě skřípal zuby a oči mu svítily v hlavě
tak jako plamene zář, žal nesnesitelný mu vnikal
do srdce. A jak soptil zle rozkacen na Trójské, bral si
božské dary, jež pracně mu umělec Héfaiostos ukul:

holeně ze všeho nejdřív si připevnil okolo lýtek,
krásné, jež ke kotníkům mu vázaly stříbrné spony,
potom i kovový krunýř si připínal okolo prsou;
přes plece bronzový meč si přehodil, zdobený stříbrem,
nakonec mohutný štít, a pevný, do ruky vzal si,
z kterého jasný lesk jak z měsíce do dálky zářil.

Tak je to na moři as, když plavcům se objeví záře
z ohně již rozhořelého, jenž vysoko na horách plane,
v samotě, v ohradě stád, však lodníky bezděčně žene
vichřice na rybné moře a daleko od přátel, stejné
ze štítu Achilleova tak krásného, plného ozdob,
sálala záře až k nebi. Pak pozdvihl hrdina těžkou
přilbu a na hlavu vložil. Jak hvězda zářila na něm
přilba s chocholem z žíní a kolem vlasiny vlály
ze zlata, které hustě bůh Héfaiostos zapustil v hřeben.

Nakonec Achilleus slavný sám na sobě vyzkoušel výzbroj,
zdali mu přiléhá dobře a údy má k pohybu volné:
výzbroj byla jak křídla a zdvíhala vladaře mužstva.
K tomu i otcův oštěp si Achilleus vytáhl z pouzdra,
těžký, mohutný, pevný. Jím nemohl z Achájů nikdo
mávat, Achilleus však jím jediný zamávat uměl,
pélijským jasanem tímto; jež Cheirón z vrcholu hory
Pélie dal jeho otci, zbraň vražednou na bohatýry.

Koně mu zapřahal pilně rek Alkimos s Automedontem:
krásné široké pásy jim připjali k hrudi a též jim

do huby vložili uzdu a otěže vázali vzadu
ke korbě skloubené pevně. Vtom vozataj uchopil lesklý,
do ruky vhodný bič a na vůz se vyšvihl hbitě
Automedón; hned za ním, již vyzbrojen, Achilleus vstoupil,
a svou výzbrojí zářil jak slunce z nebeských výšin.

Na koně od svého otce vtom Achilleus strašlivě vzkřikl:

"Balie můj a Xanthu, jež Podargé zrodila k slávě,
hled'te zachránit jinak a vrátit v danajský zástup
svého pána, až budem již válčení syti, a jen mě
nenechte na místě ležet jak mrtvého Patrokla mého!"

Na to mu zpode jha pravil kůň střelhitý při běhu, Xanthos,
v zármutku nakloniv hlavu, až veškerá hřívá mu spadla
z podušky pod jhem a dotkla se země po straně jařma

Héra bělostných paží dar lidské řeči mu dala:

"Jistě, Achille velký, tě spasíme, alespoň nyní,
přesto však záhuby den je ti nablízku. Vinni tím nejsme
my, leč veliký bůh a všemocný osud. Vždyť přece
pro náš pomalý běh a váhavost nesňali Trójští
mrtvému Patroklu z plecí tu nádhernou výzbroj, leč z bohů
ze všech nejvznešenější, syn Léty s krásnými vlasy,
zabil ho ve předních řadách a Hektoru propůjčil slávu.
My bychom o závod mohli i se samým Zefyrem běžet,
po pravdě nejjobratnějším z všech ostatních. Tobě však určil
osud, aby tě bůh a bohatýr násilím zhubil."

Sotva to domluvil kůň, řeč zase mu Lítice vzaly.

Achilleus, rychlý v běhu, se rozhorlil hněvem a řek mu:

?Xanthu, proč věštíš mi smrt? To nikterak není ti třeba!

Dobře to vím i sám, že zde je mi souzeno zemřít,

daleko od svého otce i matky. Přec nemohu dříve

ustat, dokud bych Trójské tu dosyta neprohnal v boji."

Pravil, a s pokřikem hnal vpřed spřežení jednokopytné.

XV.

Ale když prchali tak a přešli už příkop i kůly,

a když zhynuli mnozí i zbraněmi z achájských rukou,

v útěku u vozů teprv se mírnili, čekali u nich

zděšení, pobledlí hrůzou, vtom vzbudil se na ídském vrchu

Zeus, jenž po boku spal své Héry se zlatým trůnem.

Vyskočil, stanul a spatřil jak trójské, tak achájské muže:

jedni jak prchají v zmatku a druzí je zezadu ženou,

Argejci - uprostřed nich zřel vladaře Poseidaóna;

spatřil Hektora ležet tam na pláni, přátelé kolem

seděli; s námahou dýchal, též vědomí ztratil a chrtil

krev - vždyť nejslabší nebyl, kdo z Achájců dal mu tu ránu.

Otec bohů a lidí ho spatřil a pojal ho soucit.

Posupným pohledem hrozným si přeměřil Héru a zvolal:

?Nezkrotná, zlovolná Héro, to vyřadil jistě tvůj úskok

božského Hektora z boje a Trójany na útěk zahnal!

Ale já opravdu nevím, zda nebudeš první zas pykat

za tenhle nekalý úskok a nesklidiš ode mne výprask!

Copak už nevíš, jak shůry jsi visela, jak jsem ti připjal

dvojici kovadlin k nohám, jak ruce jsem svázal ti poutem
zlatým a nezlomitelným, jak v průzračném vzduchu a v mracích
visela? Ve výši bozi se v Olympu mrzeli, ale
nemohli přijít a zbavit tě pout, vždyť koho jsem chytil,
toho jsem popadl a mrštil jím z prahu, že dopadl na zem
bez dechu. Trvalá bolest ni takto však neopouštěla
duši mou pro Héraklea, tak skvělého, božského reka:
společena s Boreou chladným jsi vichřice poslala na něj
po moři nezkrotitelném a zlou jsi mu zchystala zkázu,
až jsi ho zahнала přitom až na Koós, lidnatý ostrov.
Já jsem ho zachránil odtud a zase ho přivedl nazpět
do Arga, domova koní, ač zakusil přemnoho strasti.
To ti chci oživit v mysli, ať úskoků necháš a poznáš,
může-li milostné lůžko ti prospět, kams za zády bohů
přišla se mnou se družít a tak jsi mě podvedla přitom."
Pravil, a velkooká ctná Héra strnula hrůzou,
manžela oslovila a mluvila vzletnými slovy:
"Ve výši rozlehlé nebe ať teď je mi svědkem i Země,
mimoto styžský proud, jenž do hlubin teče a bohům
blaženým přísahou je vždy největší, nejděsivější,
také tvá posvátná hlava a manželské lůžko nás obou,
při kterém opravdu nikdy bych nechtěla přísahat křivě,
nikoli z podnětu mého že Poseidón chvějící zemí
Hektoru působí strasti, i Tróům, a pomáhá Řekům:
nejspíše vlastní duch ho pobízí k tomu a nutká,

pojal ho soucit, když viděl, jak Achájci u lodí trpí.

Já bych ho, vladaři mraků, spíš toužila přemluvit, aby tam se on ubíral vždy, kam ty bys mu ukázal cestu."

Pravila Héra a otec všech bohů i lidí se usmál,

potom ji oslovil též a hovořil vzletnými slovy:

"Vznešená, velkooká má Héro, kéž ty aspoň příště sedáváš s nesmrtelnými a stejné máš smýšlení se mnou!

Jistě by Poseidón potom, byti sebevíc směřoval jinam, rychle své smýšlení změnil jak po tvé vůli, tak po mé.

Jestliže po pravdě tedy a beze všech vytáček mluvíš,

jdi teď do sboru bohů a vyříd' mé poselství, ať sem

přijde hned íris a s ní i Apollón, lučištník slavný:

ona aby zas odtud šla k Achájům oděným kovem,

vladaři Poseidónovi můj příkaz ať vyřídí, aby

sám již zanechal boje a vrátil se do svého domu;

Hektora zářící Foibos ať opětně povzbudí k boji,

zase ať vdechne mu sílu a zbaví ho bolestí, jež ho v

srdci teď týrají zle, a veškeré achájské vojsko

zase ať obrátí nazpět a způsobí zbabělý útěk,

takže se v úprku vrhnou až k lodím s četnými vesly

Achilla Péleovce, a ten pak do boje pošle

přítele Patrokla - ten tam mnoho sic kvetoucích mužů

zhubí i se Sarpédontem, mým proslulým synem, však jej zas

usmrtí slavný Hektór svým oštěpem před Trójou. Božský

Achilleus pro druhá vzkypí a usmrtí Hektora v hněvu.

Od té chvíle zas já chci zahánět stále a stále
od lodí na útěk Tróy, až Achájci strmého města
Ília dobudou zcela, jak Athéna chtěla to provést.
Dříve však nemohu ustát v svém hněvu a nesvolím také
nikomu z odvěkých bohů dál Danaům pomáhat v boji,
dokavad Achilleovi se nadobro nesplní přání,
jak jsem mu přislíbil dřív a potvrdil pokynem hlavy
v den, kdy vznešená Thetis mi objala kolena s prosbou,
aby zas bořitel měst, rek Achilleus, dosáhl pocty."
Pravil, i poslechla Héra, ta bohyně bělostných paží,
vzápětí z ídských vrchů se vydala na širý Olymp.
Jako když někam v své mysli se přenesel člověk, jenž prošel
velký kus světa a pojme v své zvědavé mysli zas touhu
zavítat tam nebo onam a přčetné plány má, takto
letem jak myšlenka rychlým se přenesla vznešená Héra.
Dospěla na strmý Olymp a vstoupila k blaženým bohům,
kteří pospolu byli tam v Diově paláci. Jak ji
zhlédli, povstali všichni a čísemi zdravili Héru.
Ta však nedbala druhých, jen od krásné Themisty pohár
přijala, neboť ona vstříc rychle jí přiběhla první,
takto se ozvala k ní a mluvila vzletnými slovy:
"Pročpak sem přicházíš, Héro? Ty zřejmě jsi zmatena tuze.
Jistěže manžel tvůj tě poděsil takto, syn Kronův."
Jí zas odpovídala ctná Héra bělostných paží:
"Na to se, Themista božská, mě neptej! I sama víš dobře,

jaký že jeho je duch, jak nevlídný, nesmírně zpupný.

Dej zase pokyn všem zde v paláci k hostině řádné.

Uslyšíš o tom i tak mezi všemi zde nesmrtelnými,

jakou to vzkazuje Zeus věc hroznou, však myslím, že všem by

duch se radovat nemoh, všem smrtelným lidem i bohům,

kdyby snad někdo i teď zde hodoval s veselou myslí."

To tedy sdělila bohům a sedla si vznešená Héra.

Bozi v Diově sídle hned vzplanuli hněvem. Vtom Héra

rty se usmála sic, však nemohla vyjasnit čelo

nad tmavým obrvím. V zlosti pak mluvila ke všem: "Jsme bloudi,

když v své nemoudré mysli se na Dia chceme tu zlobit.

Nebo snad dychtíme všichni i nyní ho pokrotit zblízka

slovem neb silou; však Zeus, ten opodál sedí a nás si

nevšímá, o nás nedbá, vždyť tvrdí, že z odvěkých bohů

silou a statností svou je zřetelně nejlepší ze všech.

Proto jen vydržte to. co zlého vám každému sešle!

Vždyť jak já myslím, teď právě i Area neštěstí stihlo,

neboť mu zahynul syn zde v šarvátce, nejdražší z lidí,

Askalafos, jež nazývá vlastním sám obrovský Arés."

Pravila Héra, vtom Arés se dlaněma otevřenýma

udeřil do svěžích stehů a mluvil k nim s bolestným nářkem:

„Teď mi už nemějte za zlé vy bohové v olympských sídlech,

půjdu-li k achájským lodím a pomstím smrt svého syna,

i kdyby určil mi osud být zasažen Diovým bleskem,

společně s mrtvými těly tam ležet pak v krvi a prachu."

Pravil, a poručil Strachu a Děsu, ať zapřahá koně,
sám si pak na sebe vzal svou výzbroj zářící leskem.

Tehdy by ještě zas větší a ještě hroznější mnohem
postihl odvěké bohy hněv Diův a nesmírná zloba,
avšak o všechny bohy se v obavách zalekla Pallas,
z křesla, kdo seděla dosud, se zvedla a předsíní vyšla,
sňala mu přilbici z hlavy a pavézu strhla mu z ramen,
oštěp z pravice pevné mu vzala a opřela o sloup,
Area, prudkého boha, pak kárala těmito slovy:

„?ílenče, zbaveny smyslů, jsi ztracen! Máš nadarmo věru
k slyšení uší a ztratils i rozum i povinnou úctu!

Nevíš, co řekla tu Héra, ctná bohyně bělostných paží,
která právě v té chvíli sem od Dia z Olympu přišla?

Chceš se snad, donucen, vrátit sám na Olymp, až bys pak mnoho
zakusil strastí a běd a přitom byl nesmírně zkrušen,
nám pak, všem ostatním bohům, chceš způsobit pohromu velkou?

Hned totiž zanechá Zeus i udatných Tróů i řeckých
vojsk a na Olymp půjde nás bohy zastrašit hřmotně,
po řadě popadne nás, ať někdo je vinen či není.

Proto ti znovu teď radím: již přestaň se pro syna hněvat,
vždyť přece leckdo svou silou i zdatnější v boji, než on byl,
buď je už mrtev neb vzápětí zemře. Je nesnadné zbavit
veškerých lidí rod i potomky osudné smrti."

Řekla, a do křesla vtiskla zas Area, prudkého boha.

Héra z paláce ven pak vyzvala Foiba a rovněž

Íridu - věčným bohům ta vzájemná poselství nosí

takto se ozvala k nim a mluvila vzletnými slovy:

„Zeus vám oběma káže co nejdříve na Ídu zajít,

ale až přijdete tam a do tváře vzhlednete Diu,

čiňte, co přikáže on a co vás vybídne konat."

Když tedy toto jim řekla, šla nazpátek vznešená Héra,

na křeslo sedla - ti dva se vzápětí do vzduchu vynesli.

Na Ídu bohatou zdroji pak přilétli, matku to zvěře.

Dia, jenž do dálky vidí, tam zastihli na vrchu sedět

gargarském - vonný mrak ho kolem dokola věncil.

Když pak oba dva přišli již před Dia, vladaře mraků,

stanuli. Když je spatřil, tu pocítil radost v svém srdci,

že slov manželky milé tak narychlo poslušni byli.

Íridu oslovil nejdřív a hovořil vzletnými slovy:

?Pospěš si, Írido rychlá a vladaři Poseidónovi

zvěstuj to všechno, a nebuď mi klamavou zvěstovatelkou!

Přikaz mu zanechat bitev i potyček v boji a ať se

vrátí buď k družině bohů, neb do svého jasného moře.

Kdyby však poslechnout nechte l má slova a příkazu nedbal,

ať jen přemýšlí o tom jak ve svém srdci, tak v myslí,

má-li odvahu vyčkat můj útok, ač velmi je silný,

poněvadž já, jak myslím, jsem daleko silnější nad něj;

těž jsem se narodil dřív, on přec se však odváží v srdci

tvrdit, že rovná se mně, jenž naháním hrůzu i jiným."

Pravil, i poslechla íris, ta bohyně rychlá jak vítr,

snesla se z ídských vrchů a kvapila do svaté Tróje.

Jako když z oblaků sníh se snáší neb studené kroupy,
hnány severním vichrem, jenž z jasného nebe se rodí,
takto i rychlá Íris se překotně přenesla vzduchem,
přistoupila k slavnému bohu, jenž zachvívá zemí, a řekla:

„Vladaři tmavovlasý, jenž otrásáš zemí, já sem teď

od Dia bouřného jdu a nesu ti od něho zprávu:

káže ti zanechat bitev i potyček v boji a opět

k družině bohů se vrátit neb do svého jasného moře.

Kdybys však poslechnout nechtěl slov jeho a příkazu nedbal,

pak ti on hrozí, že sám sem přijde a bude tu s tebou

bojovat. Proto ti radí, ať jeho rukám se vyhneš,

neboť si myslí, že on je silnější mnohem, než ty jsi,

také že zrodil se dřív, a ty přesto máš odvahu v srdci

tvrdit, že rovnáš se jemu, jenž nahání hrůzu i jiným.”

Na ni se rozkatil zle bůh chvějící zemí a pravil:

„Hrůza! Ač velmi je mocný, přec pronesl přezpupná slova,

chce-li mě proti mé vůli on zkrotit, ač stejná mám práva.

Tři jsme přec pokrevní bratři, jež Kronovi zrodila Rheia,

Zeus, pak já a třetí je Hádés, jenž v podsvětí vládne;

na tři části svět celý se dělí, má každý svou vládu.

Když se metaly losy, mně připadlo pěnivé moře

za věčné sídlo a Hádés zas obdržel podsvětí chmurné,

Diovi širé nebe zas připadlo v jasů i v mračnech;

mimo to společná všem je země a mohutný Olymp.

Proto já Diově vůli se podříditi nechci - ať klidně,
i když je nad míru silný, si zůstane v údělu třetím.
Ať mě nestraší silou, jak úplný zbabělec byl bych!
Snad by on udělal líp, kdyby dorážel hroznými slovy
na svoje dcery a syny, jež sám tu přivedl na svět;
ti pak rozkazy jeho i poslechnou, z nutnosti ovšem."
Íris, rychlá jak vítr, mu na to zas odpovídala:
?Mám tedy, tmavovlasý a zemí chvějící bože,
Diovi tlumočit věrně tvá vzpurná a sveřepá slova,
či snad povolit chceš? Duch šlechetných povolný bývá.
Nevíš, že bohyně pomsty vždy starším po boku stojí?"
Jí zas odvětil na to bůh Poseidón chvějící zemí.
?Zajisté, Írido božská, to slovo vším právem jsi řekla;
také je skvělé, když posel vždy poctivě smýšlí a jedná.
Taková strašná však zlost i srdce i mysl mi svírá,
že on hněvnými slovy si troufá tak vyjíždět na mne,
vždyť přec stejný mám úděl a rovná jsem dostal i práva.
Sice se tentokrát ještě mu podvolím, třebaš pln hněvu,
jiného cos ti však řeknu a vážně ho varuju: jestli
proti mé vůli a Héry i Herma a Héfaista vládce,
proti Athéně ctné, té dárkyni kořisti, hodlá
ušetřit strmou Tróju a nesvolí vyvrátit město,
nedá-li velikou slávu zas argejským mužům, ať je si
vědom, že navěky získá náš hněv si nesmiřitelný."
Řekl bůh chvějící zemí, lid achájský nechal a kvapně

vrhl se do moře; po něm pak toužili achájsí reci.

Tenkrát obláčný Zeus též promlouval k Apollónovi:

„Nyní, můj milény Foibe, jdi k Hektoru krytému kovem,

neboť se odebral, věz, již Poseidón chvějící zemí

v průzračné moře a vyhnul se našemu prudkému hněvu:

vždyť by i ostatní bozi pak slyšeli tu naši bitvu,

jistě i ti, co nyní jsou v podzemí společně s Kronem.

Takto však bylo to pro mne i pro něho samého mnohem

lépe, že z úcty ke mně dřív útoku mému se vyhnul,

neboť by jistě náš zápas se nemohl bez potu skončit.

Ty ale do rukou vezmi teď aigidu zdobenou šťapci,

tou pak mohutně mávej a zastrašuj achájské reky.

Hektora slavného též měj na péči, mistrný střelče!

Dotud velikou sílu v něm probouzej, až by se stáhli

útekem Achájsi k lodím a k samému mořskému břehu.

Od té chvíle já sám pak stanovím skutkem i radou,

jak by si achájský lid zas oddechl od trudných bojů."

Takto mu domlouval Zeus, i poslechl Apollón otce.

Snesl se z ídských vrchů jak střelhitý jestřáb, jenž hubí

holuby a z všech ptáků je nejrychlejší. Tam spatřil,

jak už proslulý Hektór, syn chrabrého Priama, opět

sedí, neleží již, a znovu zas nabývá síly,

kolem jak poznává druhy, pot s obtížným dechem již zcela

mizel, vždyť bouřlivý Zeus zas probouzel reka svou vůlí.

Apollón, svémocný bůh, pak přistoupil blízko a pravil:

„Hektore, Priamův synu, proč ty tu tak opodál druhých
slabý a malátný sedíš? Snad nějaká žalost tě svírá?“

Hektór, zesláblý dosud, rok s jiskřící přilbou, mu pravil:

„Kdopak jsi z bohů, můj milý, že mne se tu osobně tážeš?“

Copak ty nevíš, že Aiás, rek udatný v boji, mě právě
u zádích achájských lodí, kde jeho jsem pobíjel druhy,
kamenem do prsou praštil a zbavil mě útočné síly?

Však jsem si opravdu myslel, že k Hádovi do říše mrtvých
dnes ještě přijdu, vždyť s dechem již mizela milá má duše.“

K němu zas Apollón mocný tak promluvil, ochránce v boji:

„Nyní se vzmuž, vždyť Zeus ti poslal takovéhoho
průvodce z Ídy, aby stál při tobě k ochraně, totiž

Foiba se zlatým mečem, vždyť já tě, bůh Apollón, dávno
chráním a stejně jak tebe mám na péči Ílion strmé.

Vzhůru! a vybidni již své jezdce, ať ve velkém počtu
ženou svá spřežení rychlá až k prostorným achájským lodím.

Já ale půjdu napřed a úplně urovnám cestu
koním a na útěk přitom hned obrátím achájské reky.“

Řekl, a vladaři lidu tím roznítil velikou sílu.

Tak jako stájní kůň, když hojně se u žlabu nažral,
přetrhne pouto a tryskem pak s dupotem rovinou pádí
s pýchou, zvyklý se koupat vždy v říčních půvabných proudech,
do výše vypíná hlavu a po plecích na obou stranách
vlaje mu hřívá a on si zakládá na vlastní kráse,
rychle ho kolena nesou, kde obvyklá pastva je koní;

stejně tak mrštně i Hektór teď nohama, koleny kmital,
jezdce pobízel vpřed, jak uslyšel hlas toho boha.
Jako když horského kozla neb jelena parohatého
venkovští muži a psi zle na honu pronásledují,
avšak zachrání ho buď vysoká skála neb stinný
les, vždyť jim neurčil osud ta zvířata ulovit, vtom však
na jejích pokřik se zjeví lev s mohutnou hřívou jim v cestě,
všechny je vyplaší rázem, ač s vervou se za zvěří hnali,
podobně napořád v davu je Danajci před sebou hnali,
meči je bodali přitom a oštěpy se dvěma hroty.
Ale jak Hektora zhlédli, jenž přicházel k řadám svých mužů,
strnuli hrůzou a všem hned odvaha klesla až k nohám.
Tehdy k nim promlouval Thoás, syn Andraimonův, jenž býval
nejlepší z Aitolů všech, jenž dovedl oštěpem házet,
skvělý i v zápase zblízka; jen nemnozí z Achájů v radě
předčili jej, když mladí se o svá mínění přeli;
poctivě smýšleje s nimi, ten ujal se slova a řekl:
?Běda, jak veliký zázrak tu spatřuji na vlastní oči,
Hektór že znovu zas povstal a unikl souzené smrti.
Vždyť přece každý z nás tak najisto doufal v svém srdci,
Aiantu Telamónovci že dávno už pod rukou zemřel.
Avšak některý z bohů jim zachránil opět a vzkřísil
Hektora, který už zabil zde přemnoho Řeků, a myslím,
že se tak stane i teď. Vždyť bez vůle hřímajícího
Dia se nestaví vpřed a s takovou boječtivostí.

Vzhůru a poslechněm všichni, co nyní vám poradím: vojsko
vybídněm, aby až k lodím se hromadně vrátilo, my však
všichni, co v táboře s pýchou se čítáme k nejlepším rekům,
stůjme tu pevně, snad přece ho zdržíme, když se s ním střetnem
s oštěpy pozdviženými; já myslím, byť sebevíc dychtil,
přece se zalekne v srdci sám proniknout v danajské šiky."

Pravil, ti velice rádi ho slyšeli, poslechli ihned.

S vladařem Ídomeneem a s Aiantem, Mérioneem,
s Teukrem a Megétem též, s tím hrdinou Areu rovným,
svolali nejlepší reky a chystali strašlivou vřavu
proti všem ílijským vojskům a Hektoru. Vzadu však všechno
mužstvo se vracelo již v té chvíli k achájským lodím.

Hromadně vyrazil vpřed dav Trójanů, vedl je Hektór,
pospíchal dlouhými kroky a před ním šel Apollón Foibos,
na plecích zahalen mrakem; měl bouřlivou aigidu v ruce,
strašlivou, se štrápci kolem a přeskvoucí, kterou dal Diu
Héfaistos kovář, a Zeus ji nosit měl k postrachu mužů.

Třímal v rukou ten štít a v čelo se postavil vojsku.

Hromadně Argejci na ně už čekali, na obou stranách
ostrý se rozléhal křik a z tětív tam létaly střely,
také z odvážných rukou se míhaly oštěpy četné;
některé utkvěly v těle těch mladých bojovných mužů,
četné však ještě cestou, než dolétly k bílému tělu,
v zemi se zastavovaly, ač toužily těla se napást.

Dokud měl Apollón Foibos tu aigidu nehnutě v rukou,

dotud přely střely vojsk obojích, padalo mužstvo,
ale když bůh jí pak zatřás a do očí Danaům hleděl,
rychlým těm jezdcům, a na ně i hlasitě vykřikl, rázem
srdce jim ochromil v hrudi, hned nechali obrany rázné.
Jako as dobytka stádo neb ovcí veliký houfec
rozpraší dvojice lvů, když v úplné temnotě noční
náhle se mezi ně vřítí a pastýř stáda je vzdálen,
tak se bezmocně dali i Achájeci na útěk, neboť
Foibos je zděsil, však Trójským a Hektoru dopřával slávy.
Muž tam pak zabíjel muže, když v seči se roztrhly šiky.
Stichia usmrtil Hektór a rovněž Arkesiláa,
který byl statečným vůdcem všech Boiótů oděných kovem;
Stichia věrným druhem měl Menesteus, hrdina chrabrý.
Aineiás Medonta zas a Íjasa ze zbroje svlékl.
Medón, Aiantův bratr, byl božského Oilea krále
z vedlejší manželky syn, však vzdálen z otcovské země
ve městě Fylace bydlel, neb Medón zavraždil muže,
bratra to Eriópidy, své macechy, kterou měl Oileus;
Íjasos do té chvíle byl vůdcem athénských šiků,
Sfélovým synem se zval a vnukem byl Búkola z Athén.
Klonia Agénór zabil a Echia při boji vpředu
Polítés, Mékisteus zas byl usmrcen Púlydamantem,
Paris Déiochovi zas probodl nahoře plece,
ve přední řadě jak prechal, a oštěp skrz naskrz jím prohnal.
Zatímco Trójané zbroj z nich svlékali, Achájeci rázem

k příkopu vykopanému a kolům se přihnali v zmatku,
prchali sem a hned tam a z nouze se skrývali za zeď.

Hektór vybídl Tróy a vykřikl mohutným hlasem:

„Na lodě udeřte hned a nechejte krvavé zbroje!

Koho já opodál lodí z vás uvidím na druhé straně,
na místě zchystám mu smrt a nemyslím, že by ho potom
příbuzní, muži i ženy, ač mrtvého, spálili ohněm,
naopak, toho jen psi pak rozsápou před naším městem.“

Hektór po těchto slovech švih po hřbetě bičem své koně,

pobízel podél řad své Trójany. Najednou všichni

vykřikli zároveň s ním a řídili s ohromným hlukem

k cíli své koně a vozy. Šel v popředí Apollón Foibos,

kraje té hluboké strouhy jim nohama strhával snadno,

dovnitř pak shazoval zdivo a vytvořil v příkopě cestu

širokou tak a dlouhou, co doletí hozený oštěp,

kdykoli nějaký muž jím hodí, když zkouší svou sílu.

Po ní hned Trójané v řadách se hnali a před nimi Foibos

převzácnou aigidu držel a lehounce strhával hradbu

řeckou jak hromádku písku kdes u moře nějaký chlapec,

který si po dětském zvyku ‚hrad‘ postaví nejdřív a zas ho

rukama nohama zboří a takto si napořád hraje.

Právě tak, zářící Foibe, tu pracnou a svízelnou stavbu

arcejskou zbořils i ty a u nich jsi způsobil zmatek.

Řekové u svých lodí je čekali, tlumili útěk,

druh tam pobízel druha, pak prosebně zdvíhali ruce

ke všem bohům a každý se z Achájů horoucně modlil.
Nejvíce však modlil se Nestor, kmet gerénský, Achájů strážce
vztahoval k hvězdnému nebi pln důvěry ruce: „Ó Die,
otče náš, jestli kdy v Argu tak bohatém pšenicí někdo
spálil ti tučné maso z kýty býků i ovcí a prosil
za návrat domů a tys mu to přislíbil pokynem hlavy.
na to se rozpomeň, Die, a odvrát' den záhuby od nás,
nedovol Trójanům takto dál zabíjet achájské muže!"
Takto se modlil a Zeus, bůh přemoudrý, mohutně zahřměl,
neboť slyšel ty prosby, jež stařec, syn Néleův, prones.
Jakmile zaslechli Trójští hrom bouřného Dia, s tím větším
žářem se na Řeky vrhli a dychtili urputně bít se.
Jako když veliká vlna se přelee přes lodní stěny
na moři širokých cest, ať kdykoli dolehne na ně
vichřice síla, vždyť ta vln záplavu nejvíce vzdouvá,
s takovým velikým hřmotem se Trójané valili přes zed',
pak tam vehnali koně a válčili u lodních zádí
oštěpy se dvěma hroty již z blízkosti: Trójané z vozů,
Achájci z černých lodí, z té výše, když vystoupili na ně,
dlouhými žerděmi, které jim u lodí ležely, pevně
svázané k námořní bitvě a na konci pobité kovem.
Patroklos zatím v té chvíli, kdy achájské mužstvo a trójské
opodál rychlých lodí zle válčilo okolo hradby,
ve stanu u Eurypyly, tak chrabrého, pospolu seděl,
hovorem družným ho těšil a na jeho mučivou ránu

příkládal bylinné masti, jež strašlivé bolesti hojí.

Ale když potom si všiml, jak Trójané útočí na zed',
zatímco v danajském vojsku vznik útěk a zoufalý pokřik,

zalkal, pak bolesti pln se dlaněmi rozevřenými

uhodil do obou stehů a promlouval v žalostném nářku:

„Nemohu, Eurypyle, ač vroucně to žádáš, už tady

nadále u tebe zůstat, vždyť strašlivý zápas tu vzplanul.

Proto ať místo mne tvůj druh tě tu baví, já ale

poběžím k Achilleovi a musím ho vybídnout k boji.

Kdoví, zda s pomocí boží mu nepohnu svědomím, když mu

domluvím? K užitku přec je domluva věrného druha.“

Řekl, a ze stanu kvapil. Tam Achájeci stále a stále

čelili útokům trójským, však přesto je nemohli zahnat

úspěšně od svých lodí, ač Trójanů bylo tam méně.

Avšak nemohli též ni Trójané prolomit šiky

danajské, a tak vniknout jim do jejich stanů a lodí.

Jako as lodní trám vždy napjatou šňůrou se rovná

v ruce tesaře znalce, jenž návodem Athény moudré

v celém tom umění svém se výborně vyzná, tak také

průběh bojů a půtek dvou vojsk byl navzájem stejný:

jedni válčili u té a druhí zas u jiné lodi.

Aianta, slavného reka, zle napadl Hektór. Ti oba

bili se o jednu loď, však nikterak nemohl Hektór

Aianta od lodi zahnat a ohněm ji zapálit ani

Hektora odrazit Aiás, vždyť k lodím ho přivedlo božstvo.

Kalétór, Klytiův syn, když na koráb nesl již oheň,
dostal do prsou ránu - rek Aiás ho zasáhl kopím.
Padl, až duněla zem, a louč mu vypadla z ruky.
Jakmile na vlastní oči tu uviděl Hektór, že jeho
bratranec před černou lodí již bezduchý do prachu padá,
mohutně vzkřikl a vyzval i trójské i lykijské mužstvo:
"Trójané, Lyčané statní i Dardani válčící zblízka,
jenom ať v téhleté tísní se nikdo z vás nevzdává boje,
musíte Kalétora mi zachránit, aby mu výzbroj
nemohli Achájci svléknout, když v lodním táboře padl."
Řekl, a lesklý oštěp hned vymrštil po Aiantovi;
chybil se, ránu však dostal syn Mastorův Lykofrón; byl to
Kythéřan, Aiantův přítel, a bydlíval u něho, neboť
v posvátných Kythérách zabil kdys člověka. Jej tedy Hektór
nad uchem do hlavy bodl svým ostrým oštěpem, když tak
nablízku Aianta stál; rek ze zádi korábu spadl
nznak do prachu na zem a bezduchý roztáhl údy.
Zachvěl se hrůzou Aiás a takto k bratrovi mluvil:
"Milý můj Teukře, teď právě náš oddaný přítel byl zabit,
Mastorův syn, co z Kythér k nám zavítal, bydlíval u nás,
vždycky jsme v našem domě ho stejně jak rodiče ctili;
toho teď troufalý Hektór nám zabil. Ach kdeže jsou tvoje
smrtící šípy a luk, ježž dal ti sám Apollón Foibos?"
Pravil, a Teukros to slyšel, i přiběhl, u něho stanul,
v ruce měl pružný luk a toulec k úschově šípů,

a hned na trójské vojsko už vysílal střely. I zasáh
slavného Kleita (to syn byl Peisénorův a vozka
Púlydamanta, jenž synem byl slavného Panthoa) - Kleitos
v rukou opratě držel a s koňmi se lopotil, neboť
řídil spřežení tam, kde nejvíc se tísnily šiky -
Hektoru zavděčit chtěl se a Trójanům, vzápětí však ho
zastihla smrt - tu nikdo, ač toužili, nemohl zdržet,
neboť do šíje vzadu mu pronikla žalostná střela.
Vzápětí skácel se z vozu, zpět ucouvli koně a vlekli
s rachotem prázdný ten vůz. To v mžiku však postřehl vládce
Púlydamás a nejdřív se rozběhl proti svým koním,
Protyaonovu synu je odevzdal, Astynoovi,
s důrazným pokynem, aby naň hleděl a stále ty koně
nablízku držel; pak sám se vmísil zas do přední řady.
Teukros zas pro jiný šíp si Hektora krytého kovem
vybíral za cíl. A byl by boj u lodí achájských skončil,
kdyby byl odňal život svou střelou tak chrabrému reku.
Diovu bystrému duchu to neušlo, vždyť přece chránil
Hektora, odepřel slávu však Teukrovi Telamónovu:
tětivu kroucenou pevně mu přetrhl na skvělém luku,
když ji napínal na něj, a proto se odrazil jinam
ostrý kovaný šíp a luk mu vypadl z ruky.
Teukros se zachvěl hrůzou a takto promlouval k bratru:
?Běda, už pochyby není, že záměry boje nám zcela
maří zde nějaký bůh, vždyť luk mi teď vyrazil z ruky,

tětivu kroucenou nově mi přerval, a já ji přec ráno
přivázal, aby mrak šípů z ní proudících vydržet mohla."

Tomu zas veliký Aiás, syn Telamónův, děl na to:

"Nech jen, příteli, ležet svůj luk i přečetné šípy,
když už je účinku zbavil bůh nějaký z nepřízně k Řekům.

Vezmi však na plece štít a do rukou dlouhý svůj oštěp,
dál pak s Trójany bojuj a povzbuzuj ostatní mužstvo;
i když nás přemohli v bitvě, ať aspoň nám bez namáhání
nevezmou koráby kryté - i myslíme na rázný odpor!"

Takto on mluvil a Teukros své lučiště do stanu složil,
štít však o čtyřech vrstvách si přehodil okolo plecí,
potom si na statnou hlavu dal důkladně kovanou přilbu,
na které zíněný chochol se z vrcholu strašlivě kýval.

Vzal si i silný oštěp, jenž broušeným hrotem se končil,
vyběh a utíkal rychle a u bratra Aianta stanul.

Jakmile Hektór spatřil, všech šípů že účinek zmařen

Teukrovi, mohutným hlasem své Tróy a Lyčany vyzval:

"Trójané, Lyčané chrabří, i Dardani, válčící zblízka,

buďte, přátelé, chlapy a myslete na rázný odpor

okolo korábů dutých, vždyť na vlastní oči jsem viděl,

Zeus že skvělému reku sám účinek zmařil všech šípů.

Snadno přec Diovu sílu lze rozpoznat na mužích v boji,

kdykoli vítěznou slávu z nich někomu udílí nebo

koho zas oslabit chce a zdráhá se skytnout mu pomoc,

jako teď přispívá nám a Danaům zmenšuje sílu.

Nyní se shlukněte k lodím a bojujte. Kdo by z vás smrti souzené došel buď šípem neb oštěpem raněn, ať tady zemře! Vždyť velmi je slavné, když ten, kdo bojuje za vlast, zemře. Pak manželka jeho i dítky se zachrání, též jí nedotčen zůstane dům i majetek, jestli se jednou Achájci vrátí i s loďmi zas do milé otcovské země."

Řekl, a každému z nich tím roznítil sílu a chrabrost.

Aiás na druhé straně zas takto se ozval k svým druhům:
?Tohle je, Argejci, hanba! Teď o to jde, buď tady zhynout, anebo naživu zůstat a odvrátit od lodí zhoubu.

Doufáte snad, až Hektór, rek s jiskřící přilbou, se zmocní lodí, že každý z vás se do vlasti dostane pěšky?

Cožpak to neslyšíte, jak pobízí veškeré mužstvo

Hektór - chce v šílené touze nám konečně zapálit lodě?

Jistěže nezve je k tanci svou pobídkou, ale jen k boji.

Nemáme lepší teď radu a návrh, nežli je tento:

v urputném zápase zblízka se mocnými pažemi srazit.

Lépe je v jediné chvíli buď zhynout neb naživu zůstat, nežli snad dlouhý čas tu pozvolna v strašlivé řeži marně se u lodí mořit a podléhat vojákům slabším."

Řekl, a každému z nich tím roznítil chrabrost a sílu.

Hektór Schedia zabil (byl syn to Perimédeův, velitel Fóků), rek Aiás tam usmrtil Láodamanta, vůdce to pěšího vojska, jenž synem byl Anténorovým; ze zbroje od Púlydamanta byl vysvlečen kyllénský Ótos,

velitel Epejů, chrabrých a oddaný Megétův přítel.

Megés to spatřil a na něj se vyřítit, skočil však stranou

Púlydamás - jej nezasáh Megés, vždyť nesvolil Foibos,

aby i Panthoův syn tam zahynul ve předních řadách;

zato však doprostřed prsou své kopí Kroismovi vrazil.

Padl, až duněla zem, rek z ramenou svlékal mu výzbroj.

Zatím se vyřítit na něj syn Lampův, rek Dolops, ten skvělý

kopiník; zplodil ho Lampos, rek nejlepší z lidí, syn skvělý

Láomedontův, jak reka, jenž vyznal se v obraně rázné.

Tehdy on k Megétovi se blizoučko přihnal a bod ho

oštěpem doprostřed štítu; však krunýř ho zachránil pevný,

složený z plátů, jež nosil; jej Fýleus, otec, si kdysi

přinesl z Eufyry, města, jež leželo při Selléentu;

Eufétés, hostinný přítel a národa vládce, mu dal jej,

aby ho do boje nosil jak ochranu před nepřáteli -

krunýř ten od jeho syna i tentokrát odvrátil zhoubu.

Do přilby s chocholem z žíní vtom broušeným oštěpem bodl

nahore v kovový kužel rek Megés Dolopa, přičemž

srazil mu žíněný chochol tím úderem; do prachu na zem

upad mu celý a zářil, jak čerstvě byl obarven nachem.

Směle co Dolops s ním válčil a stále v své vítězství doufal,

bojovný Meneláos vtom přiběhl Megéta bránit:

potají přistoupil z boku a zezadu Dolopa bodl

oštěpem do plece: ostří mu dychtivě projelo hrudi,

prudce jak letělo vpřed; rek vzápětí upadl na tvář.

Oba se přihnali k němu, vždyť chtěli mu z ramenou svléci
kovovou výzbroj. Zle Hektór si na všechny příbuzné vyjel,
silného Melanippa však především pobádal - byl to
Hiketáonův syn a pásával nějakou dobu
v Perkótě loudavé krávy, když nepřítel ještě byl vzdálen.
Ale když danajské lodě sem připluly s oblými boky,
přišel zas do Tróje zpátky a vynikal v národě trójském,
s králem Priamem bydlil, jenž ctil ho jak vlastní své děti;
jej tedy pokáral Hektór a s důrazem promlouval k němu:
"Melanippe, což budem tak ochablí? Což se tvé milé
srdce nepohne ani, že zabili bratrance tvého
Dolopa? Nevidíš sám, jak zápasí o jeho výzbroj?
Ale pojď za mnou! Vždyť nelze dál s Argejci válčit jen z dálky,
dokud je nepobijeme neb dokavad nestrhnou oni
z výšin Ílion strmé a nezničí občany naše."
Řekl, šel napřed a v patách mu kráčel rek podobný bohům.
Argejce veliký Aiás zas pobízel, Telamónovec:
"Buďte jen, přátelé, chlapy, a vložte si do srdce ostych,
ve všech urputných bojích se jeden před druhým styďte!
Druha když stydí se druh, pak více je živých než mrtvých;
z útěku nevznikne však ni sláva, ni k obraně síla."
Pravil, ti od sebe sami se toužili udatně bránit,
k srdci si domluvu vzali a sevřeli kovovou hradbou
koráby, avšak Zeus hned Trójany pobídl na ně.
Antilocha zas nítíl rek udatný, Meneláos:

?Antilochu, z nás nikdo tě nepředčí mládím a není
nikdo rychlejší v běhu a k boji tak silný, jak ty jsi:
mohl bys vyskočit z řady a zasáhnout někoho z Tróů?"
Řekl, sám odkvapil zpět, však jeho tím podnítil k boji.
Vyběhl z předvoje ven, kol sebe se rozhléd a mrštil
lesklým oštěpem - ihned dav Trójanů rozprch se hrůzou,
jak on oštěpem mrštil. Ne nadarmo vyslal svou střelu:
Melanippos, rek chrabrý, syn Hiketáonův, vtom dostal
u prsní bradavky ránu, když právě se do boje řítí.
Padl, až duněla zem, a výzbroj mu na těle břinkla.
Přiskočil Antilochos jak pes, když zastřeleného
koloucha napadne; jež, když právě z pelechu vyběh,
šťastně zasáhne lovec a složí ho na zem; tak též se
srdnatý Antilochos hnál po tobě, Melanippe,
aby tě ze zbroje svlékl. Však proslulý Hektór to spatřil,
běžel bitevní vřavou a před jeho očima stanul.
Nevyčkal Antilochos, ač velmi byl obratný v boji,
naopak prchl jak šelma, jež způsobí nějakou škodu,
buďto že zahubí psa neb pastýře u stáda, a pak
utíká, nežli dav mužů kol ní se v zástupu shlukne:
takto syn Nestorův prchl a Trójané po něm a Hektór
házeli s nesmírným křikem své oštěpy nosící žalost.
Stanul a obrátil tvář, když doběhl k zástupu přátel.
Trójané tak jako lvi, co žerou syrové maso,
na lodě úprkem hnali a plnili vůli tak Dia,

který v nich velikou sílu vždy vzbužoval. Achájům srdce
mámil a odnímal slávu, však Trójanům dodával mysl:
trójskému Hektoru totiž sám přál si propůjčit slávu,
aby již planoucí oheň a nezhasitelný jim vrhl
do oblých lodí a tím aby konečně úplně splnil
Thetidě bezbožnou žádost, vždyť všemoudrý Zeus jen čekal,
na vlastní oči až spatří zář vyšlehnout z hořící lodi,
neboť od této chvíle zas pomýšlel Trójany přimět
k útěku od lodí zpět, však Danaům poskytnout slávu.
Zeus s tím úmyslem vybíd teď trójského Hektora proti
prostorným lodím, ač rek i sám po tom velmi už dychtil.
Zuřil jak Arés, když mává svým oštěpem, nebo jak zhoubný
zuřivá na horách oheň neb v hlubinách hustého lesa:
pěna mu kypěla z úst a jiskry mu sršely z očí
pod hrozným příkrovem brv a kovová přilba se kolem
skrání strašlivě třásla, jak zuřivě bojoval Hektór,
neboť z nebeských výšin sám Zeus mu pomáhal přitom,
který z tak velkého počtu všech hrdinů jedině jemu
udílel slávu a čest - měl totiž jen kratičkou dobu
ještě být živ, vždyť Pallas už tehdy mu přibližovala
osudný zániku den, kdy Achilleus silný ho zhubí.
Tehdy achájské šiky chtěl prolomit, pracně to zkoušel
tam, kde nejhustší zástup a zbraně kde nejlepši viděl,
avšak nemoh ni takto je prolomit, velmi ač dychtil:
stáli tam pevně jak zeď a kladli mu odpor jak velká

do výše strmící skála kdes u břehu siného moře,
která nárazům prudkým všech fičících větrů tam klade
odpor i vzbouřeným vlnám, jež v nárazech o ni se tříští.
Takto jim kladli odpor i Danajci, pevně tam stáli.
Hektór však, zářící kolem jak oheň, sám do davu skočil,
vřítíl se tam jak vlna, jež na rychlý koráb se řítí,
prudká a pod mraky větrem zle živená; rázem pak celý
koráb je pokrytý pěnou a strašlivá vichřice větrů
burácí do lodních plachet a lodníci chvějí se v srdci
hrůzou, vždyť přitom jen o vlas vždy uniknou z dosahu smrti.
Takto i Achájům v prsou tou hrůzou pukalo srdce.
Hektór, jak zuřící lev, jenž vrhne se na krávy, které
v nížinách rozlehlých pastvin se pasou v nesmírném množství,
avšak s nimi je pastýř, jenž doposud neumí dobře
zápasit s šelmou a tak se rvát o život loudavé krávy:
pastýř sic se svými stády jde stále buď vpředu neb vzadu,
lev se však doprostřed vrhne a zadává krávu, ty druhé
všechny se na útěk dají; tak zděšeně tehdy se všichni
Achájci rozprchli též, strach z Hektora měli a z otce
Dia; tam usmrtil Hektór jen Periféta - byl z Mykén,
Kopreův milený syn, jenž k silnému Hérakleovi
od krále Eurysthea kdys chodíval jakožto posel.
Z daleko horšího otce syn výtečný pocházel, který
vynikal přednostmi všemi, jak v rychlém běhu, tak v boji,
a též rozumem předčil i veškeré předáky z Mykén.

Hektoru tehdy ten muž dal dosáhnout nevšední slávy:
když se chtěl obrátit nazpět, vtom narazil na okraj štítu
dlouhého k patám - jej nosil sám k ochraně před hroty kopí;
o ten klopýtl tenkrát, padl naznak a na hlavě přilba
zazněla strašlivým zvukem kol skrání padlého reka.

Hektór to rozpoznal bystře, hned přiběhl blízko a stanul,
vrazil mu do prsou kopí a zabil ho v blízkosti přátel,
kteří mu nemohli přispět, ač truchlili pro svého druha,
neboť vyděsil velmi je samotné proslulý Hektór.

Octli se před loďmi čelem, je sevřel kruh nejzazších lodí,
které vytáhli nejdál - tam vtékaly oddíly trójské.

Achájci od prvních řad svých korábů z nutnosti couvli,
tam však, v blízkostí stanů, již zůstali shluklí a též se
táborem nerozutekli, vždyť stud je tam držel a bázeň,
neboť na druha druh tam stále jen hlasitě volal.

Nejvíce však gerénský Nestór, ten ochránce Achájů, žádal
horoucně každého z mužů a při jeho rodičích prosil:

"Buďte, přátelé, chlapy a ostychem před všemi lidmi
naplňte nyní svou duši a přitom si vzpomeňte každý
na svoje dítky a ženu i majetek, rodiče svoje,
ať je kdo naživu má, i komu už zemřeli dříve:

při těch já nyní vás žádám, ač nejsou tu; při nich vás prosím,
abyste pevně tu stáli a v útěk se neobraceli!"

Promluvil takto a v každém tím roznítil sílu a chrabrost.

Příšerný temnoty mrak jim Athéna odvála z očí,

takže se z obou stran jim zjevilo úplné světlo,
stejně ze strany loďstva jak z bojiště pospolitého:
Hektora, chrabrého reka, i druhy své spatřili všichni,
kteří v pozadí stáli a boje se neúčastnili,
jakož i ti, co v bitvě se u rychlých korábů bili.
Aiantu chrabroduchému se v srdci už nezamlouvalo
stát, kde ostatní dlouho již synové achájské stáli,
nýbrž po lodních krytech se procházel dlouhými kroky,
potřásal v rukou a hrozil jim velikou palubní žerdí,
svorkami spojenou pevně a dlouhou dvacet dva loket.
Jako když po koních skákat zná výborně obratný jezdec,
který si z množství koní jen vybere čtyři a spřáhne,
z pláně je pobídne v klus a žene je k velkému městu
po hlučné cestě a přitom se přemnoho na něho dívá
mužů i žen a on jen pořád pevně a jistě
z koně na koně skáče a střídá je, když oni letí,
právě tak po četných krytech těch rychlých korábů chodil
dlouhými kroky Aiás a hlas se mu nesl až k nebi;
pořád strašlivě křičel a vybízel Danajce, aby
bránili lodě i stany. A na druhé straně ni Hektór
nemeškal v hustém davu svých Trójanů oděných v krunýř,
naopak: jako když orel, ten šedavý dravec, se vrhne
na hejno křídlatých ptáků, co opodál řeky se pasou,
jeřábů, divokých hus neb labutí s dlouhými krky,
právě tak naproti skočil i Hektór a zamířil přímo

na koráb s temnou přídou; sám Zeus ho zezadu tlačil
rukou nesmírně mocnou a pobízel za ním i vojsko.
Znovu vtom zuřivý boj se rozpoutal u samých lodí.
Myslel bys, že se tam svěží a doposud neunavení
vzájemně střetají v bitvě - tak zuřivě válčili spolu.
Takový v průběhu boje b}-1 názor: lid achájský myslil,
zhoubě že neujde nikdo, že naopak všichni tam zhynou,
z Trójanů každý se kojil v svém srdci zas nadějí, že už
vzápětí zapálí lodě a pobijí achájské reky.
Takto tam uvažovali, když stáli naproti sobě.
Vtom se již uchopil vzadu sám Hektór námořní lodě
krásné, plující rychle, jež přivezla Prótesiláa
do Tróje, v otcovskou zem však zpátky ho nedopravila.
V zápase o tuto lod' se achájští muži i řečtí
navzájem hubili zblízka; a ovšemže při této pútcce
nikdo na nával šípů ni oštěpů nečekal v dálce,
nýbrž nablízku stáli a jedinou měli i touhu;
množstvím broušených seker a teslic sváděli bitvu,
anebo velkými meči neb kopími se dvěma hroty.
Mnoho překrásných mečů jim s jilcem zdobeným černě
z rukou vypadlo na zem a jiné se z ramenou svezly
vojákům při tomto boji - krev proudila po černé zemi.
Hektór již nechtěl pustit ten koráb, jež za kormu chytil,
svíral hlavici v rukou a vybízel Trójany: „Rychle
přineste oheň a sami tu spusťte hromadný pokřik!

Zeus nám teď poskytl den, jenž vyváží útrapy všechny:
zmocnit se lodí, jež bez vůle bohů sem vpluly a nám tu
přinesly přemnoho běd, však vinou i váhavých kmetů:
kdykoli u lodních zádí já dychtil jsem bojovat, oni
vždycky mě zadržovali a bránili našemu vojsku.
Jestli snad tenkrát Zeus, jenž do dálky vidí, nám šálil
smysly, pak nyní on sám nás vybízí k tomu a nutí."
Pravil, ti prudčeji ještě se na vojsko argejské vrhli.
Aiás tam nemoh již zůstat, vždyť střely ho tísnily; proto
ustoupil maličko nazad, neb tušil, že zemře, a sešel
na lávku sedm stop dlouhou, když opustil palubu lodní.
Na ní teď ve střehu stál a oštěpem odrážel stále
od lodí z Trójanů toho, kdo přinášel nezmarný oheň.
Stále tam strašlivě křičel a pobádal Danajce takto:
"Milí danajští reci, co sloužíte Areu, buďte,
přátelé, chlapy a v mysli jen urputnou obranu mějte!
Myslíte snad, že vzadu je nějaké pomocné vojsko,
či snad pevnější zeď, jež od mužů odvrátí zhoubu?
Není přec nablízku město, tvrz chráněná hradbami, v které
lid bychom na pomoc měli a mohli se úspěšně bránit,
nýbrž jsme na trójské pláni a oni jsou v krunýřech pevných,
my jsme tu stlačeni k moři a vzdáleni z otcovské země.
Jen v našich rukou je spása, a nikoli v ochablém boji!"
Pravil, a oštěpem ostrým sám zuřivě útočil. Kdo se
z Trójanů k prostorným lodím chtěl přiblížit s planoucím ohněm,

aby se Hektorovi tím zavděčil na jeho výzvu,
Aiás už na něho čekal a oštěpem dlouhým ho bodal.
Takto před loďmi zblízka sám dvanáct Trójanů probod.

XVI.

Takto sváděli spolu boj o koráb palubou krytý.
Patroklos k Achilleovi vtom přistoupil, k vladaři lidu,
vřelé proléval slzy jak pramen ztemnělé vody,
který pošmournou vodu ven vylévá ze strmé skály.

Slavný Achilleus rychlý naň pohléd a cítil s ním lítost,
vzápětí oslovil jej a hovořil vzletnými slovy:

Pročpak ses do pláče dal, můj Patrokle, tak jako malá
holčička běžící s matkou a prosící, aby ji zvedla,
přitom ji za oděv škubá a zdržuje, matka ač spěchá,
s očima plnými slz k ní pohlíží, aby ji nesla:
ty teď krůpěje slz tu, Patrokle, roníš jak ona.

Chceš snad povědět něco mým vojákům anebo mně jen?

Či snad nějakou zprávu jen sám jsi ze Fthíje zaslech?

Je přec dosud, jak tvrdí, syn Aktorův, Menoitios,
žije přec u Myrmidonů syn Aiakův, hrdina Péleus -
ti kdyby zemřeli oba, my bol bychom cítili velký.

Či snad se rmoutíš i ty, že Argejci napořád hynou
u svých korábů dutých, ač pro svoji svévolnou zpupnost?

Povídej, netaj to v mysli, ať navzájem oba to zvíme!"

Na to jsi, Patrokle jezdc, mu odpověděl sténaje z hloubi:

Achille, Péleův synu, z všech Achájů nejudatnější,

nesmíš se hněvat, vždyť svírá lid achájský taková žalost!

Nyní totiž už všichni, co bývali nejlepší dříve,

u svých korábů leží buď raněni šípem neb kopím.

Šípem je Diomédés, ten silák; syn Týdeův, raněn,

oštěpem Agamemnón i Odysseus, kopiník slavný,

šípem je do stehna raněn i Eurypylos; teď o ně

lékaři znali všech léků zde pečují, rány jim chtějí

vyléčit, ale ty dál jsi, Achille, nesmiřitelný!

Mne aspoň takový hněv ať nepojme, jaký ty chováš,

zloreku! Jakýpak budou mít potomci užitek z tebe,

jestliže nezbavíš teď lid argejský potupné zhouby?

Necito! Zajisté nebyl tvým otcem král Péleus, ten jezdec,

matkou ti nebyla Thetis! Buď strmící skály neb jasné

moře tě zrodilo, máš-li tak tvrdé a bezcitné srdce.

Chceš-li však v duši se vyhnout snad božské nějaké věštbě,

jestliže vznešená matka snad něco ti od Dia řekla,

mne aspoň rychle tam pošli a zároveň z krajanů ke mně

připoj i ostatní vojsko - snad stanu se Danaům spásou.

Také mi zbraně své dej, svou výzbroj na plece, zda by

přestali Trójané válčit, když ve mně by viděli tebe;

pak by si oddechli přec i achájsští synové zdatní,

když tak trýznění jsou - byt nakrátko, oddech to přece!

Snadno pak, ne již mdlí, bychom vojáky zemdlené vřavou

zahnali nazpátek k městu, pryč od našich lodí a stanů."

Takovou řečí ho prosil ten dětina, vždyť přece takto

sobě samému měl smrt vyprosit strašnou a zhoubnou.

Achilleus rychlý v běhu se rozhorlil velmi a pravil:

„Patrokle, potomku Diův, ach běda mi, cos to jen řekl?!

Ani se nebojím věštby, i kdybych snad nějakou zvěděl,

také mi neoznámila nic od Dia vznešená matka,

avšak ukrutný bol mi skličuje srdce i duši,

kdykoli nějaký muž chce obrat rovného sobě

a zas mu odejmout dar jen proto, že předčí ho mocí.

Cítím ten ukrutný bol, vždyť v duši jsem vytrpěl strasti.

Achájští synové přec mi vybrali darem tu dívku,

kteřou jsem získal svým kopím, když hrazené město jsem zbořil:

tu mi zas Atreův syn, král Agamemnón, pak vyrval

z rukou, jako bych byl snad nějaký bezectný cizák.

Co se však událo dřív, už nechejme! Není přec možné

věčně být rozhněván v srdci; vždyť aspoň jsem říkal, že dříve

neskončím urputný hněv, leda teprve ve chvíli, až by

válečná vřava a boj se dostaly k vlastním mým lodím.

Ty si však na plece vezmi mou přeskvělou výzbroj a veď již

do bitvy Myrmidony, mé vojáky dychtivé boje,

jestliže temné mračno vojsk trójských svou přesilou již se

shluklo kol korábů našich, však Argejci na mořském břehu

sevřeni jsou a mají jen malou část pevniny ještě,

když na ně odvážně vtrhlo již celé to ílijské město,

protože čelo mé přilby tak dlouho už nevidí Trójští,

zblízka jak září. Jak rychle by prchali odtud a strouhy

byly by plné mrtvol, jen měl se vždy přátelsky ke mně
chovat král Agamemnón - teď bojují v táboře lodním!
Vždyť už nezuří kopí dál v pravici Diomédově,
aby tak zabránit mohlo všech Danaů záhubě, také
nikde jsem Agamemnonův hlas neslyšel, který by zazněl
z těch jeho protivných úst, jen Hektora, záhuby mužů,
kolem zní hlas, jak Trójanům velí, a s jáсотem oni
po celé pláni se hemží a Danajce zmáhají v bitvě!
Odvracej ale i tak, můj Patrokle, od lodí zhoubu,
udeř na ně vši silou, sic vzápětí planoucím ohněm
zapálí koráby naše a zmaří nám toužený návrat.
Poslyš jen, jaký příkaz ti nakonec na srdce kladu,
abys mi velikou poctu a patřičnou oslavu opět
u všech Danaů zjednal, tak aby mi překrásnou dívku
poslali nazpět a k tomu mi přidali nádherné dary:
jenom je od lodí zažeň a vrať se, byť dával ti možnost
dosáhnout slávy i po tom choť Héřin mohutně hřmící!
Beze mne samého dál ty nepřej si s Trójany válčit
chtivými boje, vždyť tím bys o mnoho zmenšil mou poctu.
Také v radostné pýše, že v bitevní vřavě máš úspěch,
až budeš Trójany hubit, jen netáhni s vojskem až k městu,
aby snad z odvěkých bohů se z Olympu některý s tebou
nesetkal (Apollón Střelec má Trójany ve velké lásce!),
nýbrž zpátky se vrať, jak zajistíš záchranu loďstva,
je ale nech, ať sami se dál tam na pláni perou.

Kéž by jen, otče Die i Athéno, kéž by jen, Foibe,
neušel z Trójanů nikdo své záhubě, co jich tu žije,
kéž ani z Argejů nikdo, jen my ať uniknem smrti,
abychom jediní strhli pak trójské mohutné hradby!"

Takto navzájem spolu ti dva tam mluvili. Aiás
nemohl déle už zůstat, vždyť střely ho tiskly a též ho
zmáhala Diova vůle a stateční Trójané šípy.

Lesklá přilba kol strání mu řinčela hrozně, jak byla
napořád zasahována. Vždyť zásahy stíhaly stále
nádherně dělané pukly. Již rameno levé mu sláblo,
stále a pevně jak držel štít blýskavý - nemohl nikdo
na těle otrást mu jím, ač pořád ho bodali kopím.

Stálou dušností trpěl, pot hojný mu po údech stékal
v praménkách ze všech stran, vždyť neměl tam jedinou možnost
oddechu - na všech stranách jen svízel stíhala svízel.

Nyní mi povězte, Músy, co sídlíte v olympských domech,
kterak vhozený oheň pad na lodě achájské nejdřív.

Hektór přistoupil blízko a udeřil obrovským mečem
v Aiantův hlazený oštěp hned v ratišti za hrotem, čímž jej
úplně přerazil. Aiás, syn Telamónův, pak mávl
nadarmo oštěpem kusým, vždyť upadlo kovové ostří
daleko od něho na zem a při pádu hlasitě břinklo.

Aiás v hrdinské mysli v tom poznal prst boží a strnul
hrůzou, neb záměry bitvy tím nadobro Danaům zmařil
zvysoka hřmějící Zeus, jenž vítězství dopřával Trójským.

Couval z dosahu střel. Vtom vhodili nezmarný oheň
do rychlé lodi: ta vzplála vráz plamenem nezhasitelným.
Tak tam zachvátil oheň zád' korábu. Achilleus hned se
udeřil do obou stehů a oslovil Patrokla takto:
"Vzhůru již, potomku Diův, ó Patrokle, válečný jezdče!
Vidím u našich lodí už plameny zhoubného ohně.
Jenom ať neschvátí lodě a zcela nám nezmaří návrat!
Rychle se do zbroje oděj, já shromáždím zatím své vojsko!"
Pravil, a Patroklos hned se odíval do lesklé zbroje:
nejdříve okolo lýtek si připjal holeně krásné,
které stříbrné spony mu pevně vázaly k nohám,
potom okolo prsou si oblékal důkladný krunýř,
hvězdnatý, zdobený pestře, jenž rychlému Achillu patřil.
Přes plece bronzový meč si zavěsil, zdobený nýtky
ze stříbra zhotovenými, pak štít si vzal velký a pevný,
potom na statnou hlavu dal dovedně kovanou přilbu,
na které chochol z žíní se strašlivě seshora kýval.
Vzal si i silná dvě kopí, jež v dlaň se mu hodila, a jen
jediný oštěp si nevezal, jímž hrdina Achilleus válčil,
veliký, pevný a pádný, jímž nemohl z Achájů nikdo
mávat, jen Achilleus sám jím jediný dovedl mávnout,
pélijským jasanem, který kdys Cheirón daroval z vršku
Pélie milému otci, zbraň strašlivou k záhubě reků.
Kázal pak Automedontu, ať rychle mu zapřahá koně;
po Achillovi, jenž prorážel šiky, ctil tohoto nejvíc,

neboť mu na výzvu v bitvě vždy vyčkával nejoddaněji.

Pod jařmo Automedón hned rychlé mu přiváděl koně,

Xantha a Balia, kteří vždy pádili o závod s větrem;

Podargé, harpýje božská, je zrodila Zefyru větru,

když se na louce pásla kdes u proudů ókeanových.

V postranní řemení ještě k nim skvělého Pédasa vázal;

toho si Achilleus přived, když vyvrátil Théby; ač byl to

smrtný kůň, přec v běhu se nepozdil s nesmrtelnými.

Achilleus obcházel stany a kázal všem vojákům fthijským,

aby si oblékli výzbroj. Jak vlci po mase diví

s nesmírnou odvahou v hrudi, když jelena parohatého,

velkého, na horách zhubí a potom ho trhají, přičemž

krví se zbarvuje tvář všem doruda; hromadně potom

ke zdroji temnotokému se přiženou, aby tam z něho

chlemtali tmavou vodu jen z povrchu úzkými svými

jazyky, a pak dáví lup krvavý, v nitru však srdce

dál mají neohrožené, ač břicho se přecpáním svírá:

tak se též hrnuli vůdci a rádcové vojáků fthijských

okolo Achilleova tak věrného druha. Sám stál tam

Achilleus uprostřed nich, rek udatný v boji, a přitom

horlivě vybízel jezdce i pěšáky chráněné štíty.

Padesát rychlých lodí měl Achilleus Diovi milý,

na kterých do Tróje táhl, a na každé padesát bylo

lodníků vládnoucích vesly a ve válce vojáků věrných.

Pět jim stanovil vůdců a nad pěti oddíly svěřil

velení - celému vojsku on sám však všemocně velel.

Menesthios; rek v třpytivé zbroji, syn Spercheia, oné
nebem živéné řeky, byl vůdcem prvního sboru:

Spercheiu neúnavnému jej zrodila Polydóré

(Péleus zplodil ji, krásku, jež v lásce se sloučila s bohem) -

Bórovi přiřkla ho pověst, jenž syn byl Periéreův;

Bóros ji za choti pak měl, když nesmírné dary dal za ni.

Druhému oddílu velel zas bojovný Eudóros, který

z Polymély, ctné panny, se narodil, půvabné v tanci,

dcery to Fýlantovy. K ní zahořel Argovrah silný,

uprostřed tančících dívek když na vlastní oči ji spatřil

ve sboru Artemidině, té lovkyně se zlatým toulcem.

Ihned do ženské síně k ní vstoupil a tajně ji objal

Hermés, původce blaha. Ta dala mu skvělého syna,

Eudóra: vynikal ze všech jak v rychlém běhu, tak v boji.

Ale když Eileithýia ho přivedla na svět, ta strážná

bohyně porodů bolných, a sluneční paprsky spatřil,

Echeklés. Aktorův syn, ten silák, pak Polymélu

odved si do svého domu, když bez počtu darů dal za ni.

O chlapce stařec Fýlás se pečlivě staral, jej pěstil,

upřímně miloval ho, jak jeho by vlastním byl synem.

Třetímu oddílu velel zas bojovný Peisandros, který

Maimalův syn byl a doved svým oštěpem bojovat nejlíp

ze všech vojáků fthijských hned po druhu Achilleovu.

Čtvrtému sboru šel v čele kmet Foiníx, proslulý jezdec,

pátému Alkimedón. syn Láerkův, hrdina chrabrá.

Když pak veškeré vojsko již roztřídil řádně a s vůdci sestavil Achilleus k boji, všem důtklivě na srdce kladl:

„Nikdo ať, Myrmidonové, z vás nepustí pohružky z mysli, jimiž jste u rychlých lodí dřív hrozili Trójanům stále po dobu mého hněvu a každý mi výčitky činil:

‘Ukrutný Péleův synu, to žlučí tě kojila matka, necito, když své druhy, ač nechtějí, zdržuješ v lodním táboře! Na mořských lodích se vraťme zas raději domů, když tak zlovolný hněv se ti trvale zahnízdil v srdci!’

Takto jste mluvili často v svých poradách o mně. Teď nastal vrcholný okamžik vřavy - a takovou dřív jste si přáli.

Proto ať s Trójany válčí, kdo statečné srdce má v těle!”

Promluvil takto a v každém tím roznítil sílu a chrabrost.

Těsněji semkly se šiky, když vyslechly vladaře svého.

Jako když z kamenů pevných a těsných si buduje člověk

pro dům vysoký zed’, čímž nárazům větrů chce bránit,

tak se i stěsnaly přilby a štíty s vypouklým středem,

ke štítu tiskl se štít, též k přilbici přilba, muž k muži;

přilbice s chocholy z žíní se srážely lesklými štítky,

muži jak pokývli hlavou - tak hustě tam při sobě stáli.

V popředí vojáků všech dva muži si brali už výzbroj,

Patroklos s Automedontem, a měli i úmysl stejný,

v čele svých vojáků válčit. Sám Achilleus mezitím kvapně

odběhl do svého stanu a tam si otevřel víko

krásné, přeskvělé truhly, již Thetis mu stříbrnonohá
vložíla na cestu na loď a po okraj nakladla šatů,
plášťů bránících větrům i pokrývek utkaných z vlny.
Měl v té truhle i pohár, a byl to nádherný výtvar,
z kterého doposud nepil muž jediný jiskrné víno,
z něho, krom Diovi otci, též nikomu neulil z bohů.
Ten tedy z truhlice vyňal a nejdříve vyčistil sírou,
potom i krásným proudem ho vymyl pramenné vody,
umyl si ruce i sám a nalil v něj jiskrné víno.
Uprostřed dvora pak stanul a modlil se s očima k nebi,
přičemž uléval víno. Jej vyslechl Zeus, pán blesků:
?Die, ty dódónský vládce i thessalský, sídlící v dáli,
vladaři Dódóny mrazné, kol níž tví Sellové bydlí,
věštci, co na zemi spí a nohy si nemyjí, Die,
kterýs mou modlitbu vroucí již jedenkrát vyslech a mně jsi
navrátil čest a těžce jsi postihl achájské mužstvo,
prosím, stejně i nyní splň toto mé přání: já totiž
sám tu v táboře lodním chci zůstat, však přítele svého
s oddíly myrmidonskými chci poslat do boje s Tróy.
Die, vidoucí v dálku, i jej rač provázet slávou,
srdce mu posilni v prsou, ať pozná i Hektór, zda tento
druh můj dovede též i sám se potýkat v boji,
anebo nezdolné ruce jen tehdy mu zuřivě řadí,
kdykoli s ním i já jdu do hrozného válečného seče.
Ale až od našich lodí již odrazí bitevní vřavu,

at' se zas bez poranění sem k rychlým korábům vrátí
s celou svou zbrojí a těž i se všemi chrabrymi druhy."
Těmito slovy se modlil a všemoudrý Zeus ho vyslech.
Jednu pak prosbu mu splnil Zeus otec, však odepřel druhou:
aby odvrátil bitvu a zápas od lodí, to mu
splnil, však odepřel to, aby Patroklos vrátil se z boje.
Modlitbu k Diovi otci když skončil a ulil mu vína,
opět do stanu vešel, číš do truhly vložil a opět
vyšel a před stanem stanul, vždyť v srdci zatoužil ještě
zhlédnout tu strašlivou řež jak achájských šiků, tak trójských.
Zároveň s Patroklem chrabrym se vydali v úplné zbroji
na pochod, aby se vrhli hned na Trójské, odvahy plni.
Rychle se hrnuli ven jak vosy, co u cesty hnízdí,
a jež venkovští chlapci jsou uvyklí znepokojovat
(stále je, hlupáci, dráždí, vždyť u cesty mají ty vosy
hnízdo), však společnou svízel tím připraví přemnoha lidem.
Když pak nějaký člověk jak poutník jde cestou a již svou
chůzí je bezděky vzruší, tu najednou s bojovným srdcem
vyletí celý ten roj a odvážně brání své plůdky.
Takto i Myrmidonové se od lodí rojili s vosí
bojovnou myslí a srdcem - hluk nesmírný rozleh se kolem.
Patroklos hlasitě vzkřikl a pobídl takto své druhy:
?Vojáci Myrmidonové, vy druhové Achilleovi,
přátelé, buďte mi chlapy a myslete na rázný útok,
abychom zjednali poctu zas Achilleovi, jenž z Řeků

u lodí nejlepší je i s druhy tak chrabřími v boji,
aby i Agamemnón, král mocný, syn Átreův, poznal
chybu, že k nejskvělejšímu z všech Achájů neměl dost úcty."

Promluvil takto a v každém tím roznítil sílu a chrabrost.

Hromadně napadli Trójské - v tom strašlivě zaburácely
lodi, když z achájských šiků se rozlehl válečný pokřik.

Jakmile fthíjského reka tu Trójané spatřili, jeho,
jakož i Automedonta, jak zářili v nádherné zbroji,
srdce se zachvělo všem a řady se začaly viklat,
neboť si mysleli, že již u lodí Achilleus rychlý
odvrhl sverpý hněv a přátelské smýšlení pojal.

Každý se rozhlížel kolem, kam náhlé té zhoubě by unik.

Patroklos ze všech první svým lesklým oštěpem mrštil
přímo do jejich středu, kde nejvíc se vojáků v zmatku
tísnilo u lodní zádi kdys chrabrého Prótesiláa:

Pýraichma oštěpem zranil, jenž Paiony, válečné jezdce,
přivedl od Amydónu, kde široký Axios proudí -
pravé rámě mu zranil; ten zaúpěl bolem a padl
do prachu naznak. Strachem se Paioni, přátelé jeho,
rozprchli, neboť jim všem tam nahnal Patroklos strachu
tím, že jim usmrtil vůdce, jenž bojoval nejjudatněji.

Takto je od lodí zahnal a uhasil planoucí oheň.

Napolo shořelá loď tam zůstala. Se strašným křikem
Trójské se na útěk dali, vtom Danajci všichni se rázem
rozlili po dutých lodích - křik zoufalý bez konce povstal.

Jako když z velikých hor, až z nejvyšších vrcholů jejich,
zažene husté mračno sám Zeus, jenž sesílá blesky,
a pak vyhlídky všechny i výběžky strmé se zjeví
s úvaly, přičemž z nebe se rozlije nesmírná záře -
takto si oddychli trochu i Danajci, jakmile z lodí
vzdálili zhoubný ten oheň, však válka tím nepřestávala,
neboť Trójané tehdy se útokem bojovných Řeků
nedali na útěk ještě zpět od černých korábů, nýbrž
doposud kladli jim odpor, jen z nutnosti couvali z místa.
Když pak se strhla řez i samotných vůdců, muž muže
zabíjel. Nejdříve zasáh sám Patroklos, bojovník silný,
do stehna Aréilyka svým broušeným oštěpem, když se
na útěk obrátil právě - skrz naskrz ho probodl hrotem;
oštěp mu roztříštil kost, on tváří skácel se na zem.
Bojovný Meneláos hned Thoanta oštěpem bodl
u štítu v nekrytou hrud' a rázem ho složil. Hned zase
Amfikla vyčíhal Megés, když na něj se řítí, a dřív ho
nahore do stehna zasáh, a právě v tom místě, kde člověk
nejtužší sval má; rázem kol ostří oštěpu jeho
zcela se přervalo vazy a oči mu zastřelo temno.
Nestorův Antilochos zas broušeným oštěpem zranil
Atymnia a vbodl mu do slabin kované kopí;
raněný dopředu klesl. Vtom Maris se s oštěpem zblízka
vyřítí na Antilocha, zle rozhněván pro svého bratra,
před jehož mrtvolu stoup si. Však Thrasymédés, rek bohům

podobný, bodl ho dřív sám do plece, aniž se chybil.

Nahoře rameno naráz mu ostří oštěpu jeho

odřízlo ode všech svalů a kosti mu roztříštil zcela.

Padl, až duněla zem, a oči mu zastřelo temno.

Tak tam rukou dvou bratrů dva bratři klesli a sešli

do říše temna, dva věrni to druhové Sarpédontovi,

vrhači kopí. Jim otcem byl Amisódaros, jenž lítou

Chimairu vychoval kdys, však k záhubě přemnoha lidí.

Vzápětí Oileův Aiás se vyřítíl na Kleobúla,

živého zajal, když klopýtl v zmatku; jej zbavil hned síly,

neboť ho do šíje ťal svým mečem s ozdobným jilcem.

Celý ten meč se od krve zahřál a padlému oči

zavřela mráкотná smrt a mocný životní osud.

Péneleós se s Lykónem utkal, však jeden se kopím

druhého chybil a oba své oštěpy mrštili marně.

Hned se tam utkali mečem. Tu Lykón odpůrce svého

do přilby s chocholem z žíní sic udeřil, meč se však zlomil

u jilce. Péneleós ho pod uchem do šíje sekl;

dovnitř celý ten meč mu pronikl, zbyla jen kůže,

hlava mu na stranu klesla a raněný zhroutil se k zemi.

Mérionés se přihnal jak vichřice k Akamantovi,

v pravé ho rameno bodl, když právě chtěl vyskočit na vůz;

skácel se z vozu a tma se mu rozlila po obou očích.

Ídomeneus zas vražedným kovem bod Erymantovi

do úst. Bronzový hrot skrz naskrz pronikl hlavou

odspodu pod mozkem ven a roztrávil bělostné kosti;
zuby mu vyrazil z úst, krev zalila obě dvě oči,
nozdrami dolů a hrdlem, jak zachroptěl, vyrazil proudem
do výše krev a rázem ho obestřel černý mrak smrti.

Tak tedy z danajských vůdců tam každý usmrtil muže.

Jako se na ovce vrhnou neb kůzlata loupežní vlci,
 pryč je pak ze stáda vlekou, jež všude se rozběhlo v horách,
 pastýř když o ně dost nedbal; to uvidí vlci a rychle
 sápu se na ně a rvou ta zvířata bázlivé mysli.

Takto se na Trójské vrhli i Danajci. Hřmotný jen útěk

Trójané na mysli měli a nedbali obrany rázné.

Stále veliký Aiás jen dychtil zasáhnout kopím
Hektora obrněného, ten ale se ve válce vyznal,
pavézou z býčí kůže měl zakryté mohutné plece,
chránil se svištících šípů a oštěpů dopadajících;
poznával sice, že k Řekům se naklání vítězství v bitvě,
zůstával ale i přesto, vždyť oddané druhy chtěl chránit.

Jako když ž Olympu k nebi se z jasného ovzduší zdvíhá
najednou mračno, když Zeus zlou bouři rozpoutá, tak též
od lodí zmatený útěk a pokřik Trójanů nastal.

Přes příkop v úplném zmatku se drali, však Hektora rychlé
koně i s výzbrojí vezli - tu opouštěl trójské své mužstvo,
jemuž hluboký příkop v tom útěku citelně bránil.

Přečetní rychlí koně oj zlomili tažených vozů
a pak vozy svých páriů tam nechali v příkopě ležet.

Patroklos za nimi kvapně se řítí a Danaům velel,
Trójanům chystal však zhoubu. Ti ucpali veškeré cesty,
všude jak á křikem a hrůzou se rozprchli. Vzhůru až k nebi
zdvíhal se zvířený prach, v němž koně ti jednokopytní
od řeckých lodí a stanů zpět úprkem pádili k městu.

Kdekoli Patroklos spatřil lid v největším zmatku se plašit,
mířil tam s hlasitým křikem; tu padali vojáci z vozů
pod kola na tvář a korby se s rachotem převrhávaly.

Naráz přeběhli příkop i s Patroklem ořové rychlí,
nesmrtelní (jak skvostný dar od bohů Péleus je dostal);
letěli vpřed, jej pobádal duch, aby Hektora stihl -
dychtil ho proklát, však jej pryč neslo to spřežení rychlé.

Jako když v podzimní den zem černá je stížena celá
vichřicí s deštěm, kdy Zeus své nejprudší lijáky chrlí,
kdykoli na lidi zle se rozhněvá, zanevře na ně,
protože násilně soudí a křivé rozsudky činí,
úplně po právu šlapou a nedbají odplaty boží;
řeky se vodami plní a všechny se rozlité valí,
příčemž i pahorků mnoho ty bystřiny výmolem strhnou,
do moře rozvlněného když s hukotem velkým se řítí
zběsile z hor a ničí, co člověk vytvořil pracně -
takto i trójští koně zpět pádili s velikým hřmotem.

Jakmile Patroklos tedy jim prolomil v popředí řady,
zpátky je zaháněl k lodím a nenechával je dojít
k městu, ač toužili tam, jen útočil na ně a stále

v prostoru mezi loďmi a řekou a vysokou hradbou
klál je a prováděl na nich teď odvetu za mnoho padlých.
Pronoa tehdy zasáh svým lesklým oštěpem nejdřív
u štítu v nekrytou hrud' a rázem mu podlomil údy.
Padl, až duněla zem, a ihned se na Énepova
Thestora vyřítíl zas - ten skrčeně na hladkém voze
seděl, byl bez sebe hrůzou a přitom mu opratě z rukou
vyklouzly - s oštěpem k němu vtom Patroklos přistoup a silou
pravou čelist mu probod a všechny mu prorazil zuby.
Sevřel pak oštěp a táhl ho přes okraj na něm jak rybář
sedící na strmé skále, když na vlákně udice s háčkem
táhne obrovskou rybu ven z mořské hlubiny; tak on
na lesklém kopí z vozu ho táhl s dokořán ústy,
do prachu mrštil jím na tvář - i opustil padlého život.
Potom když Eryláos naň útočil, zasáh jej velkým
kamenem doprostřed hlavy; ta vedví se rozštípla celá
i v tak důkladné přilbě; on vzápětí poklesl na tvář
k zemi a černá smrt ho zastřela, hubící život.
Té potom Amfoteros i Erymás, Epaltés podleh,
Echios, Tlépolemos, syn Damastorův, i Pyris,
Euippos, Polymélos, syn Argeův, stejně tak Ífeus -
šechny ty Lyčany srazil hned za sebou na žírnou zemi.
Jakmile Sarpédón spatřil, že Patroklos Menoitiovec
rukama napořád hubí mu přátele nekryté pásem,
na Lyky rovné bohům se obrátil s důraznou výtkou:

„Jaká to, Lyčané, hanba! Kam prcháte? Tužte se nyní!

Neboť se utkám i já s tím hrdinou, abych tak zvěděl,

kdo tady zuří tak hrozně a mnoho už napáchal zlého

Trójanům, neboť už mnoho a výborných mužů nám zabil.“

Pravil, a ze svého vozu i se zbrojí seskočil na zem.

Patroklos na druhé straně též z korby se vyšvih, když zhléd ho.

Jako když na strmé skále se perou a příšerně křičí

supi, co pařáty křivé a zobáky zahnuté mají,

podobně s velikým křikem ti dva se tam na sebe vrhli.

Zeus, syn Istitvého Krona, je spatřil a měl s nimi soucit,

proto promluvil k Héře, své sestře a zároveň choti:

„Běda mi, ach, že Sarpédón má, mně nejdražší z lidí,

určeno, aby zhynul zde rukama Patroklovýma!

Srdce mi kolísá zle, když přemýšlím v duši, zda měl bych

živého z žalostné bitvy jej vyrvat a vzduchem ho přenést

z bojiště do lycké země, v kraj úrodný, anebo teď už

rukama Patroklovýma ho nechat zahynout v boji.“

Na to zas velkooká mu pravila vznešená Héra:

„Co jsi to zase jen řekl, ty Kronův přehrozný synu?

Muže, jenž smrtelný je a dávno již osudu propad,

toho bys vyprostit chtěl zpět ze smrti zármutku plné?

Budiž! Však ostatní bozi to všichni ti nemůžem schválit.

Jiného cos ti však řeknu a ty o tom přemýšlej v srdci:

Kdybys ty Sarpédonta chtěl živého poslat zas domů,

považ, že milého syna i jiný pak bude chtít z bohů

vyprostit z urputné řeže a poslat ho domů, vždyť kolem
mocného trójského města přec mnoho bojuje synů
odvěkých bohů a v nich ty roznítíš strašlivou zlobu.
Avšak je-li ti milý a srdce tvé želí ho, pak jej
rukama Patroklovýma nech zahubit v urputné řeži;
ale až Sarpédonta již opustí duše a život,
přikáž, ať sílivý Spánek a Smrt ho odnesou odtud
do jeho Lykíe širé, v kraj rodný ať potom s ním dojdou,
kde už ho jeho bratři i vzdálení příbuzní pohřbí
v hrobě a postaví sloup, vždyť to bývá poctou všech mrtvých."
Pravila Héra a otec všech bohů a lidí ji poslech,
avšak krvavým kapkám dal vzápětí sprchávat na zem
na počest milého syna, ježž Patroklos brzy měl potom
zahubit v hrudnaté Tróji, tak daleko od rodné země.
Když pak na sebe šli a blízko již u sebe byli,
Patroklos Thrasydémovi, tak slavnému reku, jenž dosud
výtečným vozatajem byl ve službách Sarpédontových,
zespodu do břicha bodl a navždy mu podlomil údy.
Sarpédón s oštěpem lesklým se potom zas vyřítíl na něj,
ovšemže jeho se chybil, však zasáhl Pédasa koně
oštěpem pod pravé plece. Kůň zařičel v posledním dechu,
zachroptěl, do prachu padl a duše mu odlétla. Konec
oba dva skočili stranou, jeho prasklo a otěže jim se
zapletly, jakmile v prachu kůň poboční zůstal jim ležet.
Automedón, rek oštěpem slavný, to vyřešil krátce:

odepjal od statné kyčle meč broušený, přiskočil k vozu,

neváhal okamžik ani a odřízl bočního koně;

oba se srovnali zas a v otěžích napjali k běhu.

Opět oba dva reci se srazili v úmorné půtce.

Sarpédón znovu se chybil svým lesklým oštěpem, neboť

Patroklu hrot jeho kopí jen přeletěl přes levé ramě,

avšak nezasáh jej. Hned po něm se rozpráhl kopím

Patroklos; z pravice jeho však oštěp nevyhlit marně,

naopak zasáh jej tam, kde bránice přiléhá k srdci.

Skácel se, jako když dub neb nějaký topol se skácí,

anebo štíhlá jedle, již sekyrou broušenou nově

podetnou tesaři v horách a zpracují k lodnímu trámu;

podobně před svými koňmi a před vozem natažen ležel,

s chroptěním zaryl se prsty rek do prachu zkrvaveného.

Podobně napadne lev i stádo a usmrtí přítom

statného lesklého býka, jenž provází loudavé krávy,

potom však zuřivě hučí, když pod lvími čelistmi hyne -

podobně soptil hněvem i vůdce všech štítníků lykických,

pod Patroklem když zmíral, a oslovil milého bratra:

Glauku, můj hrdino milý, vždy skvělý, teď nejvíc je třeba,

abys dál hrdinsky válčil a odvážně bojoval kopím;

nyň i po zhoubném boji vzplaň dychtivě, chceš-li se tužit.

Nejdříve odvahy dodej všem lykijským velícím mužům

pochůzkou po vojsku, aby šli bojovat za Sarpédonta,

avšak potom i sám jdi oštěpem bojovat za mne!

Vždyť bych já pro tebe byl i v budoucnu výtkou a hanbou,
trvale po všecken čas, kdyby Achájci měli mi tady
uloupit veškerou výzbroj, mně padlému v táboře lodním.
Proto se statečně drž a povzbud' i veškeré mužstvo!"
Takto když promluvil k němu, smrt končící všechno mu náhle
zastřela oči i nozdry. Stoup Patroklos patou mu na hrud',
z těla mu táhl svůj oštěp a s ním i bránice vyšla.
S hrotem oštěpu svého tak zároveň vyrval mu duši.
Na místě vojáci fthíjští mu zachytli zdýchané koně,
toužící utíkat pryč, když pánův tam nechali povoz.
Glauka jal ukrutný bol, jak bratrovo volání slyšel,
srdce se vzbouřilo v něm, že nemohl na pomoc přijít.
Rukou se ramene chopil a tiskl je, neboť ho rána
trýznila, kterou Teukros mu způsobil šípem, když Glaukos
ztéci chtěl vysokou zed' a před zkázou chránit své druhy.
K Foibovi, Přesnému střelci, se modlil a pronesl nahlas:
"Vyslyš mě, pane, jenž sídlíš kdes v lykijském území žírném,
anebo v končinách trójských - ty všude přec vyslyšet můžeš
člověka v zármutku jeho, jak mne teď zármutek souží:
vždyť mám tady tu ránu, tak bolestnou, okolo všude
ostrými bolestmi paže je prolezlá, nemohu ani
osušit tekoucí krev, mé rámě je malátné ranou,
nemohu napřáhnout pevně svůj oštěp a do boje vejít
do řad nepřátel našich. Ted' zahynul nejlepší z reků,
Sarpédón, Diův syn - už nechrání ani své dítě!

Avšak ty aspoň, pane, mi zahoj tu bolestnou ránu,
utiš i bolesti mé, dej sílu, ať promluvit mohu
ke svým lykijským druhům a takto je povzbudit k boji,
abych pak mohl i já kol padlého hrdiny válčit."
Takto v své modlitbě prosil, jej vyslyšel Apollón Foibos.
Bolesti ihned mu ztišil a ze strašné zející rány
vysušil ztemnělou krev a do srdce vložil mu sílu.
Glaukos to poznal v svém nitru a pocítil velikou radost,
že ten veliký bůh tak rychle mu vyslyšel prosbu.
Nejdříve odvahy dodal všem lykijským velícím mužům
pochůzkou po vojsku, aby šli bojovat za Sarpédonta,
potom dlouhými kroky šel doprostřed Trójanů, totiž
k Panthovu Púlydamantu a k slavnému Agénorovi,
za rekem Aineiem zašel i k Hektoru krytému kovem;
zastavil u něho blízko a mluvil naň vzletnými slovy:
"Hektore, jistě jsi zcela už pustil své spojence z mysli,
kteří tu pro tebe hynou tak daleko z otcovské země,
daleko od svých přátel, však ty- jim pomáhat nechceš!
Mrtev je Sarpédón již, co velíval štítníkům lyckým,
který Lykii chránil svou silou a spravedlností:
Patroklos kopím ho zhubil, jak přikázal kovový Arés.
Přátelé, k mrtvému pojd'te, a v srdci se rozpalte hněvem,
aby mu Myrmidonové zbroj nesvlekli, nezohydili
mrtvého planouce hněvem, že tolik tu Danaů padlo,
které u rychlých lodí jsme pobili oštěpy svými."

Pravil, a Trójanů všech skrz naskrz se zmocnila bolest
nezkrotná, nepomíjivá, vždyť býval jim ochranou města,
ačkoli cizinec byl; s ním táhlo i veliké množství
vojáků, ale on sám z nich nejvíce vynikal v boji.

Dychtivě vytáhli hned proti Danaům. Hektór je vedl,
rozhněván pro Sarpédonta. Však Achájce roznítil k boji
Patroklos Menoitiovec, rek s nesmírně odvážným srdcem.

K Aiantům nejdříve mluvil, ač po boji prahli i sami:

"Aianti, právě teď se s radostí do boje dejte,
jak jste už vynikli v mužstvu i dříve - ba dnes ještě lépe!

Mrtev je muž, co první nám vyskočil na naši hradbu,
Sarpédón. Kéž se můžem ho zmocnit a zohavit kéž mu
výzbroj svlékneme z plecí a zabijem nemilosrdně
oštěpem leckoho z druhů, až budou chtít mrtvého chránit."

Takto jim kázal, ti sami však toužili odrazit útok.

Pevně když na obou stranách své šiky již uspořádali,

Trójané s Lyčany tam, zde Achájci s Myrmidoňany,

rázem se srazili v boji kol mrtvolý padlého roka
s úžasným křikem; zbroj mužů tu kolkolem řinčela hrozně.

Kronovec zhoubné temno pak rozestřel nad hroznou vřavou,
aby byl zhoubný i boj, jenž pro syna milého vzplane.

Achájce světlooké tam Trójané zahnali nejdřív,

neboť Epeigeus božský, syn Agakla, chrabrého reka,

zprvu hned usmrcen byl, muž nejlepší u Myrmidonů,

který v Búdeiu dřív, v tom lidnatém městě, byl králem,

ale když bratrance svého, tak skvělého, tenkrát zabil,
k Péleu s prosbou se utek a k Thetidě stříbrnonohé.

S Achillem, průlomcem šiků, ho odtamtud poslali oni
do Tróje bohaté koňmi, kde válčit měl s Trójany. Toho,
když se už mrtvoly chápal, vtom udeřil proslulý Hektór
kamenem do hlavy prudce; ta celá se rozštípla vedví
i v tak důkladné přilbě; on vzápětí k mrtvému klesl
tváří a černá smrt ho zastřela, hubící život.

Patrokla zmocnil se bol, když přítel mu zahynul; rovnou
vyrazil předními šiky jak střelhitě letící jestřáb,
který dovede zděsit zle kavky a špačky. Tak rovnou
Patrokle, válečný jezdce, i tys tehdy na Tróy hnal se,
jakož i na Lyky, v srdci zle rozlícen pro svého druha.

Balvanem Sthenoláa pak udeřil, milého syna
Ithaimeneova, v týl a přerval mu oba dva vazy.

Ucouvly přední řady a s nimi i proslulý Hektór.

Kam až protáhlý oštěp by při hodu doletět mohl,
kterým nějaký člověk by mrštil, když zkouší svou sílu
ve hrách neb v boji, kdy tísní ho nepřítel hubící život,
o tolik Trójané couvli, zpět zahnání achájským vojskem.

Nejdřív se obrátil Glaukos, jenž velel štítníkům lyckým,
z útěku do boje zas a chrabrého Bathykla zabil;

Chalkónův milý byl syn a v Helladě svoje měl sídlo,
a tam u Myrmidonů svým štěstím a bohatstvím slynul.

Právě tohoto Glaukos, jenž vrátil se do boje, bodl

oštěpem doprostřed prsou, když Bathyklés byl mu již v patách.

Padl, až duněla zem. ?al krutý se Achájů zmocnil,
hrdina chrabří že padl, však Trójané s radostí velkou
stanuli v davu kol něho. Však ani pak Danajci na svou
udatnost nezapomněli a s hněvem se vrhali na ně.

Tehdy zas Mérionés tam Trójanům zahubil muže,
smělého Onétorovce Láogona. Ten knězem
býval ídského Dia a lidé ho ctili jak boha.

Do dásně kopím ho bodl hned pod uchem. Vzápětí život
z údů mu prchl a rázem ho objalo pochmurné temno.

Aineiás po Mérionu svým bronzovým oštěpem mrštil;
doufal, že probodne ho, ač blížil se pod štítem ukryt -
ten však kovaný oštěp včas uviděl, dopředu sklonil
hlavu a hbitě se uhnul. To obrovské kopí se za ním
do země vrylo jak šroub a ratiště na horním konci
ještě se chvělo, až pozvolna slábl ten mohutný úder.

Tak tedy Aineův oštěp se zachvíval v letu a utkvěl
v zemi, když ze statné ruky jím nadarmo hodil. A proto
Aineiás rozhněván v srdci ho oslovil: ?Mérione,
málem by býval můj oštěp tě navždycky uklidnil, ač jsi
tanečník skvělý, jen kdybych tě býval já naplno trefil."

Tomu zas Mérionés, rek oštěpem proslulý, pravil:

?Aineio, to je přec těžké i pro tebe, ač jsi tak zdatný,
udusit sílu všech lidí, z nich kdyby se s tebou snad někdo
v obraně střetl - jak myslím, i tys jen smrtelný člověk!

Kdybych tě šťastně i já v střed zasáhl oštěpem ostrým,
třebažes nesmírně silný a spoléháš na ruce, mně bys
rychle dal slávu, svou duši však Hádovi, slavnému koňmi."

Pravil, a Menoitíův syn statný ho pokáral za to:

"Mérione, proč takto tu hovoříš, i když jsi chrabrá?"

Na tvoje hanlivá slova, můj rozmilý, necouvnu přece
od vzácné mrtvoly Trójští, dřív leckoho pokryje země.

O boji rozhodnou ruce a řeči zas v poradním sboru.

Proto netřeba zde jen hovořit, naopak válčit!"

Řekl, a pospíchal napřed, rek podobný bohům šel za ním.

Jaký as povstává praskot, když dřevaři kácejí stromy
v úvalech horských a hluk se do dálky rozléhá vůkol,
takový povstával hřmot kol na zemi širokocesté
z kovových zbraní a kůže a z důkladně dělaných štítů,
jak se tam bodali meči a oštěpy se dvěma hroty.

Tehdy ni pozorný muž by byl nepoznal božského reka

Sarpédonta, jak šípy a krví a prachem byl pokryt
od hlavy po špičky nohou skrz naskrz po celém těle.

Stále kol mrtvoly jeho se rojili tak jako mouchy,
které ve stáji bzučí kol dojaček po okraj plných
pokaždé v jarní době, kdy nádoby plní se mlékem -
takto se rojili tehdy kol mrtvoly. Tenkrát ni chvíli
nespustil zářící oči sám Kronovec od strašné řeže,
nýbrž stále jen na ně se díval a přemnoho v srdci
přemýšlel, přemítal mnoho též o smrti Patrokla reka,

měl-li by slavný Hektór i jej tu nad Sarpédontem,
hrdinou podobným bohům, hned na místě zahubit zbraní,
z plecí mu uloupit výzbroj, či zdali by Patroklos ještě
daleko většímu počtu měl rozmnožit námahu boje.
Takto když přemýšlel o tom, tu uznal pak za prospěšnější,
aby Achillův druh, rek statečný, Patroklos, opět
Trójany zahnal až k městu a zahnal zároveň s nimi
Hektora krytého kovem a leckomu odňal tam život.
Nejdříve Hektoru vdechl Zeus bojácnou mysl; ten skočil
na vůz a na útěk dal se a vyzval i Trójany druhé
k útěku, neboť poznal v tom všemocnou Diovu vůli.
Nikdo ni z Lyčanů chrabrých tam nezůstal, uprchli všichni,
neboť spatřili krále, jak na zemi života zbaven
leží v hromadě mrtvol, vždyť přemnoho vojáků padlo
nad ním, jakmile Zeus jim rozpoutal urputnou bitvu.
Achájci Sarpédontovi hned z ramenou odňali lesklé
kovové zbraně; tu výzbroj pak Patroklos, Menoitův
udatný syn, svým druhům dal odnášet k prostorným lodím.
Tehdy oblačný Zeus tak promlouval k Apollónovi:
?Jdi teď, milý můj Foibe, a až pak z dosahu střel již
unikneš se Sarpédontem, krev zčernalou z mrtvého setří,
odnes ho daleko odtud a v proudící řece ho umyj,
natři ho božskou masťou a oděj ho v nebeské roucho,
potom průvodcům rychlým ho odevzdej, aby ho nesli,
dvojčatům Spánku a Smrti, a ti ho pak vzápětí nato

složí v Lykii širé, v tom úrodném, bohatém kraji,
kde ho už jeho bratři i vzdálení příbuzní pohřbí
v hrobě a postaví sloup, vždyť to bývá poctou všech mrtvých."

Pravil, a otcových slov bůh Apollón ochotně poslech.

Do hrozné bojové vřavy z hor ídských sešel a ihned
slavného Sarpédonta vzal z dosahu smrtících zbraní,
odnes ho daleko odtud a v proudící řece ho umyl,
natřel ho božskou masťou a oděl ho v nebeské roucho,
potom průvodcům rychlým ho odevzdal, aby ho nesli,
dvojčatům Spánku a Smrti, a ti ho pak vzápětí nato
složili v Lykii širé, v tom úrodném, bohatém kraji.

Patroklos pobídl koně a zároveň Automedonta,
stíhal Trójany dál a Lyky, však pobloudil velmi,
nešťastný bloud! Vždyť kdyby byl dodržel Achillův příkaz,
dojista osudu zlému a mráкотné smrti by unik.

Vždycky však Diova vůle je mocnější, nežli je lidská;
zděsí i zdatného muže a snadno mu vítězství vozme,
jindy zas Zeus sám ho vybídne do boje dát se -
zajisté on i tenkrát mu odvahu do srdce vložil.

Kohos tam nejdříve tehdy a kohos tam naposled zabil.

Patrokle, když i tebe bůh nejvyšší povolal na smrt?

Nejdříve Autonóa, pak Adrésta, Ehekla zabil,
po něm zas Melanippos a Epistór, Elastos padl,
Perimos, Megalův syn, pak Pylartés, Múlios -- tyto
usmrtil, z ostatních mužů včas každý na útěk myslil.

Ílion vysokobrané již byl by lid achájský dobyl
rukama Patroklovýma, jenž kolkolem oštěpem zuřil,
nebýt Apolla Foiba, jenž stanul tam na pevné hradbě
na pomoc vojákům trójským, však Patroklu záhubu chystal.

Třikrát Patroklos vstoupil už na spodek vysoké hradby,
třikrát z výběžku zdi ho Apollón srazil, když mocně
rukama nesmrtelnýma mu do štítu lesklého tloukl.

Ale když po čtvrté již se rozehnal, podobný bohu.

Apollón strašlivě vzkřikl a mluvil nati vzletnými slovy:

„Ustup, Patrokle jasný, vždyť patrně nedal ti osud,
tvým aby oštěpem padlo to město Trójanů hrdých,
také ne Achilleovým, ač nad tebe mnohem je lepší.“

Pravil, a Patroklos odtud se daleko dozadu klidil

z obavy před hněvem Foiba, jenž přesně i do dálky střílí.

Hektór, jenž u Skajské brány měl koně své jednokopytné,
přemítal, má-li ty koně zas do vřavy zahnat a válčit,

anebo na vojsko vzkřiknout, ať za městskou hradbu se stáhne.

Když tak přemýšlel o tom, tu přistoupil Apollón Foibos,
mladému silnému muži jsa podobný, Ásiu, který

Hektora, statného jezdce, byl strýcem z matčiny strany,

rodný to Hekabin bratr, syn vladaře Dymanta, který

při proudech Sangariových měl obydlí ve fryžské zemi.

Jemu podoben mluvil vtom k Hektoru Foibos, syn Diův:

?Hektore, necháváš boje - a pročpak? To nesluší tobě!

Kéž bych já, oč jsem slabší, byl silnější o to, než ty jsi!

Brzy bys odpykal strašně, žes hanebně z boje se ulil!
Ale už k Patroklu zaměř své spřežení silnokopytné,
zda bys ho zahubil nějak a Apollón dopřál ti slávy."
Po těchto slovech se bůh zas odebral do vřavy mužů.
Chrabrému Kebrionovi hned přikázal proslulý Hektór,
aby zas do boje bičem hnal spřežení. Apollón zatím
šel a vmísil se v zástup a způsobil Argejům zhoubný
zmatek, Trójanům však a Hektoru zjednával slávu.
Hektór Danaů druhých si nevšímal, nezabíjel je,
nýbrž k Patroklu hnal své spřežení silnokopytné,
Patroklos na druhé straně též z vozu už seskočil na zem
s oštěpem v levé ruce, však pravicí ze země zdvíhal
lesklý hranatý kámen, jak ruka ho obemkla. S ním se
rozpřáhl, mocně jím mrštil a nehodil docela marně:
od reka daleko nebyl, však zasáhl Kebrionovi
(Hektorův vozataj byl to, syn slavného Priama z družky)
čelo tím kamenem ostrým v té chvíli, když otěže řídil.
Obočí na obou stranách mu rozdrtil, nekladly kosti
odpor, na místě oči mu vypadly do prachu na zem,
před nohy přímo a on jak obratný potápěč sletěl
střemhlav z úpravné korby a z kostí mu vyprchal život.
Tys pak, Patrokle jezdcé, naň s jizlivým posměchem mluvil:
?Vida, jak mrštný to muž, jak obratně po hlavě skáče!
Kdyby se tohleto stalo snad někdo v rybnatém moři,
mnoho by nasýtil lidí ten muž, kdyby ústřice lovil,

z korábu do moře skákal byi jakkoli rozbouřeného;
tak jako na pláni z vozu zde obratně po hlavě skáče.
Věru i v národě trójském se nejjeden potápěč najde."
Řekl, a s prudkostí velkou se vyřítíl na Kebriona,
chrabrého reka, jak lev, jenž pustoší stáje a přitom
do prsou poraněn je a vlastní pak síla ho zhubí -
takto ses dychtivě přihnal teď, Patrokle, k padlému reku.
Na druhé straně zas Hektór též z vozu už seskočil na zem.
Ti tedy o Kebriona jak lvi se tam do boje dali,
kteří v hřebenech horských se zuřivě utkají spolu
o laň střelenou lovci, vždyť oba jsou trýznění hladem;
podobně o Kebriona se rvali dva zápasu znalci,
Patroklos Menoitiovec a proslulý Hektór, a oba
dychtili ukrutnou zbraní se navzájem rozsekat. Když ho
Hektór za hlavu popad, už nechtěl ho pustit - a jej zas
Patroklos za nohu držel. Tu ostatní vojáci kolem,
trójští a danajští s nimi, už střetli se v urputné řeži.
Jako když jižní vítr a východní o závod dují
v lesních úvalech horských a cloumají hlubokým lesem,
jasanem, listnatým dubem i hlad'ouнкým dřínem, a ty pak
dlouhými větvemi svými se navzájem divoce bijí
s nesmírným hřmotem a hlukem a s praskotem lámaných kmenů,
tak se zuřivě vrhlo i trójské i achájské vojsko
na sebe, přičemž nikdo z nich nemyslil na zhoubný útěk.
Mnoho pak oštěpů ostrých kol padlého utkvělo v tělech,

jakož i perutných šípů, když vylétly z tětivy luku,
mnoho i kamenů velkých jim do štítů tlouklo, když spolu
o jeho tělo se rvali; on ležel tu v kotoučích prachu,
velikán na velké zemi, a nemyslíl na jízdu s koňmi.
Dokavad uprostřed nebe byl Hélios rozkročen, dotud
střely se z obou stran jen sypaly, padalo mužstvo;
když se však sklánělo slunce a orač již vypřahal býky,
tehdy achájský lid měl převahu, osud ač nechtěl.
Vyrvali z dosahu střel a z litého odporu Tróů
hrdinu Kebriona a z ramenou vzali mu výzbroj.
Patroklos na trójské vojsko se vrhl a chystal jim zhoubu.
Třikrát se vyřítíl na ně - a vypadal stejně jak Arés -
strašlivě křičel a mužů tam usmrtil třikráte devět.
Ale když počtvrté již se rozehnal, podoben božstvu,
tenkrát života tvého se, Patrokle, přiblížil konec,
vždyť už ti v urputné seči šel naproti Foibos, bůh hrozný.
Patroklos nevšim si ho, jak blíží se v zmateném davu,
neboť mu naproti vyšel, jsa zahalen do husté mlhy.
Přistoupil zezadu k němu a rukou ho seshora praštil
do zad a širokých plecí, až v očích měl mráкотné mžitky
Z hlavy Apollón Foibos tím úderem srazil mu přilbu -
rázem se pod nohy koní ta přilbice s otvory v hledí
koulela, řinčela velmi a přitom se žíněný chochol
potřísnil krví a prachem; moc božská dřív nepřipouštěla,
aby se třísnila v prachu ta přilbice s chocholem z žíní,

nýbrž spanilé čelo a hlavu chránila muže,
božského Achillea; sám Zeus však Hektoru dopřál,
aby ji na hlavě nosil, vždyť zhouba mu nablízku byla.
Potom i stinný oštěp se v ruku mu úplně zlomil,
veliký, těžký a pevný a s kovovým hrotem, a také
z ramen zdobený štít i s řemenem upad mu na zem;
rovněž Apollón vladař, syn Diův, mu uvolnil krunýř.
Patrokla pojala závrať a klesly mu ztepilé údy,
strnule stanul; vtom zblízka jej zezadu broušeným kopím
do zad doprostřed plecí muž dardanský zasáhl, totiž
Euforbos, Panthoův syn, jenž vojáky stejného věku
překonal kopím a jízdou i nohama rychlýma v běhu,
neboť on srazil z vozu už tenkrát na dvacet mužů,
s vozem když poprvé přijel, ač teprve učil se válčit.
První on, Patrokle jezdcě, svým oštěpem po tobě hodil,
nezabil však, i vytáhl z těla svůj hlazený oštěp -
a pak odkvapil zas, tam vmísil se v zástup a nechtěl
s Patroklem podstoupit boj, ač pozbyl on veškeré zbroje.
Patroklos Foibovou ranou a oštěpem přemožen couval
nazpět k hloučku svých přátel a unikal osudné smrti.
Jakmile Hektór však spatřil, že Patroklos, hrdina chrabrá,
poraněn broušeným kopím se snaží uchýlit nazpět,
na krok řadami vojska se přiblížil k němu a kopím
hluboko do slabin bod ho a oštěp skrz naskrz jím prohnal.
Padl, až duněla zem, a Danažce zarmoutil velmi.

Jako as nezmarň kanec též při pŭtce podlehne lvovi,
kdykoli na horském vrchu se utkají s zuřivou myslí
o skrovný pramének vody, vždyť oba dva chtějí se napít -
kanec hlasitě chroptí, až lev ho pak zahubí silou,
takto i Priamův Hektór pak vyrval oštěpem duši
Patrokle Menoitiovcí, a zblízka, když usmrtil mnohé.
Hektór se radoval nad ním a pravil mu vzletnými slovy:
?Jistě sis, Patrokle, myslil, že město nám zpustošíš, že pak
odejmeš svobody den všem ílijským ženám a že si
do milé otcovské vlasti je na lodích odvezeš všechny,
hlupáčku! K ochraně žen má Hektór spřežení rychlé,
hotové do boje klusat. A já zas vynikám ze všech
Trójanů milových boje svým kopím, a proto jim stále
odvracím poroby den, však tebe tu sežerou supí,
ubohý! Achilleus tak ti, ač hrdina, neprospěl, jenž ti
s důrazem přikázal asi, když odcházels, on ale zůstal:
ťPatrokle, válečný jezdče, ať dřív se mi nevracíš nazpět
k prostorným korábům, dokud tam Hektoru, záhubci mužů,
krví zbrocený šat kol prsou nerozedere;. Ě
Takto tě vybízeli as a svedl tvou nemoudrou mysl.
K němu, už slabý a mdlý, jsi promlouval, Patrokle jezdče:
„Teď se jen, Hektore, zpupně dál vychlouběj, Apollón dal ti
vítězství s Kronovcem Diem - ti snadno mě pro tebe zmohli,
vždyť mi odňali sami zbroj z ramenou. Kdyby však třeba
dvacet takových reků se srazilo se mnou, jak ty jsi,

mým pak proklání mečem by na místě zhynuli všichni.

Mne tu však zhoubný osud a Létin potomek zabil,

z lidí pak Euforbos - ty mě dobíjíš nyní jak třetí.

Jiného cos ti však povím a ty o tom přemýšlej v srdci:

Nebudeš ani ty sám už naživu dlouho, i tobě

stojí už nablízku Smrt a všemocný Osud, jenž dá tě

do rukou Achilleových - vnuk Aiakův zničí i tebe."

Sotva to řekl, jej zastřela smrt, již všechno se končí.

Duše mu odlétla z údů a sestoupila v Hádovo sídlo

s nářkem, že opouští již tu mužnou bujarou sílu.

K němu, ač mrtev už byl, ještě promlouval proslulý Hektór:

"Patrokle, pročpak věštíš mi rychlou záhubu? Kdo ví,

zdali snad Achilleus sám, syn Thetidy s krásnými vlasy,

neztratí život svůj dřív, až probodnut bude mým kopím."

Takto když promluvil k němu, šláp na hrud' mu patou a z rány

vytrhl kovaný oštěp a nznak ho odstrčil z kopí.

Ihned pak s oštěpem šel zas dohonit Automedonta,

onoho božského druha, jenž rychlému Achillu sloužil,

vždyť ho chtěl proklát, však jej pryč neslo už spřežení rychlé,

nesmrtelné, jež Péleus kdys od bohů dostal, dar skvělý.

XVII.

Chrabrý však Meneláos, syn Átreův, postřehl dobře,

kterak v urputné seči byl Patroklos Trójany zabit.

Prodral se předními šiky v své zářící kovové zbroji,

obkročil mrtvolu jeho jak vylíhlé telátko kráva

prvníčka, bučící nad ním, dřív porodů neznalá. Takto
rusý též Meneláos trup Patroklův obkročil, před něj
nastavil k ochraně oštěp a štít svůj podoby kruhu,
dychtivý každého zabít, kdo k mrtvému blízko by přišel.
Euforbos, kopiník zdatný, však právě tak nepustil z mysli

hrdiny Patrokla pád. Ten přistoupil, u něho stanul,
a hned k Meneláovi tak promluvil, chrabrému v boji:

„Átreův Meneláe, ty slovutný ochránce lidu,
ustup, mrtvého nech a dopřej mi krvavé zbroje!

Nikdo přec z Trójanů všech ni ze slavných spojenců jejich
neproklál Patrokla dřív svým oštěpem v urputné seči;
proto mi dosáhnout dopřej zde u Tróů nevšední slávy,
sice tě probodnu též a přesladký život ti vezmu.”

Meneláos, rek rusý, se rozhněval velmi a řekl:

„Není to, otče Die, přec slušné tak zpupně se chlubit.

Tolik přec nemá ni lev ni pardál smělosti vzpurné,
ani snad sveřepý kanec, tvor škodlivý, kterému v hrudi
nanejvýš vzdorné srdce se nadýmá nesmírnou silou,
jako je přezpupný každý syn Panthoův, oštěpem slavný.

Vždyť ani Hyperénór, ten silák, statečný jezdec,
neužil mladistvých let, když se mnou se utkal a zle mě
potupil - z Danaů já prý voják jsem nejmizernější.

Ale já myslím, že domů se nevrátil na vlastních nohách
k potěše milené choti a vážených rodičů. Tak já
ochromím sílu i tvou, když přímo ty se mnou se utkáš.

Ale já vybízím tě, abys raději couvl a zmizel
v davu, jen k zápasu se mnou se nestav, dříve než něco
zakusíš zlého. Jen blázen se poučí teprve škodou."

Pravil, ten neposlech ho a odvětil Meneláovi:

"Vladaři živený Diem, teď teprve budeš zle pykat,
že jsi mi zahubil bratra, a ještě se honosně chlubíš,
v zákoutí ložnice nové žes ženu mu učinil vdovou,
nesmírný žal a smutek žes připravil rodičům. Jak bych
způsobil úlevu v pláči a nářku těm ubohým lidem,
kdybych já tuhle tvou hlavu a zároveň výzbroj jim přines,
do rukou Panthou otci a Frontidě božské ji vložil.

Ale už nebudem dlouho my otálet se zkouškou boje,
nebude nerozhodnutý, ať zvítězím při něm, ať couvnu."

Promluvil takto a bodl ho do štítu podoby kruhu,
oštěp však neprojel naskrz, hrot oštěpu dříve se ohnul
o jeho mohutný štít. - Jak druhý se rozehnal kopím
Átreův Meneláos, když k otci se pomodlil Diu.

Když pak Euforbos couval, tu vbodl mu do jícnu vespod
oštěp a přirazil tělem, vždyt' věřil své pravici pádné:
rázem tou měkkou šíjí mu projelo ostří skrz naskrz.

Padl, až duněla zem, a výzbroj mu na těle břinkla.

Krví mu vlhly již vlasy, tak podobné Charitek vlasům,
prstence, které zlatem a stříbrem se spínaly k sobě.

Jako když olivy stromek, tak mladý a bujný, si pěstí
sadař v odlehlém místě, kde vyvěrá dostatek vody,

krásný a svěžího růstu, a poryvy všelikých větrů
chvějí korunou jeho, jež hýří bělostným květem --
avšak s náramnou bouří se najednou povětrí strhne,
stroměček vyvrátí z jamky a vyrvaný povalí na zem -
podobně Panthoův syn, rok Euforbos, kopiník zdatný,
padl, když Meneláos ho zabil a svlékal mu výzbroj.
Jako když horský lev, jenž spoléhá na vlastní sílu,
ze stáda nejlepší krávu si na pastvě uchvátí: nejdřív
silnými tesáky svými ji uchopí, zlomí jí šjí,
potom vychlemtá krev a rozsápe vnitřnosti všechny;
psi pak okolo lva a pastýři hrozně naň křičí,
zdaleka však, vždyť nikdo z nich nechce se postavit lvovi
na odpor - veliká hrůza je pojímá, tváře jim blednou -
právě tak z Trójanů nikdo v svém srdci tu odvahu neměl
přistoupit tváří v tvář až k slavnému Meneláovi.
Tenkrát by býval snadno zbroj Euforbovu pryč, odnes
Átreův syn, však Foibos té slávy mu nedopřál, neboť
Hektora popudil na něj, jenž rychlý byl jako bůh Arés;
podobu Menta si vzal, vojsk kikonských vůdce, a v té pak
Hektora oslovil takto a hovořil vzletnými slovy:
?Hektore, ty teď běžíš a honíš se za nedostižným,
za koňmi Achilla reka, vždyť těžké je pro smrtelníky,
aby snad nějaký- muž je zkrotil a při jízdě řídil,
jiný než Achilleus sám, jež zrodila nebeská matka.
Zatím ti Meneláos, syn Átreův udatný v boji,

obkročil Patroklův trup a usmrtil hvězdu všech Tróů,
Euforba, Panthova syna, a odňal mu bojovnou sílu,"
Řekl, a opět ten bůh se odebral do vřavy mužů.
Hektoru obestřel duši boj ukrutný závojem smutku;
pátravě po řadách vojska se rozhléd a vzápětí poznal,
jeden že skvostnou zbroj už odnímá, druhý že leží
na zemi, zející ranou že proudem krev se mu valí.
Ozbrojen krunýřem lesklým hned proběhl řadami vpředu
s pokřikem pronikajícím jak Héfaistův nezmarný plamen.
Zaslechl Átreův syn to volání pronikající,
promluvil úzkostí pln k své statečné duši: "Ach běda,
běda mi! Jestli tu nechám tu překrásnou výzbroj a rovněž
Patrokla, který tu leží jen pro moji počest, pak leckdo
z Danaů bude mi tohle mít za zlé, když to snad spatří.
Kdybych však chtěl jen sám se s Hektorem utkat a s Tróy
pro čest, potom mě asi tu obklíčí, jednoho četní -
Hektór s jiskřící přilbou sem přivádí Trójany všechny.
Ale proč milá má duše tu přemítá o téhle věci?
Kdykoli navzdory božstvu muž smrtelný válčit chce s rekem,
kterého povznáší bůh, hned pohroma velká ho stihne.
Proto mi z Danaů nikdo to nezazlí, když to snad spatří,
že jsem Hektoru couvl, vždyť bojuje po vůli boží.
Kéž bych teď uslyšel někde hlas skvělého Aianta! Nazpět
oba dva šli bychom zas a znova zas myslili na boj,
třeba i navzdory božstvu, zda mrtvého vyrveme nějak

pro Achillea - z dvou zel by tohle nejmenší bylo."

Zatímco přemítal o tom jak v srdci, tak v mysli, tu náhle

zástupy Trójanů přišly a vedl je Hektór. Sám král však

pořád se obracel přitom jak lev, tvor s mohutnou hřívou,

kterého muži a psi i křikem i oštěpy dychtí

od stáje zahnat. Tu v hrudi mu hrůzou udatné srdce

tuhne - s nechutí jen lev ze dvora ustoupí; takto

odcházel od Patrokla i Meneláos, rek rusý.

V zástup svých druhů když přišel, pak stanul a obrátil oči,

po velkém Aiantu pátral, jenž synem byl Telamónovým.

Vzápětí uviděl ho: byl nalevo bitevní čáry,

dodával odvahy druhům a všechny je vybízel k boji,

neboť nesmírný strach jim způsobil Apollón Foibos.

Do běhu dal se, a hned jak přistoupil, snažně ho žádal:

"Sem pojď, Aiante milý, ať bojujem o zemřelého

Patrokla, abychom aspoň pak odnesli Achilleovi

mrtvolu nahou, když výzbroj má Hektór s jiskřící přilbou."

Pravil, a roznítil srdce tím Aiantu chrabroduchému.

Předvojem proběh a s ním i Meneláos, rek rusý.

Hektór už Patrokla vlekl, když přeskvostnou výzbroj mu odňal,

aby pak ostrým mečem mu od šíje usekl hlavu,

mrtvolu odvek a ji psům trójským pak na pospas hodil.

Náhle tam přiběhl Aiás a štít měl podobný věži.

Hektór pozvolna couval zpět v zástup svých druhů a opět

rychle se vyšvihl na vůz; pak dával ty překrásné zbraně

Trójanům do města nést, aby k veliké slávě mu byly.
Aiás širokým štítem trup Patroklův zakryl a stál tam
nad ním jak nějaká lvice, jež nad svými mláďaty stojí,
a s níž najednou v lese, když mláďata vede, se srazí
zástup odvážných lovců; ta kypí svou silou a stáhne
celé své obočí dolů a oči si zakryje, takto
nad chrabrým Patroklem tehdy se rozkročil Aiás a z druhé
strany stál bojovný rek, syn Átreův Meneláos,
nad mrtvým tělem a v prsou žal nesmírný živil a bolest.
Glaukos, syn Hippolochův, teď vůdce svých vojáků lyckých,
k Hektoru posupně vzhlédl a pokáral přísnými slovy:
?Hektore, krásou jsi rek, však v boji jsi většinou chabý.
Neprávem vznešená sláva tě provází, zbabělce naskrz.
Přemýšlej teď, jak hrad a město bys zachránit mohl
jediný, toliko s lidmi, co tady se zrodili v Tróji.
?ádný z Lyčanů aspoň už nepůjde za vaše město
bojovat s danajským vojskem; vždyť neměli za nehet vděku
za to, že stále a stále tu válčíme s lítými muži.
Jak bys ty ve vřavě chtěl pak zachránit prostšího muže,
jestliže Sarpédonta jsi, necito, Argejcům nechal
na pospas za lup a kořist, ač přítelem byl ti, tvým hostem,
a jenž ti mnohokrát prospěl, jak vašemu městu, tak tobě,
dokavad žil? Teď neměls však odvalu ukrýt ho před psy!
Proto jestli mě někdo teď poslechne z lykijských mužů,
odejdem domů a Tróju tu náhlá záhuda stihne.

Vždyť kdyby Trójané měli teď nade vše odvážnou sílu,
odvahu neochvějnou, jež proniká muže, co pro vlast
s vojáky nepřátelskými boj podnikli těžký a zápas,
vzápětí Patroklův trup bychom přivlekli do Tróje dovnitř.
Kdyby se Achilleus však, byť mrtvý již, ocitl v městě
Priama krále a my ho vyrvali z bitevní vřavy,
ihned by Argejci za něj nám vydali nádhernou výzbroj
Sarpédontovu a jej bychom do Tróje přivezli také.
Takový přec je to rek, jehož přítel je mrtev a jenž je
u lodí z Argejů první i s průvodci ráznými v bitvě.
Tys však odvahy neměl se s udatným Aiantem k boji
postavit, tváří v tvář naň pohledět v nepřátel vřavě,
potom se přímo s ním setkat - vždyť Aiás je lepší, než ty jsi."
Hektór naň posupně pohléd, rek s jiskřící přilbou, a pravil:
"Když jsi tak rozvážný, Glauku, proč promluvíš nyní tak zpupně?
A já si bláhový myslil, žeš moudřejší nad všechny jiné,
nad ty, kolik jich bydlí v tvé Lykii, v hrudnaté zemi.
Nyní však pohanět musím tvůj nerozum. Cožes to řekl?
Říkáš, že Aianta obra já nevyčkal k zápasu? Věř mi,
nikdy se neděsím já přec bitvy a dupotu koní -
vždy však Diova vůle je silnější, nežli je lidská,
děsí i silného muže a odnímá vítězství v boji,
snadno, však jindy zas sám jej pobízí pustit se v zápas.
Pojď ale sem, můj milý, přijď ke mně a zhlédni mé činy,
budu-li po celý- den tak zbabělý, jak ty to říkáš,

či spíš leckomu z Řeků, ač po rázné obraně dychtí,
znemožním; aby bránil dál Patrokla padlého v boji."

Domluvil, hlasitě vzkřikl, a Trójany k zápasu vyzval:

„Trójané, Lyčané chrabří i Dardani válčící zblízka,
buďte jen, přátelé, chlapy a myslet(, na bouřný útok,
zatímco krásnou výzbroj, svou kořist, si obleknu reka
Achilla, kterému v boji jsem silného Patrokla zabil."

Takto k nim promluvil Hektór, rek s jiskřící přilbou, a z lité
bitvy se vzdálil, pak běžel a dohonil rychle své druhy
nepříliš daleko odtud; vždyť úprkem za nimi hnal se -
ti už do města nesli zbroj přeskvělou Achilleovu.

Opodál žalostné bitvy pak stanul a měnil si výzbroj:

vlastní své zbraně dal Hektór pak Trójanům dychtivým bojů,
k svatému Íliu nést a oděl se v brnění božské
Achilla Péleovce, jež poskytlí nebeští bozi
milému otci a ten je věnoval mladému synu
ve stáří - v otcově zbroji však syn se nedožil stáří.

Když tedy oblačný Zeus pak Hektora spatřil, jak stranou
božského Achillea si na sebe obléká výzbroj,
zakýval hlavou a takto své srdce hned oslovil: ?Ach ty
ubohý, docela nic ty v duši své nemyslíš na smrt,
ač ti je blízko - ty ovšem se odíváš nebeskou zbrojí
skvělého hrdiny, před nímž se zděšeně třesou i jiní.

Přítele jeho jsi zabil, tak silného, přívětivého,
výzbroj jsi z hlavy a z plecí mu odňal, však nikoli právem.

Přesto já alespoň nyní ti propůjčím velikou slávu
v náhradu za to, že nikdy se nevrátíš z bitvy a skvělou
výzbroj Achilleovu tvá choť už ti nesejme nikdy."

Takto Kronovec pravil a tmavým obočím kývl.
Hektoru na tělo skvěle zbroj přilehla, posed ho Arés,
hrozný válečný bůh, hned údy mu vzkypěly uvnitř
silou a odvážnou myslí; pak s velikým jásotem zašel
k proslulým spojencům svým a u všech pozornost budil,
Achilla chrabroduchého když zářil třpytivou zbrojí.
Obcházel řadami vojska a každého vybízel slovy,
Mesthla a Thersilocha i Medonta, Asteropaia,
Glauka i Deisénora, též Forkýna po Hippothovi,
Chromia, Ennoma, který znal vykládat věštby dle ptáků.
Všechny je nabádal Hektór a mluvil k nim vzletnými slovy:
?Slyšte mě nesčetné kmeny mých okolních spojenců: já jsem
každého z vašich měst sem pozval ne proto snad, abych
množství vojáků hledal, vždyť množství já nepotřebuji,
nýbrž abyste mi vždy ochotně chránili trójské
ženy a maličké děti zde před Řeky chtivými války.
Pro tento účel svůj lid však vydírám, žádaje na něm
dary a jídlo a tím z vás v každém já srdatost množím.
Proto teď každý přímo se obrať již k boji a tam buď
zahyň nebo se zachraň - vždyť takhle to ve válce chodí.
Ale kdo Patrokla z vás, byť mrtvého, přivleče k Tróům,
udatným jezdcům, a před ním též ustoupí Aiás, já tomu

polovic kořisti dám a polovic já si zas nechám
pro sebe - stejnou však slávu on bude mít zároveň se mnou."
Pravil, ti vytáhli hned a napadli danajské vojsko
s oštěpy napřaženými, vždyť s důvěrou doufali v srdci,
Aiantu Telamónovci že mrtvolu pod štítem vyrvou,
hlupácci, neboť i u ní vzal přemnohým Trójanům život.
Aiás tu na Meneláa se obrátil, zdatného v boji:
?Vladaři živený Diem, můj milý, už naprosto nemám
naději, že z té války se vrátíme aspoň my sami.
Já se už nebojím tak ni o trup Patroklův, který
zakrátko bude tu sytit psy trójské a všeliké dravce,
jako se o svou hlavu i o tvou teď obávám, že ji
stihne cos zlého, vždyť Hektór jak válečný mrak tu již všechno
pokrývá, takže se nám už náhlá záhuba jeví.
Proto sem danajské reky hned volej, zda uslyší někdo."
Pravil, a Meneláos rád poslechl, bojovník zdatný.
Na mužstvo danajské zvolal svým hlasem vše pronikajícím:
?Poslyšte, přátelé milí, vy argejší vládci a vůdci,
kteří tu u Meneláa i vladaře Agamemnona
pijete nákladem obce a velíte každý svým mužům,
za což se od Dia cti a slávy vám dostává - pro mne
velice obtížné je teď pátrat zde po každém z vůdců:
takový válečný zápas se kolkolem vznítíl, a proto
každý ať přijde sem sám, stud pocítí v srdci i zlobu,
že by měl pro trójské psy být Patroklos lahodným soustem."

Volal, a rychlý Aiás, syn Oileův, jasně ho slyšel.
Pospíchal bitevní vřavou a první mu v ústrety přišel,
po něm pak Ídomeneus a společník Ídomeneův
Mérionés, jak Arés, bůh válečný, záhuba mužů.
Kdopak by z paměti však moh uvést i ostatní jména,
kolik tu danajských reků boj vznítilo ještě krom těchto?
Hromadně vojáci trójští hned vytrhli, vedl je Hektór.
Jaký se rozléhá hukot, když na moři obrovské vlny
do řeky živené nebem se bouřlivě při ústí valí,
vysoké břehy kol hučí, jak z moře je bičují vlny -
s takovým tehdy hřmotem šli Trójané. Achájeci zatím
pevně kol Patrokla stáli a jednotné smýšlení měli
za hradbou kovaných štítů. A Kronovec nad nimi ihned
rozestřel hustou mlhu kol zářících kovových přilbic,
neboť mu ani dřív rek Patroklos protivný nebyl,
dokavad ještě byl živ a druhem byl Achilleovým.
Také si zošklivil Zeus, aby Patroklos kořistí stal se
ílijským psům, a proto mu k ochraně povzbudil druhy.
Achájce světlooké šik Trójanů odrazil nejdřív:
mrtvého nechali tam a uprchli, přec však z nich zpupní
Trójané neskláli meči ni jednoho, jakkoli prahli,
mrtvolu chtěli však vzít. Jen chvilku však Achájeci měli
od něho vzdálení být, vždyť rázem je obrátil nazpět
Aiás, který jak krásou, tak hrdinstvím vynikal vždycky
z ostatních Danaů všech hned po skvělém Achilleovi.

Vyrazil předvojem přímo a silou se podobal kanci divokému, jenž v horách tak snadno rozptýlí smečku psů i mladistvé muže, když v úvalu k útoku přejde, právě tak proslulý Aiás, syn skvělého hrdiny, snadno rozptýlil trójské šiky, když pronikl k vojákům strážným, kteří kol Patrokla stáli a především v úmyslu měli do svého města ho vléci a získat si nevšední slávu.

Hippochoos vtom chtěl, syn proslulý Pelasga Létha, z bojiště urputnou vřavou již Patrokla za nohu vléci, když mu ji okolo šlach blíž kotníku provazem svázal, aby se zavděčil Tróům i Hektoru. Najednou však ho postihla zkáza - tu nikdo, ač toužili, nemohl zdržet.

Toho tam Telamónovec, když zástupem vyrazil na něj, do přilby udeřil zblízka, jež chránila líce svým kovem.

Přilbice s chocholem hustým kol ostří oštěpu praskla úderem velkého kopí a pádné pravice. Rázem vystříkl krvavý mozek z té rány kol tuleje kopí.

Pozbyl hned životní síly a z rukou upustil na zem chrabrého Patrokla nohu a nechal jej ležet. Rázem Hippochoos se skácel blíž mrtvého Patrokla na tvář, daleko z Lárísy žírné a nesplatil rodičům milým dluh svůj za vychování - jen kratičce trval mu život, neboť ho udatný Aliás teď zahubil oštěpem. Hektór mrštil zas po Aiantovi svým zářícím oštěpem, avšak ten si ho povšiml dřív a před kopím kovaným unik

o vlásek. Do klíční kosti, v střed její, však Schedia zranil -

Ífita, chrabrého reka, to syn byl, nejlepší z Fóků,

v proslulém Panopeu měl sídlo a panoval četným

mužům. Schedia tedy zle poranil. Kovaný oštěp

naráz mu pronikl ostřím skrz naskrz při horní pleci.

Padl, až duněla zem, a výzbroj mu na těle břinkla.

Aiás doprostřed břicha pak bodl zas Forkýna; byl to

hrdinný Fainopův syn, jenž přispěchal k Hippothoovi;

prorazil krunýře plát, hrot vnitřnostmi projel skrz naskrz.

Forkýs do prachu padl a zaryl do země prsty.

Ustoupil přední šik a zároveň proslulý Hektór.

Argejci jásalí velmi a Trójanům vyrvali mrtvé,

Forkýna s Hippothoem, a z plecí jim snímali zbraně.

Tehdy by bývali Trójští zas před Řeky bojechtivými

nahoru do Tróje prchli, vždyť podlehlí zbabělé mysli,

Argejci došli by slávy i přesto, co Kronovec určil,

silou a zdatností svou, sám Foibos však podnítil k boji

Aineia - Perifantovi se podobal zevnějškem, což byl

hlasatel, Épytův syn, jenž u jeho starého otce

zvolna jak hlasatel stárl a vlídně a moudře mu radil.

Jeho si podobu vzal syn Kronovcův Foibos a pravil:

„Jak byste, Aineo, chtěli pak uchránit Ílion strmé,

až by vám nepřálo božstvo? Jak jiné já muže už viděl,

kteří důvěru měli v svou sílu, zmužilost, zdatnost,

jakož i ve vlastní vojsko, ač lidu jen nemnoho měli.

Nám přece o mnoho víc Zeus vítězství přeje než Řekům.

Vy ale sami teď máte strach nesmírný, nechcete válčit!"

Pravil, Aineiás v tvář mu pohléd a rozpoznal Foiba,

Přesného střelce, a mohutným hlasem se k Hektoru ozval:

„Hektore s druhými vůdci vojsk Trójských i spojenců našich,

tohle je přece teď hanba, chtít před Řeky bojechtivými

nahoru do Tróje prchnout a podlehnout zbabělé mysli.

Vždyť i některý z bohů, jenž přistoupil ke mně, mi říká,

dosud že nejvyšší vládce, sám Zeus, nám pomáhá v bitvě.

Proto teď útokem přímým se vrhněme na ně, ať v klidu

nemohou Danajci k Lodím si dopravit mrtvého druha."

Pravil, sám z předních řad hned daleko vyběh a stanul;

rázem se obrátí vojsko a před tváří Achájů stane.

Tehdy zas Leiokrita rek Aineiás oštěpem bodl,

syna to Arisbantova, jenž druhem b}'l Lykomédovým.

Bojovný Lykomédés hned pocítil nad padlým lítost,

blízko šel k němu, pak stanul a lesklým oštěpem mrštil.

Hippasův Apisáón, král paionský, dostal tu ránu

do jater, pod příční blánou, a naráz mu poklesly údy;

z Paionska, úrodné země, ten hrdina do Tróje přišel,

a též vynikal v boji hned po reku Asteropaiu.

Bojovný Asteropaios hned pocítil nad padlým lítost,

přímo se dopředu hnal, byl dychtivý s Danajci válčit,

avšak nemohl již, vždyť odevšad kryli se štíty,

s oštěpy napřaženými jak okolo Patrokla stáli.

Aiás je obcházel všechny a s důraznou výzvou jim kázal,
nikdo ať od zabitého už nadále necouvá nazad,
nikdo ať bojovat nejde sám vepředu před ostatními,
nýbrž kol mrtvého těsně ať stojí a bojují zblízka.

Toto jim veliký Aiás klad na srdce. Země se celá
máčela nachovou krví a jeden se za druhým hustě
kácel již mrtvý jak z Trójských, tak z udatných spojenců a též
z Danaů - bez krve totiž ni oni tu nebojovali,
mnohem však méně jich hynulo zde, vždyť každý dbal o to,
kterak by záhuby náhlé se navzájem chránili v davu.

Tak se tam rvali jak oheň a nikdo by nemohl říci
ani zda doposud slunce neb měsíc v pořádku svítí -
vždyť byli zastřeni mlhou v tom místě, kde při boji stáli
všichni ti nejlepší reci kol Patrokla, mrtvého druha.

Ostatní Trójané však i Achájeci v důkladné zbroji
poklidně válčili v jasu, vždyť kolem se sluneční záře
rozlila oslňující a nebylo vidět ni mráčku
po celé zemi ni v horách. I činili přestávky v boji,
navzájem bolestným střelám se snažili vyhnout, a proto
daleko od sebe stáli. Ti vprostřed však zažili strasti
temnotou a též bojem, zle týráni ukrutným kovem
všichni, co nejlepší byli. Dva rekové, dosud, dva slavní
bratři se nedověděli, že Patroklos zemřel, rek skvělý,
neboť si Thrasymédés i Antilochos s ním myslel,
dosud že žije a s Tróy že bojuje v popředí vřavy.

Válčili opodál těch, co u něho stáli, a měli
na mysli smrt a útěk svých druhů, vždyť tak jim to Nestór
přikázal, do války když je posílal od černých lodí.
Všem jim po celý den tam zuřil veliký zápas
urputné půtky: tam potem a námahou stále a stále
každý měl zavlhle ruce i kolena, lýtka i nohy
vespod i oční víčka, když v zápase lítém se bili
o tělo věrného druha, jenž rychlému Achillu sloužil.
Jako když dělníkům svým dá koželuh napínat kůži
staženou z velkého býka a naveskrz prosáklou tukem:
dělníci uchopí kůži, pak vytvoří kolo a táhnou;
vlhkost hned vyprchá z ní však mastnota vsakuje do ní,
neboť ji táhne jich mnoho a napnou ji na všechny strany:
podobně sem i tam tvou mrtvolu na skrovném místě
vláčeli jedni i druzí, vždyť toužebně doufali v srdci
Trójští, že k ílijským hradbám ji přivlekou, Achájeci zase
ke svým prostorným lodím; kol ní vznik zuřivý zápas;
ten by nemohla Pallas ni Arés do boje štvoucí
pohanět, až by jej zhlédli, byť veliký hněv se jich zmocnil.
Takový strašlivý boj i mužů i koní dne toho
před nimi rozestřel Zeus. Však slavný Achilleus dosud
nejmenší tušení neměl, že Patroklos mrtev mu leží,
protože sváděli boje dost daleko od rychlých lodí,
pod samou trójskou hradbou. I nemyslil naprosto, že je
mrtev, naopak živ; a jakmile dorazí k bráně,

že se zas navrátí k němu, vždyť vůbec nemyslí, že by bez něho rozbořil město, ba nikterak ani s ním samým.

Vždyť to slýchával často, však potají, od matky, která obvykle sdílela mu i úmysly velkého Dia.

Tehdy však o velkém zlu, jež stalo se skutkem, mu matka neřekla, že mu v boji též zahyne nejdražší přítel.

Stále kol milého druha tam drželi oštěpy ostré, pořád se sráželi v boji a jeden tam druhého hubil.

Z Achájů oděných kovem tam leckterý prohodil takto:

"Přátelé, bez něho vrátit se k prostorným lodím by pro nás nebylo slavné; ať všechny nás na místě pohltí černá zem, to bylo by pro nás pak o mnoho lepší než nechat Patrokla Trójánům jezdcům zde na pospas, aby ho potom odvěkli do svého města a získali velikou slávu.

Z trójských vojáků chrabrých zas leckterý promluvil takto:

"I kdyby osud nám určil zde zahynout nad tímto mužem společně všem, ať nikdo z nás přece jen nenechá boje."

Takhle tam promluvil leckdo a v každém odvahu budil.

Tak se tam střetali stále a třeskot železných zbraní pronikal v kovové nebo vždy neklidným průzračným vzduchem.

Koně však Achilleovi, jak opodál bojiště stáli, plakali žalně, jak zvěděli o tom, že vozataj jejich do prachu klesl, když Hektór, ten záhubce mužů, ho zabil.

Ovšemže Automedón, syn Diórov, hrdina silný, mnohokrát svižným bičem je poháněl, po hřbetě šlehal,

mnohokrát vlídnými slovy k nim promlouval, mnohokrát hrozil,
přece však nechtěli jít zpět k lodím na širém břehu
Helléspontu a také ne do bitvy k Achájcům, nýbrž
nehnutě stáli jak sloup, jenž na hrobě mrtvého muže
anebo ženy se tyčí, tak nehybně čekali také
Achilleovi koně i se svým překrásným vozem
s hlavami skleslými k zemi a přitom jim zpod víček na zem
kanuly horké slzy, jak tonuli v žalostném pláči
touhou po vozataji a bujná se třísnila hřívá,
která se rozlétna z kroužku kol jařma na obě strany.
Když je Kronovec spatřil, jak pláče, pojal ho soucit,
pokýval božskou hlavou a promluvil k milému srdci:
?Pročpak dali jsme vás, vy ubozí, Péleu vládci,
smrtnému, však vy jste nestárnoucí a věční,
abyste s přeubohými i vy snad trpěli strasti?
Jistě nic ubožejšího než člověk na světě není
ze všeho tvorstva, co na této zemi se hýbe a dýchá.
Avšak zajisté nikdy se na krásně zdobeném voze
s vámi nesveze Hektór, syn Priamův, nesvolím k tomu.
Není-li dost, když výzbroj už má, již marně se chlubí?
Oběma vám zas do nohou vložím i do srdce sílu,
abyste ve zdraví z bitvy též odvezli Automedonta
k hlubokým lodím; však Tróům já ještě poskytnu slávu
v krvavé bitvě, až přijdou zas k lodím důkladně krytým,
až pak zapadne slunce a nastane posvátný soumrak."

Řekl, a vdechl těm koním zas odvážnou bujarou sílu.

Jakmile oba dva prach setřásl ze hřívky na zem,

kvapně ten rychlý vůz v střed Tróů i Achájů vezli.

Automedón, ač pro druhá truchlil, přec bojoval s Tróy,

s koňmi se vrhal vždy na ně, jak sup se na husy vrhá,

snadno vždy na voze prchal, když Trójané za ním se hnali,

snadno zas najížděl na ně a hustým davem je stíhal.

Muže však zabíjet nemoh, když k útoku na ně se přihnál:

to přec nebylo možné, když sám byl na hbitém voze,

aby útočil kopím a rychlé to spřežení řídil.

Pozdě až na vlastní oči ho uviděl bojovat přítel

Alkimedón, jenž Láerkův syn byl a danajský vůdce.

Vzadu se postavil za vůz a tázal se Automedonta:

„Kdopak to, Atomodonte, tak neblahý nápad ti vnuknul

do prsou z nebeských bohů a odňal ti rozumnou mysl?

Jakpak v zástupu před ním tu můžeš s Trójany válčit

sám jen? Vždyť přítel tvůj je usmrcen, Achilleovu

výzbroj má na plecích Hektór a tou se teď náramně pyšní.“

Tomu zas Automedón, syn Diórův, odvětil na to:

„Kdopak, Alkimedonte, i jiný z Achájů stejně

spřežení nesmrtelného zná ovládat sílu a bujnost

než jen Patroklos sám, jenž rozvahou roven byl bohům,

dokud byl živ - teď stihla ho smrt, jak stanovil osud.

Ty tedy vezmi si bič a rovněž otěže lesklé,

já však sestoupím z vozu, ať mohu zas raději válčit.“

Domluvil; Alkimedón hned na vůz válečný skočil,
rychle do rukou bič i opratě bral si, však z vozu
seskočil Automedón. Vtom spatřil ho proslulý Hektór,
vzápětí k Aineovi se obracel, neboť byl blízko:
?Aineo, slovutný rádce nás Trójanů oděných kovem,
Achilla rychlého v běhu já tady jsem uviděl koně,
jak se tu vyskytli k bitvě, však vozkové jejich jsou chabí.
Ty bych si troufal já zajmout, však jestliže ty si to také
v srdci svém přeješ; když oba je napadnem, nebudou pak mít
odvahu stavět se proti a pustit se v urputný zápas."
Pravil, a Anchísův syn ho poslechl, hrdina statný.
Oba pak kráčeli přímo a plece jim chránily štíty
kožené, vyschlé, tuhé a pobité vrstvami bronzu.
?el též Chromios s nimi i Áréto podobný bohům,
neboť doufali pevně v svém srdci, že se jim zdaří
oba dva zabít a koně jim odehnat se štíhlou šíjí.
Bláhoví! neměli nazpět se vrátit bez ztráty krve
ze srážky s Automedontem. Ten k Diu se pomodlil otci,
a tak útroby temné si naplnil odvážnou silou,
a hned k Alkimedontu se obracel, k věrnému druhu:
?Koně mi, Alkimedonte, však příliš daleko nedrž,
nýbrž ať dýchají mi hned za zády, neboť si myslím,
že se nezdrží Hektór, syn Priamův, útoku, dokud
nebude Achilleovo mít spřežení s půvabnou hřívou,
dokud by nezabil nás a nezahnal na útěk řady

argejských mužů neb sám by nezhybnul v popředí boje."

Řekl, a s Meneláem si zavolaal Aianty oba:

„Aianti, argejsťí vůdci, i Meneláe, ted' svěřte
mrtvého Patrokla jiným, co ze všech jsou nejstatečnější;

ti ať stojí kol něho a nepřátel řadám se brání,

vy však záhuby den nám živým se odvrátit snažte!

Zde totiž v žalostné bitvě se na nás s prudkostí vrhli

Hektór s Aineem - oba jsou nejlepší z hrdinů trójských.

Zajisté toto všechno však spočívá v pravici boží;

oštěpem mrštím i já, Zeus ostatní bude mít v péči."

Řekl, pak napřáhl ruku a stinným oštěpem mrštil,

kterým naplno zasáh štít Árétův podoby kruhu.

Nezdržel oštěp ten štít, hrot kovový pronikl naskrz,

a pak ochranným pásem mu zespodu do břicha zajel.

Jako když mladistvý muž svou ostrou sekyrou v ruce

zasadí polnímu býku hned za rohy ránu a zcela

protne mu týlový sval, býk poskočí ještě a klesne,

podobně poskočil on, padl naznak, však přeostrý oštěp

ve střevech ještě se chvěl a rázem mu ochromil údy.

Hektór zas Automedonta chtěl lesklým oštěpem trefit;

ten ho však zahléd, vpřed naklonil hlavu a vyhnul se takto

oštěpu okovanému; to obrovské kopí se za ním

do země zarylo hrotem, dál horním oštěpu koncem

chvělo a teprve pak ten úder pozvolna slábl.

A již by bezmála tehdy se zblízka tam srazili meči,

zatím však, zápasu chtivé, je roztrhli Aianti oba,
kteří tam přiběhli davem, když přítel je na pomoc volal.
Hrozně se lekli těch dvou a opět dozadu couvli,
Aineiás stejně jak Hektór i Chromios podobný bohům,
Áréta s probodlým srdcem tam nechali mrtvého ležet.
Automedón, rek rychlý jak Arés, mu z ramenou svlekl
výzbroj a chlubivě mluvil: "Já přece jen alespoň trochu
ulevil bolesti srdce, jež hryzla mě nad mrtvým druhem,
Patroklem Menoitiovým, ač horšího muže jsem zabil."
Řekl, a položil na vůz tu výzbroj zbrocenou krví,
sám pak vystoupil též: měl od krve ruce i nohy,
tak jako nějaký lev, jenž roztrhal býka a sežral.
Okolo Patrokla opět se rozzuřil strašlivý zápas,
bolestný, na slzy hojný, vždyť Athéna vznítla bitvu,
k čemuž sestoupila z nebe. Sám Kronovec vidoucí v dálku
poslal ji povzbudit Řeky, neb úmysl jeho se změnil.
Jako když rozestře Zeus nám smrtelným po nebi duhu
měnivou, pestrobarevnou jak znamení budoucí války
anebo bouřlivé zimy, jež zastaví na polích lidskou
práci a sužuje stáda, tak bohyně, zastřena mlhou
měnivou, pestrobarevnou, sem na výzvu Diovu přišla,
pronikla v achájský zástup a pobídla každého muže.
Nejdříve k Átreovcovi se obrátí s bojovou výzvou,
k silnému Meneláovi, jenž právě byl Athéně nejbliž,
podobná Foiníkovi svým vzrůstem a nezlomným hlasem:

„Zajisté Meneláe ti výtka a ostuda vzejde,
budou-li pod trojskou hradbou psi rychlí vláčeti a sápat
Patrokla, věrného druha, ježž Achilleus slavný měl v úctě.
Proto se statečně drž a povzbuzuj všechno své mužstvo!"
Nato zas Meneláos jí odvětil, bojovník zdatný:
"Foiníku, tatíčku milý, můj stařečku, kéž by mi dala
Athéna sílu a chránila mne též zásahu kopí;
potom bych - alespoň já - chtěl Patrokla bránit, být při něm,
neboť se jeho smrt tak bolestně dotkla mé duše.
Hektór však hroznou má sílu jak oheň a napořád kopím
zuřivě vraždí, vždyť Zeus mu bohatě zjednává slávu."
Pravil, a cítila radost ctná Athéna jiskřivých očí,
protože ze všech bohů k ní nejdřív se pomodlil. Proto
do paží vložila mu i do kolen sílu a v prsou
smělost dotěrné mouchy mu zároveň vzbudila, která,
i když stále a stále ji člověk odhání z těla,
zběsile dychtí ho píchnout - je pochoutkou pro ni krev lidská -
do srdce plného chmur mu nalila takovou smělost.
Přistoupil k Patroklu bliž a zářícím oštěpem mrštil.
Ve vojsku trójském byl Podés, syn význačný Éetiónův,
bohatý, statečný muž, ježž Hektór měl v největší úctě
v obci, vždyť jeho byl přítel a u stolu společník milý.
Meneláos, rek rusý, ho oštěpem zasáhl v řemen,
právě když na útěk dal se, a prohnal ho kopím skrz naskrz.
Padl, až duněla zem. Pak mrtvolu z dosahu Tróů

odvlekl Meneláos, syn Átreův, k družině přátel.

K Hektoru přistoupil blízko bůh Foibos a pobízel k boji;

Fainopu Ásiovcí se podobal, který v svém domě

v Abýdu bydlil a z hostů mu ze všech byl nejmítanější;

jeho si podobu vzal bůh svémocný, Foibos, a pravil:

„Hektore, kdopak by ještě se z Achájů jiný tě zděsil?

Kterak ses před Meneláem ty vylekal, který přec dříve

malátný kopiník býval! Teď mrtvolu Trójanům vyrval

sám jen a odchází s ní; ten věrného druha ti zabil,

Podéa; v předvoji skvělý byl syn ten Éetiónův.“

Pravil, a Hektora zastřel z té zprávy černý mrak smutku.

Vyběhl z první řady svým zářícím brněním oděn.

Tehdy Kronovec vzal štít třpytivý zdobený střapci,

zahalil černými mračny kol dokola Ídu, blesk jasný

rozsvítil, strašlivě zahřměl a přitom svou aigidou zatřás:

vítězství Trójanům dával, však Achájce na útěk zahnal.

Nejdříve Péneleós, muž boiótský, začínal útěk.

Raněn byl do plece kopím jak stále byl obrácen k předu,

povrchní škrábnutí měl, též svrchu mu zavadil o kost

oštěp Púlydamantův; rek skočil a ranil ho zblízka.

Hektór oštěpem zblízka zas Léita v zápěstí bodl;

syn to byl Alektryonův, a tomu teď bojovnost odňal.

Rozhléd se kolem a prchl, vždyť v srdci už nedoufal, že snad

bude s oštěpem v ruce zas bojovat s trójskými muži.

Hektora Ídomeneus jen udeřil oštěpem v krunýř

u samé bradavky v hrud', když hnal se už po Léitovi.
Prasklo však dlouhé kopí blíž násady - rozleh se jásoť
Trójanů. Ídomenea chtěl kopím zasáhnout Hektór,
když už na voze stál - jen o vlas se chybil a ranil
Koirana - Mérionův byl přítel a vozataj, z Lyktu
pocházel, skvělého města a s vladařem do války táhl.
Po ránu Ídomeneus sem z korábů prohnutých přišel
pěšky a vítězství velké by býval umožnil Trójským,
kdyby byl Koiranos nakvap mu nepřihnal spřežení rychlé.
Přišel jak zachránce jeho, den zhouby mu odvrátil, sám však
přišel tam o život - Hektór ho usmrtil, záhubce mužů:
pod uchem do dásně ránu mu zasadil, takže mu zuby
vyrazil oštěpu hrot a přet'al mu uprostřed jazyk.
Vzápětí skácel se z vozu a otěže upustil na zem.
Mérionés se naklonil k zemi a otěže spadlé
uchopil přátelskou rukou a oslovil Ídomenea:
„?vihej teď do koní stále, než zastavíš u rychlých lodí.
Chápeš i sám, že není již vítězství v danajských rukách.">
Pravil, a Ídomeneus hnal koně s překrásnou hřívou
Nebylo Meneláovi ni chrabrému Aiantu tajno,
Zeus že už Trójanům dává své rozhodné vítězství. První
začínal veliký Aiás k nim promlouvat, Telamónovec:
?Věru teď pozná i ten, kdo velmi je bláhové myslí,
že už sám otec Zeus teď Trójanům pomáhá, neboť
zasáhnou střely všech svůj cíl, at' z ruky je vyše

zdatný či zbabělý muž, Zeus přesně jim všechny je řídí,
nám ale všem jen tak, jen zbůhdarma padají na zem.

My tedy, třebaže sami, si smysleme nejlepší radu,
kterak jim mrtvého vyrvem a kterak my sami se máme
navrátit odtud a být zas k radosti milným druhům,
kteří as zármutku plni sem hledí a myslí, že Hektór,
onen záhubce mužů, již sotva zadrží déle
nezdolné ruce a sílu a vrhne se na černé lodě.

Kéž by tu nějaký přítel se namanul, aby co nejdřív
řekl vše Achilleovi, vždyť on, jak se domnívám, dosud
nezaslech žalostnou zprávu, že milný přítel mu zhynul.

Nikde však takového já nemohu z Achájů spatřit,
neboť jsou zakryti mlhou i oni i koně. Ach, Otče
Die, z temnoty oné již vysvobod' achájské syny,
učiň zas jasno a doj, ať očima prohlédnem, nás pak
ve světle třeba i znič, když takto se zlíbilo tobě."

Domluvil, proléval slzy a Otec se slitoval nad ním:
vzápětí rozptýlil mlhu a pochmurnou temnotu zahnal,
prosvitlo slunce a v něm se zjevilo bojiště celé.

K chrabrému Meneláovi se tenkrát obrátil Aiás:
?Vznešený Átreův synu, hled' kolem, zda uvidíš, je-li
Antilochos živ ještě, syn Nestora chrabroduchého;
vyzvi ho, aby rychle šel oznámit Achilleovi,
chrabrému reku, že zemřel mu přítel nejdražší ze všech."
Pravil, a Meneláos, rek udatný v boji, ho poslechl.

Vyšel jak nějaký lev, jenž odchází od stáje, když se unavil drážděním psů a pastýřů, kteří jsou bdělí po celou noc a nechtí mu dovolit, aby si odnes z dobytka tučný kus; lev velmi však po mase dychtí, útočí přímo, však nesvede nic, vždyť z odvážných rukou přečetná kopí se na něj jen sypou a zároveň také planoucí louče, jichž on se tak děsí, ač po mase touží; ráno pak odejde pryč, avšak odchází s truchlivým srdcem - takto i od Patrokla syn Átreův, udatný v boji, odcházel velice nerad, pln obavy, že by se mohli Achájeci na útěk dát a nechat ho za kořist Trójským. Proto on Mérionovi i Aiantům na srdce kladl: „Aianti, argejší vůdci, a s nimi i Mérione, nyní ať každý z vás je pamětliv laskavé mysli Patrokla přenešťastného, jenž dovedl ke všem být vlídný, dokavad žil - teď osudná smrt ho postihla krutě.” Domluvil Meneláos a odešel, hrdina rusý, všude pozorně pátral jak orel, který prý ze všech nebeských ptáků dostal dar zraku co nejbystřejšího; i když je vysoko, přece mu neujde střelhibitý zajíc, schoulený pod hustým křovím a listnatým, nýbrž se na něj vrhne z té výše, jej polapí rychle a vezme mu život. Vznešený Meneláe, tak tobě se točily tenkrát všude tvé zářící oči v tak početném zástupu druhů, zda by se Nestorův syn kdes objevil, doposud živý.

Spatřil ho velice brzy: byl na levém křídle té vřavy,
dodával odvahy druhům a snažně je vybízel k boji.
Rusý Átreův syn hned přistoupil k němu a pravil:
„Antilochu, pojd' sem, ať dovíš se, živený Diem,
ode mne žalostnou zprávu - ó kéž se to nestalo nikdy!
Myslím, když se tak díváš, i sám že, už poznáváš jasně,
na lid danajský bůh že pohromu uvalit hodlá,
Trójané k vítězství jdou; je usmrčen nejlepší z Řeků,
Patroklos - Danajci všichni tu ztrátu bolestně nesou.
Běž ale k achájským lodím a rychle tam Achilleu řekni,
zda by snad na lodi mohl co nejrychleji zachránit holou
mrtvolu, neboť výzbroj má Hektór s jiskřící přilbou."
Pravil, a Antilochos se zhrozil, když vyslech tu zprávu.
Nemohl promluvit dlouho a zároveň obě dvě oči
tonuly v záplavě slz, hlas nevyšel, uvázl v hrdle.
Rozkazu Meneláova však přesto dbal pečlivě; vyběh,
výzbroj Láodokovi dal pohlídat, skvělému druhu,
který obracel blízko mu spřežení jednokopytné.
Cestou proléval slzy, když nohy ho z bojiště nesly,
aby tu neblahou zprávu moh oznámit Achilleovi.
Vznešený Meneláe, tys ovšem netoužil v srdci
pomáhat trýzněným druhům, když od nich odešel právě
Antilochos - však Pylští ho bolestně pohřešovali.
Slavného Thrasyméda hned odeslal k obraně jejich,
sám zase k Patroklovi král pospíchal, k mrtvému reku,

u obou Aiantů v běhu se zastavil, rychle jim řekl:

„Jeho jsem k rychlým lodím již vypravil se zprávou dojit
k Achillu, rychlému v běhu, však myslím, že nepřijde nyní,
třebaže velikým hněvem on k božskému Hektoru plane;
vždyť přec, nemá-li výzbroj, by nemohl s Trójany válčit.

My tedy, třebaže sami, si smysleme nejlepší radu,
jak bychom Patroklův trup jim vyrvali, ale i sami
unikli smrti a zhoubě z té hřmotné nepřátel vřavy.“

Jemu zas veliký Aiás, syn Telamónův, děl na to:

„Vznešený Meneláe, to všechno jsi po pravdě řekl.

Ty však se s Mérionem co nejrychlejš k mrtvému skloňte,
zvedněte jej a z bojiště neste. My za vámi vzadu
budem se s Trójany bít i s Hektorem slavným, vždyť máme
odvahu stejnou i jméno, a také jsme takto i dříve
pokaždé pospolu byli a čelili urputným bojům.“

Pravil, ti mrtvého reka hned ze země v náručí vzhůru
zdvíhali do velké výše. I začal vzadu lid trójský
křičet, jak Achájce spatřil, že mrtvolu zdvíhají. Rázem
vrazili na ně jak chrti, co na kance postřeleného
všichni se zběsile řítí a předběhnou mladistvé lovce,
nějakou chvíli se ženou, jsou dychtiví rozsápat kance;
ale když najednou na ně se obrátí, jist si svou silou,
rychle zas ucouvnu před ním a každý se rozprchne jinam
podobně nějakou chvíli je Trójané stíhali v davu,
meči je bodali přitom a oštěpy se dvěma hroty;

ale jak Aianti k nim se stočili čelem a pevně
stanuli, zbledla jim tvář a nikdo již odvahu neměl
kupředu skočit a dále se potýkat o mrtvé tělo.
Achájci bez přerušení pryč horlivě mrtvolu nesli
z bojiště k prostorným lodím, a za nimi zuřila bitva
prudká jak planoucí oheň, jenž najednou vznikne a město
lidnaté zachvátí, spálí; tu příbytky k zemi se řítí
v ohromném plameni - k ohni i silný vítr zle ječí;
právě takový lomoz jak koní, tak válčících mužů
stále se za nimi nesl, když z bojiště kvapili k lodím.
Oni jak tažní mezci, když s vypětím mohutné síly
po cestě hrbolovité a drsné z pohoří vlekou
mohutné lodní břevno neb trám a přitom jim srdce
umdlévá v lopotné práci tou námahou velkou a potem,
s takovým úsilím nesli teď mrtvého. Aianti vzadu
útok zdržovali, jak dovede zdržovat proudy
lesní výběžek horský, jenž daleko do pláně sahá,
který i mohutných tuků pak zdržuje přívaly zhoubné,
odráží je a všem tok do pláně se zdarem svádí;
takže ho nemůže příval svou silou prolomit, stejně
Aianti Trójanů útok zpět stále tlačili, ti však
v patách stíhali je a dva tak činili nejvíc,
Aineiás, Anchísův syn, a proslulý hrdina Hektór.
Jako když mračno kavek neb špačků se blíží a náhle
spustí ohromný křik, když uvidí jestřába letět,

který všem malým ptákům jen záhubu nese, tak také
prchali před Aineiem a Hektorem ve zmatku mladí
Achájci s ohromným křikem a na bitvu nepomyslili.
Přemnoho krásných zbraní kol dokola příkopu spadlo
Danaům utíkajícím, však válka se nepřerušila.

XVIII.

Tak tam sváděli boj jak plameny plápolající.
Rychlý pak Antilochos již s poselstvím k Achillu přišel.
Před lodmi se zobci vzhůru jej zastihl, kterak tam právě
v mysli své přemítal o tom, co vskutku se nedávno stalo;
mluvil pak, popuzen velmi, k své statečné duši: "Ach běda,
pročpak se zase ženou ti Achájci s dlouhými vlasy
úprkem nazpět k lodím a ve zmatku rovinou pádí?
Jen aby nesesílali mé mysli zlé útrapy bozi,
jak mi to sdělila kdysi má matka a výslovně řekla,
ještě že za mého žití rek opustí sluneční světlo,
nejlepší z Myrmidonů, a zahyne rukama Trójských.
Jistěže Menoitiov syn udatný v boji mi zemřel,
troufalec! Vždyť jsem mu kázal, ať odvrátí zhoubný ten požár,
a pak se vrátí zas k lodím a neválčí s Hektorem silou!"
Zatímco přemýšlel takto jak ve své mysli, tak v srdci,
slavného Nestora syn k němu přistoupil docela blízko,
proléval vřelé slzy a sdílel mu žalostnou zprávu.
"Chrabrého Pélea synu, ach běda, jak bolestnou zprávu
nyní se ode mne dovíš - ta nikdy se neměla splnit!"

Mrtev je Patroklos tvůj, již o jeho bezduché, nahé
tělo se válčí - vždyť zbroj má Hektór jiskřící přilbou."
Zármutku černý mrak jej zahalil po těchto slovech.
Vzápětí špinavý prach si oběma rukama nabral,
hlavu si posypal jím a půvabné tváře si zhyzdil;
Na jeho nebeské sukni ten černavý popel se vrstvil.
Sám pak, velikán velký, tam ležel roztažen v prachu,
oběma rukama v bolu si škubal i vlasy a hyzdil.
Dívky, jež Achilleus získal a Patroklos jakožto kořist,
v zármutku kvílely nahlas a sběhly se ze stanu kolem
chrabrého Achillea a všechny se začaly v žalu
rukama do prsou tlouci a každá se zachvěla v údech.
Naříkal na druhé straně rek Antilochos a slzel,
držel rekovu ruku, jenž sténal v svém hrdinském srdci;
Antilochos se bál, že mečem si podřízne hrdlo.
Achilleus zakvílel strašně. Jej zaslechla vznešená matka
bydlící v hlubinách mořských, kde sídlo měl staříčkový otec.
Vzápětí zalkala Thetis a bohyně shlukly se kolem,
veškeré Néreovny, co žily v těch hlubinách mořských:
byla tam Kýmodoké a Thaleia, jakož i Glauké,
Nésaié, Speió a Thoé i Halié výrazných očí,
Kýmothoé tam byla i Altaia, Limnóreia,
Melité, Ijaira též, dál Agaué, Amfithoé,
Ferúsa, Dýnamené a Dóris, Dótó a Prótó,
dále pak Dexamené a Panopé, Kallianeira,

Amfinomé tam byla a Galateia, tak slavná,
Némertés, Apseudés též, a s nimi i Kallianassa,
Íjanassa tam byla a Klymené, Ijaneira,
Óreithýia a Maira i Amaltheia, ta víla
s krásnými vlasy, i jiné, co bydlily v hlubinách moře.
Stříbrná jeskyně byla těch rusálek plna a všechny
do prsou pěstmi se bily a Thetis začala kvílet.
?Nérovny, mé sestry, jen slyšte, ať všechny to dobře
zvíte, slyšíce mne, co útrap a bolu mám v srdci.
Ach, já ubohý tvor, já nešťastná rekova matka!
?ivot jsem synovi dala tak skvělému, přeudatnému,
výkvětu hrdinů všech - jak výhonek vypučel svěže;
já jsem ho vypěstovala jak stromeček na svahu sadu,
pak jsem ho na oblých lodích však poslala k ílijským hradbám,
aby tam s Trójany válčil; jej nebudu nikdy už vítat,
až by se navrátil domů zas do sídla Pélea otce.
Avšak dokud mi žije a spatřuje sluneční světlo,
rmoutí se - nemohu mu svou blízkostí nikterak prospět.
Přece však půjdu, ať spatřím své milené dítě a slyším,
jaký ho postihl žal, ač od lýtých bojů je vzdálen."
Řekla, a z jeskyně vyšla; s ní kráčely ostatní víly
s pláčem - mořské vlny jim při chůzi ustupovaly.
Jakmile přišly ty nymfy již do žírné Tróje, tu vyjdou
jedna za druhou na břeh, kde těsně za sebou stály
na souši thessalské lodě kol rychlého Achilla. K němu,

když tak zhluboka vzdychal, vtom přistoupila vznešená matka,
hlasitě zalkala v bolu, pak objala synovu hlavu,
a hned v žalostném nářku naň mluvila vzletnými slovy:
?Dítě, proč pláčeš? Či jaký to žal ti do srdce vnikl?
Povídej, netaj mi nic! Vždy-ti Zeus ti už vyplnil všechno,
za co ses dříve modlil a k nebesům pozdvihl ruce,
aby byl achájský lid až k samotným korábům zahnán,
aby tě postrádal silně a svízelné útrapy prožil."

Achilleus rychlý v běhu jí odvětil sténaje těžce:

„Matko, olympský Zeus mi vyplnil sice mou prosbu,
jaký však z toho mám zisk, když milý můj přítel mi zhynul,
Patroklos; nad všechny druhy já jeho si cenil jak vlastní
hlavy - však toho jsem ztratil, neb Hektór jej zabil a nadto
odňal mu výzbroj, tak krásnou a mohutnou - hotový zázrak!

Bozi jak nádherný dar ji poskytli Péleovi

v den, kdy v manželské lůžko té uvrhli se smrtelníkem.

Kéž bys bydlila doma i s vílami nesmrtelnými

v moři a Péleus za choť kéž dostal jen smrtelnou ženu!

Takto však bezpočtu útrap i tobě teď sužuje mysl

pro syna, který zhyne, ježž nebudeš nikdy už vítat,

až by se navrátil domů, vždyť velmi i srdce mi brání

žít a stýkat se s lidmi i nadále, kdyby snad Hektór

neměl o život přijít jak první, mým oštěpem proklán,

splatit mi pokutu za to, že Patrokla oloupil o zbroj."

Na to pak odpovídala mu Thetis a ronila slzy:

„Dítě, jak takhle mluvíš, už brzy mi zemřeš, vždyť ihned po Hektorovi i tobě je připraven žalostný osud.“

Achilleus rychlý v běhu se rozhorlil velmi a pravil:

„Kéž jsem na místě mrtev, když neměl jsem příteli přispět, když jej zabíjel Hektór! Tak daleko z vlasti mi zhynul, a já mu chyběl tam, abych od něho odvrátil zhoubu!“

„Teď, kdy se nevrátím nikdy zas do milé otcovské země, když jsem se zachráncem nestal jak Patrokla svého, tak druhů ostatních, kterých tak mnoho zde zahubil proslulý Hektór, nýbrž tu u lodí sedím jak zbytečné břemeno země, přitom jsem takový rek, jak z Achájů oděných kovem žádný ve válce není, ač na sněmu jiní jsou lepší.“

„Kéž by ve světě bohů i lidí svár veškerý zanik, jakož i hněv, jenž ponouká k zlosti i moudrého muže, neboť je sladší než med, když lidem do hrdla stéká, mocně však v hrudi mužů jak kouř se šíří a vzmáhá.“

Tak mě teď popudil k hněvu vojsk náčelník Agamemnón.

Co se už stalo, však nechme, ač křivda nás nesmírně rmoutí, potlačme zlobu v svém srdci již z nutnosti. Já nyní půjdu, abych Hektora stihl, jenž milého druha mi zabil.

Tehdy i podstoupím smrt, ať kdykoli Kronovec ráčí, jakož i ostatní bozi, vždy žijící, na mne ji seslat.

Neunik, neunik smrti ni silný Héraklés, který

Kronovci, vladaři Diu, kdys bývával nejdražší, nýbrž přemoh jej souzený osud a urputná Héřina zloba.

Tak budu ležet i já, až dokonám, je-li mi určen
podobný úděl - však nyní kéž získám si nádhernou slávu,
z Trójanek mnohou kéž pohnu i z Dardanek v řasnatém rouše,
aby si rukama z tváří tak něžných stíraly slzy,
aby též sténaly nahlas, a přitom ač poznají dobře,
jak se já dlouho všech bitev tu vzdaluji. Ač mě máš ráda,
od boje nezdržuj mě, vždyť k tomu mě nemůžeš přimět."

Na to mu božská Thetis zas odpoví, stříbrnohá:

"Jistě je tohleto pravda, můj synáčku - šlechetný čin je,
v tísní záhubu náhlou chtít odvracet od milých druhů:
ale tvá krásná zbroj, tak zářící, bronzová, teď je
v majetku Tróů - sám Hektór, rok s jiskřící přilbou, ji teď
na plecích, pyšní se jí; já myslím, že nebude dlouho
touto zbrojí se pyšnit, vždyť smrt je mu nablízku. Ty však
v žádném případě dřív se nepouštěj v bitevní vřavu,
dokud na vlastní oči bys nespatriil, že jsem zas přišla,
neboť s východem slunce se zrána sem vrátím a tobě
přinesu překrásnou zbroj, dar Héfaiста, vladaře ohně."

Odejde po těchto slovech zas od svého syna a hned se
obrátil k mořským sestrám a takto je oslovil: "Vy se
nyní ponořte zas v to mořské rozsáhlé lůno,
abyste mořského starce a palác spatřily otcův,
jemu pak povězte všechno; já odejdu na strmý Olymp
k Héfaiсту, slavnému Mistru, zda bude synovi mému
ochoten zhotovit darem zbroj nádhernou, zářící leskem."

Řekla, a víly ihned se vnořily do hlubin; Thetis,
bohyň stříbrnonohá, šla opět na Olymp, aby
svému milému synu zas přinesla nádhernou výzbroj.
Nohy ji na Olymp nesly. V té chvíli však achájské mužstvo
prchalo s ohromným křikem pryč před slavným Hektorem, zhoubou
mužů, a doběhlo již k svým korábům při Helléspontu.
Nebyl by z dopadu střel lid achájský v důkladné zbroji
mrtvého Patrokla vyrval, jenž druhem byl Achilleovým,
neboť ho dostihli zas jak vojáci pěší, tak jezdci,
zvláště syn Priamův Hektór, svou prudkostí podobný ohni.
Tříkrát za nohy vzadu ho uchopil proslulý Hektór
dychtivý odvléci jej a hlasitě na Trójské volal,
tříkrát ho Aianti oba, v nichž kypěla mohutná síla,
zahnali od zabitého; rek napořád, věře své síle,
hned se naň ve vřavě hnál a hned zase postával, přičemž
hulákal silně a křičel, však dozadu necouval vůbec.
Jako as plavého lva, když hlad jej nesmírně týrá,
nemohou od dobytčete pryč venkovští pastýři zahnat,
právě tak Aianti oba, ač ve zbrani, nemohli nijak
Hektora Priamova zpět odehnat od zabitého.
Snad by ho uchvátil přec a dosáhl nesmírné slávy,
Íris však rychlá jak vítr se snesla z Olympu kvapem
s poselstvím k Achilleovi, ať chystá se k boji, což ovšem
nevěděl Zeus ni ostatní bozi - ji vyslala Héra.
Stanula blízko něho a mluvila vzletnými slovy:

„Povstaň, Péleův synu, z všech mužů ty nejstrašlivější,
Patroklu na pomoc spěchej, vždyť pro něho urputná bitva
u samých korábů zuří; v ní muži se vzájemně hubí:
Achájci na jedné straně tam mrtvolu padlého brání,
Trójané útočí též, vždyť chtějí ho vyrvat a odnést
do Tróje šlehané větry, a především proslulý Hektór
dychtí ho odvléci tam; duch nutí ho, aby mu hlavu
usekl od měkké šíje a potom ji nabodl na kůl.

Vzhůru a déle tu nelež! Ať hrůza ti naplní srdce,
že by měl trójským psům být Patroklos pochoutkou! Tobě
bude to k hanbě, když po zohavení se mrtvola vrátí.“

Slavný Achilleus rychlý jí na to pak odvětil: „Božská
Írido, kterýpak z bohů sem ke mně tě s poselstvím poslal?“
Íris rychlá jak vítr mu vzápětí pravila toto:

„Sama Diova choť mě poslala, vznešená Héra.

Kronovec vládnoucí z výše nic neví, ni kdokoli jiný
z ostatních blažených bohů, co na sněžném Olympu sídlí.“

Achilleus rychlý v běhu jí odpověď dával a pravil:

„Jakpak mám do vřavy jít? Mou zbroj přec Trójané mají!

Také milená matka mi bránila k boji se chystat,
dokud na vlastní oči bych nespatrił, jak sem zas přišla:
od Héfaišta mi totiž zbroj nádhernou slíbila přinést.

Nikoho jiného neznám, čí proslulou výzbroj bych oděl,
leďa jen štít, jež nosí rek Aiás Telamónovec,
ale on sám, jak myslím, teď zápasí ve předních řadách,

o tělo padlého druha se oštěpem zuřivě bije."

Íris rychlá jak vítr mu na to zas řekla: "I my to dobře víme, že mají tvou proslulou výzbroj teď oni, ale i takto jdi k příkopu bez ní a ukaž se Trójským, zda by se přece tě lekli a ze strachu přestali válčit, aby si achájský lid tak udatný oddechl v tísní, i kdyby netrval dlouho ten oddech v zuřícím boji."

Íris, ta bohyně rychlá, zas odešla po těchto slovech, Achilleus, miláček Diův, se pozvedl. Vzápětí Pallas aigidu zdobenou šřapci mu vložila na silné plece, potom ta bohyně jasná kol hlavy mu prostřela zlatý oblak a nítla stále v něm plamen zářící vůkol.

Jako když z města kouř se valí a k nebesům stoupá zdaleka z nějaké výspy, kol níž boj nepřátel zuří, sevření po celý den pak zápasí v žalostném boji z hradeb vlastního města, však jakmile zapadne slunce, zaplanou četné ohně a do výše vzhůru se line záře vyšlehující, tak aby ji sousedé zhlédli, zda by snad připluli s loďmi a před zhoubou chránili město: podobně sahala zář až k nebesům z rekovy hlavy.

Ode zdi k příkopu šel, tam stanul, však v achájský voj se nevmísil - pečlivě plnil své matky důtklivý příkaz.

Stál tam a hlasitě vzkřikl a opodál spustila pokřik

Athéna - u trójských vojsk tím zvířila nesmírný zmatek.

Jako as pronikne všude hlas zvučný, když polnice zazní,

kdykoli obklíčí město voj nepřátel hubících život,
takto i Achillův křik tam tenkrát přejasně zazněl.
Achillův kovový hlas jak zaslechli vojáci trójští,
srdce se zachvělo všem. I koně s překrásnou hřívou
s vozy se točili zpět - vždyť útrapy tušili v srdci.
Vozkové zděšeni byli, když strašlivý, nezmarný oheň
najednou spatřili jasně plát nad hlavou chrabrého reka:
bohyně jiskřivých zraků jej nítala, Athénská Pallas.
Třikrát přes příkop vzkřikl, a mohutně, Achilleus božský,
třikrát se zděšili Trójští i spojenci slavní v tom zmatku.
Dvanáct nejlepších reků tam tenkrát zhynulo v hrozném
chumlu svých vlastních vozů a oštěpů, Achájeci zatím
s radostí z dosahu střel již Patrokla vyrvali a hned
na lůžko vložili; kolem se řadili druhové milí,
v slzách a v průvodu s nimi šel zároveň Achilleus rychlý.
Proléval horké slzy, jak uviděl věrného druha
na nosítkách tak ležet, když ostrým kopím byl zabit.
Vždyť ho nedávno poslal sám do boje s koňmi a s vozem,
avšak nemohl ho již přivítat, až by se vrátil.
Hélia neúnavného ctná Héra výrazných očí
poslala, aby se vrátil, ač nerad, již do mořských proudů;
Hélios zapadl do nich, i nechali Achájeci slavní
oně urputné bitvy a zápasu neúprosného.
Ustoupili na druhé straně i Trójané z urputné seče,
vypráhli z válečných vozů své střelhité koně a hned se

na sněm přihnali dřív, než vzpomněli na jídlo. Zpřímá
stáli pak po celý sněm a nikdo si netroufal sednout:
všechny jímala hrůza, vždyť Achilleus opět se zjevil,
který už po dlouhou dobu se vzdaloval žalostné války.
Rozumný Púlydamás, syn Panthoův, začínal mluvit -
viděl jedině on jak nazpět, tak do budoucnosti.
Býval to Hektorův druh, vždyť v jedné se zrodili noci.
Nad všechny vynikal radou, jak Hektór nad všechny kopím.
Dobře smýšleje s nimi teď ujal se slova a řekl:
?Uvažte, přátelé, dobře: já alespoň vybízím všechny
do města nyní jít a nevyčkat denice jasné
na pláni u samých lodí - jsme daleko od našich hradeb!
Dokavad tenhle ten muž se hněval na Agamemnona
božského, o mnoho snáze jsme válčili s achájským vojskem;
vždyť jsem u rychlých lodí i já přec s radostí spával
v naději, že se brzy již zmocníme zahnutých lodí.
Teď ale hrozný strach mám z Achilla rychlonohého.
Jakou má přezpupnou mysl, ten jistě se neuspokojí
zůstat na pláni zde, kde achájská vojska i trójská,
uprostřed jedni i druzí, se střetají ve stejné síle,
nýbrž o naše město a o ženy bojovat bude.
Nuže do města pojďme a věřte mi - takhle to bude.
Zdržela božská noc teď Achilla rychlonohého;
avšak jestliže nás tu zastihne po ránu ještě,
ve zbroji vyrazí na nás a každý ho dobře sám pozná,

neboť bude pak rád, když do svaté Tróje se vrátí,
prchne-li; psi a supi pak mnoho nás Trójanů snědí.
Kéž bych neslyšel nikdy, že tohle se opravdu stalo!
Jestliže uposlechneme, byti s bolestí, tuto mou radu,
zadržme válečný lid zde na sněmu přes noc, vždyť město
ochrání hradby a věže i brána a přilehlé dveře
mohutné, hlazené krásně a k veřejím zavřené pevně.
Ráno hned po rozednění zbroj všechnu si vezmem a opět
na hradbách stanem; i zpláče sám Achilleus, jestli snad přijde
od lodí sem a bude chtít o hradby bojovat s námi.
Ten se zas navrátí k lodím, až spřežení vysokých šjíjí
unaví všemožným během a ježděním v úpatí hradeb.
Avšak do města vniknout mu nesvolí srdce, byť mužné,
také ho nezboří nikdy - psi rychlí ho sežerou dříve!"
Hektór s jiskřící přilbou naň posupně pohléd a pravil:
"Púlydamante, cos řekl, to není mi nikterak milé.
Radíš nám do města couvnout a tam se pak uzavřít. Cožpak
nejste už syti toho, být stále jen zavřeni v hradbách?
Všichni smrtelní lidé dřív zvali priamské město
baštou tonoucí v zlatě a tonoucí ve vzácných kovech:
Teď ale poklady krásné už nadobro zmizely z domů;
prodejem majetku mnoho jde do fryžské země a v krásný
méonský kraj, když Zeus, bůh všemocný, zanevřel na nás.
Ale když právě teď syn Istimého Krona mi dopřál
u lodí dosáhnout slávy a zatlačit Acháje k moři,

blázínku, nedávej nikdy už veřejně takové rady!
Nemůže z Trójanů nikdo tě poslechnout - nesvolím k tomu!
Nuže poslechněm všichni, co já vám oznámím: nyní
po celém táboře zde si po četách večeri vemte,
potom se soustředte na stráž a v noci ať každý je bdělý!
Jestli však někoho z Tróů až přespříliš majetek mrzí,
shromáždí ho a lidu jej k obecné hostině věnuj!
Lépe, když někdo z našich ho stráví než achájští muži.
Ráno hned po rozednění zbroj všechnu až na sebe vezmem,
u jejich dutých lodí zas půjdeme do prudkých bojů.
Jestliže Achilleus slavný již opravdu u lodí povstal,
bude to pro něho hůř, když zatouží po boji. Z hlučné
vřavy já neprechnu před ním a mužně se postavím k boji,
ať už si vítězství on či já snad odnesu z bitvy.
Arés je společný bůh a zabíjí toho, kdo zabil."
Takto k nim Hektór mluvil a Trójští to schválili hlučně,
hlupáci! Athéna Pallas jim nadobro odňala rozum.
Hektoru dali svůj souhlas, ač špatně a zhoubně jim radil,
nikdo však Púlydamantu, ač dával jim prospěšnou radu.
V táboře večeri potom si zchystali. Achájeci zatím
kvíleli po celou noc a Patrokla oplakávali.
Achilleus uprostřed nich též začínal hlasitě kvílet,
ruce, jež hubily muže, si položil druhovi na hrud,
často a hlasitě vzdychal jak lvice s mohutnou bradou,
které z hustého lesa muž střelec lvíčata odňal,

když tam jeleny lovil; ta později přijde a teskní,
proběhá údolí četná a po stopách lovcových slídí,
zda by ho dopadla někde, zle posedlá zuřivým vztekem.

Takto on hluboce sténal a hovořil k vlastnímu vojsku:

"Běda, já onoho dne jsem naplano mluvil, když v rodném
domě jsem dodával sílu, ach, rekovi Menoitiovi:

řek jsem, že do Opoenta mu přivedu ve velké slávě
syna, až rozboří Tróju a dostane z kořisti podíl.

Avšak neplní Zeus nám lidem úmysly všechny.

Oběma souzeno bylo zde u Tróje zbrotit svou krví
jednu a tutéž zem, vždyť já se už nevrátím domů,

Péleus, staříčkový jezdec, v mém sídle mě nebude vítat,
také ne Thetis, má matka, neb tady mě pokryje země.

Když tedy, Patrokle, nyní až po tobě do země půjdu,
teprv tě slavnostně pohřbím, až Hektora, chrabrého reka,
hlavu a odňatou výzbroj ti přinesu, tvého to vraha.

Před tvou hranicí žárnou pak dvanácti vznešeným synům
trójským podřežu hrdla, zle rozhněván pro tvoji zhoubu.

Zatím mi u lodí budeš jen takto, bez pohřbu ležet,
okolo dardanské ženy i Trójanky v řasnatém rouše
ve dne i v noci tu budou)kát v pláči a prolévat slzy;
my jsme získali silou a mohutným kopím ty ženy,
kdykoli smrtelným lidem jsme zbořili bohatá města."

Přikázal po těchto slovech svým druhům Achilleus božský
trojnohý velký kotel dát na oheň, aby co nejdřív

mohli Patrokla umýt a krvavou sedlinu spláchnout.

Druhové na žhoucí oheň hned vložili na mytí kotel,
nalili do něho vody a zespodu topili dřívím.

Plameny trojnože báh již lízaly, voda se hřála.

Uvnitř lesklého kotle když voda už klokotem vřela,
tehdy mu omyli tělo a natřeli olejem mastným,

devítiletou mastí mu naplnili pak rány,

potom jej na lůžko dali a přikryli hebounkým plátnem

od hlavy k nohám a svrchu naň prostřeli bělostný rubáš.

Potom po celou noc kol Achilla rychlonohého

kvíleli Myrmidonové a nad mrtvým Patroklem lkali.

Zeus pak oslovil Héro, svou sestru a manželku: "Héro

vznešená, výrazných očí, tys přece jen dovedla vzpružit

Achilla rychlonohého zas do boje. Opravdu tedy

Achájci s dlouhými vlasy jsou vskutku tví synové vlastní."

Bohyně výrazných očí mu odpoví, vznešená Héra:

"Co to tu povídáš zas, ty Kronovče nejstrašlivější?!"

Věru i všední člověk smí leccos přec vykonat muži,

který jen smrtelný je a důvtipu nemá tak mnoho -

pročpak bych nesměla já, jež zřejmě jsem nejlepší z bohyň

ze dvou důvodů: rodem a proto, že sluji tvou ženou,

ty pak že vládneš všem bohům - proč já bych neměla tedy

připravit Trójanům zhoubu, když na ně se ukrutně hnívám?"

Takto o těchto věcech ti dva tam mluvili spolu.

Thetis stříbrnonohá již v palác Héfaistův vešla,

hvězdnatý, nezbořitelný, dům bronzový, vynikající
nad domy bohů, vždyť sám si ho vystavěl kulhavý mistr.
Našla ho při pilné práci, jak zpocen kol měchů se točil.
Trojnože, celkem dvacet, si hotovil, aby mu stály
okolo stěn té skvělé a dovedně stavěné síně.
Ke každé podnoži zespod pak připojil kolečko zlaté,
aby od sebe samy mu jezdily do sboru bohů,
a zas ze sněmu domů se vracely, hotový zázrak!
Potud už hotovy byly, jen scházela ozdobná ucha;
právě je připojit chtěl a koval k nim potřebné nýtky.
Zatímco takové dílo si hotovil zkušenou myslí,
Thetis už nablízku byla, ta bohyně stříbrnonohá.
Charis náhodou vyšla a zhlédla ji, půvabná v bílém
závoji - za ženu měl ji ten proslulý dovedný mistr;
stiskla bohyni ruku a s důrazem mluvila takto:
"Thetido v dlouhé říze, ty milá a ctihodná, pročpak
do domu k nám jsi přišla, vždyť jindy sem nechodíš často.
Pojď tedy se mnou dál, ať mohu tě pohostit u nás."
Dovnitř po těchto slovech ji vedla ta bohyně jasná,
na křeslo zdobené stříbrem ji potom vyzvala sednout,
úpravné, krásné, jež vespod i stoličku pro nohy mělo.
Héfaista, slavného mistra, hned volala z dílny a řekla:
"Pojď sem, Héfaiste! Thetis snad něco si od tebe žádá."
Na to ten přeslavný bůh jí odvětil, dovedný mistr:
"Tak tedy bohyni mocnou a hodnou vší úcty mám v domě,

kteřá mě v ochranu vzala, když dolů jsem sletěl a trpěl
z vůle své nestoudné matky, jež chtěla mě potají ukrýt
že jsem byl chromý; a tehdy bych v duši byl vytrpěl strasti,
Thetis však v mořském lůně mě přijala s Eurynomou,
dcerou to Ókeanovou, jenž zpátky zas do sebe vtéká.
Těm jsem po devět let tam hotovil přečetné skvosty,
řetízky na krk a sponky, též náramky, jehlice, šperky
v jejich prostorné sluji a hučivě plynul a šuměl
Ókean, nesmírný proud, kol dokola; nikdo tam o mně
nevěděl z bohů a nikdo i z pozemských lidí, jen Thetis
s Eurynomou to znaly, jimž za svou záchranu vděčím.
Ta teď k nám do domu jde, a proto je nezbytné, abych
Thetidě s krásnými vlasy dluh za život úplně splatil.
Ty ji teď na uvítanou hled' u nás pohostit skvěle,
já zatím kovářské měchy dám s veškerým nářadím stranou."

Pravil ten funicí obr a zdvihl se od kovadliny -
kulhal a tenouká lýtka se čiperně kmitala pod ním.
Odstavil od ohně měchy - a veškeré nářadí, jehož
užíval při své práci, zas do truhly stříbrné složil.
Potom si obě tváře i obě dvě ruce myl houbou,
rovněž mohutnou šíji a mužná zarostlá prsa.
Oblekl šat, vzal podpěrnou hůl a kulhaje vyšel
ze dveří: k podpoře pána šly zároveň zlaté dvě služky,
podobné mladistvým dívkám, a živým: ty mají i rozum
v prsou, mají i řeč jak skutečné dívky, i sílu,

mají od věčných bohů i dovednost veškerých prací.

Pánovi po boku šly a s ním se pachtily. On se
belhal k místu, kde Thetis již seděla na skvostném křesle;

hned jí pravici stiskl a takto k ní s důrazem mluvil:

"Thetido v dlouhé říze, ty milá a ctihodná, pročpak

do domu k nám jsi přišla, vždyť jindy sem nechodíš často.

Pověz, co na mysli máš, vždyť srdce mi káže to splnit,

jestliže mohu to splnit a dá-li se tato věc splnit."

Thetis mu odpovídala a ronila bohaté slzy:

"Kolik je, Héfaiste, bohyň všech na širém Olympu, zdažpak

zkusila některá v srdci, ach, tolik žalostných útrap,

kolik dal svízeľů mně, mně jediné ze všech syn Kronův?

Z ostatních mořských bohyň mě jedinou podrobil muži,

Péleu Aiakovcovi. Já snesla s pozemským mužem

sňatek, ač nerada velmi; ten přemožen žalostným stářím,

ve svém paláci leží. I jiné teď trampoty dal mi:

Kronovec sice mi dopřál i zrodit i vychovat syna,

výkvět hrdinů všech, jak výhonek vypučel svěže;

já jsem ho vypěstovala jak stromeček na svahu sadu,

pak jsem ho na oblých lodích však poslala k ílijským hradbám,

aby tam s Trójany válčil; jej nebudu nikdy už vítat,

až by se navrátil domů zas do sídla Pélea otce.

Avšak dokud mi žije a spatřuje Sluneční světlo,

rmoutí se - nemohu mu svou blízkostí nikterak prospět.

Dívku, kterou jak dar mu vybrali achájští muži,

tu mu pak Agamemnón, král přemocný, z rukou zas vyrval.

Pro ni se rmoutil a sužoval v srdci. Však Achájce zatím

zahnali Trójští až k lodím a dál už jim nesvolovali

ani ven z tábora vyjít. Pak argejší vůdci ho vřele

prosili, mnoho též darů, a skvělých, mu přislibovali.

Tenkrát jim Achilleus sám sic odmítal odvrátit zkázu,

avšak do vlastní zbroje pak přítele Patrokla oděl,

potom ho do boje poslal a početné mužstvo mu přidal.

Nato zas po celý den se střetali u Skajské brány.

Byli by město v ten den snad zbořili, kdyby byl Foibos

Patrokla přeudatného, jenž způsobil záplavu zhouby,

nezabil ve předních řadách a Hektoru nedopřál slávy.

Proto se utíkám teď k tvým kolenům, zdali bys mému

synovi krátkého věku chtěl darovat štít a též přilbu,

mimo to holeně krásné, kol kotníků sponkami spjaté,

jakož i krunýř - vždyť ten, jež měl, druh věrný mu ztratil,

zabitý Tróy - můj syn pln žalu teď na zemi leží."

Na to jí přeslavný bůh zas odvětil, dovedný mistr:

"Bud' jenom dobré myslí a o to se nestarej v srdci!

Kéž bych mohl tak jistě ho někdo daleko ukrýt

před zlou, neblahou smrtí, až hrozný mu nadejde osud,

jako se krásné zbroje mu dostane, jíž se zas leckdo

podiví z přečetných lidí, kdo snad ji náhodou spatří."

Pravil, a nymfu tam nechal a odešel k měchům. Ty rychle

obrátil k ohni a dal jim zas rozkaz chopit se práce.

Vzápětí dvacet měchů mu foukalo do výhně, přičemž
všeliký vzdušný proud, a mohutný, zachycovaly,
aby byl při pilné práci hned po ruce slabý, hned silný;
jak si to Héfaiostos přál a jak toho žádalo dílo.

Házel do pánví cín, pak měď též nezlomitelnou,
nakonec vzácné i zlato a stříbro. Pak na špalek vložil
velikou kovadlinu a do ruky uchopil silné
pádné kladivo své a do druhé uchopil kleště.

Nejdříve vytvářel štít, štít kulatý, velký a pevný,
všude jej dovedně zdobil, pak připojil obrubu lesklou,
trojitou, skvělou, a k štítu i řemen pobitý stříbrem.

Na štítě samém bylo pět vrstev a na vrchní ploše
vytvářel dovednou myslí i přečetné ozdoby skvělé.

Uprostřed znázornil zem, baň nebeskou, jakož i moře,
slunce, jež únavy nezná a měsíc v úplňku právě,
zhotovil všechny hvězdy, tu ozdobu nočního nebe,
souhvězdí Plejád a Hyad a silného Óarióna,

Medvěda, jemuž i Vúz tak často říkají lidé:

točí se na témže místě a pohlíží na Órióna,
do proudů Ókeanových jen on se nechodí koupat.

Dvojici krásných měst též vytvořil, smrtelných lidí
sídlo: v jednom byl sňatek a slavné svatební hody;
nevěstu z ženské síně tím městem v průvodu vedli
za svitu loučí a hlučně tam zvučely svatební písně.

Mladí se točili v tanci a uprostřed zástupu jejich

píšťaly zněly a loutny, a četné zvědavé ženy
stály tam v průjezdech domů a s údivem hleděly na ně.
Na sněmu početný lid se shromáždil. Vznikla tam hádka,
vedli tam spor dva muži stran náhrady za zabitého
muže: vrah slavnostně tvrdil, že zaplatil všechno, a lidem
důkazy dával; ten druhý však popíral, že by co dostal -
proto si přáli ti dva mít konečný rozsudek znalců.
Davy jim přizvukovaly, čímž oběma napomáhaly.
Sluhové krotili dav; pak v posvátném okruhu soudním
na hladké kameny již si geronti sedli a v rukou
každý z nich od hlasatele měl žezlo, se kterým potom
po řadě vstávali z místa a veřejně hlásili nález.
Také dva talenty zlata tam ležely uprostřed kmetů,
aby je dostal z nich ten, kdo pronese nejlepší výrok.
Okolo druhého z měst dva vojenské tábory stály,
zářící zbraněmi svými, a chovaly úmysl dvojí:
buďto je vyvrátit zcela, neb na dvě rozdělit všechno
jmění, jež uchovávalo v svých zdech to půvabné město.
Občané nesouhlasili a chystali zálohu tajně.
Na hradbách zatím stály a střežly je manželky milé,
útlé děti a s nimi i mužové zesláblí stářím.
Schopní vytáhli z města -- bůh Arés je vedl a Pallas;
oba dva ze zlata byli a oděni ve zlaté roucho,
postavou velcí a krásní a ve zbroji, právě jak bozi
nad všechny vynikající; lid pod nimi mnohem byl menší.

Když pak přišli až k místu, jež zdálo se k záloze vhodné,
k řece, jež sloužila tehdy všem stádům za napajedla,
sedli si právě tam, již oděni v zářící zbroji.
Seděli opodál vojska dva zvědi a číhali, zda by
spatřili stáda bravu a lesklé loudavé krávy.
Stáda se přihnala brzy; dva pastýři kráčeli s nimi,
vesele na šalmaj hráli - ten úskok včas nevytušili.
Měšťané skrytí je zhlédli a přiběhli, zabrali rychle
na obou stranách stáda jak skotu, tak hromadu krásných
bělostných ovcí a přitom též zabili pastýře stád těch.
Když pak nepřítel zaslech, jak seděl tam před shromaždištěm,
u krav veliký hluk, hned vyskákal na rychlé vozy,
stíhal uchvatitele a zakrátko vskutku je dohnal.
Potom stanuli v šiku a válčili na břehu řeky,
oštěpy kovových hrotů již házeli jedni i druzí.
V davu šel Svár a Hřmot, Smrt zhoubná hned svírala muže
živého, nezraněného, hned jiného, poraněného,
dalšího válečnou vřavou, již mrtvého, za nohy vlekla.
?at, jež na plecích měla, byl zarudlý od krve mužů.
Stejně jak živoucí lidé se střetali, sváděli boje,
mrtvoly padlých mužů se vzájemně snažili vyrvat.
Dále zas kyprou nivu tam vytvářel, úrodnou půdu,
širokou, zoranou třikrát, a četní oráči na ní
do kruhu potahy hnali vždy s obratem vzhůru a dolů.
Kdykoli obratem zpět zas dospěli k souvrati lánu,

pohár sladkého vína jim do rukou podával vždycky
muž k nim přistupující. Kol brázd se vraceli jiní,
dychtíce brzy se dostat též k souvrati rozlehlé nivy.
Vzadu se černala zem tak podobná zorané prsti,
ačkoli ze zlata byla, což především budilo podiv.
Také královský lán tam vytvářel s osením bujným;
držíce ostré srpy to obilí kosili ženci.
Hrstě za sebou v řádcích jim od srpů padaly k zemi,
jiné zas vazači brali a povříšly vázali v snopy.
Tři tam vazači stáli a za ženci štíhloucí hoši
sbírali požaté hrsti, ty v náruči nesli a rychle
vazačům dávali je. Pán pozemku u řádků s nimi
stál, měl v pravici žezlo a tiše se radoval v srdci.
Sluhové opodál nich jim pod dubem chystali jídlo:
zabili velkého býka, jej dělili, ženy pak hojnost
mísily ječných krupek a žencům z nich vařily kaši.
Vinici vytvářel dál, sad ze zlata, krásný, jenž velmi
révou obtížen byl. Mrak hroznů na ní se černal,
v řadách trčely tyče, jež zhotovil z ryzího stříbra.
Po obou stranách sadu ved modravý příkop a kolem
ohradu z cínu; tím sadem jen jediná pěšinka vedla,
po níž se nosiči brali, když z vinice sklízeli hrozny.
Po této cestičce dívky a mládenci veselé myslí
nosili v pletených koších vždy při sklizni sladké ty plody.
Líbezně uprostřed nich hrál chlapec na zvučnou loutnu,

s průvodem šel a přitom jim zpíval lahodným hlasem
krásnou jímavou píseň; k ní mládež tančila, pčela,
výskala, vyskakovala a družinu doprovázela.
Dále pak stádo skotu tam vytvořil s přímými rohy:
ze zlata zhotovil plavé a z cínu bělostné krávy;
ze dvora s bučením táhlým se zvířata na pastvu hnala
podél hučící řeky, kol rákosí, které se chvěje.
Zároveň se stády skotu šli čtyři pastýři zlatí,
devět ohařů rychlých je společně následovalo.
Vtom dva strašliví lvi jim lapili řvoucího býka,
který byl vůdcem stáda; když vlekli ho, nesmírně bučel.
Mladí pastýři hned i s ohaři kvapili za ním.
Když pak roztrhli lvi již kůži statného býka,
chlemtali černou krev i s vnitřnostmi. Pastýři marně
štvali své rychlé psy a na lva je podněcovali.
Kdykoli měli je kousnout, psi odvraceli se od lvů,
velice blízko jen stáli a štěkali, vždycky však couvli.
Pastvinu vytvořil též ten přeslavný dovedný mistr,
velikou v údolí krásném a plnou bělostných ovcí,
ovčiny, pastýřské chýše a ohrady střechami kryté.
Dále tam zobrazil rej ten přeslavný dovedný mistr,
podobný onomu sálu, jež Daidalos v rozlehlém Knósu
stavěl kdys pro Ariadnu, tu dívenku s krásnými vlasy.
Na něm pak svobodní chlapci a dívky s velkými věny
tančili v kruhu a jeden vždy druhého v zápěstí držel.

V suknice krásně tkané, jež mírně se olejem leskly,
jinoši oděni byli, šat hebounký měly zas dívky.
Mimo to dívenky měly i čelenky krásné, a chlapci
na pásech zdobených stříbrem zas mečíky ze zlata měli.
Někdy cvičenou nohou si radostně skočili v kole,
lehce jak hrnčířský kruh, tak do dlaně vhodný, když k němu
zasedne hrnčíř a zkouší, zda poběží lehce a hbitě,
jindy zas tančili v řadách a skákali naproti sobě.
S radostí početný dav kol toho libého tance
kolkolem stál. V tom reji i božský pěvec jim k tanci
zpíval a na loutnu hrál. Dva kejklíři také tam byli,
kteří, když začínal zpívat, se točili v přemetech rychlých.
Veletok Ókean též tam zpodobil mohutný, silný,
okolo krajního lemu, kol dokola pevného štítu.
Když tedy zhotovil štít tak důkladný, silný a pevný,
zhotovil právě tak krunýř, jenž silněji zářil než oheň,
zhotovil těžkou přilbu a ke skráním přiléhající,
ozdobnou, nesmírně krásnou, a zlatý k ní připojil chochol,
zhotovil Achilleovi i holeně z táhlého cínu.
Když mu ten proslulý mistr již ukoval veškerou výzbroj,
přines ji z dílny a složil ji před matku Achilleovu.
Z Olympu zasněženého se Thetis pak snesla jak jestřáb,
od boha Héfaišta nesla tu třpytivou zářící výzbroj.

XX.

Tak se tam u křivých lodí již Achájeci ozbrojovali,

Péleův synu, kol tebe, jenž trvale po boji dychtíš.
Trójští zas na druhé straně se chystali na vršku pláně.
Z Olympu plného roklin sám Zeus dal Themistě rozkaz,
do sněmu povolat bohy. I prošla tam všude a bohům
kázala, aby se všichni hned v Diově paláci sešli.
Nikdo, krom Ókeana, tam nechyběl z říčního božstva,
také jediná z nymf, co bydlí v překrásných hájích,
ve vodách plynoucích řek neb v lučinách porostlých trávou.
Do domu vladaře mraků když vstoupili, velkého Dia,
v hlazených podsíních tam si sedali, které kdys Otcí
Diovi zkušenou myslí sám Héfaistos vystavěl. Tak se
v Diově paláci sešli. Též Poseidón chvějící zemí
poslechl Themistu božskou a zavítal mezi ně z moře,
sedl si do jejich středu a Diův úmysl zkoumal:
?Pročpak, vladaři blesků, jsi bohy zas do sněmu svolal?
Či snad zamýšlíš něco stran achájských šiků a trójských?
Vždyť už bitevní seč teď docela blizoučko vzplála."
Na to zas oblačný Zeus mu odpověď dával a pravil:
„Dobře jsi, Poseidóne, můj úmysl rozpoznal v hrudi,
proč jsem vás shromáždil zde: vždyť velmi jich želím, jak hynou.
Já sice zůstanu sedět zde na stráních olympských, odkud
budu se dívat a bavit. Vy ostatní všichni už jděte,
abyste vstoupili do řad jak achájských šiků, tak trójských
na pomoc oběma stranám, kam náklonnost každého vede.
Bude-li Achilleus válčit byi sám jen s Trójany, ti ho

nebudou, rychlého v běhu, ni na chvílku moci pak zdržet.

Vždyť už přece i dřív, když zhlédli ho, couvali hrůzou;
teď, když pro svého druha je strašlivě rozhněván v srdci,
bojím se, že i hradby jim zboří, ač osud to nechce."

Takto k ním promluvil Zeus a roznítil urputnou bitvu.

Bohové do boje šli, ač dvojího smýšlení byli:

Athéna Pallas a Héra, ty kvapily k achájským lodím,
Poseidón, chvějící zemí, a Hermés, nosící blaho,
který bystrými smysly tak proslul, též Héfaiostos s nimi
kráčel, kypící silou, ač při chůzi nápadně kulhal,
rychle slaboucká lýtka se pod ním kmitala. Avšak
Arés s jiskřící přilbou se ubíral k Trójským, a také
Foibos s dlouhými vlasy i Artemis, střelkyně šípů,
bohyně Létó a Xanthos a úsměvná Afrodité.

Dokud ten božský sbor byl opodál smrtelných mužů,
dotud měl naději velkou lid achájský, neboť se zjevil
Achilleus, který tak dlouho se vzdaloval žalostné války.

Z Trójanů strnulých hrůzou vjel každému do údů hrozný
strach, když na Achillea se dívali, rychlého v běhu,
kterak zbraněmi zářil jak Arés, ta záhuba mužstva.

Ale když bohové vešli již do chumlu válčících mužů,
povstal sveřepý Svár v boj štvoucí, i křičela Pallas,
někdy blíž příkopu stojíc hned za hradbou vykopaného,
jindy zas na hlučném břehu, kde křičela mohutným hlasem.

Zprotějška z trójského hradu zas hlasitě hulákal Arés,

podoben chmurnému vichru a pobádal Trójany k boji,
jindy zas u Simoentu, když pobíhal po Krásném kopci.
Tak tam blažení bozi dva tábory rozněcovali,
až je i k zápasu svedli a nítily k prudkému sváru.
Otec bohů a lidí vtom strašlivě zahřímal shora,
zespodu zatřásl zase bůh Poseidón nesmírně velkou
zemí, a zároveň s ní i strmými horskými vrchy.
Pod Ídou, bohatou zdroji, se veškeré úpatí třáslo,
třásly se vrcholky její, hrad trójský i achájské lodě.
Také se polekal Hádés, bůh zemřelých, v hlubinách zemských;
vylekán seskočil z trůnu a zaúpěl, aby snad silou
Poseidón chvějící světem mu nad hlavou neroztrh zemi,
neodkryl příbytek jeho jak lidem, tak blaženým bohům,
strašlivá, zatuchlá místa, jichž velmi se děsí i bozi.
Takový nastal hřmot, když bozi se chystali střetnout.
K zápasu tváří v tvář se s vladařem Poseidónem
stavěl Apollón Foibos a v ruce měl perutné šípy,
naproti Areu šla ctná Athéna jiskřivých zraků,
Artemis proti Hěře pak stanula, bohyně hlučná
se spoustou zlatých šípů, jež sestra je Přesného střelce;
s Létou bujarý Hermés šel do boje, nositel blaha,
s Héfaistem do bitvy stanul bůh velké a hluboké řeky,
kterou smrtelní lidé zvou Skamandrem, bohové Xanthem.
Tak tam bohové s bohy šli zápasit. Achilleus ale
s Hektorem nejvíce dychtil teď zápolit, se synem krále

Priama, neboť srdce ho nutkalo nejvíce, aby
jeho se nasytil krví bůh štítonoš, bojovný Arés.
Foibos, jenž pohání vojsko, však popudil Aineia přímo
k útoku na Achillea a vdechl mu statečnou sílu -
hlas jak Lykaón měl, syn Priamův. Podobu jeho
Apollón, Diův syn, si půjčil a promlouval k němu:
"Aineie, Trójanův rádce, kde jsou tvá chlubivá slova,
kterými při pití vína ses holedbal vladařům trójským,
s Achillem Péleovým že srdnatě bojovat budeš?"
Aineiás v odpověď na to ho takto zas oslovil: "Synu
Priamův, pročpak mě k tomu teď vybízíš, ačkoli nechci,
abych já do boje zas šel s Achillem, hrdinou chrabrým?
Nestál bych tváří v tvář dnes poprvé před Achillem
rychlým, vždyť jedenkrát už mě zahnal oštěpem z ídy,
když nám napadl stáda a potom Lyrnéssos zbořil
a též Pédassos; mne však sám Kronovec zachránil tehdy,
neboť mi občerstvil sílu a poskytl kolena hbitá,
sic bych byl od Achillea i Athény zahuben, která
kráčela před ním, jej k vítězství vedla a přikazovala,
aby kovaným kopím jak Trójské, tak Lelegy hubil.
Proto nemůže vejít muž smrtelný s Achillem v zápas.
Z bohů vždy alespoň jeden je při něm a odvrací zhoubu.
Oštěp mu letí na cíl i tak a nezastaví se,
dokud by lidským tělem dřív neprojel. Kdyby však bůh nám
poskytl stejnou možnost boj rozhodnout, pak by mě snadno

nezdolal, i když se chlubí, že veskrze celý je z kovu."

Nato zas Apollón vládce ho oslovil, potomek Diův:

Proto již k věčným bohům i ty se, hrdino, modli,

neboť zrodila prý i tebe Diova dcera

Afrodité - ten rek však pochází z bohyně nižší:

ona je Diova dcera, však tahle jen mořského starce.

Proto již nezlomnou zbraň naň zvedni a vůbec se nedej
odvrátit jalovou hrozbou a ubohým tlacháním jeho."

Vdechl vladaři lidu svou řečí velikou sílu;

zářícím krunýřem oděn již předními řadami kvapil.

Héře bělostných paží syn Anchísův neušel, jak se

naproti Achilleovi hnal zástupem vojáků trójských;

proto svolala bohy a takto se jala k nim mluvit:

Oba dva, Poseidóne, i Athéno, bedlivě nyní

uvažujte v své mysli, jak dál si tu počínat máme.

Zářícím krunýřem oděn, hle, Aineiás tamhle se rozběh

naproti Achilleovi, a poslal ho Apollón Foibos.

Nuže, teď my se ho snažme zpět obrátit z tohoto místa,

nebo ať některý z nás pak přispěje Achilleovi,

velkou ať sílu mu dá, ať nic mu neschází v srdci,

aby tak bezpečně zvěděl, jak nejlepší z bohů ho vřelo

milují a jak jsou zas bezmocní ti, co už dávno

chtějí odvrátit válku a záhubu od trójských mužů.

Všichni jsme z Olympu sešli a chceme se zúčastnit této

bitvy, aby se nic mu nestalo ze strany trójské,

alespoň dnes, však pozděj ať vytrpí, cokoli Osud
nití mu upředl v den, kdy na svět ho zrodila matka.
Jestli se vnuknutím božským to Achilleus nedoví, pak se
zděsí, až některý bůh se ve vřavě přiblíží k němu -
těžké je vydržet to, když bozi se zřetelně zjeví."

Poseidón chvějící zemí jí na to zas odvětil toto:

?Héro, měj rozum a nezuř! To nikterak není ti třeba!

Já bych alespoň nechtěl svést k boji i ostatní bohy,
neboť o mnoho přece jsme silnější; naopak my teď
pojďme a na hlídku sedněm si opodál bitevní vřavy,
boj bude starostí mužů. Však kdyby snad bojovat začal
Árés neb Apollón Foibos, buď že by pak Achilleovi
nadálo bránili v boji neb nechtěli nechat ho válčit,
ihned pak proti nim i u nás povstane zápas
v bitvě a já si myslím; že rychle se vzdají a nazpět
na Olymp do shromáždění všech ostatních bohů zas půjdou,
zdolání pravici naší a silou, jež k ústupu nutí."

Poseidón s tmavými vlasy šel kupředu po těchto slovech

na velmi vysoký násep, jež božskému Hérakleovi

Trójané stavěli kdysi a zároveň Athéna Pallas,

aby se za ním ukryl a unikl obludě mořské,

kdykoli po pláni za ním by od břehu moře se hnala.

Tam tedy Poseidón sed si a s ním i ostatní bozi,

a hned okolo plecí si prostřeli přehustou mlhu;

v úbočích Kallikolóny si sedali bohové trójští;

zářící Foibe, kol tebe a boha, jenž vyvrací města,
Area. Na obou stranách tak seděli, vážili svoje
záměry; avšak začít boj urputný, nemilosrdný,
váhali jedni i druzí; Zeus ve výši seděl a velel.
Byla jich plna ta pláň a zářila třpytivým kovem
vojáků jakož i koní; i duněla pod kroky země,
když se zas do bitvy hnali. Dva rekové, nejlepší ze všech;
vcházeli do středu vojsk a po boji dychtili oba,
Aineiás, Anchísův syn, a zároveň Achilleus božský.
Aineiás vystoupil první, svou mohutnou přilbicí přitom
kýval a pronášel hrozby, měl vepředu k ochraně hrudi
v levici útočný štít a bronzovým oštěpem mával.
Achilleus z druhé strany jak loupežný lev se naň řítí,
kterého občané shluklí, ba celá vesnice dychtí
usmrtit. Zpočátku lev jde dopředu bez povšimnutí,
ale když z bojovných chlapců ho některý zasáhne kopím,
otevře tlamu a skrčí se ke skoku, pěna kol zubů
vyvstane, udatné srdce mu v útrokách sténá, on vzteklo
ocasem z obou stran se do boků, do žeber šlehá,
pobízí k boji sám sebe, též očima svítí a vztekem
přímo se dopředu žene, zda mohl by někoho z mužů
zardousit, anebo sám aby zahynul vpředu v tom chumlu:
takto statečný duch a síla podněcovala
Achilla, aby se utkal již s Aineiem, srdnatým rekem.
Když tak na sebe šli a docela blízko už byli,

Achilleus rychlý v běhu, rek božský, ho oslovil nejdřív:
?Copak žes takový kus teď, Aineie. vystoupil z řady,
či tě snad pobízí duch zde se mnou se utkat a doufat,
že budeš Trojanům vládnout, těm. proslulým jezdcům, a získáš
hodnost Priama krále? A kdybys mě třeba i zabil,
přece ti Priamos nedá moc královskou do rukou, neboť
má přece vlastní syny; je pevný a zdravý má rozum.
Či snad Trójané, sami ti slíbili výsadní úděl,
krásný ovocný sad a pozemky, abys je pěstil,
kdybys mi zabil? Však doufám, že stěží to vykoná. Vždyť jsem
jednou už myslím tě zahnal svým oštěpem. Nevzpomínáš si,
jak jsem té vyplašil od stád, když sám jsi byl tehdy a já jsem
rychlýma nohama svýma z hor ídských té úprkem zahnal?
Tehdy jsi zoufale prchal a za mnou ses neohléd nazpět.
Odtud až do Lyrnéssu tys uprchl Já se však pustil
za tebou a to město jsem s Diem a s Athénou zbořil.
Zajatým ženám jsem odňal den svobody, ved jsem je z města,
tebe však zachránil Zeus a rovněž i ostatní bozi.
Teď už tě nechrání věru; jak sám si to namlouváš v srdci.
Proto ti důrazně radím: včas couvni a do řady vrať se,
nestav se k zápasu se mnou, než něco tě zlého tu potká,
neboť jen bláhový muž až teprve po činu zmoudří."
Hrdina Aineiás nato ho v odpověď oslovil takto:
?Jenom, Péleův synu si nemysli, že mě snad zděsíš
slovy jak malého chlapce. I já přec dovedu dobře

pronášet chlubitivá slova neb výsměšná, urážek plná.

Navzájem známe svůj rod a známe i otce a matku,
v podání smrtelných lidí jsme vyslechli pověsti slavné,
zrakem však nespatřils nikdy ty rodiče moje, já tvoje.

Ty jsi prý Pélea syn, tak chrabrého, zdatného reka,
Thetis s krásnými vlasy je matka tvá, zrozená v moři.

Já se však vychloubat mohu, že synem jsem proudatného
Anchísa a mou matkou je bohyně Afrodíté.

Jedni z těch rodičů budou již dneska naříkat nad svým
milným synem, vždyť myslím že takto se dětskými řeči
z boje dnes nerozejdeme a z bojiště nenavrátíme.

Jestli se poučit chceš i o tomhle, abys pak dobře
poznal celý náš rod, vždyť četní lidé ho znají:

Dardana zplodil nejdřív sám oblačný Zeus a syn ten
založil Dardanii, vždyť posvátné Ílion ještě
nestálo na pláni zde, to město smrtelných lidí,
nýbrž na svazích Ídy dřív bydleli, bohatých vodou.

Dardanos později zas měl potomka Erichthonia -
ze všech smrtelných lidí ten vladař byl nejbohatější.

Jemu tři tisíce klisen se na loukách páslo a ty se
bujnými hříbaty svými vždy pyšnil. Některé z nich si
oblíbil, když se pásly, bůh Boreás: změnil se v hřebce
s vlající tmavou hřívou a takto se s klisnami sloučil -
ty potom otěhotněly a dvanáct mu zrodily hříbat.

Kdykoli poskakovali ti koníci po žírné zemi,

přes vršky klasů se nesli, však žádný z nich nelámal stébla;
kdykoli skákali zas i po mořském rozlehlém hřbetě,
po vrscích zpěněných vln se vznášeli siného moře.
Erichthonios zplodil jak vladaře Trójanům Tróa,
tři pak synové zdatní se zrodili Tróovi: Ílios,
Assarakos a Ganyvédés, vším podobný bohům,
který byl nejkrásnější z všech smrtelných lidí. Jej bozi
unesli pro jeho krásu: měl pobývat s nesmrtelnými
bohy a jako číšník měl Diovi nalévat víno.
Ílios zdatného syna též vychoval, Láomedonta,
vladaři Láomedontu se narodil Klytios, Lampos,
Títhónos, Priamos král a bojovný Hiketáón;
Assarakovým synem byl Kapys, vnuk Anchísés, já pak
synem jsem Anchísovým, rek Hektór se Priamu zrodil:
takovým rodem se pyšním, já z takové krve jsem vzešel!
Zeus však zvětšuje mužům neb zmenšuje statečnost, jak se
právě zalíbí jemu, vždyť moc má největší ze všech.
Dále už nemluvme o tom jak hloupí dva klučící, kteří
takhle nečinně stojí zde uprostřed zuřivé bitvy.
Záplavu potupných výtek přec oba dva můžeme pronést -
tolik, že stoveslý koráb by nemohl unést to břímě.
Jazyk je u lidí mrštný, proud myšlenek různých tkví na něm,
slova se na všechny strany jak stáda tam rozbíhat mohou -
jaké sám proneseš slovo, zas takové uslyšíš nazpět.
Ale nač nám je třeba v zlém sváru a hádce si nyní

navzájem do očí lát, jak ze sváru dušemorného
činí s oblibou ženy, když zaplanou zuřivým hněvem,
doprostřed ulice jdou a tam si pak navzájem lají,
leccos ač pravda, i ne - žluč vzkypělá žene i k tomu.
Od boje, po němž prahnu, mě nemůžeš odvrátit slovy,
dokud se neutkáš dříve svým oštěpem se mnou. A proto
rychle už kovaným kopím své síly tu navzájem zkusme!"
Pravil, a obrovské kopí mu do štítu hrozného vrazil,
strašného - okolo hrotu štít úderem zaduněl silně.
Achilleus velmi se zděsil a pádnou rukou štít napřáh
před sebe: myslil si věru ten bloud, že mohlo by snadno
chrabrého Aineia kopí, tak veliké, proniknout štítem,
neboť si neuvědomil jak ve své myslí, tak v srdci,
snadná že není to věc, aby od bohů proslulé dary
mohly snad zničeny být a podlehnout smrtelným lidem.
Neprojel proto ni tenkrát tím štítem obrovský oštěp
Aineia chrabroduchého - v tom bránilo zlato, dar bohův;
dvě jen prorazil vrstvy a tři ještě zbývaly, neboť
patero ukoval vrstev bůh kulhavý na onom štítu:
seshora dvě vrstvy z bronzu a dvě pak zespoda z cínu,
uprostřed jedinou, zlatou, v níž uvázl z jasanu oštěp.
Achilleus mrštil jak druhý svým oštěpem dalekostinným,
Aineiův kulatý štít jím zasáhl na samém kraji,
tam, kde nejtenčí pás kol dokola běžel a také
byla tam nejtenčí kůže; hrot oštěpu jasanového

naveskrz pronikl štítem, jenž zaduněl pod mocnou ranou.
Aineiás rychle se skrčil a poděšen vyzdvihl štít svůj
do výše; oštěp prudce mu přes záda přelét a utkvěl
pevně v zemi hrotem. když prorazil obojí vrstvu
na štítu chránícím tělo. Rek unikl dlouhému kopí,
stanul a nesmírná úzkost se v očích mu rozlila. Strnul,
neboť se zabodl hrot tak blízko. Achilleus zatím
vytasil ostrý meč a zuřivě vyrazil na něj,
příčemž strašlivě křičel. Vtom Aineiás uchopil rukou
balvan. obrovský kus, jež stěží dva muži by nesli,
jací jsou nynější lidé; on sám- a snadno - jím mával.
Býval by útočníkovi tím balvanem Aineiás zasáh
přilbu neb štít - ten byl by však před žalnou smrtí ho chránil -,
býval by Achilleus zblízka zas odňal mu život svým mečem,
Poseidón chvějící zemí však bystrým svým zrakem to poznal.
Proto se na , věčné bohy hned obrátil těmito slovy:
„Běda, jak líto mi je teď Aineia chrabroduchého.
že má, Achillem zabit, tak narychlo do Hádu sejít
za to, že Apollóna byl poslušen. Přesného střelce,
bláhový! Neprospěje mu bůh ten v žalostné smrti!
Ale proč bez viny měl by sám Aineás snášet teď strasti
zbůhdarma, pro cizí žal, vždyť stále vítané, dary
přináší za oběť bohům, co sídlí na širém nebi?
Nuže, již vzhůru, a my ho odvráťme z dosahu smrti,
aby se nehněval nijak syn Kronův, až by mu zabil

Achilleus tohoto muže, vždy(osud mu vyváznout určil,
aby snad Lez dítek nebyl a nezašel beze vší stopy
Dardanův rod, neb Dardana Zeus si oblíbil nejvíc
ze všech synů, jež na svět mu zrodily smrtelné ženy.
Na rod Priamův totiž už Kronovec zanevřel; proto
nyní zas Trójanům bude svou mocí Aineiás vládnout,
po něm i synové synů, co v budoucích dobách se zrodí.
Bohyně výrazných očí mu odpoví, vznesená Héra:
?Vladaři chvějící zemí, ty sám to v mysli své uvaž,
zdali chceš Aineia chránit, či zdali ho na pospas vydáš
v záhubu Achilleovi, ač rek je to opravdu zdatný.
Přece jsme právě my tak početné přísahy vyřkly
před všemi věčnými bohy, já sama i Athéna Pallas,
nikdy že Trójanům nechcem den záhuby odvracet, ani
kdyby i celá Trója snad hltavým požárem plála,
i kdyby Achájeci zdatní ji pálili v plamenech zhoubných."
Poseidón, chvějící zemí jak tohleto uslyšel, rychle
bitevní vřavou se rozběh a záplavou oštěpů přišel
k místu, kde Aineiás stál i Achilleus, hrdina slavný.
Ihned jednomu z nich bůh po očích temnotu prostřel,
Achillu Péleovci. Pak z jasanu kovaný oštěp,
který Aineiás chrabrý měl ve štítě, škubnutím vytrh
a hned Achilleovi jej položil zepředu k nohám.
Aineia ze země zdvihl a prudce jím do výše mrštil
přeletěl přes mnoho řad a přes mnoho válečných vozů

Aineiás, když jej bůh svou pravicí daleko hodil,
až pak dopadl tam, kde končila válečná vřava,
kde se i kaukonské mužstvo již do bitvy ozbrojovalo.

Tam k němu přistoupil blízko bůh Poseidón chvějící zemí,
takto pak oslovil jej a hovořil vzletnými slovy:

„Aineie, kterýpak z bohů tě vybízí, abys tak slepě
do boje s Achilleem se pouštěl, udatným rekem,
silnějším, než jsi ty, a milejším blaženým bohům?“

Kdykoli měl by ses srazit s tím hrdinou, ucouvni před ním,
abys i osudu navzdor hned nevešel v Hádovo sídlo.

Ale až souzené smrti i Achilleus podlehne, potom
teprv si odvahy dodej a bojuj vždy ve předních řadách,
neboť z Achájů nikdo ti nevezme život a výzbroj.“

Řekl, a nechal ho tam, když všechno mu zevrubně sdělil.

Hned pak temnotu božskou zas rozptýlil Achilleovi

z očí. Úžasem nad tím syn Péleův vyvalil oči,

hned pak, rozezlen velmi, děl ke své srdnaté mysli:

„Propána, veliký div tu spatřuji na vlastní oči!“

Tadyhle na zemi leží můj oštěp, však nevidím muže,

po němž jsem vymrštil jej, když právě jsem dychtil ho zabít.

Vskutku je blaženým bohům i hrdina Aineiás milý!

A já si o něm už myslel, že tak se jen naprázdno chlubí.

Budiž, ať jde! Však se mnou se nebude znova chtít měřit,

ten bude navždycky rád, že nyní tu unikl smrti.

Bojovné danajské šiky já nyní zas povzbudím, abych

v boji se utkal a také to s druhými Trójany zkusil."

Řekl, pak proběhl řady a vybízel každého muže:

!Opodál trójských vojsk již teď nestůjte, Achájeci slavní!

Muž proti muži ať jde a všichni tu myslete na boj!

Pro mne je obtížné velmi, ač sám jsem bojovník silný,

útočit na tolik mužů a se všemi válčit. Vždyť ani

Arés, ač věčný je bůh, ni Pallas by nemohla projít

jícnem takové vřavy a s námahou bojovat sama.

Co ale rukama zmohu a nohama, jakož i silou,

nic z toho neopomenu, jak doufám, ani dost málo,

veskrze prorazím řady a myslím, že z Trójanů nikdo

nebude prožívat radost, kdo přijde mi na dosah kopí."

Takto je povzbudit chtěl. Též na Trójské proslulý Hektór

hlasitě zvolal a slíbil, že vrhne se na Achillea:

!Srdnatí vojáci trójští, strach z Achilla nemějte! Slovy

třeba i s nesmrtelnými i já bych bojoval, ovšem

kopím by těžké to bylo, vždyť bozi jsou silnější mnohem.

Nemůže každé slovo ni Achilleus vyplnit, nýbrž

některé skutečně splní a jiné zas přetrhne v půli.

S tím se já do boje dám, byti ruce měl podobné ohni,

ruce měl podobné ohni a žhavému železu mysl."

Takto je povzbudit chtěl. Vtom. Trójané proti nim zdvihli

kopí, síla dvou vojsk se srazila, strhla se vřava.

Tehdy k Hektoru přistoup sám Apollón Foibos a řekl:

!Hektore, s Achillem ještě sám nebojuj ve přední řadě,

nýbrž v zástupu mužů a ve vřavě ostatních, aby
bud'ťo tě nezasáh kopím neb zblízka tě nesekl mečem."
Pravil, a Hektór opět se zařadil do chumlu mužů
zděšen, když zaslechl hlas, jenž právě z úst Foibových zazněl.
Achilleus se strašným řevem se na Trójské vrhl, svou silou
ozbrojen v srdci a nejdřív tam usmrtil Ífitióna,
chrabrého Otrynteovce, jenž poroučel četnému lidu.
Otrynteovi, jenž vyvracel města, jej zrodila víla
jezerní pod sněžným Tmólem, v té úrodné krajině lýdské.
Když se tak na Achillea hnál přímo, rek božský jej zasáh
oštěpem doprostřed hlavy, že celá se rozštípla vedví.
Padl, až duněla zem. I zajásal Achilleus slavný:
?Ležíš tu, Ífitióne, z všech hrdinů nejstrašlivější!
Tady tě zastihla smrt, tvé rodiště je ale poblíž
jezera Gýgajského, kdo máš svůj otcovský úděl,
u Hylu, rybnaté řeky a u proudů vírného Hermu."
Tak tam s jásotem mluvil, tma zastřela padlému oči.
Obruče achájských vozů již drtily mrtvolu jeho
v popředí bitevní vřavy. Hned po něm zas Démoleonta,
Anténorova syna a zdatného obránce v bitvě,
oštěpem do skráně zranil skrz přilbici s kovovým čelem,
aniž bronzová přilba jej zdržela. Letící oštěp
hrotem mu prorazil kost, krev v hlavě mu zbrotila celý
mozek; tak útočícího sklál Achilleus Démoleonta.
Potom zas Hippodamantu, když seskočil z vozu a před ním

utíkal, probodl záda svým kopím. Když vypouštěl duši,
zařičel přitom tak hrozně, jak býk as zařičí, když je
Poseidónovi vlečen kol oltáře k zabití, kam ho
mladíci vlekou a z nich má radost bůh chvějící zemí.
Když tedy zařičel takto, duch statný mu opustil kosti.
Potom se s oštěpem vrhl zas na Polydóra, jenž syn byl
Priamův, podobný bohům. Dřív otec ho pouštival nerad
do boje, neboť z dětí byl nejmladší, proto i býval
otcovým miláčkem vždy a nad všemi vítězil v běhu.
Tehdy však ukázat chtěl, jen z hlouposti, zdatnost svých nohou,
vyběhl z přední řady a milého života pozbyl:
Achilleus rychlý v běhu, kol něho když pádil, ho bodl
oštěpem doprostřed zad, kdo zlaté opasku spony
do sebe zapjaty byly a držely nátělník vespod.
Proletěl oštěpu hrot skrz naskrz u pupku. Mladík
zalkal a v kolenou klesl, tma tmoucí mu zastřela oči,
přitom si držel rukou, jak kácel se, vyhřezlá střeva.
Jakmile uviděl Hektór, že bratr si vnitřnosti drží
v rukou a kácí se k zemi, vtom náhle se temnota černá
po očích rozlila mu, již nemohl déle jen meškat
opodál, nýbrž hned jak oheň se na Achillea
řítíl a ostrým kopím zle mával. Achilleus ale
poskočil, jak ho jen spatřil, a takto s jáсотem volal:
?Tady je muž, co nejbolestněji se dotkl mé duše,
který mi drahého přítele zabil. Už nebudem asi

dlouho v bitevní pláni se jeden před druhým krčit."

Posupně pohlédl naň a k božskému Hektoru mluvil:

„Pojď sem blíž, ať přijdeš co nejdříve v osidla zhouby!"

Hektór s jiskřící přilbou mu odvětil, aniž se lekl:

?Jenom, Péleův synu, si nemysli, mne že snad zděsíš

slovy jak malého chlapce. I já přec dovedu dobře

pronášet chlubitivá slova neb výsměšná, urážek plná.

Vím, žes hrdina chrabrý, já mnohem však slabší, než ty jsi:

avšak tahleta věc, ta spočívá v pravici boží,

zdali ti odejmu život, ač mnohem jsem slabší, než ty jsi,

oštěpem, neboť i má zbraň má na konci broušené ostří."

Pravil, přitom se napřáh a vymrštil oštěp. Však Pallas

mírně jen foukla a oštěp svým dechem zas vrátila nazpět

od reka slavného - oštěp zas k božskému Hektoru přilét,

na místě padl mu k nohám. Však Achilleus, který ho dychtil

usmrtit, zběsile na něj se vyřítit se strašným řevem.

Foibos však velice snadno ho zachránil z bitevní vřavy

jakožto bůh, když kolem ho zahalil záplavou mlhy.

Tříkrát Achilleus rychlý, rek slavný, naň vyrazil se svým

kovaným kopím, tříkrát však bodl jen do husté mlhy.

Když se naň po čtvrté již chtěl rozehnat, podoben bohu,

vykřikl hrozivým hlasem a mluvil naň vzletnými slovy:

?Opět jsi unikl smrti, ty pse! Už byla ti blízko

záhuba! Opět tě nyní bůh Apollón zachránil, k němuž

modlíš se, kdykoli jdeš v mrak oštěpů svištících vzduchem.

Já tě však oddělám přec, až později s tebou se srazím,
jestliže některý z bohů i mně přitom pomůže. Teď zas
na jiné Trójany zde se poženu, koho kde stihnu."

Řekl, a Dryopa bodl svým oštěpem doprostřed hrdla;
ten se mu skácel k nohám. I nechal ho ležet a po něm
Dénúcha zarazil v běhu, když koleno zasáh mu kopím
(vladaře Filétora to syn byl krásný a velký);
vzápětí velikým mečem ho sokl a život mu odňal.

Na syny Biantovy se vyřítíl, na Láogona
s Dardanem; z vozu na zem je oba dva srazil, když bodl
oštěpem jednoho z nich a druhého zblízka ťal mečem.

Alastorův syn Trós, ten kolena obejmout chtěl mu,
zda by ho ušetřil snad, jen zajal a živého pustil,
avšak neusmrcoval a lítost měl se stejným věkem,
bláhový! Netušil ani, že Achilla nemůže dojmout:
nebyl to vlidný muž, muž laskavý, dobrosrdečný,
naopak nadmíru drsný. Trós kolenou jeho se chápal,
snažil se vroucně ho prosit - ten mečem ho do jater bodl;
játra mu vyklouzla ven, šat na prsou nasákl černou
krví, jež tryskala z rány, a temno mu zastřelo oči,
jak ho už opouštěl život. Pak zblízka zas Achilleus bodl
Múlia do ucha kopím; hned druhým uchem mu projel
oštěpu kovový hrot. Pak Echeckla Agénorova
zasáhl doprostřed hlavy svým mečem s ozdobným jílcem;
od krve zahřál se meč koldokola; padlému oči

zastřela mrákotná smrt a všemocný osud je zavřel.

Potom Achilleus bodl svým ostrým kovaným kopím

Deukalióna tam, kde Ioketní vazy se pojí,

skrze rameno; ten pak ho s rukou zraněnou vyčkal

smrti se dívaje vstříc; rok mečem ho do šíje sekl,

daleko odrazil hlavu i s přilbicí - mícha mu rázem

vystříkla z obratlů ven, sám na zemi natažen ležel.

Potom se na Rigma řítí, jenž syn byl Peiroův chrabrý,

který sem na pomoc přišel až z Thrákie, hrudnaté země.

Kopím doprostřed těla ho bodl, hrot uvázl v břiše,

rázem skácel se z vozu. Pak Aréithoa do zad

ostrým oštěpem zasáh, když obrátil koně, a z vozu

srazil ho, vozataje, a koně se splášili přitom.

Jako když příšerný oheň se úvaly vyhloubenými

vyprahlým pohořím šíří a do hloubky chytají lesy,

všude jej pohání vítr a plameny do víru stáčí,

takto tam řádl všude svým oštěpem, podoben bohu,

hubil a dopředu hnal se, krev proudila po černé zemi.

Jako když zapřáhne rolník své býky širokočelé,

aby mu bílý ječmen z plev na mlatě vyšlapávali -

pod kroky bučivých býků se zakrátko vyloupnou zrna

takto i Achilleus chrabrý hnal koně své jednokopytné:

po mrtvých šlapali tam, i po štítech, náprava vespod

celá zbrocena krví, i okraje okolo korby,

na něž padaly kapky, jež stříkaly okolo kopyt,

jiné zas z loukotí kol - syn Péleův dosáhnout dychtil
slávy, a krvavým kalem si třísnil nezdolné ruce.

XXI.

Jakmile přišli k brodu té bystřiny s krásnými proudy,
Skamandru plného vírů, jež věčný Kronovec zplodil,
tam jim roztrhl vojsko a hnal z nich rovinou jedny
po cestě do města zpět, kudy prchali v strachu a zmatku
Achájci včerejší den, když proslulý Hektór tak řádl.

Tudy se hrnuli kvapem a Héra rozprostírala
před nimi hustou mlhu, čímž chtěla je pozdržet. Druhý
oddíl byl do řeky tlačěn v proud hluboký, v stříbrné víry.
Vpadli tam s velikým hlukem; i hučely dravé ty proudy,
ječely strašlivě břehy kol dokola; s výkřiky hrůzy
plovali sem a tam a víry točily jimi.

Jako když před žářem ohně se kobylky do vzduchu zvednou,
aby letěly k řece, když nezmarný oheň je pálí,
který vyšlehl náhle, a kobylky pod vodu lezou,
podobně hučící tok, proud Xanthu se v hlubokých vírech
naplnil směsicí koní a lidí, když Achilleus hnal je.

Potom ten potomek Diův své kopí však na břehu nechal,
opřené o tamaryšek, jak bůh pak do řeky skočil,
držel jen meč a v srdci jim osnoval záhubu. Vůkol
napořád bodal a sekal; kol strašlivé sténání znělo
mužů rubaných mečem a hladina rděla se krví.

Jako když obrovský delfin se blíží a prchají před ním

ze strachu ostatní ryby a naplní v přístavu všechny
kouty, neb sežere chtivě hned každou lapenou rybu,
podobně trójský lid se ze strachu pod břehy choulil
v proudech té strašlivé řeky. Když vražděním unavil ruce,
dvanáct mladíků živých z té řeky si vyhledal jako
pokutu za to, že zabit byl Patroklos, milený přítel.
Potom je vyváděl z řeky jak kolouchy strnulé hrůzou,
pevně na záda ruce všem přivázal řemenem vkusným,
jaký nosíval každý kol pletené sukně, a pak je
odevzdal druhům a kázal je k prostorným korábům odvést.
Sám však vyrazil znovu; vždyť pobíjet toužil i další.
Tehdy mu Lykáón též, syn Priamův, do rukou padl,
právě, když utíkal z řeky. Když Achilleus vyšel si v noci
na lup, v otcovském sadě už dříve ho chytil a odved,
i když se Lykáón bránil. Ten ostrým nožem si řezal
proutí z planého fíku - chtěl zhotovit okraje korby:
tam tedy k záhubě náhlé s ním Achilleus jasný se potkal.
Do Lémna výstavného jej tenkrát dal na lodi převézt
na prodej - kupní cenu syn Ijásonův dal za něj.
Od něho hostinný přítel jej vykoupil za velké dary,
imbérský Éctión, a do skvělé Arisby poslal;
odtud však utekl tajně a do domu otcova přišel.
Po svém návratu z Lémnu se těšil s milými druhy
toliko jedenáct dní; v den dvanáctý nějaký bůh jej
do rukou Achilleových zas uvrhl, který ho měl pak

poslat v Hádovu říš, ač Lykáón nechtěl tam přijít.

Jakmile tedy jej poznal rek střelhitý, Achilleus božský,

nechráněného - neměl ni přilbici, oštěp ni štít svůj:

všechno to odhodil na zem, když pot ho náramně soužil,

jak teď utíkal z řeky a únava zmáhala údy -

vzápětí rozhorlen zvolal k své zmužilé duši: "Ach hrome,

opravdu velký div tu spatřuji na vlastní oči:

zajisté Trójané chrabří, jež přece jsem zahubil, hudou

z temných podsvětních chmur zas povstávat, jako se opět

vrátil i tenhle, když unik dni záhuby zlému, ač byl přec

do Lémnu svatého prodán; jej hlubiny siného moře

nemohly zadržet tam, ač násilně brání tak mnohým.

Nuže, ať okusí též i ostří oštěpu mého,

abych to viděl a poznal v své mysli, zdali se vrátí

stejně i odtamtud zpět, či zda ho tam zadrží země,

dárkyně plodů, která i nesmírně silného zdrží."

Premítal takto a čekal. Ten vyděšen přistoupil blízko,

kolena obejmout dychtil, vždyť horoucně toužil v svém srdci

uniknout záhubě hrozná a černá smrti se vyhnout.

Tehdy Achilleus jasný již pozvedl obrovský oštěp,

dychtivý probodnout jej; ten sklonil se, podběh a s prosbou

stiskl mu kolena: hrot však přes záda letěl a utkvěl

v zemi, ač žiznivě prahl spíš okusit lidského těla.

Lykáón jednou rukou se kolenou chopil a prosil,

druhou broušený oštěp dál svíral a nechtěl ho pustit,

potom promluvil k němu a hovořil vzletnými slovy:

?Vroucně tě, Achille, prosím, ach z úcty se nade mnou smiluj,

neboť, živený Diem, jsem prosebník hodný vší úcty,

poněvadž Démétřin chléb jsem u tebe nejdříve jedl

onoho dne, kdy zajals mě v úpravném sadě a dals mě

daleko od otce odvézt a od přátel, nato mě prodat

do Lémnu posvátného - já získal ti cenu sta volů.

Nyní jsem za třikrát tolik byl vykoupen; dnes je to právě

dvanácté jitro, co opět jsem po mnoha trampotách přišel

do Tróje; a teď zas mě přivedl do rukou tobě

zhoubný osud - já musím být protivný Diovi otci,

když ti mě podruhé vydal. Má matka mě nakrátko jenom

zrodila, Láothoé, jež dcera je Alta, již starce,

Alta, jenž Lelegům vládne, těm bojovným mužům, a sídlí

v Pédasu, strmém městě, blíž u řeky Satnioentu.

Priamos jeho dceru měl za choť, a mnoho i jiných;

dva jsme se zrodili z ní, ty oba dva surově zhubíš.

O život Polydóra už připravils, rovného bohům,

v čele když pěšáků válčil - tys oštěpem ostrým ho proklál,

nyní zas na mne tu čeká zlá záhuba - nedoufám, že snad

uniknu nyní tvým rukám, když božstvo mě přivedlo k tobě.

Jiného cos ti však řeknu a ty o tom přemýšlej v mysli:

Neber mi život - vždyť nemám já rodičku stejnou jak Hektór,

který ti přítele zabil, tak vlídného, silného muže!"

Tak tedy Lykáón slavný, syn Priamův, k Achillu mluvil,

vroucně ho prosil - dostal však odpověď nemilosrdnou:

?Nemluv mi o výkupném, ty blázínku, nech si své řeči!

Dokavad Patrokla mého den osudný nestihl ještě,

v srdci jsem o mnoho víc byl nakloněn Trójany šetřit,

dokonce početné z nich jsem zaživa zajal a prodal,

teď ale neujde smrti ni jediný, kterého božstvo

do rukou vrhne mi snad zde před městem Íliem, žádný

z Trójanů všech, a zvláště z vás potomků Priama krále.

Proto jen zemři i ty, proč naříkáš takto, můj milý?

Zemřel i Patroklos již, ač mnohem byl lepší, než ty jsi!

Nevidíš, jaký i já jsem bojovník krásný a velký?

Vzácného otce jsem syn, má matka je bohyně mořská,

přece však čeká i mne smrt krutá a všemocný osud.

Nastane jednou jitro neb poledne anebo soumrak,

v němž pak v bitevní vřavě i mně kdos odejme život,

buďže mě zasáhne kopím neb šípem ze svého luku."

Pravil, a Lykáonovi i kolena klesla i srdce:

pustil sevřený oštěp, pak sed si a roztáhl obě

ruce: Achilleus rázem meč broušený vytasil z pochvy,

do šíje u klíční kosti ho ponořil. Pronikl dovnitř

celý ten dvousečný meč. Rek tváří na zemi ležel

natažen - černá krev mu tekla a smáčela zemi.

Potom ho za nohu vzal a hodil ho do proudu řeky,

radostně nad ním volal a promlouval vzletnými slovy:

?Tak tu teď s rybami lež, ty budou ti nemilosrdně

slízávat na ráně krev, tvá matka tě nebude moci
s nářkem na lůžko klást a toliko vířivý Xanthos
bude tě unášet dál až do hlubin širého moře.

Potom se v laškovně hře z ryb nejedna k zčeřené tmavé
hladině vznese a bude tvé bělostné sádlíčko trávit.

Hyňte tu napořád dál, než dosáhnem posvátné Tróje,
útěkem vy, a já jak budu vás zezadu kosit.

Řeka stříbrných vírů, proud krásný vás nebude chránit,
mnoho ač býků už dávno jí dáváte v oběť a živé
jednokopytné koně též vrháte do jejích vírů.

Zhynete osudem zlým i takto, až splatíte všichni
za smrt Patrokla mého a za strašnou zkázu všech Řeků,
které, co já jsem byl vzdálen, jste pobili u rychlých lodí."

Po jeho slovech bůh řeky se rozlítíl v srdci tím více,
jal se přemítat v mysli, jak slavnému Achilleovi
zamezit svízelné boje a odvrátit od Tróje zhoubu.

Zatím Péleův syn svým oštěpem dalekostinným
na syna Pélegonova se rozehnal, Asteropaia,
aby ho rozlícen zabil. Jej široký Axios zplodil
s Periboiou, jež byla z dcer vladaře Akessamena
nejstarší - s tou se sdružil bůh hladiny hlubokých vírů.

Achilleus na jejích syna se vrhl; ten z řeky se zdvihl
na odpor s oštěpy dvěma. Bůh Xanthos mu do srdce vložil
statečnost, neboť se hněval, že tolik mladíků padlo,
které Achilleus pobil v té bystřině bez slitování.

Když se tak na sebe hnali a byli už docela blízko,

Achilleus rychlý v běhu, rek slavný, ho oslovil první:

„Kdopak jsi vlastně a odkud, že troufáš si se mnou se utkat?“

„Se silou mou jdou v zápas jen synové nešťastných otců.“

Pélegonův syn slavný zas takto mu v odpověď pravil:

„Achille, srdnatý reku, proč na můj původ se tážeš?“

„Z Paionska jsem, z té dálné, však úrodné země, a vedu

Paiony s dlouhými oštěpy v boj. Dnes teprv je tomu

právě jedenáct dní, co do města Trójo jsem přišel.

„Z Axia je však můj rod, z té bystriny širého proudu,

z Axia - nejhezčí tok, co po zemi plyne; ten zplodil

Pélegona, jenž kopím je slavný, a to je můj otec.

„Teď však, Achille skvělý, už pusťme se do boje spolu!“

Takto promluvil s hrozbou. Vtom jasný Achilleus pozved

proslulý z jasanu oštěp. V té chvíli i Asteropaios

vymrštil oštěpy dva - měl obratné obě dvě ruce.

Do štítu udeřil jedním, hrot naskrz však neprojel štítem,

neboť ze zlata vrstva, dar boží, jej zdržela. Druhým

navrchu pravé ruky jej na lokti maličko škrábl.

Vytryskla temná krev a kopí, jež přelétlo přes něj,

utkvělo pevně v zemi, ač toužilo okusit masa.

Potom zas Achilleus hodil svým oštěpem letícím přesně

na cíl, vždyť šíleně dychtil jím usmrtit Asteropaia.

Toho se chybil a zasáh svým kopím břeh vysoký, strmý,

do něhož po samý střed svůj oštěp z jasanu vnořil.

Naráz broušený meč syn Péleův vytasiv z pochvy
divoce řítil se naň. Ten nemohl z příkrého břehu
vyrvat Achillův oštěp svou svalnatou pravicí. Sice
tříkrát jím maličko pohnul, jak dychtil jej vytrhnout, ale
tříkrát mu ochabla síla. A po čtvrté horoucně přál si
Achillův hlazený oštěp co nejvíce ohnout a zlomit.

Avšak Achilleus zblízka dřív odňal mu život svým mečem,
neboť ho do břicha sekl, blíž u pupku. Vnitřnosti všechny
vyhřezly na zem, rek chroptěl a temno mu zastřelo oči.

Achilleus přikročil rychle a šlápl padlému na hrud',
svlékl mu veškerou výzbroj, pak jásal a hovořil k němu:

?Takhle tu nyní lež! Jít se syny silného Dia
v zápas, to věru je těžké i pro syna říčního boha.
Ty jsi tvrdil, že rodem jsi z široce tekoucí řeky;
já se však vychloubat mohu, že pocházím z velkého Dia.

Péleus je můj otec, král Myrmidonů tak četných,
Aiakův syn -- a Aiakos král má za otce Dia.

O co je silnější Zeus než bystřiny tekoucí v moře,
o tolik Diův rod je silnější nad říční bohy.

Vždyť i veliký tok je ti po boku, může-li nějak
tobě teď pomoci - ale je nemožné bojovat s Diem:
s ním ani Achelóos, tok mocný, se nemůže měřit,
ani Ókean sám; proud hluboký, mohutný, silný,
z kterého přece tekou i bystřiny všechny a celé
moře i veškerá zřídla a nesmírně hluboké studně:

ale i on se bojí vždy blesků mocného Dia,
jakož i strašného hromu, když hrozivě rachotí z nebe."
Pravil, a kovaný oštěp sám Achilleus vytrhl z břehu.
Jeho však nechal tam ležet, když milený život mu odňal,
mrtvého na říčním písku, kdo kalná ho smáčela voda.
Úhoři okolo něho a ryby se hemžily v proudu,
sádlo okolo ledvin mu hltavě okusovaly.
Potom se rozběhl stíhat dál Paiony, válečné jezdce,
kteří prchali dosud blíž u břehu vírnaté řeky,
jakmile spatřili jen, že náčelník v urputné seči
rukama Achillovými byl násilně zahuben mečem.
Proklál tam Thersilocha a Mydóna, Thrasia rovněž,
Ainia, Astypyla, dál Ofelesta a Mnésa.
Ještě by Paionů víc byl usmrtil Achilleus rychlý,
ale ten vírnatý tok se rozhněval na něj, a přijav
podobu muže, ho okřik a promluvil z vířivých hlubin:
„Achille, příliš rádíš a příliš zločinů pášeš
nad jiné lidi, vždyť stálo tě samotní bohové chrání.
Jestli ti dovolil Zeus, abys veškeré Trójany zničil,
aspoň je vyžeň z mých vod a na pláni páchej ty hrůzy,
neboť mé rozkošné proudy už docela plné jsou mrtvol,
nemohu v jasné moře svůj tok už nikterak vlévat,
svíran mrtvými těly, a ty tu jen zabíjíš zhoubně!
Přestaň už, vladaři lidu; vždyť ze, všeho jímá mě hrůza!"
Achilleus rychlý v běhu mu na to zas v odpověď pravil:

?Skamandře, živý Diem, co ty na mě žádáš. tu hude.

Dříve však nemohu přestat ty přezpupné Trójany hubit,

nežli je zaženu domů a Hektora vyzkouším v boji

tváří v tvář, zda zahubí mne, či zničím já jeho."

Řekl, a na trójské šiky se vyřítit podoben bohu.

Tehdy bůh vírnaté řeky se takto k Foibovi ozval:

„Běda, Stříbrnoluký, tys nesplnil, potomku Diův,

přání Kronova syna, jenž velmi ti důtklivě kázal

Trójánům po boku stát a chránit je, až by se pozdní

nachýlil soumrak a přikryl svým stínem hrudnatou zemi."

Pravil, vtom od břehu již se Achilleus oštěpem slavný

odrazil, do řeky skočil. Bůh vyrazil, vzdouval se, zuřil,

rozvířil všechny své vody a ve vinách odvalil četné

mrtvoly -- bylo v něm mnoho všech padlých. jež Achilleus zabil.

Všechny je házel na břeh a řval, jak bučící býk řve,

živé však pečlivě, chrání a skrýval je v půvabných proudech,

ve svých hlubokých vírech, tak mohutných. Hrozivě vzdutá

vlna kol Achillea se tyčila, zběsilý proud jej

strhával, do štítu pral, už nemohl nohama ani

pevně se postavil v něm. Vtom Achilleus rukama chyt se

velkého, vzrostlého jilmu. Strom rázem se z kořenů skácel,

rozerval celý břeh a hustými větvemi svými

zadržel krásné ty proudy, hráz vytvořil v bystřině samé;

celý jak do ní se skácel. Tu Achilleus vyšvih se z víru,

vyděšen rozběh se plání a hbitýma nohama pádil.

Nepřestal veliký bůh, naň vyrazil, do černa kalil
navrchu hladinu svou, aby zabránil v urputném boji
jasnému Achilleovi a od Trójských odvrátil zhoubu.
Uskočil rek asi tak, co dolétne hozený oštěp,
s prudkostí tmavého orla, tak hbitého lovce, jenž ze všech
ptáků je nejmohutnější a nejrychlejší svým letem.
Pádil podoben jemu a na hrudi kovový krunýř
strašně mu řinčel. Rek proudu se do strany vyhnul a prchal,
bůh však s hukotem silným ho stíhal a valil se za ním.
Jako když kope kdo strouhu a od zdroje ztemnělé vody
určuje potůčku cestu k svým sadům a záhonům bujným,
v ruce má rýč a hází ven ze strouhy veškerý nános
voda se kupředu žene a všechny křemínky na dně
valem se hrnou i s ní; ta prudce se řine a hrčí
v místě, kdo dostane spád a předstihne kopáče strouhy:
podobně vzkypěl proud i Achilla dostihl vždycky,
ač byl nesmírně silný - jsou zdatnější bozi než lidé.
Kolikrát rychlý ten rek se připravil, Achilleus jasný,
zastavit proti proudu a rozpoznat, zdali ho všichni
bohové k útěku štvou, co sídlí na širém nebi,
tolikrát obrovská vlna té bohem živené řeky
shora ho do plecí bila. On do výše nohama skákal
s úzkostí v duši, vždyť řeka mu kolena unavovala,
prudce tekoucí pod ním, a pod nohou rvala mu písek.
Zalkal Péleův syn a pohlédl k širému nebi:

Cože se nikdo z bohů mě chudáka neujal, Die,
aby mě zachránil z řeky? Ať potom mě cokoli stihne!
Nikdo však z olympských bohů zde nenesel takovou vinu,
jako má milená matka; ta lživě mě oklamávala,
ta mi říkala vždy, že jednou mě zahubí rychlé
Foibovy šípy zde, zde u hradeb vojáků trójských.
Kéž by mě Hektór byl sklál, rek nejlepší, který tu vyrost!
Tak by muž zdatný mě zabil a zdatnému odňal by výzbroj.
Teď však žalostnou smrtí mám zhynout, jak stanovil osud,
sevřen velikou řekou jak chlapeček, pastucha vepřů,
kterého bystrina strhne, když za bouře přechází přes ni."
Pravil, a vzápětí Pallas i Poseidón docela blízko
stanuli u Achillea, však v podobě smrtelných mužů,
rukou ho za ruku vzali a slovy ho povzbuzovali.
Poseidón chvějící zemí naň první začínal mluvit:
Jenom se příliš nechvěj a nelekej, Péleův synu!
My přec, takoví bozi, jsme věrnými ochránci tvými,
já i Athéna Pallas, a Zeus dal svolení k tomu.
Proto ti souzeno není zde zahynout, aspoň ne v řece,
neboť ta ustane brzy, ty sám to na sobě poznáš.
Jestli však poslechneš nás, my dáme ti rozumnou radu:
Od této společné války své ruce dřív nevzdaluj, dokud
do slavných ílijských hradeb lid trójský nesevřeš zcela,
ačli kdo uprchne z nich. Pak ty, až Hektoru vezmeš
život, vrať se zas k lodím, my přejem ti dosáhnout slávy."

Tohle mu řekli a šli zas k ostatním bohům. Rek ale odešel na pláň (vždyť velmi ho povzbudil příkaz těch bohů) - pláň však zaplavil celou vod příval, jak vystoupil z břehů.

Množství nádherných zbraní i mrtvol zabitých mužů plulo v té záplavě vody. Jak naproti proudu se řítil, kolena do výše přímo mu skákala, široký říční proud ho nezdržel - Pallas mu vdechla velikou sílu.

Neustal ve svém hněvu ni Xanthos, ba o mnoho více hněval se na Achillea, své vlny vzdouval a zvedal do výše. Potom vzkřikl a zavolal na Simoenta:

„Zadržme, milý bratře, my oba teď rekovu sílu, sice Priamu vládci on vyvrátí zakrátko velké město, vždyť Trójané sami mu nemohou odolat v boji.

Prispěj mi na pomoc rychle, své řečiště naplň si vodou ze všech zdrojů a zřidel a rozvodni bystřiny všechny, do výše pozvedni vlny a rozpoutej strašlivý lomoz kamenů velkých a klád, ať zkrotíme divého muže, který tu nyní tak řádí, ba dychtí se vyrovnat bohům: potom mu nebude mýslím nic platná ni síla, ni krása, ani ta nádherná výzbroj, jež bude kdes v močálu na dně ležet pod vrstvou bahna; jej samého zavalím pískem a pak na celé tělu mu navrším kamení spoustu, takže nebudou moci mu Achájci sebrat ni kosti.

Takovou záplavou kalu a bahna ho seshora skryju.

Bude mu tamtéž i rov tím postaven, nebude třeba

mohly nasypat mu, až Achájeci připraví pohřeb."

Pravil, a rozvířil vlny, proud vzdouval a na Achillea
řítíl se, šuměl pěnou a krví a mrtvolý valil.

Vzápětí vzbouřené vlny té bohem živené řeky
rostly a dmuly se vzhůru a hrozily Achilla strhnout.

Héra vykřikla nahlas, jak velmi se o něho lekla,
aby ta zvířená řeka; tak mocná, ho neuchvátila,
proto milého syna hned osloví; Héfaišta: "Povstaň.

ty můj kulhavý chlapče! Vždyť my jsme si mysleli, že je
vírnatý Xanthos ti vhodným i rovným soupeřem v boji.

Proto nám narychlo přispěj a vysílej plamenu spousty!

Já zatím k Zefyru půjdu a k jasnému Notovi, abych
vznítla z mořské strany vám prudký, bouřlivý víchř,
který by Trójanům padlým zbroj spálil i těla a šířil
kolkolem zhoubný požár. Ty zapaluj po březích Xanthu
stromy, plameny vrhej i na něj a vůbec se nedej
odvrátit od boje s ním ni lichotnou řečí ni hrozbou.

Neustaň dříve v svém hněvu, až já pak vykřiknu silným
hlasem a zavolání tě, pak teprv zkrot' nezmarný oheň!"

Řekla, a Héfaištos chystal hned strašlivé plameny ohně.

Nejdříve na pláni hořel ten oheň a spaloval četné
vojáky - bylo jich na ní tak mnoho, jež Achilleus zabil.

Vyprahla celá ta pláň, proud třpytivý zastavil tok svůj.

Jako když severní vítr v čas podzimní vysuší rychle
nedávno rozmoklý sad a radost má pěstitel jeho,

takto i celá ta pláň hned vyschla, žár mrtvoly spálil.
Potom ten zářící plamen i do řeky obrátil: rázem
hořely jilmy a vrby i stromoví tamaryškové,
hořel plamenem lótos i sítí a šáchory bujné,
kterých kol půvabných proudů té bystřiny přemnoho rostlo.
Úhoři trýznění byli i ryby ve vodních vírech,
které v těch půvabných proudech se mrskaly vzhůru i dolů,
trýzněny žhavým dechem z úst Hérafaista, moudrého boha.
Hořel i mohutný Xanthos a takto pak s důrazem mluvil:
?Hérafaiste, nikdo z bohů se s tebou nemůže měřit,
nemoh bych bojovat s tebou ni já, když takto žhneš ohněm.
Ukonči svár! Ať Achilleus vyžene třeba v tu chvíli
Trójany z města! Nač já se mám rvát a Trójany chránit?"
Pravil, spalován ohněm, jímž kypěly krásné ty proudy.
Jako as uvnitř kotel vše kлокotem, jestli je sevřen
jazyky ohně a snadno tuk z prasete vykrmeného
rozpouští, hoří-li pod ním i hranice vyschlého dříví,
právě tak krásný proud žhnul plamenem, voda v něm vřela.
Nechtěl už kupředu téci a zastavil - týral ho plamen
Hérafaista silného, důmyslného. Vtom Skamandros prosil
horoucně Héra a mluvil k ní vzletnými slovy: „Ach Héro,
pročpak napadl syn tvůj můj tok a nyní mě týrá
více než jiné? Já nejsem přec tolik ti vinen jak všichni
ostatní bozi - těch je, co Trójánům na pomoc přišli!
Já ovšem přestanu rád, když ty mi to kážeš, jen ať hned

ustane zároveň on! Já navíc ti přísahám, že už nikdy od trojských šiků den záhuby odvracet nechci, i kdyby celá Trója tím hltavým plamenem vzplála ve žhavém ohni a ohněm ji Achájeci zažehávali!"

Jak to zaslechla Héra, ta bohyně bělostných paží, vzápětí k Héfaiistos zas mluvila, k milému synu:

"Héfaiiste, slavný můj synu, už přestaň! Je nevhodné, abys nesmrtelného boha tak trýznil pro smrtelníky!"

Řekla, a Héfaiistos ihned své strašlivé plameny zhasil, zpátky zas do krásných proudů se vrátily vzkypělé vlny.

Když byla Xanthova moc již potřena, přestali oba:

Héfaiista zdržela Héra, ač ke Xanthu planula zlobou.

Zatím však obtížný svár vznik ve sboru ostatních bohů, bolestný - srdce v prsou jim bouřilo různými směry.

Střetli se s ohromným hřmotem, zem širá jen duněla, kolem zahřmělo obrovské nebe. Hluk slyšel i Zeus, neboť seděl ve výši v olympském sídle. I zasmál se v milém svém srdci, bavit se tím, když viděl, jak bozi se do sváru ženou.

Dlouho však nestáli stranou. Sám Arés, jenž proráží štíty, začal a mávaje v ruce svým bronzovým oštěpem, první

Athénu nestoudně napad a mluvil k ní hanlivě: "Cože ty zas, drzá jak moucha a ukrutně nestoudná, svádíš navzájem do boje bohy? Tak veliká vášeň tě ženo?"

Copak už nevíš, jak na mne jsi pobídla Dioméda, aby mě bodl? Vždyť zřejmě ty sama jsi oštěp mu vzala,

na mnes ho napřáhla přímo, mě zranilas na krásném těle.

Teď budeš zajisté pykat, a za vše, cos spáchala na mně!"

Udeřil, po těch slovech ji v aigidu zdobenou střapci,

v strašný ten štít, ježž nemůže zničit ni Zeus svým bleskem
do té svým oštěpem dlouhým ji udeřil krvavý Arés.

Ona však ucouvla trochu a popadla silnou svou rukou

kámen ležící v pláni, tak veliký, černý a drsný,

který tam mužové dávni kdys vsadili za mezník v polích.

Litého Area jím tak do šíje práskla, až klesl.

Padl a sedm jiter tam zalehl, ve vlasech prach měl,

výzbroj řinčela na něm a Pallas se do smíchu dala.

S chloubou jásala nad ním a mluvila vzletnými slovy:

„Blázínku, nemyslels na to, a říkám to s pýchou, oč já jsem
zdatnější, nežli jsi ty, že silou se měřit chceš se mnou?!

Tím bys moh odpykat zcela zlé kletby své rodičky, která

v hněvu ti záhubu chystá jen proto, žes opustil šiky

achájské, avšak bráníš teď Trójany nadmíru zpupné."

Toto pronesla Pallas a odvrátí zářící oči.

Za ruku Afrodité pryč vedla ho, Diova dcera,

často a bolestně vzdychal, dech stěží jen popadal v chůzi.

Jak ji spatřila Héra, ta bohyně bělostných paží,

osloví Athénu hned a hovoří vzletnými slovy:

?Proboha, Nepřemožená, ty dceruško bouřného Dia,

zase ta drzá jak veš chce zástupem z urputné bitvy

Area vyvést, zlou záhubu mužů - ty rychle ji dohoň!"

Řekla; vtom s radostí v srdci se Athéna pustila za ní,
a jak přiběhla k ní; ji do prsou praštila pádnou
pravicí - kolena hned té bohyni klesla i srdce:
tak tam na živné zemi vráz leželi oba ti bozi.
S chloubou jásala Pallas a pravila vzletnými slovy
„Takhle ať dopadnou všichni, co snaží se pomáhat Trójským,
kteří by s argejským vojskem šli bojovat, oděným v krunýř,
odvážní takto a drzí, jak Areu na pomoc přišla
Afrodité a chtěla se v zápase měřit s mou silou!
Tak bychom dávno se byti už zbavili téhleté války,
z kořene vyvrátili už Ílion, výstavné město."
Héra bělostných paží se usmála takové řeči.
Poseidón chvějící zemí, bůh mocný, děl Apollónovi:
?Pročpak tu Foibe, vy dva tak stojíte? Není to slušné,
druzí když začali. Bude to hanba, když nezúčastněni
boje zpět na Olymp přijdem v dům Diův s kovovým prahem.
Začni už, tys přece mladší. To pro mne by nebylo vhodné,
neboť jsem starší než ty a vím též o mnoho více.
Jak jsi byl nemoudrý v mysli, ty blázínku! Vždyť ani nejsi
pamětliv tolika strastí, jež snesli jsme okolo Tróje,
jediní z ostatních bohů, když na Diův příkaz jsme přišli
k zpunému Láomedontu a do služby vstoupili na rok
za mzdu smlouvenou s ním. Ten velel a ukládal práce.
Tehdy já okolo města jsem Trójanům vystavěl hradby
široké, velice krásné, čímž město se nedalo dobýt;

ty zase, Foibe, jsi pásal jim lesklé loudavé krávy
a stráních lesnaté Ídy, kde plno je roklin a strží.
Ale když výplaty řas nám posly již útěšné Hóry,
strašlivý Láomedón nám tenkrát sveřepě odmít
vyplatit všechnu mzdu a oba nás propouštěl s hrozbou.
Pohrozil, že nám nohy i ruce dá do sebe svázat
a že nás na dálné výspy - dá na prodej zavézt a přitom
tvářil se, jako by nožem chtěl oběma uříznout uši.
Tak jsme se vraceli z Tróje, však se strašnou zlobou v svém srdci,
hněvem jsme planuli pro mzdu, již přislíbil, ale pak nedal.
Ty se teď poddaným jeho chceš zavděčit, nezkoušíš s námi,
jak by potupně byli a náhle Trójané zpupní
zničení se svými dětmi i s řádnými ženami svými."
Na to mu odvětil zas bůh Apollón, přesný ten střelec:
"Jistě bys, Poseidóne, mě nenazval rozumným, kdybych
s tebou se do boje dal jen kvůli těm smrtelným lidem;
ubohým, kteří listům jsou podobní: bývají někdy
ohniví, života plní a jedí plodiny zemské,
jindy je opouští duše a hynou. A proto co nejdřív
zanechme boje, ať oni jen sami se střetají spolu."
Tohle mu řekl a nazpět se obrátil - styděl se totiž
s rodným otcovým bratrem se srazit v zápase pěstmi.
Sestra však, vládkyně zvěře, ho velice plísnila za to,
Artemis, bohyně lovu, a hanlivá slova mu řekla:
"Všemocný bože, chceš prchnout? Což nechal bys Poseidónovi

vítězství všechno a jemu bys lacino postoupil slávu?

Což tak naprázdno nosíš i luk svůj, ty blázníku? Jen ať

nikdy tě neslyším už; jak v otcovském domě se chlubíš,

jakos to činíval dřív i ve sboru blažených bohů,

že bys i s Poseidónem se namíste do boje pustil"

Pravila, Apollón ale, bůh mocný, jí odpověď nedal.

Zato Diova choť, ctná Héra hned vzplanula hněvem;

kárala střelkyni šípů a takto jí hanebně lála:

??líš, ty nestoudná feno, že chceš se proti mně stavět?

Nesnadné bude i tobě s mou silou se měřit, ač nosíš

na plecích luk -- vždyť Zeus tě učinil vůči všem ženám

lvicí a dal ti moc z nich usmrtit, kterou bys chtěla.

Pro tebe věru je lépe kdes na horách zabíjet šelmy

anebo jeleny plaché, než s mocnějším bojovat silou.

Chceš-li však, vyzkoušej zápas, ať pochopíš dobře, oč já jsem

zdatnější, nežli jsi ty, když silou, se měřit chceš se mnou."

Řekla, a levou rukou jí chytila za obě ruce

v zápěstí, pravicí v mžiku jí strhla lučiště z ramen,

s úsměškem na rtech jí tloukla tím obloukem za uši, jak se

bohyně cloumala přítom -ven padaly rychlé ty šípy.

V slzách Artemis prchla pryč odtud jak holoubek plachý,

který do duté skály, kams do skrýše zaletí před zlým

jestřábem - osud v té chvíli mu neurčil, aby byl chycen

v slzách tak bohyně prchla a luk tam nechala ležet.

Létu pak Argův vrah zas oslovil, průvodce Hermés:

„Já přece nemohu, Létó, zde bojovat s tebou, vždyť není bezpečné, aby kdo v zápas šel s ženami bouřného Dia.

Ve sboru věčných bohů se vychloubej, jak je ti libo, že svou mohutnou silou jsi nade mnou vítězství došla."

Promluvil takto a Létó šla zahnuté lučiště sebrat s šípy, jež v kotoučích prachu se rozlétly na všechny strany.

Popadla luk své dcery a kráčela nazpátek. Dcera zatím už na Olymp přišla, v dům Diův s kovovým prahem, u nohou milého otce ta bohyně s pláčem si sedla, na těle božský šat se jí zachvíval. Otec, syn Kronův, přivinul na hrud' svou dceru a s líbezným úsměvem ptal se:

"Kdopak, mé milé dítě, tak drze ti ublížil z bohů, jako bys před tváří všech tu spáchala špatného cosi?"

Lovkyně s čelenkou krásnou mu takto zas odpověděla:

„Héra bělostných paží, tvá choť, mi natloukla, otče, od níž hádka a svár vždy pochází blaženým bohům."

O těchto věcech ti dva tam navzájem mluvili spolu.

Zatím Apollón Foibos se odebral do svaté Tróje, neboť měl o hradby starost v tom městě tak výstavném, aby Danajci onoho dne je nestrhli, osud ač nechtěl.

Ostatní bohové věční zas na Olymp odešli, jedni s nesmírným hněvem, však druzí se velice pyšnili slávou, k vladaři černých mraků si usedli, k otci. Však dole

Achilleus Trójany hubil i spřežení jednokopytná.

Jako as valí se kouř a stoupá k širému nebi,

stihne-li město požár, jež sešle naň někdy hněv bohů,
nářek pak připraví všem a přemnohým uchystá strasti,
právě tak připravil Trójským rek Achilleus nářek a strasti.

Staříčkový Priamos stál v té chvíli na božské věži,
Achilla obrovitého tam uviděl: Trójané před ním
ihned prchali v zmatku a nikde mu nekladli odpor.
Priamos bolestně zalkal a z věže hned sestoupil na zem,
proslulým hlídačům velel, všem pod věží u hradby: "Držte
v rukou dokořán brány, než v zmateném útěku vběhnou
do města vojáci všichni, vždyť tamhle je Achilleus žene
docela nablízku již - teď dojísta nastane zhouba.

Až zas naberou dechu zde v ochraně hradeb, tu znova
přiražte za nimi dveře, tak bezpečně přilehlé; trnu,
aby ten hrozný muž sem do hradeb přece jen nevtrh."

Řekl, ti odemkli bránu a odtáhli závory. Dveře
poskytly po otevření všem ochranu. Apollón skočil
naproti Achilleovi - chtěl od Trójských odvrátit zhoubu.

Trójané do města přímo a do jeho vysokých hradeb
prchali z boje, zle vyprahlí žízní a pokrytí prachem.

Achilleus prudce je hnal svým oštěpem, divoký vztek mu
stále se hromadil v srdci, jak dychtil dosáhnout slávy.

Trójské vysoké hradby lid achájský tehdy by dobyl:
božského Agénora sám Foibos však do boje vybíd,
Anténorova syna - byl silný a beze vší hany;
jemu do srdce vložil bůh odvalu, po boku sám mu

stanul, opřel se o dub a hustou mlhou se zakryl,
aby tím žalostnou smrt včas od něho odvrátit mohl.
Ale když Agénór spatřil tam Achilla, dobyvatele
měst, hned stanul a čekal a v hrudi mu bouřilo srdce.
Vzápětí, rozezlen velmi, děl ke své zmužilé duši:
"Běda mi, jestliže budu teď před silným Achillem prchat
tudy, kudy se ženou i ostatní v zběsilém zmatku,
dohoní mě i tak a jakožto zbabělce zhubí;
jestli však vojáky trójské dál ponechám ve zmatku běžet
před Achilleem a jinam se úprkem od městských hradeb
poženu ílijskou plání, až takto bych potom se dostal
na stráně pohoří Ídy a tam se pak v křovinách ukryl,
potom bych navečer mohl se vykoupat v řece a tam se
ochladit z hojného potu a zas bych se do Tróje vrátil -
nač ale milé mé srdce se o tomhle rozjímat jalo?
Jenom ať nespatří mne, jak od města utíkám na pláň,
jen ať se nepustí za mnou a nechytne úprkem rychlým!
Potom by nebylo možno již uniknout osudné smrti,
neboť přílišnou silou je Achilleus nad všechny lidi.
Jestli však před městskou hradbou se tady naň vyřítím, mohu ...
Lze přec kovovým hrotem i jej snad na těle zranit,
má jen jediný život a lidé říkají, že je smrtelný -
Kronovec Zeus mu ovšem dopřává slávy."
Řekl, a na Achillea tam čekal příkrčen; srdce
zmužilé nutkalo ho, aby s rekem se do boje pustil.

Tak jako divoký pardál se z hluboké houštiny vrhne
na lovce skokem a nijak se přitom neděsí v srdci,
nebojí, netrne hrůzou, když uslyší za sebou štěkot -
neboť i kdyby dřív jej zasáhl lovec neb sekl,
třebas by probodnut byl skrz naskrz, bude se bránit,
dokud se nesrazí s lovcem neb nezhyne -, stejně tak božský
Agénór, Anténora syn slavného, utíkat nechtěl,
dříve než Achillea by vyzkusil v zápase. Proto
nastavil před sebe rek štít kulatý, kterým se chránil,
kopím na soka mířil a volal mohutným hlasem:
?Zajisté, Achille slavný, mělš pevnou naději v srdci,
dnešního dne že zboříš sám město udatných Tróů,
blázínku! Pro ně ti ještě tu vyvstane přemnoho útrap,
neboť je v Íliu mnoho nás mužů silných a zdatných,
kteří bráníme Tróju vždy pro svoje ženy a děti,
pro své rodiče milé; ty dojdeš tu osudu svého,
třebaže takhle jsi strašný a bojovník odvážný, smělý."
Pravil, a ostrý oštěp hned vymrštil svalnatou rukou,
zasáhl holenní kost blíž kolena, aniž se chybil.
Okolo holenní plát jak z čerstvého cínu byl ukut,
na lýtku zařinčel strašně; hrot kopí se od kovu ale
odrazil, nevnikl dovnitř, dar Héfaistův zadržel úder.
Achilleus vyrazil zas hned na Agénora bohům
rovného; Apollón však mu nedopřál dosáhnout slávy:
uchvátil Agénora a hustou mlhou ho zakryl,

nato ho vyběhl bůh, ať klidně se z bojiště vrátí.

Achilla od trójských vojsk však úskokem odvracel Foibos:

samému Agénorovi jsa ve všem podobný, stanul

u nohou Achilleových - ten pustil se útekem za ním.

Zatímco rovinou žírnou hnal Achilleus útekem za ním,

k proudům vírnaté řeky ho obrátil, ke Xanthu, neboť

Apollón šálil ho tím, že běžel vždy maličko před ním,

aby měl naději stále, že vzápětí během ho stihne -

mezitím Trójané však už ve zmatku přiběhli k hradbám

s radostí, že jsou živi - střed města se naplnil davem.

Nikdo však odvahu neměl tam navzájem na sebe čekat

na místě před městskou hradbou a zvědět, kdo asi prchl

nebo kdo zahynul v boji; jak rádi se do města všichni

hrnuli, koho jen nohy a kolena zachránit mohly.

XXII.

Když tak Trójané prchli jak kolouši, opřeni byli

o krásné cimbuří v městě, pot chladili, pili a stále

hasili palčivou žízeň. Však Achájeci přitiskli zatím

k plecím veliké štíty a přišli co nejbliže k hradbám.

Hektora zhoubný osud však natolik spoutal, že zůstal

na místě před Trójou stát, on jediný, před Skajskou branou.

Tehdy Apollón Foibos tak promluvil k Achilleovi:

Pročpak, Péleův synu, mě rychlýma nohama stíháš,

nesmrtelného boha, sám smrtelný. Jistěs mě ještě

nepoznal, že jsem bůh, když za mnou se ženeš tak prudce:

věru že na mysli nemáš boj s Trójany, které jsi zahnal -
vždyť už ti do města prchli, a ty jsi se vzdálil až semhle!
Mne přece nemůžeš zabít, vždyť osud mi neurčil zemřít."

Achilleus, rychlý v běhu, se rozlítil velmi a řekl mu:

"Zklamals mě, svémocný Foibe, ty z bohů všech nejukrutnější,
když jsi mě od hradeb zlákal až sem, sic ještě by mnozí
do země zaťali zuby, než byli by do Tróje vešli.

Teď jsi mě o velkou slávu tím připravil, Trójany spasil
snadno, vždyť budoucí pomsty ses nemusel obávat. Já bych
za to se věru ti pomstil, jen moc mít k tomu a sílu!"

Skončil a v hrdé pýše se vydal zas nazpátek k městu.

Vyrazil prudce jak kůň, jenž uhání s vozem jak vítěz,
který lehounce běží a úprkem rovinou pádí -
tak se i Achilleus hnál a ohýbal kolena hbitá.

Stařec Priamos první ho uviděl na vlastní oči,
jak tam rovinou kvapí a září jak třpytivá hvězda
na podzim vycházející, když její přejasná záře
uprostřed nesčetných hvězd plá na nebi v temnotě noční -

Órionovým psem ji jmenují také. Ta hvězda
nejjasnější je ze všech, však bývá i znamením zhoubným,
neboť ubohým lidem zlé horečky častokrát nese;
podobně na hrudi krunýř i jemu tak zářil, jak běžel.

Jal se bédovat stařec a pěstmi se do hlavy tloukl,
k nebesům pozdvihl ruce, pak hlasitě vzkřikl a kvílel,
prosil milého syna. Ten stál tam před městskou bránou,

stále jen dychtivě toužil jít s Achillem do boje. Stařec

vzpínal do výše ruce a žalostně k synovi mluvil:

„Hektore, milé mé dítě, jen nečekej tohoto muže

sám a od druhých vzdálen, ať brzy tě nestihne zhouba;

až by tě Achilleus zabil, vždyť mnohem je silnější tenhle

ukrutník. Kéž by ten muž tak milý byl bohům, jak mně je!

Vzápětí nepohřbeného by psi a supi tu žrali!

Potom ta hrozná bolest by z duše mi zmizela. Ten přec

tolik už synů mi odňal tak zdatných, já osiřel, vždyť je

zabil anebo kázal kdos na dálných ostrovech prodat.

Nyní zas Polydóra a Lykáona tu nikde

nevidím, své dva syny, ač Trójané do města prchli -

syny ty Láothoé mi zrodila, vládnoucí ženám.

Jestliže v táboře jeho jsou naživu, oba bych mohl

za spoustu mědi a zlata zas vykoupit, dost je ho v domě

mnoho dal totiž své dceři kmet Altés slavného jména.

Jestli však mrtví už jsou a vstoupili v Hádovo sídlo,

jaká to bolest mé duši, i matce, nám rodičům jejich!

Ostatní Trójané budou mít bolest jen nakrátko, jestli

nezemřeš také ty, zle zahuben od Achillea.

Pojď tedy do města, synu, ať zachráníš muže a ženy

trójské a velikou slávu ať neskytneš Achilleovi,

mimo to také sám ať neztratíš milý svůj život.

Slituj se nade mnou též, tak ubohým, nešťastným starcem,

dokavad ještě tu dýchám, vždyť Kronovec na prahu stáří

osudem těžkým mě zničí, až zakusím přemnoho trampot:
kterak nám synové hynou, jak dcery jsou uchvacovány,
uvnitř je drancován dům, jak děti v útlounkém věku
v hrozné bitevní řeži jsou bezcitně házeny na zem,
zhoubné achájské ruce jak z paláce vlekou mé snachy.
Nakonec jistě i mne kdes vepředu u brány domu
rozsápou hltaví psi, až někdo mě ostrou svou zbraní
bodne anebo seknu a z údů mi odejme život,
psi, jež při stolech v domě jsem pěstoval, hlídači dvoří,
ti budou chlemtat mou krev a potom, zmámeni v srdci,
lehnou si v předsíni... Zcela je ozdobou mladého muže,
jestliže v boji je zabit a leží usmrcen ostrým
kopím - ač mrtev, přec všechno, co na něm lze vidět, je krásné;
je-li však usmrcen stařec a smečka hltavých psů mu
zohaví šedivou hlavu i šedivou bradu a hanbu,
to pak je nejžalostnější, ach, pro všechny ubohé lidi."
Takto promluvil stařec a na hlavě šedivé vlasy
rukama škubal a rval - však Hektoru nepohnul srdcem.
Na druhé straně zas lkala a ronila slzy i matka,
ňadra si odhalovala a rukou vyňala prs svůj,
ronila bohaté slzy a mluvila vzletnými slovy:
„Hektore, šetř ho, mé dítě, a přitom měj soucit i se mnou,
jestli jsem kdysi svůj prs ti podala, tisící žalost,
na to si vzpomeň, můj synu, a onomu litému muži
uvnitř hradeb se braň, však sám se s ním neutkej vpředu!

Strašný je! Kdyby tě zabil, už nebudu pro tebe moci
nad lůžkem plakat, mé poupátko milé, můj synáčku drahý,
ani tvá zámožná choť - vždyť u lodí argejských kdesi
rychlí tě rozsápují psi, tak nesmírně daleko od nás!"

Tak tam plakali oba a mluvili k milému synu,
vroucně ho prosili oba, však Hektoru nehnuli srdcem.

Achilla obrovitého tam vyčkával - ten se už blížil.

Jako když horský had v svém doupěti na muže čeká,
nažraný škodlivých bylin, a strašlivá vzteklost ho pojme:

příšerné pohledy vrhá a před slují svíjí se v kruhy,
tak měl nesmírnou sílu i Hektór a necouval z místa,
jenom svůj lesklý štít si podepřel o okraj věže.

Potom, nevole pln, děl ke své zmužilé duši:

„Běda mi, jestliže vstoupím teď za bránu, v ochranu hradeb!

Púlydamás mi první hned za tohle učiní výtku,
neboť mě vybízeli sám, abych do města Trójany zaved
za této zhoubné noci, kdy věhlasný Achilleus povstal.

Ale já neposlech ho, což bylo by o mnoho lepší.

Nyní, když bezpočet mužů jsem zhubil svou pošetilostí,
velmi se Trójanů stydím i Trójanek v šatech až na zem,
aby snad někdo z nich pak neřekl, horší, než já jsem:

„Hektór zahubil lid, když spolehl na vlastní sílu. Ť

Tak budou mluvit a pro mne pak bylo by o mnoho lépe
v souboji Achilla zabít a teprve potom se vrátit,
anebo pravicí jeho, však se slávou, před městem zhynout.

Což kdybych položil na zem štít zdobený puklami, a též
těžkou přilbici svou a oštěp podepřel o zeď,
sám pak v ústrety vyšel a přislíbil Achilleovi
osobně tváří v tvář, tomu rekovi beze vší hany,
Helenu Átreovcům že vrátím i poklady všechny,
kolik jich na dutých lodích kdys do Tróje přivezl Paris,
počátkem sváru což bylo, a zvlášť pak Achájcům ještě
jiné že rozdělit dám, co tohleto město jich skrývá,
v Tróji že ve sboru kmetů dám mimo to přísahu složit,
nic že se neztají, nýbrž že na dvě se rozdělí všechna
jmění, kolik ho chová v svých domech to líbezné město...
Proč ale milá má duše teď rozjímá o těchto věcech?
Nesmím přec přistoupit k němu jak prosebník, nebude se mnou
soucit mít anebo ostych, ba skolí mě stejně jak ženu,
jestliže odložím výzbroj a bezbranný budu stát před ním.
Nelze s ním hovořit nyní, jak povstali ze skal a stromů
pradávní první lidé, což jinoši činí i dívky,
jinoši činí i dívky, když důvěrně hovoří spolu.
Bude to zajisté lépe co nejdřív se utkat s ním v boji -
poznáme, komu z nás dvou Zeus olympský propůjčí slávu."
Přemítal takto a čekal. Vtom přistoupil Achilleus k němu,
jak bůh krvavé války, ten bojovník s kmitavou přilbou,
na pravém rameni třásl svým strašlivým pélijským kopím,
na těle kovová zbroj mu svítila podobná záři,
jako když hoří kdes oheň neb jako když vychází slunce.

Hektora pojala hrůza, jak spatřil ho, odvahy neměl
zůstat tam -- upustil hránu a ze strachu na útěk dal se.
Achilleus pustil se za ním, vždyť spoléhal na hbité nohy.
Tak jako na horách jestřáb, pták rychlejší nad všechny jiné,
lehounce v útoku prudkém se za plachým holubem žene:
holub se obrátí stranou, ten útočí znova a znova
na něho s ostrým křikem, vždyť toužebně dychtí ho chytit -
tak se on přímo naň řítí jak šílenec, Hektór však prchal
dolů pod trójské hradby a ohýbal kolena hbitá.
Okolo hlídky a fiku, jež větry šlehají, oba
pádili od hradeb dál a hnali se vozovou cestou.
Ke zdrojům krásných proudů již přiběhli, ze kterých prýští
na povrch prameny dva, z nichž vírnatý Skamandros vzniká;
vyvěrá v jednom z nich vždy teplouňka voda a vůkol
valí se ze zdroje dým, jak kdyby tam plápolal oheň.
Druhý však teče i v létě, vždy studený tak jako kroupy,
nebo jak mrazivý sníh neb led, jenž utuhl z vody.
Nablízku pramenů těch jsou prostorné nádrže k praní,
krásné, kamením zděné, kde právaly lesklá svá roucha
před lety manželky trójské i jejich půvabné dcery,
dokud byl ještě mír, než synové achájské přišli.
Tam tedy proběhli oba -- ten prchal, rek vzadu ho stíhal:
zdatný vepředu prchal, však stíhal ho o mnoho lepší
ze všech svých sil, vždyť nechtěli získat buď býka neb kůži
hovězí - v odměnu za běh se tohleto vítězům dává --:

o život Hektora měl běh rozhodnout, zdatného jezdce.

Právě tak rychle kol cíle těž cválají jednokopytní
koně, co o závod běží, když na počest padlého muže
velká je odměna v sázce, buď trojnožka anebo žena.

Právě tak oběhli třikrát ti dva kol ílijských hradeb
úprkem rychlých svých nohou a bozi se dívali všichni.

Otec bohů a lidí k nim takto začínal mluvit:

„Běda, já milého muže teď na vlastní oči tu vidím,
okolo hradeb je hnán. Mám s Hektorem soucit v mém srdci,
neboť již přemnoho kýt mi spálil z obětních býků
na vrších pohoří Ídy, jež plná je roklin, a jindy
opět na trójském hradě - a teď ho tam Achilleus slavný
rychlými nohama honí kol hradeb Priama krále.

Myslete, bohové, na to a dobře to uvažte, zda ho
od smrti zachránit máme, či zdali ho máme již nyní
Achillu Péleovci dát zahubit, i když je zdatný.“

Na to zas řekla mu Pallas, ctná bohyně jiskřivých očí:

„Cos to jen vyslovil, otče, ty vladaři blesků a mraků?
Muže, jenž smrtelný je a dávno už osudu propad,
opět bys vyrvat chtěl smrti tak strašlivé? Jak je ti libo,
to ti však nemůžem schválit my ostatní bohové všichni!“

Zeus, jenž hromadí mraky; jí na to zas v odpověď pravil:

„Athéno, milá má dcero, buď klidná, vždyť já jsem to přece
nemínil přísně a vážně - chci dál ti být nakloněn vlídně.

Učiň, co srdce ti káže, a nedej se nikterak zviklat!“

Athénu povzbudil tím, ač dychtila jednat už dříve.
Sestoupla z olympských výšin a skokem se spustila na zem.
Hektora Achilleus rychlý dál sveřepě honil a stíhal.
Jako když srnčí mládě, jež z doupěte vyplašil, žene
před sebou na horách pes i přes rokle, úvaly lesní -
i kdyby tajně se skrylo a zalezlo pod houští, přec jen
pes bude čenichat stále a běhat, až laňku zas najde,
stejně tak nemoh se skrýt ni před rychlým Achillem Hektór.
Neboť kdykoli Hektór hnál úprkem k dardanské bráně,
aby přiskočil rychle až pod hradby stavěné pevně,
zdali by seshora mohli ho Trójané střelami chránit,
vždycky ho předběhl dřív a zase ho obrátil nazpět
k rovině, Achilleus sám však po straně města se řítit.
Jako je nemožné ve snu chtít dohonit toho, kdo prchá,
nemůže uprchnout jeden a druhý ho nemůže stihnout,
tak nemoh Hektór mu utéct a Achilleus nemoh jej chytit.
Jakpak by býval Hektór moh uniknout osudné smrti,
kdyby mu v poslední chvíli, již naposled, nepřispěl zblízka
Foibos? Ten dodal mu síly a kolenům propůjčil hbitost.
Slavný Achilleus bránil svým vojákům pokynem hlavy,
nesvolil po Hektorovi teď vysílat žalostné střely,
aby mu slávu kdos nevzal a sám aby nepřišel pozdě.
Ale když počtvrté již k těm pramenům doběhli, tehdy
zlaté osudu váhy jim rozpínal nebeský otec;
smrti úděly dva tam položil, zármutku plné:

slavného Achilla osud a Hektora, zdatného jezdce,
váhy vzal vprostřed a zdvíhal - den osudný Hektorův klesal,
směřoval k Hádově říši - a proto ho opustil Foibos.

Athéna jiskřivých očí, ctná bohyně, k Achillu přišla,
stanula blízko něho a mluvila vzletnými slovy:

"Nyní si, Achille slavný, ty miláčku Diův, jak doufám,
odnesem velikou slávu my dva již k achájským lodím
záhubou Hektora, reka, jenž vždycky jen po bitvě prahl.

Nyní už nemůže nijak nám oběma prchnout, i kdyby
nad svoje síly se pachtil sám svémocný Foibos a třeba
po kolenou sem tam se plazil i před bouřným Diem!

Ty si teď oddechni, postůj, já mezitím k Hektoru půjdu,
budu ho přemlouvát, aby se s tebou hned do boje pustil."

Tohle mu Athéna řekla. On poslechl s radostí v srdci,
na místě stanul a opřel se o kopí s kovovým hrotem.

Pallas ho nechala tam a slavného Hektora stihla,
podobná Déifobovi svým vzrůstem i nezdolným hlasem.

Stanula blízko něho a mluvila vzletnými slovy:

"Miláčku, jistě už velmi tě sužuje Achilleus rychlý,
když tě tak úprkem honí kol hradeb našeho otce.

Ale teď zastavme již a na místě zdatně se braňme!"

Hrdina s jiskřící přilbou jí odvětil, veliký Hektór:

"Bývals mi Déifobe, i dříve již nejvíce milý
z bratrů, jež přivedli na svět král Priamos s Hekabou, ale
nyní o mnoho víc chci uctívat v srdci svém tebe,

který ses kvůli mně sem odvážil před hradby vyjít,
když jsi mě očima spatřil, ti druzí však zůstali v městě."
Na to zas řekla mu Pallas, ctná bohyně jiskřivých očí:
"Miláčku, žádal mě vroucně náš otec i vznešená matka,
jeden mě za druhým prosil, i ostatní druhové kolem,
abych tam zůstal, vždyť všichni se zděšením tolik tam třesou,
ale mé srdce v hrudi se trápilo žalostným bolem.
Nyní naň udeřme přímo a bojujme, ani dost málo
nešetřme oštěpů svých, ať zvíme, zdali nás oba
usmrtí Achilleus dřív a odnese krvavou výzbroj
k vydutým achájským lodím, či zahuben bude tvým kopím."
Řekla, a s důvtipnou lstí šla bohyně Athéna před ním.
Když tak mířili k sobě a byli už docela blízko,
Hektór s jiskřící přilbou, rek velký, ho oslovil první:
"Nepřichnu, Péleův synu, už před tebou strachem, jak dříve
tříkrát kol mohutných hradeb jsem pádil a odvahu neměl
vyčkat, až dorazíš ke mně; teď naopak srdce mě pudí
s tebou se postavit k boji, ať zhubím tě, anebo zhynu.
Avšak nejdřív si bohy sem přiberme, v těch totiž budem
svědky mít nejlepší ze všech a ochránce úmluvy naší.
Nehodlám zohavit hrozně tvou mrtvolu, jestli mi Zeus dá
zvítězit nad tebou zcela a jestli ti odejmu život,
nýbrž jen nádhernou výzbroj já z tebe chci, Achille, svléknout,
mrtvolu tvou však vrátím zas Achájům -učiň i ty tak!"
Achilleus rychlý v běhu naň posupně pohléd a řekl:

„Hektore nenáviděný, jen o smlouvě tady mi nemluv!
Jako je nemožné lvům a mužům mít přísežné smlouvy,
tak jako beránci s vlky mít nemohou smýšlení svorné,
nýbrž stále jen myslí, jak škodit si navzájem, tak já
nemohu milovat tebe, ty mne a závazek dříve
nemůžem sjednat my dva, než jeden z nás padne, a jeho
krví se nasytí Arés, ten bojovník se štítem. Proto
na všechnu obratnost mysli a zdatnost. Teď nejvíc je třeba,
abys byl kopiník skvělý a bojovník odvahy plný.
Teď se už nemůžeš vyhnout, už vzápětí zahubí tebe
Athéna oštěpem svým, teď najednou odpykáš všechny
útrapy věrných svých druhů, jež zabils, když kopím jsi řádl.“
Domluvil, potom se rozpráh a vymrštil stinný svůj oštěp.
Před sebou slavný Hektór ho spatřil a vyvázl, neboť
skrčil se, jak ho jen zahléd, i přelét ho kovaný oštěp,
za ním pak uvízl v zemi. Jej vytrhla Pallas a zas jej
Achillu vrátila. Hektór to nepostřeh, náčelník lidu.
Hektór k Achilleovi zas promluvil, skvělému reku:
„Chybils a od Dia jistě nic o mém osudu nevíš,
Achille podobný bohům, jak říkals to. Ale tys jenom
jalový mluvka a zřejmě máš zálibu v pot'ouchlých řečech,
abych se tebe já lekl a síly a chabrosti pozbyl.
Ale já neprchnu již, už kopí mi nevrázíš do zad,
naopak, prožeň mi hrud', až přímo se na tebe vrhnu,
jestliže bůh ti to dá. Teď oštěpu okovanému

mému se vyhni! Kéž v těle bys celý můj oštěp si odnes!
Potom by o mnoho snazší nám Trójanům nastala válka,
kdybys byl usmrcen ty, vždyť ty jsi jim největší zkázou!"
Domluvil, potom se rozpřáh a vymrštil stinný svůj oštěp.
Achilla doprostřed štítu jím zasáhl, aniž se chybil.
Daleko od štítu oštěp se odrazil. Hektór vzplál hněvem,
že mu to rychlé kopí jen naprázdno vylétlo z ruky;
na místě ustrnul hrůzou, vždyť neměl tam náhradní oštěp!
Vzkřikl a Déifoba chtěl přivolat s bělostným štítem,
žádat ho o dlouhý oštěp - však nikdo tam nablízku nebyl.
Hektór to bezpečně poznal v svém srdci a takto si posteskl:
"Běda, už opravdu bozi mě vyzvali na smrt! Já myslil,
že je tu Déifobos, rek statečný, se mnou, ten ale
uvnitř je v městě a mne tak přelstila bohyně Pallas!
Teď je mi strašná smrt už nablízku, nikoli v dálce,
nelze se vyhnout, vždyť Zeus tak zajisté určil už dávno,
jakož i Střelec, syn Diův, bůh Apollón, kteří mě vždycky
ochotně chránili dřív, však nyní mi nastává konec.
Ale ať bez boje aspoň a bez slávy nezhygnu, nýbrž
konám veliký čin, necht' o mně i potomci zvědí."
Řekl, a ostrý meč si z pochvy vytáhl, jenž mu
na dosah po boku visel, meč nesmírně pevný a velký,
nachýlen vyrazil vpřed jak ve výši letící orel,
který směřuje na pláň a řítí se temnými mraky,
aby buď něžné jehně neb plachého zajíce lapil.

Tak tedy vyrazil Hektór a mával broušeným mečem.
Achilleus vyskočil též, hněv lýtý mu zaplavil srdce,
před prsa kulatý štít si nastavil k ochraně krásný,
plný ozdob, a kýval svou lesklou přilbicí s čtyřmi
hřebeny; zlaté žíně, tak nádherné, kolem ní vlály,
které, mu zasadil hustě bůh Héfaiostos v chochol té přilby.
Jako as večerní hvězda se třpytí, když v temnotě noční
vzchází a nejkrásnější z hvězd na nebi jeví se, tak též
zářilo přeostře kopí, jímž Achilleus hrozivě mával
v ruce a Hektoru chystal již záhubu, božskému reku,
pátral po krásném těle, kde ostří by nejlépe vniklo.
Potud však tělo mu kryla ta krásná bronzová výzbroj,
kterou si uchvátil tehdy, když silného Patrokla zabil.
že bylo vidět jen krk, jež od plecí dělí kost klíční,
jícen, kde lidský život lze naráz nejsnáze přervat -
tam, jak se Hektór naň hnal, ho Achilleus bodl svým kopím:
rázem měkounkou šjíjí mu projelo ostří skrz naskrz.
Jasan kováním těžký však nezajel do průdušnice,
takže moh promluvit ještě a odvětit Achilleovi.
Hektór se do prachu skácel, i zajásal Achilleus slavný:
?Jistě sis, Hektore, myslil, že unikneš trestu, když svlékals
ze zbroje Patrokla, bloude! Mne nedbal jsi, když jsem byl vzdálen.
Já však opodál něho jsem zůstal u dutých lodí
jakožto pomocník jeho a mstitel lepší než ty jsi,
vždyť jsem ti ochromil údy. Teď tebe tu hanebně budou

vláčet dravci a psi, jej Achájeci slavnostně pohřbí."

Hektór s jiskřící přilbou, ač slábnoucí, ještě mu řekl:

„Vroucně tě při tvé duši a při tvých rodičích prosím,
nenech mě rozsápat psům blíž achájských korábů, nýbrž
přijmi pak jako dar i hojnost bronzu i zlata,
které ti dají můj otec i vznešená matka, ty jenom
domů jim navrať mé tělo, tak aby mě po smrti mohli
Trójsťtí i manželky jejich dát s účastí na ohni spálit."

Achilleus rychlý v běhu naň posupně pohléd a zvolal:

„Jenom mě při mé duši a při mých rodičích nepros!
Kéž by mě rozpálil vztek, ty pse, a zuřivost, abych
krájel tvé syrové maso a pojídal za to, cos proved,
jako že nežije člověk, jenž psy by ti od hlavy zdržel,
i kdyby desetkrát dvacetkrát větší mi dali
výkupné zvažít a přinést, a ještě mi slíbili jiné,
i kdyby nejdražším zlatem chtěl vyvážit mrtvolu tvoji
Priamos, potomek Diův, ni takto tě vznešná matka,
která tě zrodila, nesmí dát na lůžko, nad tebou plakat,
naopak: psi a dravci té celého rozsárou tady!"

Hektór s jiskřící přilbou, již na prahu smrti, mu pravil:

„Dobře tě poznávám teď, když na tebe hledím! Já věru
tebe jsem neměl prosit, vždyť železné srdce máš v hrudi!
Střež se jen, abych ti nebyl já příčinou božího hněvu
onoho dne, až Paris a Apollón Foibos i tebe
zahubí u Skajské brány; i když jsi bojovník chrabrý."

Tohle mu řekl a souzená smrt ho zastřela, duše
vylétla Hektoru z údů a sestoupla v příbytek Hádův,
nad svým osudem lkajíc, že opouští mládí a mužnost.

K němu, ač mrtvému již, zas promluvil Achilleus slavný:

„Lež si tu mrtev! Já přijmu svůj osud, ať kdykoli určí
Zeus i ostatní bozi vždy žijící; že už mám zemřít.“

Pravil, a z mrtvého reka ven vytáhl kovaný oštěp,
stranou položil jej a krvavý krunýř mu svlékal
z plecí. Sběhli se kolem i ostatní Achájeci k němu,
s podivem hleděli všichni, jak Hektór byl vzrostlý a jak byl
nevšedně krásný - však každý, kdo přistoupil k němu, ho ranil.

Takto pak pronesl leckdo a pohlédl na svého druha:

„Hleděme, jak najednou Hektór je na dotek o mnoho měkčí,
nežli když planoucím ohněm nám zapálil koráby naše.“

Leckdo tak prones, pak přistoup a mrtvého pokaždé bodl.

Slavný Achilleus rychlý, jak Hektora ze zbroje svlékl,
povstal a k Achájům všem pak hovořil vzletnými slovy:

„Poslyšte, přátelé, milí, nás Argejů vůdci a rádci,
když mi už dopřáli bozi zde zahubit tohoto muže,
který nám spáchal víc zla než ostatní Trójané všichni,
s chutí teď v plné zbroji se pokusme o městské hradby,
abychom poznali ještě i smýšlení Trójanů, zdali
opustí vysoké město i s hradem, když tenhle jim padl,
nebo chtějí setrvat v boji, ač Hektór už naživu není.“

Proč ale milé mé srdce tu přemítá o těchto věcech?

Mrtvý Patroklos leží zde u lodí neoplakaný,
nepochovaný. Na něj já nikdy nezapomenu,
co budu na světě žít a kolena budou mě nosit.
I kdyby na mrtvé v Hádu se úplně zapomínalo,
na svého milého druha i tam já vzpomínat budu!
Mladí achájské muži, teď zpívejte vítěznou píseň,
vraťme se k vydutým lodím a tohohle vlečme tam s sebou.
Velkou jsme získali slávu: my zabili Hektora, reka,
kterého Trójané v městě tak horoucně ctili jak boha."
Řekl, a s Hektorem slavným sám zamýšlel potupně jednat.
Od paty po kotník vzadu mu prořízl u obou nohou
vazy a otvorem tím mu volské řemeny provlék,
připjal ho k vozu a hlavu mu nechal po zemi vláčet.
Nádhernou výzbroj však zvedl a s ní pak vystoupil na vůz,
bičem popohnal koně, ti oba dva pádili s chutí.
V kotoučích zdvíhal se prach, jak Hektór byl po zemi vlečen,
tmavé vlasy mu vlály a celá hlava mu v prachu
ležela, dřív tak krásná, však Zeus ho dovolil tehdy
zohyzdit od nepřítele, ba ve vlastní otcovské zemi.
Prachem se celá hlava mu pokryla. Matka si rvala
vlasy a odhodila svůj bělostný závoj, pak nahlas
začala bolestně kvílet, jak spatřila mrtvého syna.
Bolestně zalkal i otec, kol dokola kvíleli všichni
lidé a po celém městě už kdekdo bědoval v nářku.
Byl to tak podobný obraz, jak kdyby tam najednou celé

Ílion pahorkovité až k základům stravoval plamen.
Starce tak zkormoučeného jen s námahou zdrželi lidé,
neboť z dardanské brány on dychtivě zatoužil vyjít,
svíjel se v špinavém prachu a všechny tam horoucně prosil,
všechny je osobně volal a jmenoval každého muže:
?Přátelé, ustaňte přec a nechte mě, ač vás to souží,
vyjít na chvíli z města a vydat se k achájským lodím
poprosit onoho muže tak zpupného, zločinů strůjce,
zda by se nad mým stářím snad slitoval, v úctě měl věk můj,
neboť i jeho otec je ve stejných létech, král Péleus,
který Achilla zplodil a vychoval, aby byl zkázou
Trójanům; nejvíc však mně on způsobil bolestných útrap,
neboť už tolik synů mi usmrtil v kvetoucím mládí:
přece však nad těmi všemi, ač sklíčen, tak netruchlím, jako
nyní nad tímto jedním, svým Hektorem! Pro něho trpká
bolest mě do Hádu smete. Kéž v náručí byl by mi zemřel!
Pak bychom pláčem a nářkem se nasytit mohli, já sám a
matka, jež zrodila jej, ta ubohá nešťastná žena!"
Tohle tam pronášel v pláči a občané sténali přitom.
Uprostřed trójských žen i Hekabé kvílela nahlas:
?Nač mám, ubohá, žít, mé dítě, když trpím tak hrozně,
že jsi mi zahynul ty, jenž bývals mi ve dne i v noci
pýchou po celém městě a spásou pro všechny trójské
muže a ženy zde v městě, ti vždycky jak boha tě s úctou
vítali, neboť i pro ně jsi býval vždy největší pýchou,

dokud jsi žil, teď ale tě postihl osud zlé smrti."

Tak tam kvílela v pláči. Jen manželka neměla dosud zprávu o Hektorovi. Vždyť pravdivý posel jí dosud nepřišel říci, že manžel jí na pláni zůstal, vně hradeb, nýbrž na stavě uvnitř v tom vysokém paláci tkala dvojité nachové roucho a všívala přepestrá kvítka.

Právě vyběhla v domě své služky s krásnými vlasy, trojnohý velký kotel dát na oheň, aby měl Hektór teplou lázeň, až z bitvy se navrátí. Neměla zdání, ubohá, že ho Pallas tak daleko od lázně rukou zničila Achilleovou, ta bohyně jiskřivých očí.

Vtom však zaslechla z hradeb i nářek i kvílení žalné.

Hned se jí zachvěly údy a člunek jí vypadl na zem.

K dívkám s krásnými vlasy se opět ozvala: "Vzhůru, dvě z vás půjdete se mnou, ať uvidím, co se tu stalo.

Ctihodné tchyně hlas jsem zaslechla, v prsou mně samé srdce již skáče až k ústům a vespod mi kolena tuhnou strachem - nějaké zlo je nablízku královským synům.

Kéž ta zpráva mým uším je vzdálena! Já se však hrozně bojím, že Hektora mého, tak smělého, Achilleus jasný od města zahnal, když sám byl, a teď ho tam po pláni stíhá; jen aby neodňal mu i zmužilost, nosící bolest, které byl plný, vždyť nikdy se nezdržel v zástupu mužů, vybíhal daleko vpřed a silou zastínil všechny."

Vyběhla po těchto slovech jak šílená z komnaty v domě,

srdce se hrůzou jí chvělo, a v patách za ní šly služby.
Ale když k hradební věži a k zástupu vojáků přišla,
stanula, pohlédla z hradeb a poznala manžela svého,
kterak je před městem vláčen. Jej rychlé spřežení koní
vláčelo nemilosrdně až k vydutým achájským lodím.
Černá mráкотná tma jí vzápětí zastřela oči,
nznak se skácela na zem a ve mdlobě vydechla duši.
Odvrhla daleko z hlavy i nádhernou úpravu vlasů:
kovovou čelenku, čepec i vínek pletený krásně,
závoj, který jí dala kdys zlatá bohyně lásky
v den, kdy si Hektór ji vedl, rek jiskřící přilbou, jak choť svou
z Étiónova domu, když bezpočtu darů dal za ni.
?eny spřízněné sňatkem kol ní tam přečetné stály,
držely ve svém středu tu nešťastnou, zděšenou na smrt.
Jakmile přišla zas k sobě a v hrud' se jí vrátila síla,
jala se bolestně kvílet a k Trójankám mluvila takto:
?Jaký mám, Hektore, osud! My oba se zrodili k stejné,
neblahé sudbě: ty v Tróji, zde v paláci Priama krále,
pod Plakem lesnatým v Thébách zas já, tam v paláci krále
Étióna, který mě pěstil, když byla jsem malá,
nešťastný nebohou dceru. Ach kéž by mě nebyval zplodil!
Ty teď v Hádovo sídlo nám odcházíš, do hlubin země,
mne však v žalu a smutku zde opouštíš v paláci jako
vdovu. Tak malý je dosud náš chlapeček, jehož jsme na svět
přivedli ty a já, tak nešťastní! Nebudeš nikdy,

Hektore; spásou ty jemu, když zahynuls, ani on tobě.

I kdyby unikl snad té slzavé achájské válce,
přece mu v budoucnu vždy jen útrapy vzejdou a strasti,
neboť mu pozemky budou brát cizáci. Kdykoli dítě
osiří, toho dne též přichází o všechny druhy,
žalem je sklíčeno stále a po tvářích tekou mu slzy.

Když pak má sirotek nouzi, tu obchází otcovy druhy,
jednoho u stolu za plášť a druhého za sukni tahá:
snad se z nich slituje někdo a sklenku mu na chvílku podá,
svlaží mu ale jen rty, a nesvlaží dosyta patro.

Chlapec, jenž rodiče má, ho z hostiny zažene domů,
přitom ho tluče i pěstmi a tupí ho, uráží slovy:

‘Tamhle se od stolu klid! Tvůj otec už nejídá s námi!’
S pláčem se navrátí chlapec k své matce, ubohé vdově,
Astyanax, jenž dříve tu na klíně milého otce
jídával toliko morek a tučné beránčí sádlo.

Avšak kdykoli pojal ho spánek a hrát si už přestal,
poklidně na loži spával a chůva ho v náručí měla,
na měkkém lůžku, všech lahůdek syt a s pocitem blaha.

Nyní však zakusí mnoho, když pozbyl milého otce,
Ochránce města, jak zvou ho zde Trójané vedlejším jménem -
Sám jsi jim, Hektore, bránil i brány i mohutné hradby -
Teď, až se nasytí psi, roj červů tě nahého bude
u křivých korábů žrát; tak daleko rodného prahu,
zatímco pro tebe leží zde v paláci nádherná roucha,

jemná a půvabů plná, jež dovedně utkaly ženy.

Ale ty tkaniny všechny já spálím teď v plamenech ohně,
neboť ti k ničemu nejsou, když nikdy v nich nebudeš ležet,
aby tak vzešla ti sláva i u trójských mužů a žen.?

Tak tam mluvila s pláčem a Trójanky sténaly přitom.

XXIII.

Tak tam v Íliu všichni už kvíleli. Achájeci zatím,
jakmile k táboru lodí a k mořskému pobřeží přišli,
ihned se rozptylovali a spěchali každý k své lodi.

Achilleus ještě však nedal svým vlastním vojákům rozchod,
nýbrž promlouval takto k svým krajanům nadšeným pro boj:

„Achájeci, rychlí jezdci, mí oddaní druhové, ještě
nesmíme vypráhat z vozu svá spřežení jednokopytná,
nýbrž se svými koňmi i povozy pojedme rychle
nad mrtvým Patroklem plakat, vždyť taková pocta je mrtvých.

Ale až krutého nářku a kvílení budeme syti,
vypráhnem od vozů koně a všichni tu povečeříme.“

Řekl, i začali kvílet hned hromadně, Achilleus první.

Třikrát kol mrtvoly hnali své koně s půvabnou hřívou,
žalostně lkali, vždyť Thetis v nich vznítala po pláči touhu.

Slzami smáčen byl písek a smáčena výzbroj těch reků,
neboť tak toužili po něm, jenž obracel na útěk vojska.

Achilleus uprostřed nich sám začínal hlasitý nářek,
na hrud' druhovu vložil si ruce, jež hubily muže:

„Raduj se, Patrokle můj, i když jsi už v Hádově sídle!

Vždyť už ti splňuji všechno, co dříve jsem přislíbil: tělo

Hektora přivleku sem, dám psům ho syrové sežrat,

před tvou hranicí pak sám dvanácti vznešeným synům

trójským podřežu hrdla, zle rozhněván kvůli tvé zhoubě."

Pravil, a s Hektorem slavným hned zamýšlel zacházet nectně:

u lůžka Patrokla svého jej do prachu položil na tvář.

Zářící kovovou zbroj si každý z nich odkládal; koně

pouštěli ze jha (ti řehťali silně) a muži si potom

v nesmírném počtu sedli kol rychlého Achilla, k jeho

korábu, neboť jim chystal všem lahodné pohřební hod.

Mnoho tam lesklých volů již chroptělo při zabíjení

noži, též mnoho ovcí, a rovněž mečící kozy.

mnoho i bšlozubých a sádlem kypících vepřů

na oheň Héfaištův kladli a takto je ožehovali.

Proudem prýštila krev pak všude kol mrtvého reka.

Achilla. rychlého v běhu, však ostatní achájsťí vládci

do stanu vedli, kde sídlil král přeslavný, Agamennón:

stěží ho pohuli k tomu, vždyť pro druha hněval se v srdci.

Do stanu vůdce všech vojsk když došli už, k Agamemnánu,

ihned vydali rozkaz všem hlásným zvučného hlasu,

trojnohý velký kotel dát na oheň, zdali by nějak

přiměli Achilla, aby se umyl, jak zbrocen byl krví.

Ten se však urputně vzpíral a naknec přísahu vyřkl:

„Nechat' mi svědkem je Zeus, bůh nejvyšší, nejlepší ze všech:

Nijak se nesluší přec, abych hlavu si ve vodě umyl,

dříve než Patrokla spálím a mohylu nasypu nad ním
a než si ustříhnu vlasy, vždyť nikdy už taková bolest
nemůže zkrušit mé srdce, co živ budu na tomto světě;
přece však z nutnosti nyní se oddejme protivným hodům.

Ráno pak, Agamemnone, ty vladaři mužstva, dej rozkaz
z lesa sem navozit dříví a připravit, čeho je třeba
mrtvému člověku dát, když vstupuje do chmurných temnot,
aby mi nezmarný oheň již Patrokla spálil u odňal
z očí co nejdřív a lid se zas obrátil k válečným činům."

Takto promlouval k nim, ti poslechli ihned a rádi.

Čiperně každý z vládců si připravil pokrm a potom
jedli - z hostiny řádné nic srdce tam nepostrádalo.

Ale když po pití touhu a po jídle ztišili zcela,
každý zas do svého stanu se odebral, aby si lehl.

Achilleus na břehu ležel, kde šumělo hučící moře,
v přeletném chumlu svých vojsk a těžce a bolestně vzdychal
u moře na volném místě, kde šplíchaly vlny až na břeh.

Právě ho jímá spánek, jenž zbavuje srdce všech útrap,
sladce když obestřel ho - vždyť velmi mu zemdlely statné
údy, když Hektora hnal až před Tróju šlehanou větry -
hle, tu přistoupil k němu duch Patrokla přenešťastného,
zcela mu podobný vzrůstem i krásou svých očí i hlasem,
dokonce takový šat měl na sobě, jaký dřív nosil.

Nad hlavou právě mu stanul a s výčitkou promluvil k němu:

?Achille, ty tu spíš a na mne jsi zapomněl. O mne

staral ses, dokud jsem žil, když zemřel jsem, o mne už nedbáš.

Pohřbi mě co možná nejdřív, ať projdu již branami Hádu!

Duše mě od sebe ženou, ty přízraky zemřelých lidí,
za onou podsvětní řekou mě nechtějí vzít mezi sebe,
proto jen naprázdno bloudím tam před Hádem s širokou branou.

Vroucně tě, ubožák, prosím, teď ruku mi podej, vždyť nikdy
znova se nevrátím z Hádu, až k pohřbu mě poctíte ohněm.

Nikdy už nebudem konat své porady zaživa, sedět
opodál milených přátel, ach ne - mě uchvátil právě
žalostný osud, v svou moc jenž dostal mě, jak jsem se zrodil.

Achille, podobný bohům, i tobě však určila sudba,
abys zahynul též zde pod hradbou bohatých Tróů.

Ještě však něco ti povím a přikážu, dáš-li si říci:

Neulož, Achille, v hrobě mé kosti daleko od tvých,
nýbrž společně s tvými, jak rostli jsme ve vašem domě,
když mě, malého chlapce, můj otec k vám z Opúnta přived
do domu, Menoitios, ach pro onu žalostnou vraždu,
v den, kdy milého syna jsem usmrtil Amfidamantu,
i když jsem nechtěl, já bloud, zle rozhněván při hraní v kostky:
tehdy mě do svého domu sám jezdec Pélus přijal,
pečlivě vychoval mne a jmenoval za tvého druha
stejně i kosti nás dvou ať ukrývá společná schráuka,
zlatý, dvouuchý džbán, jež dala ti vznešená matka."

Achilleus rychlý v běhu mu na to zas v odpověď pravil:

„Pročpak, můj nejdraší ze všech; sem ke mně jsi přišel a tohle

všechno mi ukládáš tu? Vždyť já ti přece to všechno
vykonám nesmírně rád a splním, jak ty mi to kážeš.

Přístup však ke mně blíž, ať v náručí na chvílku aspoň
v tomto žalostném bolu si navzájem útěchu skytnem!"

Takto ho oslovil tedy a toužebně rozpřáhl ruce,
avšak nezachyt ho - jak dým zas odešla pod zem
duše s šelestem mírným. Vtom Achilleus procít a užas,
s údivem spráskl ruce a pronesl žalostná slova:

"Propána, vskutku je tedy i v podsvětním Hádově domě
jakási duše a přízrak, jen životní síla v ní není,
neboť po celou noc mi Patrokla přeubohého
duše tu nablízku stála, však tonula v nářku a slzách,
všechno mi přikazovala a příliš mu podobná byla."

Takto k nim mluvil a ve všech tím roznítil po nářku touhu.

Když tak hořekovali dál nad mrtvým m ubohým druhem,

Zora se růžovoprstá jim zjevila. Agamemnón
mocný vybízeli muže i mezky, ať odevšad vyjdou
ze stanů přivážen dříví. Muž vzácný dozíral na ně,
Nérionés, jenž druhem byl zdatného Ídomenea.

Vyšli a v rukou si nesli i sekyry k rubání dřeva,
dovedně spletená lana a před nimi kráčeli mezci,
všude tam do kopce, z kopce a křížem krážem se brali.

Jakmile na stráně ídy už dospěli, bohaté vodou,
vysoké košaté duby hned sekyrou s protáhlým ostřím
začali ve spěchu kácet - ty padaly s mohutným hřmotem.

Achájci štípali potom ty kmeny a přivazovali
na mezky; pod tíhou dřeva zem kopyty rozdupávali,
chodili hustým křovím a toužili po rovné pláni.
Všichni drvoštěpové pak polena nesli; jak velel
Mérionés, jenž druhem byl zdatného Ídomenea.
Řadou pak házeli na břeh svá břemena tam, kde se rozhod
Achilleus pro velký rov jak Patroklovi, tak sobě.
Jakmile sházeli všude tu nesmírnou hromadu dříví,
vespolek usedli všichni a čekali. Achilleus zatím
rozkázal vojákům svým, vždy dychtícím po boji, aby
kovový krunyř si vzali a k vozům zapřáhli koně.
Ti hned na rozkaz vstali a odívali se ve zbroj,
vstoupil pak na každý vůz jak vozka, tak bojovník při něm.
Napřed vyjeli jezdcí, mrak pěšáků za nimi kráčel
bez počtu; uprostřed šiku pak druhové Patrokla nesli.
Všichni si ustříhli vlasy, ty házeli na mrtvé tělo,
takže ho pokryli. Vzadu sám Achilleus držel mu hlavu,
zdrčen, vždyť skvělého druha teď provázel do říše Stínů.
Jakmile na místo přišli, jež Achilleus určil, tam na zem
složili jej a ihned zde kupili hranici dříví.
Rychlý Achilleus však, rek slavný, si usmyslil jinak:
Opodál hranice stanul, svou rusou kštici si ustříh,
kterou k bujnému růstu si pro řeku Spercheios pěstil,
pohlédl na třpytné moře a promluvil rozjitřen v duši:
„Marně ti, Spercheie, slíbil můj otec Péleus, až jednou

domů se navrátím zas, tam do milé otcovské země,
že ti mé ustříhne vlasy a vykoná slavnostní oběť:
padesát beranů bujných že tam ti pak zabije k počtě
do tvých pramenů v místech, kde háj máš a vonící oltář.

Tak ti to sliboval stařec, tys nesplnil úmysl jeho.

Teď, když se nevrátím už já do milé otcovské země,
Patroklu, skvělému reku, své vlasy dám na cestu v oběti."

Skončil a milému druhu své kadeře do rukou vložil
a tak hromadně u všech tím roznítil po nářku touhu.

Byli by kvíleli tam až k západu slunce, vtom ale
přistoupil k Agamemnonu sám Achilleus jasný a řekl:

"Tebe, Átreův synu, tvých slov lid achájský vždycky
poslechne nejochotněji, vždyť nasytit lze se i nářku.

Nyní dej od žároviště všem rozchod a vybidni, ať si
připraví jídlo. Zde všechno my provedem, kteří tu nejvíc
mrtvého na péči máme, jen vůdci ať zůstanou s námi!"

Jakmile náčelník mužů, král Agamemnon, to vyslech,
ihned rozkázal mužstvu, ať k souměrným lodím se vrátí,
toliko pohřební služba tam zbyla a kupila dříví;
zřídili hranici - měla sto stop jak našíš, tak naděl,
na vrch té hranice dali pak mrtvého s bolestí v srdci.

Přemnoho tučných ovcí a lesklé loudavé krávy
před tou hranicí stáli a chystali. Achilleus chrabrý
ze všech odebral tuk, jímž mrtvého od hlavy k nohám
pokryl a do řady kolem ta stažená zvířata rovnal.

Potom dvouuché džbány tam pokládal s medem a tukem,
které k nosítkám stavěl. Pak na dříví vkládal i čtyři
koně vysokých šíjí a přitom bolestně vzdychal.
Při stole devět psů k své potěše Achilleus míval;
dvěma z nich podřezal hrdla a také je na dříví kladl.
Dvanáct šlechtických synů z řad statečných Trójanů posléz
vybral a zabíjel mečem - zlé činy si vymýšlel v srdci.
Ohně pak nezdolnou sílu tam nasadil, aby vše strávil;
bolestně zalkal a volal pak drahého přítele jménem:
"Raduj se, Patrokle můj, a třeba i v Hádově sídle!
Všechno ti splňuji už, co dřív jsem ti přislíbil k poctě:
dvanáct šlechtických synů z řad statečných Tróů tu oheň
pohltní zároveň s tebou. Však trójského Hektora nikdy
nedám plamenům strávit, jen psům ho ponechám sežrat."
Takovou vyslovil hrozbu. Však psi se naň nemohli vrhnout,
neboť ve dne i v noci psům bránila Diova dcera
Afrodité a třela jej růžovým olejem božským,
aby snad nesesedřel kůži mu Achilleus, když ho tak vlácel.
Mimoto černavý mrak bůh Apollón rozprostřel nad ním
z nebe až na trójskou pláň a zahalil celé to místo,
kolik ho zabíral mrtvý, tak aby mu sluneční síla
nemohla vysušit tělo kol dokola v svalech a údech.
Hranice s Patroklem mrtvým však stále se nechtěla vznítit.
Slavný Achilleus rychlý zas něco si jiného smyslil:
Opodál hranice stanul a ke dvěma větrům se modlil,

Zefyra s Boreem vzýval a krásné jim oběti slíbil,
vroucně je prosil a víno jim uléval ze zlaté číše,
aby sem přišli, čímž dříví by vzplálo a v ohni by rychle
shořely mrtvolý všechny. Ty horoucí rekovy prosby
zaslechla rychlá íris a odešla s poselstvím k větrům.
S Zefyrem silného dechu i ostatní hromadně v jeho
paláci slavili hody. Tam přilétne íris a stane
na jejich kamenném prahu. Jak bozi ji očima zhlédli,
naráz povstali všichni a každý ji z větrů zval k sobě.
Ta se však zdráhala sednout a řekla jim: "Nemohu zůstat,
neboť vzápětí půjdu zas ku proudům Ókeanovým,
do země Aithiopů, kde vzdávají blaženým bohům
žertvy, abych i já těch obětí účastna byla.
Avšak Borea prosí, i bouřného Zefyra božský
Achilleus, aby tam přišli, a slibuje oběti krásné,
abyste vznítili v žár jim hranici dříví, kde leží
Patroklos, pro něhož lkají a vzdychají Achájeci všichni."
Jakmile tohle jim řekla, zas odešla. Větrové ihned
zdvihli se s ohromným hlukem a mračna před sebou hnali.
Ihned se přihnali k moři a vanuli, vlny se vzduly
nárazem ostrého dutí. Pak zalétli do žírné Tróje,
na dříví vpadli a oheň hned s mohutným praskotem vzplanul.
Společně po celou noc pak fičeli prudce a váli
do žhavých plamenů ohně. I uchopil Achilleus rychlý
dvouuchý pohár a čerpal jím z měsidla zlatého víno

po celou noc, to vyléval na zem a svlažoval půdu,
napořád volal jménem stín Patrokla přebohého.

Jako as naříká otec, když spaluje synovy kosti,
krátce jenž po sňatku zemřel a nešťastné rodiče zkrušil,
Achilleus naříkal stejně, když spaloval přítele kosti,
okolo hranice žárné se plížil a bolestně vzlykal.

V čase, kdy Denice vzchází a zvěstuje po zemi světlo,
po které v rouše jak šafrán se nad mořem vynoří Zora,
tehdy už na žárovišti has oheň a plameny ztichly.

Větrové hromadně opět se vydali na cestu domů
nazpátek přes Thrácké moře - to ječelo, kypělo, vřelo.

Tehdy již od žároviště syn Péleův odešel stranou,
unaven klesl a sladký spánek ho pojal v svou náruč.

Druzí se hromadně sešli v té době kol Agamemnona,
jejich však lomoz a dupot, jak spěchali, Achilla vzbudil.

Zpříma se posadil rek a takto k nim promluvil: „Nejdříve,
Átreův synu a s tebou i ostatní achájští vládci,

uhaste jiskrným vínem kol dokola ohniště celé,
všude, kam plamenů síla až dosáhla. Ale hned nato
sbírejme kosti, jež zbyly tam po Patroklovi, a dobře

všichni je rozeznávejme - ty snadno lze poznat, vždyť ležel
uprostřed hranice té, však ostatní hořeli všichni
smíchaně na samém kraji, dál od něho, koně i muži.

Ty pak do zlaté urny a dvojité tukové vrstvy
uložme; až i já sám se v Hádově království skryju.

Příliš však vysoký rov vás nenutím navršit nad ním,
nýbrž jen, jaký se sluší. Až potom jej můžete vztyčit
do větší šířky i výšky, vy Achájci, kteří i po mé
smrti zbudete živí zde u lodí s četnými vesly."

Pravil, i poslechl každý rád Achilla rychlého v běhu.

Nejdříve jiskrným vínem to ohniště zhasili zcela,
kam až zasáhl oheň, jak hluboko poklesl popel.

S pláčem bělostné kosti pak sbírali věrného druha
do zlaté urny a kladli je v dvojitou tukovou vrstvu,
potom je složili v stanu a zastřeli jemňounkým plátnem.

Do kruhu změřili hrobku a vyzdili základy koleni
hranice sžehlé a pak zem sypkou sypali navrch.

Když pak vztyčili rov. šli nazpátek. Achilleus zatím
na místě zdržoval mužstvo, v kruh široký kázal mu sednout,
z lodí dal vynášet ceny: hned trojnože, měděné kotle,
železo sivé a potom dal vyvádět koně a mezky,
býky mohutných šíjí a dívky s krásnými pásy.

Nejdříve rychlým jezdcům sám stanovil odměny skvělé:
první si dívku měl odvést, jež uměla bezvadné práce,
navíc pak dvouuchou trojnož, jež obsáhla dvacet dvě míry,
druhému vítězi v jízdě zas navrhl divokou klisnu
ve stáří šesti let, však těhotnou, s mládětem mezčím,
třetímu jezdcí určil zas nový překrásný kotel
s objemem pro čtyři míry, ten dosud se novostí leskl,
čtvrtému vítězi v jízdě dal příslib dvou talentů zlata,

pátému dvouuchý pohár pak stanovil, úplně. nový.

Potom se postavil zpřímá a promluvil k Argejům takto:

„Átreovci, i druzí vy Achájci v důkladné zbroji,

ceny tu v hledišti leží, jsou určeny vítězným jezdcům.

Kdyby však jinému k počtě lid achájský konal teď závod,

já asi první cenu bych dostal a do stanu nesl:

víte přec o mých koních, jak předčí svou zdatností jiné;

oba jsou nesmrtelní, sám Poseidón mému je otci

poskytl, Péleovi, a ten zase mně je dal darem.

Já ale zůstanu tady i koně mí jednokopytní,

neboť tak skvělého reka, svou pýchu, ztratili, muže

vlídného, který často, ach často jim tekutý olej

po hřívách lil, když čistě je vykoupal v třpytivé vodě.

Pro něho smutně teď stojí a želí ho, oběma hřivy

v zármutku klesly až k zemi a stojí tam s bolestí v srdci.

Druzí však v táboře celém se chystejte, kdokoli máte

z Achájů důvěru v koně a k důkladným závodním vozům.“

Takto k nim Achilleus mluvil a obratní jezdci se zdvihli.

Eumélos, náčelník mužů, se pozvedl nejdříve ze všech,

milý Admétův syn, muž proslulý jezdeckým umem.

Po něm syn Týdeův zdvih se, rek mohutný, Diomédés;

do vozu Tróovy koně si zapřáhl, o které kdysi

oloupil Aineia - přesto však Aineia zachránil Foibos.

Rusý pak Átreův syn, král Meneláos, se zdvihl,

potomek Diův, jak třetí a pode jho přivedl rychlé

koně: Podarga svého a Aithu, bratrovu klisnu.

Kdysi ji Echepólos, syn Anchísův, věnoval darem
Agamemnonu, aby s ním do Tróje šlehané větry
nemusel jít, leč doma směl zůstat a těšit se, vždyť mu
veliké jmění dal Zeus a obýval Sikyón širý.

Zapřáhl tedy tu klisnu, jež nesmírně po běhu prahla.
Antilochos jak čtvrtý, syn Nestorův slavný, si zapřáhl
koně s překrásnou hřívou. (Sám Nestór byl velkoduchého
vladaře Nélea syn, vůz jemu vždy tahali rychlí
koně zrození v Pylu.) Vtom přistoupil rozvážný otec
k synu a radil mu dobře, ač syn si už rozumně vedl.

„Zajisté, Antilochu, ač mladý jsi, Poseidón s Diem
velmi si oblíbil tě a v každém jezdeckém umu
oba tě vycepovali, už netřeba dále tě učit.

Skvěle znáš objíždět cíl, však přece jen tihleti koně
příliš jsou pomalí k běhu, což asi ti k nezdaru bude.

Koně ostatních jezdců jsou rychlejší, jezdcí však sami
nevědí více než ty, nic lepšího nemohou smyslit.

Shromáždí proto, můj milý, v svém myšlení veškerý důvtip,
aby ti nemohla ujít a vyklouznout vítězná cena.

Důvtipem o mnoho víc než silou i drvoštěp svede,
důvtipem správce lodi též bezpečně řídí svůj rychlý
koráb na třpytném moři, ač zmítaný nárazy větrů,
důvtipem vozataj vždy má převahu nad vozatajem.

Ale kdo spoléhá pevně jen na vůz a na vlastní koně,

nemoudře obloukem velkým sem tam se při jízdě stáčí,
koně mu po dráze bloudí a nijak je nemůže zvládnout.
Kdo si však poradit umí, byť poháněl špatnější koně,
stále je otáčí zblízka a dívá se k cíli a z mysli
nepouští směr, jež zprvu jim napjatým řemením určil,
bezpečně řídí je k cíli a na jezdce před sebou hledí.
Znamení docela zřejmé ti naznačím, neunikne ti:
trčí tam vyschlý kůl, as na sáh nad povrch země,
ať už je z dubu či smrku, a na dešti nehnije, netlí;
o něj dva kameny bílé jsou opřeny z obou stran v místech,
kde se stýkají cesty, kde hladké je rejdiště koní:
buď je to pomníček muže, jenž dávno už podlehl smrti,
anebo cílová meta, už dlouho zde zřízená lidmi.
Slavný Achilleus rychlý i teď jej stanovil za cíl.
Přiblíž se k němu a těsně žeň vůz i koně kol něho,
sám však na levý bok se při jízdě maličko nakloň
na korbě pletené pevně, však na koně po pravé straně
vzkřikni a bičem ho šlehni a popuť mu otěže z rukou.
U mety podsedni kůň ať objede těsně ten sloupek,
takže se zdánlivě dotkne již samého okraje sloupku
náboj pevného kola. Jen varuj se na kámen vletět,
abys snad nezranil koně, a nárazem nerozbil vůz svůj
k radosti ostatním jezdčům a k ostudě velké sám sobě.
Rozumný buď jen, můj milý, a stále buď ve střehu, neboť
jestliže rychlým během již přejeđe." okolo mety,

nelze tě úprkem dohnat neb dokonce předstihnout v jízdě,

i kdyby za tebou někdo hnal slavného Aríona

(byl to kůň Adrástův rychlý a božského původu) nebo

Láomedontovy koně, tak vzácné a vyrostlé tady."

Takto když promluvil Nestór, syn Néleův, opět si sedl

na místo, jakmile ve všem dal synovi podrohný návod.

Mérionés jak pátý si koně s půvabnou hřívou

zapřáhl; vstoupili na vůz a vhodili do přílby losy.

Achilleus třásl a z přílby los vyskočil Antilochovi

Nestorovu - los po něm zas vládce Eumélos získal,

po něm šel Meneláos, syn Átreův oštěpem slavný,

čtvrtý pak Mérionés měl závodit, poslední s koňmi

Diomédés měl vyjet, rek daleko nejlepší ze všech.

Stáli pak u sebe v řadě, cíl jízdy jim Achilleus určil

daleko na hladké pláni. Též stanovil dozorcem běhu

Foiníka rovného bohům; jenž přítel byl rekova otce,

aby tam sledoval jízdu a potom jim pověděl pravdu.

Potom najednou všichni už pozvedli na koně biče,

oprat' mi po hřbetech švihli a zároveň vzrušeně vzkřikli.

Koně hned pádili plání a rychlým úprkem hnali

od lodí dál a dál, vír prachu se pod hrudí koním

zvedal a do výše stoupal jak mračno neb větrná bouře,

hřívý s vanutím větru jim po šíji divoce vlály.

Někdy se každého vůz jen dotýkal úrodné země,

jindy se ve vzduchu vznášel, jak poskočil, vozkové jejich

stáli na korbách vozů a každému bušilo srdce,
neboť zvítězit dychtil. Z nich pobízel každý své koně,
kteří letěli plání a vířili kotouče prachu.

Když pak ti rychlí oři běh poslední dokončovali
k zpěněné hladině zpět, tu každého zdatnost se nejvíc
jevila: do trysku všichni se vzepjali, vzápětí ale
spřežení Eumélovo se tlačilo do čela vozů,
za ním pak běželi vpřed i hřebčící Diomédovi
z Ília, daleko od nich však nebyli, naopak blízko.

Každou chvíli se zdálo, že skočí už na Eumélovu
korbu, jak široká plece a záda mu hřáli svým dechem,
neboť, jak letěli prudce, mu na záda skláněli hlavy.

Bud' by ho nyní už předjel neb výhru mu učinil spornou,
nebýt mocného Foiba, jenž zanevřel na Dioméda:
ten totiž lesklý bič mu najednou vyrazil z ruky.

Jezdec se kabonil zle a slzy mu vytryskly z očí,
neboť uviděl klisny, jak cválají o mnoho více,
jeho však zmírnili klus - bič nenutil běžet ty hřebce.

Athéně neušlo ovšem, jak Apollón ošálil právě
Dioméda; tu ona hned kvapila k vladaři lidu,
opět mu podala bič a spřežení vdechla zas sílu.

Za synem Admétovým však Athéna přiběhla s hněvem,
zlomila koňské jármo a rázem mu utekly klisny
od cesty na obě strany a oj se mu svalila na zem.

Eumélos skácel se z korby, pad u kola na zem a přitom

odřel si ústa a nos i lokty, a také si čelo
narazil nad obočím - vtom bolestí obě dvě oči
rekovi zalily slzy, proud hlasu mu uvázl v hrdle.
Týdeův syn se uhnul, dál řídil své koně a předjel
o mnoho ostatní jezdce, vždyť bohyně Athéna vdechla
koním obrovskou sílu a rekovi poskytla slávu.
Rusý Átreův syn, král Meneláos, jel za ním.
Antilochos v té chvíli však na koně otcovy vzkřikl:
?Vyrazte nyní i vy! Vůz táhněte rychle co nejvíc!
Ovšem, s tamtěmi koňmi vás nenutím závodit, s koňmi
chrabrého Dioméda; jimž Athéna poskytla nyní
nesmírnou rychlost a jemu chce vydobýt slávu. Vy jenom
Meneláovy koně mi úprkem dohoňte, vzadu
nesmíte zůstat, sic hanbou by potom vás pokryla Aithé,
třebaže pouhá jen klisna! Proč váháte, stateční hřebci?
Neboť já tohle vám řeknu, a to se pak skutečně splní:
Nestór, náčelník lidu, už nebude nadálo o vás
pečovat, naopak: ihned vás zahubí broušeným nožem,
jestli se zpozdíte snad a získáme odměnu horší.
Proto se za nimi pusťte a spěchejte co možná nejvíc!
To já pak provedu sám a vymyslím, kterak bych chytře
proklouzl uzoučkou cestou, nic nutného neopomenu."
Pravil, i lekli se koně té pánovy hrozby a chvílku
pádili o mnoho víc. Vtom úzký hluboký výmol
uviděl Antilochos, rek udatný, před sebou v dráze.

Byla tam trhlina v zemi, kde sevřené přívaly zimní
vyrvaly kousek té cesty a snížily celé to místo.

Zpomalil Meneláos, chtěl sražení vozů se vyhnout.

Antilochos však předjel, když maličko vybočil, a pak
koně své jednokopytné hnal kupředu po kraji cesty.

Zděsil se Átreův syn a zavolal na Antilocha:

„Antilochu, zdrž koně, vždyť nejedeš rozumně! Je přec
úzká tu cesta a brzy zas po širší předjíždět můžeš,
sice bys narazil na vůz a oběma způsobil úraz!“

Pravil, však Antilochos hnal spřežení o mnoho více,
ke spěchu nutil ho bodcem, tak jako by přeslech tu výzvu.

Jako as doletí disk, když do dálky pravicí silnou
hodí jej mladý muž a zkouší svou mladistvou sílu,
o tolik s vozem ho předjel a klisny Meneláovy
zůstaly zpět - vždyť sám je schválně zdržoval v běhu,
sic by se na té cestě jim navzájem srazili koně,
korby pletené pevně by převrhli, jezdci pak sami
do prachu z vozu by spadli, jak dychtili vítězství dobýt.

Rusý pak Meneláos jej káral a pravil mu: „Nikdo
nemůže, Antilochu, být nad tebe potměšilejší!“

Jed' si! Achájeci však jen omylem zvali tě moudrým.

Ale ty bez přísahy ni tak zde nezískáš cenu!“

Domluvil, na koně vzkřikl a takto je oslovil: „Jen mi
déle tu neprodlévejte a nestůjte s bolestí v srdci!“

Vždyť i těmhletěm koním se unaví nohy a údy

dříve než vám - ti oba už ztrácejí svěžest a mládí."

Pravil, i lekli se koně té pánovy domluvy, hned se rozběhli víc a brzy se octli již v patách těm předním.

Argejští seděli v kruhu kol dráhy a hleděli všichni na koně: pádili pláni a vířili kotouče prachu.

První z nich Ídomeneus, král krétský, rozpoznal koně; seděl mimo ten okruh co nejvýše na volné hlídce - ačkoli sám byl vzdálen, hlas Dioméduv jak zaslech, poznal ho, a též koně hned rozeznal, který tak skvěle vynikal: po celém těle byl ryzák, jen na čele zvláštní výrazné znamení měl, jak v úplňku okrouhlý měsíc.

Vladař se postavil zpřima a promluvil k argejským vojskům:

„Poslyšte, druhové milí, vy argejští vůdci a rádci!

Poznávám koně já sám, či vy je už vidíte také?

Jiní než Eumélovi, jak myslím, jsou koně teď vpředu, jiný i vozataj zdá se než Eumélos. Někde tam v pláni stihla je pohroma asi, ač doposud v popředí byli.

Vždyť jsem je před chvílí spatřil, jak objeli okolo cíle, teď však už nemohu nikde je spatřit, ač bedlivě všude po celé trójské pláni mé oči napjatě hledí.

Či tam snad otěže vyklouzly jezdcí a nemohl dobře udržet koně kol mety a tím se mu nezdařil obrát?

Myslím, že vypadl tam a přitom i vůz se mu rozbil,

klisny se vymkly mu z dráhy, když divokost do údů vnikla.

Avšak vstaňte i vy a pohleďte. Nemohu totiž

sám je rozeznat dobře, však zdá se mi, že je to asi
rodem aitólský muž, jenž nad lidem achájským vládne,
přesilný Diomédés, syn Týdea, slavného jezdce."

Na něj však rychlý Aiás, syn Oileův, hrubě si vyjel:
"Copak že, Ídomenee, tak předčasně tlacháš? Vždyť ještě
ve velké dálce se řítí ty kobyly po pláni klusem.

Ty přec v argejském mužstvu tak docela nejmladší nejsi,
ani už příliš bystře ti kukadla nehledí z důlků.

Ty jenom stále tu tlacháš. A přece ti není už třeba
takovým tlachalem být. Jsou jiní tu muži, a lepší!
Stejně klisny jsou vpředu, co vepředu byly i dříve,
Eumélovy - on sám tam stojí a otěže drží."

Na to mu, rozlícen hněvem, král krétský odvětil: "Ty jsi,
Aiante, hrdina v hádkách, zle smýšlíš, však jinak jsi ve všem
nejhorší z Danaů všech, vždyť stále máš nevlídnou mysl.

Pojď jen a vsaďme se spolu buď o kotlík anebo trojnož!
Oba dva za rozhodčího si vyvolme Agamemnona,
kteří to koně jsou vpředu, ať zaplatíš sázku a zmoudříš."

Pravil, a rychlý Aiás, syn Oileův, zdvíhal se kvapně,
aby mu hanlivou řečí dal odpověď, dopálen na něj.

Tu by se hádka těch dvou i dál ještě rozběhla, avšak
rázem sám Achilles povstal a řekl jim důrazně: "Už se
nenapadejte dál tak zlými a zlostnými slovy,

Aiante s Ídomeneem, to věru se nesluší na vás!

Sami přec máte to za zlé i jinému, kdo by tak jednal.

Naopak, sed'te i vy zde v kruhu a na koně hled'te!
Pojedou jezdcí sami co nejdřívě okolo, když tak
touží vítězství dobýt, a potom poznáte každý,
kteří z achájských koní jsou vzadu a kteří jsou napřed."

Pravil, vtom Diomédés se přihnal již docela blízko,
stále po hřbetě šlehal své spřežení bičem a koně
do výše zdvíhali nohy a střelhibitě pádili dráhou.

Napořád zrnecka prachu se na jezdce snášela, jeho
zlatem zdobený vůz i kováním z cínu se řítíl
za koňmi rychlými v patách. I zanechal za sebou vzadu
jenom nevelkou kolej ráf loukotí v jemňounkém písku -
takovým letělo letem vpřed spřežení Diomédovo.

Zastavil uprostřed dráhy a koním se z krku i z hrudi
řítily potůčky potu a stékaly do prachu na zem.

Sám pak seskočil z vozu, jenž zářil jak slunce, a opřel
o koňské, jařmo svůj bič. Též Sthenelos statný ni chvíli
neváhal, naopak ruče se uchopil vítězné ceny;
přikázal srdnatým druhům tu dívku hned do stanu odvést,
odnést i dvouuchou trojnož, sám od vozu vypřahal koně.

Antilochos hned po něm. vnuk Néleův, přihnal své koně,
úskokem před Meneláa se dostal, ne rychlostí, ale
Meneláos i tak hnal rychlé své koně hned za ním.

Jako as od kola kůň je vzdálen, když unáší svého
pána s vypětím sil a rovinou pádí i s vozem,
ocas pak konečkem žíní se dotýká loukotí kola;

docela blizoučko běží i kolo, takže pak zbývá
uprostřed nevelký prostor, když uhání po širé pláni
takto as Meneláos byl pozadu za Antilochem,
ačkoli zpočátku ještě byl pozadu na dohod disku;
brzy ho dohonil však, vždyť na prospěch byla mu síla
Aithy s půvabnou hřívou, té bezvadné bratrovy klisny.
Kdyby však oběma ještě ten závod se o chvíli protáh,
byl by ho najisto předjel a jízda by nebyla sporná.
Vtom ale Mérionés, druh výtečný Ídomeneův,
za slavným Meneláem se opozdil na dohod kopí:
s půvabnou hřívou měl koně, však ze všech ty
nejpomalejší, nejslabší byl i sám, aby o závod ujížděl s vozem.
Avšak Admétův syn se poslední vrátil, a pěšky:
vlekl svůj krásný vůz a před sebou poháněl koně.
Slavný Achilleus rychlý jak spatřil ho, pocítil soustrast,
povstal a vzletnými slovy tak hovořil k argejským šikům:
"Naposled přichází muž, co nejlíp zná spřežení řídit;
proto, jak se to sluší, my druhou mu udělme cenu;
avšak Týdeův syn ať odtud si odnese první."
Pravil, a naprosto všichni to chválili, jak jim on radil.
Byl by mu dal už i koně, vždyť Achájci schválili návrh,
rychle však Antilochos, syn statného Nestora, povstal,
svého se domáhal práva a odvětil Achilleovi:
„Jestliže, Achille, splníš, cos řekl, pak velmi se budu
na tebe hněvat, vždyť chceš mu odejmout cenu jen proto,

že mu pohroma stihla i vůz i spřežení rychlé,
ačkoli sám je skvělý. Však dřív se měl k blaženým bohům
modlit, pak jistě by s koňmi sem nepřišel poslední ze všech.
Jestli ho lituješ ale a srdci tvému je milý,
spoustu máš ve stanu zlata, máš nadbytek bronzu, máš stáda,
mnoho máš služebných dívek i koní jednokopytných:
z toho cos vezmi a dej mu, byť později, cenu i větší,
anebo ihned teď, ať mohou tě Achájeci chválit.
Já mu tu klisnu však nedám! Ať každý se pokusí o ni,
kdokoli bude z mužů chtít rukama zápasit se mnou."
Pravil, i zasmál se tomu rek proslulý, Achilleus rychlý,
radost měl z Antilocha, vždyť byl mu vždy přítelem milým.
Proto mu odpověď dával a hovořil vzletnými slovy:
"Když tedy Antilochu, mě vybízíš jiného cos dát
z majetku Eumélovi, i to já ti ochotně splním.
Bronzový krunýř mu dám, jež odňal jsem Asteropaiu;
po celém obvodu jeho se litina k zpevnění vine
z lesklého cínu - v něm bude mít majetek nesmírně cenný."
Pravil, a milému druhu hned přikázal, Automedontu,
vyvézt ho ze stanu; šel, ten krunýř přines a vložil
do rukou Eumélovi, jež s radostí velkou ho přijal.
Tu se i Meneláos tam pozvedl s bolestí v srdci,
rozhněván na Antilocha. Hned hlasatel do rukou vložil
vladaři žezlo a kázal všem Argejským naprosto zmlknout.
Král pak vzápětí mluvil, rek bohům podobný: "Cos to

provedl, Antilochu, ač předtím tak rozumný, moudrý?

Potupils dovednost mou, mé koně jsi zdržel, a svoje

Istivě jsi dopředu hnal, ač o mnoho špatnější byli.

Proto, argejší vůdci a poradci, rozsud'te nyní

nestranně spor nás dvou, však nikoli z přízně k nám, aby

jednou neřekl někdo z nás Achájů oděných kovem:

ťZvítězil Meneláos jen podvodem nad Antilochem:

klisnu si odvedl sám, ač mnohem měl špatnější koně,

avšak vynikal nad ním jak vznešeným stavem, tak mocí. Ť

Sám tedy podám zde návrh a myslím, že nikdo v mém soudu

z Danaů nevytkne nic, vždyť bude to nestranný návrh.

Antilochu, jak zvyk je, sem přístup, potomku Diův,

postav se před koně, před vůz, bič svižný měj v ruce, jímž právě

poháněls, dotkni se koní a přisahej před Poseidónem,

chvějícím zemí, žes naschvál a úskočně nezdržel vůz můj."

Rozumný Antilochos mu na to zas v odpověď pravil:

?Utiš se už! Vždyť já jsem o mnoho mladší, než ty jsi,

vladaři Meneláe, tys starší i lepší a sám víš,

kterak se mladý muž dá k chybám a pokleskům strhnout:

často se ukvapí v duchu a bývá i lehkomyšlný.

Proto se ovládni v srdci, já sám ti postoupím klisnu,

kterou jsem po právu vyhrál; a kdybys i z majetku mého

požádal většího cos, já hned bych ti raději dal to,

nežli bych, potomku Diův, měl navěky vypadnout z tvého

srdce a před tváří bohů se projevil jakožto rouhač."

Pravil, a přiváděl klisnu syn Nestora, chrabrého reka,
do rukou Meneláovi ji předával. Vladaři srdce
okřálo, jako když rosa se rozestře po stéblech v době,
kdy už obilí zraje a na polích trčí les klasů.

Podobně okřálo srdce i tobě, vladaři, v prsou.

Proto jej oslovil hned a hovořil vzletnými slovy:

„Antilochu, já sám se na tebe přestanu nyní

hněvat, vždyť ani dřív jsi nebyval zpupný, ba ani

neuvážlivý - jen teď tvou rozvahu přemohlo mládí.

Avšak příště se varuj Istí šalit lepšího muže!

Z Achájů nikdo by jiný tak snadno mě udobřit nemoh!

Ale tys mnoho již zkusil a mnoho jsi vytrpěl pro mne,

i tvůj šlechetný otec a rovněž tvůj bratr. A proto

vyhovím rád tvé prosbě a mimo to dám ti tu klisnu,

i když je majetkem mým, ať poznají dobře i tito,

nikdy že není mé srdce tak tvrdé a nadmíru vzdorné.“

Pravil, a Antilochovu dal příteli Noémonovi

příkaz, ať odvede klisnu - sám vzal si pak zářící kotel.

Vzápětí Mérionés si zvedl dva talenty zlata,

v pořadí čtvrtý, jak přijel, však pátá zbyla tam výhra,

pohár se dvěma uchy; ten Achilleus Nestoru přiřkl,

argejským vojskem jej nesl, pak přistoupil k starci a řekl:

„Vezmi si tento dar i ty, ať památku máš v něm

na slavný Patroklův pohřeb - vždyť jej už nespatriš nikdy

v družině argejských mužů; i dávám ti tuhle tu výhru

bez závodění: v boj pěstní už nepůjdeš, nebudeš také zápolit, zápasit kopím a nebudeš závodit v běhu, neboť už, milény starče, tě sužuje obtížné stáří."

Řekl, a podal mu pohár. I přijal ho s radostí Nestór, potom ho oslovil takto a hovořil vzletnými slovy:

"Všechno to, milý synu, jsi popravdě řekl: mé údy nejsou už, přáteli, pevné, ni nohy, a také mé paže na plecích z obou stran se mrštně už nepohybují.

Kéž bych byl dosud tak mlád a měl tak bezpečnou sílu, jako když v Búprasiu kdys Epejští konali pohřeb vladaře Amarynkea a princové určili závod:

tehdy se žádný muž mi nerovnal, z Epeiů nikdo, ani z Pylanů samých, ni z Aitólů nesmírně zdatných.

Klytomédés mi podleh, syn Énopův, v souboji pěstním, Ankaia pleurónského jsem přemohl, soupeře svého, Ífikla, i když byl zdatný, jsem tenkrát předstihl v běhu, Fyléa s Polydórem jsem vítězně oštěpem předčil.

Kleatos s Eurytem jen mě předjeli v závodě s koňmi, ti však mě přemohli počtem, jak oba dva zvítězit prahli, poněvadž největší výhry tam doposud zbývaly volné;

byli to dvojčata: jeden jen stále otěže třímal, stále jen otěže třímal a druhý zas pobízel bičem.

Takový kdysi jsem byl, však nyní ať opět si mladší takových výkonů hledí; já musím teď trudné své stáří poslouchat, avšak tenkrát jsem vynikal nad bohatýry.

Ale už jdi a dál zas oslavuj přítele hrami,
já pak od tebe přijmu ten pohár s radostí v srdci,
na mne že trvale myslíš, jenž k tobě jsem přilnul, a poctu
dáváš mi, kterou mám ctěn být, jak sluší se, v achájském lidu.
Za to ať věční bozi ti ušetří odplatu hojnou!"

Pravil, a Achilleus nazpět se odebral početným davem
Řeků, jak od Nestora tu všemožnou pochvalu vyslech.

Pěstní boj

A již odměnu určil v tom obtížném zápase pěstním:
přiváděl statného mezka, jej přivázal na závoďišti,
divého, šestiletého, jež ujařmit velmi je těžké;
naopak poraženému rek stanovil dvouuchý pohár.

Potom se postavil zpřímá a promluvil k Argejským takto:

"Átreovci, i druzí, vy Achájeci v důkladné zbroji,
k zápasu o tyto ceny dva nejlepší vybízím muže,
důkladně napřáhnout pěstě a bít se. A komu z nich Foibos
vítězství dá a to pak mu přiznají Achájeci všichni,
ten ať se do stanu vrátí a statného mezka si vede;
kdo však podlehne, ten si zas odnese dvouuchý pohár."

Pravil, a Panopéův syn Epeios ihned se zvedal,
krásný a velký muž, jenž znalý byl pěstního boje.

Ten pak statného mezka se chopil a provolal: "Přístup
blíž, kdo dvouuchý pohár si odtud chce odnést, však mezka
sotva si někdo jiný z nás Achájů odvede, kdo by
zvítězil pěstmi, vždyť já jsem nejlepší - s pýchou to říkám!"

Což není dost, když chabý jsem ve zbrani? Není přec možné,
aby se v činnosti každé stal jedinec dovedným znalcem.

Proto všem tohleto řeknu, a to se pak skutečně splní:

Na cucky rozbiju ho a v těle mu zpřerážím kosti;
ať naň pohřební služba zde na místě hromadně počká,
aby ho odnesla odtud, až pod mýma rukama zhyne."

Pravil, i umkli všichni a nastalo hrobové ticho.

Jediný Euryalos naň povstával, podobný bohům -

Mékisteus byl jeho otcem, ježž zplodil král Talaos; tento

Mékisteus na pohřeb přišel kdys do Théb, když Oidipús padl,

a tam v závodních hrách byl vítězem nad všemi borci.

O něho kopiník slavný, syn Týdeův, vzorně se staral,

slovy mu dodával mysli a vítězství ze srdce přál mu:

Nejdříve na boky pás mu přiložil, potom mu podal
řemeny z tažného býka, tak dovedně vykrajované.

Oba pak, chráněni pásem, již do středu bojiště vešli,

pozvedli naproti sobě již oba dva pádné své ruce.,

naráz se na sebe vrhli a pravice těžké se střetly.

(Čelistí strašlivý skřípot se ozýval, odevšad z údů

proudem řinul se pot. Vtom Epeios slavný se vztyčil,

udeřil soupeře v tvář, když kolem se rozhlížel -- ten pak

déle už nemohl stát, vždyť nádherné údy mu klesly.

Jako se vymrští ryba, když Boreás hladinu čeří

u břehu plného řas a temná ji vlna hned skryje,

tak se on vymrští zraněn; než klesl, již Epeios chrabrý

rukama chyt ho a vzpřímil; jej obstoupili druhové milí,
kteří ho bojištěm vedli, když stěží jen nohama pletl,
plival sraženou krev a na stranu nakláněl hlavu;
vedli ho, u svých druhů ho posadí, bezvědomého,
sami se vrátili však a přinesli dvouuchý pohár.

Zápolení

Jiné zas Péleův syn již třetí stanovil ceny
pro trudný zápas kdo s koho, a rekům je před oči stavěl:

veliký, ohnivzdorný dal vítězi trojnohý kotel,
který si za dvanáct krav lid achájský přibližně cenil,
soupeři přemoženému však do středu postavil dívku,
znalou všelikých prací -- tu cenili za čtyři krávy.

Potom se postavil zpřímá a promluvil k Argejům takto:

"Povstaňte, kteří to chcete i v tomhleto zápase zkusit!"

Pravil, a veliký Aiás již povstával. Telamónovec,
zdvihl se Odysseus též, muž důvtipný, úskoků znalý.

Když byli hotovi k boji a do středu bojiště vešli,
pevnými pažemi svými druh druhu uchopil v náruč,
podobni ve střeše krokvím, jež zaklínil proslulý tesař
na strmém, vysokém domě, čímž před silou větrů ho chrání.

Oběma praskalo v zádech; když odvážné ruce je tiskly
ze všech svých sil a vlhký pot se po údech řinul.

Borcům po celých zádech a po žebrech přčetné pruhy
doruda naběhly krví, však soupeři stále a stále
dychtili vítězství dojít a získat půvabnou trojnož.

Nijak ho nemohl skácet a povalit Odysseus na zem,
nijak to nemoh ni Aiás - klad Odysseus urputný odpor.
Když pak se nudili již i Achájci v důkladné zbroji,
tehdy ho oslovil Aiás, rek mohutný, Telamónovec:
"Zchytralý Odyssee, ty Láertův potomku božský,
zdvihni mě nebo já tebe - sám Zeus pak zařídí další."
Řekl, a zdvíhal ho, avšak Istný Odysseus na úskok myslil:
kopl ho do předkolení a patou mu podrazil nohy;
Aiás upadl naznak a zároveň padl mu na hrud'
Odysseus. Achájský lid se díval a úžasem strnul.
Potom ho Odysseus zdvíhal, ten nezdolný hrdina slavný:
trochu jím ze země pohnul, však zcela ho nemohl zdvihnout;
proto mu podlomil nohu; vtom oba se svalili na zem,
blizoučko u druhu druh, a přitom se zmazali prachem.
Zas by se byli už zvedli a potřetí podnikli zápas,
ale sám Achilleus povstal a v utkání dalším jim bránil:
"Dál se už nepotýkejte a trýzněním nemařte síly,
vítězství oběma patří, i ceny si vezměte stejné,
a pak jděte, ať mohou i Achájci jiní se utkat."
Pravil; ti nesmírně rádi to slyšeli, poslechli ihned,
potom si setřeli prach a opět si oblekli oděv.

Běh

Vzápětí Achilleus určil zas odměny pro závod v běhu:
stříbrné měsidlo skvostné - šest měř sic mohlo jen pojmout,
bylo však na celém světě svou krásou nejnádhernejší,

neboť to půvabný výtvar byl sídonských umělců zručných,
avšak foiničtí plavci ho odvezli po chmurném moři,
v přístavě stanuli s lodí a dali ho Thoantu darem.

Eunéos Ijásonovec jej chrabrému Patroklu nabíd,
aby byl Priamův syn jím vykoupen, Lykáón trójský.

Achilleus příteli k počtě i tohleto měsidlo určil
jakožto cenu běžci v tom závodě nejrychlejšímu;
velkého, tučného býka pak stanovil druhému po něm,
konečně za třetí výhru půl talentu stanovil zlata.

Potom se postavil zpřima a promluvil k Argejům takto:

"Kdokoli chcete to zkusit i v tomhleto zápase, vstaňte!"

Sotva to řekl, hned vstával syn Oileův, přerychlý Aiás,
zvedal se Odysseus, důvtipný rek, syn Nestorův po něm
Antilochos - ten předčil zas veškeré jinochy v běhu.

V pořadí za sebou stáli, cíl běhu jim Achilleus značil.

Od ohrady se táhla jim dráha. Vtom rychle již napřed
ubíhal Aiás, a v patách se Odysseus slavný mu řítíl,
jako as tkalcovská hůlka je docela nablízku hrudi
tkadleny s půvabným pásem, jež rukou ji přitáhne hbitě,
u samé hrudi ji drží a osnovou provléká útek -

takto nablízku za ním i Odysseus běžel a vzadu

šlapal do jeho stop, než prach moh dopadnout na ně.

Na hlavu Odysseus jasný mu dýchal, jak stále se za ním
úprkem hnal; tu všichni naň Achájci křičeli, když tak
zvítězit dychtíl - v té snaze ho nesmírně povzbuzovali.

Ale když poslední běh již končili, Odysseus letmo
k Athéně jiskřivých zraků se v srdci potichu modlil:
"Bohyně, slyš mě a vlídně mým nohám na pomoc přispěj!"

Takto ji v modlitbě prosil, jej slyšela Athénská Pallas:
dodala hbitosti údům, jak nohám, tak seshora rukám.

Ale když zakrátko měli již dorazit v závodě k cíli,
Aiás při běhu sklouzl (ten pád byl Athény dílo)
tam, kde se hromadil trus již mrtvých bučivých hověd,
která Patroklu k počtě dal porazit Achilleus rychlý:

Aiás měl plný nos i ústa kravského trusu.

Odysseus stíhaný strastmi, rek jasný, si měsidlo nesl,
protože doběhl první - rek Aiás získal však býka.

Stanul a rukama držel roh tohoto polního býka,
plival chuchvalce trusu a v družině Argejů řekl:

„Běda, mně podtrhla nohy ctná Pallas, jež Odysseovi
dávno už staví se po bok a pomáhá jemu jak matka.“

Takto k nim mluvil a všichni se ze srdce zasmáli tomu.

Nato si Antilochos již odnášel poslední výhru,
úsměv mu na rtech hrál, i promluvil k Argejům takto:
"Přátelé, všichni to víte, já přece však povím, že bozi
lidem staršího věku i nyní tu vzdávají poctu.

Aiás jen o něco málo je starší; než já jsem, však tuhle
Odysseus rodem je starší a patří už ke starším lidem,
ale je doposud prý tak jadrný kmet, že je těžké

Achájům utkat se s ním, krom Achilla, o závod v běhu."

Pravil, a takto chváhl vzdal rychlému Achilleovi.

Achilleus v odpověď na to mu odvětil těmito slovy:

"Antilochu, z tvých úst ta pochvala nevyjde marně,

neboť já ke tvé výhře ti přidám půl talentu zlata."

Řekl, a dával mu zlato a onen ho s radostí přijal.

Zápas o štěpem

Potom Péleův syn zas přinášel dalekostinný

oštěp, jež stanovil k výhře, štít položil k němu a přilbu,

výzbroj to Sarpédontovu, jež Patroklos mrtvému odňal.

Nato se postavil zpříma a promluvil k Argejům takto:

"K zápasu o tyto zbraně já volám dva nejlepší muže:

oblečte výzbroj a vezměte kopí, jež hluboko vniká

do těla, a pak zkuste zde před davem vzájemný zápas:

kdokoli krásné tělo z vás dvou pak zasáhne dřívě,

přes krunýř dotkne se útrob i černé druhovy krve,

tomu já tento meč dám odměnou, překrásný thrácký

výtvar zdobený stříbrem, jež odňal jsem Asteropaiu.

Oba ať stejným dílem si odnesou tuhleto výzbroj.

Navíc pak ve svém stanu jim připravím hostinu skvělou."

Pravil, i zvedl se Aiás, rek veliký, Telamónovec,

zvedl se Diomédés, syn Týdeův, bojovník silný.

Když pak na obou stranách se rekové oděli ve zbroj,

do středu kráčeli oba a oba dva hleděli strašně

dychtiví utkat se v boji; všech Danaů zmocnil se úžas.

Když tak na sebe šli a byli už docela blízko,

tříkrát se na sebe vrhli a tříkrát se přihnali zblízka.

Tehdy v okrouhlý štít mu zabodl Aiás své kopí,
avšak do těla nevnik, vždyť zevnitř chránil ho krunýř.

Týdeův Diomédés zas nad krajem velkého štítu
hrotem lesklého kopí mu stále jen po hrdle mířil.

Tehdy však o Aianta se Achájeci tuze již báli,
oba dva vybidli přestat a odnést si odměnu stejnou.

Přesto ten veliký meč dal Achilleus Diomédovi,
nesl ho zároveň s pochvou a s řemenem krojeným vkusně.

Házení diskem

Potom zas určil k výhře syn Péleův železný kotouč,
kterým Éetión, muž nesmírně silný, kdys házel;
ale když jasný rek jej usmrtil, Achilleus rychlý,
v lodi si odvez ten kotouč i s ostatní kořistí hojnou.

Nyní se postavil zpříma a promluvil k Argejům takto:

„Vstaňte, kteří to chcete i v tomhleto zápasu zkusit!

I kdyby opodál města měl přemnoho úrodných polí,
v průběhu pěti let mu k potřebě postačí toto
železo - nebude z nouze buď pastýř neb oráč mu chodit
do města železo shánět - ten kotouč ho poskytne hojnost.“

Pravil, a Polypoités, muž udatný v boji, hned povstal,
povstal Leonteus po něm, ten silák podobný bohům,
Aiás Telamónovec též povstal, i Epeios slavný.

V řadě tam stáli a touše se uchopil Epeios slavný.

Zakroužil jím a hodil - smích zazněl všech Achájů přítom.

Druhý pak kotoučem hodil rek Leonteus, udatný v boji.

Potřetí veliký Aiás jej vymrštil, Telamónovec,
ze své pravice pádné a přehodil značky všech před ním.

Ale když Polypoités disk uchopil, bojovník zdatný -
a jak daleko pastýř svůj obušek vymrštil z ruky,
jenž se pak ve vzduchu točí a přelétne dobytčí stádo -
tak on přes celou dráhu touš přehodil - úžasem vzkřikli.

Silného Polypoita pak druhové vstali a nesli
k dutým prostorným lodím tu odměnu vladaře svého.

Střílení z luku

Nakonec střelcům z luku dal modravé železo k výhře:

deset tam sekýrek složil a deset dvojsekyr ostrých;
na lodi s temnou přídou dal postavit vysoký stožár
opodál v pobřežním písku a k němu na tenké stužce
plachého holoubka dal jen za nohu připnout a velel
střílet naň. "Ten, kdo z vás toho plachého holuba trefí,
sekery všechny ať vezme a domů je nese; kdo ale
onoho ptáka se chybí a zasáhne toliko stužku,
zřejmě je horší, a ten si jen sekyrky odnese odtud."

Pravil, a povstal Teukros; král silný a mocný, a po něm
povstal i Mérionés, druh statečný Ídomeneův.

Chopili losy a jimi pak v kovové přilbici třásli.

Vyskočil jakožto první los Teukrův. Ten s úsilím z luku
ihned vystřelil šíp, však neslíbil Foibovi vládci,
ze svých že prvňátek jehňat mu vykoná slavnostní oběť.

Proto se ptáka on chybil, vždyť Foibos mu odepřel zásah;
stužku jen u nožky trefil, již pták byl uvázán k stěžni:
rázem ten ostrý šíp skrz naskrz tkaničku přetřal.

Hned pak vyletěl holub až k nebesům, stužka však dolů
volně se spustila k zemi - vtom strhl se Achájů pokřik.

Mérionés mu kvapně luk z pravice vytrhl, neboť
dlouho již svíral šíp, když Teukros tu na ptáka mířil.

Vzápětí Apollónovi dal příslib, Přesnému střelci,
ze svých že prvňátek jehňat mu vykoná slavnostní oběť:
plachého holuba spatřil už vysoko, pod clonou mraků:
tam, jak dokola kroužil, jej do hrudi pod křídlo zasáh.

Naskrz proletěl šíp, však opět se navrátil na zem,
před nohy Mérionovi se zabod. Pták střelený šípem
na stožár tmavé lodi se nadarmo pokoušel sednout -
na stranu svěsil šiji a hustá křídla mu klesla.

Vzápětí také duch mu vyletěl z údů, i spadl
opodál stožáru na zem; lid s podivem hleděl a žasl.

Ihned si Mérionés všech deset vzal dvousečných sekyr,
Teukros však k dutým lodím nes toliko sekyrky prosté.

Házení kopím

Naposled Péleův syn tam stinný položil oštěp,
za výhru nový kotel jim přinesl, zdobený květy,
který měl hodnotu býka. I povstali vrhači kopí:
povstal již Agamemnón, syn Átreův, přemocný vladař,
povstal i Mérionés, druh statečný Ídomeneův.

Slavný Achilleus rychlý k nim promluvil: „Átreův synu,
víme to přece, jak ty vždy vynikáš nad všechny druhy,
oč jsi nejlepší silou a rovněž házením kopí:
nuže s touhletou výhrou se k prostorným korábům navrať,
chrabrému Mérionovi však věnujme tady ten oštěp,
svolíš-li laskavě ty - já sám bych to alespoň radil."
Pravil, a Agamemnón rád souhlasil, velitel mužstva.
Bronzový oštěp tak dostal rek Mérionés a vladař
hlásnému Talthybiovi pak podal svou překrásnou výhru.

XXIV.

Skončil se slavnostní zápas. Lid začal se rozcházet, všichni
spěchali k rychlým lodím a každý teď pomýšlel, jak se
zotavit jídlem a lahodným spánkem. Však Achilleus v mysli
stále měl milého druha a naříkal. Spánek ho míjel,
krotitel tvorů všech. Sem tam se otáčel v lůžku,
po Patroklově síle a po jeho svěžesti toužil:
na vše, co vykonal s ním a kolik s ním vytrpěl strastí
za četných potyček s muži a v námaze po strastných vlnách -
na to si vzpomínal teď a proudem proléval slzy;
chvílemi na bok si lehal a chvílemi ležel zas naznak,
chvílemi na tváři též. Však jindy se vzpřímil a povstal,
chodíval po mořském břehu pln zármutku, aniž mu ušlo,
že už nad mořem vzchází a nad celým pobřežím Zora;
tu pak, kdykoli k vozu si zapřahal rychlé své koně,
Hektora vzadu za vůz vždy vázal a po zemi vláčel.

Když pak s ním třikrát objel rov mrtvého Patrokla, opět ve stanu odpočíval. Jej do prachu složil a tam ho nechával na tváři ležet; sám Foibos však jakémukoli zhydění mrtvoly bránil, vždyť litoval tohoto reka, ačkoli mrtev již byl. Jej celého zlatým svým štítem přikrýval, aby mu rek tím vláčením neodřel tělo.

Tak tedy Achilleus v hněvu tam slavného Hektora hyzdil.

Cítili blažení bozi s ním lítost hledíce na to,

bystrozrakého Herma pak nutili tajně ho odnést.

Všichni ostatní bozi to vítali, nikdy však Héra,

Poseidón nikdy a nikdy ni Pallas jiskřivých zraků;

trvali na svém, vždyť posvátná Trója jim byla jak dříve

protivná, Priamos rovněž, i lid, čímž Paris byl vinen,

který dvě bohyně zlehčil, když na salaš k němu kdys přišly,

zato však pochválil tu, jež skytla mu záhubnou rozkoš.

Ale když od té chvíle již dvanáctá Jitřenka vzešla.

tehdy s výčitkou Foibos se obrátil na nesmrtelné:

„Jak jste, vy bohové, krutí, jak zhoubní! Což nikdy snad Hektór

z bezvadných býků a koz vám nespálil za oběť kýty?

Nechcete ani nyní, ač mrtvého, zachránit, aby

matka ho nemohla spatřit ni manželka jeho a dítě,

Priamos otec ni národ - ti všichni by padlého roka

na ohni spálili rychle a vzdali mu poslední pocty.

Litému Achilleovi spíš, bohové, pomáhat chcete,

která rozsahu nemá ni slušnost a v hrudi mu chybí

citlivé, povolné srdce - jak lev má ukrutnou mysl;

který své odvážné myslí a veliké síle se poddá,

vrhá se na stáda lidí a takto si získává žrádlo.

Takto i Achilleus pozbyl dar lítosti, nežije stud v něm,

který velice může i škodit i prospívat lidem.

Leckdo přec nejednou ztratí i jinou, milejší bytost,

bud' to rodného bratra neb dokonce vlastního syna;

přece však přestane jednou i plakat a naříkat, nehul

přetrpělivou mysl dal osud smrtelným lidem.

Avšak tenhleten muž, uč slavnému Hektoru odňal

milený život, dál k vozu ho vážu a vláčí ho kolem

náhrobku milého druha, což není mu k slávě ni ke cti.

I když je Achilleus chrabry, at' my na něj nezanevřeme,

neboť v šíleném hněvu dál hyzdí to bezduché tělo!"

Héra bělostných paží mu pravila v návalu zlosti:

„Mohla by, Stříbrnoluký, mít platnost tato tvá výzva,

jestliže Achillea i Hektora poctíte stejně.

Hektór je smrtelný muž, sál mléko jen z ženina prsu.

Achilleus vrak je bohynin syn, já samu ji přece

živila, vychovávala, a pak jsem ji za ženu dula

Péleovi; jenž bohům se v srdci stal nade vše milým.

Všichni jste na svatbě byli, vy bohové, s nimi, i ty jsi

hodoval, na loutnu hrál. ty nevěrný, příteli špatných!

Zeus, jenž hromadí mraky, jí takto zas v odpověď pravil:

„Nesmíš se, Héro; zlobit tak docela na bohy! Stejnou

poctu nebudou mít ti dva. ač z lidí i Hektór
ze všech, co v Íliu jsou, byl bohům nade vše milý,
jakož i mně, vždyť na milé dary on nezapomínal,
nikdy nepohřešoval můj oltář část hostiny řádné,
zápalnou oběti a víno - vždyť tohle je pocta nás bohů.

Chrabrého Hektora však se chraňme potají unést;
za zády Achillovými to nelze, vždyť stále a stále
matka mu po boku stojí a pomáhá ve dne i v noci.

Kdyby tak někdo z bohů sem Thetidu zavolal ke mně,
abych já rozumný návrh jí podal, jak Achilleus měl by
výkupné od Priama si vzít a Hektora vydat!"

Pravil, a rychlá íris hned s poselstvím k Thetidě spěla.

Uprostřed mezi Samem a skalnatým Imbrem se vrhla
do temných mořských vod - pláň vodní se zčeřila přitom.

Íris do mořských hlubin se vnoří jak z olova kulka,
která na rource tkví, jež z rohu je polního býka,
pod vodu vniká a nese již záhubu hltavým rybám.

Zastihla v prostorné sluji ctnou Thetidu, ostatní mořské
bohyně seděly družně kol ní. Tam uprostřed ona
plakala nad sudbou syna tak skvělého, který jí v trójské
hrudnaté zemi již brzy měl zahynout, daleko z vlasti.

Íris rychlá jak vítr šla blíž a řekla jí: "Vzhůru,
Thetido! Volá tě Zeus, jenž nezvratné úmysly chová.

Bohyně stříbrnohá jí odpoví, velebná Thetis:

"Pročpak ten veliký bůh mě vybízí? Velmi se hanbím

prodlévat s nesmrtelnými, mám nesmírný zármutek v srdci.

Přece však půjdu, vždyť cokoli pronese, musí se splnit!"

Řekla, a tmavý- závoj si vzala ta bohyně jasná,
nad něj nemohlo věru být na světě černější roucho.

Vyšla a před ní se brala již iris rychlá jak vítr,
mořské vlny kol nich jim při chůzi ustupovaly.

Z vody pak vystoupily na břeh a vznesly se k nebi, kdo našly
Dia, jenž do dálky vidí; kol něho tam hromadně všichni
seděli ostatní bozi vždy blažení, žijící věčně.

Sedla si k Diovi otci, když z místa se pozvedla Pallas.

Héra ji vítala vlídné, a do rukou vtiskla jí zlatý
nádherný pohár; Thetis se napila, vrátila číši.

Otec bohů a lidí pak takto k ní začínal mluvit:

"Přišlaš, Thetido božská, sem na Olymp, třebaže velmi
truchlíš a nesmírnou bolest máš v srdci - i sám to vím dobře.

Ale i tak ti povím, proč k nám jsem tě zavolat kázal.

Po devět dní už zuří spor v družině bohů jen kvůli
mrtvole Hektorově a Achillu, města jenž boří.

Herma bystrozrakého chtí donutit, aby ho tajně
odnesl - ale tu slávu já udílím Achilleovi,

abych tvou úctu a lásku si zachoval pro příští časy.

Rychle se odeber k vojsku a vyříd' tam synovi svému:

řekni, že bohy to hněte, však já že se obzvláště ze všech
olympských na něho hněvám, že při své zmámené mysli

Hektora u křivých lodí dál drží a nechce ho vydat,

zdali se mne nějak lekne a Hektora k výkupu vydá.

Já teď Íridu pošlu zas k chrabrému trójskému králi,
aby už k achájským lodím šel vykoupit milého syna,
dary nes Achilleovi, jež mohly by obměkčit srdce."

Pravil, i poslechla Thetis, ta bohyně stříbrnonohá.

Seběhla z olympských výšin a skokem snesla se na zem.

Do stanu milého syna hned vešla a právě ho stihla,
jak tam hlasitě vzdychá a přátelé milí kol něho

kvapně si hledí své práce a chystají snídani pilně:

veliký huňatý beran byl uvnitř ve stanu zabit.

Tehdy ta vznešená matka si blizoučko k synovi sedla,

hladila Achilla rukou a mluvila s důrazem takto:

„Jakpak dlouho, mé dítě, chceš kvílet a soužit se v žalu,
v srdci se užírat zle? Nic nemyslíš na jídlo ani

na lůžko - je však dobré i s dívkou se potěšit v lásce.

Vždyť už nebudeš dlouho mi naživu, už ti tak blízko
stojí souzená smrt a osud nesmírně silný.

Proto mě vyslechni rychle, já přicházím s Dioovým vzkazem:

bohy to prý už hněte, však on že se obzvláště ze všech
olympských na tebe hněvá, že při své zmámené mysli
Hektora u křivých lodí dál drží; a nechceš ho vrátit;
proto ho nyní už vydej a za tělo výkupné přijmi!"

Achilleus rychlý v běhu jí v odpověď pravil: „Tak staň se!

Ten, kdo mi výkupné dá, i mrtvého nechati si vezme,
jestliže s vážnou myslí sám olympský Zeus to káže."

Tak tam v táboře lodním i syn a vznešená matka
mnoho navzájem slov si říkali povznášejících.
Íridu Kronův syn zas vybízel do svaté Tróje:
"Spěchej tam, Írido rychlá! Zde přibytky olympské opust',
Priamu velkoduchému jdi oznámit do městu Tróje,
aby šel k achájským lodím a vykoupil milého syna,
dary ať Achillu nese, jež mohly by obměkčit srdce,
sám jen, necht' jiný muž s ním z Trójanů nejde, ať starší
nějaký hlasatel jen ho provází, jenž by mu řídil
mezky a krásný vůz a aby mu přivezl nazpět
do města milého syna, jež usmrtil Achilleus jasný.
Cestou ať nemyslí na smrt a nijak se nechvěje hrůzou:
Herma, Argova vraha, mu dáme jak průvodce, jenž ho
povede cestou a před tvář ho přivede Achilleovi.
Ale až dovede jej až do stanu Achilleova,
nijak ho nezhubí rek, i ostatním hude v tom bránit,
vždyť přece nemoudrý není ni rouhavý; neprozřetelný,
naopak ušetří muže, jenž přichází s horoucí prosbou."
Pravil, a rychlá jak vítr se Íris s poselstvím zvedla,
vstoupila v Priamův palác, kde kvílení našla a nářek.
Děti okolo otce tam seděly uprostřed dvora,
slzami smáčely šat, sám stařec ve středu jejich
těsně byl zahalen v plášť, kol dokola závěje prachu
ležely na hlavě všude i na šíji tohoto starce;
sám si ho nahnul rukou, když na zemi v prachu se svíjel.

Dcery po celém domě a snachy tam kvílely v nářku,
neboť myslely na ty, co v takovém počtu a vzácní
rukama argejských mužů své životy ztratili v boji.
Íris s Dioovým vzkazem již u krále stála a takto
potichu mluvila k němu (strach rozechvěl starcovy údy):
"Vzmuž se, Priame, v srdci, buď pevný a nijak se neboj!
Já přece nejdu sem k tobě snad nějakou pohromu věstit,
nýbrž s úmyslem dobrým; jdu s poselstvím samého Dia,
který, ač vzdálen, má soucit a o tebe velikou starost.
Slavného Hektora Zeus ti rozkázal vykoupit, dary
přinést máš Achilleovi, jež mohly by obměkčit srdce,
sám jen, nechť jiný muž tam z Trójanů nejde, ať starší
nějaký hlasatel jen tě provází, jenž by ti řídil
mezky a krásný vůz a aby ti přivezl nazpět
do města milého syna, jež usmrtil Achilleus jasný.
Cestou ať nemyslíš na smrt a nijak se nechvěješ hrůzou:
bezpečný průvodce totiž, vrah Argův, půjde tam s tebou,
který tě povede cestou a přivede Achillu před tvář.
Ale až dovede tě až do stanu Achilleova,
nijak tě nezhubí rek, sám bude v tom ostatním bránit,
vždyť přec nemoudrý není ni rouhavý, neprozřetelný,
naopak ušetří muže, jenž přichází s horoucí prosbou."
Íris, bohyně rychlá, zas odešla po těchto slovech.
Král hned přikázal synům, ať do vozu s krásnými koly
zapřáhnou mezky a na vůz ať přivážou proutěnou korbu.

Do síně s vysokým stropem pak vystoupil klenuté pevně,
zdobené cedrovým dřevem, jež chovala přemnoho skvostů.

Tam si dal zavolat choti, svou Hekabu, které pak řekl:

„Ubohá, olympský posel mi právě sem od Dia přišel,
abych šel k achájským lodím a vykoupil milého syna,
donesl Achillu dary, jež mohly by obměkčit srdce;
nuže, pověz mi nyní, co ty o tom soudíš v své mysli.

Neboť mě samého touha a srdce pobádá velmi,
abych šel k lodím a vstoupil v ten prostorný achájský tábor.“

Pravil, i zalkala žena a v odpověď řekla mu: „Běda,
kam se ti vytratil rozum, jímž dříve jsi proslulý býval
u lidí úplně cizích i u těch, nad nimiž vládneš?

Jakpak najednou chceš sám k achájským lodím se vydat,
přijít na oči muži, jenž takové množství a vzácných
synů ti zahubil v boji? Ty věru máš železné srdce!

Neboť jestli tě chytí a vlastníma očima spatří
onen proradný muž, jenž po krvi dychtí, ten soucit
nebude mít ni ostych. Teď sedme tu v domě a plačme
vzdálení od svého syna. Ten úděl mu přemocný osud
upředl nití v ten den, kdy já jsem ho zrodila, aby
nasytil rychlé psy, svých rodičů vzdálen a nadto
před tváří krutého muže. Kéž mohla bych jemu se za to
zakousnout doprostřed jater a sníst je! To potom by byla
odplata za mého syna! Vždyť nezabil zbabělce, nýbrž
reka, jenž k ochraně stál všech Tróů a Trójjanek štíhlých,

nikdy nemyslí na strach a nikdy též na útek z boje!"

Jí zas odvětil na to kmet Priamos. podobný bohům:

"Nebraň mi, když tam chci jít a nebuď mi přece ty sama
zlověstným znamením v domě, v tom nijak mě nemůžeš zviklat.

Kdyby snad z pozemských lidí kdos jiný mě vybízel, buďto

věštec neb dozorce žertev neb některý r, kněží, tu bychom

řekli, že je to lež, tím víc se ho chránili, já však

sám jsem teď bohyni slyšel, jí pohlédl ve tvář, a proto

půjdu, ať její příkaz se splní. A jestli mi osud

určil u lodí zhynout zlých Achájů oděných kovem,

chci to! Ať na místě třeba mě Achilleus zabije, jen když

v náruč uchopím syna a dosyta nad ním se nalkám."

Pravil, a u truhlic v síni šel otevřít půvabná víka.

Odtud pak pro Achillea vzal dvanáct překrásných houní,

dvanáct vybral též pláští, těch prostých; i pokrývek tolik,

tolik i oděvů krásných a k tomu i tolikéž suknic.

Nakonec odvážil zlato a deset. nes talentů celkem;

nesl dvě trojnože lesklé a k tomu i kotlíky čtyři;

mimoto překrásný pohár, jež kdysi mu Thrákové dali,

když k nim s poselstvím přišel, skvost převzácný, ale ni toho

stařec si nenechal v domě, vždyť toužil z celého srdce

vykoupit milého syna. Pak vyháněl Trójany všechny

z předsíně paláce ven a příkrými slovy je plísnil:

"Táhněte, hanebná chásko! Což nemáte doma i sami

nářku a kvílení dost, že sem jste mě sužovat přišli?"

Je vám snad málo, že Zeus mě bolestmi zkušil a syna nejlepšího jsem ztratil? I vy to však poznáte, neboť daleko snadněji budou vás Achájeci zabíjet, když je mrtev tento můj syn. Já sám si však raději přeji do domu Hádova vejít dřív, nežli bych na vlastní oči spatřil, jak bořeno je a pleněno tohleto město!"

Pravil, a rozháněl žezlem dav Tróů. Ti prchali odtud, když se ten stařec tak zlobil. Pak lál a na vlastní syny křičel, ať Helenos přijde i Agathón slavný a Paris, Pammón i Antifonos a Polítés, bojovník zdatný, Déifobos a Hippothoos i vznešený Díos.

Na těchto devět synů se rozkřikl stařec a velel:

"Pospěšte, nezdárné děti, vy čeládko! Měli jste místo Hektora ležet vy, vy všichni tam u rychlých lodí!

Ach, já nešťastný muž, vždyť já jsem v rozlehlé Tróji zplodil nejlepší syny, však z těch mi tu jediný nezbyl:

Méstór podobný bohům a Tróilos, válečný jezdec,

Hektór, který jak bůh byl v národě, takže se jevil

synem ne prostého muže, leč potomkem boha. Však ty mi

zahubil Arés a jen ti ničemní všichni mi zbyli,

tanečníci a lháři a mistři v tanečním kole,

lupiči jehňat a kůzlat, jež berou i domácím lidem.

Jděte a připravte ihned mi vůz co nejčiperněji,

tohle tam naložte všechno, ať můžeme po cestě kvapit."

Pravil, ti velmi se lekli tak hlasité otcovy výtky,

vynesli pro mezčí potah vůz překrásný s pěknými koly,
úplně nový, a na něj hned přivázali i korbu,
potom se hřebu sňali i mezčí bukové jařmo
hlavicí zdobené vprostřed i s pevnými kroužky a s jařmem
devítiloketní řemen též vynesli na přivázání.

Na oj zdobenou krásně to jařmo pak vložili vpředu
na její konec, pak na svorník navlekli jařmový kroužek,
třikrát ovili křížem kol hlavice řemeny jařma,
svázali postupně vespod a zahrnuli pod zobec oje.

Z komory nosili skvosty a na vůz hlazený krásně
za hlavu Hektorovu to nesmírné výkupné kladli.

Nakonec zapřáhli mezky, ty tahouny silnokopytné,
které jak převzácný dar kdys Mýsové Priamu dali.

Pro otce Priama vedli též pod jařmo koně, jež stařec
při žlabu hlazeném krásně si osobně choval a pěstil.

V paláci s vysokým stropem když takto se chystali k cestě
hlasatel s Priamem králem, dva mužové rozvážné myslí,
vtom k nim Hekabé přišla, choti králova, zkrušená v srdci,
víno sladké jak med měla v pravici ve zlaté číši,
aby vykonat mohli, až pojedou, úlitbu bohům.

Stanula před vozem s koňmi a s důrazem mluvila takto:

?Tu máš a Diovi Otci dřív ulej a modli se, abys
z rukou nepřátel domů se navrátil, když tě už srdce
vybízí k achájským lodím, ač já si to nepřeji vůbec.

Nuže, modli se teď sám k ídskému Diovi, vládci

černých mraků, jenž vidí i Tróju i okolí celé,
o ptáka, rychlého posla ho požádej, který jest jemu
nejdražší ze všech ptáků a sílu má největší, aby
zprava se zjevil a tys ho sám uviděl na vlastní oči,
a pak s důvěrou k lodím šel Danaů, rychlých to jezdců.
Odepře-li ti Zeus, bůh do dálky vidoucí, svého
posla, pak já bych tě k tomu dál neměla, nevybízela,
vydat se k argejským lodím, ač po tom tak nesmírně toužíš."

Priamos podobný bohům jí na to zas v odpověď pravil:

"?eno, poslechnu rád tvou pobídku, vždyť se i sluší
pozvednout k Diovi ruce, zda bude mít soucit a lítost."

Pravil tak stařec a kázal své služebné klíčnici čistou
vodu mu na ruce lít. I přistoupila služebná k němu,
v rukou na mytí misku a v konvici vodu mu nesla.

Když si pak umyl ruce, vzal pohár od milé choti,
stanul uprostřed dvora a modlil se; uléval vína,
pohlédl k širému nebi, pak hlasitě zvolal a prosil:

„Die vládnoucí z Ídy, náš přeslavný, veliký veliký.
dej mi, až k Achillu přijdu, ať vzbudím v něm vlídnost a soucit,
ptáka mi, rychlého posla; rač poslat, který i tobě
nejdražší ze všech je ptáků a sílu má největší, aby
zprava se zjevil a já ho sám uviděl na vlastní oči.
a pak s důvěrou k lodím šel Danaů, rychlých to jezdců."

Takto on v modlitbě prosil a Kronovec moudrý ho slyšel.

Vzápětí poslal mu orla, jenž neklamné znamení dává,

onoho tmavého lovce, jež lidé též strakáčem zovou.

Jak as široké dveře má komora s vysokým stropem

člověka blahobytného, a závorou přilehlé pevně,

takové z obou stran měl perutě. Tak se jim zjevil.

vpravo když nad městem vzlétl. Tu všichni se zaradovali,

kteří ho viděli -- srdce všem v hrudi se rozveselilo.

Stařeček pospíchal již. Hned vystoupil na hladkou korbu,

vyjel z průjezdu domu a z ozvučné předsíně dvora.

Čtyřkolý nákladní vůz již mezkyně před nimi táhly,

které mu Idaios hnal, muž zkušený, vzadu šli koně,

které staříčkový král sám poháněl, pobízel bičem

kvapivě městem a za ním šli členové rodiny milí

s takovým hlasitým nářkem, jak kdyby se ubíral na smrt.

Když tedy projeli městem již dolů a přišli už na pláň,

zeťové jeho a děti zas brali se k Íliu nazpět.

Zeus, jenž do dálky hledí, těch dvou si však povšiml dobře,

jakmile přijeli na pláň; je spatřil a s kmetem měl soucit.

Proto se obrátil taktu hned k Hermovi, milému synu:

"Herme, vždyť právě tobě to působí největší radost,

s lidmi se důvěrně družít, a vyslechneš, koho ti libo;

pospěš a Priama cestou k vydutým achájským lodím,

tak ale, aby si nikdo ho nevšiml, nepoznal ze všech

ostatcích Danaů dřív, než k Achillu do stanu přijde."

Pravil, i poslechl ihned vrah Argův, průvodce Hermés.

Vzápětí nato si pod nohy uvázal opánky krásné,

božské, ze zlata celé, jež přes mořské vody ho nosí
stejně jak přes širou zem jak o závod s vanutím větru.

Potom vzal kouzelnou hůlku, již lidem, jak se mu zachce,
některým uspává oči a jiné zas ze spánku budí.

Tu tedy svíral v ruce a odlétal mocný vrah Argův.

Vzápětí k Helléspontu a ke Tróji dorazil, odkud
spěchal a zjevem svým se podobal mladému princí
s pučícím chmýřím v tom věku, kdy mládí je nejlíbeznější.

Ale když přejeli již kol velkého Ílova rovu,
stanuli s mezky i s koňmi, vždyť chtěli je napojit v řece,
neboť se v oné chvíli i na zem již temnota snesla.

Hlasatel pohleděl vpřed a zblízka si povšiml Herma.

Proto se k Priamu ozval a takto ho oslovil: "Pozor,
Dardanův potomku, teď je potřebí pozorné mysli!

Vidím tam muže, ten ihned nás rozsápe zřejmě, a proto
na voze prchněme s koňmi, neb jinak se kolenou jeho
chopme a snažně ho prosme, zda soucit bude mít s námi."

Pravil, a stařec v duchu se vyděsil, hrozně se lekl.

Vlasy se zježily hrůzou a trčely na zchřadlém těle,
stanul úžasem němý. Sám Hermés vtom přistoupil zblízka.

Uchopil za ruku starce a tázavě promluvil k němu:

"Kampak to, otče, ženeš ty koně a zároveň mezky
za božské noci, kdy ostatní lidé jsou v poklidném spánku?"

Copak se nebojíš nic ni Danaů soptících hněvem.

úhlavních nepřátel svých, když jsou zde tak nablízku?! Kdyby

někdo tě uviděl z nich, jak ztemnělou kvapivou nocí
tolik pokladů vezeš, jak as by ti n srdce bylo?
Sám přece nejsi už mlád a tenhleten stařec jde s tebou...
Jak by ses ubránil muži, jenž první by tady tě napad?
Já ale ničím zlým tě nezkruším, spíše bych jiné
od tebe zahnal - vždyť v tobě sám spatřuji milého otce."
Tomu zas odvětil kmet. král Priamos podobný bohům:
„Skutečně tomu tak je, jak povídáš, milené dítě!
Přece jen některý z bohů i nade mnou drží svou ruku,
který s takovým druhem mi dopřál setkat se cestou
právě mi vhod, jak ty jsi i vzrůstem i postavou sličný,
stejně jak rozvážný duchem -- ty pocházíš z rodičů šťastných."
Tomu zas odvětil na to vrah Argův, průvodce Hermés:
?Věru to všechno, starče, jsi pověděl, jak se to sluší.
Avšak tohle mi pověz a poctivou pravdu mi vyjev:
Chceš snad odklidit někam své poklady četné a vzácné,
k mužům do cizí země, kde v bezpečí zůstaly by ti,
či už opustit chcete vy všichni posvátnou Tróju
strachem, když takový muž, váš nejlepší hrdina zhynul,
syn tvůj!? Vždyť pozadu nebyl, když s Achájeci zuřila bitva!"
Jemu zas odvětil na to kmet Priamos podobný bohům:
?Kdopak, můj rozmilý, jsi, a z kterých jsi rodičů vzešel?
Jak jsi mi o mém synu, tak nešťastném, šlechetně mluvil!"
Tomu zas odvětil na to vrah Argův, průvodce Hermés:
?Ty mě tu zkoušíš, starče, když po slavném Hektoru ptáš se!

Často já na vlastní oči, ach často jsem spatřil ho v bitvě,
která je ozdobou mužů, a hlavně, když Argejce zahnal
k lodím a tam je pak hubil a zabíjel oštěpem ostrým;
my tam s podivem stáli a hleděli, neboť nám bránil
Achilleus do boje jít, zle rozhněván na Átreovce.
Jeho jsem přítel, táž úpravná loď nás přivezla oba,
z národa Myrmidonů já pocházím, Polyktór je můj
otec, je bohatý muž, však takový stařec, jak ty teď;
šest má v paláci synů a já jsem v pořadí sedmý.
Když jsem pak losoval s nimi, los určil mi táhnout sem k Tróji.
Nyní jsem od lodí přišel sem na pláň, neboť hned zrána
Achájci jiskřivých zraků boj o město hodlají svádět,
neboť je nesmírně mrzí, že takto jen leží a vládci
achájští nemohou již je zdržet, jak po boji dychtí."
Jemu zas odvětil na to kmet Priamos podobný bohům:
?Jestliže opravdu ty jsi přítelem Achilleovým,
potom mi úplnou pravdu rač vyjevit, zdali je dosud
u vašich lodí můj syn, či zdali ho Achilleus zatím
na kousky rozsekal již a psům svým napospas hodil."
Jemu zas odvětil na to vrah Argův, průvodce Hermés:
?Starče, dosud ho psi ni ptáci nerozsápali,
u lodi Achilleovy ten doposud před stanem leží,
nezměněn, jako byl dřív. Ač dvanáctkrát vzešla už Zora
nad ním ležícím tam, přec tělo mu netlí, jej červi
nežerou, ač se pasou vždy na mužích zhybnulých v boji.

On sic nemilosrdně ho pokaždé vláčí kol rovu
svého milého druha, jak zářící Zora se zjeví,
zhyzdit ho nemůže však. Sám užasneš, přijdeš-li k němu:
leží tam čerstvý jak rosa, krev po celém tělo je smyta,
nikde poskvrněn není a všechny se zavřely rány,
kolika pobodán byl, vždyť mnozí jím prohnali kopí.
Takto o tvého syna se starají blažení bozi,
ačkoli mrtev už je, vždyť v srdci jim býval milý."
Pravil, i pocítil radost ten stařce a odvětil slovy:
?Jak je to dobře, mé dítě, vždy přinášet příslušné dary
bohům, jak v paláci vždycky můj syn, můj zemřelý Hektór,
myslil i na nesmrtelné, co na širém Olympu sídlí;
toho mu vzpomněli oni i v osudem souzené smrti.
Ty ale ode mne přijmi zde překrásný pohár a dále
mne v svou ochranu vezmi a doprovod s pomocí boží,
abych konečně přišel až do stanu Achilleova."
Jemu zas odvětil na to vrah Argův, průvodce Hermés:
?Ty mě tu pokoušíš, starče, ač mladšího, nesvedeš mě však,
kážeš-li, abych dary bral za zády Achillovými.
Toho se ale já bojím a v srdci se ostýchám druha
obírat, aby snad příště mě nestihlo za to cos zlého.
Rád bych tě provázel však až do Argu slavného, buďto
pečlivě na rychlé lodi neb s tebou šel pěšky; a nikdo
mnou by jak průvodcem nezhrd a na tebe nezaútočil."
Pravil ten laskavý bůh a vyšvih se na povoz s koňmi,

čiperně uchopil bič, vzal do rukou otěže a hned
do prsou bujarou sílu i koním i mezkyním vdechl.
Ale když k příkopu přišli a za ním i k ohradě lodí,
vojáci na stráži tam si večeri chystali právě:
průvodce, Argův vrah, všem rozprostřel po víčkách spánek,
ihned otevřel bránu a odstrčil závory obě,
dovnitř pak Priama vpustil i s vozem a skvělými dary.
Když tedy konečně přišli až ke stanu Achilleovu,
do výše čnicímu, který kdys krajané zrobili vládci
z tesaných jedlových prken a svrchu jej pokryli stropem
z rákosí vlásinatého, jež posekli na vlhkých lukách;
kolem pak ohradu velkou též zřídili vladaři svému
z kůlů vtlučených hustě; jen jediná závora z jedle
chránila bránu - vždy tři ji Achájeci zasunovali,
ze dveří z ostatních tři ji zase pak uvolňovali,
a jen Achilleus sám ji jediný zasunout uměl.
Tehdy hned otevřel Hermés, bůh laskavý, starci tu bránu,
rychlému Achilleovi tam zavezl přeskvostné dary,
na zem seskočil z vozu a takto oslovil krále:
?Starče, já věčný bůh, bůh Hermés jsem zavítal k tobě,
neboť mě za průvodce můj otec ti k ochraně určil.
Já se však nyní zas vrátím, vždyť nemohu Achilleovi
na oči přijít - to přece se na boha nesmrtelného
nesluší, aby tak zřejmě se ujímal smrtelných lidí.
Ty ale vejdi a uchop se kolenou Achilleových,

popros ho při jeho otci i při matce s krásnými vlasy,
při jeho dítěti též, tak abys mu obměkčil srdce."

Tak tedy promluvil Hermés a odešel na širý Olymp.

Priamos z vozu na zem hned seskočil, před stanem venku
toliko Ídaia nechal; ten tedy tam zůstal a držel

koně a mezky. Sám stařec šel do stanu přímo, kde uvnitř

Achilleus Diovi milý vždy sedával. Tam ho i zastih.

Druhové seděli dál; však dva tam toliko byli,

hrdina Automedón a Alkimos, Areův ctitel -

spěchali s obsluhou vládce, jenž právě večeri skončil,

jídla i nápoje syt, a stolek stál doposud před ním.

Vešel tam nezpozorován kmet Priamos, přistoupil blízko,

kolenou Achilleových se chopil a zlíbal mu ruce,

hrozná vražedná ruce, jež tolik mu zabily synů.

Jako když zabije doma muž v nesmírné zaslepenosti

člověka a pak sám se uteče do cizí země

k člověku zámožnému a užasnou, kteří ho vidí,

takto i Achilleus užas, když božského Priama spatřil.

Užasli stejně i druzí a přitom druh na druha pohléd.

Priamos vroucně ho prosil a takto ho oslovil: "Jen se

rozpomeň na svého otce, ó Achille podobný bohům!

Je už tak starý jak já, je na prahu zhoubného stáří.

Možná že také jej tam okolní obyvatelé

souží a není nikdo, kdo zkáže a zhoubě by bránil.

Avšak přesto i on se raduje v srdci, když slyší,

ty že jsi naživu dosud a doufá stále den ze dne,
milého syna že spatří, až bude se navracet z Tróje.
Já se však v neštěstí topím! Vždyť nejlepší syny jsem zplodil
v rozsáhlé Tróji, však věz, z těch jediný nyní mi nezbyl!
Měl jsem jich padesát celkem, když synové achájské přišli:
devatenáct se z nich mi zrodilo z jediné choti,
ostatní jiné ženy mi v paláci přivedly na svět.
Z těchto mi bouřlivý Arés již přechetné života zbavil;
jediný, který mi zbýval a chránil nám město i sám jen,
toho jsi nedávno zabil, když otčinu statečně hájil,
Hektora. Pro toho já teď přicházím k achájským lodím,
abych ho od tebe získal a nesmírné výkupné nesu.
V úctě měj, Achille, bohy a soucit měj v srdci i se mnou,
vzpomeň si na svého otce! Však já jsem bídnejší mnohem,
neboť jsem podnikl to, co doposud smrtelník žádný:
k ústům synova vraha já prosebně vztáhl jsem ruku!"
Pravil, a pro otce tím v něm roznítil po nářku touhu.
Uchopil za ruku starce a od sebe odstrčil jemně.
Při této vzpomínce kmet lkal hlasitě nad synem, který
zabíjel muže - lkal schoulen zde u nohou Achilleových,
Achilleus pro svého otce zas naříkal, chvílemi opět
Patrokla želel - zněl stanem jich obou žalostný nářek.
Ale když kvílivým žalem se nasytil Achilleus jasný,
a když po nářku touha mu zmizela z mysli i z údů,
vzápětí povstal z křesla a starce hned za ruku zvedal,

neboť s šedivou hlavou i s šedivou bradou měl soucit,
potom ho oslovil takto a hovořil vzletnými slovy:
?Mnoho již, ubohý starče, jsi zakusil zlého v svém srdci!
Jakpak ses odvážil přijít sem k achájským korábům sám jen,
předstoupit před tvář muže, jenž tolik a vzácných ti synů
zahubil v boji? Ty věru máš v prsou železné srdce!
Teď ale na křeslo zde se posaď a trampoty zcela
v srdci už nechejme v klidu, ač oba jsme zkrušeni velmi,
neboť ten hrozný žal nám nikterak nemůže prospět.
Vždyť přec určili bozi nám ubohým smrtelným lidem
trvale v útrapách žít, však sami jsou beze všech strastí.
Dvě totiž nádoby s dary tam na prahu Diově leží,
v jedné jsou jenom zlé a v druhé zas dobré. Z těch vladař
blesků udílí nám. A komu dá smíšené dary,
ten se pak s neštěstím někdy a jindy zas se štěstím potká;
komu jen ze strastí udělí bůh, toho v potupu vydá,
všude jen strašlivá bída ho stíhá po božské zemi,
po světě bloudí sem tam a nectí ho bozi ni lidé.
Takto i Péleovi kdys bohové od narození
poskytli nádherné dary; i vynikal nad všemi lidmi
štěstím a bohatstvím svým: byl vladařem nad Myrmidony,
také, ač smrtelný byl, mu za ženu bohyni dali,
avšak k štěstí i jemu bůh připojil útrapy, neboť
v domě mu nedopřál synů, rod nástupců na trůně, nýbrž
jednoho syna jen zplodil, jenž určen je smrti. Já v stáří

nemohu pečovat o něj, vždyť meškám tak daleko vlasti,
u Tróje sedím a soužím i tebe i potomky tvoje.

Slýchám, že také ty jsi býval, starče, dřív šťastný:

kolik Makarův Lesbos až na sever objímá zemí,
kolik jich fryžská zem a Helléspont bez konce svírá,
nad těmi ty jsi, starče, prý vynikal jméním i syny.

Ale když tuhle tu svízel ti zchystali nebeští bozi,
stále ti zuří kol města jen vraždění mužů a bitvy.

Teď se už uklidni, starče, a neteskní stále v svém srdci,
nijak ti nemůže prospět být zarmoucen pro svého syna,
vždyť ho tím nemůžeš vzkřísit, spíš zakusíš pohromu jinou!"

Jemu zas odvětil na to kmet Priamos podobný bohům:

"Nenuť mě, potomku Diův, dřív sednout si na křeslo, dokud
před stanem leží můj Hektór tak bez péče, nýbrž ho rychle
vydej mi, ať ho spatřím svým zrakem, ty sám si pak velké
výkupné vezmi, jež vezu. I užij ho dobře a vrať se
do své otcovské země, vždyť ty jsi mi přece i dřív
dovolil alespoň žít a na světlo sluneční hledět."

Achilleus rychlý v běhu naň posupně pohléd a pravil:

"Teď mě už nedráždi, starče, já sám přec v úmyslu chovám
Hektora vydat; vždyť přišla mi od Dia s poselstvím Thetis,
matka, jež zrodila mne a dcera je mořského starce.

Poznávám, Priame, v mysli i sám to, mně neušlo, že tě
provázel některý z bohů až k rychlým achájským lodím
nikdo by odvahu neměl sem do tábora se vydat,

at' by byl jakkoli mladý, vždyť strážcům by neunik, ani
závoru z našich dveří by nemohl odsunout snadno.
Proto mi ještě víc v mé bolesti nejitř srdce,
sic bych tu ve stanu, starče, i tobě pak ublížit mohl,
třebaže prosebník jsi, a Diův tak porušit příkaz."
Pravil, zle stařec se lekl a na slovo Achilla poslech.
Péleův syn jak lev se vyřítit ze dveří stanu,
ale ne sám, dva z přátel ho zároveň následovali,
hrdina Automedón a Alkimos; oba je nejvíc
Achilleus ze všech druhů měl v úctě, když Patroklos zemřel.
Ti mu vypřáhli z vozu hned koně i mezky a dovnitř
přivedli vozku -- ten byl i hlasatel tohoto starce -,
dali mu k sezení židli. Pak snášeli z pevného vozu
nesmírné výkupné, za něž měl Achilleus, Hektora vydat.
Dva jen tam nechali pláště a suknicí nádherně tkanou,
aby jím mrtvého reka dal přikrýt a dopravit domů.
Potom přivolal služky a kázal ho umýt a natřít,
napřed však stranou ho dát, aby Priamos nespáčil syna,
sice by, zarmoucen v nitru. král nezdržel hněv svůj, až svého
syna by spatřil, a tak by jen rozjitřil Achillu srdce;
jenž by ho potom snad zabil a Diův tak porušil příkaz.
Když ho pak umyly služky a natřely olejem lesklým
a když ho v překrásný plášť a v sukni již oděly, tu ho
Achilleus pozvedl sám a mrtvého na lůžko vložil,
na krásně hlazený vůz jej s Achillem druhové zvedli.

Vzápětí zalkal a jménem rek oslovil milého druha:

„Jenom se, Patrokle, nezlob, až jednou se dovíš, byť v Hádu,

že jsem milému otci já slavného Hektora vydal,

když mi výkupné za něj dřív zaplatil v nesmírné výši.

Z toho zas příslušný díl já věnuji tobě, jak slušno.“

Pravil, a do svého stanu šel jasný Achilleus nazpět,

na skvostně zdobené křeslo zas usedl, z kterého povstal,

opodál u druhé stěny a k Priamu promlouval takto:

„Je už vykoupen, starče, tvůj syn, jak žádal jsi o to,

venku už na lůžku loží. Jej po ránu s úsvitem Zory

spatříš a povezeš sám -- teď večeři na mysli mějme!

Měla přec na mysli jídlo i Niobé s krásnými vlasy,

ačkoli dvanáct dětí jí zhynulo v královském domě

v plném rozkvětu mládí, šest dcer a s nimi šest synů

ze stříbrného luku sám Foibos je zastřelil šípy

rozhněván na Niobu, a Artemis, střelkyně šípů,

dcery - vždyť Niobé chtěla se vyrovnat překrásné Létě:

dvě jen děti prý má, však sama že zrodila mnoho.

Proto, ač byli jen dva, jí zhubili všech dvanáct dětí.

Ležely po devět dní tam ve vlastní krvi a nikdo

nebyl, kdo by je pohřbil - Zeus občany proměnil v kámen.

A tak v desátý den je pohřbili nebeští bozi.

Na mysli měla však jídlo i ona, když zemdlela pláčem.

Teď ale v pustých horách a na skalách přebývá kdesi

v Sipylu, tam, kde sídlí, jak pověst vypráví, božské

nymfy a baví se tancem kdes u břehů Achelóových.

Tam, ač kamenem jest, přec zakouší od bohů strasti.

Proto, slovatný starče, i my už na mysli mějme

jídlo! Vždyť nad milým synem i později můžeš zas plakat,

až si ho přivezeš domů - slz mnoho tam prolejou pro něj."

Pravil Achilleus rychlý, vráz povstal a bělostnou ovci

zařízl, druzi ji stáhli a chystali, jak se to sluší:

krájeli na kusy zručně, ty na rožně nabodávali,

pozorně upekli je a všechno to z rožňů pak stáhli.

Automedón vzal chléb a dělil jej z košíčků krásných

po stole, avšak maso sám Achilleus rozdílil hostům.

Oni pak zdvíhali ruce a brali si zchystané jídlo.

Ale když po jídle touhu a po pití ukonejšili,

tehdy se na Achillea král Priamos díval a žasl,

jaký je velký a krásný - vždyť tváří se podobal bohům;

ale i na Priama se Achilleus díval a žasl,

na tvář když šlechetnou hleděl a poslouchal starcova slova.

Ale když dosyta již se na sebe vynadávali,

první se ujal slova kmet Priamos podobný bohům:

"Ulož mě, potomku Diův, co nejdříve na lůžko, at' již

usnem a lahodným spánkem se oba dva občerstvit můžem,

neboť se doposud oči mi pod víčky neuzavřely

od chvíle, co můj syn tvou pravicí života pozbyl,

nýbrž stále jen sténám a zakouším bez počtu útrap,

ležím v ohradě dvora a zármutkem svíjím se v prachu.

Jídla teprve nyní jsem okusil, jiskrné víno

opět jsem do hrdla vlil, však nic jsem nepožil předtím."

Pravil, a Achilles hned dal příkaz svým druhům i služkám

v předsíni postavit lůžka a prostřít podušky na ně

krásné nachové barvy a rozestřít koberce přes ně,

navrch pak na přikrytí jim položit vlněné houně.

Služebné z příbytku vyšly a pochodně držely v rukou,

spěchaly přitom a hostům hned ustlaly k spaní dvě lůžka.

Achilleus rychlý v běhu vtom škádlivě oslovil hosta:

"V předsíni, milý starče, si ulehni, sice by mohl

některý z achájských rádců sem přistoupit, kteří tu stále

sedají po mém boku a radí se, jak je to zvykem.

Kdyby tě někdo z nich spatřil v čas kvapící ztemnělé noci,

hned by to Agamemnonu šel oznámit, vladaři lidu,

pak by se oddálit mohlo i vydání mrtvého syna.

Avšak tohle mi řekni a úplnou pravdu mi pověz,

za kolik asi dní chceš slavného Hektora pohřbít,

abych tak dlouho tu vyčkal i sám, i zdržoval mužstvo."

Tomu zas odvětil na to kmet Priamos podobný bohům:

"Jestli mi dovolíš tedy dát slavného Hektora pohřbít,

pak by ses, Achille, velmi nám zavděčil takovým skutkem.

Víš přec, jak ve městě všichni jsme sevřeni, daleko máme

dříví přivážet z hor, a Trójané velmi se bojí.

V paláci po devět dní chcem nad mrtvým žalostně truchlit,

v desátý den ho pohřbít a lid by se účastnil hodů,

v jedenáctý pak den bychom mohly vztyčili nad ním,

v dvanáctý den zas budem dál bojovat, je-li to nutné."

Slavný Achilleus rychlý ho nato zas oslovil takto:

"Priame starče, i to ať stane se, ty jak to žádáš:

zadržím po celou dobu, jak poroučíš, pŕtky a boje."

Takto promluvil k němu a v zápětí uchopil starci

Achilleus pravou ruku, tak aby se v srdci už nebál.

Tam tedy, v předsíni stanu, si oba dva ulehli k spánku,

s hlásným Priamos král, dva mužové rozvážné myslí,

avšak Achilleus sám spal v zákoutí pevného stanu,

kde si pak ulehla k němu i překrásná Brísova dcera.

Ostatní bozi i muži, ti váleční jezdcí, už v klidu

trávili celou noc, vždyť lahodný spánek je zmohl.

Herma jen, rychlého posla, však nejímal lahodný spánek,

neboť přemítal v myslí, jak měl by Priama krále

z lodního tábora vyvézt, však za zády svalnatých strážců.

Stanul nad hlavou krále a takto ho oslovil: "Starče,

nemyslíš na nebezpečí, že uprostřed nepřátel lýtých

můžeš tak poklidně spát, když Achilleus život ti nevezal?

Ted' sic milého syna jsi vykoupil, mnoho když dal jsi,

za tebe živého však by dali pak trojnásob více

synové ve městě zbylí, syn Átreův kdyby tě tady

poznal pak, Agamemnón, a poznali Achájci všichni."

Domluvil. Stařec se zděsil a probudil průvodce svého.

Hermés jim zapřáhl koně i mezky a ujížděl rychle

celým táborem sám a nikdo je nezpozoroval.
Ale když dojeli k brodu té půvabně tekoucí řeky,
Skamandru vírovitého, jež Zeus, bůh odvěký, zplodil,
potom se zase Hermés zpět odebral na širý Olymp.
Jitřenka v rouše jak šafrán se prostřela po celé zemi;
oni s kvílivým nářkem své spřežení řídili k městu,
mezkové mrtvého vezli a napřed si nikdo jich nevšim,
jediný muž a jediná z žen s tak krásnými pásy,
jenom Cassandra ano. Ta vystoupila, podobná zlaté
Afrodítě, hned na hrad a poznala milého otce,
jak tam na voze stál, a rovněž hlásného města,
bratra na voze s mezky pak spatřila na lůžku ležet.
Hlasitě zabědovala a volala po celém městě:
"Pojďte, Trójané sem, i Trójanky, Hektora spatřit,
jestli jste mívali radost i dříve, když vrátil se z bitvy
živý, vždyť radostí velkou byl městu všemu v něm lidu."
Řekla, a jediný muž tam nezůstal v městě ni žena,
neboť občanů všech se zmocnila sžíravá bolest.
Před branou sešli se s králem, jenž přivážel mrtvého syna.
Na vůz s krásnými koly se vrhla nejdříve milá
choť a vznešená matka a rvaly si v zoufalství vlasy,
hladily mrtvému hlavu - lid v zástupu okolo plakal.
Tehdy snad po celý den až k západu slunce by lkali
žalostně nad Hektorem a kvíleli před hranou města,
kdyby byl ze svého vozu kmet Priamos nemluvil k lidu:

„Z cesty, nechte, mě projet i s mezky, vždyť můžete potom
dosyta plakat a lkát, až mrtvého dovezu domů.“

Pravil, ti uhnuli vozu a všichni se rozestoupili.

Když pak v proslulý palác jej přivezli, na lůžku plné
ozdob vložili ho a zpěváky přizvali k němu

k přednesu pohřebních zpěvů. Ti zpívali žalostné písně

kvílivé, plné žalu; a ženy tam sténaly. První

začala Andromaché, choť bělostných paží, svůj nářek,

Hektora, mužstvo jenž hubil, teď v náručí svírala hlavu:

„Choti, ty ztrácíš život tak mlád a v paláci mě tu

opouštíš jakožto vdovu; je maličký dosud náš synek,

jehož jsme přivedli na svět my nešťastní. Myslím, že sotva

v jinocha vyrostе on. vždyť dřív bude v základech město

zbořeno, neboť jsi zhynul ty, záštita jeho, jenž vždy jsi

hájl mladistvé dítky a pečlivé manželky chránil.

Všechny je zakrátko odtud pryč povezou na dutých lodích,

mne pak uprostřed nich; a ty, mé dítě, buď půjdeš

se mnou, kde s námahou budeš i práce potupné konat

pro pána nelítostného, a možná, že někdo tě také

z Achájů za ruku chytne a svrhne tě s hradeb k tak žalné

záhubě, rozhněván proto, že Hektór snad bratra mu zabil

anebo otce neb syna, vždyť Achájů veliké množství

rukama Hektorovým se zahryzlo zuby v zem širou,

neboť v urputné seči tvůj otec byl nemilosrdný.

Proto po celém městě lid pro něho truchlí a pláče;

nesmírný nářek a bolest svým rodičům způsobils nyní,
Hektore, a zvlášť mně jen zůstanou žalostné strasti:
nevztáhl ruce ke mně, když umíralš, ze svého lůžka,
neřeklš útěšné slovo, jež v mysli bych po celý život
chovala, až budu v noci i ve dne jen prolévat slzy."

Takto mluvila s pláčem a ženy tam kvílely přítom.

Z nich pak hlasitý nářek zas Hekabé začala takto:

„Hektore, tys v mém srdci zvlášť nad všechny syny mi drahý,
zajisté, dokud jsi žil, jsi býval miláčkem bohů;
ti pak i v osudné smrti se o tebe starali s péčí,
neboť mé ostatní syny vždy Achilleus proslulý v běhu
prodával, koho kdy zajal, až za moře nezdolatelné,
na Samos anebo Imbros neb na Lémnos, plný vždy kouře;
ale když protáhlým ostrím i tobě vzal život, pak mnoho,
mnoho sic tebou vláčel kol náhrobku Patrokla, svého
přítele, jehož jsi zabil, ni tak ho však nemohl vzkřísit:
ty mi teď čerstvý jak rosa, jak živý tu v komnatě ležíš.
jako by právě nyní bůh Apollón stříbrnoluký
přistoupil k tobě a střelil tě jedním z lahodných šípů."

Takto mluvila v pláči a budila nesmírný nářek.

Helené z nich jak třetí pak začala kvílet a vzlykat:

„Hektore, ty v mém srdci zvlášť nad všechny švagry mi drahý,
ach, mým manželem. žel, je Paris podobný bohům,
který mě do Tróje přived (kéž byla bych zhynula dříve!) -
vždyť mi už dvacátý rok teď ubíhá od oné chvíle,

co jsem odtamtud vyšla a z otčiny pryč jsem, však nikdy
od tebe nevlídné slovo neb špatné jsem neuslyšela,
naopak, jestli snad někdo mě jiný tu v paláci tupil
z mužových bratrů neb sester neb švagrových s krásnými rouchy,
anebo tchyně -- však tchán byl ke mně vždy vlídný jak otec -,
ty jsi mu bránil v tom a snažně ses přimlouval za mne
srdcem dobroty plným a slovy tak přívětivými.

Proto já nad tebou pláču i nad svým osudem bídným,
sklíčena v srdci, vždyť nikdo už není v prostorné Tróji
ke mně tak laskavý, vlídný - ba všichni se přede mnou děsí."

Takto tam mluvila s pláčem, a přitom dav nesčetný sténal.

Potom už ke všemu lidu kmet Priamos promluvil: "Nyní
přivezte, Trójané, dříví sem do města, nemějte z řecké
silné zálohy strach, vždyť Achilleus stanovil takto,
když mě od černých lodí sem propouštěl, dřívě že s mužstvem
nezačne poznovu boj, než dvanáctá Jitřenka vzejde."

Toto jim sdílel. Ti býky a mezky hned zapřáhli do svých
vozů a potom už rychle se před městem shromažďovali.

Po celých devět dní pak svázeli nesčetné dříví.

Ale když desátá Zora se zjevila, svítící lidem,
vynášeli už v slzách ven Hektora chrabroduchého,
tělo vložili na vrch té hranice, zažehli oheň.

Zora když růžovoprstá se zjevila s úsvitem jitra,
tehdy se shromáždil lid kol hranice s Hektorem slavným.

Ale když sešli se takto a shlukli se hromadně, nejdřív

zhasili jiskrným vínem stoh dříví dokola všechen,
kam až dokola zasáh žár plamene. Vzápětí bratři
jakož i druhové jeho tam s pláčem sbírali bílé
kosti, a přitom proudem jim po tvářích stékaly slzy.
Potom ty ostatky vzali a vložili do zlaté schránky,
do jemných nachových rouch je napřed však ukryli, a pak
do vyhloubené hrobky je spustili, kterou pak svrchu
pokryli kamením hustě a balvany - nakonec rychle
z hlíny mu sypali rov. Kol všude pak hlídači stáli,
aby tam nevpadl dřív lid achájský v důkladné zbroji.
Když tam vztyčili pomník, šli domů, ale pak zase
pěkně se v pořádku sešli a slavili přeskvělé hody
v paláci, když je přijal král Priamos živený Diem.
Hektora, statného jezdce, tak konali pohřební obřad.